

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია

კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი

შუა საუკუნეთა ნოველების ძველი ქართული თარგმანები

II

ანბანურ-ანონიმური პატერიკები

ბეჰსტი გამოსაცემად მოამზადა შ ა ნ ა ნ ა ლ ვ ა ლ შ ა

გამომცემლობა „მეცნიერება“

თბილისი

1974

ქველი ქართული მწერლობა მდიდარია აპოფთეგმური ხასიათის კრებულების თარგმანებით. ამ თარგმანებმა დიდად შეუწყო ხელი ბელეტრისტული ქანრის განვითარებას ქართულ მწერლობაში. 1966 წელს გამოიცა შუა საუკუნეთა ნოველების ქველი ქართული თარგმანების I წიგნი, რომელიც შეიცავდა აპოფთეგმების თემატური კოლექციის ექვთიმე მთაწმიდლისეულ თარგმანს. II ტომში კი ქვეყნდება აპოფთეგმების ანბანურ-ანონიმური კოლექციის უძველესი თარგმანი, მომზადებული X — XI სს. სამი ხელნაწერის მიხედვით.

ქართულ აპოფთეგმურ კრებულებს შედგენილობისა და სიკვლის გამო დიდი მეცნიერული ღირებულება აქვთ. მათი გამოქვეყნება დიდად შეუწყობს ხელს ამ ქანრის განვითარების შესწავლას როგორც ქართულ, ასევე ბიზანტიურ მწერლობაში.

70202
M 607(03)—74

94—74

© გამომცემლობა „მეცნიერება“, 1974

წინასიტყვაობა

ანბანურ-ანონიმური პატერიკები გამოსაცემად მომზადდა X—XI სს. სამი ნუსხის მიხედვით:

Ath — 12 — XI ს. (ათონური ხელნაწერი, ლიტერი — A)

Sin — 35 — X ს. (სინური ხელნაწერი, ლიტერი — B)

Sin — 8 — XI ს. (სინური ხელნაწერი, ლიტერი — C).

წინამდებარე გამოცემაში მამათა თხრობების ტექსტები სამ ნაწილად არის წარმოდგენილი. ტექსტის ძირითადი I ნაწილი უკავია ანბანურ პატერიკს Ath—12 (გვ. 8—254). A ხელნაწერის ნაკლები ადგილები სათანადო მითითებით შეივსო B და C ხელნაწერების მასალით. იმავე ხელნაწერებით საერთო თხრობებს გაუკეთდა ვარიანტები. A ხელნაწერი იწყება არსენის და მთავრდება კომის თხრობებით.

ანბანური პატერიკების შედგენილობა მისი სტრუქტურის სპეციფიკის გამო დროთა ვითარებაში დიდ ცვლილებებს განიცდიდა. ავტორთა ანბანური რიგი ბერძნულ და ქართულ ხელნაწერებში ხშირად ირღვეოდა. ხელნაწერებში სტაბილური არ არის თხრობათა რიგიც თითოეული ავტორის ფარგლებში.

წინამდებარე გამოცემაში ავტორთა ანბანური რიგი და თითოეულ ავტორთან თხრობათა თანამიმდევრობა მისდევს ძირითად (A) ხელნაწერისას.

გამოცემაში თითოეული ავტორის თხრობები ცალცალკეა დაწმარტილი. ამასთანავე თითოეულ თხრობას მიწერილი აქვს ბერძნული შესატყვისის თხრობის ნომერი Migne-ს გამოცემის მიხედვით (Migne, P. G. t. 65, p. 71—440). ანბანურ პატერიკში კვადრატულ კავებში ჩაწერილი ავტორები აღდგენილია Migne-ს ამავე გამოცემის მიხედვით.

ის ავტორები, რომლებიც არ დასტურდებიან A ხელნაწერსა და ბერძნულ გამოცემაში, და გვაქვს კი B და C ხელნაწერებში, ანბანური პატერიკის ძირითად (I) ტექსტში არ ჩაგვირთავს. ეს მასალა, ანონიმურ თხრობებთან ერთად, გამოცემაში ცალკე, II ნაწილად არის შესული (გვ. 255—295). ანონიმურ თხრობათა ტექსტს საფუძვლად დაედო C ხელნაწერი, როგორც უფრო სრული. B ხელნაწერის ის თხრობები, რომლებსაც არ დაეძებნათ შესატყვისები

C ხელნაწერში, გამოცემაში გადავიტანეთ ცალკე III ნაწილად (დანართი, გვ. 296—303).

პატერიკების სამივე ნაწილის ტექსტების საფუძვლად აღებულია ძირითადი ხელნაწერი, რომლის ორთოგრაფიასაც ვიცავთ გამოცემაში. დანარჩენი ხელნაწერების ვარიანტებით ტექსტში ვასწორებთ მხოლოდ აშკარა ლაფსუსებს. საკუთარი სახელები ერთი ხელნაწერის ფარგლებში ზოგჯერ განსხვავებული დაწერილობით არის წარმოდგენილი. ამ შემთხვევაშიც ხელნაწერის წაკითხვები არ სწორდება. C ნუსხაში ქარაგმებს ვხსნით ამ ხელნაწერის თავისებური ორთოგრაფიის დაცვით.

ტექსტების სქოლიოებში არ აისახა ხელნაწერების ზოგიერთი თავისებურება, რომელთაც სისტემატური ხასიათი აქვს: Sin—35 ხელნაწერში ჰ რ ქ უ ა, როგორც წესი, რ ქ უ ა-ს სახით გვხვდება. ამავე ხელნაწერში უ-ს ნაცვლად ჩვეულებრივია ვ-ს ხმაურება, მაგ., თვალთა, მივგო.

გამოცემას ერთვის ლექსიკონი, მთხრობელთა ანბანური საძიებელი, პირთა და გეოგრაფიულ სახელთა საძიებელი.

ქართული ანბანური პატერიკის ტექსტი ბერძნულ გამოცემას შეადარა და ცხრილი ქართულ-ბერძნულ შესატყვის თხრობათა და იმ თხრობათა, რომელნიც ვერ დაიძებნა ბერძნულში, შეადგინა ხელნაწერთა ინსტიტუტის თანამშრომელმა მ ა ნ ა ნ ა მ ა ჩ ხ ა ნ ე ლ მ ა .

ხელნაწერთა მოკლე აღწერილობა

Alh—12 (ლიტერი A) 235 ფ.; ეტრატი, ნუსხური; ფურცლის ზომა 27×19; ტექსტის ზომა 280×18,5; თავ-ბოლონაკლული, აკლია შიგნითაც. იწყება მეორე რვეულის ბოლო ფურცლით. ხელნაწერი სწორად არ არის პავინირებული. X—XI სს. შეიკავს ანბანურ პატერიკს. ტექსტი იწყება არსენით, მთავრდება ქომეს თხრობებით (1r—235v). ტექსტი დაწერილია ორი სხვადასხვა ხელით, პირველი ნაწილი (1r—210v) გადაწერილია სვიმეონის ხელით: „დიდებაჲ ღმერთსა. დაესრულა ესე ნაკუთი კელითა ჩემ გლახაკისა ს ვ მ ე ო ნ ი ს ი თ ა. შრომისათვის ლოცვა ყავთ და ცთომისათვის შენდობაჲ. წმიდაო მამაო, თუ რაჲ დაკლებაჲ იყოს, შემინდევთ, ანუ დედისაგან არს, ანუ ეტრატისაგან. თუ არა, მე ჩემდად ხარკებაჲ არა დამიკლია“. მეორე ნაწილის გადაწერი არ ჩანს.

ხელნაწერთა აღწერილობა გამოქვეყნებულია, იხ.: R. P. Blake, *Catalogue des manuscrits d'Iviron au mont Athos*, Paris, 1931—1934, *Extrait de la Revue de L'Orient chretien*, 3e Série, t. VIII (XXVIII), № 3—4, p. 67. *Агиографические материалы по грузинским рукописям Иверы*. ЗВСИРАО, т. 13 (1900). СПб. 1901, fasc 2—3, стр. 16.

Sin—35 (ლიტერი B). 320 ფ.; ეტრატი; ასომთავრული; ფურცლის ზომა 34×27; ტექსტის ზომა 26×21. მე-10 ს. შეიცავს ასკეტიკური ხასიათის თხზულებებს. აპოფთეგმებს უკავია ხელნაწერის 275—320 ფ. ფ. საკუთრივ ანბანური აპოფთეგმები იწყება ანტონის თხრობით. მთავრდება ორის თხრობით (275v—307r). ამას მოსდევს არაანბანური რიგით განლაგებული თხრობები, ანონიმური თხრობები და ასკეტიკური ხასიათის ტექსტები შემდეგი თანმიმდევრობით: კლემენტოსის, კომასისის, ანონიმური თხრობები გულის-სიტყუათათვის სიძვისათა, ევსუქის, ბასილის, დიადოხოსის, კლემაქსის, ისაკის, ესაიას, კლემაქსის. მაქსიმოსის, ბასილის, გრიგოლის, ბარსანუფის, მაქსიმოსის, ანონიმური, კლემაქსის, ეფრემის, ანონიმური, მოსესი, ამპარტავნებისათვის, სიტყვანი სუქესტისნი.

ხელნაწერის ვრცელი აღწერილობა გამოქვეყნებულია: იხ. G. Garitte, *Catalogue des manuscrits géorgiens littéraires du mont Sinai*, Louvain, 1956.

Sin—8 (ლიტერი C). 149 ფ.; ეტრატი; ნუსხური; ფურცლის ზომა 27×19; ტექსტის ზომა 20×13,5; თავნაკლული; XI ს.; შეიცავს ანბანური რიგით განლაგებულ თხრობებს, ანონიმურ თხრობებს, არაანბანურ თხრობებსა და სამონასტრო ისტორიებს. ანბანური თხრობები იწყება იოვანე სპარსით, მთავრდება ორის აპოფთეგმებით. ამას მოსდევს ავტორიანი და უავტორო თხრობები შემდეგი თანმიმდევრობით: კლემენტოსის, კომასისის, ანონიმური, თხრობები დაყუდებულთა დიდთა ბერთა ათორმეტთა, ევსუქის, საბანელის, ბასილის, დიადოხოსის, კლემაქსის, ისაკის, ესაფას, კლემაქსის, ბარსანუფის, მაქსიმოსის, კლემაქსის, ანონიმური.

ხელნაწერის სრული აღწერილობა გამოქვეყნებულია: იხ.: G. Garitte, *Catalogue des manuscrits géorgiens littéraires du mont Sinai*, Louvain, 1956.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Серия азбучных и анонимных патериков подготовлена к изданию по трем спискам X—XI веков:

Ath—12—XI в. (афонская рукопись, литер—А)

Sin—35—X в. (синаянская рукопись, литер—В)

Sin—8—XI в. (синаянская рукопись, литер—С)

В настоящем издании апофтегматические тексты представлены в трех частях. Первая и основная часть книги содержит азбучный патерик (стр. 8—254). Текст патерика издается по рукописи Ath—12. Лакуны основного текста (А) восполняются данными рукописей В и С. По этим же рукописям приводятся различия апофтегм к общим для всех трех списков изречений.

Рукопись Ath—12 начинается изречениями Арсения, текст замыкает изречения Комы.

Состав и последовательность материала азбучно-анонимных патериков, ввиду специфики их структуры, с течением времени претерпели большие изменения. Как в грузинских, так и в греческих рукописях часто менялся алфавитный порядок авторов (св. отцов). Менялась также и последовательность изречений.

В данной публикации алфавитный порядок и последовательность изречений дается согласно основной рукописи (А) изречения нумерованы, причем каждый из них имеет указание на номер соответствующего греческого текста по изданию Минья (Migne, P. G. t. 65, p. 71—440).

Отсутствующие в грузинском тексте имена авторов, восстановленные по греческому оригиналу, даются в квадратных скобках.

В основную часть текста не включены изречения тех авторов, которые засвидетельствованы в анонимной части рукописей ВС, но отсутствуют как в греческом издании, так и в тексте рукописи А. Имена этих авторов, наряду с анонимными изречениями, вошли во вторую часть книги (стр. 255—295).

В основу анонимного текста взята наиболее полная рукопись Sin—8 (л. С.).

Апофтегмы, не имеющие своих параллелей в рукописи С, выделены в отдельную группу, составляющую третью часть книги (приложение, стр. 296—303).

К книге прилагается словарь, алфавитный указатель св. отцов (авторов изречений) и указатели личных и географических имен.

Грузинский текст азбучного патерика с греческим оригиналом сравнила и таблицы греческо-грузинских параллельных изречений составила сотрудник Института рукописей М. М а ч х а н е л и.

КРАТКОЕ ОПИСАНИЕ РУКОПИСЕЙ

Ath—12 (литера А), 235 л.; пергамен, «нусхури», размер бумаги 27×19; размер текста 280×18,5; дефектный список; X—XI в.в.; состоит из азбучного патерика; текст писан двумя разными почерками. I часть текста переписана Симеоном (1 г—210 в); переписчик II части неизвестен.

Описание этой рукописи опубликовано, см.:

1) R. P. Blake. Catalogue des manuscrits d'Iviron au mont Athos, Paris, 1931 — 1934. Extrait de la Revue de L'Orient chretien, 3e Série, t. VIII (XXVIII), № 3—4, p. 67.

2) Агиографические материалы по грузинским рукописям Ивера. ЗВОИРАО, т. 13(1900). СПб. 1901, стр. 16.

Sin—35 (литера В), 320 л.; пергамен, «мргловани», размер бумаги 34×27; размер текста 26×21; X в. Список представляет собой сборник аскетических сочинений. Изречения занимают листы 275—320. Собственно алфавитная часть изречений начинается рассказами Антония и заканчивается изречениями отца Ора (275 в—307 г).

Далее следуют анонимные апофтегмы и тексты аскетического содержания.

Описание этой рукописи опубликовано, см.: G. Garritte, Catalogue des manuscrits géorgiens littéraires du mont Sinaï, Louvain, 1956.

Sin—8 (литера С), 149 л.; пергамен, «нусхури», размер бумаги 27×19; размер текста 20×13,5; отсутствует начало; XI в. Состоит из азбучных, анонимных апофтегм и душеполезных историй. Азбучные изречения начинаются апофтегмами Иоанна Перса и кончаются изречениями Ора. Затем следуют изречения св. отцов и анонимные апофтегмы. Описание этой рукописи опубликовано: G. Garritte, Catalogue des manuscrits géorgiens littéraires du mont Sinaï, Louvain, 1956.

I ანბანური პატერიკი

B [275] სწავლანი მამათა სკიტელთანი ბაგოკრეზილნი და
მაგისა ანტონისნი*

1. ჰკითხა ვინმე მამასა ანტონის და ჰრქუა: რაჲ დავიმარხო და
5 ვცხონდე? მიუგო ბერმან და ჰრქუა მას: რომელი გამცნო, დაიმარ-
ხე: ვიდრეცა ხვდოდი, ღმერთი გაქუნდინ თუალთა წინაშე მარა-
დის, და რასაცა იქმოდის საქმესა, გაქუნდინ საღმრთოთაგან წიგნთა
[v] წამებაჲ და რომელსა ადგილსა შჯდე, ადრე ნუ აღიძრვი, არა-
მედ დაადგერ ადგილსა მას. სამი ესე დაიმარხე და სცხონდე. M₃

10 2. თქუა მამამან პიმენ, ვითარმედ: ნეტარმან მამამან ანტონი
თქუა, რამეთუ ესე არს დიდი საქმარი კაცისაჲ, რაჲთა ბრალი თვისი
თავსა თვისსა ზედა-დაიკრიბოს წინაშე ღმრთისა და მოელოდის გან-
საცდელთა ვიდრე სულისა აღმოსვლადმდე. M₄

3. ჰკითხა მამამან პანბო მამასა ანტონის და რქუა: რაჲ ვყო?
15 ჰრქუა მას ბერმან: ნუ ხარ მოსავ სიმართლესა შენსა, ნუცამცა ინა-
ნი საქმესა ზედა წარსრულსა და ეკრძაღე ენასა და მუცელსა. M₆

4. თქუა მამამან ანტონი, ვითარმედ: ვიხილენ ყოველნი საფრ-
კენი მტერისანი, განმარტებულნი ქუეყანასა ზედა, და სულთ-ვით-
ქუენ და ვთქუ: ვინ-მე თანა წარჰკდეს ამათ? და მრქუა მე: სიმდაბ-
20 ლჷ თანა-წარჰვლით მაგათ და არცაღა შეეხებინ მას. M₇

5. მერმე თქუა: არიან ვიეთნიმე, თუალთა შეიკაფნეს კორცნი
თვისნი მონაზონებასა და რამეთუ არა პოვეს განკითხვაჲ, და განე-
შორნეს საღმრთოჲსა მისგან გზისა. M₈

* AC ხელნაწერები თავნაკლულია. 1. — AC. 2. — AC. 3. — AC.
4. — AC. 5. — AC.

6. მერმე თქუა: მოყუსისაგან არს ცხორებაჲ და სიკუდილი. უკუეთუ შევიძინოთ ძმაჲ, ღმერთი შევიძინოთ. უკუეთუ დავაბრკოლოთ ძმაჲ, ქრისტეს მიმართ ვცოდავთ. M₉

7. მერმე თქუა ბერმან: ვითარცა თევზი რაჲ გამოკდის წყლისაგან და მოკუდის, ეგრეცა მონაზონმან, უკუეთუ ყოვნოს გარეშე სენაკსა თვისსა. M₁₀

8. იტყოდა მამაჲ ნეტარი ანტონი, ვითარმედ: რომელი ზინ უდაბნოსა გარე, სამისა ბრალისაგან თავისუფალ იქმნის: სმენისაგან და ხედვისა და სიტყვისაგან, გარნა ერთი ხოლო აქუნ გულის-სიტუათა მიმართ. M₁₁

10

9. ძმამან ვინმე ჰრქუა მამასა ანტონის: ლოცვა ყავ ჩემთვის, ხოლო მან ჰრქუა მას: არცა მე შეგიწყალო. არცა ღმერთმან, უკუეთუ არა თავით შენით ისწრაფდე და ითხოვდე მისგან. M₁₆

10. თქუა მამამან ანტონი, ვითარმედ: მოვალს ჟამი, რომელსა შინა კაცნი ბორგდენ და ოდესჲ იხილონ რომელნი არა ბორგდენ, აღდგენ და ეტყოდინ, ვითარმედ ბორგდით ამისთვის, რამეთუ არა მსგავს მათა ეყოს. M₂₅

15

11. თქუა მამამან ანტონი: ვიცი მონაზონნი, რომელნი მრავლით ჟამით შემდგომად [276] დაეცნეს და გონებაჲ მიელო ამისთვის, რამეთუ საქმეთა თვისთა ესვიდეს, ვითარმედ სათნო არიან ღმრთისა და შეურაცხვეს მცნებაჲ იგი. ვითარმედ ჰკითხე მამასა შენსა, გითხრას შენ და მოხუცებულთა შენთა გაუწყონ შენ. M₃₇

20

12. მერმე თქუა: უკუეთუმცა შესაძლებელ იყო, რავდენგზის ფერკი წარდგას, გინა რავდენი ნაწუეთი წყლისაჲ სუას ძმამან სენაკსა შინა, უთხრისმცა ბერთა, უკუეთუ ნანდვილვე არა სცთების მას შინა. M₃₈

25

13. მერმე თქუა: მე არღარა მეშინის ღმრთისა, არამედ მიყუარს, რამეთუ სიყუარულმან გარე განდევნის შიში. M₃₂

14. მერმე თქუა: ძმამან პოვა ადგილი, უდაბნოსა გარე, განყენებული ფრიად, და ევედრა ძმასა თვისსა, რაჟამცა უბრძანა და რქუა მას: ვესავ ღმერთსა და ლოცვასა შენსა, რამეთუ შრომაჲ ვყო ფრიად. და არა განუტევა იგი, არამედ რქუა მას: ვიცი ქვემარტად. რამეთუ ფრიად დაშურე, არამედ ამისთვის, რამეთუ ბერნი არავინ გაქუნდეს, ვისმცა უთხარა შრომაჲ შენი, უკუეთუ სათნო არს ღმერთისა და ყოლადვე-ლა ესვიდე თავსა შენსა, რამეთუ საქმე მონაზონებისაჲ მიქმნიესო_ და წარიწყმიდო საქმეცა და გონებაჲცა.

15. მერმე თქუა: უკუეთუ მონაზონი მცირეთა დღეთა შურე-ბოდის და მერმე დაჯსდეს და უდებ იყოს, ესევეთარი არარას იქმს, ვერცა მოიპოოს მოთმინებაჲ. მერმე თქუა: არასადა კეთილ არს კაცისა, დაღათუ უნდეს კეთილის ყოფის, უკუეთუ არა ღმერთმან დაიმკვდროს მის შორის, რამეთუ არავინ არს სახიერ, გარნა მხოლოჲ ღმერთი. მერმე თქუა: პირველნი იგი მამანი განვიდეს უდაბნოდ, განიკურნეს და მკურნალ იქმნეს. და მოიქცეს და სხუათა კურნებდეს, ხოლო ჩუენგანი თუ ვინმე განვიდის, ვიდრე თავისა კურნებადმდე, სხუათაჲ ჰნებავენ კურნებაჲ და ესრეჲთ კუალად-იქცის საღმობაჲ იგი და იქმნის უკუანაჲსკნელი იგი უძკრესს პირველისა. ამისთვის. მკურნალო, პირველად განიკურნე თავი შენი.

20

[მამისა არსენისთვის]

A [1] 1. ... იგი შეუფერდა ფერკთა მისთა და ჰრქუა: გევედრები, ნუ განხეტქ მავას, უკუეთუ არა, მე თავი მომეკუეთების.

თქუა მამამან არსენი: მე უწინარეს მისსა მოვკუედ, ხოლო იგი აწლა მოკულა. და მიუძღუანა იგი კუალადვე და არარაჲ დაიყენა მისგანი.

25

მერმე კუალად იტყოდა მამაჲ დანიელ, ვითარმედ: ეგოდენი ჟამი დაყო ჩუენ თანა და ვერ შეუძლეთ, ვითარმცა შევიპყართ სახე იგი ცხორებისა მისისაჲ. მწუხრი შაბათსა, რომელი განთენებინ კვრიაჲდ, დაუტევის მზე ზურგით კერძო მისსა და განიპყრის ჯელნი თვისნი ზეცად და ილოცავს, ვიდრემდის აღმოჰქდის კუალად პირით კერძო მისა.

30

В [276] 2. მამაჲ არსენი ვიდრე იყო-ლა სამეუფოსა შინა, ილოცა ღმრთისა მიმართ და თქუა: უფალო, მიძელუ მე, ვიდრე ვცხონდე. მოიწია მისა კმაჲ და რქუა მას: არსენი, ივლტოდე კაცთაგან და სცხონდე. და ვითარ გამოვიდა იგი სოფლით და მონაზონ იქმნა, კუ- 5
ალად ილოცა [V] ღმრთისა მიმართ და იგივე სიტყუაჲ თქუა. და ესმა კმაჲ, რომელმან რქუა მას: არსენი, ივლტოდე და დუმენ და დაყუდენ, რამეთუ ეგე არიან ძირნი შეუცოდებელობისანი. M₁

ჟ. ძმამან ჰკითხა ოდესმე მამასა არსენის, რაჲთამცა ესმა მის-
გან სიტყუაჲ. და რქუა მას ბერმან: რავდენ ძალ-გიც შურებოდე. 10
რაჲთა შინაგანმან საქმემან შენმან სძლოს ვნებათა მათ გარეშეთა. M₉

4. მერმე თქუა: უკუეთუ ვეძიებდეთ ღმერთსა, გამოგუეცხა-
ლოს ჩუენ, და თუ ვეკრძალნეთ. დაადგრეს ჩუენ თანა. M₁₀

თქუა მამამან არსენი, ვითარმედ: უცხოჲ მონაზონი უცხო-
სა სოფელსა ნურას განაგებს და განისუენოს. M₁₂ 15

6. თქუა მამამან არსენი. ვითარმედ: კმა არს მონაზონისათჳს
უანიცა ერთი ძილისათჳს. უკუეთუ იყოს მოღუაწჳ. M₁₅

ჰკითხა მამამან მარკოზ მამასა არსენის და რქუა: კეთილ არ-
სა კაცისა, უკუეთუ არაჲ აქუნდეს სენაკსა შინა ნუგეშინის-საცემელი 20
რაჲმე? რამეთუ ვიცი ძმაჲ, რომელსა აქუნდა მცირედ მხალი და იგიცა და-ვე-ფხურა. ჰრქუა მას მამამან არსენი: კეთილ არს, არამედ ვითარ ძალ-ედვას კაცსა, უკუეთუ ვერ შემძლებელ იყოს იგი, ვი-
თარ მან სხუაჲ დაასხას. M₂₂

8. მოვიდა ოდესმე იგივე მამაჲ არსენი ერთსა ადგილსა. და იყო
მუნ ლერწამი და შეირყია ქარისაგან. რქუა ბერმან ძმათა მათ: რაჲ 25
არს ძრვაჲ ესე? ხოლო მათ რქუეს მას: ლერწმისაჲ არს კმაჲ ეგე.
ვეშმარიტად, უკუეთუ ვინმე ჯდეს დაყუდებულად და ესმეს სირი-
საცა კმაჲ, არა აქუნდეს იგივე დაყუდებაჲ, რავდენ უფროჲს თქუენ
ესოდენი ესე ძრვაჲ ლერწმისაჲ მაგის გესმის. M₂₅

o A [1] 9. იტყოდეს მამისა არსენისთვის და მამისა თევდორესთვის, რომელი იყო ფერმელ¹, ვითარმედ ყოველთა უმეტეს² სძულდა კაცთა დიდებაჲ. და მამაჲ არსენი შე-ვე არავის ემთხვის, ხოლო მამაჲ თევდორე შეემთხვის, არამედ ვითარცა კრძალი იყო. M₃₁

r 5 10. ჯდა მამაჲ არსენი ქუემო კერძობსა მას სანახებსა და ვითარ არა უტევებდეს მას დაყულებად, განიზრახა, რაჲთამცა დაუტევა სენაკი იგი. [v] და არარაჲ გამოილო მუნით და ეგრეთ მივიდა მსახურთა მისთა თანა ფარანელთა, ალექსანდრესა და ზოილესა. და ალექსანდრეს ჰრქუა: აღდეგ და წარმიმართე ნავითა. და ყო ეგრე. და ზოილეს ჰრქუა: მოვედ ჩემ თანა, ვიდრე მდინარისა კიდემდე და მიძიე ნავი, რომელი მივიდოდის ალექსანდრიად კერძო და შენ მივედ ძმისავე შენისა. ხოლო ზოილე შეწუხნა სიტყუასა მას ზედა და ღუმნა. და ესრეთ ურთიერთას განეშორნეს. და შთავიდა ბერი ალექსანდრიადჲთ კერძო და დასწეულდა სწეულეებითა დიდითა.

15 ხოლო მსახურნი იგი იტყოდეს ურთიერთას: შე-მე ვინ სადა-აწუხა ჩუენგანმან ბერი და მისთვის განგუეშორა ჩუენგან? და არარაჲ პოცეს თავთა შინა მათთა, გინა ვითარმცა ურჩ სადამე ქმნილ იყვნეს მისდა. და ვითარ განმრთელდა ბერი, თქუა: მივიდე ძმათა მათ ჩემთა თანა. და ესრეთ აღვლო ნავითა და მოვიდა კლდესა მას, სადა-იგი

20 მსახურნი მისნი იყვნეს. და ვითარ იყო მდინარის კიდესა მას, მკვევალმან ვინმე ჰინდომან შეახო ხალენსა მისსა, [2] ხოლო ბერი შეპრისხნა მას, ხოლო მკვევალმან მან ჰრქუა მას: უკუეთუ მონაზონი ხარ, ივლტოდე მთად. ხოლო ბერსა შეუტდა სიტყუაჲ იგი გულსა და იტყოდა: არსენი, უკუეთუ, მონაზონი ხარ, ივლტოდე მთად. და

25 ამას ზედა მოემთხვენეს მას ალექსანდრე და ზოილე და ვითარ შეუვრდეს იგინი ფერკთა მისთა, დავარდა ბერიცა იგი და იტყოდეს ერთბამად. ჰრქუა მათ ბერმან: არა გესმაა, რამეთუ დავსწეულდი? და მათ ჰრქუეს: ჰე. და ჰრქუა მათ: რაჲსათვის არა მოხუედით კიოხვად? ჰრქუა მამამან ალექსანდრე: განშორებაჲ შენი ჩუენგან არა

30 ნეფსით იყო. და მრავალთა ესმა და დაბრკოლდეს, და თქუეს: უკუეთუმცა არა ურჩ სადამე ქმნილ იყვნეს ბერსა, არამცა წარსრულ იყო მათგან. ჰრქუა მათ: მეცა ვცან, რამეთუ კულად თქუან კაცთა, ვითარმედ ტრედმან არა პოა განსასასუენებელი თვისი და მოიქცა ნოესსავე კიდობნად. და ესრეთ განიკურნნეს და დაადგრეს

35 მის თანა ვიდრე აღსრულებადმდე მისსა. M₃₂

9. B : 276v; — C. ¹ ფერმელ B. ² უმეტეს B.

10. — BC.

11. იტყოდა მამად დანიელ, ვითარმედ: მითხრობდა ჩუენ მამად არსენი, რამეთუ იყო ვინმე ბერთა მათგანი, [v] რომელი ჯდა სე-
 ნაკსა¹ შინა და ესმა კმაჲ, რომელი ეტყოდა მას, ვითარმედ: გამო-
 ვედ გარე და გიჩუენნე შენ საქმენი კაცთანი. და ვითარ გამოიყვა-
 ნა² იგი გარე, აღგილსა ერთსა, და უჩუენა მას კაცი, რომელი დგა 5
 და აღმოასხმიდა³ წყალსა ჯურღმულისაგან და შთაასხმიდა ისარნა-
 სა გამდინარესა⁴ და შთავიდოდა⁵ წყალი იგი მუნვე ჯურღმულად.
 და წარიყვანა მცირედ და უჩუენა მას ჰინდოჲ ერთი, რომელი კაფ-
 და შეშასა. და შეკრის ტვრთი დიდი და ეცადის, რაჲთამცა წარმოი-
 კიდა და ვერ წარმოიკიდის. და წარვიდის და კუალად სხუად კაფის⁶ 10
 და დაურთის ტვრთსა მას ზედა, და მრავალ ჟამ ჰყოფდა ამან და
 დართვიდა ტვრთსავე მას ზედა. და მცირედ წარვლო და მოვიდა
 ბჳეთა ქალაქისათა. და აჰა ესერა ორნი ცხენითა ამკედრებულნი
 მოვიდოდეს⁷ და ზე ეკიდა შინაგანით ძელი და უნდა, რაჲთამცა შე-
 ვიდეს ქალაქად და არა უტევებდა მათ ძელი იგი, რამეთუ შიგნით⁸ 15
 ეკიდა. და ერთმანერთსა თავი არა დაუმდაბლეს, რაჲთამცა [3]
 უკუანა შეუდგა. და დაადგრეს ორნივე გარეშე ქალაქსა. და ჰრქუა
 მას: ესენი არიან, რომელთა ხედავ, რომელ თანა უტვრთავს უღელი
 ამჰარტავანებოსაჲ. და არა დამდაბლდეს, რაჲთამცა წარჰმართენა⁹
 თავნი თვისნი და შეუდგეს მდაბლსა გზასა ქრისტესსა, და დარჩეს 20
 გარეშე სასუფეველსა ღმრთისაჲ. და რომელი-იგი შეშასა კაფდა,
 კაცი არს, რომელი მრავალთა ცოდვათა შინა არს და შენანებისა
 წილ სხუათა ცოდვათა იქმნ და დაირთავნ ცოდვათა ზედა ცოდვასა.
 და რომელი-იგი წყალსა აღმოასხმიდა¹⁰, საქმესა კეთილსა იქმს,
 არამედ იგიცა კაცივე არს, რომელი მოწყალეებასა იქმს, არამედ 25
 სხვსა მონახუეჳითა იქმს, და ბოროტისა¹¹ მის¹² საქმითა განირყუნა
 მცირედი კეთილი. ჯერ-არს უკუე კაცისა, რაჲთა ფრთხილ იყოს
 საქმეთა შინა თვისთა, რაჲთა არა ცუდად შურებოდის. M₃₃

12. მანვე თქუა, ვითარმედ: მიმიწოდა ოდესმე ერთსა შინა
 დღესა ნეტარმან არსენი და მრქუა მე: განუსუენე მამასა შენსა, 30
 რაჲთა ოდეს მივიდეს წინაშე უფლისა, [v] ევედროს შენთვის და
 კეთილი გეყოს შენ. M₃₃

11. B : 276v;— C. 1+ მას B. ² გამოვიდა B. ³ აღმოსხმიდა B. ⁴ განმდინარესა
 B. ⁵ შთადიოდა B. ⁶ ~ სხუად კაფის კუალად B. ⁷ მოვიდეს B. ⁸ შინაგან-თ B.
⁹ წარმართენ B. ¹⁰ აღმოსხმიდა B. ¹¹ ბოროტითა B. ¹² მით B.

13. იტყოდეს ნეტარისა არსენითვს, ვითარმედ: დასნეულდა ოდესმე სკიტეს. და მივიდა ხუცესი და მოიყვანა იგი ეკლესიად და შიამწინა იგი ლოგინსა ზედა და მცირე^მ სასთაული დაუდგა სასთუნალ. და აჰა ბერთაგანი ვინმე მივიდა ხილვად მისა, და ვითარ იხილა იგი ლოგინსა მას ზედა და მცირე^მ იგი სასთაული სასთუნალ მისა, დაბრკოლდა ბერი იგი და თქუა: ესე იგი არსა მამაა არსენი და ესე ვითარსა ზედა წევს? ხოლო ხუცესმან მიიყვანა იგი და ჰრქუა მას: რაჲ საქმე გეპყრას^ს შენ დაბასა შინა და ვითარ სცხონდებოდე? ზოლო მან ჰრქუა მას: მრავლითა შრომითა ვცხონდებოდე. და ჰრქუა მას: აწ ვითარ იყოფვი სენაკსა შინა შენსა? ხოლო მან ჰრქუა: აწ უკეთე განვისვენებ. მაშინ ჰრქუა მას ბერმან: ხედავა ამას მამასა არსენის? მეფეთა მამაა იყო, სოფელსა შინა-ლა იყო. და ათასი მონაჲ ესუა, რომელთა სარტყელი ოქროჲსაჲ ერტყა. და მანიაკი ოქროჲსაჲ ყელსა აცუნ და დებაგითა მოსილნი დგანედ წინაშე მისსა [4] და დიდად პატიოსანი სამოსელი ჰქოსიენ მაგას. ხოლო შენ, რომელ მწყემსი იყავ და არა გაქუნდა სოფელსა შინა, რომელი აქა გაქუს განსუენებაჲ. და ამას საშუებელი, რომელი აქუნდა სოფელსა შინა, აქა არა აქუს. აჰა ესერა შენ განისუენებ და ესე იჭირვის. ხოლო მას ვითარცა ესმა, შეინანა, შეუფრდა მას და ჰრქუა: შემინდევე, მამაო, ვცოდე, რამეთუ ჭეშმარიტად ესე არს ჭეშმარიტი გზაჲ. რამეთუ ესე სიმდაბლედ მოსრულ არს, ხოლო მე განსუენებად. და ესრეთ სარგებელ ეყო და წარვიდა. M₃₆

14. მო-ვინმე-ვიდა მამათა მათგანი ნეტარისა არსენისსა, და ვითარ დაჰრეკა კარსა, განულო ბერმან. ეგონა, ვითარმედ მსახური მისი იყოს. და ვითარ იხილა, რამეთუ უცხოჲ არს, დავარდა პირსა ზედა თვისსა. ხოლო იგი ეტყოდა: აღდეგ, მამაო, და მოგიკითხო. ჰრქუა მას ბერმან: არა აღვდგე, ვიდრემდის არა წარხვდე. და ვითარ მრავალ ჟამ ევედრებოდა მას და არა აღდგა, მაშინ წარვიდა მიერ ძმაჲ იგი. M₃₇.

15. იტყოდეს ვისთვისმე ძმისა, რომელი მივიდა სკიტეს, რაჲთა იხილოს მამაჲ არსენი. და ვითარ მივიდა ეკლესიად, ევედრებოდა მღდელთა [v] მათ, რაჲთამცა შეამთხვეს არსენის, ხოლო იგინი ეტყოდეს: განისუენე მცირედ, ძმაო, და იხილო იგი. და მან ჰრქუა

მათ: არარაჲსა გემოჲ ვიხილო, უკუეთუ პირველად არა ვიხილო იგი. მიავლინეს მის თანა ძმად, რაჲთა მიიყვანოს იგი, რამეთუ შორს იყო სენაკი მისი. და ვითარცა დაჰრეკეს კარსა და შევიდეს და ლოცვა ყვეს და მოიკითხნეს იგინი და დასწდეს მდუმრიად, ჰრქუა ძმაჲნი მან, რომელი მიველინა ეკლესიით: აღვდგე და ვიდოდი; ლოცვა ყავთ ჩემთვის. და ძმამან მანცა, ვითარ არა პოა კადნიერებაჲ ბერისა თანა, ჰრქუა ძმასა მას: მოვიდე მეცა შენ თანა. და გამოვიდეს ერთბერ და მერმე ევედრებოდა მას, რაჲთა მიიყვანოს მოსესა, რომელი იგი იყო ავაზაკთაგანი. და ვითარ მივიდეს იგინი მისსა, შეიწყნარნა იგინი სიხარულით. ისტუმრნა იგინი და განუტევნა.

ჰრქუა ძმამან მან, რომელმანცა მიიყვანა იგი: აჲ ესერა მიგოყვანე შენ უცხოჲსა მის და მეგვკბტელისა; ორთა ამათგანი, რომელი დაგაშუნდა? ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მას: მე ერთი ჯერი მეგვკბტელი ესე დამა[5]შუნდა. და ესმა ვისმე მათ ბერთაგანსა, ილოცა ღმრთისა მიმართ და თქუა: უფალო, მიჩუენე მე საქმე ესე, რამეთუ რომელნიმე ივლტიან სახელისა შენისათჳს და რომელნიმე შეიტკობენ სახელისა შენისათჳს. და აჲ ესერა ეჩუენნეს მას ორნი ნავნი მდინარისა კიდესა და არსენი და სული ღმრთისაჲ სხდეს ერთსა მას ნავსა შინა და დაყუდებულად მივიდოდეს, და მამად მოსე და ანგელოზნი უფლისანი მივიდოდეს ერთითა მით ნავითა და აჲაჲებდეს მას თაფლსა გოლეულსა. *მკვ*

16. იტყოდა მამად დანიელ, ვითარმედ აღსრულებისა ეამსა მამცნო ჩუენ და მრქუა: ნურას ზრუნავთ ჩემთვის საკსენებელისა ყოფად! რამეთუ მე უკუეთუ რადმე ვყავ თავით ჩემით, საკსენებელი იგი პოვნად არს ჩემი? *მკვ*

17. [და ვითარ მიეანლა აღსრულებად მამად არსენი, შეშფოთნეს მოწაფენი მისნი. ჰრქუა მათ: არლა მოწევენულ არს ეამი. ხოლო ოდეს მოიწიოს, გაუწყო თქუენ, ხოლო საშჯელი მოგკადო თქუენ წინაშე საყდართა ღმრთისათა, უკუეთუ ვის მისცეთ გუამი ჩემი. და მათ ჰრქუეს: და რაჲ ვყოთ, რამეთუ [v] არა ვიცით, ვითარ დავილუაწოთ იგი? ჰრქუა მათ ბერმან: არა იხილა საბლისა მობმად და გარდათრევაჲ მთად]*. ესე იყო სიტყუაჲ ბერისაჲ: არსენი, რომლისათჳსცა გამოხუედ? სიტყუასა, მრავალგზის შევიწინანე, ხოლო ღუ-

16. B : 277; — C; 1 ყოფასა B. 2 არს ჩემი) მიც ჩემდა B.

17. — BC. * კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა. ამ ტექსტის უკანასკნელი ფრაზა დაზიანებულია.

მილსა—არასადა. [და ვითარ მოიწია ჟამი აღსრულებიანად, იხილეს მათა, რამეთუ ტიროდა იგი. ჰრქუეს მას: უკუეთუ ჰეშმარიტად შენცა გეშინისვე, მამაო? ხოლო მან ჰრქუა: შიში ესე, რომელი აწ ჩემ თანა არს, ამას ჟამსა ჩემ თანა იყო, ვინაფთჳან მონაზონ ვიქმენ.

5 და ესრეთ მონაზონ ვიქმენ. და ესრეთ შეისუენა]*. M₄₀

18. [იტყოდეს, ვითარმედ: ყოველსა მას ცხორებასა მისა ზინ რაჲ კელთ-საქმარსა, მიუარი უპყრიენ უბეთა შინა ცრემლთა მათ-
 10 თვს, რომელნი გარდამოსცვიედ თულთაგან მისთა]*. ესმა რაჲ მამასა პიმენს ნეტარისა არსენისი, რამეთუ შეისუენა, ცრემლნი გარდამოსთხინა და თქუა: ნეტარ ხარ შენ, მამაო არსენი, რამეთუ
 15 დაიტირე თავი შენი ამასვე! სოფელსა, რამეთუ რომელმან არა და-
 იტიროს თავი თვისი ამას [6] სოფელსა, მუნ საუკუნოდ ტიროდის, გინათუ აჲა ნეფსით, გინათუ მუნ სატანჯველთაგან ვერ შესაძლებელ არს არა ტირილი. M₄₁

19. გვთხრობდა მისსავე მამაჲ დანიელ, ვითარმედ: არასადა
 15 ინების სიტყუად გამოძიებისათვს წიგნთაგან. და შემძლებელ იყო, თუმცა უნდა, არამედ არცა-ლა წიგნი ვის ადრე მიუწერის. [არამედ
 20 ოდეს თუ სადამე მოვიდის ეკლესიად იშვთ, უკუნა სუეტსა დაჯ-
 დის, რაჲთა არავინ იხილოს პირი მისი და არცა იგი სხუასა ხედ-
 25 ვიდეს. და იყო პირი მისი, ვითარცა პირი იაკობისი, და მკცითა სპე-
 ტაჲ იყო, ვითარცა თოვლი, და ძუალნი განკმელ იყვნეს, გარნა ტყა-
 ვი ხოლო გარდართხმულ იყო ზედა, და წუერნი შთავიდოდეს ვიდ-
 რე მკერდამდე, და ყოლადვე სპეტაჲ იყო, ხოლო წამწამნი თულთა
 30 მისთანი მოსცვეს ტირილითა მისითა; გრძელი იყო, არამედ დაღრკა
 25 სიბერითა, ხოლო აღესრულა ოთხმეოცდათხუთმეტისა წლისაჲ.
 გამო-რაჲ-ვიდა სამეუფოთ ტაძრით თევდოსი მეფისა ზე დიდისა,
 ორმეოცისა წლისა მთავარ-ყოფილი, [V] სამეუფოჲსა ტაძრისაჲ
 მოძლუარი არკატისი და ონორისი მეფეთაჲ, დაყო სკიტეს უდაბ-
 30 ნოს გარე ორმეოცი წელი და ათი წელი კლდესა მას შინა, რომელ
 არს ზემო კერძო ბაბილონსა, წინაშე პირისპირ მეფეოსა და სამი
 წელი კანოპეს, ქუემო კერძოთა მათ ადგილთა და სხუაჲ ორი წე-
 ლი ტვრეს ტაძრისასა. და მუნ შეისუენა და დამიტევა მისი სამოსე-

* კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

18. B: 277; — C. ¹ ამას B.

19. B: 277; — C.

ლი ხალენისაჲ და თმისა კამასისა სპეტაკი და ცანდალნი ზებენისა-
ნი მისნი, ხოლო მე უღირსმან ამან შევიმოსი, რაჲთა ვიკურთხო]*.
M₁₂

20. გვთხრობდა კუალად მამაჲ დანიელ ნეტარისა არსენისთვის: 5
მოუწოლა ოდესმე მამათა ჩუენთა — მამასა ალექსანდრეს და ზოი-
ლეს—და სიმდაბლით ჰრქუა მათ, რამეთუ: ეშვაკნი მბრძვანან მე და
არა ვიცი, თუ მიმაკათუნიან მე ძილითა, არამედ ამას ღამესა დაშუ-
ერით ჩემ თანა და მეკრძალენით, ნუჟუქუჭ მრულოდის ღამე ყოველ-
და დაუსხდეს ერთი მარჯუენით და ერთი მარცხენით მისა მწუნ[7]-
რითგან მღუმრიად და თქუეს მამათა ჩუენთა, ვითარმედ: ჩუენ და- 10
ვიძინეთ და განვიღვძეთ და ვერ ვცანთ, ვითარმეცა მი-ოდენ-ერულა
მას. და განთიადრე, ღმერთმან იცის, გინათუ ნეფსით ყო, რაჲთა ეგ-
რე ეგონოს, ვითარმედ მიეძინა, გინათუ ქეშმარიტად ბუნებაჲ იგი
ძილისაჲ მოუქდა, აღმოჰბერა სამგზის ოდენ სული და მუნთქუესვე
აჰკრთა და თქუა: მიმეძინა? და ჩუენ ვარქუთ: არა ვიციოთ. M₁₃ 15

21. მოუქდეს ოდესმე ბერნი მამასა არსენის და ფრიად ევედ-
რებოდეს მას, რაჲთამეცა შეიწყნარნა¹ იგინი. ხოლო მან განულო
მათ. და ჰლოცვიდეს მას, რაჲთა უთხრას სიტყუაჲ დაყუღებულ-
თაჲ², რომელნი არავის შეემთხუევიან. ჰრქუა მათ ბერმან: ვიდრე
ჰალწული სახლსა შინა მამისა თჳანასა არნ, მრავალთა ჰნებავენ, 20
რაჲთამეცა მოითხოვეს³ იგი. ხოლო ოდეს ქმარსა შეეყოს⁴ იგი, არლა-
რან⁵ ყოველთა სათნო უჩნ. ვიეთმე შეურაცხ-ყვიან, სხუანი კუალად
აქებედ და არა იგივე პატივი აქუნ, ვითარ⁶ პირველ, ოდეს იგი [V]
დამალულ იყო. ეგრეცა სული. ოდეს საერო იქმნის, ვერ შეუძლის
ყოველთა მომადლებად⁷. [იტყოდეს მისთვისვე, რამეთუ ვითარცა 25
სამეფოსა შინა უპატიოსნეი მისსა არავის ჰმოსიენ ხამოსელი, ეგ-
რეცა ეკლესიასა შინა უღარესი მისსა არავის ჰმოსიენ]*. M₁₄

გამისა ავამონისთ ს

1. ჰკითხა მამამან ავათონ მამასა ალონეს და ჰრქუა: მინებს 30
შეკრძალვაჲ ენისა ჩემისაჲ, რაჲთა არა იტყოდის ნაცილსა. ჰრქუა

* კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

20. — BC

21. B: 277v; — C. ¹ შეიწყნარნეს B. ² დაყუღებულთათჳს B. ³ მოითხოვეს B. ⁴ შეეყოს B. ⁵ არა B. ⁶ + იც B ⁷ მომადლება B. * კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

1. — BC.

2. შუა ს. უკუენითა ნოილოეზი...

მას მამამან ალონე: უკუეთუ არა სთქუა ნაცილი, მრავალი ცოდვამ ჰქმნე. ხოლო მან ჰრქუა, ვითარ ჰრქუა მას ბერმან: აჰა ესერა ორთა კაცთა კაცი მოკლეს და შენ იხილე და ერთი იგი მიივლტის სენაკად წენდა. და მთავარი ეძიებს მას და გკითხავს შენ და გეტყვს: შენ თანა მოიკლა კაცი. უკუეთუ არა სთქუა ნაცილი, მისცე ძმამ იგი შენი სიკუდილიდ, არამედ უფრომხად აცადე თავი თვისი თვნიერ კრულე-ბისა წინაშე უფლისა, რამეთუ მან უწყის ყოველი.

2. იტყოდეს მამისა აგათო[8]ნისთვის, ვითარმედ სამ წელ ეპყრა ჭვამ პირსა შინა, ვიდრემდის დანსრულა ღუმელი. **1115**

10 3. იტყოდეს მამისა აგათონისთვის, ვითარმედ: სარწმუნო იყვნეს თუალნი მისნი მის თანა და არა ვიდრევე იხედვიდა სსუად და ნრავალგზის თქვს ღირსებით, ვითარმედ: არა შემიცნობიეს თავსა ჩენსა, ვითარჰცა შე-სადა-ვილე გულის-თქუჰამა რამე თუალთავან ჩემთა სენაკად ჩემდა. არასადა შფოთით იქმნ კელთ-საქმარსა, არცა
15 შეიპყრის მით, უკუეთუ¹ საქმარ არნ მცნებისა მისთვის შეწევნად ძმისა, ზინ და იქმნ ვიდრე მეტხრედ ყამადმდე².

და თუ მოიწიის კანონისა მისისა ყამი და კელთ-საქმარისა^{2a} მისგანი უცნ³ მცირედ, დაუტევის ზვალისად და არა დააბრკოლის თავი თვისი კანონისაგან თვისისა. [და თუ აკლნ რამე სენაკსა ძმისასა,
20 უყიდის და თუ ჰრქვებს ძმამან მან უძღურმან: ოდეს მისუილ სავაქროსა მას, მამათ აგათონ, და ვერ ვავრძენ, მინდა, რამთამცა მიყიდე ჰურბელი. და თუ იგი არნ, რომელსა იგი [v] ეძიებნ, რომელი მას საკმრად თვისისა სენაკისა უყიდიედ, მისცინ მას. და თუ ჰრქვს ძმამან მან: თუთ გეწამო, რამეთუ საქმარ არს ეგე. და თქვს: სენაკისათვის ვიყიდე ეგე და არღარა საქმარ არს ჩემდა, ხოლო მაგას უქმს ეგე⁴. მეტყვს ჩუენ მრავალგზის: ნურას მოიგებთ ჰურბელსა, რომელთა ძმამ თუ⁴ გთხოვდეს კუმევით⁵ და მძიმე გიჩნდეს მიცემად. [და შეუძრწუნებელ იყო გონებითა⁶. და თუ ვინმე ჰრქვს მას სიტყუად შემაწუნებელი, ღუმნ და არარამ
25 მიუთვის, ვითარმცა ესმა-ვე არამ. და თუ ვინმე ჰრქვს: არა გესმამა, რამ-ესე გრქუა ძმამან? და თქვს მან სიტყუად იგი, რომელ

2. — BC.

3. B: 277v. — C. ¹სადამე B. ²ყამამდე B. ^{2a} კელთ-საქმარისა ³ უცნდა B. ⁴ თუ—B. ⁵ კელით B. ⁶ და შეუძრწუნებელ იყო გონებითა — B. * კაეებში ჩასმული ტექსტი: B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

თქუა: დაესედე თავსა ჩემსა და ვიხილე იგი ჩემ თანა. და ჰრქუა მას: რამათვის არა დაუფრდი მას? და ჰრქუს: არა მინდა, რამათმცა და-
 იწყლა გონებდა მისი. აქუნდა მშველობა ყოველთა თანა ძმათა, სა-
 დაცა იყოფენ, ჰყუარობედ მას და ჰპაძვედ სათნოებათა მისთა ყო-
 ველნი იგი ძმანი. [9] არა შეიმოსის სამოსელი, ვითარცა ვინ თქუა,
 ჭეკვა კეთილ არს, გინა ჭეკვა ხენეშ არს. და ოღეს იყიდინ თავისა
 თვისისა პალეკარტსა, გინა თუ ფიჩუსა, გინა თუ რასავე ჰურჰელსა
 სენაკისათვის, სავაჭროსა მას მიმოხტუნან. და თუ ვინმე იხილის
 ქუჩი და დაეზღობილი და აქუნ იგი ჰურჰელი. რომელსა თვთ
 ეძიებნ სყილად, ჰრქუს მას, რაოდენის გიყოფიეს ესე? და რავდენი-
 სცა ჰრქუს, უკუეთუ აქუნ, მისცის და თუ არა აქუნ, ჰრქუს: შემინ-
 დვე, და დაუტევის იგი]*.

თქუა მამამან პეტრე აბლოტისმანს. ვითარმედ: სენაკსა შინა
 ვიყავ მამისა აგათონისა² და მოვიდა ძმა და ჰრქუა მას: მინებს
 ძმათა თანა ყოფის. ნითხარ მე, ვითარ ვიყოფოდით მათ თანა?
 ჰრქუა მას: ვითარცა³ პირველსა მას დღესა შეხვდოდით რაჲ მათ
 თანა, ეგრეთ⁸ დაიმარხე უცხოებდა შენი ყოველსა დღესა, რაჲთა
 არა კადნიერ იქნინა⁹. ჰრქუა მას მამამან მაკარი: და შენ ვითარ
 იყოფვი¹⁰ ჩემ თანა, ვითარცა უცხოჲსა თანა? ჰრქუა მას მამამან
 [v] აგათონ: და ვითარ გგონიეს, რამეთუ უცხოჲსა¹¹ თანა, გინა თუ
 მინდეს, გინა თუ არა მინდეს, არა მაქუნდეს კადნიერებდა? ჰრქუა
 მამამან მაკარი: და რაჲ ყვის კადნიერებამან? ჰრქუა მას ბერმან:
 მსგავს არს ხორშაკსა შემწუველსა დიდსა, რამეთუ ოდეს მოჰბერის,
 ყოველნი ივლტიედ¹² პირისაგან¹³ მისისა და ხეთა ნაყოფი განხრ-
 წნის. ჰრქუა მას მამამან მაკარი: ესრეთ¹⁴ ბოროტ არს¹⁵ კადნიერე-
 ბაჲ? ჰრქუა მას მამამან აგათონ: არარაჲ არს საღმობაჲ უბოროტეს¹⁶
 კადნიერებისა, რამეთუ მშობელი არს ყოველთა ვნებათაჲ. და¹⁷
 უღირს მოლუაწესა, რაჲთა არა კადნიერ იყოს ნუცა-და თვისსა სე-
 ნაკსა შინა, რამეთუ ვიცი ძმაჲ ვინმე, რომელი იყოფვოდა თვისსა
 სენაკსა შინა და დაეყო მრავალი ყამი. და ეგო მცირე¹⁸ სარეცელი
 მას შინა და თქუა: გამოვედ მერმე¹⁸ სენაკით და არა ვიცან იგი სა-
 რეცელი, უკუეთუმცა სხუამან არა¹⁹ მითხრა. M₁

* კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.
 4. B: 277v; — C. 1 აბლოტისმან B. 2 აგათონისა B. 3 მე—B. 4 + მე B.
 5 + იტი B. 6 შე-რაც-ხვდოდე B. 7 რაჲ—B. 8 ეტრეცა B. 9 იქმე B. 10 ოლოდ
 B. 11 უცხოჲსა B. 12 ივლტინ B. 13 პირისა B. 14 ესრეთ B. 15 არსა B. 16 უბო-
 როტეს უფროს B. 17 და—B. 18 მერ B. 19 არა სხუამან ნიხრა B.

5. თქუა¹ მამამან აგათონ: უღირს მონანაზონსა, რაათა არა ეტეოს გონებასა თვისსა² [10] დამტკიცებად თავისა თვისისა რომელსავე საქმესა ზედა, რამეთუ იტყვნ: თვნიერ კრძალულებისა ვერ წარიმართოს კაცმან ვერცა მიმართ სათნოებისა. M₂

5 6. ჰრქუა მას ძმამან ვინმე: რომელი შრომაჲ უფროჲს არს — კორციელი შრომაჲ ანუ შინაგანი კრძალულებაჲ? M₃

10 7. ხოლო მან ჰრქუა მას: მსგავს არს ხესა კაცი¹. კორციელი შრომაჲ ფურცელი არს, ხოლო კრძალულებაჲ ნაყოფი მისი. უკუეთუ არა მოიბოვოს კრძალულებაჲ მონაზონმან, ემსგავსა იგი ტუტაჲსა, რომელი შორით სასხუარ არს, რამეთუ რტოგანფენილ არს და კეთილად მცენარე, ხოლო რომელი მიეახლის, არაჲ² პოის³ მას შინა ნაყოფი. ვიდრე-იგი ჩჩვლ-ლა არს ნაყოფი ხეთაჲ, და თუ არა აქუნ ფურცელი ხეთა, მეყსეულად⁴ განჯნის მზისაგან ნაყოფი მათი. M₈

15 8. იტყოდეს მამისა აგათონისთვის, ვითარმედ მი-ვინმე-ვიდეს, რამეთუ ესმინა მისთვის, ვითარმედ დიდი განკითხვაჲ აქუს. და უნდა რაათამცა გამოცადეს იგი, უკუეთუ გული განიწყის. და ჰრქუეს: შენ ხარა აგათონ? გუესმა შენთვის, რამეთუ მეძავ ხარ და ამპარტავან. [v] ზოლო მან თქუა: და ეგრეთ არს. ჰრქუეს მას: შენ ხარა აგათონ, ცუდის-მეტყუელი და ძკრის-მზრახველი? და თქუა: მე ვარ. და კუალად ჰრქუეს: შენ ხარა აგათონ მწვალეზელი? და თქუა: არა ვარ მწვალეზელი. და ევედრებოდეს მას და ეტყოდეს, რაჲსათვის ეგოდენი თავს-იდეჲ და იგე ხოლო არა თ:ვს-იდეჲ? და თქუა: პირველსა მას თავით ჩემით ვიჩემებდ, რამეთუ სარგებელი აქუს სულისაჲ, ხოლო წვალეზაჲ განშორებაჲ არს ღმრთისაგან. ხოლო ესე რაჲ ესმა მათ, დაუკრდა განკითხვაჲ იგი მისი და წარვიდეს აღშენებულნი. M₅

9. [გვთხრობდეს მამისა აგათონისთვის, ვითარმედ: ოთხი თუ⁵ დაეყო სენაკისა საქმესა ყრმათა მისთა თანა და ვითარ აღ-ოდენ-

5 B: 273; — C¹ ჰრქუა B. ² თვისა A.

6. B: 278; — C.

7 B: 278 — C¹ კაცისა A. ² არა B. ³ პოის B. მეყსეულად⁴ ნუყოფად B.

8 — BC

9. B: 278; — C.

ესრულა სენაკი იგი, რაათამცა დაეყუდნეს, იხილა პირველსავე მას
 კვრიაქესა მას ადგილსა საქმმ რაამე მევენებელი. და ჰრქუა ყრმა-
 თა თვსთა: აღდეგით და წარვიდეთ ამიერ. ხოლო იგინი შეწუნნეს და
 ჰრქუეს მას: უკუეთუ ყოვლად გულსა გედვა ამიერ [11] წარსლ-
 ვაჲ, რაჲსათვს ესოდენი შრომაჲ ვყავთ და აღვაშენეთ სენაკი ესე? 5
 და კაცინცა დაბრკოლდენ და მეტყოდიან ჩუენ და მეციცხევდენ:
 აჰა ესერა კუალად წარვიდეს დაუდგრომელნი იგი. ხოლო მან ვი-
 თარცა იხილა სულმოკლებაჲ იგი ძათი, ჰრქუა მათ: დაღათუ ვინ-
 მე დაბრკოლდეს, კუალად სხუანი აღეშენნენ და თქუან: ნეტარ 10
 არიან ესევითარნი ესე, რამეთუ ღმრთისათვს წარვიდეს და არას და-
 ხედნეს, ხოლო რომელსა უნებს მოსლვის, მოვედინ. მე აჰა ესერა
 წარმართებულ ვარ. მაშინ დაცვეს იგინი ქუეყანასა ზედა და ვევედ-
 რებოდეს, რაჲთა ყოველთა უბრძანოს მის თანა წარსლვაჲ. თქუეს
 კუალად მისთვისვე, ვითარმედ მრავალგანის წარვიდის და თანა არაჲ
 წარიდის გარნა სახეველი ხოლო მართოჲ ბუდესა შინა?*. მერმე 15
 კუალად ჰკითხეს! ძმათა და ჰრქუეს?: მამაო, რომელსა საქმესა სათ-
 ნოებათა შინა აქუს უფროდსი შრომაჲ? ხოლო მან ჰრქუა მათ: შე-
 მინდვეთ მე, რამეთუ ვითარ³ ვჰგონებ, არარაჲ არს სხუაჲ უფროდ-
 სი შრომაჲ, ვითარ ლოცვაჲ ღმრთისა [v] მიმართ, რამეთუ ოდეს
 უნებნ კაცსა ლოცვის¹, უნებნ მტერთა, რაჲთამცა დააბრკოლეს იგი, 20
 რამეთუ იციედ, ვითარმედ არარაჲთ მართლ უკუნ იქცევის⁵, გარნა
 ლოცვითა ღმრთისა მიერ⁶, რამეთუ ყოველსავე სათნოებასა, რო-
 მელსა⁷ კელი შეყოს კაცმან და დაყოვნის მას შინა, პოის⁸ განსუე-
 ნებაჲ, ხოლო ლოცვასა ვიდრე უკუანაჲსკენელ⁹ სულისა აღმოსლვა-
 მდე აყენებედ კაცსა და უნებნ დაბრკოლებაჲ მისი. M₆ 25

10. იყო მამაჲ აგათონ ბრძენ გონებითა და უცონო ჳორციე-
 ლითა შრომითა და შემძლებელ ყოველსა შინა კელთ-საქმრითა მით
 საზრდელისა და სამოსლისა თვისისაცა იგივე. ოდესმე მივილოდა
 გზასა მოწაფეთა თვსთა თანა. პოა ერთმან მათგანმან გზასა ზედა 30 ✓
 მცირედ ნედლი. ცერცვ და ჰრქუა ბერსა: მამაო, გნებავისა აღვილო
 ესე? მიხედნა მას ბერმან დაკვრებულად და ჰრქუა: შენ დასდევ
 გვე მანდა? და თქუა ძმამან მან: არა. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ

¹ ჰკითხეს] + მას B. ² რქუას B. ³ ვითარმე B. ⁴ ლოცვისა A. ⁵ იქეუედ B.
⁶ მიმართ B. ⁷ რომელსაცა B. ⁸ პოვის B. ⁹ უკანაჲსკენელადუ + და B. * კიებში ჩას-
 მული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

- არა დასდევ, ვითარ გინებს აღების? მოუტდა ვინმე ძმა [12] მამა-სა აგათონს, რაათა იყოფვიდის მის თანა. და მო-რაჲ-ვიდოდა, პოა მცირე გზასა ზედა ბევრუკი და მოართუა იგი მას. ჰრქუა მას ბერ-მან: ვინაჲ მოილე ბევრუკი ესე? ჰრქუა მას ძმამან: ვპოე გზასა ზე-
 5 და. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეუაუ ჩემ თანა ყოფად მოხუედ, რომელი არა დაგედვას, ნუ აილებ. და მისცა იგი, რაათა მუნვე დადვას, სა-
 დადოცა აილო იგი. ძმამან ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: მცნებისა საქმე მოიწია და ბრძოლაჲ მაქუს მას ადვილსა, რომელსა საქმე იგი არს
 10 და ნინებს მისლვის მცნებისა მისთვის და მეშინის ბრძოლისა მისთვის. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუმცა იყო აგათონ, მცნებამცა იგი აღას-
 რელა და ბრძოლაჲ მასცამცა სძლო. M₁₃

11. შერმე თქუა მამამან აგათონ, რამეთუ: არასადა დაეწეე, ვითარმცა ვისთვისმე მაქუნდა გულის-კლებაჲ; არცა სსუასა უტევე, ვითარმცა ვის აქუნდა! ჩემდა მომართ მსგავსად ძალისა ჩემისა. M₄

- 15 12. იტყოდეს კუალად მისთვისეე და მამისა [v] ამოხსთვის, რა-
 ✓ მეთუ ოდეს ჰყიდედ ჰურქელსა, თქვან სასყიდელი ჰურქელისაჲ მის
 10 და რაჲცა ვინ მისცის, მიიღიან ღუმილით და კუალად ოდეს მოლ-
 ✓ მართ იყიდიედ ჰურქელსა, რაოდენისცა თქვედ გამსყიდელთა მათ,
 მისციან ღუმილით და ყოლადეე სიტყუაჲ არა თქვან. M₁₆

- 20 13. მანვე მამამან აგათონ თქუა, რამეთუ: არასადა მიმიციემიეს
 ქველს-საქმარი, არამედ მიცემაჲ და მოღებაჲ ქველის-საქმარი
 იყო ჩემდა, რამეთუ შესაძინელი ძმისა ჩემისაჲ საქმედ შესაწირავ-
 1 თა შეწირაცხიედ თავისა ჩემისა. M₁₇

- 25 14. მანვე მამამან აგათონ ოდეს იხილის ნუ რაჲ საქმე და უნებნ
 გულის-სიტყუასა მისა განკითხვის, ჰრქვს თავსა თვსსა: აგათონ,
 შენ ნუ იქმ მაგას. და ესრეთ გულის-სიტყუაჲ იგი დააცხრვის. M₁₈

15. მანვე თქუა: დაღათუ მკუდარი აღადგინოს გულმწყურალმან,
 აჩავე სათნო არს. M₁₉

11. B : 278; — C. 1+ გულის კლება B.

12. — BC. 13. — BC. 14. — BC. 15. B: 278v; — C.

16. ჰქონდეს ოდესმე მამასა აგათონს ორნი მოწაფენი თვსაგან განსორებულად. ერთსა შინა დღესა ჰკითხა ერთსა მას და ჰრქუა: ვითარ იყვი სენაჲსა [13] შინა შენსა? ხოლო მან ჰრქუა: ღავიმარსი, ვიდრე ნწუსრამდე და შევექანი ორი პაქსიმალი. ჰრქუა: რუაიერი მარსნაჲ არს და ფრიალი წრომაჲ. ჰრქუა ერთსა მასცა: შენ ვითარ იყოფვი? ჰრქუა მანცა: ორ-ორით ვიმარხავ და ორსა პაქსიმაღსა შევექმამ. ჰრქუა მას ბერმან: დიდად შურები, რამეთუ ორი ბრძოლაჲ თავს-გიდებობს, რამეთუ არს რომელიმე დღითი-დღეღ ქაჲს და არა მადღრივ და იგიცა შრომაჲვე არს. სხუაჲ, რომელი ორ-ორით იმარხავს და მადღრივ ქამაჲ უნებნ, ხოლო შენ ორ-ორით იმარხავ და მუცელსა არა განიძღებ. M₂₀

17. ძმამან ჰკითხა მამასა აგათონს სიძვისა ეშმაკისათვის. ჰრქუა მას: მივედ და დააგდე უძღურებაჲ შენი წინაშე ღმრთისა და გაქუნდეს განსუენებაჲ. M₂₁

18. თქუა მამამან აგათონ: მოყუარე¹ თუ ვინ² იყოს გარდარეულად და თუ ვცნა³ და მძღვეს⁴ ბრძოლითა⁵, მოვიკუეთო იგი ჩემგან. M₂₂

19. ბერმე თქუა: უღირს კაცსა. რაჲთა ყოველსა ქამსა ხედვიდეს სატანჯველსა. M₂₃

20. თქუა მამამან იოსებ: ძმანი რაჲ იტყოდეს სიყუარულისათვის, რამეთუ ჩუენ ვიცით, რაჲ არს სიყუარული.

[V] და თქუა მამისა აგათონისათვის, რამეთუ აქუნდა სახეველი და მოვიდა მისსა ძმაჲ და აქო იგი. და არა განუტევა, ვიდრემდის არა მიიღო სახეველი იგი. M₂₅

21. იტყოდა თუთ იგივე მამაჲ აგათონ, ვითარმედ: უკუეთუმცა შესაძლებელ იყო ესე ჩემლა ყოფად, ვითარმცა ვპოე გონჯი და მიმცა, ვსცენ კორცნი ჩემნი და მისნიმცა მოვიხუენ, სათნომცა მიჩნდა, რამეთუ ესე არს სიყუარული სრული. M₂₆

16. — BC.

17. B:278v; — C.

18. B : 278v; — C. ¹ მოყუარე B. ² ვინმე B. ³ ~ ვცნა თუ B. ⁴ მძღვეს B. ⁵ ბრალითა B.

19. B : 278v; — C. 20. — BC. 21. — BC.

22. იტყოდეს კულად მისთვის, რამეთუ შევიდა ოდესმე ქალაქად, რაჟთა ჰურჰელი განყიდოს, და პოა ვინმე კაცი უტხოვ, უდაბნოსა ზედა დავრდომილი, რომელსა არა ჰქონდა მოღუაწმ. და დაჯდა მის თანა და დაუპყრა მას სახლი. და კელთ-საქმრისა მისისაგან სახლისა სასყიდელსა გარდაიკლდოდა. და სხუასა მას სნეულისა მისთვის წარაგებდა. და დაადგრა მის თანა ოთხ თუშ, ვიდრემდის განიკურნა უძღური იგი, და ესრეთ წარვიდა ბერი სენაკად თვსა. M₂₇

23. [გვთხრობდეს ვიეთნიმე მამისა ავათონისთვის, რამეთუ ის-
 10 წრაფდა ყოველთა მცნებათა: [14] და თუ ნავითა ვიდრე წარვალნ, ნიჩაბი წინათ მას უპყრიედ, და თუ ძმანი მოუკლიან, ვითარცა ლოცვაჲ აღასრულიან, მეყსეულად ჳელნი მისნი ტაბლასა დააგებედ, რამეთუ სავსე იყო სიყუარულითა ღმრთისაჲთა]*. და ოდეს მოიწია უამი აღსრულებისა მისისაჲ, იდვა სამ დღე, ოდენ თულნი ხოლო ზე ეხილნეს. კელითა შეძრეს იგი ძმათა და ჰრჳეუს მას: მამო ავათონ, სადა ხარ? ხოლო მან ჰრჳეუა მათ: წინაშე განკითხვასა¹ ღმრთისასა ვდგა. ჰრჳეუს მას ძმათა: შენცა გეშინის-ვეა, მამო²? თჳუა³: ერთი ჳერი განუშზადე თავი ჩემი მცნებათა დამარხვად, არამედ კაცივე ვარ, ვინაჲ ვიცი, უკუეთუ საქმენი ჩემნი სათნო ეყვნეს
 15 ღმერთსა?

ჰრჳეუს მას ძმათა: ვერ მოსავ ხარა, რამეთუ საქმენი შენი⁴ სათნო არიან ღმრთისა⁵? ჰრჳეუა მათ ბერმან: ვერ გულპყრობილ ვარ, უკუეთუ არა შევემთხვო ღმერთსა, რამეთუ სხუაჲ არს საშჳელი ღმრთისაჲ და სხუაჲ არს კაცთაჲ, და უნდა მათ, რაჟთამცა
 25 ჰკითხეს-ლა სხუაჲ სიტყუაჲ. ჰრჳეუა მათ: ყავთ სიყუარული [v] და ნურას მეტყვთ, რამეთუ ვერ მცალს. და აღესრულა იგი სიხარულით, რამეთუ იხილეს იგი აღყვანებული, ვითარცა-იგი ვინ⁶ მოიკითხავნ თვსთა მეგობართა და მოყუარეთა, რამეთუ აჳუნდა დიდი საცოჲ, რამეთუ თჳს: თვნიერ საცოჲსა ვერ წარმატებულ იქმნეს
 30 კაცი ვერცა ერთისა სათნობისა მიმართ⁷. M₂₈

22 — BC.

23. B : 278; — C. * კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

|| ¹ განსკითხვასა + მას B. ² მამო — B. ³ ჰრჳეუა + მათ მე B. ⁴ შენი B
⁵ ~ ღმრთისა სათნო არიან B. ⁶ ვინმე B. ⁷ ~ მიმართ სათნობისა B.

24. იტყოდეს მამისა აგათონისთვის და მამისა ერაკლესთვის, ვითარმედ სხდეს, რაჲ ივინი სკიტეს, სულმოკლებად რაჲმე შემოვარდა შორის მათსა, და ვითარ მივიდა მამამ აგათონ სენაკად თვისსა, ვერ ეძლო ჯდომად. მივიდა და დაუფერდა მამასა ერაკლეს, ხოლო მან ჰრქუა: შემინდვე, მამაო, რაჲმეთუ არცა გონებასა მომეგონა, ვითარ სულმოკლე რასმე ზედა ვიქმნენით.

მი-ვინმე-ვიდა და უთხრა მათთვის მამასა პიმენს, და თქუა: ბერმან აგათონ პოა გზაჲ, რაჲმეთუ სიმდაბლჳ საქმით აჩუენა. M₂₉

25. იტყოდეს მამისა აგათონისთვის, რამეთუ უნდა ოდესმე შესღვაჲ ქალაქად, რაჲთა კელთ-საქმარი განყიდოს. და პოა ვინმე გზასა ზედა გონჯი დაგდებული. ჰრქუა მას: [15] მამაო, ვიდრე ხუალ? ხოლო მამამან აგათონ ჰრქუა მას: ქალაქად შევალ კელთ-საქმრისა განსყიდად. ჰრქუა მას: ყავ სიყუარული და შემიღე მუნ. ხოლო მან წარმოიკიდა იგი და შეიღო ქალაქად. მაშინ ჰრქუა მას: რომელსა ადგილსა ქურპველსა მაგას განჰყიდდე, მას ადგილსა მეცა დამდე. ხოლო მან ყო ეგრე. და ვითარცა განყიდის ქურპველი იგი, ჰკითხის: რაოდენის განჰყიდე? და მან ჰრქვს: ესოდენის. და ჰრქვს: მიყიდე პლაკუნტი, რომელ არს ფოფხი. და კუალად, ოდეს სხუაჲ განყიდის, ჰრქვს: რაის? და მან ჰრქვს: ესოდენის. და კუალად ჰრქვს: ჰაბა, ჰაბა, მიყიდე იგივე. და მოუყიდის მას იგი. და ვითარცა დაყიდა ყოველი იგი ქურპველი და უნდა წარსღვის, ჰრქუა უძლურმან მან: წარხუალა? ხოლო მან ჰრქუა მას: ჰე, წარვალ. ყავ სიყუარული და კუალად მიმიღე მასვე ადგილსა, სადაცა მპოე. და მან წარმოიკიდა იგი და კუალად მიიღო მუნვე. მაშინ ჰრქუა მას: კურთხეულ ხარ, აგათონ, უფლისა მიერ ცათა შინა და ქუეყანასა ზედა. და ვითარ უკუნ-იხილა მამამან აგათონ, [V] არლარავინ იხილა მუნ, რამეთუ ანგელოზი უფლისაჲ მოსრულ იყო გამოცდად მისსა. M₃₀

მამისა ამონადმთჳს

1. ძმამან ჰკითხა მამასა ამონას: მითხარ მე სიტყუაჲ. და ჰრქუა მას ბერმან: ვიდოდე და ყავ გულის-სიტყუაჲ შენი, ვითარცა ძკრის-მოქმედნი, რომელნი არიედ საპყრობილესა შინა და ჰკითხვედ კაც-

თა და ეტყუედ, სადა არს მთავარი? და ოდეს მოვალს და მოლოდენისა მისგან შიშისა ძრწინ¹, ეგრეთცა² მონაზონსა უღირს, რაათა ყოველსა ჟამსა ეკრძალებოდის და ამხილებდეს სულსა თვისსა. და იტყოდის: ვაჟმე, ვითარ მე წარდგომად ვარ საყდართა მათ ქრისტესთა³ და ვითარ მე სიტყუაჲ მიუგო? უკუეთუ ესრე⁴ განიზრახვიდეს ყოველსა ჟამსა, შემძლებელ იყოს ცხორებად. M₁

2. იტყოდეს მამისა ამონაჲსთვის, რამეთუ ბასილიკონი მოკლა, რომელ არს თუალით მკლველი გუელი, რამეთუ მოვიდა ესებად წყლისა უდაბნოდ ჭურღმულისაგან. და იხილა ბასილიკონი და დავარდა პირსა ზედა თვისსა და თქუა: უფალო, მე მოვკუდე ანუ ეტე. და მეყსეულად [16] გუელი იგი ძალითა ქრისტესითა განსთქდა. M₂

3. თქუა მამამან ამონა, ვითარმედ: ათორმეტი წელი დავყავ სკიტეს შინა და ვევედრებოდე ღმერთსა დღე¹ და ღამე² ყოველსა ჟამსა, რაათა მომმადლოს მე ძღვევაჲ რისხვისათვის. M₃

4. გვთხრობდა ვინმე მამათაგანი, რამეთუ იყო ვინმე ბერი მშრომელი სენაკებსა, რომელსა ემოსა ჭილი, და მივიდა მამისა ამონაჲსსა. და ვითარცა იხილა ბერმან ჭილითა შემოსილი, ჰრქუა მას: ევე შენდა არაჲ სარგებელ არს. ხოლო მან ჰკითხა მას და ჰრქუა: მამო, სამნი გულის-სიტყუანი მაუტრეებენ მე. ერთი მეტყვის, რაათა ვიქცეოდნი უდაბნოთა ადგილთა, და ერთი მაუტრეებს მე, რაათა ვიდოდნი უცხოთა ქუეყანასა და არაჲინ მიცოდის, და ერთი, რაათა შევაყენო თაჲი ჩემი სენაკსა და არაჲის შევემთხვო და პურსა ურვიო უქამდე.

ჰრქუა მას მამამან ამონა: ვერცა ერთისა მავათანისაჲ ძალგიც ყოფად, არამედ უფროჲს-ღა დაეყუდე სენაკსა შინა შენსა და ჭამდი მცირე-მცირედ და დლითი-დღედ გაქუნდინ სიტყუაჲ იგი [V] მეზუერისაჲ მის გულსა შენსა და შემძლებელ იყო ცხორებად. M₄

1 ძწიელ B. 2 ძნიელ + და ეგრეთცა B. 3 ქრისტესთა B. 4 ესრეთ B.

2. — BC.

3. B : 278v; — C. 1 დღე B. 2 ღამე B.

4. — BC.

5. ძმათა ვიეთმე შეემთხვა ჳირი აღვილსა მათსა და უნდა, რა-
თამცა დაუტევეს აღვილი იგი და წარვიდეს მამისა ამონაძსსა. და
აჰა ესერა ბერი ნავითა შთავიდოდა. და ვითარცა იხილნა იგინი,
მი-რაჲ-ვიდოდეს მდინარისა კიდესა მას, ჰრქუა მენავეთა მათ:
განვსვთ კმელად. და მოუწოდა ძმათა მათ და ჰრქუა მათ: მე ვარ 5
ამონა, ვისსა-იგი თქუენ მიხუალთ. და ნუგეშინის-სცა გულთა მათ-
თა და კუალადვე უ-მოაქცინა იგინი მუნვე, ვინაჲცა მოსრულ იყ-
ვნეს, რამეთუ არაჲ აქუნდა საქმესა მას ზღვევაჲ სულისაჲ, არამედ
გულის-კლებჲჲ კაცობრივი. Ms

6. მოვიდა ოდესმე მამაჲ ამონა, რაჲთამცა წიალ-კდა მდინარე-
სა მას და პოა, რამეთუ ნავსა მას განაგებდეს და მათ თანა დაჯდა. 10
აჰა ესერა სხუაჲ ნავი იყო მდინარესა მას და წიალ-ჰკრებდა კაცებ-
სა მას. და ჰრქუეს მას: მამაო, მოვედ და წიალ-მოკედ ჩუენ თანა.
ხოლო მან თქუა: [17] თვნიერ საეროჲსა ამი[ს] ნავისა სხუასა არა
შეველ და აქუნდა კრული ერთი ბაჲაჲ. ჯდა და თხზვიდა მას სირად. 15
და დაჰქსნის იგი და კუალად მასვე თხზავნ. ვიდრემდის განაგეს ნავი
იგი, და ესრეთ წიალ-კდა. შეუვრდეს ძმანი იგი ფერკთა და ჰრქუეს:
რაჲ ჰყავ ესე, მამაო? ჰრქუა მათ ბერძან: რაჲთა არა ოდესვე მოს-
წრაფესა გულის-სიტყუასა შეუდგე, არამედ ესე სახე არს, დაწყნა-
რებულად ვიდოდეთ გზასა ღმრთისასა. Ms 20

7. წარემართა ოდესმე მამაჲ ამონა, რაჲთამცა მივიდა ნეტარი-
სა ანტონისა და მისცთა გზასა და დაჯდა და მიეძინა მცირედ. და
აღდგა და ილოცა ღმრთისა მიმართ და თქუა: გვედრები შენ, უფა-
ლო, ნუ წარსწყმედ დაბადებულსა შენსა. და ეჩუენა მას კელი კა-
ცისაჲ დამოკიდებული ზეცით, რომელი უჩუენებდა გზასა, ვიდრე- 25
მდის მოვიდა და დაადგრა ქუაბსა მან ზელა მამისა ანტონისსა. Ms

8. ამასვე მამასა ამონას უწინაწარმეტყუელა მამამან ანტონი
და ჰრქუა, ვითარმედ: წარემატო შიშსა ღმრთისასა. და გამო[v]იყ-
ვა[ნა] იგი სენაკისაგან გარეშე! და უჩუენა მას ლოდი და ჰრქუა:
აგინე ლოდი ეგე და სცემდ მაგას. ხოლო მან ყო ეგრე. ჰრქუა მას 30

5. — BC. 6. — BC. 7.— BC.

8. B : 278v: — C. ¹ სენაკისაგან გარეშე სენაკით გარე B.

მამამან ანტონი: იტყოდა რასა ლოდი ეგე? და მან³ ჰრქუა: არარას. და⁴ ჰრქუა მამამან ანტონი: ეგრეცა შენ მიწევნად ხარ მაგას საზომსა, რომელცა⁵ იქმნა, რამეთუ ესოდენ წარემატა მამამა ამონა, ვითარმედ ღიდისა სახიერებისაგან⁶ არღარა იცოდა სიბოროტჳ. M₈

5 9. იტყოდეს მისთვისევე, ვითარმედ წარმოვინმე-დგეს საშჯე-
ლად. ხოლო მან თავი მოისულელა და დუმნა. და აჰა ესერა დედა-
კაცი ეტყოდა ჰახლობელსა თვისსა: ბერი ესე გონებასა მიცთომილ
არს. ხოლო ბერსა ესმა ესე, მოუწოდა და ჰრქუა მას: რაოდენნი
10 შრომანი ვყვენ უდაბნოს გარე, რაჲთა, ესე გონება-ცთომილებაჲ
მოვიპოვო და აწ შენთვის წარვწყმიდოა ღდეს ესე? M₉

15 10. მივიდა ოდესმე მამამა ამონა ადგილსა ერთსა, რაჲთამცა პი-
რი იქსნა ძმათა თანა და იყო ვინმე მუნ, რომელსა სახელი სიძვი-
საჲ დადებულ იყო. [18] და დაემთხვა დედაკაცისა მის მოსლვაჲ.
და ვითარცა შევიდა სენაკსა მას ძმისასა, აგრძნეს მყოფთა მის ად-
გილისათა და შეშფოთნეს და შეკრბეს, რაჲთამცა გამოაძქეს მიერ
20 ადგილით ძმამ იგი. და ვითარცა ცნეს, ვითარმედ ებისკოპოსი ამო-
ნა მას ადგილსა არს, მოვიდეს და ევედრებოდეს, რაჲთამცა მივიდა
მათ თანა. ხოლო ძმამან მან ვითარცა აგრძნა, მოიყვანა დედაკაცი
იგი და დამალა ჰურსა ჰუეშე. და ვითარ მოვიდა სიმრავლე იგი,
25 იხილა მამამან ამონა და ღმრთისათვის დაფარა. და შევიდა და დაჭდა
ჰურსა მას ზედა და უბრძანა გამოხილვაჲ სენაკისაჲ მის. და ვითარ
ეძიებდეს და არა პოეს დედაკაცი იგი, მიუგო მამამან ამონა და
ჰრქუა მათ: რაჲ არს ესე? ღმერთმან შეგინდვენ თქუენ. და ლოცვა
ყო და უბრძანა ძმათა ყოველთა წარსლვაჲ. ხოლო მან თვისაგან ჰე-
30 ლი უპყრა მას და ჰრქუა: ეკრძალე თავსა შენსა, ძმაო. და ესე
ჰრქუა და გამოვიდა. M₁₀

11. ჰკითხეს ოდესმე მამასა ამონას: რაჲ არს გზაჲ იგი იწროჲ
და შესაჰირვებელი? [V] ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა: გზაჲ იგი
30 იწროჲ და შესაჰირვებელი ესე არს იძულებაჲ გულის-სიტყუათა
თვისთაჲ და განშორებაჲ ღმრთისათვის ნებისა თვისისაჲ, და ესე არს

³ მან — B. ⁴ და — B. ⁵ რომელიცა B. ⁶ სახიერებისაგან] სახიერებისა მისი-
საგან B.

რომელი¹-იგი თქუა: აჰა ესერა ჩუენ დაუტევეთ ყოველი² და შე-
ვიდგთ³ შენ. M₁₁

12. თქუა ვინმე ბერმან¹, რამეთუ იტყოდა მამაჲ ამონა: არს
კაცი, რომელმან დაყვის ასი წელი სენაკსა შინა თვისსა და ვერ ის-
წავლის², ვითარ-იგი ჭერ-არს სენაკსა შინა ჭდომაჲ, ხოლო განშო- 5
რებულმან ერთსა შინა უამსა ისწავის³. ხოლო ესერა⁴ თქვს, რაჲთა
კაცი მარადის თავსა თვისსა აბრალობდეს⁵, რამეთუ ესე წესი არს
განშორებულთაჲ.

მამისა ავილადმთჳს

1. მივიდეს ოდესმე სამნი ბერნი მამისა ავილადმთსა და ერთისა 10
მათგანისაჲ ჰამბავი განსრულ იყო არაჰძიმჳ. ჰრქუა მას ერთმან
ბერთაგანმან: მამაო, მიქმენ მე ერთი ბადჳ. ხოლო მან ჰრქუა: არა
ვიქმ. და კუალად ერთმან მან ჰრქუა: ყავ სიყუარული, რაჲთა გუა-
ქუნდეს მონასტერსა შინა შენდა მოსაკსენებელად, გვქმენ ერთი
ბადჳ. და მან ჰრქუა: [19] ვერ მცალს. ჰრქუა მანცა, რომლისა-იგი 15
ჰამბავი სმენილ იყო: მიქმენ მე ერთი ბადჳ. რაჲთა მაქუნდეს ხელ-
თაგან შენთა კურთხევაჲ. ხოლო მან მეყსეულად მიუგო და ჰრქუა:
მე გიქმნე. და ჰრქუეს მას ორთა მათ ბერთა თვისაგან: რაჲსათჳს
ჩუენ გევედრენით და არა ინებე საქმედ, და ამას არქუ, მე გიქმნე
შენ? ჰრქუა მათ ბერმან: გარქუ თქუენ, ვითარმედ არა ვიქმ და არა 20
შესწუხენით, რამეთუ არა მცალს, ხოლო ჟუ ამას არა უქმნე, თქუ-
ას, რამეთუ ცოდვაჲ იგი ჩემი ესჲა ბერსა და მისთჳს არა ინება საქ-
მედ. და მუნთქუესვე განუკუეთე მიზეზი და ამისთჳს განვაფრთხვე
სული მისი, რაჲთა არა მწუხარებითა დაითხოოს. M₁

2. თქუა მამამან ბიტიმი, რამეთუ შთავიდოდე ოდესმე სკიტედ 25
და მო-ვიეთმე-მცეს ვაშლი მცირედ, რაჲთა მიესცე ბერთა. და ვჰრე-
კე კარსა მამისა ავილადსა, რაჲთამცა მივეც მას. ხოლო მან თქუა:
დაიჭერე, ძმაო, რამეთუ არა მინდა რეკაჲ ესე, აწ დაღაცათმცა
ოქროსაჲ იყო, და ნუცა სხვსა ვის სენაკსა მიხუალ. მაშინ წარ[v]-
ვედ სენაკად ჩემდა და კვრიაკესა მოვილე იგი ეკლესიად. M₂ 30

¹ რომელ B. ² ყოველოვე B. ³ შეგიოქო B.

12. B: 279; — C. ¹ ბერჰან — C. ² ისწავის B. ³ ისწავის — B. 4 ესე B.

⁵ აბრალობდეს B.

1. — BC. 2. — BC.

3. მივიდა ოდესმე მამა აქილა სენაკად მამისა ესაიაჲსა სკიტეს და ჰოა იგი, რამეთუ პურსა წუენითა ჰპადა, რამეთუ ესხა პინაკსა მარხილი და წყალი და დაიწებდა მას შინა. და ვითარცა იხილა ბერი, დაძალა სირასა ქუეშე. ხოლო მან ჰრქუა: მითხარ, რასა უკამლი? და მან ჰრქუა: შემინდვე, მამაო, რამეთუ ბაიასა ვკადლი, და სიტხესა აღმოვედ და დავაწე პური მარხილსა და შევსკ და ვერ შთავნთქი, რამეთუ სასაჲ განმიქმა მე სიტხითა, და ამისთვის ვიძიულე, დავსხ წყალი მარხილსა თანა, რადთამცა ესრეთ შევკამე, არამედ შემინდვე. მამაო. და თქუა ბერმან: მოველით და იხილეთ, რამეთუ ესაია წუენსა ჰამს სკიტეს, უკუეთუ გინებს წუენისა ჰამაჲ, ვილოდუ ეგვპტედ. M₃

4. მი-ვინვე-ვიდა ბერი მამისა აქილაჲსა და იხილა, რამეთუ წარმოავდო სისხლი პირით და ჰკითხა მას: რაჲ არს ეგე, მამაო? და თქუა ბერმან: სიტყუაჲ არს [20] ძმისაჲ, რომელმან შემაწუხა მე და ვითმენდი, რადთამცა არა უთხარ მას და ვევედრე ღმერთსა, რადთამცა აღილო ჩემგან. და იქმნა სიტყუაჲ იგი სისხლ პირსა² ჩემსა და ვითარცა წარმოვჰნერწყუე, განვისუენე და გულის-სიტყუაჲ იგი მიმაღიწყდა. M₄

5. იტყოდა მამაჲ ამოი: მივედით მე და მამაჲ ბიტომი მამისა აქილაჲსა და გუესმა მისი, რამეთუ იწურთიდა სიტყუასა ამას: ნუ გეშინინ, იაკობ, შთასლვად ეგვპტედ. რამეთუ² მრავალ ჟამ დვა და იტყოდა სიტყუასა³ მას⁴. და ვითარ ვჰრეკეთ, განგვლო ჩუენ და გურქუა: ვინანი ხართ? და შეგუეშინა თქუამად, ვითარმედ სენაკებინანი ვართ — და ვარქუეთ, ვითარმედ: მთისა ნიტრიისანი⁵ ვართ. და თქუა: რაჲ გიყო თქუენ, რამეთუ შორიელნი ხართ? და შემიწყნარნა ჩუენ და ვიხილეთ ფრიადი სირაი⁶, დაეთხზა ღამე ყოველ. და ვჰკითხეთ მას, რადთამცა მითხრა ჩუენ სიტყუაჲ, ხოლო მან თქუა⁷: მე⁸ მწუხრიტოჯან აქა ჟამადმდე⁹ დამითხზავს ოცი მკარი და¹⁰ დაიჭერეთ, რამეთუ არა მიქმს ეგე, არამედ რადთა არა განნირისხნეს¹¹ ღმერთი, და მადრალოს¹² მე და მრქუას¹³: რადსათვს შემძლებელ

3. — BC.

4. B: 279; — C. ¹ ვითმენდ B. ² + შინა B.

5. B: 279; — C. ¹ ამოვი B. ² რამეთუ—B. ³ სიტყუა B. ⁴ ამას B. ⁵ ნიტრიასანი B. ⁶ სირაი B. ⁷ მრქუა B. ⁸ ჩუენ B. ⁹ ჟამადმდე B. ¹⁰ და — B. ¹¹ განნირისხნეს + მე B. ¹² დამბრალობდეს B. ¹³ თქუას B.

იყავ [v] საქმედ და არა იქმოდე? ამისთვისცა ვშურება და წინა-
 უყოფ ყოველსა ძალსა ჩემსა. და სარგებელ გუეყო და გამოვედით.
 M₅

მამისა ამოცნობა

1. იტყოდეს მამისა ამოცნობის. რამეთუ ოდეს მივალნ ეკლესი- 5
 ად, არა უტევის მოწაფესა მისსა მანლობელად მისსა სლვად, არა-
 მედ განშორებულად. და თუ მოვიდის მისსა კითხვად გულის-სიტ-
 ყუათათს, ვითარცა უთხრის, მუნთქუესვე წარ-ხოლო-ავლინის,
 თქვს: ნუუყუე ვიტყოდით რაჲ სულისა სარგებელისათს, წარმო-
 რაჲმე-ვარდეს უცხოჲ ზრახვად, ამისთვის არა გიტევი ჩემ თანა 10
 სლვად. M₁

2. იტყოდა მამაჲ ამოცნობის მამასა ესაიას: დასაბამსა ვითარ მზე-
 დედ მე? პრქუა მას: ვითარცა ანგელოზსა, მამაო. და უკუანაჲსკ-
 ნელ პრქუა მას: აჲ ვითარ მზედავ? ხოლო მან პრქუა მას: ვითარცა
 ეშმაქსა, დაღათუ კეთილსა მეტყოდი, ვითარცა ისარი მეცემინ. M₂ 15

3. იტყოდეს მამისა ამოცნობის, რამეთუ სნეულ იყო, ადგილო-
 ბანს მდებარეჲ მრავალ წელ, და არაჲაჲ მიერჩდა გულის- [21]
 სიტყუასა თქვსა, ვითარცა შეხედნა შინაგანსა მას სენაქსა მისსა
 და ისილა, თუ რაჲ უც. რამეთუ ფრხიდ მოართუმიდეს მას უძლუ-
 რებისა მისისათს. არამედ ოდეს შევალნ მოწაფე მისი იოვანე და 20
 გამოვალნ, თუალნი დაიკუბნის, რაჲთა არა იხილოს, თუ რასა იქმს,
 იცოდა, რამეთუ სარწმუნოჲ მონაზონი იყო. M₃

4. იტყოდა მამაჲ პიმენ, ვითარმედ: ძმაჲ მოუქდა მამასა ამოცნობის
 და ითხოვდა მისგან სიტყუასა. და დაყო მის თანა შვიდი დღე და
 არარაჲ მიუგო! მას. და ვითარ წარჰგზავნიდა, პრქუა მას: ვიდოდე 25
 და ეკრძაღე თავსა შენსა, რამეთუ მე ესერა ცოდვანი ჩემნი ზღუდე
 ბნელის მექმნეს ჩემ შორის და ღმრთისა. M₄

5. იტყოდეს მამისა ამოცნობის, რამეთუ შექმნა ოდესმე ერგასი-
 სი საწყაული იტქლისაჲ პურად და დაფინა! მზესა. და ვიდრე არღა

1. — BC. 2. — BC. 3. — BC.

4. B : 279; — C. ჰიეგო B.

5. B:279v;—C. ¹ დავიან B.

განქმელ² იყო კეთილად, იხილა რაამე მას აღვილსა საქმე³ დამაბ-
 რკოლებელი⁴ და ჰრქუა ყრმათა თვისთა: გულეთ ამიერ. ხოლო იგი-
 ნი შეძრწუნდეს⁵ ფრიად. და ვითარცა იხილნა იგინი, რამეთუ შეწუხ-
 ნეს, ჰრქუა მათ: [v] შესწუხენითა პურთა ამათ ზედა? ჰეშმარიტად
 5 გითხრობ მე, ვინმე ვიხილენ მეოტნი, რომელთა დაეტევა პიტალო-
 თა მოქმნილები სენაკები⁶, სავსე⁷ წიგნის ტყავებითა⁸ და არცა⁹ კა-
 რები დაეკმა, არამედ ღებულად დაეტევა და წარსრულ იყვნეს. M₅

მამისა ამონისთვის

1. მამაჲ ამონ ნიტრიელი მივიდა მამისა ანტონისა და ჰრქუა
 10 მას, რამეთუ: მე უფროდსი შრომაჲ მაქუს შენსა და ვითარ გან-
 დიდნა სახელი შენი კაცთა შორის უფროდს ჩემსა? ჰრქუა მას მა-
 მამან ანტონი: ამისთვის, რამეთუ ღმერთი მე უფროდს მიყუარს შენ-
 სა. M₁

2. [იტყოდეს მამისა ამონისთვის, რამეთუ ორითა კაბოდათა
 15 ქრთლისა ფქვილითა გარდავლო ორი თუჭ]*.

მივიდა მამაჲ ამონ მამისა პიმენისა და ჰრქუა მას: ოდეს მივი-
 დი სენაკად ძმისა, გინა¹ იგი ჩემდა მოვიდის³ საქმრისა⁴ რაასათ-
 ვსმე, გუეშინინ ურთიერთას სიტყვს მიგებად. ჰრქუა მას ბერმან:
 კეთილად ჰყვით⁵, რამეთუ უკმს სიჰაბუკესა საცოჲ. ჰრქუა ამას⁶
 20 მამამან [22] ამონ: ბერნი ვითარ ჰყოფდეს? და მან ჰრქუა მას: ბერ-
 ნი ერთევე წარმატებულ იყვნეს და სხუაჲ არაჲ⁷ იყო მათ შორის და
 არცა უკხოჲ. რაამე სიტყუაჲ პირთა შინა მათთა, რაათამცა ამას
 იტყოდეს.

მერმე კუალად ჰრქუა მას: უკუეთუ უნებელი რაამე იყოს სიტ-
 ყუად მოყუსისა თანა, გინებსა, ვეტყოლი⁸ მას⁹ წიგნთაგან ანუ ბერ-
 25 თა სიტყუასა ვეტყოლი¹⁰? ჰრქუა მას: უკუეთუ ღუმილად ვერ ძალ-
 გიც, უმჯობეს¹¹ არს, რაათა ბერთა სიტყუასა იტყოლი და არა წიგ-
 ნთასა, რამეთუ ჰირი აქუს არა მცირაჲ. M₂

² გამკმარ B. ³ საქმ B. ⁴ დასაბრკოლებელი B. ⁵ შეწუხნეს B. ⁶ სარკუმლე-
 ბი B. ⁷ საკლ B. ⁸ ~ ტყავებითა წინითა B. ⁹ არცა B.

1. — BC.

2. B : 279v; — C. * კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.
¹ გინა თუ B. ³ ~ მოვიდის ჩემდა B. ⁴ საქმარია B. ⁵ ჰყვი B. ⁶ მას B. ⁷ არარაჲ
 B. ⁸ ვიტყოლი B. ⁹ მას — B. ¹⁰ ვიტყოლი B. ¹¹ უმჯობეს B.

მამისა ანოზისთვის

1. ძმა მვიდა სკიტტ და ჰრქუა მამასა ანობს: საქმედ წარ-
მავლინებუ მამა ჩემი და მე მეშინის სიძვისაგან. ჰრქუა მას ბერ-
მან: რომელსა ჟამსა მოიწიოს შენ ზედა განსაცდელი, თქუ: ღმერ-
თო, მამისა ჩემისაო, განმარინე მე. და ერთსა შინა დღესა, ვითარ 5
იქმოდა იგი საქმესა დაბასა შინა ერთსა, დაჰკეა კარი ქალწულმან
მის ზედა ხოლო მან დაღად-ყო კმითა დიდითა და თქუა: ღმერთო,
მამისა ჩემისაო, განმარინე მე. [V] და მეყსეულად იპოა გზასა. მას
ზედა, რომელი მივალს სკიტეს.

2. გვთხრობდა მამა იოვანე, რამეთუ მამა პიმენ და მამა 10
ანობ და სხუანი იგი ძმანი მათნი ერთისა მუცლისაგან გამოსრულ
იყვნენ და მონაზონებდეს სკიტეს. და ოდეს მოვიდეს მარზიკნი და
მოაოკრეს ადგილი იგი, პირველად განეშორნეს მამა პიმენ და მა-
მა ანობ და სხუანი იგი ძმანი მათნი. და მოვიდეს ერთსა ადგილსა,
რომელსა ერქუა ტერენოთინ, ვიდრეჰდის განიზრახონ, თუ სადა 15
იყოფოდინ, და დაადგრეს ძუელსა შინა ტაძარსა მცირეთა დღე-
თა. M₁

3. ჰრქუა მამამან ანობ მამასა პიმენს: ყავ სიყუარული და შენ
და ძმანი შენნი კაცად-კაციდი თვსა დაეყუდენით და ნუჰკა შევემ-
თხუევით ურთიერთას ამას შვდელსა. 20

ჰრქუა მამამან პიმენ: ვითარცა გენბავს, ეგრეცა ვყოთ. და ყვეს
ეგრე. და იღვა ტაძარსა მას შინა ხატი ქვისაჲ. და აღდგის გან-
თიად მამა ანობ და ქვითა ესრინ პირსა მის ხატისასა. და მწუხრი
ეტყვნ მას: [23] შეგცოდე, მომიტევე. და ესრეთ ჰყოფდა. თავადსა
კკრიაკესა, დღესა შაბათსა შემითხვნეს ურთიერთას. 25

ჰრქუა მამამან პიმენ მამასა ანობს: გიხილე შენ, მამაო, ამას
შვდელსა, რამეთუ ქვითა ესროდე ხატსა მას და მერმე მიხვდი და
შეურდი მას. მოწმუნემან კაცმან ყვია ესე? მიუგო ბერმან და
ჰრქუა მას: ესე საქმე თქუენთვს ვყავ. ოდეს-იგი მიხილეთ მე და
ქვითა ვესროდე პირსა მისა, ანუ მეტყოდა რასა, ანუ განმირიხნა? 30
ჰრქუა მას მამამან პიმენ: არა. და ოდეს შეურდი მას, ანუ გული განი-
წყო და თქუა: არა შეგინდო? და ჰრქუა მამამან პიმენ: არა. და ჩუ-
ენცა, აჰა ესერა, შვდნი ძმანი ვართ, უკუეთუ გინებს, რაჲთა ვიყოფ-

1. — BC. 2. — BC. 3. — BC.

3. შუა საუკუნეთა ნოველები...

ვოდით ურთიერთას, ვიქმნეთ ვითარცა ხატი ესე, რომელი გინათუ ვისგანმე იგინის, გინათუ იდიდის, არა განრისხნის. უკუეთუ არა გინებს ესრე ყოფის, აჰა ესერა, ტა[ძა]რსა ამას ოთხნი ბჰენი არიან, თითოეულსა ვიდრეცა უნებს ვიდოდენ. ხოლო იგინი დაცვეს ქუ-
 5 გყანასა ზედა და ჰრქუეს: ვითარცა გინებს, ეგრეცა ვყოთ, მამაო, ვისმი[v]ნოთ შენი, რაადცა მრქუა ჩუენ. M₁

4. თქუა მამამან პიმენ, რამეთუ: ვიყოფოდით ზოგად ყოველ-
 თა ჟამთა და ვჰყოფდით მსგავსად სიტყუსა მის ბერისა, რომელი
 10 მრქუა ჩუენ: ერთი ჩუენგანი დაადგინა მოლუაწედ და ყოველი, რომელი
 დაპივის ჩუენ, ვჰამით და არავის კელ-ეწიფა ჩუენგანსა თქუ-
 მად, ესე არა მიწებს ქამად. და ვიყოფოდეთ ყოველთა დღეთა ჩუ-
 ენთა განსუენებით. M₁

5. თქუა მამამან ანობ: ვინაფთგან სახელი ქრისტესი წოდებულ
 აჰს ჩენ ზედა, არასადა გამოსრულ არს ტყუილი პირისაგან ჩემი-
 15 M₂

6. იტყოდეს, ვითარმედ: მამამან პაესიოს, ძმამან პიმენისმან,
 პოა მცირეჲს ქურტველი დრაჰკნითა. და ჰრქუა ძმასა თვისსა უხუცესსა,
 მამასა ანობს, რამეთუ: სიტყუაჲ მამისა პიმენისი ფიცხელ არს
 ფრიად, არამედ მოვედ და აღვაშენოთ სადმე მონასტერი და დავს-
 20 ხდეთ უზრუნველად.

ჰრქუა მას მამამან ანობ: და ვინაჲ აღვაშენოთ? და უჩუენა მას
 დრაჰკანი იგი. ხოლო მამაჲ ანობ შეწუხნა ფრიად, რამეთუ განიზ-
 რახა, ვითარმედ ზღვევაჲ არს სულისა მისისაჲ. და ჰრქუა ძმასა
 თვისსა პაესიოსს: [24] კეთილ, გუალე, აღვაშენოთ სახლი მდინარე-
 25 სა მას წიაღეკრძო. და მოილო ქურტველი იგი მამამან ანობ და შთა-
 იღვა იგი კუნკულსა თვისსა. და ვითარცა წიაღ-ვიდოდეს იგინი მდი-
 ნარესა მას და მიიწინეს იგინი შუა ოდენ, ნეფსით მკუეთრ. უკუნ-
 იხილა მამამან ანობ და შთავარდა კუნკული იგი დრაჰკნითურთ
 მდინარესა მას. და შეწუხნა მიზეზით, რეცათუ გულსა აკლდა. ჰრქუა
 30 მას პაესიოს: ნურაჲ გულსა გაკლს, მამაო, ვინაფთგან წარწყმდა
 დრაჰკანი ეგე, გუალე, კუალად-ვიქცეთ ძმისავე ჩუენისა. და იყოფ-
 ვოდეს მშვიდობით.

7. მოუტდეს ოდესმე¹ ორნი ძმანი მამასა პიენს, და² მის თანა ჯდა მამაჲ ანობ: ჰკითხეს მას და ჰრქუეს³: მამაო, სიყუარული ვის-თანა-მე გუაქუს და არცა-და სარგებელი შეგუეძინების მისგან სულისაჲ და არცა საენებელი. რაჲ საყოფელ არს? ხოლო ბერსა ესმა ესე და ღუჲნა, რამეთუ არასადა იტყვნ, ოდეს მუნ ზინ მამაჲ ანობ, რამეთუ უხუცეს⁴ იყო მისსა. 5

8. ჰრქუა მათ მამამან ანობ: დიდი შრომაჲ არს, [V] რაჲ საქმშ უც კაცა კაცისა თანა, რომლისაგან არცა ერთი სარგებელი აქუნს². მერმე თქუა: სულსა უკუეთუ სიტყუაჲ აქუნდეს და საქმშ არა აქუნდეს, მსგავს არს იგი ხესა, რომელსა ფურცელი ხოლო აქუნს³ და ნაყოფი არა აქუნს. ვითარცა ხეთა⁴, რომელნი⁵ ნაყოფითა სავსე არიან⁶, ფურცელიცა შეუნიერ⁷ არნ⁸, ეგრეცა სულსა სიტყუაჲ შეეტყუების, რომელსა აქუნდენ⁹ საქმენი კეთილნი. 10

მერმე თქუა ბერმან: ოდეს კაცმან მრავლად შეიკრიბის, მაშინ¹⁰ შეუძლის აღშენებად¹¹ სახლისა, ეგრეცა ჩუენ მოვიდოთ მცირე-მცირედ ყოვლისაგან სათნოებისა. 15

მამისა აბრაჰამისთვის

1. იტყოდეს ვისთვისმე ბერისა, რამეთუ დაეყო ერგასისი წელი თვნიერ პურისა და წყლისაცა, იშუთ სვს და იტყოდა, ვითარმედ: მომიკუდინებოეს ცოდვაჲ: სიძვაჲ და ვეცხლის-მოყუარებაჲ და ცუდად მზუაობრებაჲ. და მოვიდა მისა მამაჲ აბრაჰამ, რამეთუ ესმა ფრიად, ამას იტყოდა და ჰრქუა მას: შენ სთქუ სიტყუაჲ ესე? და მან თქუა: მე ვთქუ. ჰრქუა მას მამამან [25] აბრაჰამ: აჰა ესერა შეგხუალ სენაკად შენდა და ჰპოე ჰილსა ზედა სარეცელსა დედაკაცი. ძალ-გიცა არა მოგონებად, ვითარმედ არა დედაკაცი არს? ხოლო მან თქუა: არა, არამედ წინა-აღუდგე გულის-სიტყუასა ჩემსა, არა შეხებად მისსა. 25

ჰრქუა მას მამამან აბრაჰამ: აწ უკუჭ არა ვიდრე მოგიკუდინებოეს, არამედ ცოცხალ არს ვნებაჲ იგი და დაბმულ არს. კუალად

7. B : 279v; — C. ¹ ოდემე B. ² და — B. ³ რქუეს B. ⁴ უხუცესი B.

8. B : 279v; — C. ¹ რქუა B. ² მოაქუს B. ³ ხოლო აქუნს B. ⁴ ხესა B.

⁵ რომელი B. ⁶ არნ B. ⁷ შეუნი B. ⁸ არნ — B. ⁹ ჰქონედ B. ¹⁰ მაშინდა B. ¹¹ აღშენებად B.

1. — BC.

მიხუალ გზასა და იხილე ქვაჲ და კეცი და საშუალ მათსა ოქროჲ, ძალ-გიცა გულსა შენსა, ვითარმცა ესეცა ეგრევე მოიგონე, ვითარცა ქვაჲ? ხოლო მან თქუა: არა, არამედ ვჰბრძოდი გულის-სიტყუასა ჩემსა არა აღებად.

- 5 ჰრქუა მას ბერმან: აჰა ეგერა ცოცხალ არს. მერმე კუალად ჰრქუა მამამან აბრაჰამ: აჰა ესერა გასმიეს ორისა ძმისათვის, რამეთუ ერთი გყუარობს და ერთი გძულობს და ძვრსა იტყვს შენთვის. უკუეთუ მოვიდენ შენდა ორნივე, მოითუალნეა სწორად? და მან თქუა: არა, არამედ ვძლო გულის-სიტყუასა ჩემსა კეთილის-ყოფად
- 10 მოძულისა მის ჩემისა, ვითარცა-იგი მისა, რომელი მყუარობს. მაშინ ჰრქუა მას მამამან [v] აბრაჰამ: აწ უკუე ცოცხალ არიან ვნებანი იგი, არამედ დაბმულ არიან წმიდათა მიერ. M₁

2. ძმამან ჰკითხა მამასა აბრაჰამს¹ და ჰრქუა: უკუეთუ სადამე დამემთხვოს მრავალგზის ჰამაჲ, რაჲ ვყო? მიუგო ბერმან და ჰრქუა: არასა იტყვ, ძმაო, ესოდენსა ჰამასა ანუ გგონიესა², ვითარმედ კალოდ მოსრულ ხარ? M₂
- 15

მამისა აფფესთვის

1. გვთხოვრბდეს ებისკოპოსისა აფფესთვის, რომელი იყო ოქსორიქო ქალაქისაჲ, რამეთუ ოდეს მონაზონი იყო, დიდად ფიცხლად
- 20 ცხონდებოდა. ხოლო ოდეს ებისკოპოს იქმნა, უნდა, რაჲთამცა იქმია იგივე სიფიცხლჲ სოფელსა შინაცა და ვერ შეუძლო და დავარდა წინაშე ღმრთისა და თქუა ებისკოპოსობისათვის: მე განმეჰორაა მადლი იგი ჩემგან? და გამოუცხადა მას და ჰრქუა: არა, არამედ მუნ უდაბნოჲ იყო და კაცნი არა იყვნეს და ღმერთი შეგეწეოდა, ხოლო
- 25 აქა სოფელი არს და კაცნი შეგეწევიან. M₁

მამისა ააოლოდსთვის

1. იყო ვინმე ბერი სენაკებსა მას, რომელსა სახელი ერქუა აპოლო. და თუ ვინმე [26] მოვიდის და ხადინ მას საქმედ, სიხარულით მივალნ და იტყვნ: დღეს ქრისტეს თანა მივალ საქმედ და სულისა ჩემისათვის. და ესე არს სასყიდელი მისი. M₁
- 30

2. B : 280; — C. ¹ აბრაჰამს B. ² გგონიეს B.

1. — BC.

1. — BC.

2. თქუა მამამან აპოლო! შეწყნარებისათვის ძმათაჲსა, რამეთუ ჯერ-არს მომავალთა ძმათაჲ თაყუანის-ცემაჲ. არა თუ მათ, არამედ ღმერთსა თაყუანის-ვსცემთ. რამეთუ იხილო ძმაჲ შენი, იხილო უფალი ღმერთი შენი, და ოდეს შეიწყნარებთ იგინი, განსუენებად აიძულებდით, რამეთუ ესე ლოთისგან ვისწავეთ, ვითარ იგი ანგელოზთა მათ აიძულებდა. და ოდეს აღესრულებოდა მამაჲ აპოლო, ევედრებოდეს მას ძმანი, რაჲთა დაუწერნეს და დაუტევენს მათ სიტყუანი² ნუგეშინის-ცემისანი. ხოლო მან ჰრქუა მათ; რომელი გულსა ღმრთისასა არს, დაწერა მაკარი მეგეპტელმან ორთა მათ შინა ებისტოლეთა მისთა, იგი დაიმარხეთ და იხილოთ იესუ. M₃

მამისა ანდრიამსთვის

1. იტყოდა მამაჲ ანდრია: შეჰგავს მონაზონისათვის! სამი ესე: გინა უცხოებაჲ, გინა სიგლახაკჲ, გინა ღუმილი და მოთმინებაჲ. M₁

2. [V] იტყოდეს ვისთვისმე ბერისა, თეზაიდას, მამისა ანდრიამსა¹, რამეთუ მრავალნი შრომანი ყვნა სიწაბუკესა თვისსა და სიბერესა მოუძღურდა და თვალნი დაუდგეს. და მრავალსა ნუგეშინის-საცემელსა ჰყოფდეს ძმანი² მისისა მის უძღურებისათვის და შეასუმიდეს პირსა მისსა. და ჰკითხეს მამასა იოსებს³ მისთვის⁴, ვითარმედ: რაჲ-ძი⁵ ეყოს მას დიდისა მითვის⁶ ფუფუნებისა⁷ მისისა? ხოლო მან ჰრქუა მათ: გეტყვ თქუენ, უკუეთუ გონებასა მისსა უნდეს და მიერ-ჩდეს წადიერად და-ლა-თუ შეჰკამოს ერთი დანაკისკული, ღმერთმან გამოაქუას შრომათაგან მისთა. უკუეთუ არა ნეფსით მიიღებდეს, ღმერთმან დაუმარხოს შრომაჲ იგი მისი გებულად, რამეთუ არა ნეფსით, არამედ იძულებით ჰამს⁸ და⁹ სასყიდელი აქუნდეს.

მამისა არქსისთვის

1. მივიდა ოდესმე მამაჲ აბრაჰამ მამისა არქსისა, და ვითარ სხდეს, მო-ვინმე-ვიდა ძმაჲ ბერისა და ჰრქუა მას: მითხარ მე, ვითარ ვცხონდე? ჰრქუა მას ბერმან: ვილოდე, იმარხვედ ამას წელი-

2. B : 280; — C. ¹ აპოლონ B. ² + რამე B.

1. B : 280; — C. ¹ მონაზონისა B.

2. B : 280; — C. ¹ ანდრეასა B. ² ძმანი — B. ³ იოს B. ⁴ ამისათვის B. ⁵ რამე B. ⁶ მის B. ⁷ ფუფუნებისათვის B. ⁸ ჰამს| არს B. ⁹ + მათ B.

1. — BC.

- ✓ წაღსა და მწუხრი[27]თი-მწუხრად პურსა და მარილსა ჰამდი, და მერმე მოვედ და გაუწყო შენ. ხოლო იგი წარვიდა და ყო ეგრე. და ვითარ დაასრულა წელიწადი იგი, მოვიდა და მუნ იყო მამაჲცა აბრაჰამი. ჰრქუა მას ბერმან: ვილოდე, იმარხვედ ამას წელიწადსა ორ-
 5 ორით: და ვითარ წარვიდა ძმაჲ იგი, ჰრქუა მამამან აბრაჰამ მამასა არეს: რაჲსათვის ყოველთა ძმათა უღლითა მცირითა ეტყოდი და მას ძმასა ტვრთი მძიმე დასდევ? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ძმანი, ვითარცა მოვიდიან კითხვად, ეგრეცა წარვიდიან, ხოლო ესე ღმრთისათვის მოვალს სმენად, რამეთუ მუშაკი არს და რაჲცა ვჰრქუა,
 10 ყოს. M₁

მამისა ბესარიონისთვის

1. იტყოდა მამაჲ დოლოს, მოწაფე მამისა ბესარიონისი, რამეთუ ვილოდეთ ოდესმე ზღვს კიდესა მას და შემეწყურა. და ვარქუ მამასა ბესარიონს: მამაო, მწყურის დიდად. ხოლო მან ლოცვა ყო
 ✓ 15 და მრქუა მე: სუ ზღვსა მაგისგან. და დატკბნა წყალი იგი და ვსუ. ხოლო მე აღვავეს სარწყული, ნუუკუე წინარე მწყუროდის. და
 ✓ 20 მრქუა მე ბერმან: რაჲსათვის აღავსე სარწყული ეგე? [V] და მე ვთქუ: მომიტევე, მამაო, ნუუკუე წინარე მწყუროდის. და მრქუა მე ბერმან: ღმერთი, რომელი აქა არს, ყოველსა ადგილსა ღმერთი
 აჩს. M₁

2. მერმე საკმარ ოდესმე იყო და ლოცვა ყო და წილ-ჰდა მდინარესა მას, რომელსა ჰრქვან ოქრო-გამოდინებულ და იპოა წილ-
 25 კეჩო. ხოლო მე დამიკვრდა და შეუვრდი ფერკთა მისთა და ვარქუ მას: ვითარ აგრძნობდ ფერკითა შენითა, ხვლოდე რაჲ წყალთა მათ ზედა, მამაო? და მრქუა მე ბერმან: ბრჰალამდე ოდენ ვაგონე წყალი იგი, ხოლო დაღმართ მყარსა ზედა ვილოდე. M₂

- ✓ 3. მერმე ოდესმე მივილოდეთ ბერისა ვისამე. და მიიწია მზე დასავალად, და ილოცა ბერმან და თქუა: გევედრები შენ, უფალო, დაადგინე მზე, ვიდრემდის მივიწია მონისა შენისა. და იყო ეგ-
 30 რე. M₃

- ✓ 4. მერმე კულად მივედ სენაკად მისა და ვპოე იგი ლოცვასა ზედა. და ქელნი მისნი განმარტებულ იყვნეს ზეცად და დგა ესრეთ,

ვიდრე მეთხოვედრე დღემდე. და მისსა შემღვობად მიმიცმო და
 მრქუა მე: შემოვიდეგ. და გამოვედით და წარვე[28]მართენით
 უდასნოდ. და ვითარ მომეწყურა, ვარქუ მას: მამო, მწყურის. და
 მიილო ჩემგან მახალი, რომელი მკიდავ მე ზურ[გ]სა და განმეშო-
 რა, ვითარ ქვის სატყორც ოდენ. და ყო ლოცვაჲ და მომართუა მე
 იგი წყლითა საესე. და ვითარ მოვიდოდეთ, მი-ვისმე-ვემთხვენით
 მეუდაბნოესა, და შე-რაჲ-ვედით შინა, ვპოეთ ვინმე ძმაჲ, რომელი
 ჯდა და იქმოდა სირასა. და არცა ზე აიხუნდა თუალითა და არცა
 მოგუხუნდა ჩუენ და არცა მოგკვითხნა და არცა ყოლად ინება სიტ-
 ყუად ჩუენ თანა.

მრქუა მე ბერმან: გუალე, შვილო, ამიერ, ვითარ ვპგონებ, არა
 სათნო უჩს ბერსა ამას სიტყუად ჩუენ თანა. და ვითარ ვიდოდეთ
 ადგილსა მას, რომელსა პრქვან სახელი ლკო, მივიწიენით მამისა
 იოვანესსა. და ვითარ მოვიკითხეთ იგი, ლოცვა ყვაეთ და დასხდეს
 იგინი ზრახვად ხილვისა მისთვის, რომელი იხილა ლოცვაჲა შინა.
 ხოლო მამამან ბესარიონ თქუა: ბრძანებაჲ გამოქდა უფლისა
 მიერ, რაჲთა დაირღუენ საკერპონი, და იყო ეგრე და დაირღუეს.
 [v] და ოდეს მოვიქეცით და მოვედით მასვე ქუაბსა, სადაცა ვინი-
 ლეთ ძმაჲ იგი, მრქუა მე ბერმან: შევიდეთ, შვილო, ძმისა მის და,
 ვინ უწყის, ღმერთმან დააჯეროს სიტყუად ჩუენ თანა. და ვითარ
 შევედით, ვპოეთ იგი აღსრულებული. და მრქუა მე ბერმან: მოვედ,
 ძმაო, და დავილუაწოთ გუამი ესე ამისი, რამეთუ ამის სახისათვის
 მოგუაველინა ჩუენ ღმერთმან აქა, რაჲთამცა დავილუაწეთ. და დავ-
 კმარხეთ იგი. და ვპოეთ, რამეთუ დედაკაცი იყო ბუნებით. დაუკ-
 ვრდა ბერსა და თქუა: აჰა ესერა, ვითარ დედანიცა მენდებინა ეშმაკ-
 თა მიმართ და ჩუენ ქალაქთა შინა სირცხვლეულნი ვიქცევით. დი-
 დებაჲ ღმერთსა, რომელი შეეწევის მოყუარეთა მისთა. და განვედით
 მიერ. M₄

5. მო-ვინმე-ვიდა ეშმაკული სკიტეს და ლოცვა ყვეს მისთვის
 ეკლესიას. და არა განვიდა მისგან ეშმაკი იგი, რამეთუ ფიცხელ იყო.
 და თქუეს მღღელთა მათ: რაჲ-მე უყოთ ეშმაკსა ამას, რამეთუ ვერ-
 ვინ შემძლებელ არს განქდად მაგას, გარნა მამაჲ ბესარიონ? და თუ
 ვევედრნეთ [29] მას მაგისთვის, არცა-ლა ეკლესიად მოვიდეს, არა-

მედ ესე ვყოთ: აჰა ესერა განთიად მოვიდის ეკლესიად, ყოველთა უწინა დავსუათ ვნებული ეგე ადგილსა მისსა. და ოდეს შემოვიდეს, აღვდგეთ ლოცვად და ვჰრქუათ: განალვქე ძმაჲ ეგე, მამაო. და ყვეს ეგრე. და ვითარცა მოვიდა ბერი ადგილსა თვისსა ლოცვად, ჰრქუეს: 5 განალვქე ძმაჲ ეგე. და მან ჰრქუა მას: აღდეგ და განკედ გარე. და მეყსეულად განვიდა მისგან ეშმაკი იგი და განიკურნა მიერ ჟამით-გან. M₅

6. თქუა მამამან ბესარიონ: ორმეოცი¹ დღჳ და ლამჳ დაყვაჲ ეკალთა შორის ზედგომილ², მიუყრდნობელად. M₆

10 ძმამან ვინმე ცოდა და გამოკადეს იგი ხუცესთა ეკლესიით. ხოლო მამაჲ ბესარიონ აღდგა და გამოვიდა მის თანა და იტყოდა: უკუეთუ ესე განეყენების თაყუანის-ცემასა ღმრთისასა, ვითარ ესე არალირსად გამოაჩინეთ უნდოჲსა საქმისათჳს, მეცა ცოდვილი ვარ. M₇

15 8. მანვე მამამან ბესარიონ თქუა, რამეთუ: ორმეოცსა¹ წელსა² არა³ მივსდევ გუამი⁴ ჩემი ზედა გუერდსა ჩემსა, არამედ ანუ⁵ ჯღომით, [v] ანუ ზედგომით მივიძინი. M₈

9. მანვე თქუა: რაჟამს მშუდობით იყო და ბრძოლაჲ არა გა-
20 ქუნდეს, უფროჲს ხოლო დამდაბლდი, ნუჟუკუჳ უცხოჲ სიხარუ-
ლი შემოგიქდეს და მიეცნეთ¹ ბრძოლასა, რამეთუ მრავალგზის უძ-
ლურებისა ჩუენისათჳს ღმერთმან არა უტევის ჩუენდა ბრძოლაჲ,
რათა არა წარვწყმდეთ. M₉

10. ძმაჲ ვინმე იყოფოდა ძმათა თანა. ჰკითხა მამასა ბესარი-
ონს: რაჲ ვყო? ჰრქუა მას ბერმან: დუმენ და თავი თჳსი შეურაცხ-
25 ყავ. M₁₀

11. მამაჲ ბესარიონ აღსრულებისა ჟამსა იტყოდა, რამეთუ: უღირს მონაზონსა, რათა იყოს, ვითარცა ქერაზინი და სერაზინი, ყოვლადვე თუალ. M₁₁

6. B : 280v. — C. ¹ ორმოცი B. ² ზედგომით B.

7. — BC.

8. B : 280 v; — C. ¹ ორმეოცისა B. ² წლისა B. ³ რათა არა B. ⁴ გამი B. ⁵ ანუ — B.

9. B : 280v; — C. ¹ მიეცნეთ B. 10. B : 280v; — C. 11. B : 280v; — C.

მამისა ბენიამინისთვის

1. თქუა მამამან ბენიამენ, რომელი იყო ხუცესი სენაკებისაჲ, რამეთუ: მივედით სკიტედ ბერისა ვისამე და გვნდა, რაჲთამცა ვეცით ზეთი მცირედ, და მრქუა ჩუენ: აჰა ეგერა სადა დგას მცირჲ ჭურჭელი, რომელი მომართვთ მე უწინარეს სამისა წლისა, ვითარცა დასდგით, ეგრეცა დგას. ხოლო ჩუენ, ვითარცა გუესმა, დაგვკვრდა მოთმინებაჲ ბერისაჲ მის. M_2 5

2. [30] მანვე თქუა: გზასა სამეუფოსა ვილოდეთ და მილიონსა რაცხდით და არა სულმოკლე იქმნეთ. M_5

მამისა ბიარასთვის

10

1. ჰკითხა ვინმე მამასა ბიარეს და ჰრქუა: რასა ვიქმოდით და ვცხონდეთ? ხოლო მან ჰრქუა მას: ვილოდე და ყავ მუცელი შენი მცირჲ² და კელთ-საქმარი შენი მცირედ³, და ნუ შფოთ ხარ სენაკსა შინა შენსა და სცხონდე. M_1

მამისა გრიგოლისთვის

15

1. თქუა მამამან გრიგოლი: სამი ესე მიჰკადოს კაცსა ღმერთმან: სარწმუნოებაჲ მართალი სულისაგან და ქეშმარიტებაჲ ენისაგან და სიწმიდჲ გულისაგან. M_1

მამისა ბელასისთვის

1. გვთხრობდეს მამისა გელასისთვის ძმანი, რამეთუ ედვა წიგნი, რომელი ღირდა ათურამეტის დრაჰკნის. რამეთუ წერილ იყო მას შინა ძუელი და ახალი აღთქუმაჲ ყოველი. დაიდვა იგი ეკლესიასა შინა, რაჲთა რომელსა უნდეს ძმთაგანსა, იკითხვიდეს. მივინმე-ვიდა ძმაჲ ერთი უცხოჲ ხილვად ბერისა და იხილა იგი. და გულმან უთქუა და გამოიპარა და გამოვიდა. ხოლო ბერმან ცნა, არამედ დევნა არა უყო უკუანა [v] მისსა, ვითარმცა ეწია მას. ხო- 25

1. — BC.

2. B : 280v; — C. ¹ მანვე თქუა] თქუა მამამან ბენიამენ B.1. B : 280v; — C. ¹ ბიარასთვის B. ² მცირე B. ³ მცირე B.1. B : 280v, — C. ¹ გრიგოლ B.

1. — BC.

ლო იგი მივიდა ქალაქად და აიძულებდა მას განსყიდად. და პოა, რომელსა უნდა მისყიდის და სთხოვდა ათექუსმეტსა დრაჰკანსა. ხოლო რომელსა უნდა მისყიდის, ჰრქუა მას: პირველად მომეც ეგე და გარდავიჩილო და ეგრეთ სასყიდელი მიგცე. და მან მისცა მას, ხოლო მან მიიღო იგი და მიართუა მამასა გელასის, რაფთა გამოიცადოს იგი და სასყიდელიცა მისი უთხრას, რაოდენის-იგი განმსყიდელმან თქუა.

ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: მოიყიდე ეგე, რამეთუ კეთილ არს და ღირსცა, რაოდენის სასყიდლის გეტყვს. და მივიდა და უთხრა კაცმან მან განმსყიდელსა სხუაჲ და არა ვითარ-იგი მისგან ესმა. ჰრქუა მას: აჰა ეგერა უჩუენე ეგე მამასა გელასის და მრქუა მე: ჭეკმა უყოფიეს და არა ღირს, რაოდენის-იგი სასყიდლის უთქუაჲს. და მას ვითარცა ესმა ესე, ჰრქუა მას: და სხუაჲ არარაჲ თქუა ბერმან? და მან თქუა: არაჲ. მაშინ ჰრქუა მას: არღარა ვჰყიდი მაგას. და ცნა გულითა თვისითა და მივიდა ბერისა სინანულით და ევედრებოდა [31] ბერსა, რაფთამცა მიიღო იგი, ხოლო ბერსა არა უნდა მიღების. მაშინ ჰრქუა ძმამან მან: უკუეთუ არა მიიღო ეგე, არა მაქუნდეს განსუენებაჲ. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: უკუეთუ ვერ განისუენებ, აჰა მომაქუს. და დაადგრა ძმაჲ იგი ვიდრე აღსასრულამდე ბერისა თანა, რამეთუ სარვებელ ეყო მას საქმე იგი ბერისაჲ მის. M₁

2. ამასვე მამასა გელასის და-ვინმე-უტევა მონაზონმან, რომელსა სამკვდრებელი ნიკოპოლის ეპყრა, სენაკი და გარემოჲს მისსა ქუეყანაჲ. და ქუეყანის-მოქმედი ვინმე იყო ბაკატოსი, რომელი მას უამსა მთავრობდა ნიკოპოლის პალესტინისასა, თვისი მის ბერისა აღსრულებულისაჲ. მოუქდა მას ბაკატოსი, რაფთამცა დაიპყრა ქუეყანაჲ იგი, რეცა შჭულისაგანცა მივიდოდა მისსა სამართალი. ხოლო იგი მძლავრი იყო და თავით თვისით აზნობდა ქუეყანისა მიღებად ნეტარისა გელასისგან. ხოლო მამასა გელასის არა უნდა, რაფთამცა სენაკი სამონაზნოჲ ერისკაცთა განსცა და არა განუტევა ადგილი იგი. მაშინ დაუმზირა ბაკატოს კარაულთა [V] ნეტარისა გელასისთა. და ვითარ წარჰქონდა ზეთის ხილი მიერ ადგილით, რომელი მისა დატევებულ იყო, მაგრობით შეიპყრნა იგინი და ზეთის ხილი თვისი ვანად მიიღო. ხოლო კარაულნი იგი და მეკარაულენი შრომითა დიდითა განუტევენა. ხოლო ნეტარმან ბერმან ნაყოფისა

მისთვის ყოლადვე არა იღუაწა, არამედ ქუეყანაჲ იგი კელმწიფებინ-
საგან არა განუტევეა პირველ თქმულისა მისგან მიზეზისა. მაშინ ბა-
კატოს, ვითარცა ცეცხლი, აღატყდა მას ზედა. და სხუადცა საკმარი
აიძულებდა მას, რამეთუ სარჩლის-მოყუარე იყო. და კოსტანტინე-
პოლეს წარემართა და კმელით აღვიდოდა. და ვითარ მიიწია ანტიო-
გიად, მაშინ ოდენ. ვითარცა დიდი მთიები, ბრწყინვიდა წმიდაჲ
სკემონ. მისი ესმა, რამეთუ ნანდკლვე უფროჲს კაცთა იყო. გულმან
უთქუა, ვითარცა ქრისტიანესა, ხილვაჲ წმიდასა მას. ვითარცა იხი-
ლა იგი სუეტით გარდამო მუნთქუეს ოდენ შესრული მონასტრად.

ჰკითხა მას: ვინ ხარ ანუ ვიდრე ხუალ? ჰრქუა მას: პალესტინე-
ლი ვარ და კოსტანტინეპოლეს აღვალ. ჰრქუა მას: რომლისა [32]
ჯერისათვის? ჰრქუა მას ბაკატოს: მრავლისა საკმარისათვის და ვესაგ
წმიდასა ლოცვასა შენსა, მო-რაჲ-ვიქცე კუალად, თაყუანის-ვსცე
წმიდათა ფერკთა შენთა. ხოლო წმიდამან სკემონ ჰრქუა მას: არა
ღნებავსა, განწირულო, ვინმე კაცთა შორის თქუმად, რამეთუ
ღმრთისა კაცისათვის შესემნად ახუალ? არამედ არა წარგემართოს
და ვერცა იხილო სახლი შენი ანიერითვან. არამედ უკუეთუ მერ-
ხდე ზრახვისა ჩემსა, ანიერ აწვე უკუნ-იქცე და მისსა მიიმართე და
სინანულით შეუვრდი მას, უკუეთუ ხოლო მი-ვითარ-აწინე მას აღ-
გილსა. და მუნთქუესვე შეიპყრა იგი კურგებამან, და მათ შესუეს
იგი დიასპანსა და სწრაფით უკუნ-იქცა, ვითარცა ჰრქუა მას წმიდა-
მან სკემონ, რაჲთამცა მიიწია სოფლად თვსა, და შეუვრდა მამასა
გელასის სინანულით. არამედ ვითარცა მიიწია ბივრიტიად, აღესრუ-
ლა და თვისი სახლი ვერ იხილა, ვითარცა უწინაწარმეტყუელა მას
წმიდამან სკემონ. M₂

3. ესე ძემან მისმან ბაკატოს, რამეთუ მასცა ესევე სახელი
ერქუა შემდგომად [v] სიკუდილისა მისისა მრავალთა ღირსთა
სარწმუნოთა მამათა უთხრა ესე. და ესეცა მრავალთა მოწაფეთა
მისთა გვთხრეს, რამეთუ ოდესმე თევზი ვინმე მოართუა ამათ და
მზარაულმან შეწუა იგი და შეართუა უნჯაკალსა. და მკუეთრ საქმე
რაჲმე სასწრაფოჲ წარმოვარდა უნჯაკლისაჲ, და გამოვიდა საუნ-
ჯაკლით და თევზი იგი კურკლითა დაეტევეა ქუეყანასა ზედა. და
ყრმასა მცირესა, რომელი მას და ნეტარსა გელასის განეზარდა, შე-
ამცნო, რაჲთა მცირედ ჟამ ხედვიდეს, ვიდრე უკ-მოსლვადმდე მისა.

ხოლო ყრმასა მას გულმან უთქუა და იწყო ურიდად ქამად თევზსა მას. და მოვიდა უნჯაკალი იგი და ქუეყანასა ზედა მჭდომარესა ურიდად ფერკითა აქენა, და ეშმაკისაგან საენებელსა ადგილსა მიაშთხვა და მკუეთრ შესწყვდნა, და სულნი აღმოჰქდეს. ხოლო უნჯაკალსა მას შეეშინა და მიილო სარეცელსა თვისსა ზედა, დაღვა და დაბურა. და მივიდა და შეუვრდა ფერკთა ბერისათა და უთხრა მას, რაჲ-იგი იქმნა.

[33] ხოლო მან ამცნო მას, რაჲთა არავის უთხრას, და შემდგომად ყოველთა დაყუდებისა, მწუხრი შეილოს იგი სადიაკონოდ და დაღვას იგი წინაშე საკურთხეველსა და გამოვიდეს. და რაჲამს ესე ყო, შევიდა ბერი სადიაკონოსა და წარდგა ლოცვად. და შუალამესა, ვითარ ძმანი ფსალმუნებისა ჟამსა აღდგეს და შეკრებოდეს, გამოვიდა ბერი და უკუანა გამოუდგა ყრმაჲ იგი. და არავინ იცოდა საქმე ესე, ვიდრე აღსრულებამდე ბერისა. და ამასცა არა ხოლო თუ მოწაფენი მისნი, არამედ მრავალნი სხუანიცა ზედაჲს-ზედა მივლენედ მისსა. M₃

4. გვთხრობდეს, რამეთუ მას ჟამსა ოდენ, ოდეს-იგი სოფლივი კრებაჲ ქალკიდონისაჲ იყო, თევდოსი, რომელმან პირველად შემოილო პალესტინედ დიოსკორომს წვალებაჲ, და ვითარ ეგულეზობდა ებისკოპოსთაჲ მათ უკუნ-სლვაჲ, თითოეული თვისსა ეკლესიასა წარმოუსწრო, რომელი-იგი მუნვე იყო კოსტანტინეპოლის, რამეთუ თვისით საყოფლით გამოძებულ იყო, ვითარცა მარადის შფოთის მოყუარე, და მიიმართა მამისა გელასისსა და ეტყოდა კრებისა მისთვის, ვითარმედ ნესტორის [v] მოძღუარებაჲ დაამტკიცეს და მით ჰგონებდა მიქცევად წმიდისა მის თანაშემწედ მისსა მას ბოროტის მოქმედებასა და მისსა მას წვალებასა. ხოლო მან კაცისა მის სახისაგანცა, და რომელი-იგი ღმრთისა მიერ მოცემულ იყო გონებაჲ, მისგანცა ცნა მისი იგი განრყუნილი გონებაჲ. არა ხოლო თუ არა მიერჩდა მისსა მას განდგომილებასა, ვითარცა მას ჟამსა ყოველნი, არამედ ვითარცა ღირს იყო, აგინა და წარავლინა იგი, რამეთუ შორის წარმოადგინა პირველმოქსენებული იგი ყრმაჲ. და ეტყოდა მას ესრეთ დაწყნარებულთა სახითა: უკუეთუ სარწმუნოებისათვის გნებავს სიტყვის-გებაჲ, აჲა ეგერა გაქუს, მან მამართი მოისმინოს და მიმართი მივიგოს, რამეთუ მე ვერ მცალს შენ-

და სიტყვს-გებად. ხოლო მას ამას ზედა დარცხუნა. და წმიდასა ქალაქსა მივიდა და ყოველნი მონაზონნი მოიქცინა, რეცათუ საღმრთოთა შურითა მიზეზობდა და შეაცთუნა დედოფალიცა, რამეთუ მას ჟამსა მანდა იყო და ესრეთ მათითა შეწვევითა მძლავრ დაიპყრა საყდარი იმჟრუსალემისაჲ, [34] რამეთუ სინხლის დათხევით მოიტაცა იგი. და სხუადცა უშჯულოებისა საქმე მრავალი ქმნა, რომელი აქამომდე მრავალთა აკოცეს. მაშინ, ვითარცა იგი დაიპყრა, მსგავსად ნებისა მისისა ებისკოპოსნიცა მრავალნი აკურთხნა და მიაგო თითოეული საყდართა, ვიდრე სხუათა მათ ებისკოპოსთა მოსლვადმდე. და მამასა გელასის მოუწოდა და უბრძანა, რაჲთა საკურთხეველად მის თანა აღვდეს, რეცათუ ჰლიქნიდა და თანა აშინებდა. და ვითარ აღვიდეს საკურთხეველად, ეტყოდა¹ მას თევდოსი: შეჩუენებულ ყავ იობენალი. ხოლო იგი არა შეშინდა, არამედ ჰრქუა მას: მე სხუაჲ არავინ ვიცი ებისკოპოსი იერუსალემს, გარნა იობენალი. მაშინ შეეშინა თევდოსის, ნუჟუე სხუანიცა კეთილსა მას შურსა მისსა მიჰბძვიდენ, უბრძანა მისი მღუმრიად გარდმორებაჲ. ხოლო მისვე წვალებისაგანთა გამოიყვანეს იგი და გარე შემოაზვნეს შეშაჲ და დაწუვად აშინებდეს მას. ვითარცა იხილეს, რამეთუ არცა ამით მიერჩნდა და ყოლადვე არა შეეშინა, ზრუნვიდეს ნუჟუე ერი [v] აღიძრას, რამეთუ კაცი იგი განთქმულ იყო. ხოლო ყოველივე ღმრთისაგან იყო. მაშინ განუტევეს უნებლიათ მოწამე იგი, რამეთუ მას თავი თვისი ყოლადვე ქრისტესსა შეეწირა. M₄

5. იტყოდეს მითავსე, რამეთუ სიკაბუქესა თავი თვისი უბოვრად ეპყრა და მარტოდ ცხოვნდებოდა.

იყვნეს მას ჟამსა შინა სხუანიცა მრავალნი გარემოჲს მათსა ადგილნი, რომელნი მისისა მისებრ ცხოვრებისა ცხოვნდებოდეს, რომელთა შორის იყო ვინმე ბერი. გარდარეულად წრფელი და უბოვარი, რამეთუ ერთსა სენაკსა შინა იყოფოდა, ვიდრე აღარულეზადმდე, რომელსა მოწაფენიცა ესხნეს. სიბერესა მისსა ამან დაიმარხა დაცვად, რაჲთა არა მოიგოს ორი სამოსელი, არცა ზრუნვიდეს ხვალისა მოწაფითურთ მისით. ოდეს უკუე იწყო მამამან გელასი ღმრთისა თანა შეწვევითა მონასტრისა შენებად. მისცემდეს მას დაბნება მრავლად. მოიგო საკმრად მონასტრისა კარაულებიცა სატკრთველად და ზროხაჲცა. რომელმან უბრძანა პახუმის პირვე-

ლად შენებაჲ მონასტრისაჲ. ამასცა შეეწოდა ყოველსა საქმარსა მისსა. [35] და ვითარ ამას შინა ხედვიდა პირველ მოქსენებული იგი ბერი გარდარეულითა მით სიყუარულითა, რომელი აქუნდა მისსა მიმართ, ეტყვნ მას: მეშინის მე, მამაო გელასი, ნუ უკუშ შე-
 ✓ 5 იკრას გონებაჲ შენი დაბნებისა მაგის ზრუნვასა, გინა სხვთა მაგით ირუნვეთა მონასტრისაჲთა. ხოლო მან ჰრქუა მას: შეიკრას სამე გონებაჲ შენი სადგისსა მაგას, რომლითა იქმ, ვიდრე არა გონებაჲ გელასისი მონაგებთა მისთა. M₅

მამისა დანიელისთვის

10 1. იტყოდეს მამისა დანიელისთვის, რამეთუ ოდეს მოვიდეს წარმართნი სკიტეს და ივლტოდეს მამანი. ხოლო მან თქუა: უკუეთუ ეგოდენ არა მიზრუნავს ღმერთი, ცოცხალ-ლა რაჲსა ვარ? და თანა-წარჰკედეს წარმართნი და ვერ იხილეს იგი. მაშინ ჰრქუა თავ-
 ✓ 15 აჲ ყავ შენცა კაცთაებრ და ივლტოდე, ვითარცა სხუანი მამანი. M₁

2. ძმამან ჰკითხა მამასა დანიელს და ჰრქუა: მომეც მე ერთი მცნებაჲ, რაჲთა დავიმარხო იგი. ჰრქუა მას ბერმან²: ნუ სადა შთა-ყოფ³ დედაკაცისა თანა პინაკსა კელსა [v] შენსა და შქამ მის თანა, რაჲთა მცირედ ამით განერე ეშმაკსა სიძვისასა. M₂

20 2. თქუა მამამან დანიელ, რამეთუ იყო ბაბილონს ასული მთავ-რისა ვისიმე, რომელსა შესრულ იყო ეშმაკი. და ესუა ვინმე მამასა მისსა მოყუარჷ მონაზონი და ჰრქუა მას: ვერვის ძალ-უც განკურ-ნებაჲ ასულისა შენისაჲ. გარნა რომელნიმე ვიცნი მეუღაბნოენი. და თუ ვევედრნეთ, არა თავს-იღვან სიმდაბლისათვის, არამედ ესე
 25 ეყოთ: რაჲჲმს მოვიდენ უბნად, მიზეზ ყავ. რეცათუ კელთ-საქმრისა მათისაჲ გინებს მოსყიდის, და ოდეს მოვიდეს სასყიდლისა მათისა მიღებად, არქუ მათ, რაჲთა ლოცვა ყონ. და ვესავ ღმერთსა, რამე-თუ განიკურნოს. და მივიდეს სავაკროდ. და პოეს ერთი მოწაფჷ ბერთაჲ მათ, რომელი ჯდა და ჰყიდდა კელთ-საქმარსა თვისსა. და
 30 წარმოიყვანეს იგი კელთ-საქმრითურთ, რეცათუ სასყიდლისა მიღე-

1. — BC.

2. B : 280v.—C. ¹ ჰრქუა] რქუა მას მამაო B. ² ბერმან — B. ³ შთაყოფ B.

3. — BC.

ბად. და ვითარცა შევიდა მონაზონი იგი სახლსა მას, მოუკდა მას ეშმაკეული იგი და სცა მას ყურიმალა. ხოლო მან მიუპყრა ერთ-კერძოცა იგი ყური[36]მალი მსგავსად მცნებისა მის. ხოლო ეშმაკი იგი იგუემა, ღალაფო და თქუა: ზ, იძულებაა ესე იესუსი გან-
 მკდის მე. და მუნთქუესვე განწმიდნა, ხოლო მათ დიდებაა მისცეს
 ღმერთსა და თქუეს, რამეთუ ჩუეულებაა აქუს ამპარტავანებასა
 ეშმაკისასა დაცემად სინდამლისაგან და მცნებათაგან ქრისტეს-
 თა. M₃

5

4. მერმე თქუა მამამან დანიელ, რამეთუ რაოდენ¹ ხორცი
 შუებულ არიედ, ეგოდენ სული შეწულილდებინ² და რაოდენ³
 ხორცი შეწულილდებიედ, ეგოდენ სული განიშუებნ. M₄

10

5. მივიდოდეს ოდესმე მამანი—მამაა დანიელ და მამაა ამოი¹.
 ჰრქუა მამამან ამოი² მამასა დანიელს: ოდეს დავსხდეთ სენაკსა ში-
 ნა, მამაო, ვინ მიგვლოს³ ღმერთი? ჰრქუა მას მამამან დანიელ: აწ
 უფალი ღმერთი არს და სენაკსა შინა ღმერთ არს და გარე კუალად
 ღმერთივე არს, ვინ მიგვლოს. M₅

15

6. გვთხრობდა ჩუენ მამაა დანიელ, რამეთუ ოდეს იყო სკიტეს
 მამაა არსენი, იყო ვინმე მონაზონი, რომელი იპარვიდა ქურპელსა
 ბერთასა. და მიიყვანა იგი მამამან არსენი სენაკად თვსა და უნდა,
 რამთამცა იგიცა შეიძინა და ბერთა მათცა განუშუენა და ჰრქუა
 მას: [V] რამცა გინდეს, მე მივცემდე, გარნა იპარავ ხოლო ნუ-
 და სცა მას ოქრო და კერპა და ყოველივე საქმარი. ხოლო იგი
 წარვიდა და მერმეცა იპარვიდა. ხოლო ბერთა მათ, ვითარცა იხი-
 ლეს იგი, რამეთუ არა დასცხრა, განაძეს იგი და თქუეს: უკუეთუ
 ვინმე იპოოს ძმად, რომელსა თანა იყოს ბიწი რაჲმე, გინა სხუად
 სახმ წაკლულეგანებისად, ჯერ არს იგი თავს-დებად, ხოლო რომე-
 ლი იპარვიდეს, განკადეთ. რამეთუ ეგევითარი სულსა თვსსა იზღ-
 ვევს და ყოველნი, რომელნი არიან მას ადგილსა, მათ აშფო-
 თებნ. M₆

20

25

4. B : 280v; — C. 1 რაოდენ B. 2 შეწულილდებინ B. 3 რაოდენ B.
 5. B : 280v; — C. 1 ამოი B. 2 ამოვი B. 3 + ჩუენგან B.
 6. — BC.

მამისა დიოსკორესთვის

1. გვთხოვბდეს დიოსკორესთვის ნაქიოტელისა, რამეთუ პური მისი ქრთილისა და ოსპნისაჲ იყო და წლითი-წლად შედგის ერთსა სათნოებასა. და თქვს: არავის შევემთხვო ამას წელიწადსა, გინა არა ვთქუა სიტყუაჲ, გინა არა ვქამო გბოლვილი რაჲ-ვე, გინა არა ვქამო ხილი, გინა მხალი. და ყოველსავე სათნოებასა ესრეთ ჰყოფნ, და ვითარ აღასრულის ერთი იგი, მერმე კუალად სხუასა იწყის და ესრეთ ჰყოფნ წლითი-წლად. M₁

2. ძმამან ჰკითხა მამისა პიმენს და ჰრქუა: გულისა-სიტყუანი მაურვებენ, რამეთუ დატევებად მცნიან ჩემნი ცოდვანი და მიმახედვიან ძმისა ჩემისა ბრალთა. მაშინ ბერმან უთხრა მას მამისა დიოსკორესთვის, რამეთუ ჯდა სენაკსა თვისსა და სტიროდა ცოდვათა თვისთა. ხოლო მოწათმ მისი სხუასა სენაკსა ზინ და ოდეს მივიდის, პოის, რამეთუ ტირნ და ეტყოდა მას: მამაო, რაჲსა სტერ? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ცოდვათა ჩემთა ვსტირ, შვილო.

ერთსა შინა დღესა ჰრქუა მას მოწათემან მისმან: არა გაქუს ცოდვაჲ, მამაო? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ჰეშმარიტად, შვილო, თუ მომეცეს და ვიხილნე ცოდვანი ჩემნი, ვერ კმა მეყვნენ სხუანი სამნი, გინა ოთხნი, რაჲთა სტიროდიან მათ. M₂

3. თქუა მამამან დიოსკორე: უკუეთუ შევიმოსოთ ზეცისა იგი სამოსელი, არასადა შიშუელ ვიპოვნეთ¹. უკუეთუ არა გუემოსოს იგი სამოსელი, რაჲმე რაჲ ვყოთ, ძმანო? გუესმეს სამე იგივე კმაჲ, რომელი იტყოდის: განჯადეთ ეგე ბნელსა მას გარესკნელსა, სადა იგი არს ტირილი თუალთაჲ და ღრქენაჲ კბილთაჲ. [V] ხოლო აწ, ძმანო, დიდი სირცხული არს ჩუენ ზედა, უკუეთუ ესოდენი ჟამ გმოსიეს² ხატი ესე მონაზონებისაჲ და მას ჟამსა ჰირისასა არა გუემოსოს სამოსელი³ საქორწინმ⁴. ჰ, მას სირცხულსა, რომლითა⁵ შეპყრობად⁶ ვართ! ჰ, მას ბნელსა, რომელი ჩუენ ზედა დაცემად არს წინაშე მამათა და ძმათა ჩუენთა, რომელთა გვხილნენ⁷ ჩუენ სატანჯველთა შინა, ოდეს-იგი ვიტანჯებოდით ჩუენ ანგელოზთა მათგან, რომელნი დადგინებულ არიან სატანჯველთა ზედა, რომელი მწუხარებაჲ აქუნდეს მამასა ანტონის და მამასა ამონის, რომელი იყო ეკპტე-

1. — BC. 2. — BC.

3. B: 281; — C. ¹ დიოსკორს B. ² ვიპოვნოთ B. ³ გუემოსის B. ⁴ სამოსელი + იგი B. ⁵ რომლითა + ჩუენ B. ⁶ შეპყრობილ B. ⁷ გვხილნეს B.

ლი⁸ არაბიადსა⁹, და მამასა მოსეს¹⁰ თებაიდელსა¹¹, და მამასა მაკა-
რის ალექსანდრიელსა, და მამასა პაფნოტის¹², რომელსა ერქუა სი-
დონა, და მამასა ოსირეს^{12a} თებელსა, და მამასა ომონეოსს¹³ ქე-
ტელსა¹⁴ და ყოველთა მართალთა, რაჟამს-იგი მიჰყვანდენ სასუ-
ფეველსა ცათასა, ხოლო ჩუენ განმასხმიდენ ბნელსა მას გარესკ- 5
ნელსა. M₃

მამისა ებზჳანდისა

1. მიუწერა ნეტარსა ეტვფანეს¹⁴, კვპრიელსა² ებისკოპოსსა³,
მამასა ხლისმან [38] მონასტრისა მისისამან, რომელი ემწინა პალეს- 10
ტინეს, ვითარმედ: ლოცვითა შენითა არა უდებ ვართ კანონისათვის,
არამედ სწრაფით სამ ჟამსაცა და სამხარსაცა და ცხრაჲ ჟამსაცა
ვპყოფთ. ხოლო მან განგმო სიტყუაჲ იგი და მიუწერა და ჰრქუა:
შჩანთ⁴, რამეთუ უდებ გიყოფიან სხუანი ჟამნი დღისანი და უქმ
ხართ ლოცვისათვის, რამეთუ უღირს ჰეშმარიტსა მონაზონსა, რაჲ- 15
თა მოუკლებელად აქუნდეს ლოცვაჲ და გლობაჲ გულსა შინა
თვისსა. M₃

2. მოუვლინა მამამან ეტვფანე მამასა ილარიონს, ევედრებოდა
მას და ეტყოდა: მოვედ და ვიხილნეთ თავნი თვისნი უწინარეს კორ-
ცთაგან განსლვისა. ხოლო იგი მივედა და განმხიარულდეს ურთი-
ერთას. და ვითარ ჰამდეს, დაუდგეს მას მფრინველისაჲ. და მოილო 20
ებისკოპოსმან და მიუპყრა ილარიონს. ჰრქუა მას ბერმან: შემინდვე
მე, რამეთუ ვინაჲთგან ხატი მონაზონებისაჲ მომიღებებს, დაკლუ-
ლისაჲ არასადა მიჰამიეს. ხოლო ებისკოპოსმან თქუა: მეცა, ვინა-
ჲთგან მოვიღე ხატი მონაზონებისაჲ, არავის უტევე დაწოლად, ვი-
თარმცა აქუნდა ვისმე გულის-კლე[ვ]ბაჲ ჩემდა მომართ. და არცა 25
მე დავწევე, ვითარმცა მაქუნდა ვისა მიმართ გულის-კლებაჲ. მაშინ
ჰრქუა მას ბერმან: შემინდვე მე, რამეთუ შენი სათნოებაჲ უფროჲს
არს ჩემსა სათნოებასა. M₄

⁸ ევკპტისა B. ⁹ არაბიასა A. ¹⁰ მოსს B. ¹¹ თებაიდელსა B. ¹² პაფნოტის B.
^{12a} ოსირეს B. ¹³ ომონეოსს B. ¹⁴ ქენებრეტელსა. B.

1. B : 281;—C. ¹ ებიფანსათს B. ² ეპკრიელსა B. ³ ებისკოპოსსა
B. ⁴ შჩანთ B.

2. — BC.

ეკპარისტონისთვის ერისააციისა

1. ორნი ვინმე მამათაგანნი ევედრებოდეს ღმერთსა, რაჲთა აუწყოს მათ, თუ ვისსა-ძი საზომსა მიწვევულ არიან? და მოიწია მათა კმაჲ და ჰრქუა მათ: დაბასა ერთსა ეგვპტეს არს ვინმე კაცი, სახელით ეექპარისტოს და ცოლსა მისსა ჰრქვან მარიამ. არღა მიწვევულ ხართ საზომსა მისსა. და აღდგეს ორნივე იგი ბერნი და მივიდეს დაბასა მას, და მოიკითხეს სახლი იგი ერის-კაცისაჲ მის, და პოეს დედაკაცი შინა და ჰრქუეს მას: სადა არს ქმარი შენი? ხოლო ნან ჰრქუა მათ: მწყემსი არს და მწყისი სამწყსოსა ველსა გარე. და შეიყვანნა იგინი სახლად თვსა. და ვითარცა შემწუხრდა, მოვიდა ეექპარისტოს სამწყსოსა თანა მისსა, და ვითარცა იხილნა ბერნი იგი, მზა უყო მათ ტაბლაჲ და მოართუა მათ წყალი და დაჰბანნა ფერკნი. ხოლო ბერთა [39] თქუეს: არარაჲსა გემოჲ ვიხილოთ, უკუეთუ არა პირველად გვთხრა საქმე შენი. ხოლო ეექპარისტოს სიმდაბლით ჰრქუა მათ: მე მწყემსი ვარ და ესე ცოლი არს ჩემი. და ბერნი იგი ევედრებოდეს მას გულს-მოდგინედ, ხოლო მას არა უნდა თხრობის. მაშინ ჰრქუეს მას: ღმერთმან მოგუაგლინნა ჩუენ შენდა. ხოლო მას, ვითარცა ესმა ესე სიტყუაჲ, შეეშინა და ჰრქუა მათ: აჰა ესერა, ცხოვარი დაგტევეს ჩუენ მამა-დედათა ჩუენთა, და რაოდენი უფალმან განმზადის და მოგუეცის ნაყოფად, განვევით სამად ნაწილად. ერთი ნაწილი — გლახაკათავს და ერთი ნაწილი — უცხოთავს განსასუენებელად და მესამე ნაწილი — ჩუენდა სამსახურებელად. და ვინაჲთგან მოვიყვანე ესე ცოლად, არცა სადამე შევიგინე მაგისგან, არცა ეგე ჩემგან, არამედ ქალწულად ჰგიეს. და თითოეულმან ჩუენგანმან ღამე თვსაგან დაიძინის. ხოლო ჩუენ ღამე გუაქუნ ძაძაჲ და ღლისი თვისი სამოსელი. და აქამომდე კაცმან არა იცოდა ესე. ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე, დაუკრდა და წარვიდეს.

ეველოგისთვის ხუცისა

- 30 1. ეველოგი ვინმე [v] ხუცესი, რომელი მოწაფე ყოფილ იყო ნეტარისა იოვანე ებისკოპოსისაჲ, მმარხველი იყო ესე. და იმარხვიდა ორ-ორით და მრავალგზის შაბათიცა დაიმარხის. პურსა ხოლო ჰამდა და მხალსა და იდიდებოდა კაცთაგან. მივიდა ოდესმე ესე მათ

1. — BC.

1. — BC.

მისა იოსებისა პანეფოდ და ჰგონებდა, ვითარმედ უფიცხლესი რაჲ-
 მე იხილოს მის თანა ცხორებამ. ხოლო ბერმან შეიწყნარა იგი სი-
 ხარულით და რაჲ-იგი აქუნდა განსასუენებელი, მზა-ყოფად სცა.
 ხოლო მოწაფეთა ევლოგისთა ჰრქუეს მას: არარაჲ ჰამის ეგე ხუ-
 ცესმან, გარნა პური და მარილი. ხოლო მამაჲ იოსებ ღუმნა და ჰამ- 5
 და. და დაყვეს სამი ღღჳ და არა ესმა მათ ფსალმუნებამ, არცა
 ლოცვამ, რამეთუ ფარულად იყოფოდეს საქმენი მათნი. და გამო-
 ვიდეს გულ-კლებულნი, რამეთუ არარაჲ სარგებელი სულისაჲ იხი-
 ლეს. ხოლო მოღუაწებითა ღმრთისაჲთა მოეფინა ნისლი და შესც- 10
 თეს გზასა და მიიქცეს მუნვე ბერისა. და პირველ მათ დარეკამდე
 ესმა მათი, რამეთუ ფსალმუნებდეს და ჰგებდეს მრავალ ჟამ და მე-
 რმე დაჰრეკეს. ხოლო იგინი დადუმნეს [40] ფსალმუნებისა მის-
 გან და შეიწყნარნეს იგინი სიხარულით, და სიცხისა მისგან აღი-
 ღეს ევლოგისთა მათ სარწყული და მიუჰყრეს: ხოლო წყალი იგი 15
 შეეზავა ზღვისაჲ მდინარისასა მას. ვითარცა მიიღო, ვერ უძლო
 სუმად. და მოეგო გონებასა თვისსა და შეუვრდა ბერსა, რაჲთა უთ-
 ხრას მას, ვითარ-იგი ცხონდებიან. და ჰრქუა მას: რაჲ არს, მამო,
 რამეთუ პირველ არა ჰფსალმუნებდიო და სარწყული ესე ვითარცა
 მოვიღე, ვპოე წყალი ესე, რამეთუ ძმარი არს. ჰრქუა მას ბერმან:
 ძმაჲ ესე სულელი არს და ცთომით შეუერთო მას ზღვსაჲ. ხოლო 20
 ევლოგი ევედრებოდა მას, რაჲთა უთხრას მას ჰეშმარიტად. მაშინ
 ჰრქუა მას ბერმან: იგი მცირითა სასუმლითა ღვნოჲ სიყუარული-
 საჲ იყო, უკუეთუ არა ძმანი ოდესვე მაგას წყალსა სუმენ. და ას-
 წავა მათ გულის-სიტყუათა განკითხვამ. და განაყენა მას ყოველი
 კაცობრივი საქმჳ და იქმნა ზიარ ყოველთა და მიერთგან ჰამდა 25
 ყოველსავე წინა დაგებულსა. და ისწავა მან ფარულად საქმჳ და
 ჰრქუა ბერსა: ნანდვლვე ჰეშმარიტ არიან საქმენი თქუნენი. M

[v] მამისა ევკრიპისთჳს

1. თქუა მამამან ევრეპი, რამეთუ: კორცთა საცმარი ყოველი
 ამის სოფლისა¹ ნივთი არს და რომელსა უყუარდეს მას შინა შე- 30
 მოკრებამ, არამედ უკუეთუ წარ-რაჲმე-უწყმდეს² კაცსა, უღირს,
 რაჲთა სიხარულით შეიწყნაროს³ და ჰმადლობდეს ღმერთსა ამის-
 თვის, რამეთუ ზრუნვასა განერა. M₃

1. B : 281; — C. ¹ სოფლისა B. ²-უწყმდეს A. ³ + იგი B.

მამისა ელადისტვს

1. იტყოდეს მამისა ელადისტვს, რამეთუ დაეყო ოცი წელი სენაკა მას¹ და არასადა აღიხილნა თუაღნი² ზე, ვითარცა იხილა სართული ეკლესიისაჲ. M₁

- 5 2. იტყოდეს მისვე¹ მამისა ელადისტვს სენაკებსა მას, რამეთუ პურსა და მარილსა² ჭამდა. და ოდეს მოიწია ახუსებაჲ³, თქუა, რამეთუ: ძმანი პურსა და მარილსა ჭამენ, ხოლო მე მიღირს, რაჲთა შრომაჲ თავს-ვიდვა მცირედ დღისა ამისათვის, რამეთუ სხუათა დღეთა ქუეჯდომით ვჰამი, არამედ დღეს, რამეთუ აღვსებაჲ არს, შრომაჲ თავს-ვიდვა და ზე-დგომით ვჰამო⁴. M₂
- 10

მამისა მსაიანდსტვს

1. თქუა მამამან ესაია, ვითარმედ: არარაჲ ეგოდენ სარგებელ ეყოფვის¹ ახალ-მონაზონსა, ვითარ გინებაჲ. ვითარცა ხესა ზედაჲს ზედა² [41] რწყვაჲ სარგებელ ეყოფვის³, ეგრეცა ახალ-მონაზონსა გინებაჲ და დათმენაჲ მისი. M₁
- 15

2. მერმე თქუა მათთვის, რომელნი კეთილად და¹ გულს-მოდგინედ მოვლენან და დაემორჩილებიან წმიდათა მამათა, ვითარმედ: საღებავსა წინააღმან შთაყოფილმან² არა იცვალის ფერი, ვითარცა ძოწეულმან, და ვითარცა ხმ იგი ჩხვილი აღვილად მოდრკის და მოიქცის, ეგრეცა ახალ-მონაზონი, რომელი მორჩილებასა შინა არნ³. M₂
- 20

3. მერმე კუალად იტყოდა: ახალ-მონაზონი თუ მონასტრითი-მონასტრად მიმოვიდოდის, მსგავს არს იგი¹ საცხოარსა², რომელსა დანდალი განუღებიდ და მიმოჰყავნ. M₃

✓
|

- 25 4. თქუა მამამან ესაია¹, ვითარმედ: ხუცესმან პილოსისამან, შე-რაჲ-კრებულ იყენეს ჭამად² და ზრახვიდეს ურთიერთას, და იგი შეჰპრისხნა მათ და ჰრქუა: დუმენით³, ძმანო, რამეთუ ვიცი ძმაჲ, რო-

1. B: 281; — C. ¹ + შინა B. ² + მისნი B.

2. B: 281v; — C. ¹ მისთვისე B. ² + ხოლო B. ³ აღვსებაჲ B. ⁴ + პური ჩემი B.

1. B: 282v; — C. ¹ ეყოფის B. ² ზედაჲს A. ³ ეყოფის B.

2. B: 282v; — C. ¹ და — B. ² შთაყოფამან B. ³ არიან B.

3. B: 283; — C. ¹ — იგი B. ² საცხოვარსა B.

4. B: 283; — C. ¹ ესაია — B. ² ჭამდეს B. ³ დადუმენით B.

მელი ჰამდა ჩემ თანა და სუმიდა სასუმელსა, ვითარცა ჩუენ, და
ლოცვაჲ მისი აღვიდოდა წინაშე ღმრთისა, ვითარცა ცეცხლი. M₄

5. მანვე მამამან ესაია მი-ვისმე-ზადა ძმათაგანსა, რაჲთა დაჰ-
ბანნეს ფერკნი. და შთასხა პევშითა [v] ოსპნი ქოთანსა და ვითარ
აღ-ოდენ-დულნა ერთგზის, უკ-მოდგა. ჰრქუა მას ძმამან მან: არლა
მგბარ არს, მამაო. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: არა კმა არსა შენდა,
რამეთუ ყოლადვე იხილა ცეცხლი, რამეთუ ესეცა ნუგეშინის-ცემჲა
არს. M₆

6. მერმე კულად თქუა: რაჲმს უნებნ სულისა შეწყნარებაჲ
ღმერთსა, და იგი განუდგებინ¹, მიუტევის იგი და შევარდის ვნებასა
რასმე, რომელი მას არა უნებნ, რაჲთა ესრეთ² მოიქცეს და ეძიებ-
დეს ღმერთსა. M₇

7. მერმე თქუა: უკუეთუ ვიამე უნდეს, რაჲთამცა ბოროტისა
წილ ბოროტი მიაგო, შემძლებელ არს წამის-ყოფითაცა ვნებად გო-
ნებასა ძმისასა¹, არათუ მიემსგავსოს ძეგლსა ღუმლითა, ვერ იყოს
იგი მოყუსისა თანა. M₈

მამისა ელიადსთჲს

1. თქუა მამამან ელია: მე სამისა საქმისაგან მეშინის: ოდეს
სული ჩემი გუამისაგან გამოვიდოდის, და ოდეს მიჰყვანდეს წარდ-
გომად¹ წინაშე ღმრთისა, და ოდეს გამოვიდოდის² განჩინებაჲ ჩემ-
თვს. M₁

2. ეტყოდეს ბერნი მამასა ელიას მამისა აგათონისთვს, ვითარ-
მედ: კეთილი ძმაჲ არს. ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ: ამას ნათესავსა
შორის [42] კეთილ არს. ხოლო ვითარ-იგი პირველნი იყვნეს, ვიხი-
ლე კაცი სკიტეს, რომელი შემძლებელ იყო მზისა დადგინებად ცა-
თა შინა, ვითარცა-იგი ისუ ნავესმან ყო. M₂

5. — BC.

6. B: 283; — C. ¹ + და ნებას თვსსა შეუდგებინ B. 2 ესრთ B.

7. B: 283; — C. ¹ ძმისსა B.

1. B: 283; — C. ¹ წარდგინებად B. ² გამოვიდოლი B.

2. — BC.

3. თქუა მამამან ელია, რომელი იყო სამსახურებელსა ზედა: რაჲ ძალ-უც ცოდვასა, სადა სინანული არს¹, ანუ რაჲ სარგებელ არს სიყუარული, სადა ამპარტავანებაჲ თანა არს? M₃

4. თქუა მამამან ელია, რამეთუ: ვიხილე ვინმე, რომელმან აყი-
 5 რომთა ღვწოჲ შეიღგა ღლიასა და რაჲთამცა განვაქიქე ეშმაკი, ვა-
 რქუე მას: ყავ სიყუარული, ძმაო, და ფრთჳ ეგე განიკადე. და ვი-
 თარცა განიკადა, არარაჲ იბოა მის თანა, რამეთუ უცნებით იყო.
 ესე ამისთვის ვთქუე: დაღათუ თუალითა იხილოთ, გინათუ გესმეს
 რაჲმე, ნუ შეიწყნარებთ, რამეთუ რაჲ ოდენ გვლირს კრძალვაჲ გუ-
 10 ლის-სიტყუათათვს და განზრახვათათვს გონებისათა, ცნობითა და-
 აცადეთ, რამეთუ მათ შემოგვთვისიან იგი, რაჲთა შეავინონ სული
 განზრახვითა მით, რომელი არა შეჰგვანდა, რაჲთა უცალო იქმნას
 გონებაჲ და არა აცალონ მოკსენებად ღმრთისა, გინა თვსთა ცოდ-
 ვათა. M₄

15 5. მერმე თქუა კუალად: [V] უკუეთუ გონებაჲ არა ფსალმუ-
 ნებდეს კორცთა თანა, ცული შრომაჲ არს, რამეთუ რომელსა უყუ-
 არდეს ჰირო, უკუანაჲსკენელ იქმნეს იგი მისა განსუენება და სიხა-
 რულ. M₅

6. მერმე კუალად თქუა, ვითარმედ: ბერი ვინმე იყოფვოდა
 20 და საკერპოსა შინა ძუელსა მოუტდეს მას ეშმაკნი და ეტყოდეს:
 წარვედ ადგილით ჩუენით. ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ: თქუენ ადგი-
 ლი არა-გიც. და იწყეს ბაიამსა მის განზნევიად ერთ სახედ, ხოლო
 ბერი იგი დაითმენდა მას და შეჰკრებდა. უკუანაჲსკენელ ეშმაკთა
 მათ ჳელი უჰყრეს მას და გამოზიდვიდეს გარე, და ვითარ მოიწია იგი
 25 კარად, ბერმან ერთი ფერკი მოჰკიდა კარსა მას და კმა-ყო: იესუ.
 შემიწყალე. და მუნთქუესევე ეშმაკნი იგი ივლტოდეს. და ბერმან
 იწყო ტირილად, ხოლო უფალმან ჰრქუა მას: რაჲსა სტირ? ხოლო
 მან ჰრქუა, რამეთუ: ესრეთ ჳელმწიფედ შეიპყრობენ კაცსა და ეს-
 30 თუ არა ესე ოდეს მეძიებდ, იხილე, ვითარ-ესე მეყსეულად გეპოე

3. B : 283; — C; ¹ აქუს B.

4. — BC. 5. B : 283;—C. 6. — BC.

შენ. ესე ამისთვის ვთქუ, ვითარმედ მრავალი შრომაჲ ჯამს და თუ ვინმე [43] შრომაჲ არა ყოს, ვერცა მოიპოოს ღმერთი თვისი, რამეთუ იგი ჭუარს-ეტუა ჩუენთვის. M₇

ორნი ძმანი მივიდეს¹ მამისა ელიაჲსა, რამეთუ ჰბრძოდა მათ ეშმაკი სიძვისაჲ. და ვითარცა იხილნა იგინი ბერმან კორცითა შეუ- 5
ებულნი, რეცა თუ ღიმილით ჰრქუა მოწაფესა თვისსა: ძმაო, მრცხუ-
ენის მე შენდა², რამეთუ ესრეთ განზარდენ კორცინი შენნი, რომელსა მონაზონებაჲ აღგიტქუამს. რამეთუ სიყვთლჳ სიმდაბლესა
თანა სამკაულ არს მონაზონისა. M₈

მამისა ზენონისთვის

1. თქუა მამამან ზენონ¹, მოწაფემან ნეტარისა სილოანესმან²:
ნუ დაეშენებ³ სახელოანსა⁴ აღგილსა, ნუცა დაშჯდები⁵ კაცისა თა-
ნა, რომლისა სახელი⁶ განთქმულ⁷ იყოს ღიდად⁸, ნუცა⁹ დასდებ
საფუძველსა თავისა თვისისასა აღშენებად სენაკსა¹⁰. M₁

2. იტყოდეს მისთვისვე მამისა ზენონისა, რამეთუ დასაბამსა 15
არარაჲ ვისგან მიიღის და ამის სახისათვის, რომელთა-იგი მიაქუნდა,
გულ-კლებულად წარვიდიან, რამეთუ არა დაიყენის. და სხუანი მო-
ივლენედ მისსა და უნებნ მიღებისა, ვითარცა ღიდასა ბერისაგან,
[v] და არარაჲ აქუნ, რაჲმცა მისცა. და იგინი მწუხარენი წარვი-
დიან და თქუა ბერმან: რაჲ-მე ვყო, რამეთუ რომელთა მოაქუს, მა- 20
თცა გულსა აკლს, და რომელთა მიღების უნებს, მათცა გულსავე
აკლს? ვითარ ვჰგონებ, ესე უმჯობეს არს, რაჲთა რომელთა მოი-
ღონ, დავიყენო და რომელი ითხოვდეს, მივსცე. და ვითარცა ესე
ყო, განისუენა და მათსაცა გულსა ახარა. M₂

3. მო-ვინმე-ვიდა ძმაჲ ერთი მეგვპტელი ასურეთად მამისა ზე- 25
ნონისსა და აბრალედა გულის-სიტყუათა თვისთა წინაშე ბერისა.
ხოლო მას დაუკვრდა და თქუა: მეგვპტელთა სათნოებაჲ, რომელი

7. B: 283; — C ¹ მოვიდეს B. ² შენთვის B.

1. B : 281v; — C. ¹ ზენონ B. ² სოლოვანქსმან B. ³ დაეშენები B. ⁴ სახელოვანსა
B. ⁵ დასჯდები B. ⁶ + ღიდად B. ⁷ განთქმულ B. ⁸ ღიდად — B. ⁹ ნუცა B.
¹⁰ აღშენებად სენაკისა B.

2. — BC. 3. — BC.

აქუნ, დაიმალიან და ბრალი, რომელი არა აქუნ, მას იჩემებედ. ხოლო ასურთა და ბერძენთა სათნოებაჲ, რომელი არა აქუნ, მას იჩემებედ და ბრალი რომელი აქუნდა. M₃

4. მი-ვინმე-ვიდა ძმაჲ მამისა ზენონისა¹ გულის-სიტყუათა კითხვად, ჰრქუა მას ბერმან: სადა სზი²? ხოლო მან ჰრქუა³: მრავალთა თანა ვიყოფვი⁴ და მაქუს ესერა ოცდაათი წელი. და მან ჰრქუა⁵: ოცდაათი წელი დაგიყო[44]ფიეს მრავალთა თანა და ზენონისსა⁶ მოხუალა⁷ კითხვად გულის-სიტყუათათს?

5. იტყოდეს მამისა ზენონისთვის, ვითარმედ: ჯდა იგი სკიტეს და გამოვიდა ღამე სენაკით თვსით, რაჲთამცა მივიდა ჰალაკად და შესცთა გზასა. და ვიდოდა სამსა ღღესა და სამსა ღამესა. და დავარდა, და მიიწია სიკუდილდ. აჰა ესერა ყრმაჲ დგა მის წინაშე და აქუნდა პური და სტამნითა წყალი. და ჰრქუა მას: აღდეგ და ჰამე. ხოლო მას ეგონა, ვითარმედ საოცარი რაჲმე არს და აღდგა და ილოცვიდა. ხოლო მან ჰრქუა მას: კეთილად ჰყავ. და მერმე კუალად ილოცვიდა მეორედ და მესამედ. და ჰრქუა: კეთილად ჰყავ. მერმე აღდგა, მოილო და ჰამა, და მისა შემდგომად ჰრქუა მას: რაოდენ-ეგე გივლიეს, ეგოდენ შორს ხარ სენაკსა მას შენსა, არამედ აღდეგ და შემომიდეგ მე. და მეყსეულად იპოა სენაკსა თვსსა და ჰრქუა მას ბერმან: შემოვედ და გვლოცე. და ვითარცა შევიდა ბერი, უჩინო იქმნა იგი. M₅

6. მერმე კუალად იგივე მამაჲ ზენონ პალესტინეს ვიდოდა გზასა და დაშურა [v] და დაჯდა იგი მახლობელად ნესუ-ხავარტონსა თანა, რაჲთამცა პური ჰამა. ჰრქუა მას გულის-სიტყუამან თვსმან: მოსწყვდე ნესუ-ხავარტი ეგე და შეაპყარ პურსა მაგას თანა, რაჲ გიყოს? ხოლო მან მიუგო გულის-სიტყუასა მას თვსსა და ჰრქუა: მპარავნი სატანჯველსა მიეცნიან, გამოიცადე თავი შენი აქავე, თუ ძალ-გიც სატანჯველისა დათმენაჲ. და დაყო სიცხესა მას ქუეშე ხუთი ღღჳ ზედგომით. და ვითარცა დაიწუა გუამი მისი სი-

4. B : 281v;—C ¹ ზენონისა B. ² ჰზი B. ³ + მას B. ⁴ ვიყოფი B. ⁵ ჰრქუა + მას B. ⁶ ზენონისა B. ⁷ მოხუელა B.

5. — BC. 6. — BC.

ცხითა, თქუა: ვერ ძალ-გიც სატანჯველისა მის დათმენად. მერმე ჰრქუა გულის-სიტყუასა თვისსა: უკუეთუ ვერ ძალ-გიც, ნუცა იპარავ და შკამ. M₆

7. იტყოდეს მამისა ზენონისთვის, ვითარმედ: მკუდარნიცა აღედ-
გინნეს, რამეთუ იყო ვინმე პალესტინეს ქრისტეს-მოყუარჴ ერისა-
კაცი მასვე სოფელსა შინა, რომელსა ნეტარსა მამასა აქუნდა მო-
ნასტერი, და დიდი სარწმუნოებაჲ აქუნდა ბერისა მიმართ. უშვი-
ლო იყო და არა ესუა შვილი. ევედრა ბერსა, რაჲთა ილოცოს მის-
თვის და [45] მოსცეს მას ღმერთმან შვილი. და ილოცა ბერმან, და 10
შეისმინა მისი ღმერთმან, და მოსცა მათ ძჴ. და ოდეს სძესა განე-
ყენა ყრმაჲ იგი, პური მზა-უყვეს მამა-ღედათა მისთა მდაბურთა
მის ადგილისათა. და მასვე ღღესა შეეღმა თავი ყრმასა მას და მი-
აწვინა იგი ღედამან მისმან ცხედარსა ზედა და მოკუდა. და ვითარ-
ცა შემოვიდა მამაჲ მისი ველით, და იკითხვიდა ძესა თვისსა, ხოლო
ცოლმან მისმან ჰრქუა მას: აჰა ესერა ცხედარსა ზედა წვეს. და ვი- 15
თარ შევიდა მამაჲ მისი, პოა იგი მკუდარი. ჰრქუა მას ცოლმან მის-
მან: ნურას ჰკმობ, ნუცა იტყვ რას, არამედ მიიღე ეგე ბერისა. და
რომელნი პურად მოვიდენ, მათ მე ვმსახურო. და მან მოილო ყრმაჲ
იგი და მას თანა შეაყო ვენაქისა ფურცელი ნედლი, რამეთუ ეგე-
ვითარი ჟამი იყო და შედვა იგი არდაგსა და მიილო ნეტარისა ზენო- 20
ნისა. და ჰრქუა მას მოწაფემან ბერისამან: რაჲ გინებს? ხოლო ერი-
საგანმან ჰრქუა მას: პირველი ნაყოფთა ჩემთაჲ მომიღებიეს ბერისა.
და მოწაფემან უთხრა ბერსა და ბერმან ბრძანა შეყვანებაჲ მისი.
და ვითარ [V] შევიდა, ევედრა ბერსა, რაჲთა მოწაფჴ იგი განავლი-
ნოს გარე, რამეთუ მარტოდ უნდა ჩუენებად. და მან ყო ეგრე. 25

მაშინ აღდგა და განჰქსნა არდაგი იგი, შეურდა მას და ეტყოდა:
შენ იტოდე, რამეთუ ჩუენ შვილი არა გუესუა და ღმერთმან ლოც-
ვითა შენითა წმიდითა მოგუჲმადლა ყრმაჲ ესე. აჰა ესერა ესე შენ
თანა არს, ვითარცა გნებავს, ეგრეცა ყავ. ხოლო ბერი ეტყოდა: რა-
ჲსა დამიმძიმებ მე, რამეთუ არა არს ესე საქმჴ ჩემვითარისა კაცი- 30
საჲ. ხოლო მან ჰრქუა მას: ვითარცა მარჯულჴ გიჩს, ეგრეცა ყავ, აჰა
ეგერა გველია. და თუთ გამოვიდა. ხოლო მამამან ზენონ დაჰქუა კა-
რი და აღილო ყრმაჲ იგი და ილოცვიდა მისთვის ღმრთისა მიმართ.
და შეისმინა მისი ღმერთმან და აღადგინა იგი. და მოუწოდა მამასა
მისსა, ამცნო და ჰრქუა: აჰა ესერა ძჴ შენი შენ თანა არს, არამედ 35

იხილე, საშჯელსამცა თანა-მდებ ხარ წინაშე ღმრთისა, უკუეთუ ვის-
მე უთხრა ცხორებასა ჩემსა. ხოლო მან წარიყვანა ძმ თვისი ცოც-
ხალი და წარვიდა. და ჰმადლობდა ღმერთსა, რამეთუ ესევეითარი
აღადგინა ბერმან. თქუეს ვიეთმე, რამეთუ: ვიხილეთ [46] იგი გან-
მწესებული ჰასაკითა.

8. მერმე კუალად მდიდარი ვინმე იყო სოფელსა აესიტელთასა
ღმრთისა-მსახური და ესუა მას ძმ ერთი მხოლოდ-შობილი. ესე წა-
✓ რიყვანა და მივიდა მამისა ზენონისა, რაათა იკურთხოს მისგან, რა-
I მეთუ ესმინა მისთვის, ვითარმედ დიდი კაცი არს. და ვითარცა ჯდა
10 მამამ მის ყრმისაჲ ზენონის თანა, და ყრმამ იგი განუქდა მონათა
თვსთა თანა, და ვითარ იმღერდა მახლობელად ხესა მას, რომელი
იყო მტილსა მას შინა, გამოვიდა გუელი კურელით ძირსა მის ხი-
15 ს[ა]სა, რამეთუ დიდი იყო ხმ იგი, დაუტა ყრმასა მას და მუნთქუ-
ესვე მოკუდა. და შევიდა ერთი მონათაგანი და უთხრა უფალსა
თვსსა, რაჲ იგი შეემთხვა, ჯდა რაჲ იგი ბერისა თანა. და ვითარ
შეუფოთნა მამამ მის ყრმისაჲ, ჰრქუა მას ბერმან: ნუ იურვი, რა-
20 ბეთუ ესე ეშმაკმან ყო, რაათა დაგაბრკოლოს სიტყუასა ზედა
ღმრთისასა. რამეთუ ჯდა და ისმენდა იგი წადიერად სწავლასა მას
ბერისასა. მაშინ აღდგა ბერი და ჰრქუა მათ: მიჩუენეთ მე, ვინაჲ
25 გამოქდა გუელი იგი? ხოლო მათ უჩუენეს. და დადგა [v] მას ზე-
და და ილოცვიდა ღმრთისა მიმართ. და ისმინა მისი ღმერთმან და
აღადგინა ყრმამ იგი. და მივიდა გუელისა მის და შეჰრისხნა მას
სახელითა უფლისაჲთა და მოაკუდინა გუელი იგი უფალმან. ხოლო
მამამან მის ყრმისამან მიიყვანა ძმ თვისი ცოცხალი და წარვიდა და
30 ჰმადლობდა ღმერთსა.

9. იტყოდეს მამისა ზენონისთვის¹, რამეთუ ჰასაკითა მცირემ იყო,
და კორცითა თხელ, და გონებითა შემკულ², და ყოლადვე ღმრთისა
მიმართ გულს-მოდგინებითა და³ მკურვალეებითა სავსემ³, და კაცთა
30 მიმართ მოწყალე იყო. [ამისსა ყოვლით კერძო მივიდოდეს ერისა
კაცნი და მონაზონნი და უთხრობდეს გულის-სიტყუათა მათთა და
ევედრებოდეს მას, რაათა ლოცვა ყოს მათთვის და ყოველნი განი-
კურნებოდეს]*.

8. — BC.

9. B: 281v; — C. ¹ ზენონისთვის B. ² ჯა შეკრძალულ B. ³ და — B. ³ სავსე B.

* კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

10. ერთსა ვისმე მამათაგანსა, რომელი¹ მახლობელად მყოფ იყო ოდესმე წმიდისა მამისა ზენონისსა², შევემთხვენით³ და ვითარცა იწყო⁴, იტყოდა ჩუენდა მომართ სარგებელისათჳს სულისა. ვჰკითხეთ რადმე მას⁵ გულის-სიტყუაჲ ესრეთ და ვარქუთ⁶: უკუეთუ ვისმე ჰქონდის გულის-სიტყუაჲ [47] და იხილოს თავი თვისი, რამეთუ ზედაჲს-ზედა იძლევის მათ შინა და ჰკითხვიდეს⁶, გინათუ სხუათაგან ესმოდის, ვითარ-იგი თქუეს მამათა სიწმიდისათჳს და უნდეს, რადთამცა მოიპოა⁷ იგი და ვერ შეუძლოს, კეთილ არსა, რადთა ვისმე უთხრას მამათაგანსა? ანუ რადთა გულს-მოდგინებასა მას ჰყოფდეს, ვითარცა-იგი იკითხავს და კმა-ეყოს თჳსსა მას მეცნიერებასა? ხოლო მან გურქუა⁸ ჩუენ: უღირს, რადთა უთხრას სხუასა შემძლეებელსა, და რადთა⁹ არა ესვიდეს თავსა თჳსსა, რამეთუ ვერვის ძალ-უც შეწევნად თავსა თჳსსა¹⁰. [უფროჲს-ლა იგი, უკუეთუ ვინმე ძლეულ იყოს ბრძოლათაგან და გვთხრა მისი, სიჰაბუყესა მე შემემთხვა ეგე და თქუა, ვითარმედ: სიჰაბუყესა მაქუნდა გულის-სიტყუაჲ და ვიძლეოდე მათგან. და მესმინა მამისა ზენონისთჳს, ვითარმედ მრავალნი განეკურნნეს. და მომიკდა გულსა, რადთა მეცა მივიდე და წარმოუთხრა მას და დამაბრკოლის მე ეშმაკმან და მეტყუნ: ვინაჲთგან იცი თვთ, რაჲ საყოფელ არს გულის-სიტყუათათჳს. ჰყოფდ; ვითარცა-[v] იგი იკითხავ და რად მიხუალ და დააბრკოლებ ბერსა? და ოდეს ვაზმნი მისლვად და თხრობად ბერსა, მცირედ აღმნიმცირდის ბრძოლაჲ იგი, რადთამცა არა მიტევა მისლვად ბერისა. და ოდეს მივერჩიდი გულის-სიტყუასა მას არა მისლვად ბერისა, კუალად დავინთქმოდნი ვნებისა მისგან და კუალად ვაიძულებდი თავსა თჳსსა მისლვად. და მასვე მზაყუავნ მტერი და არა მიტევენ, რადთამცა უთხარ ბერსა საქმშ იგი, და მრავალგზის მეცა სრულ ვიყავ თხრობად მისა და სირცხვლი გულსა მომივლინის მტერმან და არა მიტევის თხრობად, და ნეტყუნ: ვინაჲთგან იცი თავისა შენისა კურნებაჲ, რაჲ ჯამს სხესა თხრობაჲ? შენ უღებ-გიყოფიეს თავი შენი, რამეთუ იცი, ვითარ-იგი თქუეს მამათა: ამას მომივლენ წინამოსაჯული იგი ჩემი, რადთამცა არა გამოუცხადე ვნებაჲ იგი ჩემი მკურნალსა მას და განვიკურნე. და ბერმან ცნის არს(!), რამეთუ გულის-სიტყუანი მქონან და მამხილის არა, არამედ მოელოდა, რადთამცა მე თავით [48] ჩემით უთხარ და მასწავებნცა სიწმიდით ცხო-

10. B : 281v;—C. ¹ + ოდესმე B. ² ზენონისა B. ³ შევემთხვენით B. ⁴ იწყო + და B. ⁵ არს B. ^{6a} ესრეთ და ვარქუთ B. ⁶ იკითხვიდეს B. ⁷ მოიპოვა B. ⁸ მარქუა B. ⁹ რადთა — B. ¹⁰ + უფროჲს ღმრთისა B.

რებასა. ხოლო შიშულად არა გამომიცხადის საქმე იგი. ვითარ უკუანადასკნელ ცხად იქმნა საქმე იგი, რამეთუ, მე ვითარცა ვთქუ, მრავალგზის მომიტდის გულსა, რაათამცა უთხარ ბერსა და დაეკბ-
 5 რკოლდი მტერისაგან და დადგრომილ ვიყავ მას ზედა და დავინთ-
 ქმოდე ვნებისა მისგან. ხოლო უკუანადასკნელ ვიურვოდე და ვტი-
 როდე წინაშე ღმრთისა და ვარქუ სულსა ჩემსა: ვიდრემდის, უბად-
 რუკო სულო ჩემო, არა გინებს განკურნების? შორით მოვლენან
 10 ბერისა და განიკურნებიან და შენ არა გრცხუენისა, რამეთუ ახლოს
 გაქუს და არა განიკურნები? ისწრაფე აწ უკუე, ვიდრე-ესე გაქუს
 მკურნალი. და აღვდეგ და ვთქუ: უკუეთუ მივიდე ბერისა და არავინ
 იყოს მის თანა, არამედ მე მარტოჲ, ვიცი, რამეთუ ნებაჲ ღმრთისაჲ
 არს, რაათა უთხარნე მას გულის-სიტყუანი ჩემნი. და ვითარ მივედ,
 15 ვაოე ვინმე მის თანა, რომელი იჯმნიდა გამოსლვად, და ვითარ გა-
 მოვიდა იგი ბერი, მსგავსად ჩუეულებისა, [v] მასწავებდა მე სარ-
 გებელისათჳს სულისა და ვითარ-იგი ჯერ-არს კაცისა განწმედად
 საძაგელთაგან გულის-სიტყუათა და ვნებათა. და მას საქმესა არავე
 20 მამხილებდა. და მე ვლუმენ და არა უთხარ, არამედ სირცხვლსავე
 ვმიზეზობდ და მერმე ვევედრე მას, რაათამცა მიჯმნა. ხოლო იგი
 აღდგა და ლოცვა ყო და გამომიძღუა მე, ვიდრე ეზოჲსა კარადმდე.
 20 რაათამცა წარმგზავნა. და მე დავიგუემებოდე გულის-სიტყუათა
 მათგან, ვითარმედ ვყო, უთხარა მე ბერსა ანუ არა? და ნელიად უკუ-
 ანა მიუდეგ. ხოლო ბერი არა მხედვიდა მე, არამედ დაედვა ჭელი
 კარსა, რაათა უკუნ-აღოს და ვითარ მყოარ ვიტანჯებოდე გულის-
 25 სიტყუათა მათგან და მათრვებდა მტერი, მოიქცა ჩემდა და მიხილა
 ბერმან, მცა მე მკერდსა და მრქუა: რაჲ ჰყავ, მეც რაჲმე კაცი ვარ.
 და ვითარცა მრქუა მე ბერმან, მუნთქუესვე ვცან, ვითარ გონებაჲ
 განმელო და დავვარდი პირსა ჩემსა ზედა და შეუჰყრენ ფერკნი და
 30 ვევედრებოდე მას და ვეტყოდე: შემი[49]წყალე ღმრთისათჳს, ხო-
 ლო იგი მეტყოდა: რაჲ ჰყავ, რაჲ გინებს? და მე ვარქუ: შენ იცი.
 რაჲ-იგი მიქმს მე. და კუალად მრქუა მე: ყოველნი ჯამს, რაათა
 30 სთქუა, რაჲ გიქმს. და მაკურთხა და აღვდეგ და ვითარ სირცხვლით
 უთხრობდ ვნებასა მას, მრქუა მე: და რაჲსა გრცხუენოდა ჩემდა
 თხრობად, მე არა კაცივე ვარა? და უკუეთუ გინებს, გითხრა მეცა,
 ანუ არა მესამე წელი არს, ვინაჲთგან ეგე გულის-სიტყუანი გქონან
 35 და მოხვდი აქა და მითხარი არა? და ვითარ შეურდი მას მერმეცა
 და ვევედრებოდე და ვეტყოდე: შემიწყალე ღმრთისათჳს. და მრქუა
 მე: ვიდოდე და ნუ უღებ იქმნები ლოცვისა შენსა და ნუცა ძკრსა

ვისსა იტყვ. და ვითარ მივედ სენაკად ჩემდა და არა უღებ ვყავ
მცნებაჲ იგი ბერისაჲ და მადლითა ღმრთისაჲთა და ლოცვითა მის
ბერისაჲთა არლარა მომიტდა მე ვნებაჲ იგი. და შემდგომად წელი-
წადისა ერთისა შემომიტდა მე ესევეითარი გულის-სიტყუაჲ, ვითარ-
მედ ნუუჟუე ღმერთმან ყო ჩემ ზედა წყალობაჲ და ბერი არად [v] 5
სარგებელ მეყო, რამეთუ დიდი ჰამბავი განსრულიყო მისთვის. და
მივედ ბერისა, რაჲთამცა გამოვცადე იგი და განვიყვანე იგი თვსა-
გან და ვარქუ მას: ვევედრები ღმრთის-მოყუარებასა შენსა, რაჲთა
ლოცვა ჰყო ჩემთვის მათ გულის-სიტყუათათს, რომელნი ოდესმე
გიახზრენ შენ. და დამიტევა მე მღებარაჲ ქუეშე ფერკთა მისთა და 10
დადუმნა მცირედ და მრქუა მე: აღდეგ და სახაჲ განიგე. ხოლო მე
რაჲ მესმა ესე, მინდა, თუმცა ქუეყანამან დამილო. და აღდეგე და
სირცხვლითა ვერ ვაკადრებდი მიხედვად ბერისა. და წარმოვედ და
დამიკვრდა სათნობეჲ იგი ბერისაჲ მის. და მანვე ბერმან დასამტ-
კიცებელად სიტყვსა მისისა და ჩუენისა სარგებელისათს გვთხრა 15
ესეცა, ვითარმედ: ოდესმე იყოფვოდეს ორნი ძმანი გარე უდაბნოსა,
თითოეული თვსსა სენაკსა. და მოვიდეს ერთმანერთისა და ჰრქუა
ერთმან მან: მინებს, რაჲთამცა მივედ მამისა ზენონისა და უთხარ
მას გულის-სიტყუაჲ რაჲმე. და ერთმან მანცა თქუა: მეცა [50]
მინებს, რაჲთამცა მივედ და უთხარ გულის-სიტყუაჲ ჩემი. და მი- 20
ვიდეს ორნივე ზოგად. და განიღგიხა იგი თითოეულმან თვსაგან და
წარმოუთხრა მას გულის-სიტყუაჲ თვსი. და ერთი იგი შეურდა ბე-
რსა დილითა ცრემლითა და შემდგომად თხრობისა, ევედრებოდა
მას, რაჲთა შეიწყალოს იგი და ლოცვა ყოს მისთვის. ხოლო ბერმან
ჰრქუა მას: ვილოდე და ნუ განსცემ თავსა შენსა, ნუცა ძკრსა ვის- 25
თვის იტყვ, და ნუცა უღებ იქმნები ლოცვასა შენსა. და ვითარცა წარ-
ვიდა, განიკურნა. ხოლო ერთმან მან უთხრნა გულის-სიტყუანი თვსნი
და ჰრქუა: ლოცვა ყავ ჩემთვის. და არა ლმობიერად ითხოა ბერისაგან
და წარვიდა. და რავდენისაჲმე ჟამისა შემდგომად შეიმთხვნეს და
ჰრქუეს ერთმანერთსა: ოდეს-იგი მივედით ბერისა, უთხარა გულის- 30
სიტყუაჲ იგი, რომელი სთქუ, ვითარმედ მინებს თხრობის? ხოლო
მან ჰრქუა: უთხარ. და ჰრქუა მას: და სარგებელ გეყოა, უთხარ-
ლა ბერსა იგი? ხოლო მან ჰრქუა: ვჰმადლობ ღმერთსა და ლოცვასა მის
ბერისასა, [v] რამეთუ მიერითგან განვიკურნე. და მან ჰრქუა: რაჲ
არქუ ბერსა, უთხარ-ლა გულის-სიტყუაჲ იგი? ხოლო მან თქუა: ვა- 35
რქუ მას, ლოცვა ყავ ჩემთვის, რამეთუ ესე გულის-სიტყუაჲ მაქუს.
ხოლო მეორემან ჰრქუა მას: მე ოდეს უთხარ გულის-სიტყუაჲ იგი

ჩემი, ვევედრებოდე და დავალტვენ ცრემლითა ფერკნი მისნი, რა-
 5 ათა მარადის ვაქსოდი ლოცვასა და ლოცვითა მის ბერისათა გან-
 ეკურნა მე ღმერთმან. და რომელსა-იგი არა სარგებელ ეყო, თქუა,
 რამეთუ: ლმობიერად ითხოე მისგან და მისთვისა ყო ღმერთმან
 წყალობაჲ მისი შენ თანა, ძმავო. და აღიდებდა ღმერთსა.

ამას გვთხრობდა ბერი იგი, ვითარმედ: რომელი ევედრებოდის
 ვისმე მამათაგანსა, უღირს, რაათა ლმობიერად და ყოვლითა გუ-
 ლითა სთხოვდეს მას.

მერმე გვთხრობდეს სხუანიცა ბერნი, რომელნი მრავალგზის
 10 მისრულ იყვნეს მამისა ზენონისა, რამეთუ: მი-ვინმე-სრულ იყო ბე-
 რისა და ჰკითხვიდა, უკუეთუ ყოველსა ცოდვასა აქუს მოტევებაჲ?
 ხოლო იგი ეტყოდა: უკუეთუ ვინმე ღირსად ცოდვისა [51] მის შე-
 ინანოს, აქუს მოტევებაჲ. და რომელი-იგი ჰკითხვიდა, რამეთუ შე-
 ეცნა თავსა თვისსა დიდი ცოდვაჲ, ეტყოდა ბერსა: მიკვრს მე, მამავო,
 15 უკუეთუ ჩემსა ამას ცოდვასა აქუს მოტევებაჲ? ხოლო ბერმან
 ჰრქუა მას: გარქუ, შვილო, რამეთუ ყოველსა ცოდვასა აქუს მო-
 ტევებაჲ, უკუეთუ ვინმე ღირსად შეინანოს. ხოლო რაჲ არს ცოდ-
 ვაჲ ეგე შენი, თქუ, ნუ გრცხუენინ, რამეთუ რომელსა ჰრცხუენინ
 შეცოდებაჲ თვისი, ვერ განიკურნის. ხოლო იგი კადნიერ იქმნა სიტ-
 20 ყუასა მას ზედა და უთხრა ბერსა, ვითარმედ: სიძვასა შევევარდი.
 ჰრქუა მას ბერმან: დიდ არს ცოდვაჲ ეგე შენი, არამედ უკუეთუ
 ღირსად შეინანო, ვესაე ღმერთსა, რამეთუ მიგიტევენს შენ ღმერთ-
 25 მან. ხოლო მან ჰრქუა: რაჲცა ბრძანო და მრქუა მე, და ვყო. და
 ბერმან განიყვანა იგი მტილად და უჩუენა მას ძირი ლელუსულელი-
 საჲ. რომელი ძუელითგან აღმოფხურვილ იყო და იდვა მტილსა მას
 შინა. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ უდაბნოდ და შეეყავ ერთსა მამათა-
 30 განსა, და იმარხევდ ორ-ორით [v] და ილოცევდ გულსმოდგინედ, და
 შემდგომად წელიწადისა ერთისა მოვედ აქა. ხოლო ესე უწყოდე,
 ვიდრემდის არა იხილო ესე ძირი განედლებული, არა მოგიტევენა შენ
 35 ღმერთმან ცოდვანი შენნი. ხოლო იგი წარვიდა და ყო ეგრე. და
 შემდგომად აღსრულებისა მის წელიწადისა მოვიდა და ჰრქუა ბერ-
 სა: მომიტევენა ღმერთმან? ხოლო მან ჰრქუა მას: მივედ და იხილე
 ძირი იგი. და მივიდა და იხილა ძირი იგი, რამეთუ არღა აღმო-
 40 ცენებულ იყო. და მოვიდა და უთხრა ბერსა, ვითარმედ: არღა აღ-
 მოსცენდა. ხოლო მან ჰრქუა: ვიდოდე და ეკრძალე თავსა შენსა. და
 წარვიდა და კუალად მოვიდა აღსრულებასა მის წელიწადისასა. და
 ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და იხილე ძირი იგი. და მან იხილა ძირი

იგი და თქუა: არღა აღმოცენებულ არს. და ბერმან ჰრქუა: ეკრძა-
 ლე გულის-სიტყუათა შენთა და ნუ უდებ-ჰყოფ ლოცვასა შენსა,
 და ვითარცა მოვიდა მესამესა წელსა, ჰრქუა მას ბერმან: იხილე
 ძირი იგი. ხოლო მან, ვითარცა იხილა, უთხრა ბერსა, რამეთუ აღ-
 მოსცენდა. მაშინ ჰრქუა მას ბერმან: [52] აჰა ეგერა ცოცხალ იქმენ,
 ნუღარა სცოდავ, რადთა არა უძკრესი გეყოს. და წარვიდა და ჰმად-
 ლობდა ღმერთსა და მას ბერსა]*.

11. გვთხრობდეს ბერნი, ვითარმედ არა სთნაენ მამასა ზენონსა,
 რაჟამს იხილნის ჰაბუკნი მონაზონნი, გინათუ უცებნი, რომელნი
 მარტოდ იყოფებიდ². [და წარმოგვთხრეს ჩუენ ესრეთ, ვითარ- 10
 მედ: მივედით ჩუენ ბერისა და შეკრებულ იყვნეს მრავალნი მამა-
 სახლისნი მონასტრებისანი მოწფითურთ მათით და გარემო-სხდეს
 ბერსა და შემდგომითი-შემდგომად ისმენდეს სიტყუათა სულიერე-
 ბისათა და ეტყუედ მამანი იგი მამასა ზენონს]*: ეტყოდე ნურას
 ძმათა ამათ სიტყუასა? ხოლო მან ჰრქუა მათ: კრავსა ოდეს უნებნ 15
 წოენის, სცის დედასა თვსსა ძუძუთა და გამოსცის სძჴ; მათცა, უკუ-
 ეთუ უნებს საზრდელი, ითხოვდინ და მიიღონ, თქუედ გულის-სიტ-
 ყუანი თვსნი და ესრეთ საკურნებელი მიიღონ. და ამას რად იტყო-
 და ბერი, ყოველთა სარგებელ ეყოფვოდა, დაღათუ ვის დაუკლიენ
 საკითხავი, მერმე გა-ვე-სრულებად სცის. [v] და მათ თანა სხუანი 20
 ორნი ძმანი იყვნეს, რომელნი თვს-თვს იყოფოდეს. ჰკითხა ბერ-
 მან თითოეულსა მამასახლისსა: რომლისა ადგილისაჲ ხარ? და უთ-
 ხრის მათ სარგებელი სულისაჲ. და მოწაფეთა მათთა და სხუათა
 ჰკითხის და ეგრეთვე მიღმართ ეტყუნ. ვითარ მოიწია, მათ ორთა ძმა-
 თა ჰკითხა: ვინანი ხართ ანუ სადა იყოფვით? მონასტერსა შინა იყო- 25
 ფვითა? ხოლო მათ ადგილსა ერთსა სახელ-სდევს და ჰრქუეს მას: მას
 ადგილსა ვიყოფვით და თითოეული ჩუენი თვსსა ვიყოფვით. და-
 დუმნა ბერი და არაჲ მიუგო. მერმე კულად სხუათა მათ ბერთა
 ჰკითხვიდა ბერი და მიღმართ ასწავებდა სულისა სარგებელსა. და
 ვითარ მოიწი[ი]ს მათ ორთა ძმათა, ეგრევე ყვის, არაჲ მიუგის. 30

12. ერთმან ვინმე მუნ მჯღომარეთაგანმან დახედნა, ვითარ-იგი

* კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა.

11. B : 282; — C. 1 ზწონს B. 2 იყოფიედ B.

12. — BC.

თანა-წარჰკდის ერთგზის და ორგზის ორთა მათ ძმათა, ევედრა ბერსა და ჰრქუა: ყავ სიყუარული, ნუ უგულეებელს [53]-ჰყოფ ამას-ცა, არამედ არქუ რაჲ სიტყუაჲ. ხოლო მან ჰრქუა მათ: რაჲ ვჰრქუა მათ მე, არა ვიცი. ანუ ეშმაკი მომკუდარ არს, ანუ ეგე არა სხენან, ვითარცა სხუანი მონაზონნი სენაკსა შინა მიაგათსა.

13. იტყოდეს მამანი, რამეთუ ყოველთა მათ კეთილთა, რომელნი ჰქონდეს მამასა ზენონს, და ესეცა დიდივე სათნოებაჲ აქუნდა, უკუეთუ სადამე ესმის, ვითარმედ არიან ვინმე მოწაფეთა მათ ბერთაგანნი, უცნოდ მივიდის ხილვად მათდა.

- 10 14. ჰკითხეს ბერსა ვისმე, რომელი შემეცნიერებულ იყო ნეტარისა მამისა ზენონისა: ნეტარისა ზენონისთვის მითხარ, მამაო, უკუეთუ რაჲმე გეხილვა, გინა გესმინა და გაკსოვს რაჲმე ბერისაჲ. ხოლო მან ჰრქუა: ვითხრა მისი, რომელი სასწაული ქმნა ჩემთვის. სიჰაბუეკსა, ვიდრე ვიყავ სახლსა შინა მშობელთა ჩემთასა, დაეს-
 15 ნეულდი სნეულებითა დიდითა და შემდგომად რავედენისამე ჟამისა ყოველი იგი სიძიმე შთამიკრბა ფერცხალთა და ვერცა წოლად მეძლო მშვდობით, ვერცა გარდაქევეად ძალ-მედვა ცხედარსა ზედა [v] და ყოველნი იტყოდეს, ვითარმედ სული არს. ხოლო მამამან ჩემმან მოიხუნა ორნი ძაძანი და აღავ[ს]ნა იგინი ბზითა და მოაჰი-
 20 რა ჰალანთა კარაულისათა ორკერძოვე და დამიგო მას ზედა, ვითარცა ცხედარსა და ესრეთ დამდვეს მას ზედა. და ორთა კაცთა ვეპყარ იმიერ და ამიერ და ერთი კაცი წინა მიპყრობდა კარაულსა მას და ესრეთ დიდითა ჰირითა და ურვითა მიმიდეს ორსა მას მილიონსა, რომელსა ეშენა სენაკი ბერისაჲ მის. და ვითარცა ჰრეკა
 25 კარსა მამამან ჩემმან, გამოვიდა მოწაფჴ მისი და იცნა მამაჲ ჩემი, რამეთუ მრავალგზის მივიდის მისსა. და შევიდა, რაჲთა უთხრას ბერსა. ხოლო მან გინა დაყუდებისათვის, გინა საქმჴ იგი გამოეცხადა, არა განულო. და ვითარ ფრიად ევედრებოდა მამაჲ ჩემი, განგვლეს და ამიღეს და დამაგდეს მე ეზოსა ბერისასა, ხოლო თავადი გამოვიდოდა სენაკით და მკითხვიდა და მრქუა: რაჲ გელმის? და ვითარცა უთხარ, კელი შემოყო შინაგან სამოსელსა და შემახო ფერცხალთა. და მე ვარქუ: ნუუკუე სული არს? და [54] მან თქუა: არა, უკუეთუმცა სული იყო, ემხილამცა აწ. და შევიდა სენაკად თვისა,

ხოლო მოწაფე მისი იტყოდა: ვინაჲთგან კელი შეახო მაგას ბერმან, წარიყვანეთ და ნურას ზრუნავთ. ხოლო ბერმან დაამტკიცა ესრეთ, ვითარმედ მუნთქუესვე განვცოცხლდი. და დავჯედ კარაულსა ზედა, ვითარცა ცოცხალი და წარვედ სახედ თვსა. და მერმე ვჰკითხე მას და ვარქუე: უკუეთუ მიერთგან აგრძნობდ რასა საღმობასა მას? ხოლო მან დაამტკიცა და თქუა: ყოლადვე არა შემეგონა საღმობაჲ იგი, გარნა მუნთქუესვე რეცა დაბუშებულ იყო იგი ადგილი, ეგრე ვაგრძნობდი.

15. იყვნეს ვინმე მამანი პალესტინეს დღეთა მამისა ზენონისთა: მამაჲ ნიკოლას¹ და მამაჲ დეოგინე² და მამაჲ პავლე, — სამნივე ძმანი. და თუ ვინმე მივიდის მამისა ზენონისა, ეტყვნ: მივედით წინაწარმეტყუელთა იმათ, მივედით მოციქულთა იმათ³ თანა, რამეთუ მამასა ნიკოლას⁴ წინაწარმეტყუელად უწესნ, რამეთუ იყო სიტყუაჲ მისი მამხილებელ, ხოლო მამასა დეოგინეს⁵ და [v] მამასა^{5a} პავლეს მოციქულით⁶ ხადინ, რამეთუ იყო სიტყუაჲ მათი ნუგეშინის-მცემელ.

16. ამასვე მამასა ნიკოლას¹ აღსრულებისა ჟამსა გარე-მოადგეს მოწაფენი მისნი, ტიროდეს და ევედრებოდეს, რაჲთა ლოცვა ყოს მათთვის. და მათ თანა მამაჲ ანტიოქეცა, რომელსა თუალნი დადგომილ იყვნეს, ეტყოდა მას: ვის დამიტევებ მე, მამაო ჩემო, ესრეთ უძღურსა?² ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ ვპოვო კადნიერებაჲ წინაშე ქრისტესა, ჩემსა შვდსა სახარებაჲ შენ იკითხო³, რამეთუ ხუცესი იყო⁴. და ვითარ მეშვდეს დღეს მოიწია, ჯდა ბრმაჲ იგი საფლავსა თანა ბერისასა^{4a} და ტიროდა. და ვითარ დაჰრეკეს კრებისა ჟამსა, აეხილნეს⁵ თუალნი და ჟამის-წირვასა სახარებაჲ მან წაიკითხა⁶. და რომელთა იხილეს, აღიდებდეს ღმერთსა, რომელმან მოსცის ესევეითარი კადნიერებაჲ წმიდათა მისთა⁷.

17. ზედაჲს-ზედა ეტყვნ მამაჲ ზენონ¹, რომელნი მივლენდ მისსა² მონაზონნი, ვითარმედ: მამათა ჩუენთა ზამთრის გებულად

15. — BC. 2 2: — C. 1 ზენონისთა B. 1a ნიკოლას B. 2 დიოგინი B. 3 იმათ — B. 4 ნიკოლას B. 5 დეოგინეს B. 5a მ.პასი — B. 6 მოციქულად B.

16. B: 282; — C. 1 ნიკოლასს B. 2 ეს: მთ უძღურსა + ამას B. 3 წაიკითხო B. 4 + იგი B. 4a ბე⁴ ისსა B. 5 აღეხილნეს B. 6 წარიკითხა B. 7 მისთა — B.

17. B: 282; — C. 1 ზენონ B. 2 მისა B.

განად[55]გინეს ნავები მათი არმურისაგან მდევართაჲსა, რომელი მოიწეოდა მათ ზედა ეშმაკთაგან და კაცთაგან, და ჩუენ ნავთ-სად-
ვურთა დაყუდებულთაჲ შინა ვალთ³ და დაეინთქმით⁵.

მამისა ზაქარიასთვის!

5 1. თქუა მამამან კარიონ, რამეთუ: მრავალნი შრომანი კორცი-
ელნი² ვყვენ უფროჲს შვილისა ჩემისა ზაქარიასა და ვერ მივს-
წუეთ³ საზომსა მისსა სიმდაბლითა მისითა და ღუმილითა.

2. პრქუა მამამან მაკარი მამასა ზაქარიას: მითხარ მე, რაჲ არს
საქმჲ მონაზონისაჲ? ხოლო მან პრქუა¹: და შენ მე მკითხავა მამაო?
1 10 და მამამან მაკარი პრქუა მას: დამიჯერებიეს შენი, შვილო² ზაქა-
1 რია, რამეთუ არს, რომელი მაიძულებს მე³ კითხვად შენდა. მაშინ
პრქუა მან ზაქარია: მე⁴ ესრეთ მგონიეს, მამაო, რომელი აიძულე-
დეს თავსა თვისსა ყოველსა შინა, ესე არს მონაზონებაჲ. M₁

3. მივიდა ოდესმე მამაჲ მოსე ესებად წყლისა და პოა¹ ძმაჲ
15 ზაქარია, [V] რამეთუ ილოცვიდა იგი წყლის შესაკრებელსა² მას
ზედა და სული ღმრთისაჲ განისუენებდა მის ზედა. პრქუა³ მამამან
მოსე მამასა ზაქარიას: მითხარ მე, რაჲ ვყო? ხოლო იგი შეუვრდა
ფერკთა მისთა და პრქუა მას: შენ მე მკითხავა, მამაო⁴? პრქუა მას
ბერმან: დაიჯერე, შვილო ჩემო ზაქარია, რამეთუ ვიხილე სული
20 წმიდაჲ, გარდამომავალი შენ ზედა, და⁵ ამისთვისა ვიიძულე⁶
კითხვად შენდა. მაშინ აღიჭადა ზაქარია⁷ კუკული⁸ თავისაგან თვისი-
სა და დააგდო იგი ფერკთა ქუეშე თვისთა⁹, სტკებნიდა და იტყოდა:
უკუეთუ არა ესრეთ¹⁰ შეიმუხროს კაცი, ვერ ძალ-უც მონაზონ ყო-
ფად. M₂₋₃

25 4. ჯდა რაჲ¹ ოდესმე მამაჲ ზაქარია სკიტეს, და მოიწია მის ზე-
და ხილვაჲ. და მივიდა და² უთხრა მამასა თვისსა³ კარიონს. ხოლო

³ დაყუდებულთასა B. ⁴ ვღეით B. ⁵ დავითქმით. B.

1. B : 282; — C. ¹ ზაქარიასთვის B. ² კორციელებისნი B. ³ მივსწუედ B.

2. B : 282; — C. ¹ მონაზონებისა B. ² ა + მას B. ³ + ჩემო B. ⁴ მე—B.

⁴ ზაქარია მე — B] ჩემდა ესრე B.

3. B : 282; — C. ¹ პოვა B. ² დასაკრებელსა B. ³ + ოდესმე B. ⁴ მამაო—B.

⁵ და — B. ⁶ ვიიძულე B. ⁷ ზაქარია — B. ⁸ ~ კუკული ზაქარია B. ⁹ + და B
¹⁰ ესრეთ B.

4. B : 282 v; — C. ¹ რაჲ— B. ² და —B. ³ თვისსა — B.

ბერი იგი ჭორცითა მშრომელ⁴ იყო, ესე იგი არს, რამეთუ მმარხველი იყო და მღვდარე⁵. ხოლო ესევეითარსა ზედა⁶ ვერ მიწვეულ იყო⁷. აღდგა და სცემდა მას და ეტყოდა: ეშმაკნი გემღერიან, ხოლო გულის-სიტყუაჲ იგი დაადგრა მის თანა. [56] მაშინ აღდგა ლამე და მივიდა მამისა პიმენისსა⁸ და უთხრა საქმე⁹ იგი. და ვითარ აღგზებულ¹⁰ იყო შინაგანი მისი და იცოდა ბერმან, რამეთუ ღმრთისა მიერ არს გულის-სიტყუაჲ იგი მისი, და სახელ-სდგა ბერსა ვისმე და ჰრქუა მას: მივედ მისა და რაჲცა გრქუას. ყავ. და ვითარცა მივიდა ბერიისა მის. პირველ კითხვადმდე მისა უსწრო ბერმან და უთხრა მას¹¹: ყოველი გულის-სიტყუაჲ¹² შენი ღმრთისაგან არს, არამედ მივედ და დაემორჩილე მამასა შენსა. M₄

5. თქუა მამამან პიმენ მამისა ზაქარიაჲსთვის. ვითარმედ¹: ჰკითხა მამამან მოსე აღსრულებისა ჟამსა და ჰრქუა მას: რასა ხედავ? და² მან ჰრქუა³: არა უმჯობეს⁴ არსა⁵ დუმილინ, მამაო? ხოლო მან ჰრქუა: ჰქ⁷, შვილო ჩემო, დადუმენ. და ვითარცა მოიწია ჟამი სიკუდილისა მისისაჲ, მუნ ჯდა მამაჲ ისიდორეცა⁸ და⁹ ახედნა ზეცად¹⁰ და თქუა: იხარებდ, იხარებდ, შვილო ზაქარია, რამეთუ განგებუნეს შენ ბჳენი სასუფეველისა ცათაჲსანი. M₅

მამისა ირაკლისტნს

1. ძმასა ვისმე [V] ბრძოლაჲ აქუნდა და უთხრა მამასა ჰერაკლეს, ხოლო მან მისისა განმტკიცებისათჳს ჰრქუა მას: ბერსა ვისმე მოწაფჳ ესუა, ფრიად მორჩილი ჰრავალთა წელთა. დღესა ერთსა შინა მოუქდა ბრძოლაჲ და მივიდა და უთხრა. ბერსა და ჰრქუა: ბრძანე, რაჲთა ვიყოფვოდი მარტოჲ, და ბერმან ჰრქუა: იძიე ადგილი და გიქმნე შენ სენაკი. და წარვიდა მილიონით ერთით, პოა. და მოვიდეს და აღუშენეს სახლი და ჰრქუა ძმასა მას: რომელი გამცნო, დაიმარხე, ოდეს მოგემშოოს, ჰამე, სუ და დაიძინე, გარნა სენაკით ნუ გამოხუალ, ვიდრე შაბათადმდე, და მაშინ ხოლო მოწვედე ჩემდა. და ძმამან მან ორსა დღესა ყო, ხოლო მესამესა შეაუროვა და თქუა: რაჲ ესე მიყო ბერმან? და აღდგა და წართქუა მრავა-

⁴ მშრომელი B. ⁵ მღვდარე+იყო B. ⁶ ზედა — B. ⁷ + და B. ⁸ პიმენისა B. ⁹ საქმე B. ¹⁰ აგზებულ B. ¹¹ მას — B. ¹² + ეგე B.
5. B : 282v;—C. ¹ ვითარმედ—B. ² და| ხოლო B. ³ თქუა B. ⁴ არარაჲ არს უმჯობეს B. ⁵ არსა—B. ⁶ დუმილისა B. ⁷ ჰე B. ⁸ ისიდორეცა B. ⁹ და—B. ¹⁰ ცად B.
1. — BC.

- ლი ფსალმუნნი და ვითარ მზღ დაჰქდა, მაშინ პური ჰამა. და ვითარ-
 ცა შევიდოდა დაწოლად, მიხედნა და იხილა ჰილსა ზედა თვს[ს]ა
 ✓ ჰინდოდა, რომელი წვა და იღრჰენდა მისა მიმართ [57] კბილთა
 მისთა. ხოლო მას შეეშინა და სრბით მსწრაფლ მივიდა ბერისა, დაჰ-
 5 რეკა კარსა და ჰრქუა: მამაო, შემიწყალე მე, და განმიღე კარი. ხო-
 ლო ბერმან ცნა, რამეთუ არა დაიმარხა სიტყუაჲ იგი მისი და არა
 განულო ვიდრე განთენებადმდე. მერმე განულო და პოა იგი, ვითარ
 ევედრებოდა მას და მან შეიწყნარა იგი შინა. ხოლო მან ჰრქუა მას:
 ✓ გევედრები შენ, მამაო, შავი ვინმე ვიხილე ჰილსა ზედა ჩემსა, მი-
 10 რაჲ-ვიდოდე დაწოლად. ხოლო ბერმან ჰრქუა: ესე მით შეგემთხვა
 შენ, რამეთუ არა დაიმარხე სიტყუაჲ ჩემი. მაშინ გამოუსახა მას
 წესი მარტოდ-მყოფებისაჲ და ესრეთ მცირედ-მცირედ გამოჰქდა კე-
 თილად მონაზონად. M

მამისა თევდორესთჳს ფერმელისა

- 15 1. მამასა თევდორეს ფერმელსა სამი წიგნი მოეგო კეთილი და
 ✓ მივიდა მამისა მკაარისსა და ჰრქუა: მამაო, სამი წიგნი მიც კეთილი
 და სარგებელ მეყვის მათგან, და ძმათაჲ მიილიან და სარგებელ
 ✓ ეყვის. აწ მითხარ, რაჲ [v] მილირს ყოფად? დავიყენო თავისა ჩემი-
 სად და სარგებელისათჳს ძმათაჲსა, ანუ განვიყო და სასყიდელი
 20 მისი მივსცე გლახაკთა? მიუგო ბერმან და ჰრქუა: კეთილ არიან
 ✓ საქმენი ეგე. არამედ უფროჲს არს ყოველთასა უპუარებაჲ. და მას
 ვითარცა ესმა ესე, წარვიდა და განყიდა წიგნები იგი და მისცა სას-
 ყიდელი მისი, ვიეთჲა საქმარ იყო. M₁

2. ძჲაჲ ვინმე ჯდა სენაკსა მარტოჲ და ვითარ ეურვებოდა მას
 ✓ 25 მოწყინებისაგან¹, მივიდა მამისა თევდორესსა და² ჰრქუა მას ბერ-
 მან³: მივედ და დაიმდაბლე⁴ გულის-სიტყუაჲ⁵ შენინ⁶, და დაემორ-
 ჩილე და იყოფვოდე⁷ სხუათა თანა. მერმე კუალად-მიიქცა და ჰრქუა
 მას: ვერცა სხუათა თანა განვისუენებ. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ
 სხუათა თანა ვერ განისუენებ და ვერცა მარტოჲ, რაჲსათჳს გამო-
 30 ხუედ მონაზონებად, არა რაჲთა ჰირი დაითმინოა? ხოლო მითხარ-
 ლა⁸, რაოდენი⁹ წელი გაქუს მონაზონებასა შინა? და მან ჰრქუა:

1. — BC.

2. B:283; — C. ¹ მოწყინებესაგან — B. ² და — B. ³ მას ბერმან — B. ⁴ დაი-
 მდაბლენ B. ⁵ გულის — სიტყუანი B. ⁶ შენნი B. ⁷ იყოფოდე B. ⁸ მითხარ მე B.
⁹ რადენი B.

რვაჲ. მაშინ ჰრქუა მას [58] ბერმან: ზ საკვრელი ესე, მაქუს მე სამოცდაათი წელი მონაზონებასა შინა და ვერცა ერთსა დღესა ვპოე¹⁰ განსუენებაჲ და შენ რვასა წელსამცა გაქუნდაა განსუენებაჲ? ესე რაჲ ესმა, განმტყინა და წარვიდა ძმაჲ იგი. M₂

3. მივიდა ოდესმე ძმაჲ მამისა თევდორესა, და დაყო მის თანა სამი დღჳ, და ევედრებოდა, და რაჲთამცა ესმა მისგან სიტყუაჲ. ხოლო მან არაჲ მიუგო, და გამოვიდა გულკლებული. მაშინ ჰრქუა ბოწაფემან თვსმან: მამაო, ვითარ არაჲ არქუ სიტყუაჲ? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: სამართლად არა ვარქუ მას, რამეთუ ვაჰარი არს და უნებს, რაჲთამცა სხვსა სიტყუათა ზედა იდიდებოდა. M₃

4. მერმე კუალად თქუა: უკუეთუ ვის თანამე სიყუარული გაქუნდეს და შევარდეს სიძვასა და ძალ-გედვას, მიეც კელი და შენდავე მოიზიდე; ხოლო უკუეთუ წვალეზასა მიეცეს და არა მოგერჩდეს, რაჲთამცა მოაქციე იგი, აღრე მოიკუეთე¹, ნუუკუე დაჰყოვნი მის თანა და შენცა შთაიჰრე მთხრეპლსა² მის თანა. M₄

იტყოდეს მამისა თევდორესთვის¹, რომელი იყო [v] ფერმისაჲ, ვითარმედ სამი ესე თავად აქუნდა უფროჲს ყოველთასა: უპოარებაჲ² მარხვაჲ და კაცთაგან სიელტოლაჲ. M₅

6. მოიცალა ოდესმე მამამან თევდორე ძმათა თანა და ვითარჲჲამდეს მოშიშებით და სასუმელიცა მღუმრიად მიილიან და არა თქვან: მომიტევე. M₆

7. თქუა მამამან თევდორე: წარწყმიდეს მონაზონთა აზნაურებაჲ თვისი, რამეთუ არა თქვან „მომიტევე“ და ესრეთ¹ მოღებად. და სხუამან ბერმან თქუა: კეთილ არს თქუმად „მომიტევე“ და ესრეთ² მოღებად, რამეთუ ხატი არს მონაზონებისაჲ. [ჰკითხა მას ძმამან და ჰრქუა: გინებსა, რაჲთა მცირედთა დღეთა პური არა ვჰპომო? და ბერმან ჰრქუა: კეთილად ჰყო, მეცა მიყოფიეს ეგრეთ. და

¹⁰ ვპოე B.

3. — BC.

4. B: 283v; — C. ¹ † იგი B. ² მთხრებსა B.

5. B: 283v; — C. ¹ თევდორმთჳ B. ² უპოვარებაჲ B.

6. B: 283v; — C.

7. B: 283v; — C. ¹ ესრეთ B. ² ესრეთ B.

✓ ძმამან მან ჰრქუა: მივართუა ფარულად ერვინდი ჩემი მეპურესა და დაპიფქვეს ფქვილად. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: უკუეთუ მერმე საპურედვე მიხულ. შეიქმენ პური შენი და საცინელ რადლა იქმნები?]*.

5 8. მო-ვინმე-უქდა მამასა თველორეს ფერმელსა [59] და უთხრა მას ძმისა ვისთვისმე, ვითარმედ მიიქცა სოფლად. ჰრქუა მას ბერმან: და ამას ზედა გიკვრსა? ნუ გიკვრს, არამედ უკუეთუ ვისიმე გესმეს, ვითარმედ შეუძლო და განერა პირსა მტერისასა, ამას ზედა გიკვრდინ. M₈

10 9. იგივე ოდესმე მოუქდა მამასა იოვანეს, შობითგან საქურისსა, და ოდეს ზრახვიდეს, თქუა: ოდეს ვიყავ სკიტეს, სულისა საქმშ იყო ჩუენდა საქმარად, ხოლო ჯორცთა საქმარი გარეწარად გუაქუნდა. ხოლო აწ სულისა საქმშ ვითარცა გარეწარი იქმნა. M₁₀

15 10. ძმამან ვინმე ჰკითხა მას და ჰრქუა; რომელი არს აწ სულისა საქმშ, რომელი-ეგე, ვითარ სთქუ, გარეწარად გუაქუს, ანუ რომელი არს გარეწარი, რომელი აწ საქმედ გვპყრიეს? ჰრქუა მას ბერმან: ყოველი, რომელი მცნებისა მისთვის იქმნებოდის, ესე საქმშ სულისაჲ არს, ხოლო თავისა თვისისათვის საქმშ და შეკრებაჲ. ვითარცა გარეწარი შესარაცხელ არს. ხოლო ძმამან მან ჰრქუა მას: 20 მითხარ მე გამოცხადებულად სიტყუაჲ ეგე. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: აჰა ეგერა გესმა ჩემთვის, რამეთუ უძლურ ვარ და გი[V]ღირს, რაჲთამცა მოხუედ და მიხილე მე, და შენ სთქუ გონებასა შენსა: დაუტეო საქმშ ესე ჩემი და მივიდე არა, არამედ ესე და-ხოლო-ვასრულო და მივიდე. შემოგივრდეს შენ სხუაჲცა მიზეზი რაჲმე და, 25 ვინ უწყის, მიცა-არა-ხვდე. მერმე კუალად სხუამან ძმამან გრქუას: მოვედ და შემეწიე მე, ძმაო, და შენ სთქუა, ვითარმედ: დაუტეო საქმშ ჩემი და მივიდე და ვიქმოდო მის თანა. უკუეთუ არა მიხვდე, დაუტევე მცნებაჲ იგი ღმრთისაჲ. რომელი არს საქმშ სულისაჲ და იქმ გარეწარსა მას, რომელი არს საქმშ თავისაჲ. M₁₁

30 11. თქუა მამამან თველორე ფერმელმან, რამეთუ: კაცი, რომე-

* კავებში მოთავსებული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

8. — BC. 9. — BC. 10. — BC. 11. B:283v; — C.

ლი სინანულსა შინა არს, იესუ მას არა მოჰკდის მცნებასა მუშაკობისასა. M_{12}

12. მერმე კუალად თქუა: მრავალთა ამასვე ჟამსა აღირჩიეს განსუენებად, ვიდრე ღმრთისა მოცემადმდე¹ მათა. M_{16}

13. მერმე თქუა: ნუ დასდგები ადგილსა, რომელსა დედაკაცი იყოს. M_{17}

14. ძმამან ვინმე ჰკითხა მამასა თევდორეს და ჰრქუა: მინებს, რაჲთამცა აღვასრულე ყოველი მცნებაჲ. ხოლო ბერმან უთხრა მამისა თეონაჲსთვის: მანცა [60] თქუა, მინებს, რაჲთამცა სრულ ვყავ გულის-სიტყუაჲ ჩემი ღმრთისა მიმართ. და წარმოიღო ღუემლისა ერთისა პური საპურედ და შექმნა პურად. ვითარ სთხოვდეს გლახაკნი, განუყო მათ პური იგი. და ვითარ სთხოვდეს მას სხუანი იგი, მისცა მათ სფურიდები იგი და მისცა სამოსელიცა თვისი, რომელი ემოსა. და შე-რაჲ-ვიდა სენაკად, მოირტყა მათური და ესრეთცა აბრალებდა თავსა თვისსა და ეტყოდა, ვითარმედ: არა აღასრულე მცნებაჲ იგი ღმრთისაჲ. M_{18}

15. დასნეულდა ოდესმე მამაჲ იოსებ და მიუვლინა მამასა თევდორეს: მოვედ და გიხილო ვიდრე კორცთაგან განსლვადმდე. და იყო განზოგებასა ოდენ მის კვრიაკისასა და არა მივიდა, არამედ მიავლინა მისა და ჰრქუა მას: უკუეთუ სდგე შაბათამდე, მოვიდე, უკუეთუ წარბჰვდე მას სოფელსა, ვიხილნეთ თავნი თვისნი ურთიერთას. M_{19}

16. ძმამან ჰრქუა მამასა თევდორეს: მითხარ რაჲ¹ სიტყუაჲ, რამეთუ წარვწყდები ძნიად. ჰრქუა მას²: თვთ მივაზ და შენ რაჲ გითხრა? M_{20}

17. ძმაჲ მოვიდა მამისა თევდორესსა, [v] ჰლოცვიდა მას, რაჲთა კერვაჲ ასწავოს მას და მოართუა მას სირაჲცა იგი. ჰრქუა

12. B : 283v; — C. ¹ მოცემად B.

13. B : 283v; — C. 14. — BC. 15. — BC.

16. B : 283; — C. ¹ ნურაჲ B. ² † მე B.

17. — BC.

მას ბერმან: წარვედ აწ და დილეულ მოვედ. ხოლო ბერმან დააღბო სირაჲ იგი და ვითარცა მოვიდა, უჩუენა მას წინაჲთ, ვითარ იწყოს და ჰრქუა: ესრჳთ და ესრჳთ ჰყვი. და დაუტევა იგი ბერმან და შევიდა სენაკად თჳსა და დაჯდა, და პურისა ჟამსა სცა მას პური. და 5 ჰამა და წარვიდა, და ხვალისა დღჳ კუალად მოვიდა. ჰრქუა მას ბერმან: აღიღე სირაჲ შენი და ვილოდე, რამეთუ მოხუედ აქა, რაჲთა განსაცდელსა შემავლო მე და ზრუნვასა. და არა უტევა იგი შინა. M₂₁

18. თქუა მოწაფემან მამისა თევდორესმან, ვითარმედ: მო-ვინ- 10 მე-ვიდა ოდესმე ხახვსა მსყიდელი, აღმივსო მე სარქუანი. და მრქუა მე ბერმან: აღუვსე ეგე იფქლითა და მიეც მას. და იღვა ორგან ხუ- 15 ავად იფქლი, ერთგან დაწმედილი და ერთგან უწმედელი. და მე აღვავეს უწმედელითა მით. და მომხედნა მე ბერმან მოკვრნედ [61] და გულის-კლებით. ხოლო მე შემეშინა და დავეცი და შევმუს- 15 რე სარქუანი იგი და მივედ და შეუვრდი. ხოლო ბერმან მრქუა მე: აღდგე, არა შენი ბრალი არს, არამედ მე ვცოდე, რამეთუ გარ- 20 ქუ შენ. მაშინ თვთ ბერი შევიდა და გამოართუა წილითა სავსე იფქლი წმიდისა მისგან და მისცა მას, და ხახვ იგი უკუნ-სცა. M₂₂

19. ჰკითხა ვინმე მამასა თევდორეს: უკუეთუ მყის მოიწიოს 20 დაქცევაჲ, შენ გეშინოდისევა, მამაო? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: და-ლათუ ცაჲ ქუეყანასა დაეწებოს, თევდორეს არავე შეეშინოს. რა-მეთუ ვედრებულ იყო ღმრთისა, რაჲთა მიეღოს შიში. ამისთვისცა ჰკითხა მას. M₂₄

20. იტყოდეს მისთვისე, რამეთუ ოდეს იქმნა იგი დიაკონ სკი- 25 ტეს, არა თავს იღებდა იგი დიაკონებად და მრავალსა ადგილსა მი-ივლტოდა, და მუნვე უკ-მოიყვანიან ბერთა მათ და ეტყუედ: ნუ და-უტევებ მსახურებასა შენსა. ხოლო მამამან თევდორე ჰრქუა მათ: მაკადეთ მე, რაჲთა ვევედრო ღმერთსა, უკუეთუ [v] დამაჯეროს მე ღმერთმან დადგომად ადგილსა მას მსახურებისა ჩემისასა. და 30 ევედრებოდა ღმერთსა და ეტყოდა: უკუეთუ სათნო არს შენდა, რაჲთა დავდგე ადგილსა ჩემსა, გამომიცხადე მე. და უჩუენა მას სუეტი ცეცხლისაჲ, რომელი აღიწეოდა ქუეყანით ცად. და ესმა

ქმაჲ, რომელმან ჰრქუა მას: უკუეთუ ძალ-გიც ყოფად, ვითარცა ესე სუეტი, მივედ და დიაკონებდ. ხოლო მას რაჲ ესმა ესე, დაამტკიცა, რაჲთა არა თავს-იღვას. და მო-რაჲ-ვიდეს ეკლესიად, შეუვრდეს მას ძმანი და ეტყოდეს: უკუეთუ არა გნებავს დიაკონების, ბარძიმი ოდენ იპყრი. და არავე თავს-იღვა, არამედ თქუა: უკუეთუ არა მაცადოთ, წარვიდე ამიერ აღგილით. და ესრეთ დაუტევეს იგი. *M₂₅*

21. იტყოდეს მისთვისვე, რამეთუ ოდეს მოოქრდა სკიტჲ, მოვიდა ფერმედ და მუნ იყოფვოდა, რამეთუ დაბერებულ იყო და მოუძღურებულ. და მოართუმიდეს საღუაწსა. და რომელი პირველმან მოართვს, მისცის იგი მეორესა და ესრეთ [62] შემდგომითი-შემდგომად. რომელი მოიღის პირველისაგან, მისცის იგი სხუასა და რომელმან პურის ჭამასა ოდენ მოართვს, მისგანი ჭამის. *M₂₆*

თქუა მამამან თევდორე: საკვრველ არს, რამეთუ ლოცვისა ჟამსა ეგრე ვილოცვიდით, ვითარცა¹ თანა იყო ღმერთი და ისმენდა² მაცა სიტყუათა ჩუენთა. ხოლო ცოდვისა ჟამსა, ვითარმცა-იგი არა გუხედვიდა, ეგრეთ² ვიქმოდით.

23. გვთხრობდა ვინმე მამათაგანი ფერმელი, ვითარმედ: მივედ ოდესმე მამისა თევდორესა და ვპოე, რამეთუ დაჭრილი კუართი ეცუა და მკერდი შიშუელი ედგა და კუკული წინაჲთ მოექცია. და აჰა ესერა კომსი ვინმე მოვიდა ხილვად მისა და ვითარ ჰრქეა კარსა, გამოვიდა ბერი, რაჲთამცა განულო და ვითარ შეიმთხვა იგი, და-ხოლო-ჳდა კარსა ზედა, და ზრახვიდა მას. მოვილე მათური მცირე და დავბურე ბექთა ზედა, ხოლო ბერმან კელი განყარა და განაგდო იგი. და ვითარ წარვიდა კომსი იგი, ვარქუ მას: მამაო, რაჲ-ესე ჰყავ, მოვიდა კაცი აღშენებისათვის ნუჟუე [v] დაბრკოლებისათვისა? ხოლო ბერმან მრქუა მე: რასა იტყვ, ამბა, აწ კაცთა-მე ვჰმონებდეთა? ვყავ, რაჲ-იგი ჯმდა: ვის უნებს აღშენების, აღეშენოს და რომელსა უნებს დაბრკოლების, დაბრკოლდინ. მე ვითარცა დავეპყრა, ეგრეცა შევემთხვო. ამცნო მოწაფესა თვისსა და ჰრქუა: უკუეთუ ვინმე მოვიდეს ხილვად ჩემდა, ნურას იტყვ კაცობრივისა, არამედ უკუეთუ ვჰამდე, არქუ ჭამს და უკუეთუ მეძინოს, არქუ სძინავს. *M₂₈*

21. — BC. 22. B : 283v;—C.¹ ვითარმცა B. ² ეგრეთ B. 23. — BC.

24. შეუტდეს მას საშინი ავაზაკნი. ორთა იგი ეპყრა და ერთი ჭურქელსა გამოჰკრებდა. და ვითარ გამოკრება წიგნები, უნდა, რაჲთამცა კუართიცა მისი გამოიღეს. ჰრქუა მათ: ეგე ხოლო უტევეთ. და მათ არა ინებეს. მაშინ განიყარნა კელნი და ორნივე დაეცნეს, და ვითარცა იხილეს ესე, შეშინდეს. ჰრქუა მათ ბერმან: ნურას შეშინდებით, არამედ განყავთ ეგე ოთხად ნაწილად და წარიღეთ სამი ნაწილი და ერთი დაუტევეთ. და ყვეს ეგრჭთ. უნდა ბერსა, [63] რაჲთამცა დაიყენა კუართი იგი თვსა ნაწილად, რომლითა ჟამსა ეზიარის. M₂₉

c მამისა თევდორესთჳს, რომელი იყოფოდა მცხხრასა მილიონსა ალექსანდრიისასა

1. თქუა მამამან თევდორე მეცხრისა მილიონისამან, ვითარმედ: სიჭაბუკესა ვიყოფოდე რაჲ უდაბნოსა გარე, მივედ საპურესა, რაჲთამცა შევექმენ ორი თორნჭ პური და ეპოე მუნ ძმაჲ, რომელსა უნდა პურისა საქმჭ და არავინ აქუნდა, ვინმცა შესწია. ხოლო მე ჩემი იგი დაუტევე და მას შევესწიე. და ვითარ მოვიცალე, მოვიდა სხუაჲ ძმაჲ და მასცა შევესწიე და შეუქმენ პური. მერბე კუალად შესამჭ მოვიდა და ეგრეთვე სახედ მასცა შეუქმენ. და ესრეთ თითოეულსა, ვინცა მოვიდის, შეუქმნი. და შევექმენ ექუსი თორნე. და უკუანაძსკნელ ყოველთაჲსა შევიქმენ ორი თორნე, ოდეს არღარავინ მოვიდა. M₁

2. იტყოდეს მამისა თევდორესთჳს და მამისა ლუკისთჳს, რომელი იყენეს მეცხრისა მილიონისანი, ვითარმედ დაყვეს ერგასისი წელი და ეტყოდეს¹ გულის-სიტყუათა [v] თვსთა², ვითარმედ: ზამთარი ესე გარდაქდეს და წარიღეთ ამიერ ადგილით. და ესრჭთ³ აღასრულნეს ყოველნი ჟამნი მათნი მარადის მოსაკსენებელთა მათ მიმართ⁴. M₂

3. თქუა მანვე მამამან თევდორე: უკუეთუ შეგკრაცხოს ღმერთმან ლოცვასა ზედა უდებეა¹ და მიმოტაცებეა გონებისაჲ ფსალმუნებასა ზედა, ვერ შემძლებელ ვართ² ცხორებად. M₃

24. — BC.

1. — BC.

2. B : 283 v; — C. ¹ იტყოდეს B. ² მათთა B. ³ ესრ:თ B. ⁴ — ნეტართა მამათა B.

3. B : 283v; — C. ¹ უდებეაჲ B. ² არს B.

[მაშისა თიონადსთვს]

1. თქუა მამამან თეონა: ამისთვს .ტყუე¹ იქმნის გონებაჲ ვნება-
თაგან კორციელთა, რამეთუ არა მოიცალის გონებამან საღმრთოჲსა
პირმართ ხილვისა. M₁

თიოფილესთვს მთავარეპისკოპოსისა

5

1. ნეტარი თეოფილე, ალექსანდრი[ი]სა² მთავარეპისკოპოსი,
მივიდა ოდესმე ნიტრიისა³ მთასა და მოვიდა მისა მამასახლისი მის
მთისაჲ. ჰრქუა მას მთავარეპისკოპოსმან⁴: რაჲ ჰპოეთ⁵ უმეტესი⁶
მაგას გზასა, მამაო? ხოლო ბერმან თქუა⁷: რაჲთა პატიყუელად შევ-
რაცხო⁷ თავი ჩემი⁸ და ვაბრალობდე⁹ მას. ჰრქუა მას მამამან თეო-
ფილე: სხუაჲ გზაჲ არა არს, გარნა ეგე? M₁

10

2. [64] იგივე მთავარეპისკოპოსი იტყოდა აღსრულებისა ეამ-
სა: ნეტარ ხარ, მამაო არსენი, რამეთუ ესე ეამი გეცხენა ოდეს-
ვე. M₅

მაშისა თიოლოკადსთვს

15

1. თქუა მამამან თეოდორე², რომელი იყო სკიტეს: მოვიდის
გულის-სიტყუაჲ და³ აღმანჭოთის და უცალო მქმნის. საქმისა აღს-
რულებად ვერ შეუძლის, არამედ და-ხოლო-მაბრკოლის. ხოლო
ფრთხილმან კაცმან განიყარის იგი და აღდგის ლოცვად. M₁

მაშისა თივლოკადსთვს ელემთერიკოლოვლისა

20

1. ჰკითხა მამამან აბრაჰამ ქართველმან მამასა თევდორეს ელევ-
თეროპოლელსა¹ და ჰრქუა: რომელი უმჯობეს² არს, მამაო, დიდებაჲ
მოვატყუა თავსა ჩემსა ანუ უპატიოებაჲ? ჰრქუა მას ბერმან: მე
ეგრე მინებს, რაჲთა დიდებაჲ მოვატყუა თავსა ჩემსა, ვიდრე არა
უპატიოებაჲ. უკუეთუ ვქმნე კეთილისა³ საქმე და ვიდიდებოდი, 25

1. B: 284; — C. ¹ ტყუე A.

1. B: 284;—C. ¹ მთავარ ეპისკოპოსისა B. ² ალექსანდროჲსა B. ³ ნიტრიასა B.
⁴ მთავარეპისკოპოსმან B. ⁵ ჰპოეთ B. ⁶ უმეტესი B. ⁷ რქუაჲჲსა B. ⁸ შევ-
რაცხოთ B. ⁹ თვის B. ⁹ ვაბრალებდეთ B.

2. — BC.

1. B: 284; — C. ¹ თვისთვს A. ² თე A. ³ და—B.

1. B: 284; — C. ¹ ელევთეროპოლელსა B. ² უმჯობეს B. ³ კეთილი B.

ძალ-მიც დასჯად გულის-სიტყუასა ჩემსა, ვითარმედ⁴ ღირს ვარ დიდებასა⁵ ამას⁶. ხოლო უპატიო[V]ებაჲ ბოროტთაგან საქმეთა იქმნების⁷, ვითარ უკუე⁸ შეუძლო ნუგეშინის-ცემად სულისა⁹ ჩემისა¹⁰, რაჟამს უკუე დაბრკოლდენ ჩემდამო კაცნი? აწ უკუე უმჯობეს¹¹ არს, რაჲთა კეთილსა ვიქმოდნი და ვიდიდებოდნი, ვიდრე არა ბოროტსა¹² საქმესა, ხოლო მამამან აბრაჰამ ჰრქუა მას: კეთილად სთქუე, მამაო! M₁

2. თქუა მამამან თევდორე: მოკლებამან პურისამან დაადნენის¹ კორცნი მონაზონისანი². ხოლო სხუამან ბერმან თქუა: მღვდარებაჲ უფროჲს³ დაადნობს კორცთა. M₂

მამისა იოვანესთჳს მოკლისა

1. იყო ვინმე ბერი თეზაიდელი სკიტეს, რომელსა აქუნდა მოწაფე — იოვანე მოკლჲ. და ჯდა იგი უდაბნოსა გარე და მოილო ბერმან ძიძი ქმელი და დაჰნერგა და ჰრქუა მოწაფესა თჳსსა იოვანეს: დღითი-დღე უსხ ამას წყალი კოკითა, ვიდრემდის ნაყოფი გამოიღოს. და იყო მათგან შორს წყალი იგი, ვითარმცა მწუხრი წარვიდა და განთიად მოვიდა. [65] და შემდგომად სამისა წლისა განცოცხლდა. და ნაყოფი გამოიღო, და მოილო ბერმან ნაყოფი იგი და მოართუა ეკლესიად და ჰრქუა მათ: მიიღეთ და ქამეთ ნაყოფი ესე მორჩილებისაჲ. M₁

2. იტყოდეს მამისა იოვანესთჳს მოკლისა, ვითარმედ ჰრქუაოდესმე ძმასა თჳსსა უხუცესსა: მინებს უზრუნველ-ყოფის, ვითარცა-იგი ანგელოზნი არას ზრუნვენ და არცა იქმან რას, არამედ მოუკლებელად ჰმსახურებენ ღმერთსა. და განიძარცუა სამოსელი თჳსი და განვიდა უდაბნოდ. და ვითარ დაყო კკრიაჲს ერთი, მოიქცა ძმისავე თჳსისა და ვითარცა ჰრეკა კარსა მას, ჰკითხა მას პირველ განღებამდე: შენ ვინ ხარ? ხოლო მან ჰრქუა: მე ვარ იოვანე. მიუგო მას და ჰრქუა: იოვანე ანგელოზ იქმნა და არღარა არს კაცთა შორის. ხოლო იგი ევედრებოდა და ეტყოდა, ვითარმედ: მე ვარ. და არა განულო, არამედ უტევა ვიდრე განთიადმდე, რაჲთა იურვოდის.

⁴ + არა B. ⁵ დღებისა B. ⁶ ამის B. ⁷ შეიქმნის B. ⁸ უკუე A. ⁹ სულსა B
¹⁰ ჩემსა B. ¹¹ უმჯობეს B. ¹² ბოროტისა B.

2. B: 284; — C. ¹ დაადენის B. ² მონაზონისნი B. ³ + არს და B.

1. — BC. 2. — BC.

და მერმე განულო და ჰრქუა მას: კაცი ხარ, [v] მერმე გიკმს საქმე-
ცა, რაჲთა იზარდებოდი. ხოლო იგი შეუერდა ფერკთა მისთა და
ჰრქუა: შემინდვე მე. M₂

3. თქუა მამამან იოვანე მოკლემან, რამეთუ: ოდეს უნებნ მე-
ფესა, რაჲთამცა დაიპყრა ქალაქი მტერთაჲ, პირველად წყალი მო- 5
ულისა და საზრდელი, და ესრეთ² მტერნი იგი დაეცნიან სიყმილითა
და დაემორჩილნიან მას, ეგრეცა ვნებანი კორცთანი, უკუეთუ მარ-
ხვითა და სიყმილითა ცხონდებოდის კაცი, მაშინ მტერნი იგი³ მო-
უძლურდიან სულისა მისგან. M₃

4. მერმე თქუა: მაძლარი, რომელი ყრმასა ზრახვიდეს, მუნ- 10
აქუესვე ობიძვა გულის-სიტყვთა მის თანა. M₄

5. მერმე თქუა: აღვიდოდე ოდესმე გზასა მას სკიტისასა და
აღმაქუნდა სირაჲ და ვიხილე მეაქლემ⁴ იგი, რომელი მეტყოდა და
აღმძრვიდა მე გულის-წყრომად, დაუტევე სირაჲ იგი და ვივლტო- 15
დე. M₅

6. მერმე კუალად მკასა გარე იყო და ესმა ძმისაჲ, რომელი
ეტყოდა რისხვით სხუასა ძმასა [66] და ჰრქუა: ეჰა შენდა დაუტე-
ვა სამკალი იგი და ივლტოდა. M₆

7. შეკრებულ იყვნეს ბერნი სკიტეს და მათ თანა იყო იოვანე-
ცა. და აღდგა ხუცესი წდევად სტამნითა წყლისა და არავინ თავს- 20
იღვა მოღებად მისგან, გარნა მარტომან იოვანე მოკლემან. ხოლო
მათ განუკვრდა და ჰრქუეს მას: ყოველთა უმცირესი შენ ხარ, ვი-
თარ იკადრე მოღებად ხუცისაგან? და მან ჰრქუა მათ: მე ოდეს აღ-
ვდგი სტამნითა წდევად, მიხარინ, ოდეს ყოველთა მიილიან, რაჲთა
მაქუნდეს სასყიდელი და მეცა მოვიღე, რაჲთა მოვატყუა მაგას სას- 25
ყიდელი. ნუუკუე შეწუხნეს, რამეთუ არავინ მიილო მისგან. და ესე
ჰრქუა მათ და დაუკვრდა და აღეშენნეს. M₇

8. ჯდა რაჲ ოდესმე წინაშე ეკლესიასა, და გარე-მოასხდეს მას
ძმანი და ჰკითხვიდეს მას გულის-სიტყუათა მათთა. და იხილა იგი

3. B : 284; — C. ¹ მიულის B. ² ესრ^ტ ; B. ³ + მისნი B.

4. B : 284; — C; 5.—BC. 6. — BC. 7. — BC. 8. — BC.

ბერმან ვინმე და შეშურდა და ჰრქუა მას შურით: იოვანე, სარწყული ეგე შენი ნაგრძნებითა სავსე არს. ხოლო მამამან იოვანე ჰრქუა მას: [v] ეგრეთ არს, მამაო, ვითარცა-ეგე სთქუ, რამეთუ შენ გარეშესა ხოლო ხედავ. უკუეთუმცა შინაგანსა ხედევედ, რაადლა-მემცა 5 სთქუ? M₈

9. მოვიდეს ოდესმე ძმანი გამოცდად მისა, რამეთუ არა უტევის გულის-სიტყუათა თვისთა, არცა იტყუნ რას საქმესა ამის სოფლისასა, და ჰრქუეს მას: ვჰმადლობთ ღმერთსა, რამეთუ წელს წვმა ფრიად და ზუა დანაკის-კუდმან და იკადოს რტოჲ სპეტაკი და პოონ ძმათა კელთ-საქმარი თვისი. ხოლო მამამან იოვანე ჰრქუა მათ: ეგრეცა სული წმიდაჲ არს, რაჟამს გარდამოქდის გულთა ზედა კაცთასა, განახლდიან და გამოიხუნიან გულის-სიტყუანი ღმრთის მო- 10 შიშებისანი. M₁₀

10. იტყოდეს მისთვისე, ვითარმედ დათხზა ოდესმე სირაჲ ორი- 15 სა სფურიდისაჲ და შეეკრა იგი ერთად სფურიდად, და ვერ ცნა, ვიდრემდის არა შეეხო კედელსა, რამეთუ მოეცალა გულის-სიტყუასა მისსა ზილვათა მიმართ. M₁₁

11. თქუა მამამან იოვანე: მიმსგავსებულ ვარ მე კაცსა რომელი ზინ ხესა ქუეშე დიდსა [67] და ხედავენ მრავალთა მკეტთა და 20 ქუეწარმავალთა, მის ზედა მომავალთა². და ოდეს ვერ შეუძლის წინა-დადგომად³, შეივლტინ მას⁴ ზედა და განერის. ეგრეცა მე ვზი სენაკსა ჩემსა შინა⁵ და ვხედავ უკეთურთა გულის-სიტყუათა, მომავალთა ჩემ ზედა. და ოდეს ვერლარა შეუძლი წინა-დადგომად⁶, მივილტოდი⁷ ღმრთისა მიმართ⁸ ლოცვითა და განვერი მტერისა- 25 გან. M₁₂

12. თქუა მამამან იოვანე, ვითარმედ იხილა ვინმე განკვრებასა შინა ბერმან: და აჰა ესერა სამნი მონაზონნი დგეს წილ-კერძო ზღუასა და კმაჲ იყო მათდა მიმართ¹ ამიერ კერძოჲთ და თქუა: აღიხუენით ფრთენი ცეცხლისანი და მოვედით ჩემდა. და ორთა მათ

9. — BC. 10. — BC.

11. B. : 284; — C. ¹ — და B. ² ~ მომავალთა მის ზედა B. ³ აღდგომად B. ⁴ მის B. ⁵ ~ შინა ჩემსა B. ⁶ აღდგომად B. ⁷ მივილტოდი B. ⁸ მიმართ — B.

12. B: 284v; — C. ¹ მიმართ—B.

აღიხუნეს ფრთენი ცეცხლისანი და წიალ-კდეს² მიერ კერძო. ხოლო ერთი იგი დგა და ტიროდა მწარედ და ღალღებდა. უკუანამს-
 კნელ მოეცნეს მასცა ფრთენი, ხოლო არა³ ცეცხლისანი, არამედ
 უძღლურნი და უსუსურნი. [V] და დიდითა შრომითა, ქუე-ღანთქ-
 მით⁴ და ზე-აღმოსლვით, მრავლითა ჳირითა წიალ-მოკდა. ეგრეცა 5
 ამან ნათესავმან დაღათუ მოიხუნეს ფრთენი, არავე ცეცხლისანი,
 არამედ უძღლურნი და უსუსურნი მოიხუნეს. M₁₄

13. ძმამამან ჳკითხა მამასა იოვანეს და ჳრქუა: ვითარ სუღსა
 ჩემსა აქუს წყლულეზაჲ და არა ჳრცხუენის ძკრისა სიტყუად მოყუ-
 სისა თვისისათვის? ხოლო ბერმან ივაი უთხრა ძკრისა სიტყვისათვის 10
 და თქუა: კაცი ვინმე იყო გლაზაკი და ესუა მას ცოლი. იხილა სხუ-
 ადცა პირშუენიერი და შეირთო იგიცა ცოლად. და იყვნეს ორნივე
 იგი შიშუელ. და ვითარცა იყო კრებაჲ ადგილსა ერთსა, ევედრე-
 ზოდეს მას და ეტყოდეს, მიმიყვანენ ჩუენ შენ თანა. ხოლო მან მი-
 იყვანნა იგინი და შთაადგინნა იგინი ჳურსა ორნივე. და აღკდა ნავსა 15
 და აღვილსა მას მივიღა და ვითარცა დასხდა ყოველი ერი და დაე-
 ყუდა, აღმო[68]იჭურითნა ერთმან მან და ვითარ არავენი ხედვიდა,
 აღმოკდა და მიმოვიდოდა სკორეთა ზედა. და შეკრიბა ძუელი ძონძი
 და შეიქმნა წელთა მოსარტყმელი და მიერითგან კანნიერად იქცე-
 ოდა. ხოლო ერთი იგი შიშუელი, რომელი შინა ჳდა, იტყოდა: ევა 20
 ისი, ვითარ არა ჳრცხუენის იმას მეძაესა და იქცევის შიშუელი გა-
 რე? გული განუწყრა ქმარსა მისსა და ჳრქუა მას: ევა საკვარელი, მას
 ლათუ სარცხვნელი დაუფარავს, ხოლო შენ ყოლად შიშუელ ხარ
 და არა გრცხუენის და მაგას იტყვ. ესრე სახედ არს ძკრის-სიტ- 25
 ყუაჲ. M₁₅

14. მერმე ეტყოდა ბერი ძმათა სინანულისათვის, რომელსა უნ-
 დეს შენანების, ვითარმედ: მეძაეი ერთი იყო ქალაქსა შინა ქმნულ-
 კეთილი ფრად და მრავალნი ტრფიალნი ესხნეს. მოვიდა მთავარი
 ერთი და ჳრქუა მას: აღმოთქე მე, რაჲთა წალმართ სახშ განიგო და
 მე მოგიყვანო ჩემდა ცოლად. და მან აღუთქუა მას და მან წარიყვანა 30
 [V] იგი სახედ თვსა. და ტრფიალნი მისნი ეძიებდეს მას, ვითარცა
 ცნეს, ვითარმედ მან მთავარმან მიიყვანა იგი სახედ თვსა, ხოლო
 მათ თქუეს: უკუეთუ მივიდეთ კარსა მისსა, აგრძნეს და გუტანჯნეს

² წიალ ფრენდეს B. ³ არავე B. ⁴ ქუე-ღანთქით B.

ჩუენ, არამედ მივიდეთ უკუანა კერძო სახლსა მისსა და უსტკნოთ მას, და მან იცნას კმაჲ იგი სტკნვისა ჩუენისაჲ და გამოვიდეს ჩუენდა და ჩუენ უბრალო ვიპოვნეთ. ხოლო მას ვითარცა ესმა სტკნვაჲ იგი, დაიბეჭდნა ყურნი მისნი და შევიდა შინაგანსა სასუენებელსა და კარნი გამოუჭმნა და იტყოდა, ვითარმედ: მეძავე იგი სული არს და ტრფიალნი იგი მისნი ვნებანიჲ, ხოლო მთავარი იგი ქრისტე არს და შინაგანი სახლი საუკუნოჲ სადგური არს და რომელნი-იგი უსტკნვენ მას, უკეთურნი ეშმაკნიჲ, ხოლო იგი ყოვლით კერძოვე უფლისა მიივლტინ. M₁₆

- 10 15. მერმე თქუა ბერმან, ვითარმედ: სამნი სიბრძნის-მოყუარენი იყვნეს მეგობარ ურთიერთას. ერთი მათგანი მოკუდებოდა და დაუტევა ძმ თვისი [69] ერთსა მეგობარსა თვისსა. ხოლო იგი, ვითარცა იქმნა მამაკაც, მივიდა ცოლისა მისისა, რომელმანცა აღზარდა იგი. და მან ვითარცა ცნა, განკადა იგი მისგან. ხოლო იგი ინანდა და ფრიად და არა შეუენდო მას, არამედ ჰრქუა მას: მივედ და იქმენ საჰსა წელსა მერუვე და ესრეთ შეგინდო შენ. და მო-რად-ვიდა სამისა წლისა შემდგომად, ჰრქუა მას: არა შეგინანებოეს, მივედ და დაყავ სამი წელი სხუაჲ, სასყიდელსა მისცემდი და იგინებოდე. და ყო ეგრე სამ წელ. მაშინ ჰრქუა მას: მივედ ათინელთა ქალაქსა და 20 ისწავე სიბრძნმ. და იყო ვინ მუნ მოხუცებული, რომელი ზინ ბჳეთა ზედა, ვითარცა სიბრძნის-მოყუარმ და აგინებნ შემავალთა და გამომავალთა, და ვითარცა აგინა ჰაბუკი იგი, ხოლო მან განიცინნა. ჰრქუა მას ბერმან მან: გაგინებ და შენ იცინი? და მან ჰრქუა მას: არა გინებბა, რადთა ვიცინოდნი? აჰა ესერა სამი წელი არს სასყიდელსა მივსცემდი, რადთა მაგინებდენ და დღეს ცუდად ვიგინებნი, 25 მისთვის [v] განმეცინა. ჰრქუა მას მოხუცებულმან მან: აღვედ და შევედ ქალაქად.

16. თქუა მამამან იოვანე: ესე არს ბჳმ ღმრთისაჲ და მამანი ჩუენნი დიდითა გინებითა შევიდეს სიხარულით ქალაქსა მას ღმრთისასა. 30

17. აღმო-რად-ვიდა მამაჲ იოვანე სკიტით სხუათა თანა ძმათა, შესცთა წინამძღუარი იგი გზასა, რამეთუ ღამე იყო. ჰრქუეს ძმათა

მათ მამასა იოვანეს: რაჲ ვყოთ, მამაო? შესტა ძმაჲ ესე გზასა. ჰრქუა მათ ბერმან: უკუეთუ ვარქუათ მაგას, შეწუნენს და ჰრცხუნენოდის, არამედ მიზეზ ვყო მე უძღურებაჲ და ვაქუა: ვერ ძალ-მიც, არამედ ვკგებდეთ აქა, ვიღრე განთენებადმდე. და ყო ეგრე. და სხუათა მათ თქუეს: ვერცა ჩუენ წარვიდეთ, არამედ ვახდეთ შენ თანა და ძმასა მას არა ამხილეს. M17

18. იყო ვინმე სკიტეს კორცითა მშრომელი, ხოლო გულის-სიტყუათა ვერ მეცნიერ იყო. და მოუქდა მამასა იოვანეს, რაჲთა ჰკითხოს დავიწყებისათვის. და იტყოდა ბერი სიტყუათა და წარვიდა. [70] და ვითარ მიიწია სენაკად, დაავიწყდა სიტყუაჲ იგი ბერისაჲ და კუალად უკ-მოიქცა მუნვე ბერისა. და ეგრევე ეტყოდა ბერი სიტყუასა მას. და ვითარ გარე-შეიქცა, მივიდა სენაკად, კუალად დაავიწყდა სიტყუაჲ იგი და კუალად მიიქცა ბერისა. და ეტყოდა ბერი სიტყუასა მას. და კუალად ვითარ წარვიდა, დაავიწყდა, და ესრეთ ჰყოფდა მრავალგზის, და დაავიწყდის და მისსა შემდგომად კუალად შეემთხვა მას და ჰრქუა: უწყია, მამაო? კუალად დამავიწყდა და შენისა წყინებისათვის არღარა მოვედ. ჰრქუა მას მამანან იოვანე: მივედ და აღანთე სანთელი. და მან ყო ეგრე და მერმე ჰრქუა მას: მოიხუენ სანთელნი და აღანთენ მაგისგან. და ყო ეგრეთ. მაშინ ჰრქუა მას მამანან იოვანე: ეენო რაჲა სანთელსა მაგას, რამეთუ აღანთენ მაგისგან სხუანი? ხოლო მან თქუა: არაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: ეგრე სახედცა იყვნეს, დაღათუ მოკრბეს ჩემდა ყოველი სკიტჳ, [v] ვერ დამაბრკოლონ მე მადლსა ქრისტჳსსა. ამიერითგან, ოდეს მოხვდოდე, უეჭუელად მოხვდი. და ორთავე მოთჳინებითა განაშორა ღმერთმან მისგან დავიწყებაჲ იგი. რამეთუ ესე საქმარი აქუნდა სკიტელთა: გულს-მოდგინებასა სცემედ, რომელნი ბრძოლასა შინა არიან, და რომელნი იძღულებენ მტერისაგან, რაჲთა შეიძინებდენ ურთიერთას კეთილისათვის.

19. ჰკითხა¹ ძმამან მამასა² იოვანეს და ჰრქუა: რაჲ ვყო, რამეთუ მრავალგზის მოვიდის ძმაჲ, რაჲთამცა მივჰყევ საქმედ და მე უსუსური ვარ და უძღური და დავშურო³ საქმესა მას, რაჲმე უკუე ვყო მცნებისა მისთვის? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ქალებ ჰრქუა ისუს ძესა ნავესსა: ორმოცის წლის ვიყავ, რაჲამს წარმოგუავლინ-

18. — BC.

19. B: 284v; — C. 1 +რაჲ B. 2 მამასა — B. 3 დავშურო B.

6. შუა საუკუნეთა ნოელები...

ნა მოსე, მონამან უფლისამან, უდაბნოათ მე და შენ ქუეყანასა მას და აწ ესერა ოთხმეოცდახუთის წლის⁴ ვარ და ვითარცა მაშინ ვიყავ. ეგრეთა აწ ძალ-გიც შესლვად და გამოსლვად ბრძოლასა⁵. [71] ეგრეთა შენ, უკუეთუ ძალ-გიც, ვითარცა შეხვდე, ეგრეთა გამოხვდე, მივედ⁶. უკუეთუ ვერ ძალ-გიც ყოფად ეგრე, ჯედ სენაკსა შინა შენსა და სტიროდე ცოდვათა შენთა და თუ გპოონ შენ გლოასა⁷ შინა, არავინ გაიძულოს შენ გამოსლვად.

20. თქუა მამამან იოვანე: ვინ განყიდა იოსებ? მიუგო ძმამან ვინმე და ჰრქუა: ძმათა თვისთა. ხოლო ბერმან თქუა: არა, არამედ სიმდაბლემან თვსმან განყიდა იგი, რამეთუ ძალ-ედვა თქუმად, ვითარმედ ძმა მათი ვარ და სიტყუასამცა უგებდა. არამედ² დუბილითა თავი განიყიდა და მანვე დუმილმან დაადგინა იგი მთავრად ეგვიპტესა ზედა. M₂₀

15 21. თქუა მამამან იოვანე: სულმცირჱ ტვრთი დაუტევეს¹ ძმათა², რომელ არს თავისა თვისისა ბრალობაჲ და მძიმჱ აღვილით, რომელ³ არს თავისა თვისისა განმართლებაჲ. M₂₁

20 22. მანვე თქუა: პატივ-[ვ]სცეთ ერთსა მას, რაათა პატივ-გუტემდენ ჩუენ ყოველნი და¹ უკუეთუ შეურაცხ-ვეყოთ ერთი იგი, რომელ² არს ღმერთი, შეურაცხ-გუყვენენ³ ყოველთა და წარსაწყმედელსა მივეცნეთ.

25 23. [v] იტყოდეს მამისა იოვანესთვის, რამეთუ მოვიდოდა ეკლესიად სკიტეს. და ესმა სიტყუს-გებაჲ ვიეთიმე ძმათაჲ. უკუნ-იქცა სენაკადვე თვისსა, გარე-შეელო სამგზის და ესრეთ შევიდა. ძმათა ვიეთიმე იხილეს და ჰრქუეს: რაჲსთვისმე ყო ესრეთ? მოვიდეს და ჰრქუეს მას. ხოლო მან ჰრქუა მათ: ყურნი აღმევსნეს ცილობითა მით, შევლე გარე, რაათა აღმოვიწმიდნე და ესრეთ შევიდე დაწყნარებულთა გულითა სენაკად ჩემდა. M₂₃

⁴ ხუთისა წლისაჲ B. ⁵ ბრძოლად B. ⁶ + თუ ძალ გიც. B. ⁷ გლოვისა B.

20. B: 284v; — C. ¹ იოსები B. ² + დუნა და B.

21. B: 285; — C. ¹ დაუტევით B. ² ძმათა — B. ³ რომელი B.

22. B: 285; — C. ¹ და—B. ² რომელი B. ³ + ჩუენ B.

23. — BC.

24. მოვიდა ძმად მამისა იოვანესა მიმწუხრი¹ და ისწრაფდა წარსლვად, და ვითარ ზრახვიდეს სათნოებისათჳს², განთენა და ვერ აგრძნეს, და ვითარ აღდგა, რადთამცა წარგზავნა³ იგი, კულად დგეს და ზრახვიდეს⁴ მეექუსედ ჟამადმდე⁵. მაშინ შეიყვანა იგი⁶ ბერმან. პური ჭამა და წარვიდა. M₂₆

5

25. იტყოდა მამად პიშენ. რამეთუ თქუა მამამან იოვანე, ვითარმედ: მისგავსებულ არიან ყოველნი წმიდანი ხეთა სამოთხისათა, რომელთა თითო-ფერი აქუნ ნაყოფი [72] და ერთისაგან წყაროჲსა ირწყვებიედ, რამეთუ¹ სხუად საქმარი აქუს სხუასა წმიდასა და სხუად — სხუასა², არამედ ერთი სული არს, რომელი შეეწევის ყოველთა შორის.

10

26. თქუა მამამან იოვანე, ვითარმედ: საცოჲ არს მონაზონისაჲ სენაკსა შინა ჯდომაჲ და ქსენებაჲ ღმრთისაჲ მარადის. და ესე იგი არს, ვითარმედ საპყრობილესა¹ შინა² ვიყავ და მოხუციდით ჩემდა. M₂₇

15

27. მანვე თქუა: უკუეთუ აქუნდეს კაცსა სულსა შინა თვისსა ჭურჭელი ღმრთისაჲ, შეუძლოს სენაკსა შინა ჯდომაჲ; და კუ[ალ]ად აქუნდეს თუ ჭურჭელი ამის სოფლისაჲ და არა აქუნდეს ჭურჭელი ღმრთისაჲ, ამის სოფლისა ჭურჭლითა ჯდეს-ვე¹; ხოლო რომელსა არა აქუნდეს ყოლადვე ჭურჭელი არცა ღმრთისაჲ, არცა კაცთაჲ, ეგევითარსა მას ყოლადვე არა ძალ-უც სენაკსა შინა ჯდომაჲ.

20

28. მერმე თქუა ბერმან: ხედავა, რამეთუ ეშმაკმან პირველად იწყო იობის ზედა დაწყულულებაჲ იგი, რომელი მოაწია მონაგებთა¹ ზედა, იწყო და იხილა, რამეთუ არა შეწუხნა არცა განეშორა ღმერთსა. [v] მაშინ მეორე იგი წყულულებაჲ კორცთა მისთა შეახო და არცა² ესრეთ მკნემან მოლუაწემან არა ცოდა სიტყუთა პირისაჲთა³, რამეთუ აქუნდა შინაგან მონაგები იგი⁴ ღმრთისაჲ და ოდესვე მას შინა ეგო.

25

24. B: 285; — C. ¹ მიმწუხრი. B. ² სათნოებათათჳს B. ³ წარგზავნა B. ⁴ + იგი B. ⁵ ჟამადმის B. ⁶ + შინა B.

25. B: 285; — C. ¹ რამეთუ და B. ² ~სხუასა სხუად B

26. B: 285; — C. ¹ საპყრობილეს B. ² შინა — B.

27. B: 285; — C. ¹ ჯდეს B.

28. B: 285; — C. ¹ +მისთა B. ² არცადა B. ³ პირისა+მისისაჲთა B. ⁴ იგი—B.

მერმე თქუა: რაჲ უძლიერეს არს ლომისა? და მუცლისათჳს⁵ შვევარდის⁶ მახესა და ყოველი ძალი მისი დამდაბლდის.

მერმე კუალად თქუა, ვითარმედ: ჳამდეს მამანი სკიტეს პურსა და მარლისა და იტყოდეს: ნუმცა ვაძლევეთ თავთა თჳსთა პურსა ზე-
5 და და მარლისა. და ესრეთ: ძლიერ იყვენეს საღმრთოჲსა? მისგან საქ-
მისა.

29. მო-ვინმე-უქდა ძმად სფურიდისა თხოად მამასა იოვანეს. განვიდა და ჰრქუა ძმას: მას: რაჲ გინებს? და მან ჰრქუა: სფურიდი იგი მომართუ. და შევიდა გამორთუმად და დაავიწყდა და დაჯდა
10 კერვად. და კუალად ჰრეკა და გამოვიდა. ჰრქუა მას: მომართუ სფურიდი იგი, მამაო! და შევიდა და კუალად დაჯდა კერვად სირასა. და კუალად ჰრეკა, გამოვიდა [73] და ჰრქუა მას: რაჲ გინებს, ძმაო? ხოლო მან ჰრქუა მას: სფურიდი იგი მომართუ, მამაო! მა-
15 შინ უპყრა კელი და მიიყვანა იგი შინაგან და ჰრქუა მას: უკუეთუ სფურიდი გინებს, აღიღე და ვიდოდე, რამეთუ მე ვერ მცალს. მივიდა მისა მეაქლემშ, რაჲთა წარიღოს ჳურქველი მისი და წარვიდეს სხუასა ადგილსა. ხოლო იგი შევიდა გამორთუმად სირაჲსა მისთჳს და დაავიწყდა, რამეთუ გონებაჲ ზე-აქუნდა ღმრთისა თანა. და მეაქ-
20 ლემშ იგი ისწრაფდა და ჰრეკდა ზედაჲს-ზედა. და კუალად მამასა იოვანეს დაავიწყდა, შე-რაჲ-ვიდა; და მესამედ ჰრეკდა მეაქლემშ იგი, და შე-რაჲ-ვიდოდა, იტყოდა: სირაჲ, აქლემი, სირაჲ, აქლემი.

იგივე მამად იოვანე მღვდარე იყო სულითა, მო-ვინმე-ვიდა და აქო კელთ-საქმარი მისი, რამეთუ იქმოდა იგი სირასა. ხოლო იგი
25 დუმნა. მერმე კუალად მანვე წარმოიღო სირაჲ იგი. ხოლო იგი მერმეცა დუმნა და მესამესა ჳერსა ჰრქუა მას: ვინაჲთგან [V] შემოხუედ აქა, ღმერთი მიმიღე ჩემგან. M₃₀

30. მი-ვინმე-ვიდა ბერი სენაკად მამისა იოვანესსა და პოა იგი, რამეთუ ეძინა და ანგელოზი ზედა აღგა და ამწერობდა მას. ხოლო მან ვითარცა იხილა, წარვიდა. და ვითარცა აღდგა, ჰრქუა მოწაფე-
30 სა ხელს-დვა იგი. ბერი მოვიდა და გულისკმა-ყო მამამან იოვანე, რამეთუ მისსავე საზომსა იყო ბერიცა იგი, რომელმან იხილა ანგელოზი იგი. M₃₃

⁵ მუცლისა თჳსისათჳს B. ⁶ + იგი B. ⁷ საღმრთოჲ B.

31. ძმამან ჰკითხა მამასა იოვანეს და ჰრქუა: შემძღებელ არსა კაცი ერთისა ხოლო საქმისა მოსავ ყოფად? ხოლო ბერმან ჰრქუა: მნებავს, რაათა იპყრას კაცმან ყოველთაგან სათნოებათა.

32. იტყოდეს, ვითარმედ ჰაბუკისა ვისნიმე ქალისანი აღეს-
 რულნეს მამა-დედანი და დარჩა იგი ობლად. განიზრახვიდა, რაათა-
 მცა ყო სახლი მისი სასტუმრო მონაზონთათს, რომელნი იყვნეს 5
 სკიტეს. და ესრეთ დგა და ისტუმრებდა ყოველთა მრავალთა ჟამ-
 თა [74] და განუსუენებდა მამათა. და შემდგომად რავდენისამე ჟამ-
 მისა, ვითარ წარაგო საფასჴ იგი და საქმარი მოაკლდა მას, შეეყვ-
 ნეს მას კაცნიცა ვინმე დრკუნი და გარდადრიკეს იგი კეთილისა მის- 10
 გან განზრახვისა. და მიერითგან ცხონდებოდა არაწმიდად, ვითარ-
 მედ მიცა-იწია იგი სიძვად. და ესმა მამათა და ფრიად შეწუხნეს. და
 მოუწოდეს მამასა იოვანეს და ჰრქუეს, ვითარმედ: გუესმა მის ღი-
 სათს, ვითარმედ უწესოდ ცხონდების, და მას ოდეს-იგი ძალი აქუნ-
 და, ჩუენ თანა სიყუარული აჩუენა. აწ ჩუენცა გკლირს, რაათა ვაჩუ- 15
 ენოთ სიყუარული მისა მიმართ და შევეწინეთ მას. დაშუერ უკუე
 აწ და მივედ მისა მსგავსად სიბრძნისა შენისა, რომელი მოგცა
 ღმერთმან, ილუაწე მისთს. მაშინ მივიდა მამა იოვანე მოკლჴ მისა
 და ჰრქუა ბერსა ვისმე დედაკაცსა მეკარესა მისსა: ჟამ მიყავ მე დე-
 დოფლისა თანა. ხოლო მან კდიმა იგი და ჰრქუა: პირველითგანვე 20
 თქუენ [v] შეშჴამეთ მონაგები მისი და აწ ესერა დაგლახაკებულ
 არს.

ჰრქუა მას მამამან იოვანე: მი-ოდენ-ვედ და უთხარ მას, რამე-
 თუ ფრიად სარგებელ ვეყო მე მას. ხოლო მონანი მისნი ილიმვო-
 დეს: რაა გნებავს მიცემად მისა, რამეთუ შემთხუევამ მისი გნე- 25
 ბავს? და ჰრქუა მათ: თქუენ რაა იციოთ, რაა მეგულეების მიცემად
 მისა? მაშინ აღვიდა ბერი იგი და უთხრა მას მისთს. ჰრქუა მას ჰა-
 ბუკმან მან: ეგე მონაზონნი იქცევიედ მარადის კიდესა ზღვსა მე-
 წამულისასა და პოიან მარგალიტი. და შეიძკო თავი თვისი და ჰრქუა:
 აღმოიყვანეთ იგი ჩემდა! და ვითარ აღვიდოდა, მიუსწრო და დაჯ- 30
 და ცხედარსა ზედა. მივიდა მამა იოვანეცა და დაჯდა მახლობე-
 ლად მისა. მიხედა პირსა მისსა და ჰრქუა მას: რაახათს შეურაცხ-
 ჰყავ იესუ და ამას ხატსა მოიწიე? ხოლო მას ვითარცა ესმა ესე,

31. B : 285; — C. 1 + მას B.

32. — BC.

- ყოლადვე, ვითარცა მყინვარი შეიქმნა. მაშინ მამამან იოვანე მოიდ-
რიკა თავი და ტიროდა მწარედ. ხოლო ქალმან მან ჰრქუა: [75] რა-
ღსა სტირ, მამაო? და მან აღიხილნა თუალნი ზე და მოიდრიკა თა-
ვი და კუალად ტიროდა და ჰრქუა მას, რამეთუ: ეშმაკნი ემღერიან
✓ 5 პირსა შენსა და არა ვტიროდია? ხოლო მას რაჲ ესმა ესე, ჰრქუა:
არსა სინანული, მამაო? და მან ჰრქუა: არს. მაშინ ჰრქუა: წარმიყ-
ვანე, ვიდრეცა გნებავს. ხოლო მან ჰრქუა მას: წარმოგულაფე. და აღ-
დგა და გამოუდგა მას. და იხილა მამამან იოვანე, რამეთუ არარაჲ
თქუა, არცა ბრძანა სახლისა თვისისათვის, დაუკვრდა. და ვითარ მი-
✓ 10 იწინეს უდაბნოდ, დაღამდა და გამოუქმნა მას ქვშასა ზედა ვითარ
თავისა მისაყრდნობელ ოდენ და დასწერა ჭუარი აღგილსა მას და
ჰრქუა: მიიძინე აქა! და გამოიქმნა თავისა თვისისათვისცა მცირედ
✓ განშორებულად, და დაასრულა ყოველი კანონი მისი და მიეყრდნა.
შუაღამეს ოდენ ვითარ განელვძა, ხედვიდა რეცა გზასა რასმე ნათ-
15 ლითა სავსესა, რომელი მისა ზეცით შთამოიწეოდა და ანგელოზთა
ღმრთისათა აპყვანდა [v] სული მისი. მაშინ აღდგა და მივიდა, და
✓ აქენა მას ფერკითა. და ვითარ იხილა, რამეთუ აღსრულებულ იყო,
დავარდა პირსა ზედა თვისსა და ევედრებოდა უფალსა. და ესმა
20 ქნაჲ, რომელმან ჰრქუა მას, ვითარმედ: ერთი ესე ყამი სინანული-
საჲ ამისი შეიწირა უფროჲს მათსა, რომელნი მრავლით ყამით ინა-
ნიან და ვერ აჩუენიან ესევეთარი მჭურვალეზაჲ სინანულისაჲ. M₄₀

33. იგივე ჯდა ოდესმე სკიტეს და ძმანი გარე-მოასხდეს და
გამოჰკითხვიდეს გულის-სიტყუათა მათთა. და ჰრქუა მას ბერმან
ვინმე: იოვანე, ვითარცა მეძავი ხარ, რომელი თავსა განიშუენებნ
25 და ტრფიალთა განიმრავლებნ. ხოლო მამამან იოვანე შეიტკბო იგი
✓ და ჰრქუა მას: ჰეშმარიტსა იტყუ, მამაო. და მისსა შემდგომად ჰრქუა
ვინმე მოწაფეთა მისთაგანმან: აწ გულსა შინა თვისსა არა-ვე გან-
✓ პირიბუნა, მამაო? და მან ჰრქუა: არა. არამედ ვითარცა გარეშე ვარ,
ეგრეცა შინაგან.

30 34. იტყოდეს სკიტელთათვის, რამეთუ მი-რაჲ-ვიდოდნიან ეგვპ-
ტეს მკისათვის, ნამუშავევისა მოღებად, გინათუ კელთ-საქ[76]მრი-
სათვის სასყიდლისა მოღებად, თითოეულმან თავისა თვისსა საქმ-
რად გამოიღის და სხუაჲ იგი ობოლთა ღჭურვიტა განუყვიან. ხო-

ლო იოვანე მოკლემან ორივე წარმოიღის და თქვს: ჩემნი ობოლნი და ქურიენი სკიტეს არიან.

35. იტყოდეს მისვე მამისა იოვანესთვის, ვითარმედ ოდეს მოვიდის¹ მეით, გინათუ ბერისა მისრულ არნ, ლოცვასა და² წიგნის კითხვასა მოიცალის და ფსალმუნებასა³, ვიდრემდის⁴ მოაგის გონება⁵ პირველსავე წესსა. M₃₅ 5

36. თქუა ვინმე ბერმან, ვითარმედ¹: მამამან² იოვანე³ სიმდაბლითა თვისითა დამოიკიდა ყოველი ესე სკიტ⁴ მცირესა⁴ ნეკსა მისსა. M₃₆

37. ჰკითხა ვინმე მამათაგანმან მამასა იოვანეს: რაჲ არს მონაზონება²? ხოლო მან ჰრქუა მას: შრომაჲ, რამეთუ მონაზონი ყოველსა შინა¹ შურებინ საქმესა და² ესე არს მონაზონებაჲ. M₃₇ 10

38. მერმე თქუა: ვერ შესაძლებელ არს სახლსა შენებაჲ ზმით შთამო¹, არამედ საფუძველით აღმართ. M₃₈

ჰკითხა ვინმე მამამან: რაჲ არს სიტყუაჲ ეგე? [v] ჰრქუა მას: საფუძველი მოყუასი არს, რაჲთა პირველად იგი შევიძინოთ, რამეთუ მას შინა² დამკვდრებულ³ არიან ყოველნი სათნოებანი. 15

39. იტყოდეს სკიტეს მამისა იოვანესთვის მოკლისა, რამეთუ მოჰვლარეს მას ოდესმე ვნებული სენაკად მისა, რაჲთა განკურნოს იგი. ერთსა შინა დღესა ბაიასა დააწყობდა მამაჲ იოვანე და მწუერვალსა მას მახვლსა ქვასა შეადრესდა, რაჲთა არა დაშჩხუეპდეს კელთა-საქმრისა ჟამსა, ვითარცა არს ჩუეულებჲა სკიტელთაჲ ამისთვის, რამეთუ ველურ არიედ და უღუაწ დანაკის კუდი მის ადგილისაჲ. და ეშმაკნი აზრზენედ ვნებულსა მას და მოიღის, რომელი-იგი შეუდრესიენ ფურცელი, და სხუასა მას თანა აპრიის. ხოლო მამა- 25 f

35. B : 235v; — C. ¹ მიეღია B. ² და | გინა B. ³ წიგნის კითხვასა და ფსალმუნებასა მოიცალის B. ⁴ ე¹დს A. ⁵ + თვისი B.

36. B : 285v; — C. ¹ ვითარმედ | რაჲ არს ესე B. ² მამამან — B. ³ + რამეთუ B. ⁴ + მას B.

37 B : 285v; — C. ¹ შინა¹ ზედა B. ² და — B.

38. B : 285v; — C. ¹ შმნებაჲ ზე შთამო B. ² შინა — B. ³ დამოკიდებულ B.

39. — BC.

მან იოვანე ჰრქუა ეშმაკსა მას: შენ ხოლო ნუ გეწყინებინ განბნე-
ვამ, ჩემდა კელთ-საქმარვე არს განბნეულისა მაგის შეკრებაჲ.

გამისა ისიდოროსთჳს, რომელი იჳო ხუცავსი სიბიხსამ

1. იტყოდეს მამისა ისიდორესთჳს, რომელი იყო [77] ხუცესი
5 სკიტისაჲ, რამეთუ რომელსა აქუნ ძმად სახითა უძლური, სულ-
მოკლჳ, გინა მაგინებელი და უნებნ განშორების, ჰრქჳს ბერმან:
მომგუარეთ მე იგი აქა! და მიიყვანიან და თჳსითა მით მოთმინებთა
აცხოვნის ძმად იგი. M₁
2. ძმამან ჰკითხა მას და ჰრქუა: რადსათჳს ესრეთ! ეშმაკთა
10 ეშინის შენგან? ჰრქუა მას ბერმან: ვინაჲთგან ვიქმენ მონაზონ, ვეკ-
რძალეღი, რადთა არა უტეო რისხვაჲ სასასა ჩემსა. M₂
3. მერმე იტყოდა: ორმეოცით წლითგან-ლა სცნობს კაცი შინა-
განსა გონებთა! ცოდვასა და მიერიტგან არღარა მიერჩინ არცა გუ-
ლის-თქუმასა არცა გულის-წყრომასა. M₃
4. მერმე თქუა ბერმან: მე ოდეს ვიყავ ჰაბუკ და ვჯედ სენაკსა
15 შინა ჩემსა, არა იყო საზომი ფსალმუნებისა ჩემისაჲ, არამედ ლამჳ
და ღღჳ ერთი ფსალმუნებაჲ იყო ჩემი. M₄
5. თქუა მამამან ჰიმენ მამისა ისიდორესთჳს, ვითარმედ დათხ-
ზის ძნაჲ ერთი ღამედ-ღამედ. და ვედრებდიედ ძმანი და ეტყჳედ:
20 განუ [v]სუენე თაჳსა შენსა მცირედ, რამეთუ დაბერებულ ხარ. ხო-
ლო მან ჰრქჳს მათ: დაღათუ დაწუნან ცეცხლითა ისიდორე და ნაცა-
რი მისი ნიჩბითა ჰარსა წარსცენ, არცა ერთი რაჲ მადლი არს ჩემ-
და, რამეთუ ძჳ ღმრთისაჲ სოფლად მოვიდა ჩემთჳს. M₅
6. მანვე თქუა მამისა ისიდორესთჳს, ვითარმედ: ეტყჳედ გუ-
25 ლის-სიტყუანი, ვითარმედ: დიდი კაცი ხარ. ხოლო მან ჰრქჳს: ანუ
ვარ ვითარცა მამად პაპო, გინა ვიქმენ ვითარცა მამად ანტონი, გი-
ნა, ვითარ-იგი სხუანი მამანი იყვნეს, რომელნი სათნო ეყვნეს ღმერ-

1. — BC.

2. B : 285v; — C. ¹ ესრეთ B.

3. B : 285v; — C. ¹ გონებასა B.

4. — BC. 5. — BC. 6. — BC.

ოსა. ოდეს ესე თქვს, განისუენის. და ოდეს კუალად მტერმან შე-
ურვის მას, ვითარმედ: ამის ყოვლისა შემდგომად სატანჯველსა
შთაგდებად ხარ, ჰრქვს მანცა: დაღათუ სატანჯველსა შთავვარდე,
თქვენ შინა კერძოვე გპოვნე. M₆

7. იგივე იტყოდა მამისა ისიდორესთვს, რამეთუ ოდეს ეტყვნ 5
მამათა ეკლესიასა შინა, ესრე ხოლო ჰრქვს მართოდ: ძმანო, წერილ
არს: მიუტევე მოყუასსა შენსა, რაჟთა მოტევებაჲ შენცა მოილო*.

8. [78] თქუა მამამან ისიდორე, ვითარმედ: ოდესმე მივედი 10
სავაჰროდ, ძმისა კურკლისა განსყიდად და ვიხილე, რამეთუ გუ-
ლის-წყრომაჲ შემთხუვევად იყო, დაუტევე კურკელი იგი და ვივლ-
ტოდე. M₇

მამისა ისაკისტჲს, რომელი იყო ხუცესი ადგილისად, რომელსა ჰრქვან
სანაკაჲ

1. უნდა ოდესმე მამისა ისაკისი, რაჟთამცა ხუცეს ყვეს იგი.
ხოლო მას რაჲ ესმა, ივლტოდა ეგვპტედ. და მივიდა ველსა ერთსა 15
და დაიძალა თივასა შინა. და დევნა უყვეს მამათა შემდგომად მისა
და, ვითარ მიიწინეს მას ადგილსა, დადგეს მუნ, რაჟთამცა განისუ-
ენეს მცირედ, რამეთუ ღამე იყო. და კარაული განუტევეს ძოვნად
ადგილსა მას, სადაცა დამალულ იყო ბერი იგი. და განთიად ეძიებ-
დეს რაჲ ვირსა, პოეს მამაჲ ისაკ. და დაუკვრდა და უნდა შეკრვაჲ 20
ძისი. ხოლო მან არა უტევა, არამედ ჰრქუა: არღარა ვივლტოდი, რა-
მეთუ ნებაჲ ღმრთისაჲ არს. და ვიდრეღა ველტოდი მაგასვე, მოს-
ლვად ვარ, რამეთუ ესე კელის-[V]დადებაჲ ღმრთისა მიერ არს. M₁

2. თქუა მამამან ისაკ: ვჯედ მამისა კრონეს თანა და არასადა 25
მიბრძანა საქმჲს. სიბერითა ძრწოდა და თვთ აღდგის და წყალი მან
გუასუის მე და სხუათა მათ ეგრეთვე. და მამისა თეოდორეს თანა
ვჯედი ფერმელისა. და არცა მან რაჲ მიბრძანის საქმჲს, არამედ ტაბ-
ლაჲცა მანვე დაავის და მრქვს: ძმაო, უკუეთუ გინებს, მოვედ და
ჯამე! და მე ვარქუ: მამაო, მოვედ შენდა, რაჟთამცა სარგებელი 30
რაჟმე მეყო სიწმიდისაგან შენისა და რაჟსათვს არა მიბრძანებ მე
საქმედ? ხოლო ბერი იგი ოდესვე ღუმიან. და მივედ და უთხარ ესე

7. — BC 8. B : 285v; — C.

1. — BC. 2. — BC.

* შდრ. ლ. 6, 37.

ბერთა. მოვიდეს მისსა და ჰრქუეს ბერთა მათ: მოვიდა ძმაჲ ესე, რაჲთამცა სარგებელ ეყო სიწმიდისაგან შენისა და რად არა უბრძანე საქმე? ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ: მონასტრისა ნუ მთავარი ვარა, რაჲთამცა უბრძანებდ მე მაგას? მე ჩემდად არას ვეტყუვ მაგას, უკუეთუ უნებს, ვითარცა [79] მე მხედავს, ჰყოფდინ, მიერთგან უსწრი და მოვექმნი, რომელი-იგიმცა ბერმან ქმნა და იგი რასავე იქმნ. მით სახითა მასწავა მე ღუმლით საქმელ. M₂

3. მამაჲ ისაკ და მამაჲ აბრაჰამ ზოგად იყოფოდეს¹. და შევიდა მამაჲ აბრაჰამ და პოა² მამაჲ ისაკ, რამეთუ ტიროდა. ჰრქუა მას: რაჲსა სტირ, მამაო³? ჰრქუა მას ბერმან⁴: რაჲ⁵ არა ვტიროდი? არამედ უფროჲსლა ვტიროდი. ვიდრელა ვიდეთ აწ, რამეთუ მამათა ჩუენთა შეისუენეს? უკუეთუ არა ვერმცა კმა მეყო⁶ კელთსაქმარი ჩუენი ნავისა⁷ სასყილდაცა, რომელსა მიესცემდით, პირველ მი-რაჲ-ვიდეთ⁸ ბერთა ხილვად. აწ ესერა დაობლებულ ვართ, ამისთვისცა მე ვტირ. M₃

4. თქუა მამამან ისაკ: ვიხილე! ძმაჲ, რომელი მკიდა ყანასა და უნდა, რაჲთამცა შემუსრა თავი ერთი იფქლისაჲ და შეჭამა. და ჰკითხა ყანისა უფალსა და ჰრქუა²: გნებავს³, რაჲთა განვიმუსრო⁴ თავი ერთი იფქლისაჲ? ხოლო მას რაჲ ესმა ესე, დაუკვრდა და ჰრქუა: შენი არს ყანაჲ, მამაო, და მე მკითხავა? რამეთუ ესეოდენსა⁵ [v] ზედაცა⁶ ეკრძალებოდა ძმაჲ იგი. M₄

5. მერმე ჰრქუა ძმათა: ნუ მოგყავს აქა ყრმაჲ, რამეთუ ოთხი ეკლესიაჲ¹ მოოკრდა² სკიტეს³ ყრმებისა⁴ ძლით⁵. M₅

6. იტყოდეს მამისა ისაკისთვის, ვითარმედ ნაცარი იგი საცეცხურისაჲ, რომელი ეკუმისი ჟამის-წირვასა, პურსა თანა ჭამის. M₆

ეტყოდა მამაჲ ისაკ ძმათა, ვითარმედ: მამათა ჩუენთა და ზამასა პამბოს¹ ძუელი და წულილად დაკერული ზებენისაჲ² ჰმო-

3. B : 285v; — C. ¹ იყოფოდეს B. ² პოვა B. ³ მამაო—B. ⁴ ~ ხოლო ბერმან რქუა მას B. ⁵ რაჲ: და რაჲსა B. ⁶ ეყო B. ⁷ ნავის B. ⁸ მი-რაჲ-ვიდოდეთ B.

4. B : 285; —C. ¹ ვიხილე ეცი B. ² რქუა-ქმანს B. ³ გნებავსა B. ⁴ ვავიმუსრო B. ⁵ ესოდენსა B. ⁶ ზედა B.

5. B : 285; — C. ¹ + ვიხილე B. ² მოოკრებული B. ³ სკიტეს — B. ⁴ ყრმებისაგან B. ⁵ ძლით—B.

6. B : 286; — C.

7. B : 286; — C. ¹ პანბოს B. ² სებენისა B.

სიენ³, ხოლო აწ ეგერა მრავალ-სასყიდლისაჲ გუმოსიეს. მოისპეთ ამიერ, მოაოკრეთ ადგილი ესე.

[ოდეს კუალად მივლენედ მკად. ჰრქკს მათ: არღარა მიგცე მცნებაჲ, რამეთუ არა იმარხავთ]*. M₇

8. გვთხრობდეს მამანი, ვითარმედ: მოვიდა ძმაჲ, რომელსა 5
გარდაეცუა კუკული მცირე⁴ სენაკებისაჲ მამისა ისაკის ზე. და გამოკადა იგი ბერმან და ჰრქქუა მას: ესე ადგილი მონაზონთაჲ არს, ხოლო შენ ერისა-კაცსა ვერ ძალ-გიც ყოფად აქა. M₈

9. თქუა მამამან ისაკ, ვითარმედ: არასადა მო[80]ვიდე გულის- 10
სიტყუაჲ ძმისათჳს სენაკად ჩემდა. რომელმან შემაწუხა მე. და მე ვისწრაფდი, რაჲთა არა უტეო ძმასა, ვითარმცა აქუნდა ჩემთვის გულის-კლებჲჲ სენაკსა თჳსსა. M₉

10. იტყოდეს, ვითარმედ: აღ-რაჲ-ესრულებოდა მამაჲ ისაკ. 15
შეკრებულ იყვნეს მამანი და ეტყოდეს მას: ვითარ ვყოთ შემდგომად შენსა, მამო? ხოლო მან ჰრქქუა მათ: მხედვედით, ვითარ-იგი ვიქმოდე თქუენ წინაშე. უკუეთუ გინდეს, რაჲთა შეუდგეთ და იმარხვიდეთ მცნებათა უფლისათა, მოავლინოს მადლი მისი და დაიცვეს ადგილი ესე. უკუეთუ არა იმარხვიდეთ, ვერ სხდეთ ად- 20
გილსა ამას, რამეთუ ჩუენცა, აღ-რაჲ-ესრულებოდეს მამანი ჩუენნი. ვწუხდით, არამედ მცნებათა უფლისათა და მამათასა მას სწავ- 25
ლასა ვიმარხვედით და ვდეგით, ვითარმცა-იგი ჩუენ თანა იყვნეს. ეგრევე მსგავსად უკუე თქუენცა ჰყოფდით და სცხონდით. M₁₀

მამისა იოსაბისტჳს, რომელი იყოფოდა კანფოც

1. მი-ვინმე-ვიდეს მამანი მამისა იოსებისა [v] პანეფოდ, რაჲ- 25
თა ჰკითხონ მას ძმათა შემთხუევისათჳს, რომელნი მოვიდოდნიან სტუმრად მათდა, უკუეთუ ჯერ-არს, რაჲთა მხიარულად და კადნი- 30
ერად მიეგებვოდნიან. და ვიდრე მათდა კითხვამედ ჰრქქუა ბერმან მოწაფესა თჳსსა: მხედვედ, რომელი მეგულეების მე ყოფად. და დადგა ბერმან ორი საეარძელი — ერთი მარჯუენით და ერთი მარ- 30
ცხენით მისა და ჰრქქუა: დასხედით! და შევიდა სენაკად თჳსა და

³ კოსიოდ B.

* კავეზში მოთავსებული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

8. — BC. 9. B : 286; — C. 10. — BC.

1. — BC.

- ✓ შეიძლება სამოსელი ძველი და განვლილი შორის მათსა. და მერმე შევიდა და შეიძლება თვისვე სამოსელი და გამოვიდა და დაჯდა შორის მათსა. ხოლო მათ დაუკვრდა საქმე იგი ბერისაჲ, და ჰრქუა მათ: სცანთა, რაჲ ესე ვყავ? და მათ ჰრქუეს: ვერ ვცანთ. და მან ჰრქუა
- 5 მათ: ნუუუუე შევიცვალეა შეურაცხითა მით სამოსლითა? და მათ ჰრქუეს: არა, და ჰრქუა მათ: უკუეთუ მე ესრეთ ვიყავ ორსავე მას შინა, ვითარცა პირველმან მან არაჲ მცვალა, ეგრეცა მეორემან [81] არაჲ მავნო, ეგრეცა ჩუენ გკლირს ყოფად, მი-რაჲ-ვეგებვო-
- 10 „მიეცით კეისრისაჲ კეისარსა და ღმრთისაჲ ღმერთსა“*. ოდეს უკუე იყოს მოსლვაჲ ძმათაჲ, კადნიერადმცა შევიწყნარებთ მათ. ხოლო ოდეს მარტოდ ვიყვნეთ, ჳერ არს ჩუენდა გლოაჲ, რაჲთა დაადგარეს ჩუენ თანა. ხოლო მათ ესმა ესე და დაუკვრდა, რამეთუ გულისა მათისაჲ ჰრქუა ბერმან, ვიდრე მათდა კითხვამდე, და აღი-
- ✓ დებდეს ღმერთსა. M₁

2. ჰრქუა მამამან პიმენ მამასა იოსებს: მითხარ მე, ვითარ ვიქმნე მონაზონ? ხოლო მან ჰრქუა მას: უკუეთუ გინებს, რაჲთა განსლენებაჲ ჰპოო აქაცა და მუნცა, თქუ ყოველსა! საქმესა: მე ვინ ვარ? და ნუვის განიკითხაჲ. M₂

- 20 3. მანვე ჳკითხა მამასა იოსებს და ჰრქუა: რაჲ ვყო, რაჲამს მომეახლენ მე ვნებანი? წინა აღუდგეა მათ, ანუ უტეო მათ შემოსლვად? ჰრქუა მას ბერმან: უტევე მათ შემოსლვად და ბრძოლა-ეც მათდა მიმართ. და მივიქეც სკიტედვე [v]. და თეზაიდელი მოვიდა სკიტედ და უთხრობდა ძმათა, ვითარმედ: ვჳკითხე მამასა იოსებს და
- 25 ვარქუე: უკუეთუ მომეახლოს მე ვნებაჲ, უტეოა შემოსლვად, ანუ წინა აღუდგე მას? და მრქუა მე: ყოლადვე ნუ შეიახლებ, არამედ მსწრაფლ განიშორენ იფინი. ესმა რაჲ ესე მამასა პიმენს, რამეთუ ესრეთ ჰრქუა თეზაიდელსა მას მამამან იოსებ, აღდგა და მივიდა მისა პანეფოდ და ჰრქუა მას: მამაო, მე გარწმუნე შენ, ვითარცა
- 30 ღმერთსა, და გითხრენ გულის-სიტყუანი ჩემნი. და აჳა ესერა სხუა-ებრ არქუ თეზაიდელსა მას: ჰრქუა მას ბერმან: არა იცია, რამეთუ მიყუარ შენ? ხოლო მან ჰრქუა: ვიცი. და ჰრქუა მას: არა ვითარცა

2. B : 286; — C. ¹ + ზედა B.

3. — BC.

* მ. 22, 21. მ. 12, 17. ლ. 20, 25.

თავსა თვსსა მკითხეა და მითხარ? და ეგრეცა მე გითხარ, რამეთუ უკუეთუ შევიდენ ენებანი და ბრძოლა-სცე მათდა მიმართ, უგამოცილილეს იქმნე მათ გამო. რამეთუ მეცა, ვითარცა თავსა ჩემსა, გეტყოდე შენ. არიან სხუანი, რომელთა ვერ ძალ-უც მიახლებამ, არამედ მეყსეულად განშორებამ. M₃

5

4. [82] ძმამან ჰკითხა მამასა იოსებს: რაა ვყო, რამეთუ ვერცა მარხვად შემძლებელ ვარ, ვერცა საქმედ და მიცემად სიყუარულისა. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ მარხვად ვერ შემძლებელ ხარ და ვერცა¹ საქმედ და მიცემად სიყუარულისა, გონებამ შენი ოდენ დაიცევ მოყუისისაგან და ყოვლისა ბოროტისაგან² და სცხოვრდე, რამეთუ შეუცოდებელი სული სთნავს ღმერთსა. M₄

10

5. იტყოდა ვინმე ძმათაგანი, ვითარმედ: მივილოდე მე ჰერაკლეოდ, ქუემო კერძო, მამისა იოსებისა. და აქუნდა მონასტერსა მისსა ტუტამ ფრიად კეთილი. და მრქუა მე: განთიად მივედ და ჰამე! ხოლო იყო პარასკევი და არა მივედ მარხვისა მისთვის. და ვევედრე მას და ვარქუე: ღმრთისათვის, მითხარ მე გულის-სიტყუამ ესე. აჰა ესერა შენ მეტყვ: შევედ და ჰამე! და მე მარხვისა მისთვის არა მივედ და მეკდიმებოდა შენისა მისთვის მცნებისა. და განვიზრახევედ, რომლითა-მე გულის-სიტყვთა მეტყოდა მე [v] ბერი, რამათამცა უკუე ვყავ, რამეთუ მეტყოდე მე: მივედ და ჰამე? ხოლო მან მრქუა მე: მამათა პირველითგან არა ჰრქვან მართალი სიტყუამ, არამედ დრკუი. და თუ იხილიან, რამეთუ ჰყოფედ დრკუსა მას, არღარა დრკუსა ეტყევდ, არამედ ჰეშმარიტსა. უწყიედ, რამეთუ ყოვლისათვის მორჩილ არიედ. M₅

15

20

6. ძმამან ჰკითხა მამასა იოსებს და ჰრქუა: მინებს, რაათა გამოვიდე ზოგად ცხოვრებულთაგან და დავჯდე მარტომ. ჰრქუა მას ბერმან: სადა! ხელდაე სულსა შენსა განსუენებულად, მუნცა დაჯდე. ჰრქუა მას ძმამან მან: ზოგად ცხოვრებულთა თანაცა განსუენებულ ვარ და მარტომცა, რომელი გნებავს, და ვყო. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ განსუენებულ ხარ ზოგად ცხოვრებულთა თანა და მარტომცა, შესხენ ორნივე გულის-სიტყუანი შენნი, ვითარცა სასწორსა,

25

30

4. B : 286; — C. ¹ ვეცა A. ² და ყოვლისა ბოროტისაგან — B.

5. — BC.

6. B : 286; — C. ¹ სადაცა B.

და რომელიც იხილო, ვითარმედ უფროჲს დასძლევდეს², იგიცა ყავ. M₅

- ✓ მივიდა მამაჲ ლოტ მამისა იოსებისა და ჰრქუა მას ესრე: ნამაო, მსგავსად [83] ძალისა ჩემისა ვჰყოფ მცირედსა კანონსა 5 ჩემსა და ლოცვასა და მცირედსა მარხვასა და წიგნთა წურთასა და დაყულებასა, და მსგავსად ძალისა ჩემისა განვიწმედ გონებასა ჩემსა და გულის-სიტყუათა¹, მერმე რაჲღა ვყო? მაშინ აღდგა ბერი და განჰ-
მარტნა კელნი ლოცვად, და იქმნეს ათნივე თითნი² კელთა მისთა-
ნი³, ვითარცა ათნი ლამპარნი ცეცხლისანი. და ჰრქუა მას: უკუეთუ 10 გნებავს, ყოლადვე იქმენ⁴ ცეცხლ ესრეთ⁵. M₇

8. მერმე ჰრქუა მამამან იოსებ მამასა ლოტს: ვერ შემძლებელ ხარ მონაზონ ყოფად, უკუეთუ არა იყოს, ვითარცა ცეცხლი შემწუ-
ველი, გულის¹-სიტყუაჲ შენი. M₆

9. მი-ვინმე-ვიდა ბერთა მათგანი მოყუსისა თვისისა, რაჲთა მი-
15 ვიდენ და იხილონ მამაჲ იოსებ. და ჰრქუა მას: არქუ მოწაფესა შენსა, რაჲთა კარაულსა დაასხნეს. და მან ჰრქუა მას: მოუწოდე და, რაჲცა გნებავს, ყოს. და მან ჰრქუა მას: რაჲ ჰრქვან? ხოლო მან
ჰრქუა: [V] არა ვიცი. და ჰრქუა მას: რავდენი ყამი აქუს შენ თანა, რომელ არა იცი სახელი მისი? და მან თქუა: აქუს აქა ორი წელი. 20 მაშინ ჰრქუა მას: უკუეთუ შენ ორსა წელსა არა იცი მოწაფისა შე-
ნისა სახელი, მე ერთსა ხოლო დღესა რად მიკმს სახელისა სწავ-
ლაჲ. M₉

10. თქუა მამამან იოსებ: ვიცი¹, რომელსა კორცითა შრო-
მაჲ აქუნდა დიდი, რამეთუ ორ-ორით² და ოთხ-ოთხით იმარ-
25 ხვიდა. და იყო ერთსა შინა ყამსა ვითარ არა ეჭამა მას ოთხსა დღე-
სა, მოაკლდა და³ მოიწია მისსა⁴ კმაჲ და ჰრქუა⁵: ეკრძაღე თავსა შენსა და ნუვისა შეურაცხ-ჰყოფ და ნუცა ვის განიკითხავ დაბადე-

² დასძლევს B.

7. B : 286. — C. ¹ + ჩემთა B. ² + მისნი B. კელთა მისთანი — B.

⁴ ~ იქმენ ყოლადვე B. ⁵ ესრეთ B.

8. B : 286; — C. ¹ გულის — B.

9. — BC.

10. B : 286 v; — C. ¹ + მამა B. ² ორით B. ³ და| ძალი B. ⁴ მისა B.

⁵ + მას B.

ბულსა ღმრთისასა და, რავედენცა⁶ შემძლებელ ხარ, მსგავსად კორცთა შენთა ძალისა, ჰყოფდი⁷, გარნა მსგავსად ძალისა შენისა⁸ ეკრძალე.

მამისა იაკობისთვის

1. თქუა მამამან იაკობ, რამეთუ: ვითარცა სანთელმან, რომელი ენთებინ ბნელსა შინა სასუენებელსა, განანათლის იგი, ეგრეცა [84] შიშმან ღმრთისამან გულსა კაცისასა განანათლის იგი და ასწავებნ მას ყოველსა სათნობასა ღმრთისასა და მცნებათა მისთა. M₃

2. იტყოდა მამა იაკობ: არა საქმარ ა¹ სიტყუაჲ, ხოლო რამეთუ არს სიტყუაჲ მრავალი კაცთა შორის ამით ეამთა, არამედ საქმშ კამს, რომელი-იგი საძიებელ არს და არა სიტყუანა, რომელ² არა აქუნ³ ნაყოფი. M₄

იოვანესთვის საპურიისა

1. იოვანე საპურისმან სიკაბუქესა¹ ჰკითხა ვისმე ბერსა და პრქუა: ვითარ თქუენ შეუძლეთ და აღასრულეთ საქმშ ღმრთისაჲ განსუენებით, ხოლო ჩუენ ვერცა² შრომით შეუძლეთ³ ყოფად?

პრქუა მას ბერმან: ჩუენ შეუძლეთ ამისთვის, რამეთუ თავად საქმშ ღმრთისაჲ გუაქუნდა და კორცთა საქმარი გარეწარად შეგუერაცხა. ხოლო თქუენ თავად კორცთა სახმარი⁴ გაქუს⁵ და საქმესა ზედა ღმრთისასა არას იჭირვით, ამისთვისცა დამურებით ამის სახისათვისცა. პრქუა მაცხოვარმან მოწაფეთა თვისთა: მცირედ მორწმუნენო, [v] ეძიებდით პირველად სასუფეველსა ღმრთისასა და ესე ყოველი მოგემატოს. M₁

მამისა იოვანესთვის, რომელი იყო სენაპეზისად

25

1. გვთხოვობდა მამა იოვანე, რომელი იყო სენაპეზისაჲ და თქუა: ერთი მეძავი იყო ეგვიპტეს ქმნულ კეთილი და მდიდარი ფრი-

⁶ რავედენერცა B. ⁷ ჰყოფდა B. ⁸ + ხოლო B.

1. B: 286v; — C.

2. B: 286v; — C. ¹ ა) არს B. ² რომელთა B. ³ აქუს B.

1. B: 286v; — C. ¹ + თვისა B. ² ვერცა-ლა B. ³ + მას B. ⁴ საქმარისათვის + ზრუნავთ B. ⁵ გაქუს — B.

1. — BC:

- ად. და მრავალნი შევლენედ მისა. ერთსა შინა დღესა მოიცალა ეკლესიად და უნდა, რაჲთამცა შევიდა ეკლესიად. ხოლო კერძო-დიაკონმან, რომელი დგა კარსა ზედა, არა შეუტევა იგი, არამედ ჰრქუა: არა ღირს ხარ შემოსლვად ტაძარსა ღმრთისასა, რამეთუ არაწმიდაა ხარ. და ვითარ ილაღვიდეს, ესმა ებისკოპოსსა შფოთი იგი და გზოვიდა. და ჰრქუა მეძავემან მან: არა მიტევა მე შემოსლვად ეკლესიად. ხოლო ებისკოპოსმან ჰრქუა მას: არა ჯერ-არს შენდა შემოსლვად ეკლესიად, რამეთუ არაწმიდა ხარ. ხოლო მას შეეგონა და თქუა: აწიერიოვან არღარა ვისიძვიდე. ჰრქუა მას ებისკოპოსმან: უკუეთუ მოილო საფასჲ შენი აქა, ვიცი, რამეთუ არღარა ისიძავ. და ვითარ მოართუა, [85] დაწუა იგი ცეცხლითა ებისკოპოსმან*. ხოლო იგი შევიდა ეკლესიად, ტიროდა¹ და თქუა: უკუეთუ აქავე ესე შემემთხვა², მუნ რაჲლა-მე ყოფად ვარ? და შეინანა³ და იქმნა იგი ჰურ რჩეულ⁴. M₁

15 მამისა იოვანესთვის სპარსისა

1. გვთხრობდა ვინმე მამათაგანი² იოვანესთვის³ სპარსისა, დიდისა მისგან⁴ მადლისა, რომელი აქუნდა მას, გარდარეულსა მიიწია⁵ სიწირფოებასა, რამეთუ იყოფოდა ესე⁶ არაბიას ეგვიპტისასა⁷. და ივასხა⁸ ერთი ღრაჰკანი და იყიდა სელი, რაჲთა იქმოდის. და მოვიდა მისა ძმაჲ და ვედრებოდა მას და ეტყოდა: მამაო, მომმადლე მე მცირედ სელი⁹, რაჲთა მოვიქმნე¹⁰ თავისა ჩემისა კუართად. და მისცა მას სიხარულით. ეგრევე სახედ სხუაჲცა მოვიდა ვედრებად მისა: მეც მე¹¹ მცირედ სელი¹², რაჲთა ვიქმნე ჩემდა არდაგად. და მისცა¹³ მასცა. და კუალად სხუაჲცა მოვიდა¹⁴ ეგრევე სახედ და¹⁵ სთხოვდეს [v] და მისცემდა ყოველთა¹⁶ განმარტებულად სიხარულით. უკუნაჲსკნელ მოვრდა უფალი იგი ღრაჰკნისაჲ მის¹⁷ და სთხოვდა მას იგი. ჰრქუა მას ბერმან: მოვიდე და მოგართუა იგი. და ვითარ არარაჲ აქუნდა, რაჲმცა¹⁸ მისცა¹⁹, აღდგა და წარემართა მამისა იაკობისსა²⁰, რომელი იყო სამსახურებელსა ზედა, რაჲთა ევედ-

* აქ იწყება ტექსტი C ნუსხაში. ¹ + მწარედ C. ² შეეწიხუა C. ³ შედგანა C. ⁴ ჰურ ჰატოსან C.

1. — B; C: 1 ჰოვანესთვის C. ² + მამისა C. ³ ჰოვანესთვის C. ⁴ მისთვის C. ⁵ მიიწია C. ⁶ იგი C. ⁷ ეგვიპტისსა C. ⁸ ივასხა + ოდესმე C. ⁹ + ესე C. ¹⁰ + მე C. ¹¹ + მამაო B. ¹² ~ სელი + ესე მცირედ C. ¹³ მისცა სცა C. ¹⁴ + და C. ¹⁵ — და C. ¹⁶ ყოველთაჲ C. ¹⁷ ~ მის ღრაჰკნისაჲ C. ¹⁸ ურამცე C. ¹⁹ + იგი C. ²⁰ იაკობისა C.

როს და მოიღოს მისგან დრაჰკანი იგი და მისცეს ძმასა მას. და ვითარ მივიდოდა, პოა²² დრაჰკანი ქუეყანასა ზედა მდებარე²³ და არა შეეხო მას, არამედ ლოცვა ყო და მიიქცა სენაკადვე თვსა²⁴. და მოვიდა ძმაჲ იგი²⁵ კულად თხოად²⁶ დრაჰკნისა მის²⁷ და ჰრქუა²⁸: მე ვიზრუნო ვინაჲთვე²⁹. და მოუქდა³⁰ და პოა დრაჰკანი იგი მუნვე მდებარე³¹. და ილოცა მერმეცა და გარე-შეიქცა. და აჰა ესერა კულად მოვიდა ძმაჲ იგი და სთხოვდა მას. ჰრქუა მას ბერმან: ამას ჰერი³², ვითარ³³ მოგართუა იგი. და აღდგა და მივიდა³⁴ მასვე აღგილ[მნ]სა და პოა იგი მუნვე მდებარე³⁵. და ლოცვა ყო და აღილო იგი. და მივიდა მამისა იაკობისა³⁶ და ჰრქუა მას: მამო, მო-რადვილოდე შენდა, ვპოე³⁷ ესე დრაჰკანი, დაგდებული გზასა ზედა. აწ უკუე ყავ სიყუარულ და მიმოსდე სიტყუაჲ ესე ძმათა³⁸. ნუუკუე წარწყმიდა³⁹ ეგე ვინმე⁴⁰. და თუ ეპოოს⁴¹ მაგას უფალი, მიეც⁴². და ბერი იგი წარვიდა და სამ დღე⁴³ ქადაგებდა⁴⁴ და⁴⁵ არავინ იპოვიან-მცა⁴⁶, წარუწყმიდა იგი⁴⁷. მაშინ ჰრქუა მამასა იაკობს: უკუეთუ არავის წარუწყმიდა, მივსცე⁴⁸ ძმასა მას, რომლისაჲ ზედა-მედვა, რამეთუ⁴⁹ მოვილოდე შენდა, რადთამცა მოვიღე იგი შენგან სიყუარულით და გარდა-მცა-ვიჲადე სესხი იგი ჩემი, და ვპოე ეგე. და დაუკვრდა⁵⁰ ბერსა⁵¹, ვითარ ზედა-ედვა და პოა⁵² იგი და არა მეყსეულად მოილო იგი⁵³ და მისცა მას⁵⁴. და ესეცა იყო საკვრველ⁵⁵ მისა⁵⁶, რამეთუ უკუეთუ ვინმე მოვიდის სესხებად, რადსავე⁵⁷, არა თვისითა⁵⁸ კელითა მისცის, [v] არამედ ჰრქვს⁵⁹ ძმასა მას: თვთ⁶⁰ მივედ და აღილე რადცა გნებავს. და თუ მოიღის, ჰრქვს⁶¹: დადევ აღგილსავე თვსსა. უკუეთუ არა მოიღის, რომელმან იგი წარიღის, არარად ჰრქვს⁶² მას. M₂

მაიხს იოვანესთჳს [მოწაფე მაიხსა კავლანის]

1. იტყოდეს მამისა იოვანესთჳს, რომელი იყო მოწაფე მამისა პავლესი, რამეთუ აქუნდა დიდი მორჩილებაჲ. იყო რომელსამე

²² პოა C. ²³ მდებ რე C. ²⁴ სენაკად თვსა] სენაკადვე თვისად C. ²⁵ + და C. ²⁶ სთხოვდა C. ²⁷ დრაჰკანსა მას. ²⁸ + მას C. ²⁹ ვინავე C. ³⁰ მოვიდა C. ³¹ მდებარე C. ³² ჰერ C. ³³ ვითარ] განა-ლა C. ³⁴ + იგი C. ³⁵ მდებარე C. ³⁶ იაკობისა C. ³⁷ ეპოე C. ³⁸ + შს. C. ³⁹ წარუწყმიდა C. ⁴⁰ ეგე ვინმე] ვისმე ეგე C. ⁴¹ იპოოს C. ⁴² + ეგე C. ⁴³ სამსა დღესა C. ⁴⁴ ქადაგებდა C. ⁴⁵ და — C. ⁴⁶ იპოვისმცა] ეპოვა ვიანმცა C. ⁴⁷ ეგე C. ⁴⁸ + ეგე C. ⁴⁹ რამეთუ] და C. ⁵⁰ დაუკვირდა C. ⁵¹ + მს. C. ⁵² პოა C. ⁵³ იგი — C. ⁵⁴ მას] იგი C. ⁵⁵ საკვრველი C. ⁵⁶ მისა — C. ⁵⁷ რადსავე C. ⁵⁸ თვისითა C. ⁵⁹ ჰრქვის C. ⁶⁰ თვით C. ⁶¹ ჰრქვის C. ⁶² ჰრქვის C.

1. — B; C : 2v.

7. შუა საუკუნეთა ნოველები...

- ადგილსა საფლავები და იყოფოდა მუნ აფთარი ფრიად ბოროტი. ხოლო ბერმან იხილა მას ოდენ ადგილსა წივაჲ¹ განქმელი და ჰრქუა იოვანეს, რაათა მივიდეს და მოილოს იგი. ხოლო მან ჰრქუა მას²: რაჲ ვყო, მამაო, უკუეთუ აფთარი იგი მოვიდეს³? ხოლო ბერმან
- 5 ჰრქუა მას განცხროპით: უკუეთუ მოგიქდეს⁴, შეკარ იგი და მოიქუ⁵ აქა. მაშინ მივიდა ქმაჲ იგი მწუხრი და აჰა ესერა მოიწია აფთარი იგი მის ზედა. ხოლო მან მსგავსად სიტყვისა მის ბერისა მიჰმარათა, რაათა შეიპყ[87]რას იგი⁶. ხოლო აფთარი იგი ივლტოდა და იგი
- 10 სდევდა და ეტყოდა: მამამან ჩემმან მიბრძანა მე⁷, რაათა შეგიპყრა შენ. ხოლო აფთარი იგი დადგა და შეიპყრა და შეკრა და მიჰგუარა⁸ მამასა თვისსა⁹. დაუკვრდა ბერსა, სცემდა და ეტყოდა: სულელო, ძალდი ცოფი მომგუარე¹⁰ აქა? და განჰჰსნა აფთარი იგი და განუტევა. M₁

გამისა ისაჲრიონისთჳს

- 15 1. წმიდათა მამათა წინასწარმეტყუელეს¹ უკუანაძსკენელისა მის² ნათესავისათჳს და თქუეს: რაჲ-მე ვქმენით ჩუენ? მიუგო ერთმან მათგანმან დიდმან³ ისქურონ⁴ და თქუა: ჩუენ⁵ მცნებანი ღმრთისანი აღვასრულენით. მიუგეს მათ და ჰრქუეს⁶: და რომელნი ჩუენსა შემდგომად აღდგენ, რაჲ-მე ეყოს მათ? და თქუა⁷: მოიწინენ ზოგად
- 20 ოდენ საქმეთა ჩუენთა. და თქუეს⁸: რომელნი შემდგომად მათსა აღდგენ? და თქუა⁹: არაჲ¹⁰ აქუნდეს ყოლადვე მის ნათესავისაგანთა, ხოლო¹¹ მოწევნად არს მათ ზედა განსაცდელი. და რომელნი [v] იპოვნენ მათ უამთა¹² გამოცდილნი, ჩუენსაცა და მამათა ჩუენთასა¹³ უფროჲს იყვენენ¹⁴. M₁

25

გამისა იოვანესთჳს თებელისა

1. იტყოდეს გამისა იოვანესთჳს თებელისა. რომელი იყო მოწოდებ მამისა¹ ამოსისი, რამეთუ ათორმეტი წელი დაეყო² მსახურა-

¹† ფრიად C. ²† და C. ³ მომიქდეს C. ⁴ მოვიდეს C. ⁵ მოიკანე C. ⁶ იგი---C. ⁷ მე---C. ⁸† იგი C. ⁹† და C. ¹⁰ მომგუარეა+მე C.

1. B: 286v; C:3. 1^წწულს C. 2 ამის BC. 3+მამამან BC. 4 ისქურონ A. 5სქურონ C. 6 ჩენე---BC. 7+მას BC. 7+ეტთარმედ BC. 8 რქუეს B. 9რქუეს C. 9+ეტთარმედ BC. 10 არარაჲ BC. 11 ხოლო ჩამეთუ BC. 12+მინა BC. 13 ჩენეთა A. 14 იქუნენ C.

1.—B; C:3v. 1 მამისა---C. 2 დაუო C.

ბასა ბერისასა, ხოლო ბერი² უძღურ³ იყო და მის თანა ზინ სარე-
ცელსა ზედა. და ბერი იუერვინ და მას აურვეზნ. და ფრიად დაშუ-
რა მის თანა და არასადა ჰრქუა⁴: ცხონდი. ხოლო ოდეს აღესრე-
ლებოდა, სსდეს მამანი მის თანა⁵. უპყრა კელი მოწაფესა თვსსა⁶ და
ჰრქუა: ცხონდი, ცხონდი, ცხონდი. და მისცა იგი მამათა მათ და
ჰრქუა⁷: ესე ანგელოზი არს და არა კაცი. M₁

5

მამისა ისაკისათჳს თეგელინსა

1. მივიდა მამაჲ ისაკ თეგელი მონასტერსა ერთსა და იხილა
მუნ ძმაჲ ერთი შეცოდებული¹. განიკითხა იგი და ვითარ განვიდა
უდაბნოდ, მოვიდა² ანგელოზი უფლისაჲ და დადგა წინაშე [88]
კარსა სენაკისა მისისასა და ჰრქუა მას: არა გიტეო შენ შემოსლვად
აქა. ხოლო³ იგი ჰლოცვიდა მას და ეტყოდა: რომლისა ბრალი-
სათვს? და ანგელოზმან მან ჰრქუა⁴: ღმერთმან მომავლინა მე შენ-
და. და თქუა: არქუ მას, ვიდრე მიბრძანებ და მივავლინო შეცოდე-
ბული იგი ძმაჲ. ხოლო იგი მეყსეულად შეურდა⁵ მას და თქუა:
ვცოდე, მომიტევე⁶. ჰრქუა მას ანგელოზმან მან: აღდეგ, რამეთუ
შევიდლო შენ ღმერთმან, ხოლო ეკრძალე წაღმართ⁷ და ნუვის გა-
ნიკითხავ პირველ ღმრთისა განკითხვამდე⁸. M₁

10

15

მამისა ილარიონისთჳს

1. მივიდა მამაჲ ილარიონ პალესტინით მთად. მამისა ანტონი-
სა და ჰრქუა მას მამამან ანტონი: კეთილად მოხუედ, მთიებო გან-
თიადისაო, აღმომავალო. ჰრქუა მას მამამან ილარიონ: მშვიდობაჲ
შენდა, სუეტო ნათლისაო, რომელი ჰნათობ სოფელსა. M₁

20

სიტყუათა მათთჳს მამისა კასიანესთაჲ

25

გამორჩეულთაჲ

1. თქუა მამამან კასიანე, ვითარმედ: მივედით [v] პალესტი-
ნით ეგვიპტეს³ მამისა ვისამე. და ვითარ გვსტუმრნა ჩუენ მოყუა-
რედ, ვჰკითხეთ მას და ვარქუთ: რომლისა საზისათვს. მო-რად-ვი-

²ა+იგი C.³უძღური C. ⁴+ ვითარმედ C. ⁵+ და C. ⁶ თვისა C. ⁷+ მათ C.

1. B : 287; C : 3v. ¹+ და B ²+ მისა C. ³ ხოლო—BC. ⁴ რქუა + მას B.

⁵ შეურდა C. ⁶ თქუა ვცოდე მომიტევე — C. ⁷ წამართ BC. ⁸ განკითხვამდე B.

1 — BC.

1. B : 287; C:4. ¹ კასიანესთჳს B. ² გამოყ-ებულთა—B. გამორჩეულთა C. ³ ეგვი-
პტედ BC.

- დიან ძმანი უცხონი თქუენდა, წესი იგი მარხვისაჲ ვითარ-იგი პა-
 ლესტინელთა უპყრიეს⁴, არა დაიძარხით⁵? ხოლო მან მომიგო ჩუენ
 და მრქუა: მარხვაჲ ოდესვე ჩუენ თანა არს, ხოლო თქუენი ყოფაჲ
 ოდესვე ჩუენ თანა ვერ შესაძლებელ არს. და მარხვაჲ დაღათუ
 5 საკმარი საქმე⁶ არს და საძიებელი, ჩუენითა გულს-მოდგინებითა⁷
 არს, ხოლო სიყუარულისა აღსრულებასა უნებლიაჲთ მიგუქდის
 რჩული⁸ ღმრთისაჲ⁹. ოდეს-ესე თქუენ თანა ქრისტე შემიწყნარე-
 ბიეს, ზედა-მაც ყოვლითა მოსწრაფებითა განსუენებაჲ. ოდეს
 თქუენ წარგზავნი¹⁰, ძალ-მიც წესი იგი მარხვისაჲ მოპოვენებად,
 10 რამეთუ ვერ ძალ-უც ძეთა სიძისათა მარხვად, რავდენ ჟამ სიძე¹¹
 იგი მათ თანა არს¹². ხოლო ოდეს აღიღონ სიძე¹³ იგი მათგან, კელ-
 მწიფედ იმარხვიდენ. M₁

- მერმე თქუა, ვითარმედ: მივედით სხვისა¹ ვისა[89]მე ბე-
 რისა და დამიგო ჩუენ საკმელი. და ვითარ განვქელით, მაწუევდა
 15 ჩუენ კულა² ჭამად. და მერმე³ ვარქუთ⁴, ვითარმედ: არღარა გვძ-
 ლავს⁵. მრქუა მე: ესერა მომავალათჱს⁶ ძმათა მეექუსედ დავაგებ⁷
 ტაბლასა და თითოეულსა⁸ ვაწუევდი და მათ თანა ვჭამდი. და აწცა
 ✓ მშის-და და შენ ერთითა ჭამითა ესოდენ განსქედ⁹, ვითარმედ ვერ-
 ლა-რა გიძლავს ჭამად?¹⁰. M₃

- 20 3. გვთხრობდა¹ კულად იგივე მამაჲ კასიანე, რამეთუ მივი-
 და მამაჲ იოვანე, წინამძღუარი მონასტრისა დიდისა², მამისა პავსიო-
 სისა³, რომელი დიდსა მთასა ზედა იქცეოდა ორმოც წელ⁴, რამე-
 თუ აქუნდა დიდი სიყუარული. და კადნიერებით ჰრქუა მას: ესო-
 დენთა ჟამთა გამოშორებულ ხარ და კაციცა ზედაჲს-ზედა არავე⁵
 25 ვაწყინებს, რომელი სათნოებაჲ წარგიმართებიეს? ხოლო მან ჰრქუა⁶:
 ვინაჲთგან მე მარტოჲ გამოვედ, არასადა მიხილა⁷ მშემან პურის⁸-

⁴ უპყრია BC. ⁵ დაიძარხეთ C. ⁶ საქმე C. ⁷ გულსმოდგინებოთაჲ C. ⁸ შუელი B.
⁹ ~ სუელი ღმრთისაჲ მიგუქდის C. ¹⁰ წარგზავნი B. წარმგზავნი C. ¹¹ სიძე C.
¹² არს BC. ¹³ სიძე C.

2. — B; C : 4 ¹ სხვისა C. ² კულად C. ³ მე C. ⁴ ვარქუ C. ⁵ გვძლავს] მიძლავს + და მან C. ⁶ მომავალათჱს C. ⁷ დავსდგამ C. ⁸ თუთიუელსა C.
⁹ განსქელა C. ¹⁰ ჭამის C.

3. — B; C : 4v; ¹ გუთხრობდა C. ² დიდისაჲ C. ³ პავსიოჲსისა C. ⁴ + და
 C. ⁵ არა C. ⁶ + მას C. ⁷ + მე C. ⁸ პურისა C.

კამასა⁹. ჰრქუა მას მამამან იოვანე: არცა მე გულის-წყრომასა¹⁰.
M₄

4. [v] მერმე¹ თქუა, ვითარმედ ესრე² თქუეს მამათა: კეთილ არს მონაზონისა არადაფარვად³ გულის-სიტყუათა თვსთაჲ⁴, დიდ-თა და მცირეთაჲ. და ვითარ⁵ პურიცა რავდენი შესასუმელი მიიღოს 5 და⁶ წყალი რავდენი ნაწუეთი შთანთქას⁷, ანუ ვითარ ჯდეს სენაკსა⁸ თვსსა⁹, ანუ რავდენსა ჟამსა ეძინოს, ანუ¹⁰ განიღვძოს¹¹, რაჲთა არა ნეფსით¹² რასმე¹³ იქმოდის¹⁴, არამედ ბერთა¹⁵ სულიერთა, რომელ¹⁶ გამოცდილ იყვნენ¹⁷ და შემძლებელ განკითხვად, მათდა თხრობად¹⁸, არა ჟამით ხოლო რომელნი დამკცოვენებულ¹⁹ იყვნენ²⁰, რამეთუ 10 მრავალთა ჰასაკისა მახედვითა გულის-სიტყუანი თვსნი²¹ უთხრნეს და კურნებისა წილ სასოწარკუეით²² მსმენელთა²³ არაგამოცდი-ლებათა²⁴ ექმნეს²⁵. [რამეთუ იყო ვინმე ძმაჲ ფრიად მოსწრაფჲ და ვითარ ძლიერად ებრძოდა²⁶ მას ეშმაკი²⁷ სიძვისაჲ, მივიდა ვისა-მე²⁸ და წარმოუთხრნა²⁹ გულის-სიტყუანი თვსნი³⁰. ხოლო მას რაჲ 15 ესმა, რამეთუ არა გამოცდილ იყო, განრისხნა და უბადრუეით ხა-დოდა³¹, [90] ვითარმედ: ღირსვე არა ხარ ყოფად ხატსა ქუეშე მონაზონთასა, უკუეთუ ეგევითარნი გულის-სიტყუანი გქონან. ესე ვითარცა ესმა ძმასა მას, განიწირა თავი თვისი³² და დაუტევე სენაკი თვისი და წარემართა სოფლად. ხოლო ღმრთისა მოღუაწებითა შე- 20 ემთხვა³³ მას მამაჲ აპოლო³⁴ და ვითარ იხილა იგი, რამეთუ შფოთსა შინა იყო და დიდსა³⁵ მწუხარებასა, ჰრქუა მას: შვილო, რაჲ არს მიზეზი ესოდენისა მაგის მწუხარებისა შენისაჲ? ხოლო მან წინაჲთ არა³⁶ უთხრა, რამეთუ დიდად შეურევებულ იყო. და უკუანაძსკნელ, ვითარ ფრიად ევედრებოდა მას ბერი იგი, უთხრა მას: გულის- 25 სიტყუანი სიძვისანი მაურევებდეს³⁷. და სახელ-სდვა და თქუა: მი-

⁹ კამალ C. ¹⁰ წყებასა C.

4. B : 287; C : 4v. ¹ + კულაღ BC. ² ესრეთ C. ³ ჰარა დაფარვად მონაზონისათჳს BC. ⁴ მისთაჲ BC. ⁵ ვითარმედ BC. ⁶ შესასუმელი მიიღოს და] შექამოს გინა C. ⁷ შთანთქას] შესუას თქუას C. ⁸ + შინა BC. ⁹ თვისსა C. ¹⁰ + რავდენა C. ¹¹ ეღუძოს BC. ¹² ნებსით C + ზმიდეს BC. ¹³ + გინა BC. ¹⁴ იქმოდის] ჰყოვდეს BC. ¹⁵ + მათ BC. ¹⁶ რომელნი BC. ¹⁷ იყუნენ C. ¹⁸ თხრობა B. ¹⁹ დამკცოვენებულ B, დამკცოვენებულ C. ²⁰ იყუნენ C. ²¹ თვისნი C. ²² + ქმნეს BC. ²³ მსმენელნი BC. ²⁴ გამოცდილებისა BC. ²⁵ ექმნეს] მათისაგან BC. ²⁶ ბრძოდა C. ²⁷ ეშმაკი] სული C. ²⁸ + ბერისა C. ²⁹ წარმოუთხრა C. ³⁰ გულის-სიტყუაჲ თვისი C. ³¹ + მას C. ³² თვისი C. ³³ შეემთხუა C. ³⁴ აპოლონი C. ³⁵ + შინა C. ³⁶ არარაჲ C. ³⁷ მაურევებენ მე C.

ვედ და უთხრენ³⁸ ბერსა მას. და ვითარ მან თქუა, არა არს ჩემდა სასოება³⁹, ამისთვის განმიწირავს თავი ჩემი და შევალ სოფლად⁴⁰. ვითარ ესმა ესე მამასა აპოლოს⁴¹. ფრიად ჰლოცვიდა მას და ასწავებდა და ეტყოდა: ნუ უცხო გიჩნ⁴², [V] შვილო, ნუცა წარაკუთეთ⁴³ სასოებასა, რამეთუ მე ესერა ესოდენსა სიბერესა და შრომასა შინა მაგათ გულის-სიტყუითაგან ფრიადი⁴⁴ ბრძოლაჲ მაქუს⁴⁵. შენცა ნუ სულმოკლე იქმნები ეგოდენისა მაგის მჭურვალეებისაგან, რომელი ეგოდენ კაცთა შრომით⁴⁶ არა განიკურნების, რადენ ღმრთისა კაცთ-მოყუარებითა, არამედ დღეს ხოლო მომმადლე⁴⁷ და უკმოიქეც⁴⁸ სენაკად⁴⁹ შენდა. და ძმამან მან ყო ეგრე. ხოლო მამაჲ აპოლონ წარვიდა სენაკად ბერისა მის, რომელმანცა სასოწარკუთეთილ ყო⁵⁰ იგი. და დადგა გარეშე და ევედრებოდა ღმერთსა ცრემლით და თქუა: უფალო, რომელმან განსაცდელი უმჯობესისათვის მიაწი⁵¹ კაცსა ზედა⁵², მოაქციე ბრძოლაჲ იგი ძმისაჲ მის ბერსა⁵³ ამას ზედა⁵⁴; რაჲთა გამოიციადოს და ისწავოს⁵⁵ სიბერესა თვისსა, რომელი ესდენთა⁵⁶ სიგრძისა ჟამთა ვერ ისწავა. რაჲთა შეეწეოდის, რომელთა ბრძოლაჲ აქუნდეს. და ვითარ ლოცვაჲ იგი აღასრულა⁵⁷. იხილა ჰინდოჲ ერთი, [91] რომელი დგა მახლობელად⁵⁸ სენაკასა⁵⁹ ბერისასა და სტყორცა ისარი ბერსა მას⁶⁰, რომლითა იწყალა მეყსეულად და აქა და იქი მიმოეკუთებოდა. და ვითარ ვერ ეძლო დათმენად, გამოვიდა სენაკით თვისით და მიერვე გზით წარემართა, ვინაჲთცა ჭაბუკი იგი. ხოლო მამამან აპოლონ გულის-ჟმა ყო საქმე⁶¹ იგი, შეემთხვა⁶² და ჰრქუა: ვიდრე ხუალ, ანუ რაჲ არს მიზეზი ამის ეგოდენისა⁶³ შფოთისაჲ, რომლითა შეპყრობილ ხარ?⁶⁴ ხოლო მან ცნა, რამეთუ ეუწყა მისთვის წმიდასა მას და სირცხვლითა ვერ უთხრობდა. ჰრქუა მას მამამან აპოლონ: უკუნიქეც სენაკადვე⁶⁵ შენდა და აპიერთიგან ცან უძლურებაჲ თვისი⁶⁶. ეგრეთ⁶⁷ შეპრაცხე თავი თვისი⁶⁸, ვითარმედ გიცის-ვე არა⁶⁹ ეშმაკმან, გინათუ შეურაცხე უყოფიე. და მისთვისცა ვერ ღირს ვიქმენ⁷⁰ მოსწრაფეთაებრ მისა მიმართ ბრძოლად. და რად ვიტყვ ბრძოლასა, ვინაჲთგან ზედა-მოსლვასაცა მისსა⁷¹ ჟამ ერთ ვერ დაუთმე. [V] ხოლო ესე ამისთვის შეგემთხვა

³⁸ უთხარ C. ³⁹ სასოებაჲ C. ⁴⁰ + და C. ⁴¹ აპოლონ C. ⁴² გინ C. ⁴³ წარაკუთეთ C. ⁴⁴ ფრიალ C. ⁴⁵ + და C. ⁴⁶ შრომითა C. ⁴⁷ + მე C. ⁴⁸ უკუმოიქეც C. ⁴⁹ სენაკადვე C. ⁵⁰ + ძმაჲ C. ⁵¹ მოაწიე C. ⁵² კაცსა ზედა — C. ⁵³ ბერისა C. ⁵⁴ ამის ზედა C. ⁵⁵ ისწავოს C. ⁵⁶ ესოდენთა C. ⁵⁷ აღასრულა C. ⁵⁸ ~ მახლობელად და C. ⁵⁹ + მის C. ⁶⁰ ~ ბერსა მას ისარი C. ⁶¹ საქმე C. ⁶² + მას C. ⁶³ ესოდენისა C. ⁶⁴ + შენ C. ⁶⁵ სენაკად C. ⁶⁶ თვისი შენი + და C. ⁶⁷ ეგრე C. ⁶⁸ შენა C. ⁶⁹ + შენ C. ⁷⁰ იქმენ C. ⁷¹ მისა C.

შენ, რამეთუ ჰაბუკი იგი, რომელსა ზოგადი მტერი ჰბრძოდა, და შენ განძლიერებისა წილ, ღუაწლისა მის მიმართ სასოწარკვეთილ ჰქმენ. არა განიზრახეა მცნებაჲ იგი, რომელი «სიბრძნესა» წერილ არს და იტყვს: «იქსნენ, რომელნი მიჰყვანდენ სიკუდილად და გამოიფრდიდ⁷² მომწყდართა?» ნუ ერიდები, არამედ არცა იგავი იგი მაცხოვრისა ჩუენისაჲ, რომელსა იტყვს: «ლერწამი დაჩეჩვლი არა შეჰქმესრო და პატრუკი მკუმონვარე⁷³ არა დაშრიტო»*. რამეთუ ვერმცა ვინ შეუძლო⁷⁴ თავით თვისით თავს-დებად მტერისა იგი ძვრის-ზრახვაჲ და ვერცამცა ცეცხლებერ შემწუველი იგი ბუნებისა მღუ-ღარებაჲ დაშრიტა, გინა⁷⁵ შეიკრძალა, უკუეთუშცა არა მადლი ღმრთისაჲ სცვიდა კაცისა⁷⁶ უძლურებასა. აწ ვინამთგან აღესრულა ჩუენ⁷⁷ ზედა მაცხოვრისა ესე მოღუაწებაჲ, ზოგადითა ლოცვითა უფალსა ვევედრნეთ, რაჲთა შენ ზედაცა ესე მოვლინებულ⁷⁸ [92] ტანჯვაჲ თანა-წარგეტადოს⁷⁹. რამეთუ მან გუემის და კუალად აგის, წყლის და კუალად განკურნის, დამდაბლის და აღამაღლის, მოაკუ-დინის და აცხოვნის, შთაგდის ჯოჯოხეთა⁸⁰ და აღმოიყვანის. ესე თქუა და ილოცა⁸¹. მოწევნულისა მისგან ბრძოლისა განათავისუფ-ლა და ამცნო მას, რაჲთა ითხოოს⁸² ენაჲ სწავლულებისაჲ, ცნობად უამი, რომელსა შინა ღირდეს თქუმაღ⁸³ სიტყუაჲ⁸⁴]**.

5. მერმე თქუა: სეფეწული ვინმე მონაზონ იქმნა და მონაგები მისი¹ განუყო გლახაკთა და დაიყენა რავდენიმე თავისა თვისსათვის სამსახურებელად, რამეთუ ვერ ყო, რაჲთამცა თავი თვისი სრულად მონაგებთაგან განაშიშულა² და სიმდაბლე მოიპოა³ და ჰეშ-მარიტსამცა კანონსა მონასტრისასა დაემორჩილა. ამისთვისცა წმი-დათა შორის განსუენებულმან ბასილი მიუგო და ჰრქუა მას ესრეთ: სეფეწულობაჲცა წარსწყმიდე და მონაზონებაჲცა ვერ⁴ ჰყავ. M7

6. [V] მერმე თქუა: ძმაჲ ვინმე მოუტდა¹ მამასა² სერაპიონს³ და უბრძანა⁴ ბერმან, მსგავსად ჩუეულებისა მისისა⁵, რაჲთა ლოცვა ყოს. ხოლო იგი ეტყოდა, ვითარმედ: ცოდვილ ვარ და ამასცა ხატ-

⁷² გამოიფრდიტ C. ⁷³ მკუმლონარე C. ⁷⁴ შეუძლოს C. ⁷⁵ გინათუ C. ⁷⁶ კაცთა C. ⁷⁷ ჩუენ] თქუენ C. ⁷⁸ + ესე C. ⁷⁹ წარგეტადოს C. ⁸⁰ ჯოჯოხეთად C. ⁸¹ + და C. ⁸² ითხოვოს C. ⁸³ თქუმაღ — C. ⁸⁴ სიტყუად C.

* მათე 12, 20. ** კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოჩნდა.

5. — B; C: 7v. ¹ მისი] თუისი C. ² განიშიშულა C. ³ მოიპოვა C. ⁴ ვერარაჲ C. ⁶. — B; C : 8. ¹ მოვიდა C. ² მამისა C. ³ სერაპიონისა C. ⁴ + მას C. ⁵ — მისისა C.

სა მონაზონებისასა არა ღირს ვარ და არა ინება⁶ ყოფად⁷. და უნდა, რაჟთამცა ფერკნი დაჰბანნა⁸. და იგი მასვე სიტყუასა იტყოდა და არავე თავს-იდვა⁹. მერჲე მოართუა მას პური, რაჟთამცა ჭამა. და ვითარცა ჰამდეს, იწყო ბერმან სიტყუად, სიყუარულით¹⁰ ეტყოდა:

5 შვილო, უკუეთუ გინებს, რაჟთამცა სარგებელ გეყო, დაადგერ სენაკსა შინა შენსა და ეკრძალე თავსა შენსა და ჯელთ-საქმარსა შენსა, რაჲეთუ არარას შეგძინებს¹¹ მიმოსლვაჲ ეგე¹² ეგოდენსა სარგებელსა. ხოლო მას რაჲ ესმა, განმწარდა ესოდენ და ფერი პირისა მისისაჲ ექცა¹³. და¹⁴ ვითარმედ ვერცა-ლა დაფარვად შეუძლო ბერი-

10 საგან, მამინ ჰრქუა მას მამამან სერაპიონ: აქამომდე იტყოდე, ვითარმედ ცოდვილი¹⁵ ვარ და არცა¹⁶ ცხორებად ღირს [93] ვარ და შეგუასმენდ¹⁷ თავსა შენსა. და აწ მე რაჲეთუ¹⁸ სიყუარულით გასწავებდ¹⁹, ესოდენ განმსწარდი²⁰, ვითარცა მკეცი. უკუეთუ გნებავს ნანდკლვე სიმდაბლის²¹, სხუამან რაჲ გრქუას²², მისი ისმინე და

15 მკნედ დათმენაჲ მოიპოე და ნუ ტყუილსა²³ ცუდსა დაჰკრებ თავისა²⁴ შენისათვის²⁵. ვითარცა ესმა ესე ძმასა მას, შეინანა და შეურდა²⁶ ბერსა მას. და ფრიად სარგებელ ეყო სიტყუაჲ იგი და წარვიდა და²⁷ ესრეთ ჰყოფდა²⁸.

მერჲე თქუა მანვე მამამან კასიანე, ვითარმედ: ღიღისა ხუ-

20 ცისა ისიღორეს ზე¹, რომელი იყო სკიტისაჲ, იყო ვინმე, სახელით პაფნოტიოს, დიაკონი, რომელი სათნოებათა მისთათვის აკურთხეს ხუცად, რაჟთა მსახურებდეს² შემდგომად სიკუდილისა მისისა³. ხოლო იგი არა შეეხო მღდლობასა მას კეთილად წესიერებისათვის, არამედ ეგო დიაკონებასავე ზედა. ამას უკუე მტერისა მანქანებითა

✓ 25 ეშურებოდ⁴ ვინმე ბერი⁵. და ვითარ ეკლესიად შეკრბეს ყოველნი ჟამის წირვასა, მიილო და დაღვა წიგნი თვისი სენაკსა [v] შინა მამისა პაფნოტისსა. და მივიდა⁶ და უთხრა მამასა ისიღორეს, ვითარმედ: ძმათაგანმან ვინმე წიგნი მიმპარა. და დაუკვრდა მამასა ისიღორეს და თქუა, ვითარმედ: არასადა⁷ რაჲ⁸ ყოფილ იყო ესევითარი

⁶ + ლოცვისა C. ყოფად C. ⁸ დაჰბანნეს + მას C. ⁹ + მათი C. ¹⁰ - და ასწავებდა მას და C. ¹¹ + შენ C. ¹² ეგე — C. ¹³ იტყოდა C. ¹⁴ — და C. ¹⁵ ცოდვილ C. ¹⁶ არცაღა C. ¹⁷ შეგუასმენდი C. ¹⁸ ~ რაჲეთუ მე C. ¹⁹ + და C. ²⁰ განმსწარდი C. ²¹ სიმდაბლე C. ²² გურქუას C. ²³ ტყუილსა [v] სიტყუასა C. ²⁴ თავსა C. ²⁵ შენსა C. ²⁶ შეურდა C. ²⁷ და — C. ²⁸ ჰყოფდა — C.

7. — B; C : 8v. ¹ — ზე ისიღორესა C. ² მსახურებდეს C. ³ მათისა C. ⁴ ეშურებოდა C. ⁵ ~ ბერი ვინმე C. ⁶ მოვიდა C. ⁷ არაჲსადა C. ⁸ რაჲ — C.

ადგილსა ამას. ჰრქუა მას ბერმან, რომელსაცა წიგნი⁹ დაედვა: მო-
ავლინენ¹⁰ ორნი მამათაგანნი ჩემ თანა¹¹ და აღვიხილო სენაკები.
და ვითარ მივიდეს, წარიყვანნა იგინი ბერმან პირველად სხვსა სე-
ნაკად¹² და უკუნადასკნელ მამისა პაფნოტისსა და პოეს¹³ წიგნი იგი
მუნ და მოართუეს ხუცესსა ეკლესიად და უთხრეს, სადა-იგი პოეს. 5
და დაურდა¹⁴ მას მამა პაფნოტი წინაშე ყოვლისა მის ერისა¹⁵ წი-
ნაშე მამისა ისიდორესსა და ჰრქუა¹⁶: დამდეგ პატიჟი, რამეთუ ვცო-
დე. და დასდვა მას პატიჟად, რაჟთა სამსა კვრიაკესა ჟამსა არა ეზი-
აროს. და მოვიდეს¹⁷ თითოეულსა¹⁸ კვრიაკესა წინაშე ეკლესიასა და
შეურდებინ¹⁹ თითოეულსა²⁰ მას მამათა²¹, შე-რაჟ-ვლენედ²² წმიდასა 10
მას ზიარებასა²³, [94] და ეტყვნ: შემინდვეთ, რამეთუ ვცოდე. და
შემდგომად სამისა მის კვრიაკისა შეიწყნარეს იგიცა წმიდასა მას²⁴
ზიარებასა. და მუნთქუესვე ეშმაკმან შეიპყრა ბერი იგი, რომელ-
მანცა ცილი დასდვა მას. და იწყო აღსარებად და თქუა, ვითარმედ:
ცილი შევსწამე²⁵ მონასა ღმრთისასა. და ვითარ ულოცა მას ყოველ- 15
მან ერმან, და ვერ განიკურნა. მაშინ დიდმან ისიდორე წინაშე ყო-
ველთასა ჰრქუა მამასა პაფნოტის: შენ ულოცე, რამეთუ შენ და-
გედვა ცილი. და თუ არა შენითა ლოცვითა განიკურნოს, ვერ სადა
განიკურნოს²⁶ ეგე. და ვითარ ულოცა, მუნთქუესვე განიკურნა ბე-
რი იგი. 20

მამისა კარიონისთვის

1. იტყოდეს მამისა კარიონისთვის, ვითარმედ ცოლი ესუა, სო-
ფელსა-ლა შინა იყო, და ორნი ძენი¹. და ოდეს მონაზონ იქმნა, სიყ-
მილი² იყო. მაშინ წარიყვანნა ცოლმან მისმან ორნი³ ძენი მისნი და
წარვიდა სკიტედ, ხოლო მას რაჟა ესმა, გამოვიდა და უბრძანა მას 25
[v] დაჯდომად მცირედ განშორებულად⁴ და ჰრქუა მას: რაჟა გნე-
ბავს?⁵ და მან თქუა⁶: დამიტევე მე⁷ მარტოჟ და აწ ვინ ზრდიდეს
ნაშობთა შენთა? ხოლო მან ჰრქუა⁸: მოავლინენ იგინი⁹ აქა. და მან
მიავლინნა¹⁰ მისა. და ერთი იგი უკუნ-იქცა დედისავე¹¹, ხოლო ერ-

⁹ + იგი C. ¹⁰ + ჩემდა C. ¹¹ ჩემ თანა — C. ¹² სენაკსა C. ¹³ პოეს C. ¹⁴ დაუვრდა
C. ¹⁵ + და C. ¹⁶ + მას C. ¹⁷ მოვიდოდეს C. ¹⁸ თუთოეულსა C. ¹⁹ შეურდებო-
ლის C. ²⁰ თუთოეულსა C. ²¹ მამათაგანსა C. ²² შე-რაჟ-ვიდოდინ C. ²³ + და მან ყო
ეგრე C. ²⁴ მას — C. ²⁵ დაესწამე C. ²⁶ ვერ სადა განიკურნოს — C.

1. — B; C: 10. ¹ + გამოსრულ იყუნეს C. ² + დიდი C. ³ ორნივე იგი C.
⁴ + რე C. ⁵ ვინებს C. ⁶ ჰრქუა + რამეთუ C. ⁷ მე — C. ⁸ + მას C. ⁹ ვენი C.
¹⁰ + იგინი C. ¹¹ + თუისისა C.

თი იგი, რომელსა¹² სახელი ერქუა¹³ ზაქარია, მივიდა მისა. მაშინ
 ჰრქუა დედაკაცსა მას: აჰა¹⁴, გაჰუს შენ ერთი და მე ერთი. და წა-
 რიყვანა იგი მის თანა ლავრად. და რავდენისამე კამისა შემდგომად
 დრტკნვიდეს¹⁵ ვინმე მის ყრმისა მუნ ყოფისათჳს¹⁶. ხოლო მამამან
 5 მისმან¹⁷ ჰრქუა მას: მოვედ, შვილო, და წარგიყვანო¹⁸ თეზაიდად¹⁹.
 ჰრქუა მას ყრმამან მან: მამაო, აჟა²⁰ ყოველთა მიციან, რამეთუ შვი-
 ლი შენი ვარ, არამედ მუნ არავინ მიცის. ხოლო მამაჲ მისი არა ერ-
 ჩდა, არამედ წარიყვანა იგი და მივიდა მუნ. და იწყეს თეზაიდელთა
 მათ სიტყუად, ვითარმედ: წარმო-ვინაჲ-მე-უცთუნებია²¹ ბერსა
 10 ამას ყრმაჲ ესე? [95] მაშინ ჰრქუა მამამან მისმან: გუალე, შვილო,
 სკიტესვე²². და კულად სკიტეს იგივე დრტკნვაჲ²³ იყო. ხოლო ზა-
 ქარია ერთსა შინა დღესა კვრიაკესა, ვითარ კრებაჲ განუტევეს,
 წარვიდა და მივიდა ტბასა მას საბავრუკესა და საყნოსელნი ხოლო
 ზე უტევენა, ხოლო სხუაჲ ყოველი გუამი მისი შთაჟადა წყალსა მას
 15 შინა. და ესრეთ შეჴამა მარილმან მან. ხოლო მო-ლა-ვიდა²⁴, არღარა
 საცნაურ იყო, ვითარმედ ესე იგი ზაქარია არს, არამედ ჴმითა ხო-
 ლო მარტოდ. და ვითარ აზიარებდა ხუცესი მადლსა მას ჴრისტესსა.
 გამოეცხადა მას²⁵ საქმე იგი²⁶ და თქუა²⁷: მოვედით, ძმანო, და იხი-
 ლეთ, რამეთუ ზაქარია მცირეჲ პირველსა მას კვრიაკესა კაცი განვი-
 20 და და დღეს ანგელოზი შემოვიდა. Mz

მამისა პეტრისტისა

1. ძმამან² ჰრქუა³ მამასა კრონეს: მითხარ მე სიტყუაჲ. ხოლო
 მან ჰრქუა⁴: მი-რაჲ-ვიდოდა ელისე სომანიტელისა მის, პოა⁵ იგი,
 რამეთუ არავის თანა⁶-ედვა საქმე, მაშინ მუცლად-ილო და შვა
 25 ელისე⁷ მისლვითა მით.

ჰრქუა მას ძმამან მან: რაჲ არს [v] სიტყუაჲ ეგე? ბერმან
 თქუა⁸: სულმან უკუეთუ განიფრთხოს და განაშოროს⁹ თავი თჳსი
 ზარუნვასა¹⁰ და დაუტეოს ნებაჲ თჳსი, მაშინ სული ღმრთისაჲ მო-

¹² რომლისა C. ¹³ ერქუა—C. ¹⁴ აჟა C. ¹⁵ დრტკნვიდეს C. ¹⁶ მუნ ყოფისათ-
 თჳსი მკიყვანებისათჳს C. ¹⁷ მისმან მის ყრმისმან C. ¹⁸ + შენ C. ¹⁹ თეზაიდას C.
²⁰ ~ აჟა მამაო C. ²¹ წარმო-ვინაჲ-უცთუნებოეს C. ²² სკიტედვე C. ²³ დრტკნვაჲ
 ზრახვაჲ C. ²⁴ მო-რაჲ-ვიდა C. ²⁵ მას — C. ²⁶ + მას C. ²⁷ ჰრქუა C.

1. B: 287v; C: 11. ¹ კრონესთჳს B, კრონესთჳსი C. ² + ვინმე B. ³ ჰრქუა
 რქუა B. ⁴ + მას BC. ⁵ პოა BC. ⁶ არარაჲ ვის თანა B. არავის თანა რაჲ C. ⁷ ელი-
 სეს A. ⁸ ბერმან თქუა რქუა მას ბერმან B. ჰრქუა მას ბერმან C. ⁹ განიშოროს B.
¹⁰ ზარუნვისაჲ C.

ვიდეს მის ზედა, და მიერთებან შემძლებელ იქმნას¹¹ ნაყოფისა გა-
ზოლებად, უკუეთუ არა ბერწ არნ. M₁

2. ძმამან ჰკითხა მამასა კრონეს¹ და ჰრქუა: რაჲ უყო დავიწ-
ყებასა ჩემსა, რომელი წარსტყუენავს გონებასა, ვიდრემდის მოიყ-
ვანის² იგი³ ცოდვასა ზედა? ჰრქუა მას ბერმან: ოდეს მოიღეს⁴ კი-
დობანი იგი უცხო თესლთა ბორბოტთა საქმეთათვის ძეთა ისრაელი-
სათა⁵, მაშინ მიზიდვიდეს⁶ მას, ვიდრემდის შეიღეს სახლსა მას და
გონის ღმრთისა მათისასა. და მაშინ დაეცა იგი პირსა ზედა თვისსა. ✓
ხოლო ძმამან მან ჰკითხა: რაჲ არს⁷ სიტყუაჲ ეგრე? ხოლო ბერმან
ჰრქუა: უკუეთუ შე-ვითარ-უძლონ და წარტყუენონ გონებაჲ კა-
ცისაჲ თვისთა მათგან მიზეზთა და⁸ ეგრე მიითრევედენ¹¹ მას, ვიდ-
რემდის მიიყვანიან¹² იგი თვთ მას უხილავსა¹³ ვნებასა ზედა, უკუე-
თუ მას აღგილსა მოიქცეს [96] გონებაჲ და ეძიებდეს უფალსა და
მოაქსენოს საუკუნოჲ იგი სარჩელი¹⁴, მუნტჳუესვე ვნებაჲ იგ-
უჩინო იქმნეს¹⁵, რამეთუ წერილ არს: რაჲამს მოიქცე და სულთ- 15
ოქტენე, მაშინ სცხონდე¹⁶ და სცნა, თუ სადა იყავ. M₂

3. ძმამან ჰკითხა მამასა კრონეს: რომლითა სახითა მოვიდეს
კაცი სიმდაბლესა? ჰრქუა მას ბერმან: შიშითა ღმრთისაჲთა. ჰრქუა
მას ძმამან მან: და რომლითა საქმითა³ მოვიდეს კაცი შიშსა ღმრთი-
სასა? ჰრქუა მას ბერმან: მე ესრე ვიტყვ, რაჲთა განაშოროს კაც- 25
მან თავი თვისი ყოვლისაგან საქმისა და მისცეს თავი თვისი შრომასა
კორცთასა და, რავდენ ძალ-ედვას, მოიქსენებდეს კორცთა⁴ განსლ-
ვასა და საშჯელსა⁵ ღმრთისასა. M₃

4. თქუა მამამან კრონე: უკუეთუმცა არა შეესხნეს მოსეს ცხო-
არნი¹ იგი მთასა მას ქუეშე ღმრთისასა. ვერმცა ეხილვა ცეცხლი 25
იგი მაყოლვანსა მას შინა.

¹¹ იქმნეს C.

2. B : 287v; C : 11. ¹ კრენე C. ² მოიყვანის BC. ³ იგი მას B. ⁴ მოუღეს BC. ⁵ ისრაელისათა BC. ⁶ მიზიდვიდეს C. ⁷ მას BC. ⁸ მამაო BC. ⁹ ბერმან ჰრქუა ჰრქუა მას ბერმან BC. ¹⁰ და ეგრე — C. ¹¹ მიითრევედენ მისი-
დვიდენ C. ¹² მიიყვანონ C. ¹³ უხილავსა მას C. ¹⁴ სარჩელი სატანჯელი BC. ¹⁵ იქმნას C. ¹⁶ სცხონდე C.

3. B : 288; C : 11v. ¹ სიმდაბლედ C. ² ჰრქუა მას ძმამან მან — BC. ³ სახითა BC. ⁴ კორცთაგან BC. ⁵ სარჩელსა B. სასჯელსა C.

4. B : 288; C : 11 v. ¹ ცხოვარნი BC.

✓ ჰკითხა ძმამან მან ბერსა²: და³ რასა აცნობებს მას⁴ მყოფალი⁵?
 ✓ ჰრქუა მას ბერმან⁶: მყოფალი კორცთა შრომასა აცნობებს, [v] რა-
 მეთუ წერილ არს: მსგავს არს სასუფეველი ღმრთისაჲ საფასესა,
 რომელი დაფარულ არს ველსა გარე. ჰრქუა მას⁷ ძმამან მან⁸: აჲ
 5 უკუე თვნიერ კორცთა შრომისა ვერ მიიწევის⁹ კაცი რომელსავე
 პატივისა? ჰრქუა მას ბერმან: ერთი¹⁰ ჯერი წერილ არს: ხედვედით¹¹
 სარწმუნოებისა წინამძღუარსა, სრულებისა¹² ჩუენისა მოქმედსა
 იესუს¹³, რომელმან-იგი წინა-განმზადებულისა მის წილ სიხარული-
 10 სა დაითმინა ჯუარი. და მერმე¹⁴ დავით იტყვს¹⁵: «უკუეთუ ვსცე ძი-
 ლი თულთა ჩემთა¹⁶ და ჰრუელი¹⁷ წამთა ჩემთა»* და შემდგომი ამი-
 სი. M₄

5. თქუა მამამან კრონე: კაცი, რომელი ყრმასა თანა იყოფო-
 ლის, უკუეთუ ძლიერ¹ იყოს და² ქუე ვერ³ დაეცეს⁴, წა-ვერვე-ემა-
 15 ტოს⁵.

მამისა კვპრესტისი

1. იტყოდა მამაჲ ჰიმენ მამისა კვპრესტის², ვითარმედ ესოდენ-
 სა საზომსა მიიწია, რამეთუ სნეულ³ იყო და მიმდები⁴ მწოლარე,
 ჰმადლობდა ღმერთსა და⁵ აყენებდა თვისსა ნებასა აღსრულებად. M₁

2. თქუა მამამან კვპრე: ნეტარ არს, რომელმან დაითმინოს
 20 [97] შრომაჲ მადლობით. M₂

3. შეკრებულ ოდესმე იყვნეს სკიტეს მელქიზხედეისთვის და
 დაავიწყდა მოყვანებაჲ მამისა კვპრესისი და უკუანამსკენელ მოიყვა-

² + მას BC. ³ + რქუა B, ჰრქუა C. ⁴ მა--BC. ⁵ + იგი BC. ⁶ ბერმან--BC.
⁷ მას--BC. ⁸ + ბერსა BC. ⁹ მიიწევისა B. ¹⁰ ერთ A. ¹¹ ხედვედით C. ¹² და-
 სრულებისა BC. ¹³ მსოს C. ¹⁴ და მერმე --B. ¹⁵ + მერმე B. ¹⁶ ჩემსა C. ¹⁷ რუ-
 ლი B.

5. B : 288; C : 12. ¹ + არა B, ძლიერი C. ² და--B. ³ ვერ--B. ⁴ + უკუეთუ
 ძლიერ იყოს და ქუე ვერ დაეცეს B. ⁵ წარვე-რადვე-ჰმართოს C. წარ-ვერ-ვერად-
 ჰმართოს B.

1. B : 288; C : 14. ¹ კვპრესტის B, კვპრესტისის C. ² კვპრესტის B, კუპრესტის-
 თლის C. ³ სნეულ C. ⁴ მიმედ C. ⁵ + და BC.

2. B:288; C:13v.

3. —B; C:13v.

* ფს. 131. 4.

ნეს იგიცა და ჰკითხვიდეს მას ამისთვის. ზოლო მან იცა¹ პირაა თვს-
სა სამგზის და თქუა: ვაჲ შენდა, კობრე², ვაჲ შენდა, კობრე², რომე-
ლი გამცნო შენ ღმერთმან ყოფად, იგი დაგიტევებოიეს, და რომელ-
სა არა ეძიებს შენგან, მას გამოიკითხავ. და ვითარცა ესმა ესე ძმა-
თა მათ, წარივლტოდეს სენაკად მათდა³. M₃

5

მამისა კროსისი

1. სიძვისა გულის-სიტყუათათვს ჰკითხა ვინმე ძმამან მამასა
კროსს. ხოლო მან ჰრქუა²: უკუეთუ გულის-სიტყუანი არა გქო-
ნან, საქმენი გქონან, რომელსა საქმენი ჰქონან³, გულის-სიტყუაჲ⁴
არა აქუნ⁵. ანუ ჩუეულებაჲ გაქუს⁶ ზრახვად დედაკაცისა თანა? ხო-
ლო მან თქუა⁷: არა. არამედ ძუელთა და ახალთა მწერალ არიან
გულის-სიტყუანი ჩემნი.

10

ჰრქუა მას ბერმან: მკუდართათვს ნუ გეშინინ⁸, [v] არამედ
ცოცხალთაგან ივლტოდე და ლოცვასა განკრძალულ იყავ. M

ნებარისა კომასისი

15

1. იწყო რაჲ მარხვად, აღვრ ასხენ ენასა შენსა და გუამი შენი
შებორკილე სენაკსა შინა წიგნის კითხვითა² და საღმრთოთა გუ-
ლის-სიტყუთა³ და აღუტევე კმაჲ და ღალადებლ ქრისტეს⁴ მიმართ.
უკუეთუ სცოდე⁵ უმეტრებით და ნათლის-ღებაჲ შეაგისე, ქრისტე⁶
მოვიდა სინანულისა ქადაგებად. რამეთუ იესუ არს სულთა და
ქორცთა მკურნალი. აწ უკუე იკმევდ⁷ ქორცთა⁸ შენთა, რომელსა
შინა ჰერ იყოს, და დაიმორჩილებდ⁹ ყოველსა შინა, რაჲთა არა სა-
ქუმელ ცეცხლის¹⁰ გექმნენ¹¹ შენ მერმესა მას საუკუნესა.

20

სიძვასა და გულის-წყრომასა მძლე ექმენ, და ყოველსა სახესა
სიბოროტისასა წინა აღუდგე, რაჲთა იხილო ქუეყანაჲ იგი, სავ-
სტ¹² ყოვლითა¹³ სურნელებითა¹⁴.

25

კრძალულებით ვიდოდე ოდესვე და ქორცთა შენთა დასცემდ,
რამეთუ მაგათსა უფროასი მტერი არა გივის შენ¹⁵ ცასა ქუეშე.

v.;

1 იცა C. 2 კობრე C. 3 თვისად C.

1.B : 288; C : 14. 1 კროსისთვის BC. 2+ მას BC 3 ჰქონდენ BC. 4 გულის-სიტყუანი C. 5 ჰქონან C. 6 აქუნ A. 7 თქუა| ჰრქუა C. 8 ვეშინიან B.

1. B : 307v; C : 105v. 1 კომასისი C. 2 წიგნის კითხვითა| წიგნითა BC. 3 სიტყუთა C. 4 ქრისტეს B. 5 სცოდე B. 6 აესე BC. 7 იკუმევდ C. 8+ შინა B. 9+ მაგათ BC. 10 ცეცხლისა C. 11 გექმნენ C. 12 სავსე C. 13 ყოვლითავე BC. 14 სურნელებითა B. 15~ შენ არა გივის BC.

2. [98] თქუა ბერმან: სული წმიდაჲ იგავა¹ შინა შემუსრვის² მომატყუებელად აღმალლებასა დასწერს და დიდებისა მომატყუებელად — სიმდაბლესა, რამეთუ ესრე იტყვს: უწინარეს შემუსრვისა ამაღლის³ გული კაცისაჲ და უწინარეს სიმდაბლისა⁴ დამდაბლის. აწ უკუე, რომელმან აიმაღლოს⁵ თავი თვისი, იგი დამდაბლდეს⁶ და რომელმან დაიმდაბლოს, იგი ამაღლდეს.

მერმე თქვა: განუყენებელ არს მადიდებელთაგან⁷ დიდებაჲ. და თუ⁸ მათ სიმდაბლისა მისგან არა უნებნ, არამედ ვითარცა იტყვს სული წმიდაჲ იგავთა შინა, თანა-ექვეის⁹ მდაბალთა დიდებაჲ.

10 მერმე თქუა ბერმან: ჰმატს მდაბალი თვთ მეფესაცა დიდებითა, რამეთუ მას პირსა წინაშე ხოლო აქებენ¹⁰, ხოლო მდაბალსა პირსა წინაშეცა და თვნიერ მისსაცა¹¹ აქებენ¹² მას¹³.

✓ მერმე თქუა: რომელსა ცალი დაედვას საქმისათვის რაჲსამე და იგი უბრალო იყოს მისგან, და სიტყვას-გებად შემძლებელ იყოს და 15 ნეფსით¹⁴ თვისით დადუმნეს, ამან თავი თვისი დაიმდაბლა [v] და ჰრქვან¹⁵ მდაბალ. ხოლო¹⁶ რომელი ბრალეულ იყოს და ემხილოს, დადუმნეს იგი ბრალისა მისგან, დაღონებულ არს და ჰრქვან¹⁷ მას დამდაბლებულ. და ესე არს პეტრესმიერი იგი¹⁸. თქმული¹⁹: ვითარცა აზნაურნი და ნუ ვითარცა საფარველად უკეთურებისა გაქუნ 20 აზნაურებაჲ იგი²⁰.

3. თქუა ვინმე წმიდათაგანმან: რაეამს ვილოცვიდით¹ უფლისა მიჰართ და ვიტყოდით: ნუ შემიყვანებ ჩუენ განსაცდელსა, არათუ რაჲთა არა² გამო-ვე არა³-ვიცადნეთ. და ამისთვის ვთქუთ⁴, არამედ რაჲთა არა დავინთქნეთ⁵ განსაცდელისა მისგან უჯეროჲსა მის საქ- 25 მითა. რამეთუ ესე არს შესლვაჲ განსაცდელსა⁶, რამეთუ წმიდანიცა იგი მოწამენი გამოიცადნეს სატანჯველსა⁷ და ოდეს არა იძლინეს, არა შევიდეს განსაცდელსა, ვითარცა-იგი რომელი მკეცისა⁸ თანა 1 ბრძოლასა ჰყოფნ, ვიდრე არღა შეუჰკამიედ მკეცსა მას, არა შესრულ

2. B : 307v; C : 106. ¹ იგავთა BC. ² შემუსრვისა BC. ³ ამაღლის BC. ⁴ სიმდაბლისა] დიდებისა B. ⁵ ამაღლოს C. ⁶ დამდაბლდეს] შემუსროს B, შედმოსროს C. ⁷ მდაბალთაგან BC. ⁸ და თუ] დალაკათუ BC. ⁹ იქვეის C. ¹⁰ აქებელ B. ¹¹ მისსაც BC. ¹² აქებელ B. ¹³ მას — BC. ¹⁴ ნებსით. C. ¹⁵ რქვან B, რქუიან C. ¹⁶ ხოლო — B. ¹⁷ რქვან B, ჰრქუიან C. ¹⁸ იგი — C. ¹⁹ თქმული C. ²⁰ ვეუ BC.

3. B : 308; C : 106v; ¹ კილოცვიდეთ C. ² არა — BC. ³ გამო-ვე-არაჲ C. ⁴ ვთქუ-ათ C. ⁵ დავითქნეთ B. ⁶ ლდა B. ⁷ სატანჯველითა BC. ⁸ მკეცსა C.

არნ⁹ მისსა¹⁰. ხოლო უკუეთუ შეიკამის¹¹, მაშინ შევიდეს მისა. [99] ეგრეთა ყოველსა ზედა ვნებასა არს. ვიდრე არღა ძლეულ იყოს ვნებისა მისგან.

4. თქუა ბერმან: უკუეთუ განსაცდელი არს ცხორებაჲ კაცისაჲ ქუეყანასა ზედა, ვითარცა იტყვს იობ, რაჲსათჳს გიკვრს, ოდეს გამოვიცადებოდით, ვითარცა უცხოჲ რაჲმე შემთხუევაჲ. გარნა მოთმინებაჲ ჯამს და ღმრთისა მიმართ ვედრებაჲ, რაჲთა ნებისაებრ მისია განვლოთ განსაცდელი იგი და არარაჲ გუევენოს მისგან.

5. მერმე თქუა: სიმდაბლს¹ მოშიშებასა თანა სადავე კეთილ არს², რამეთუ არს რომელი³ განსცხრებინ და ჰგონებნ, ვითარმედ მადლი⁴ აქუნ⁵, და უკუეთუ მრავალ ჟამ⁶ ჰყოფდეს მას, საბრალობელ იყოს. ხოლო მდაბალსა მას მოუკრძალავნ⁷ თავი თჳსი სიმდაბლითა მით და აქუნ⁸ მარადის⁹ პატივი თჳსი.

6. მერმე თქუა ბერმან: წმიდათა ქრისტე თავთა შინა მათთა აქუს¹ და აქასაცა იპყრობენ უნებლიათ² და მუნსაცა, რამეთუ აქადცა და მუნიცა ქრისტესი არს. აწ უკუე რომელსა აქუნდეს ქრისტე, [V] აქუს იგი და ყოველივე მისი, ხოლო რომელსა ჰქონან ვნებანი, დადათუ სოფელი ესე³ ეპყრას, არა-ვე-რაჲ აქუს მას, გარნა ვნებანი იგი. რომელ⁴ უფლებენ მის ზედა.

7. მერმე თქუა: სიმდაბლს¹ უძლიერეს არს უფროჲს ყოვლისა მძლავრებისა², რამეთუ მან გარეშე³ ხოლო დაიმორჩილის⁴ შიშით და არა⁵ ნეთსით⁶ და გულისა ვერ დააჯერის. და რომელიმე ქუე განხედავენ⁷, რაჲთა პოს ჟამი და კუალად-აგოს მას. ხოლო მდაბალმან მან პირველად გულსა შინა⁸ მდაბლითა მით სახითა მისითა დაარწ-

⁹ - იგი BC. ¹⁰ მისა BC. ¹¹ შეკამის BC.

4. B : 308; C : 107.

5. B : 308; C : 107. ¹ სიმდაბლე C. ² - კეთილ არს სადავე C. ³ რომელიმე BC.

⁴ დუმილი C. ⁵ აქუს და BC. ⁶ ჟამს C. ⁷ მოუკრძალავს C. ⁸ ქასა BC. ⁹ მარადის-BC.

6. B : 308; C : 107. ¹ აქუს აქუნდა BC. ² უენებელად BC. ³ - ყოველი BC.

⁴ რომელნი BC.

7. B : 308; C : 107v. ¹ სიმდაბლე C. ² მძლავრობისა BC. ³ გარეშე B. ⁴ დაემორჩილის B, დაემორჩილის C. ⁵ არა -A. ⁶ ნებათ C. ⁷ გახედავენ C. ⁸ შინა შენსა BC.

მუნის⁹, რაფთა ჰყუარობდენ¹⁰ მას და არღარა ეძიებდეს¹¹ ჟამსა ბო-
 როტიის-ყოფად მისა¹². [და თქუა, ვითარმედ: მითხრობდა ვინმე მა-
 მათაგანი, ვითარმედ ორნი ებისკოპოსნი იყენეს¹³ ახლოს¹⁴ ურთი-
 ერთას და მკისინვარებაჲ იყო მათ შორის. და ერთი იგი მდიდარი
 5 იყო და ჰმძლავრობდა¹⁵, ხოლო ერთი იგი მდაბალი იყო მეტად. და
 მძლავრი იგი ეძიებდა¹⁶ ბოროტის-ყოფად მდაბალსა მას¹⁷. და მას
 ესმინ და ეტყვნ [100] მღღელთა თვსთა, რამეთუ იცოდა, რაჲ-
 იგი¹⁸ ეგულებოდა ყოფად: ნუ ზრუნავთ¹⁹, რამეთუ ჩუენ ვსძლოთ
 მას სახელითა ქრისტესითა. და იგინი ეტყოდეს²⁰ მას: უფალო, ვინ
 10 შემძლებელ არს წინა დადგომად მისა? და ჰრქუა მათ: დათმეთ და
 იხილოთ წყალობაჲ ღმრთისაჲ. მაშინ დაუშვირა და ვითარ წმიდა-
 თა მოწამეთა კრებაჲ ეყო მას²¹ ებისკოპოსსა²², ხოლო ზან წარიყ-
 ვანნა მღღელნი თვსნი და ჰრქუა²³: შემომიდეგით მე²⁴. ვითარცა მე
 ვყო და იხილოთ²⁵, ყავთ თქუენცა და ვსძლოთ მას. და იგინი იტ-
 15 ყოდეს²⁶: რაჲ-მე ეგულების ყოფად? და ვითარ მივიდოდა იგი
 მღღელთა მისთა თანა ფსალმუნითა და გალობითა და ყოველი იგი
 ქალაქი შეუდგა მას²⁷, შეურდა²⁸ ფერკთა მისთა მღღელთა თვსთა²⁹
 თანა და ჰრქუა მას: შემინდვე ჩუენ, უფალო ჩუენო, მონანი შენნი
 20 ვართ. ხოლო იგი შეძრწუნდა საქმესა მას ზედა³⁰, რომელი³¹-იგი
 ყო, და შეინანა, რამეთუ ღმერთმან მოაქცია გული მისი. და შეუპ-
 ყრნა მას ფერკნი და ჰრქუა: შენ ხარ უფალი ჩემი³². [V] და მიე-
 რითვან იქმნა მათ შორის დიდი სიყუარული და ეტყოდა მღღელთა
 მათ თვსთა მდაბალი იგი: არა გეტყოდეა, ვითარმედ ჩუენ ვსძლოთ
 მას მადლითა ქრისტესითა? და თქუენცა ოდეს მტერი ვინ³³ გე-
 25 სუას, ეგრეთ³⁴ ჰყვიით³⁵ და სცხონდით³⁶]*.

8. ძმამან ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: რაჲ ვყო, რამეთუ სიძვისა
 ბრძოლაჲ მაქუს. ჰრქუა მას ბერმან: რომელსა აქუნდეს¹ გულის-
 სიტყუაჲ, გინათუ² სხვსა რაჲსამე³ ვნებისაჲ, უკუეთუ თავს-იდვას

⁹ ღაარწმუნოს BC. ¹⁰ ჰყუარობდენ BC. ¹¹ ეძიებდენ BC. ¹² ყოფად მისა] ყოუისა მისისა-
 სა BC. ¹³ იყენეს C. ¹⁴ მახლობელად C. ¹⁵ მძლავრი C. ¹⁶ ~ მძლ ვ რ ი იგი ეძიებდა C.
¹⁷ მდაბლის. მი. C. ¹⁸ იგი — C. ¹⁹ ჰზრუნავთ C. ²⁰ ეტყუოდ C. ²¹ მას — C.
²² ებისკოპოზოჲჲჲჲჲ C. ²³ + მათ C. ²⁴ + და C. ²⁵ მიხილოთ C. ²⁶ + ვითარმედ C.
²⁷ + და C. ²⁸ შეურდა C. ²⁹ თვსთა] კიარა C. ³⁰ ზედა—C. ³¹ რომელი C. ³² +
 და მამა. C. ³³ ვინმე C. ³⁴ ვცეკუენ C. ³⁵ ჰყოფდით C. ³⁶ სცხონდით] სძლოთ
 მას C. * ე ე ე შ ი ჩასქელი ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

8. B : 308v; C : 108 ¹ აქუნდის C. ² გინა სხვისა C. ³ რაჲსამე C.

მცირედ შრომაჲ მარხვითა და ხალოდის⁴ ქრისტესა, მოუვლინოს მას შეწევნაჲ და აღუმციროს მას ვნებაჲ იგი⁵. და პოოს⁶ განსუენებაჲ. უკუეთუ არა, ფრიადი შრომაჲ წარკდეს გულის-სიტყუათა მათ შინა, რამეთუ ვიდრემედის ვნებასა მას შინა იყოს, ვერასადა პოოს⁷ განსუენებაჲ, რამეთუ არა ვინაჲ არს განსუენებაჲ; გარნა შეწევნითა ქრისტესითა.

5

9. თქუა ბერმან: ყოველსა საქმესა დასაბამსა აქუს¹ შრომაჲ. აწ უკუე რომელმან იწყოს [101] ყოველსა საქმესა კეთილსა, გინა სიმდაბლესა², ანუ³ მორჩილებასა, უღირს, რაჲთა სარწმუნოებით ესვიდეს⁴ ღმერთსა⁵, რაჲთა არა დაუტეოს იგი მასვე შრომასა შინა, არამედ მოაგოს იგი სახესა ზედა კეთილსა, რომლითა განსუენებულ იყოს, რომელსა-იგი შრომით ეწყოს⁶ საქმესა ზედა⁷ კეთილსა და ესრეთ⁸ მოიღოს გულს-მოდგინებაჲ კეთილი.

10

10. თქუა ბერმან: თავსა თვსსა მადლი მოატყუას, რომელმან წარიმართოს ქრისტეს¹ მიმართ ყოველსა შინა საქმესა². რამეთუ იცის პატივის-ცემაჲ თვსთაჲ მათ და საყუარელ ყვნის³ იგინი ყოველთაგან. დაღათუ მცირედ ჟამ უტევენის იგინი განსაცდელსა შინა მათისა გამოცდილებისათვის, არამედ სრულიად არავე⁴ დასთხინის⁵ იგინი.

15

[მერმე⁶ თქუა: ერის-კაცსა⁷ ვინმე ძმ⁸ ესუა ღმრთის-მოშიში და ქალწული და ყოვლისაგან მმარხველი და ღვნოსაცა⁹ არავე¹⁰ სუმიდა სიყრმითგან, რამეთუ მონაზონებაჲ გულსა¹¹ ედგა. [v] და შამასა მისსა უნდა, რაჲთამცა ამის სოფლისა საქმესა შეადგინა იგი. ხოლო იგი არა თავს-იდებდა, ესხნეს სხუანიცა ძენი¹², არამედ უმეტესად იგი უყუარდა¹³. ვითარ არა შეეტყუებოდა გონებაჲ მისი მა-

20

25

⁴ ჰხალოდის B. ⁵ ენებაჲ იგი] ენებისა მისგან BC. ⁶ პოოს C. ⁷ პოოს C.

9. B : 308v; C : 108v. ¹ აქუნ B. ² სიმდაბლესა] სოწილესა B. გინა სოწილესა C. ³ ანუთუ BC. ⁴ + სახიერებასა BC. ⁵ ღმრთისასა B. ქრისტესა C. ⁶ იწყო BC. ⁷ ზედა — BC. ⁸ ესრეთ B.

10. B : 308v; C : 103v. ¹ ქრისტეს B. ² მისსა C. ³ ყუნის C. ⁴ არა BC. ⁵ დასთხინის B. ⁶ მერმე] და მეჰმე C. ⁷ ერისა კაცსა C. ⁸ ძე C. ⁹ ოღინოსა C. ¹⁰ არა C. ¹¹ გულს C. ¹² ძანი C. ¹³ უმეტესად იგი უყუარდა] უხუეუსად იგი იყო + და C.

გიტეო შენ აქა⁴⁴? და წარვიდე. ხოლო მან პრქუა: წარვედ, და ოდეს
 ეამი მოიწიოს, მე მოგიწოდო⁴⁵. და ოდეს მოიწია ეამი, აღდგა და
 დაპრეკა საკუმელისა კარსა. და მოხედა⁴⁶ მას შამან მისმან. ხოლო
 მან კელი განუყარა, ვითარმედ მოვედ აქა⁴⁷, და ვითარცა მივიდა⁴⁸,
 მისცა სული თვისი უფალსა. და ყოველთა დაუკვრდა და ადიდებდეს
 ღმერთსა და იტყოდეს: ღირსად სიყუარულისა მისისა. რომლითა
 შეიყუარა ღმერთი, განსუენებაცა პოა⁴⁹]*.

11. მერმე თქუა, ვითარმედ¹: არიან ვინმე, რომელნი [103]
 ფარულად ჰყოფენ საქმეთა თვისთა ღმრთისათვის და ეძიებდიან² დი-
 დებასა კაცთასა, ხოლო თავადმან არა უტევის³ სრულიად დაფარ- 10
 ვა მათი პატივის-ცემად მათა⁴ და სადიდებელად სახიერებისა მი-
 სისა⁵ და აღსაბაძველად, რომელთა უნდეს ბაძვის.

12. და იტყოდა, ვითარმედ: მითბრობდა¹ ნეტარი მამა ლო-
 გინე², ხუცესი წმიდისა აღსადგომელისა და თქუა: მთავარსა ვის-
 მე, მეფისა თანამზრახველსა, სამეუფოს³ ცოლი ესუა ქმნულებითა⁴ 15
 შუენიერი და ქველის-მოქმედი ფრიად⁵. და ცხონდებოდეს⁶ ესენი
 ზოგად სამეოც წელ. და ოდეს აღესრულა დედაკაცი იგი, შეკრბეს
 მეგობარნი მისნი და მოვიდეს ნუგეშინის-ცემად მისა და იწყეს მი-
 სა მიმართ, ვითარმედ: გიღირს, რაჟთა ნუგეშინის-სცე თავსა თვს- 20
 სა. იცი, რამეთუ კეთილთა საქმეთა შინა⁷ წარვიდა მადლითა ქრის-
 ტესითა, არამედ⁸ ესეცა ვთქუათვე, ვითარმედ ცხორებისაგანცა [v]
 კეთილად იხარეთ, რამეთუ ესრეთ ურთიერთას თანად⁹ დაჰბერ-
 დით. და ვითარცა თქუეს, ვითარმედ იხარეთ, მან განილიმა¹⁰. და¹¹
 პრქუეს მას: რაჟსათვის განილიმენ? ხოლო იგი ღუმნა. და ვითარ¹²
 მრავალყამ აიძულებდეს მას თბრობად, მაშინლა თქუა: ქრისტემან 25
 მხოლო მან¹³ უწყის, რომელმანცა მიუწოდა¹⁴ სულსა მისსა¹⁵, რა-

⁴⁴ აქა — C. ⁴⁵ გიწოდო C. ⁴⁶ მოხედნა C. ⁴⁷ აქა — C. ⁴⁸ მოვიდა შამა მისი მეყსუ-
 ლდ C. ⁴⁹ განსუენება პოა C. * კავებში ჩასმული ტექსტი B ხელნაწერში არ
 აღმოჩნდა.

11. — B; C: 110. ¹ ვითარმედ — C. ² ერიდებიან C. ³ უტევის C. ⁴ მათა მათლა C.
⁵ მისისა მისისა C.

12. — B; C: 110. ¹ + ჩუენ C. ² ლონტინე C. ³ სამეუფოსა C. ⁴ ქმნულობი-
 თა C. ⁵ ფრიად ყოლად C. ⁶ ცხონდებოდეს C. ⁷ ~ შინა საქმეთა C. ⁸ არამედ
 რაჟთა C. ⁹ თანად — C. ¹⁰ განილიმნა C. ¹¹ და — C. ¹² ვითარ ესე ვითარ C. ¹³ მა-
 შინლა თქუა ქრისტემან მხოლომან — A. ¹⁴ + მას C. ¹⁵ სულსა მისსა — C.

მეთუ ვითარცა შემოვიდა ჩემდა ქალწული, ეგრეცა¹⁶ მივიდა მისა. და ვითარცა ესმა ესე, ყოველთა დაუჟკრდა და ადიდებდეს ღმერთსა.

13. მერმე თქუა ბერმან ღმრთისა კაცთა ჭეშმარიტებისათვის: და მისგანცა ისწავებენ და მისსა სახელსა ზედაცა ცხონდებიან¹ და მისგანცა იდიდებიან, ვითარცა-იგი სანატრელი იოსებ და სუსანა, რომელნი-იგი გამობრწყინდეს სიწმიდითა მით მათითა, ხოლო რომელნი შეურაცხ-ჰყოფენ მას გემოთაგან ამის სოფლისათა, მისგანვე ემხილების და უპატიო იქმნებიან, ვითარცა-იგი მეგვპტელი დედა-კაცი და მოხუცებულნი ბაბილონს შინა. არამედ ნეტარ არს, რომელი მარადის ჭეშმარიტებასა [104] შეეყოს, რამეთუ მის მიერ იდიდებოდეს.

გამისა ლოტისთვის

1. მო-ვინმე-უქდა ბერი მამასა ლოტს და ვევედრა მას სენაკისათვის. ხოლო მან მისცა მას, რამეთუ იყო ბერი იგი უძლური. და განუსუენა მას მამამან ლოტ. და თუ ვინ¹ მოვიდის, ხილვად მისა მიავლინის², რაფთა იხილოს ბერი იგი უძლური. და იწყო ბერმან³ სიტყუად სიტყუათა⁴ ოროგინესთა⁵. და იურვოდა მამა ლოტ და იტყოდა: ნუუკუე ჰგონებენ⁶ მამანი, ვითარმედ ჩუენცა ეგეთნი ვიდრემე ვართ, და გან-თუმცა-ავლინა⁷ მიერ ადგილით, მცნებისა მისგან ემინოდა. მაშინ აღდგა მამა ლოტ და მივიდა მამისა არსენისა⁸. ჰრქუა მას მამამან არსენი: ნუ წარავლინებ, არამედ არქუ⁹: აჰა ესერა ღმრთისა მოცემული ჰამე¹⁰, სუ და განისუენე, ვითარცა გნებავს, გარნა მაგას სიტყუასა ნუ იტყუ. და თუ უნდეს, სახმ განიგოს, უკუეთუ¹¹ არა უნდეს, თვთ ივლტოდის. მაშინ წარვიდა მამა ლოტ და ყო ეგრე. [V] ვითარცა ესმა ბერსა მას, ჰრქუა მას: განმავლინე მე¹² ამიერ ადგილით, რამეთუ ვერ ძალ-მიც ტკრთვად უდაბნოსა ამას. და ესრეთ წარგზავნა¹³ იგი მშკდობით. M₁

2. მი-ვინმე-ვიდა ძმა მამისა ლოტისა. და ვითარ იურვოდა იგი, ჰრქუა მას ბერმან: რაჲ ჰყავ, ძმაო? ხოლო მან ჰრქუა მას:

¹⁶ ეგრეთცა C.

13. B : 308v; C : 110v. ¹ ცხონდებიან C.

1. — B, C : 14. ¹ ვინმე C. ² + მისა C. ³ + მან C. ⁴ + მათ C. ⁵ უროგინესთა C. ⁶ ჰგონებდენ C. ⁷ გა-თუმცა-ავლინა C. ⁸ არსენისსა C. ⁹ + მას C. ¹⁰ + და C. ¹¹ + და C. ¹² — მე C. ¹³ წარგზავნა წარავლინეს C.

2. B : 288v; C : 15.

ცოდვამ დიდი ვქმენი¹ და ვერ ვიკადრებ² თხრობად მამათა. ჰრქუა მას ბერმან: აღმიარე და მე თავს-ვიღვა იგი. მაშინ ჰრქუა მას: სიძვასა შევეარდი და უზორე, რადთამცა მივემთხვე საქმესა მას. ჰრქუა მას ბერმან: გულ-დებულ იყავ, ძმაო, რამეთუ არს სინანული. არამედ დაქედ ქუაბსა შინა და იმარხვედ ორ-ორით და მე ვიტვრთო ზოგი³ ცოდვისა⁴ შენისაჲ⁵. და ვითარცა აღესრულნეს სამნი კვრია-ენი, გამოეცხადა ბერსა, რამეთუ შეიწყნარა⁶ ღმერთმან სინანული ძმისაჲ მის. M₂

მანისა ლუკისთვის

1. მოუტდეს¹ მამასა ლუკის მონაზონნი და ჰკითხა მათ ბერმან: 10 რაჲ არს კელთ-საქმარი თქუენი? ხოლო მათ ჰრქუეს: [105] არარაჲ, არამედ, ვითარცა იტყვს² მოციქული, მოუკლებელად ვილოცავთ.

ჰრქუა მათ³ ბერმან: შეამით არა? და მათ⁴ ჰრქუეს: ვკამით. და 15 ოდეს შეამდით⁵, ვინ ილოცავნ თქუენთვის? მერმე ჰრქუა: და-არა-იძინითა? და თქუეს⁶: დავიძინით⁷. ჰრქუა მათ ბერმან: და ოდეს გძინავნ, ვინ ილოცავნ თქუენთვის? და ვერარაჲ მიუგეს მათ ამას ზედა. მაშინ ჰრქუა მათ: შემინდვეთ მე, რამეთუ აჰა ესერა არა ჰყოფთ, ვითარ-ეგე იტყვთ⁸. ხოლო მე გიჩუენო თქუენ, რამეთუ 20 კელთ-საქმარსა ჩემსა. ვიქმ და მოუკლებელად ვიტყვ⁹: მიწყალე მე, ღმერთო, დიდითა წყალობითა შენითა და მრავლითა მოწყალებითა შენითა აკოცე¹⁰ ურჩულოებაჲ ჩემი. და ჰრქუა მათ: არსა ლოცვამ ესე, ანუ არა?¹¹ მერმე თქუა: კელთ-საქმარისა მისგანი მივსცი ნაკლულევენსა და მე¹² ოდეს¹³ ვკამდი, გინა¹⁴ მეძინის¹⁵, იგი ილოცავნ ჩემთვის¹⁶ და მადლითა ღმრთისაჲთა აღესრულის¹⁷ ჩემ ზედა, ვითარ- 25 მედ მოუკლებელად ილოცვიდით¹⁸. M₁

[მამისა ლონგინოსისთვის]

1. [V] ჰკითხა ოდესმე მამამან ლონგინოს¹ მამასა ლუკის სამი გულის-სიტყუაჲ და თქუა²: მინებს უცხოების. ჰრქუა მას ბერმან:

¹ ექმენ BC. ² ვიკადრე BC. ³ + ვე BC. ⁴ ცოდვამ BC. ⁵ შენი BC. ⁶ შეიწირა B.

1. — B; C: 15. ¹ მო-ვინმე-უტდეს C. ² იტყუის C. ³ მას C. ⁴ და მათ—C. ⁵ ჰსკამდით C. ⁶ ჰრქუეს C. ⁷ + და C. ⁸ იტყუით C. ⁹ ვიტყუი C. ¹⁰ აკოცე C. ¹¹ + და მათ ჰრქუეს არსდა C. ¹² მე — C. ¹³ + მე C. ¹⁴ გინათუ C. ¹⁵ მძინავნ C. ¹⁶ ჩემთვის C. ¹⁷ აღესრულების C. ¹⁸ ილოცვიდით C.

1. B: 288 v; C: 15 v. ¹ ლონგინოზ C. ² თქუა [რქუა+მას მამაო B, ჰრქუა მამაო C.

- ✓ უკუეთუ არა შეიკრძალო ენაჲ³, ვიდრეცა ხვდე⁴, არა უცხო ხარ. მერმე ჰრქუა მას: მინებს მარხვის ორ-ორით. ჰრქუა მას ბერმან: თქუა ესაია წინაწარმეტყუელმან, ვითარმედ: დაღათუ⁵ შეიდრიკო, ვითარცა გრკალი, ქედი შენი, არცა-ღა ესრეთ ეწოდის მარხვაჲ სათნოჲ, არამედ უფროჲს-ღა ეკრძაღე გულის-სიტყუათა⁶. ჰრქუა მას მესამედ: მინებს⁷ სივლტოლაჲ კაცთაგან. ხოლო მან ჰრქუა მას: უკუეთუ არა პირველად კაცთა თანა განიგნე⁸ სათნოებანი შენნი, ვერცა მარტომან რაჲ ჰყო. M₁

მამისა მამსიმოსის

- 10 1. თქუა მამამან მაქსიმოს, ვითარმედ: შიში ღმრთისაჲ ესე არს კრძალვაჲ და ურვაჲ, რაჲთა არა შევარდეს კაცი პატიჲსა საუკუნე-სა ცოდვათა თვისათჲს.
- ! 2. მერმე თქუა¹: რომელმან სძლოს ნაყოფენებასა², უძლევებს ვნებათა, და რომელმან [106] ისწაოს სიმდაბლჲ³. უსწავის ყოვე-
15 ლი სათნოება⁴.
3. მერმე თქუა ბერმან, რამეთუ¹: ესე სამნი საქმენი თავ არიან ყოვლისა და უღირს კაცსა, რაჲთა დასხნეს წინაშე თუალთა მისთა²: ყოლადვე მოიგოს³ კსენებაჲ სიკუდილისაჲ ყოველსა ჟამსა, და ყოველთა კაცთაგან მოკუდეს, და დაადგრეს ყოლადვე ღმრთისა თანა.
- 20 რამეთუ უკუეთუ არა მოკსენე იყოს კაცი სიკუდილისა⁴, ყოლადვე ვერ შემძლებელ არს მოკუდინებად ყოველთაგან კაცთა და უკუეთუ არა მოკუდეს ყოველთა კაცთაგან⁵. ვერ შემძლებელ არს დადგრომად ღმრთისა თანა მარადის.

4. მერმე თქუა¹: უკუეთუ არა იყოს შენ თანა საქმე შინაგანი²
25 სულიერებრი, წადიერ იყავ და იღუწიდ. რაჲთა იყოს შენ თანა

³ + შენი BC. ⁴ ხუდიე C. ⁵ დაღათუ BC. ⁶ + ბაგეთას BC. ⁷ + მე C. ⁸ განანე BC.

1. B : 314; — C.

2. B : 314; C:141 v. ¹ მერმე თქუა თქუა მამამან მაქსიმოს BC. ² ნაყრსა BC.

³ სიმდაბლე C. ⁴ სათნოებაჲ B.

3. B : 314; C : 142. ¹ მერმე თქუა ბერმან რამეთუ თქუა ბერმან ვითარმედ BC.

² + და C. ³ მოიგონს C. ⁴ სიკუდილსა C. ⁵ + უკუეთუ არა მოკუდეს ყოველთა კაცთაგან—A.

4. B : 314; C : 142. ¹ მერმე თქუა თქუა ბერმან BC. ² საქმე შინაგანი მოკუდი-ნება BC.

შრომაჲ³ კორციელებრი. და ესრეთ იყოს შენ თანა საქმე იგი სუ-
ლიერებრივი⁴.

მამისა მაპარისტჳს მიგვაბილისა

1. გვთხრობდა თავისა თვისისათჳს მამაჲ მაკარი და თქუა: სი-
ჴაბუყესა ჩემსა ვჯედ სენაკსა შინა ჩემსა ეგვბტეს, და მოვიდეს, შე- 5
მიპყრეს და [V] დამადგინეს მე ხუცად დაბასა¹. ხოლო მე არა თავს-
ვიდევე, არამედ წარვედ სხუასა ადგილსა. და მოვიდა ჩემდა ღმრთის
მოშიში ერისა²-კაცი და მიიღოს³ კელთ-საქმარი ჩემი და მსახუ-
რებდა⁴.

შე-ვისმე-ემთხვა განსაცდელი ქალწულსა დაბასა⁵ შინა და 10
ოსიძეა. და ვითარ ჰკითხეს⁶, ვინყო ეგე შენ თანა, ხოლო მან ჰრქუა
მათ: მარტოდ-მყოფმან მან⁷. მაშინ გამოვიდეს და შემიპყრეს და
შემიყვანეს მე დაბად. და ჩამომკიდეს მე ყელსა შებლალულები
ქოთნები და ყურები კეცისაჲ და მიმომიყვანებდეს⁸ მე⁹ დაბასა მას
შინა. მცემდეს¹⁰ და იტყოდეს: ამან მონაზონმან განხრწნა¹¹ ქალწუ- 15
ლი ჩუენი; დაუყავთ მაგას, დაუყავთ! და ესოდენ მგუემეს მე. მცო-
რედ-ლა¹² და მო-მცა ვიდრემე-ვკუედ.

მო-ვინმე-ვიდა ბერი და ჰრქუა მათ: ვიდრემდის მოჰკლვიდეთ
უცხოსა მაგას მონაზონსა? ხოლო მსახური¹³ ჩემი მომიღგა¹⁴ უკუ-
ანა¹⁵ კდემული, რამეთუ აგინებდეს მას [107] და ეტყოდეს: აჰა 20
ესერა, მარტოდ-მყოფმან ამან¹⁶, რომელსა შენ ეწამებოდე, რაჲ
ესე-ყო! ხოლო მშობელთა მისთა თქუეს: არა განუტოთ ეგე, ვიდ-
რემდის მოგუცეს თავს-[მ]დები, რაჲთა ზრდიდეს მაგას. და მსახურსა
მას ჩემსა ვარქუ: თავს-მიდევე¹⁷. ხოლო მე წარვედ სენაკად ჩემდა
და მივეც, რავდენი მედვა სფურიდი და ვარქუ¹⁸: განყიდე ეგე და 25
მიართუ ცოლსა ჩემსასაზრდელი. და ვეტყოდე თავსა ჩემსა: მაკარი,
აჰა ესერა ჰპოვე¹⁹ თავისა შენისა ცოლი, გიღირს, რაჲთა²⁰. უფრორე
იქმოდი და ზრდიდე²¹ მას. და ვიქმოდე დღჳ და ღამჳ²² და მიუძ-

³ შრომაჲ] მოკუდინებაჲ BC. ⁴ საქმე იგი სულიერებრივი] მოკუდინებაჲ
სულიერებრი BC. + და ამან მოკუდინებაჲჲნ გყოს შენ, რაჲთა მოკუდე ყოველთა
კაცთაგან (ყოველთაგან კაცთა-B). და ამისა შეჴდგომად იყოს დაღგომაჲ შენი ღმრთი-
სა თანა მარადის BC.

1.—B; C: 16 ¹+ერთსა C. ² ერის C. ³ მიადის C. ⁴+მე C. ⁵+ მას C. ⁶+ თვი-
თარმედ C. ⁷+ ყო ესე ჩემთანა C. ⁸ მიმომავლინებდეს C. ⁹ მე — C. ¹⁰+ მე C.
¹¹ განხრწნა C. ¹² მცირედ-რელა C. ¹³+ იგი C. ¹⁴+ მე C. ¹⁵+ ჩემსა C. ¹⁶ ამან]
მან C. ¹⁷+ მე ღმრთისათვის C. ¹⁸ მახურსა მას ჩემსა C. ¹⁹ ჰპოვე C. ²⁰ მცირედ
უფროს C. ²¹ ჰზრდიდე C. ²² დღე და ღამე C.

ლუანებდ²³ მას. და ვითარ მოუტდა უბადრუკსა მას ყამი შობისაჲ და მრავალთა დღეთა იგუემებოდა და ვერ შვა, ჰრქუეს მას: რაჲ არს ესე? ხოლო მან თქუა²⁴: ამისთვის, რამეთუ მარტოდ-ყოფსა მას ცილი დავსდევ, არამედ სხუაჲ არს, რომელმან ყო²⁵ ჩემ თანა. მა-
 5 შინ მოვიდა მსახური იგი ჩემი სიხარულით და მითხრა მე, ვითარ-
 ბედ: ვერ შვა [V] ქალმან²⁶ მან, ვიდრემდის არა აღიარა. და აწ ყო-
 ველი ესე დაბაჲ გამოვალს აქა დიდითა დიდებითა, რაჲთა შეინა-
 ნონ. ხოლო მე, ვითარცა მესმა ესე, აღვდეგ და წარმოვივტოლდე
 აქა სკიტედ. ესე არს პირველი მიზეზი, რომლითა მოვედ მე²⁷ აქა.
 10 M₁

2. ესმა¹, რამეთუ მივიდოდა მამაჲ მაკარი გეგუბტელი სკიტით
 ნიტრიისა მთასა საცენებელსა მამისა პამბოხსსა და ჰრქუეს მას:
 არქუ ნუ რაჲ² ძმათა ამათ, მამაო. ხოლო მან თქუა³: მე არღა
 კმნულ ვარ მონაზონ, არამედ მიხილვან ოდენ მონაზონნი.
 15 ვჯედ ოდესმე სკიტეს და მეტყოდეს გულის-სიტყუანი⁴: შევედ
 უდაბნოდ და⁵ იხილო მუნ⁶, რაჲ⁷ იხილო. და⁸ ვდეგ და⁹ ვჰბრძოდე
 გულის-სიტყუასა ჩემსა ხუთ წელ. რამეთუ ვთქუ: ნუუკუე ეშმაკ-
 თაგან არს. და ვითარ დაადგრა გულის-სიტყუაჲ იგი ჩემ თანა, წარ-
 ვედ უდაბნოდ და ვპოე მუნ ტბაჲ ერთი. და შორის მისსა¹⁰ იყო
 20 ქალაქი. და მოვიდეს ნადირნი უდაბნოჲთ [108] სუმაღ მისგან. და
 ვიხილენ მათ შორის ორნი კაცნი შიშუელნი და შემეშინა¹¹ ფრიად,
 ნუუკუე სულეები რაჲმე არს, ხოლო მათ მრქუეს¹²: ნუ გეშინინ,
 რამეთუ ჩუენცა კაცნი ვართ. და მე ვარქუე: ვინანი ხართ, ანუ ენაჲთ
 მოხუედით უდაბნოსა ამას? ხოლო მათ თქუეს¹³: მონასტერსა შინა
 25 ვიყვენით და შევიტუენით და გამოვედით და აწ ესერა ორმოცი
 წელი არს¹⁴. და მე ვჰკითხე მათ: ძმანი ხართ? და მათ თქუეს: არა,
 არამედ¹⁵ ერთი გეგუბტელი¹⁶ და ერთი ლუბიელი. და მკითხეს მათ-
 ცა და თქუეს¹⁷: ვითარ ჰკიეეს სოფელი და თუ მოკდისა¹⁸ წყალი
 ეამსა თვისსა და თუ აქუს¹⁹ სოფელსა ნაყოფიერებაჲ²⁰ თვისი? და მე

²³ მიუძღუანებდი C. ²⁴ თქუა] ჰრქუა C. ²⁵ + ესე C. ²⁶ ქალწულმან C.
²⁷ მე — C.

2.—B; C : 17; ¹ მესმა C. ² + სიტყუა C. ³ ჰრქუა + მათ C. ⁴ + ჩემნი ვითარ-
 მედ C. ⁵ + მენ C. ⁶ მუნ — C. ⁷ + იგი C. ⁸ + ვითარ მრავალგზის C. ⁹ ვდეგ და — C.
¹⁰ მისა C. ¹¹ + მე C. ¹² + მე C. ¹³ მრქუეს მე C. ¹⁴ + ერთი C. ¹⁵ და მე ვკითხე
 მათ ძმანი ხართ და მათ თქუეს: არა არამედ — C. ¹⁶ გეგუბტელი C. ¹⁷ თქუეს]
 მრქუეს C. ¹⁸ მოკდის C. ¹⁹ აქუნ C. ²⁰ ნაყოფიერებაჲ C.

ვარქუ: მადლითა ღმრთისაჲთა და ლოცვითა თქუენითა აქუს. მერ-
მე²¹ ვარქუ მათ²²: ვითარ ვიქმნე მონაზონ²³? და მრქუეს მათ: უკუ-
ეთუ არა იქმნეს კაცმან ყოველთაგან საქმეთა ამის სოფლისათა,
ვერ კელ-ეწიფების მონაზონ ყოფად. ხოლო მე ვარქუ [V] მათ: მე
უძღურ²⁴ ვარ და ვერ შემძლებელ ვარ თქუენებრ ყოფად. და მათ
მრქუეს²⁵: უკუეთუ ვერ შემძლებელ ხარ ჩუენებრ ყოფად, დაჲდ
სენაკსა შინა შენსა და სტიროდღე ცოდვათა შენთა. მერმე ვჰკითხე
მათ და ვარქუ: ზამთარი ოდეს მოკდის, ყინელ არა გეყვინა, გინა
სიცხ²⁶-ლა არნ, არა დაგწუავნა კორცთა? ხოლო მათ თქუეს²⁶: ღმერ-
თმან ყო ჩუენ თანა ეგევითარი მოღუაწუებაჲ, რამეთუ არცა ზამთ- 10
რის ყინელ გუეყვინ და არცა ზაფხულის სიცხე დაგუწუავნ²⁷. ამის-
თვს ვთქუ, რამეთუ არა²⁸ ქმნულ ვარ მონაზონ, შემინდვეთ²⁹ მე, ძმა-
ნო. M₂

8. მივიდა მამაჲ მაკარი დიდი მამისა ანტონისა მთად და ვი-
თარ¹ ჰრეკა კარსა, გამოვიდა² და³ თქუა⁴: შენ ვინ ხარ? და მან 15
თქუა⁵: მე ვარ მაკარი. ხოლო მან გამოჰკჷმ⁶ კარი. და შევიდა შინა
და დაუტევა იგი. და ვითარცა იხილა მოთმინებაჲ მისი, განულო
მას კარი და განცხრომით ეტყოდა მას⁷: მაკარი, რავდენით⁸ ყამით⁹
მინდა ხილ[109]ვაჲ შენი, რამეთუ მესმინ¹⁰ შენთვს. და სიყუარუ-
ლით¹¹ შეიწყნარა იგი. M₄ 20

4. იტყოდა მამაჲ მაკარი მოოჯრებისათვს სკიტისა და თქუა:
რაჲჲმს იხილოთ სენაკი¹ აღქმნული² მახლობელად ჰალაკსა, ცანთ,
რამეთუ ახლოს არს მოოჯრებაჲ მისი. და რაჲჲმს იხილოთ ხეები
აღმოცენებული კართა ზედა არს, ხოლო ოდეს იხილოთ ყრმები
მომავალი³, აღიღეთ ჰურქელი თქუენი და ივლტოდეთ. M₅ 25

მერმე უთხრობდა მამაჲ მაკარი ძმათა და თქუა¹: მოვიდა აქა
ყრმაჲ ეშმაკელი დედისა თვისისა თანა და ეტყოდა დედასა თვისსა:

²¹ და მერმე C. ²² † და C. ²³ მონაზუნ C. ²⁴ უძღური C. ²⁵ † მე C. ²⁶ თქუეს] მრქუეს C. ²⁷ შეგუწუავნ C. ²⁸ არღა C. ²⁹ შემინდვეთ C.
3.—B; C : 18; ¹ ვითარცა C. ² † ბერი C. ³—ღა C. ⁴ ჰრქუა მას C. ⁵ ჰრქუა C.
⁶ დაჰკჷმ C. ⁷ † მ C. ⁸ რავდენით] მრავლით C. ⁹ ყამითგან C. ¹⁰ მესმინა C. ¹¹ სიყუარუ-
ლით] სიხარულით. C.
4. — B; C : 18. ¹ სენაკები C. ² აღქმნულები C. ³ მომავალი — C.
5. — B; C : 18. ¹ † ვითარმედ C.

აღდეგ² და წარვიდეთ აქაჲთ. მაშინ ჰრქუა მას დედამან³: ვერ ძალ-
მიც სლვად. და ყრმამან მან ჰრქუა: მე აღგიკილო. და დამიკვრდა⁴
უკეთურებაჲ⁵ ეშმაკისაჲ, ვითარ უნდა, რაჲთამცა წარიყვანნა⁶ იგი-
ნი. M₆

6. გვთხრობდა მამაჲ სისოჲ¹, ვითარმედ: ოდეს ვიყავ სკიტეს
მამისა მაკარის თანა, აღვედით მკად და აჰა ესერა [v] ქურივი ერ-
თი კრებდა თავსა და არა დასცხრებოდა ტირილითა². და მოხადა³
ბერმან ყანისა უფალსა და ჰრქუა⁴: რაჲ ყო ბერმან მან⁵, რამეთუ
ესრეთ დაუცადებულად ტირს⁶? ხოლო მან ჰრქუა მას: ქმარსა მა-
გისსა ნამარხევი მიელო სხვსაჲ და მოკუდა უტყუად⁷. და აწ უფალ-
სა მის ნამარხევისასა შეუპყრიეს ეგე და შვილნი მაგისნი. ჰრქუა
მას ბერმან: არქუ მას, რაჲთა მოვიდეს ჩუენდა, სადა განვისუენებ-
დეთ⁸. და ვითარცა მოვიდა, ჰრქუა მას ბერმან: გუალე, მიჩუენე,
სადა დასდეგ ქმარი შენი. და წარვედით⁹ და, ვითარცა ადგილსა მას
15 მივედით¹⁰, ჰრქუა დედაკაცსა მას: ვიდოდე სახედ შენდა! და მან
ლოცვა ყო¹¹. და შემდგომად ლოცვისა ქმა-უყო ბერმან მკუდარსა
მას და ჰრქუა: სადა დასდეგ სხვსა იგი ნამარხევი? ხოლო მან მოუგო
მას და ჰრქუა: სახლსა შინა ჩემსა დამიმარხავს ცხედრისა ფერკსა
ქუეშე. მაშინ ჰრქუა მას [110] ბერმან: მიიქეც და დაიძინე ვიდრე
20 დღემდე აღდგომისა. ვითარცა იხილეს ძმათა მათ, შეეშინა და
შეძრწუნდეს¹² და შეურდეს¹³ ფერკთა მისთა. ხოლო მამამან მაკარი
ჰრქუა მათ: არა ჩემთვის იქმნა ესე, რამეთუ არარაჲ ვარ, არამედ
ქურივისა მისთვის და ობოლთა მათთვის ყო ღმერთმან ესე
საქმე. ხოლო ესე არს დიდი, რამეთუ შეუცოდებელი სული უნებს¹⁴
25 ღმერთსა¹⁵. და მოვიდეს და უთხრეს დედაკაცსა მას, სადა იდვა ნა-
მარხევი იგი. და მან მისცა უფალსა თვისსა და განთავისუფლდა ნა-
შობითურთ. M₇

7. იტყოდეს მამისა მაკარისთვის, რამეთუ უკუეთუ სადამე მო-
ვიდის ძმათა თანა, დაუღვის თავსა თვისსა საზღვარი, ვითარმედ

² აღდეგ] გუალე C. ³ დედამან] ვითარმედ C. ⁴ დამიკვირდა C. ⁵ + იგი C.
⁶ წარიყვანნა] წარიოტნა C.

6. — B; C: ¹ სისოჲ C. ² ტირილისაგან C. ³ მოხადა] მოუწოდა C. ⁴ + მას C.
⁵ იმან C. ⁶ ~ ტირს დაუცადებულად C. ⁷ პირუტყუად C. ⁸ სადა განვისუენებდეთ—
C. ⁹ წარვიდეს C. ¹⁰ მივიდეს C. ¹¹ ~ ყო ლოცვაჲ C. ¹² და შეძრწუნდეს—C.
¹³ შეუვრდეს C. ¹⁴ უნებს] სთნავს C. ¹⁵ ღმერთსა] უფალსა C.

7. B:288v; C:19.

უკუეთუ იპოოს¹ ღვნოჲ ძმათათჳს, სუას და ერთისა წილ² სასუმ-
ლისა³ ერთ ღღე წყალსა ნუ სუამნ⁴. და ძმათა მათ მისისა განსუენე-
ბისათჳს მისციწნ. ხოლო ბერმან სიხარულით მიიღის, რაჲთა იტან-
ჯოს თავი თჳსი. ხოლო მოწაფემან მისმან იცოდა, რაჲ-იგი ყვის და
ეტყოდა [v] ძმათა მათ: გაფუცებ თქუენ უფალსა⁵, ნუ ასუამთ⁶ 5
მაგას, უკუეთუ არა სენაკსა შინა დაიტანჯოს თავი თჳსი. და მიერთ-
გან არღარა მისციან. M₁₀

8. ჰკითხეს ვიეთმე მამათა მამასა¹ მაკარის და ჰრქუეს: ვითარ
არს ესე, რამეთუ ჰამასაცა და მარხვასაცა ერთ-სახედ გუამი შენი²
კმელ არს? ხოლო მან ჰრქუა მათ: კუერთხითა, რომლითა აქცევედ 10
ჰარქუეტსა საგზებელსა შინა, ყოვლით კერძოვე შეიჰამებინ ცეც-
ხლისა მისგან. ეგრეცა, უკუეთუ ვინმე განიწმიდოს გონებაჲ თჳსი
შიშსა შინა ღმრთისასა, იგივე შიში ღმრთისაჲ³ შეშჰამნ ძუალთა
მისთა. M₁₂

9. აღვიდოდა ოდესმე მამაჲ მაკარი სკიტტთ ტერენოთად¹ და 15
მიიწია ადგილსა ერთსა, რაჲთამცა მიიძინა. და იღვა მუნ გუამები
ადრინდელი წარმართთა მომწყდართაჲ. და მოიღო ერთი მათგანი
და დაიდვა თავსა ქუეშე მისსა², რაჲთა განისუენოს მცირედ. ხოლო
ეშმაკთა, ვითარცა იხილეს კადნიერებაჲ იგი მისი, აღი[111]შურ-
ვეს და უნდა, რაჲთამცა შეაშინეს იგი. მაშინ უქმობდა ერთიერთსა 20
რეცა³ დედაკაცისა სახითა და⁴ თქუა: ქალა, შენ გეტყჳ, ქალა, მო-
გუალე ჩუენ თანა აბანოდ. მიუგო მეორემან⁵ მან ეშმაკმან ქუეშე
კერძო მისა, ვითარცა მკუდრისა მისგან, და თქუა: უცხოსა სძი-
ნავს ჩემ ზედა და ვერ ძალ-მიც მოსლვად. ხოლო ბერსა არა შეეში-
ნა, არამედ კადნიერად სცემდა მას და ეტყოდა: აღდეგ და ვიდოდე 25
ბნელთა, უკუეთუ ძალ-გიც⁶. ვითარცა ესმა, ივლტოდეს სირცხვლე-
ულნი. M₁₃

¹ იპოვოს C. ² წილ] თუის C. ³ სასუმელი: ა C. ⁴ სუამ A. ⁵ უფალსა] ღმერთსა C.
⁶ ასუამთ] აწუევთ BC.

8. B: 288 v; C: 19. ¹ მამასა — B. ² ~ გუამი შენი ერთსახედ C. ³ ღმრთისაჲ — C.

9. — B; C: 19v; ¹ სკიტით ტერინოთენდ C. ² მისა C. ³ რეცათუ C. ⁴ + ეტყოდა და ჰრქუა C. ⁵ მეორემან] სხუამან C. ⁶ + ესე C.

10. იტყოდეს მამისა მაკარისთვის¹, ვითარმედ: სკიტ² სფურინ-
დი აღაქუნდა და ვითარ დაშურა, დაჯდა და ილოცა და თქუა:
ღმერთო, შენ იცი, რამეთუ არღარა ძალ-მიც. და მუნთქუესვე იპოა³
იგი მდინარისა⁴ კიდესა მას. M₁₄

5 11. იყო ვინმე ეგვპტეს, რომელსა ძმ განრღუეული ესუა. და
მოილო იგი სენაკსა¹ მამისა მაკარისა და დაადლო იგი კართა ზედა²,
და იგი წარვიდა შორად. და ვითარცა ტიროდა, გარდა[v]მოხედ-
ნა³ ბერმან და იხილა ყრმაჲ იგი და⁴ ჰრქუა მას: ვინ მოგიყვანა შენ
აქა? ხოლო მან ჰრქუა: მამამან ჩემმან დამადლო მე აქა და იგი წარ-
10 ვიდა. ჰრქუა მას ბერმან: აღდეგ და ეწიე მას! და მეყსეულად გან-
ცოცხლდა⁵ და აღდგა⁶ და ეწია მამასა თვისსა, და ესრეთ წარვიდეს⁷
სახედ თვისსა⁸. M₁₅

12. მამაჲ მაკარი დიდი ეტყვნ ძმათა: გამო-რაჲ-ვლენედ ეკლე-
სიით, ივლტოდეთ, ძმანო. ჰრქუა მას ბერმან ვინმე! ვიდრე ვივლ-
15 ტოდით? ხოლო მან დაიდვა კელი პირსა და თქუა²: ამისგან ივლ-
ტოდეთ. M₁₆

13. განთქუმული იგი მაკარი სკიტისაჲ ეგვპტეს რაჲ იყო, პოა¹
კაცი, რომელსა მიედგინა კარაული და გამოჰკრებდა ქურქელსა
მისსა. და ვითარცა მივიდა იგი, აღაგებდა კაცისა მის თანა კარა-
20 ულსა², ვითარცა უცხოჲ, და მშვდობით წარჰგზავნიდა მათ³ და იტ-
ყოდა გონებასა თვისსა: არცა შემო-რაჲ-ვიდე⁴ სოფ[112]ლად და
არცა განღებად რაჲ გვც. უფალმან⁵ მოგუცა და ვითარცა მიბრძა-
ნა, კურთხეულ არს უფალი ყოველსა ზედა. M₁₈

14. თქუა¹ მამამან მაკარი: უკუეთუ შეგერაცხოს შეურაცხე-
25 ბაჲ, ვითარცა ქებაჲ და სიგლახაქმ, ვითარცა სიმდიდრ² და ნაკ-
ლულევანებაჲ, ვითარცა ქონიერებაჲ². არა მოჰკუდე. M₂₀

10. — B; C: 19v. ¹ + დიდისა C. ² სკიტით C. ³ იპოვა C. ⁴ მდინარის C.

11. — B; C: 19v. ¹ სენაკად C. ² + მისთა C. ³ გარდამოიხილა C. ⁴ და—C.
⁵ განცოცხლებული C. ⁶ აღდგა — C. ⁷ + სიხარულით C. ⁸ თუისად C.

12. B: 289v; C: 20. ¹ + მამო BC. ² + ვითარმედ BC.

13. — B; C: 20. ¹ პოვა C. ² + მას C. ³ მათ მას C. ⁴ შემო-რაჲ-ვიდეთ C.

⁵ უფალმანა C.

14. B: 259v; C: 20. ¹ თქუა| რქუა B. ² ქონიერებაჲ| ნუყიერებაჲ BC.

15. ძმაჲ ვინმე მივიდა¹ მამისა მაკარისა² და ჰრქუა მას: მამო, მარქუ მე სიტყუაჲ, ვითარ ეცხონდე. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ სა- მარხოსა იმას და ავინენ მკუდარნი იგი. მაშინ მივიდა ძმაჲ იგი და³ ავინებდა მათ⁴ და ქვითა ესროდა. და ვითარ⁵ მოვიდა ბერისა, ჰრქუა მას ბერმან: არაჲ⁶ მოგიგესა? ხოლო მან ჰრქუა⁷ მას⁸: არარაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ ხვალე კუალად და⁹ აღიღებდ მათ! მივიდა ძმაჲ იგი¹⁰, აღიღებდა და ეტყოდა¹¹: თქუენ ხართ მოციქულნი, წმიდანი და მართალნი. და მოვიდა ბერისა და¹² ჰრქუა მას ბერმან: და არა- ეე-რაჲ¹³ მოგიგესა? [V] და მან ჰრქუა¹⁴: არაჲ¹⁵. მაშინ ჰრქუა მას ბერმან: იხილეა¹⁶, ვითარ-იგი ოდეს¹⁷ ავინებდ მათ, არაჲ¹⁸ მოგიგეს და¹⁹ ოდეს²⁰ აღიღებდ²¹, არა ვერაჲ გრქუეს შენ? ეგრეცა შენ, უკუ- ეთუ გინებს ცხორების, იქმენ მკუდარ და ნუცა გინებაჲ კაცთაჲ²², ნუცა ღიღებაჲ მათი რად შეგირაცხიეს და შემძლებელ იქმნე²³ ცხორებად²⁴. M₂₃

16. მივიდოდა ოდესმე მამაჲ მაკარი სხუათა ძმათა თანა¹ ეგვპ- ტედ და ესმა ყრმისაჲ, რომელი ეტყოდა დედასა თვისსა: დედაო, მდიდარი ვინმე მყუარობს და მე მძულს იგი, და გლახაკი ვინმე მძულობს და მე მიყუარს იგი. ესმა რაჲ ესე მამასა მაკარის, დაუკ- ვრდა ფრიად. ჰრქუეს მას ძმათა მათ: რაჲ არს სიტყუაჲ ესე, მა- მათ? და ბერმან თქუა²: ჰეშმარიტად, რამეთუ უფალი ჩუენი მდი- დარი³ არს და მყუარობს ჩუენ და მისი არა გუენებაეს⁴ სმენად. ხო- ლო მტერი იგი ჩუენი ეშმაკი გლახაკ⁵ არს და გუძულობს ჩუენ და ჩუენ ეპყუარობთ⁶. M₂₄

17. [113] ჰრქუა მამამან პაფნოტი მამასა მაკარის: მარქუ მე¹ სიტყუაჲ, მამათ². ხოლო მან ჰრქუა³: ნუვის ბოროტსა უყოფ⁴, ნუ- ცა გან-ვის-იკითხავ. ესე დაიმარხე და სცხონდე⁵. M₂₈.

15. B: 289; C: 20. ¹ მივიდა B, მივიდა C. ² მაკარის + დიდა BC. ³ და — BC. ⁴ მათ — C. ⁵ ვითარ — BC. ⁶ არარაჲ BC. ⁷ ჰრქუა თქუა C. ⁸ მას — BC. ⁹ და — BC. ¹⁰ + და C. ¹¹ + ვითარმედ BC. ¹² და — BC. ¹³ არა-რაჲ-ეე B. ¹⁴ ჰრქუა თქუა BC. ¹⁵ არარაჲ BC. ¹⁶ იხილეა BC. ¹⁷ ~ ოდეს იგი C. ¹⁸ არაჲ და არარაჲ BC. ¹⁹ + კუალად BC. ²⁰ + იგი BC. ²¹ + და BC. ²² + და BC. ²³ იქმნა C. ²⁴ + სულსა BC.

16. B: 289; C: 20 v; ¹ ~ თანა ძმათა BC. ² თქუა რქუა + მათ B, ჰრქუა + მათ C. ³ მდიდარ არს C. ⁴ + ჩუენ C. ⁵ გლახაკი C. ⁶ + მისსა მას არაწმიდებანა BC.

17. B: 289; C: 21. ¹ მე — B. ² + მაკარი B. ³ + მას BC. ⁴ + და BC. ⁵ სცხო- ვნდე C.

18. იტყოდა მამა მაკარი: ნუ დასწვები სენაკსა შინა ძმისასა, რომლისა ბოროტი ჰამბავი¹ გესმინოს. M₂₉

19. იტყოდეს დიდისა მაკარისთვის, რამეთუ ვითარცა ღმერთი ჰფარავს სოფელსა, ეგრეცა მამამან მაკარი დაფარის¹ ბრალი. თუ
5 რამე იხილის, ვითარმცა არაარა ეხილვა, და თუ ესმის რამ, ვითარმცა არა ესმა². M₃₂

20. მოვიდა ოდესმე ყრმა მამისა მაკარისა, რათამცა განი-
კურნა ეშმაკისაგან, და სხუადცა ვინმე მოსრულ იყო მეგვპტელი.
და გამოვიდა ბერი გარეშე და პოვნა იგინი ცოდვასა შინა და არა
10 ამხილა მათ. და¹ თქუა: უკუეთუ ღმერთი, შემოქმედი მათი, ხედავს
და არა დასწუავს მათ, მე ვინ ვარ და განვიკითხვიდე? და წარვიდა
მიერ.

21. [v] გვთხრობდა ჩუენ ბერი და თქუა: ერთსა შინა ღღესა
ვჯედ სკიტეს. და შთამოვიდეს მუნ ორნი ჰაბუკნი უცხოჲსა სოფ-
✓ 15 ლისანი. და ერთსა მას გამოსრულ იყო წუერი, ხოლო ერთსა მას
ეწყო ოდენ. და მოვიდეს ჩემდა და მრქუეს მე: სადა არს სენაკი მა-
მისა მაკარისი? და მე ვარქუ: რამ გინებს¹ მისგან? ხოლო მათ
თქუეს²: გუესმა მისთვის და ამის ადგილისაჲ³ და მოვედით ხილვად
მისა. და მე⁴ ვარქუ მათ: მე ვარ იგი. და დაცვეს ქუეყანასა ზედა
20 და მრქუეს⁵: აქა ყოფის გვნებს⁶. ხოლო მე რამ ვიხილენ⁷, ფუფუ-
ნეულად დააჩნდა, რამეთუ სიმდიდრისაგან გამოსრულ იყენეს⁸,
ვარქუ მათ: ვერ შემძლებელ ხართ აქა სხდომად⁹. მრქუა მე უფრო-
დსმან მან: უკუეთუ ვერ შემძლებელ ვართ, წარვიდეთ სხუად. მა-
შინ ვთქუ გონებასა ჩემსა: რაჲსათვის წარვასხამ ამათ და დაბრკოლ-
25 დენ? არამედ თვსმან შრომამან [114] წარიოტნეს ეგენი¹⁰. და ვარ-
ქუ მათ¹¹: მოვედით და იქმენით თავისა თქუენისა¹² სენაკი, უკუეთუ
შემძლებელ ხართ. ხოლო მათ თქუეს¹³: გვჩუენე ხოლო და ჩუენ
ვიქმნეთ და მივეც მათ ცული და სათბროლი¹⁴ და ერთი ძაძაჲ პური

18. B : 289; C : 21. ¹ ანბავი B.

19. B : 289v; C : 21. ¹ შთარის BC. ² ესმინა BC.

20. — B; C : 21. ¹ და¹ არამედ C.

21. — B; C : 21. ¹ გნებას C. ² მრქუეს + მე C. ³ ადგილისათვის C. ⁴ მე—C
⁵ + მე C. ⁶ გუნებას ყოფად C. ⁷ მი-რამ-ვიხილენ C. ⁸ იყუნეს C. ⁹ + და C
¹⁰ იგინი C. ¹¹ მათ — C. ¹² თქუენისა — C. ¹³ მრქუეს C. ¹⁴ სათბროლი C.

და მარილი, და უჩუენე მათ კლდჳ გამოსაკუეთელი¹⁵ ფიცხელი და ვარქუ¹⁶: გამოიკუეთეთ აქა და მოიღეთ ძელი ჭალაკით და დართეთ¹⁷ და მას შინა დასხედით. ხოლო მე ვკგონებდ, ვითარმედ მუნთქუესვე ივლტოდიან შრომისა მისგან. და მკითხეს მე და თქუეს¹⁸: რასა იქმან აქა? და მე ვარქუ¹⁹: სირასა. და მოვალე დანაკისკუელისა ფურცელი და უჩუენე, ვითარ წინაჲთ²⁰ იწყონ თხზვად და მერმე კერვად. და ვარქუ²¹: შეკკერით სფურდილად და მისციოთ მცველთა მათ და მოგართუმიდენ თქუენ პურსა. და მე წარვედ²². ხოლო მათ პოთმინებით ყოველივე ყვეს და არა მოვიდეს ჩემდა ვიდრე სამ წლამდე. და ვდეგ²³ და ვკბრძოლე გულის-[v]სიტყუასა ჩემსა²⁴: 10
 რაჲ-მე რაჲ²⁵ არს საქმე ესე²⁶ მათი, რამეთუ არა მოვიდეს? კითხვად გულის-სიტყუათა²⁷ შორით მოვლენ²⁸ და ესენი ახლოს²⁹ არა მოვიდეს და არცა სხუასა³⁰ მივიდიან, გარნა მარტოდ ეკლესიად ქამის-ზიარებად ოდენ მოვიდიან³¹ მდუმრიად. და დავიმარხე შველელი ერთი და ვილოცევდ ღმრთისა მიმართ, რაჲთა მიჩუენოს საქმჳ მათი. და აღვდეგ და მივედ მათა³², რაჲთა ვიხილო, ვითარ³³ სხენან³⁴. და ვითარ ვკრეკე, განმიდეს და მომიკითხეს მე დუმილით. და ლოცვა ვყავთ და დავჯედ. და უფროჲსმან მან წამ-უყენა³⁵ უმრწემესსა მას და განვიდა გარეშე³⁶. და დაჯდა უფროჲსი იგი და თხზვიდა სირასა მას. ხოლო სიტყუაჲ არა³⁷ მომიგო. და მეცხრესა 20
 ქამსა დაპრეკა უფროჲსმან მან და შემოვიდა უმცირესი იგი და წამ-უყო³⁸ და შექმნა წუენი, და კუალად წამ-უყენა³⁹ და დადგა ტაბლაჲ და დააგო [115] სამი პაქსიჲადი და დადგა დუმილით. და მე ვარქუ⁴⁰: მოვედით და პური ვკამოთ. და მოვიდეს და ვკამეთ. და მოიდეს წყალი და ვსუთ⁴¹. და ვითარ დამწუხრდა, მრქუეს მე⁴²: 25
 წარხუალა? ხოლო მე ვარქუ: არა⁴³, არამედ აქა დავდგები. და წარმიგდეს⁴⁴ მე კილი ერთ კერძო და მათ ერთ კერძო⁴⁵. ხოლო მათ განიკანნეს⁴⁶ სარტყელნი მათნი და აღიძარცუნეს სამკარნი მათნი. და ვითარ მიწვეს, ვილოცევდ ღმრთისა მიმართ, რაჲთა გამომიცხადოს⁴⁷ საქმჳ მათი. და მეყსეულად განელო სართული⁴⁸ და გამობ- 30

¹⁵ გამოსაკუეთელად C. ¹⁶ + მათ C. ¹⁷ დაპრთეთ C. ¹⁸ მრქუეს C. ¹⁹ + მათ C. ²⁰ ~წინაჲთ ვითარ C. ²¹ + მათ ვითარმედ C. ²² წარპოვედ C. ²³ ვკვებდ C. ²⁴ + მათ ვიტყოლე ვინებასა ჩემსა ვითარმედ C. ²⁵ რაჲ — C. ²⁶ ესე — C. ²⁷ + თუისთა C. ²⁸ მოვლენან C. ²⁹ ახლოჲთ C. ³⁰ სხუისა C. ³¹ ~ოდენ მივიდიან ქამის ზიარებად C. ³² მათდა C. ³³ ვითარ — ძი C. ³⁴ + იგინი C. ³⁵ წამ-უყენა C. ³⁶ გარე C. ³⁷ არარაჲ C. ³⁸ წამ-უყენა C. ³⁹ წამ-უყენა C. ⁴⁰ ვარქ C. ⁴¹ ვსუთ C. ⁴² მე — C. ⁴³ + წარვალ C. ⁴⁴ წარმივეს C. ⁴⁵ და მათ ერთ კერძო — C. ⁴⁶ განიკანნეს C. ⁴⁷ + მე C. ⁴⁸ + იგი C.

რწყინდა ნათელი, ვითარცა დღისა, და იგინი არა ზედვიდეს ნათელსა მას. და ვითარ აგონეს, ვითარმედ მიმეძინა, უგმირა⁴⁹ უხუცესმან მრწყესსა⁵⁰ მას. და აღდგეს და შეირტყეს⁵¹ სარტყელი⁵² მათი⁵³ და განიპყრნეს კელნი მათნი ზეცად. და მე ვხედვედ მათ⁵⁴, ხოლო იგინი არა მხედვიდეს მე. და ვხედვდ ეშმაკთა, მწერისა⁵⁵ სახედ მომაღალთა, უმცირესსა⁵⁶ მას ზედა და მივლენედ რომელნიმე დასხლომად⁵⁷ [V] თუალთა⁵⁸ მისთა⁵⁹ და რომელნიმე პირსა მისსა. და ვიხილე ანგელოზი უფლისაჲ, რომელსა აქუნდა კრძალი ცეცხლისაჲ, გარე-მოსწერდა მათ⁶⁰ და წარიოტებდა ეშმაკთა მათ. ხოლო უფრო-
 10 მსსა მას იკადრეს-ვე არა მიახლებად⁶¹. და განთიად კუალად მიწვეს. და მე ეგრჭეთ⁶² ვყავ თავი ჩემი, რეცათუ მაშინ⁶³ ოდენ⁶⁴ განმეღვძა, და ეგრეთცა მათ. და მრქუა მე უხუცესმან მან ესე ხოლო სიტყუაჲ: მართოდ გნებავსა, რაჲთა წარვთქუნეთ⁶⁵ ათორმეტნი⁶⁶ ფსალმუნნი? და მე ვარქუე: ჰე. და წარიტყოდა უმცირესნი იგი ხუთ-
 15 ხუთსა ფსალმუნსა ექუს-ექუს მუქლით და ერთგზის ხოლო თქვს ალილუიჲა. და⁶⁷ მუქლად გამოკდის ლამპარი ცეცხლისაჲ პირით მისით და აღვიდის⁶⁸ ცად⁶⁹. ეგრეცა უფროდსმან მან ვითარცა აღადის პირი თვისი ფსალმუნებად, გამოკდის ვითარცა საბელი ცეცხლისაჲ⁷⁰ და აღიწიის ცად⁷¹. და მეცა წარვთქუნე [116] მცირედნი ფსალმუნ-
 20 ნი. და გამო-რაჲ-ვიდოდე, ვარქუე მათ: ლოცვა ყავთ ჩემთვის. და იგინიცა⁷² შემიცივეს⁷³ მე დუმილით და ვცან, რამეთუ უხუცესი იგი სრულ არს, ხოლო უმრწემესსა მას ჰბრძვანან-ლა მტერნი. და მცირედთა დღეთა შემდგომად დაიძინა უხუცესმან მან ძმამახ და მესამესა დღესა განისუენა უმცირესმან⁷⁴ მანცა. და ოდეს ვინ მივიდის⁷⁵
 25 ხილვად მამისა მაკარისსა⁷⁶, მიიყვანნის სენაკსა⁷⁷ მათსა⁷⁸ და ჰრქვს: მოვედით და იხილეთ საწამებელი ესე მცირეთა მათ უცხოთაჲ. M₃₃

22. იტყოდეს მამისა მაკარისთვის, რამეთუ ოდესმე შინა არა იყო¹ იგი და შევიდეს მისსა² მპარავნი. და³ მოვიდა სენაკად და პოვნა იგინი, რამეთუ აღაგებდეს აქლემსა. და ვითარცა აღაგეს, იწყო

⁴⁹ უგუირა C. ⁵⁰ უმრწემესსა C. ⁵¹ შეირტყნეს C. ⁵² სარტყელი C. ⁵³ მათნი C. ⁵⁴ მათ — C. ⁵⁵ მწერის C. ⁵⁶ უმცირესსა უმრწემესსა C. ⁵⁷ ~ დასხლომად რომელნიმე C. ⁵⁸ + ზედა C. ⁵⁹ მისთა — C. ⁶⁰ გარემოჲს მოსწერდა მას C. ⁶¹ + მისა C. ⁶² ეგრე C. ⁶³ მაშინ-ლა C. ⁶⁴ ოდენ — C. ⁶⁵ წარვთქუნათ C. ⁶⁶ ათორმეტი C. ⁶⁷ და—C. ⁶⁸ აღვიდის C. ⁶⁹ ზეცად C. ⁷⁰ ცეცხლისა C. ⁷¹ ცად ზეცად C. ⁷² იგინი C. ⁷³ შემომიციუვეს C. ⁷⁴ უმრწემესმან C. ⁷⁵ ~ მოვიდიან ვინმე C. ⁷⁶ მაკარისა C. ⁷⁷ სენაკად C. ⁷⁸ მათ C.

22. — B; C: 23; M₄₀. ¹ ~ არა შინა იყო C. ² მისა C. ³ + ვითარ C.

ავზაყმან მან ცემად აქლემისა, რაფთამცა აღადგინა იგი, და არა აღდგა. ხოლო მამამან მაყარი პოა⁴ მცირჱ სათხროლი⁵ [v] და⁶ მოლო იგი და დაურთო აქლემსა მას⁷ და თქუა: ძმაო, ამას ითხოვს⁸ აქლემი ეგე. და სცა მას ფერჯითა ბერმან⁹ და ჰრქუა: აღდეგ! და აღდგა და წარვლო მცირედ სიტყვთა ბერისაფთა და დაჯდა და არღარა აღდგა, ვიდრემდის არა გარდაჰქადეს¹⁰ ყოველივე, და ესრჱთ წარვიდეს. M₄₀

23. ბერმან ვინმე წარმოგვტხრა მამისა მაყარისი ესევეთარი რამე, ვითარმედ არსენოტით კერძო ჯდა ვინმე მრავალთა წელთა და წმიდად ცხონდებოდა¹. რომელსა უკუანაფსკენელ სული მისნობისა² შეუქდა, რამეთუ ცულად მზუაობარ³ იყო და ამპარტავანებითა აღტაცებულ იქმნა. და პირველად შეაცთუნა იგი ქეშმარიტებისა მისგან სარწმუნოებისა და შეიყვანა იგი წვალებასა მას, რომელსა ჰრქვან იარიკელთაჲ⁴, რომელნი იტყუან: მაცხოვარმან⁴ კაცობრივნი კორცნი არა შეისხნაო [117] და არცა აღდგომაჲ ყოფად არს ჩუენთა ამთ კორცთაჲ⁵, რომელ გუმოსიანო⁶. რამეთუ სამნი არიან დასაბამნიო: ღმერთი და ნივთი და სიბოროტჱ, რომელთაგან შეიქმნების. და არცაღა⁷ იგი ვითარ⁸ ღმერთი კაც იქმნა სიტყუაჲ და სრული შეიმოსა და⁹ კაცსა მას¹⁰ არა¹¹ აღიარებენ და არცა თავსიდებენ, ვითარმცა ერთი იყო ყოველთა¹² შემოქმედი, არამედ იტყუან თვისითა გონებითა, თითოეული¹³ მოიპოებს¹⁴ თავისა¹⁵ ბოროტსა უჭეროფსა¹⁶ მოგონებითა და ქუნივეითა. და ვითარცა ესრეთ გარდაიქცა, მიიქცია სული ხუთ ათასი, რომელნი მისსა მას მიერჩდეს. ხოლო შეუძლო ამით, რამეთუ მრავალთა¹⁷ უთხრობნ წარწყმედისათვს და პოენისათვს¹⁸ და მოწვენასა სიკუდილისასა მრავლითა სახითა, არამედ ვითარ იტყოდა, ეშმაკათა განასხმიდა, ვითარცა სახარებასა შინა თქმულ არს: „მოსცემდენ სასწაულებსა და ნიშებსა, შე-თუმცა ვითარ-უძლეს ცთუნებად რჩეულთა მათცა“¹⁸, [v] რამეთუ ფრიად შემძლებელ არიან ესევეთარსა ზედა მთავრობისა იგი ეშმაკნი. და თვთ იგინი რეცათუ თავთა თვსთა თვთ დაჰქსნიან¹⁹ და

⁴ პოვა C. ⁵ სათხროლი C. ⁶ და — C. ⁷ + ზელა C. ⁸ ითხოვს [ეძებს] C. ⁹ ბერმან — C. ¹⁰ გარდაჰქადის C.

23. — B, C : 23v. ¹ ცხოვნიდებოდა C. ² მზუაობარი C. ³ იარიკელთაჲ C. ⁴ + ჩემმან C. ⁵ კორცთათო C. ⁶ რომელნი გუმოსიან C. ⁷ არცა C. ⁸ ~ ვითარ იგი C. ⁹ და—C. ¹⁰ კაცებასა მას C. ¹¹ არა — C. ¹² ყოველთა—C. ¹³ თითოეული C. ¹⁴ მოიპოებს C. ¹⁵ + თვისსა C. ¹⁶ უჭეროფთა C. ¹⁷ + მრავალსა C. ¹⁸ და პოენისათვს — C. ¹⁹ დაჰქსნიედ C.

* შდრ. მათე 24, 24.

შეთქუმულებად მრავალი აჩუენიან სულთა წარწყმედისათჳს. მაშინ ებისკოპოსი მის ადგილისაჲ მოუქდა კაცსა მას ღმრთისასა, მამასა მაკარის, ევედრებოდა მას და ეტყოდა: ვითარცა გნებავს, მოვედ, რაჲთა²⁰ შენსა ზე ნახე²¹ და საქმე²² ესე ჩუენი განვწმიდოთ. ყოველნივე²³ მისა მიდრეკილ არიან და ადვილად ხილულთა მათგან საცოურთა მიერჩიან. ხოლო მან ჰრქუა მას: აჰა²⁴, მე მოვიდე და უცებმან კაცმან რაჲ უყო²⁵ მას? ხოლო ებისკოპოსი²⁶ გულს-მოდგინედ ევედრებოდა მას და ეტყოდა, რამეთუ: ესრეთ მრწამს მე, უკუეთუ მოხვდე, ღმერთმან დაამშვდოს ეკლესია²⁷. მრავალგზის მინდა მოსღვის²⁸ და მყეენებედ მე მღღელნი, რაჲთა არა ერისა-კაცნი გუეციცხვედენ²⁹. ხოლო აწ ვერღარა დაეითმინე წარწყმედაჲ იგი ერისაჲ, არამედ პატი[118]ჟისა მისგანცა შევიშინე ღმრთისა³⁰, რომელსა იტყვს, ვითარმედ: სისხლი მათი კელთაგან თქუენთა ვიძიო. ამისთჳს მოვედ შენდა ბრძანებითა ღმრთისაჲთა. ხოლო იგი აღდგა და შეუდგა მას და მივიდეს ვიდრე მის მაცთურისამდე. და ვითარცა იხილა იგი ნეტარმან მან, ჰრქუა ებისკოპოსსა³¹ მას: ამაჲ სული აქუს მთავრობისაჲ და რაჲთა უწყოდი, რამეთუ ჩემი საქმე³² ესე არა არს. და არცა ამათ სულთა მიმართ ბრძოლაჲ მიყოფიეს სადამე, რამეთუ ორსა იტყვან წიგნნი განწესებულებასა ეშმაკთასა: ერთსა მას, რომელს³³ გულის-თქუმასა მოუვლენს კორცთა, და ერთსა³⁴, რომელი ცთუნებასა შეუთესავს სულსა, რომლისაჲ ფრიად ძნელ არს დამორჩილებაჲ, რამეთუ ესე განუჩემნის ეშმაკთა³⁵ მთავარმან მან³⁶ გრძნეულთა და მაცთურთა და წვალეებისა წინამძღუართა და მუწამლეთა და მისანთა და რაედენი რაჲ³⁷ ეგევითარი აქუს. და ებისკოპოსმან ჰრქუა მას: რაჲ კამს? ხოლო³⁸ მან თქუა³⁹: ლოცვაჲ [v] კაჲს ერთითა გულითა, ხოლო⁴⁰ სიტყუაჲ⁴¹ ვერარაჲ შემძლებელ არს. მაშინ უბრძანა⁴², რაჲთა გამოვიდეს. და გამოვიდა და მოიკითხნა⁴³ იგი ბაგითა ბერმან⁴⁴ და ჰრქუა მას⁴⁵: ვითარ ესოდენტა⁴⁶ უამთა⁴⁷ არა მოხუედ ჩუენდა? ხოლო მან თქუა⁴⁸, რამეთუ: არა ზრახავთ⁴⁹ მართალსა. ჰრქუა მას წმინდამან⁵⁰ მაკარი: და შენ ვიდრე მე კეთილად

²⁰ რაჲთა] უკუეთუ არა C. ²¹ შენსა ზე ნახე] შენ ზე სანახე C. ²² და საქმე— C. ²³ ყოველნი C. ²⁴ + ესერა C. ²⁵ + მე C. ²⁶ + იგი C. ²⁷ + თუისი C. ²⁸ + შენ— და C. ²⁹ მეციცხვედენ + ჩუენო C. ³⁰ ~ ღმრთისა შეშეშინა C. ³¹ ებისკოპოსსა C. ³² საქმე C. ³³ რომელი C. ³⁴ + მას C. ³⁵ ეშმაკთა C. ³⁶ მან — C. ³⁷ + სხუაჲ C. ³⁸ + ბერმან C. ³⁹ მან თქუა] ჰრქუა მას C. ⁴⁰ + სხუაჲ C. ⁴¹ სიტყუაჲ — C. ⁴² უბრძანეს + მას C. ⁴³ მოიკითხეს C. ⁴⁴ ბერმან — C. ⁴⁵ + ბერმან C. ⁴⁶ ესოდენტა C. ⁴⁷ უამსა C. ⁴⁸ + ამისათჳს C. ⁴⁹ ზრახავთ C. ⁵⁰ + მამამან C.

ზრახავა⁵¹? ხოლო მან თქუა: და⁵² ჳეჲმაცა. ჰრქუა მას ბერმან: და რაჲ არს, რომელსა ჩუენ არა ვზრახავთ კეთილად? ხოლო მან ჰრქუა⁵³: რამეთუ ჳორცთა და ძუალთა იტყუთ⁵⁴ აღდგომასა⁵⁵ და ღმრთისათჳსცა⁵⁶ იტყუთ⁵⁷ ჳორცთა და ძუალთა შესზმასა. მიუგო წმიდამან მაჲარი და ჰრქუა⁵⁸: უკუეთუ თავით ჩუენით ვიტყუთ⁵⁹ 5 მაგას, ბოროტად ვიტყუთ⁶⁰. უკუეთუ ჳეშმარიტებამან ეგრე ინება, შენ რაჲსა⁶¹ აცილობ? არამედ რაჲთა არა მრავალი სიტყუაჲ ითქუას, გითხრათ⁶² შენ, ვითარ ვზრახავთ ჩუენ, და თუ⁶³ დაიჭურო, კეთილად ჰყო. უკუეთუ არა გაქუნ[119]დინ⁶⁴ ღმრთისა თანა, რომლისათაჲცა ზრძანებათა შეურაცხ-ჰყოფ. და მან თქუა: მე პირველად 10 წარმოვთქუა სარწმუნოებაჲ ჩემი. ხოლო წმიდამან მაჲარი ჰრქუა⁶⁵: ზოროტსა სარწმუნოებასა ნუცა-ლა სახელ ედებინ, არამედ წარმოვთქუა⁶⁶ კათოლიკე ეკლესიისა სარწმუნოებაჲ. და ჰრქუა ებისკოპოსსა⁶⁷: წარმოდე⁶⁸ და წარმოთქუ⁶⁹ წინაშე ყოვლისა ამის ერისა. მაშინ იწყო ებისკოპოსჲან და წარმოიტყოდა სარწმუნოებასა 15 ესრეთ: გურწამს ერთი ღმერთი, მამაჲ ყოვლისა მპყრობელი, თანარსი მამისაჲ სიტყუაჲ, რომლისა მიერ შეიქმნეს საუკუნენი, რომლისა მიერ აღსასრულსა ჟამთასა შეურაცხის⁷⁰-საყოფელად⁷¹ ცოდვილთა⁷² მოვიდა ჳორცითა, რომელი-იგი წმიდისაგან ქალწულისა შეიგმოსა, რომელი-იგი ჳუარს-ეცუა და მოკუდა, დაეფლა და აღდგა 20 მესამესა დღესა და დაჯდა მარჯუენით მამისა; რომელი მოვალს [v] მერმესა მას საუკუნესა განშჯად⁷³ ცხოველთა და მკუდართა, და სული წმიდაჲ, თანარსი მამისაჲ და ძისაჲ. გურწამს აღდგომაჲ სულთაჲ⁷⁴ და ჳორცთაჲ, ვითარცა იტყუს მოციქული: „დაეთესჯის ჳორცი მშვნეიერ: და აღდგების ჳორცი სულიერი“* და მერმე, რამე- 25 თუ ჳერ-არს განხრწნადისა მის შემოსად უხრწნელებაჲ და მოკუდავისა მის შემოსად უკუდავებაჲ. ხელავა. ვითარ ესე იტყუს ამას? ხოლო მან ჰრქუა მას: მე სიტყუთ სარწმუნოებასა ნუ მომართუამ, არამედ მივიდეთ საფლავად და მუნ მდებარეთაგანი აღადგინე ერთი და ვცნა, რამეთუ კეთილად გრწამს. უკუეთუ არა, მე სული 30 ლი თვნეიერ ჳორცთა⁷⁵ წამოგიდგინო. მიექცა წმიდაჲ მაჲარი და

⁵¹ ჰზრახავა C. ⁵² — და C. ⁵³ ჰრქუა თქუა C. ⁵⁴ იტყუთ C. ⁵⁵ აღდგომასა აღდგომასა C. ⁵⁶ ღმრთისათჳსცა ღმრთისათჳს C. ⁵⁷ იტყუთ C. ⁵⁸ + მას C. ⁵⁹ ვიტყუთ C. ⁶⁰ ვიტყუთ C. ⁶¹ რასა C. ⁶² გუითხარ C. ⁶³ თუ უკუეთუ C. ⁶⁴ გაქუნდეს C. ⁶⁵ + მას C. ⁶⁶ წარმოვთქუათ C. ⁶⁷ ებისკოპოსჲან + მას C. ⁶⁸ წარმოდე C. ⁶⁹ წარმოთქუთ C. ⁷⁰ შეურაცხის C. ⁷¹ საყოფელად C. ⁷² ცოდვათა C. ⁷³ განსჯად. C. ⁷⁴ სულთა C. ⁷⁵ ჳორცთასა C.

- პრქუა ებისკოპოსსა⁷⁶: ზ. დიდი ბოროტი, რამეთუ ღმერთსაცა გამოვსცდიდა და ვერცა-ლა მაქუს კადნიერებაჲ ვედრებად ღმრთისა ერთისა ეშმაკეულისათვის [120] ესოდენისა სასწაულისა საქმედ. პრქუა მას ებისკოპოსმან: არამედ ყოვლისა სოფლისათვის არს. და
- 5 მივიდეს საფლავად და იწყო იარიკელმან მან ხადად ეშმაკთა, რამეთუ ვერსადა შემძლებელ იყო მოყვანებად სულისა შიშუელისა. და ვითარ ვერ შეუძლო მოყვანებად⁷⁷, რამეთუ წინა აღუდგა მას⁷⁸ სული წმიდისაჲ⁷⁹, პრქუა მათ: ურწმუნოებისა თქუენისათვის ვერ შეუძლე მოყვანებად. პაშინ მეყსეულად აღდუღნა სული ნეტარისაჲ მის და მოიდრაკნა მუქლნი და ეამ ერთ განაგრძო ლოცვაჲ⁸⁰ მას ზედა⁸¹ ყოველთა თანა. და აღდგა და დასცა კუერთხითა საფლავსა მას. და გამოვიდა კაცი, არა თუ მახლობელად აღსრულებული, არამედ ფრიად აღრინდელი. და მოუწოდა იარიკელსა მას და პრქუა მას: აწ⁸² გამოჰკითხე ამას, უკუეთუ აღდგების კორცი. ხოლო
- 15 იგი განცხბრდა, რამეთუ ეშმაკმან⁸³ დაუტევა იგი ესოდენსა მას სასწაულსა ზედა, [v] და მოვიდა და შეურდა⁸⁴ ფერკთა მისთა⁸⁵ წმიდასა⁸⁶ მაკარის⁸⁷ ყოვლისა მის ერისა თანა. ხოლო ერსა მას უნდა მოკლვაჲ მისი და წმიდამან მაკარი არა უტევა, არამედ უდაბნოდ განიყვანა იგი.

24. იტყვს¹, ვითარმედ: ჰკითხეს მკუდრეთით აღდგომილსა მას: უკუეთუ იცოდეა² ქრისტეს მოსლვაჲ? და³ თქუა⁴: არცა-ლა მესმინა მისთვის, რამეთუ რომლისამე მეფისა ზე თქუა აღსრულებაჲ მისი⁵, ქრისტეს მოსლვასა⁶ უწინარეს იყო⁷. ხოლო წმიდანან⁸ მაკარი მოსცა მას ნათელი, დაიპყრა⁹ მის თანა სამ წელ და მერმე ჰეშმარიტი¹⁰ მით ძილითა დაიძინა. არამედ¹¹ შე-ცა-ეტყუა სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ¹². არცა ამან ცოდა, არცა მშობელთა ამისთა, არამედ რათა გამოცხადნეს დიდებაჲ¹² ღმრთისაჲ.

25. ჰკითხვიდა ებისკოპოსი წმიდასა¹ მაკარის: უკუეთუ მოგიქ-

⁷⁶ ებისკოპოსსა C. ⁷⁷ მოყუანებაჲ C. ⁷⁸ მას — C. ⁷⁹ + მის C. ⁸⁰ + თვისი C. ⁸¹ მას ზედა — C. ⁸² და პრქუა მას აწ — C. ⁸³ + მან C. ⁸⁴ შეუერდა C. ⁸⁵ მისთა — C. ⁸⁶ წმიდისა + მამისა C. ⁸⁷ მაკარისთა + წინაშე C.

24. — B; C: 26. ¹ იტყოფს C. ² იყოფი C. ³ + მან პრქუა მათ ვითარმედ C. ⁴ თქუა — C. ⁵ მისი| თუისი C. ⁶ მოსლვისა C. ⁷ + ქრისტე შეიწყალე გრიგოლ C. ⁸ + მამიან C. ⁹ + იგი C. ¹⁰ არამედ| ვითარმედ C. ¹¹ + ვითარმედ C. ¹² + იგი C. 25. — B; C: 26; ¹ + მამას C.

და გულსა დიდებამ, ოდეს-იგი ესოდენი ერი შემოგივრდა ფერკთა² ეგევითარსა მას საკვრველებასა³? ხოლო მან თქუა⁴: რომლისა კაცისა გულსა მოცალეობა [121] არს კაცთა დიდებისა ხილვად⁵, ეგევითარსა მას⁶ ღმერთი არა უცნობიეს. და რომელსა იქმს, კაცთათვს⁷ იქმს. და ბრძოლასა შინა არს⁸, გინა⁹ დაცემასა¹⁰, რომელი ღირს იქმნას 5
მადლსა ღმრთისასა, ეგევითარი იგი მრავალსა ლუაწლსა შინა არს, ვითარცა¹¹ რომელი¹² სიმაღლესა ზედა დგან¹³ და ეშინინ, ნუუკუე გარდამოვარდეს. ესევეითარსა მას ერთი ხოლო აქუნ გულის-თქუ-
მამ, რაჟთა განვიდეს სოფლით. ხოლო დიდებისათვს არცა¹⁴ გონე-
ბასა მოუქდის, უფრომს-და უპატიოებასა ილოცავნ, რამეთუ თვთ 10
მათ საქმეთაგან¹⁵ საცნაურ არნ, ვითარმედ შეურაცხის-საყოფე-
ლად¹⁶ არიან. და მოსცა მას სახმ ესევეითარი: გამოიწერე გონებასა
შენსა, რეცა თუ კაცი ზღუასა ზედა ვალს¹⁷ და ცად აღმართ ხედავს
და მზის-თუალთა მათ უტკრთავს. და ჰრქვს ეგევითარსა მას სხუა-
მან, ვითარმედ: უკუეთუ დახედო¹⁸ ადგილსა მავას, რომელსა ზე- 15
და ხუალ, დაინთქა. რაჟმემცა შეემთხვა, უკუეთუმცა ურჩ ექმნა?
ეგრეცა [V] რომელი დიდებასა ღმრთისასა ხედვიდეს¹⁹, დასთრგუ-
ნავს კაცთაგან დიდებასა. უკუეთუ მას²⁰ მიდრკეს, მისგან განვარდეს
და მრავალთა ვნებათა სხუათა დაინთქას. ხოლო სხუანი სათნოებანი
ამის წმიდისანი, ვითარ მოწყალე იყო და²¹ ვითარ ძმათ-მოყუარე და 20
ვითარ აქუნდა განკითხვამ საქმეთამ, თითოეული დავაცადეთ²².

26. მანვე მამამან მაკარი თქუა: უძლურება არს კაცისა, უკუე-
თუ იგინოს, გინათუ¹ ევნოს რაჟმე ძმისაგან თვისისა და არა დამტკი-
ცებულ იყოს სიყუარულსა ზედა მისსა.

C [27] ცხორებაჲ მამისა მაკარი ღიღისად

25

1. გუთბზრობდეს ჩუენ მრავალნი მუნ მყოფნი მამისა მაკარის
ცხორებასა, მოწაფისა ანტონისა, მცირედ ჟამ მისა წინა ქებით აღ-
სრულებულ იყო, რომელი მრავალთა ძალთა, ვითარცა ანტონი,

² + შენთა C. ³ + ზედა C. ⁴ ჰრქუა + მას C. ⁵ ხედვად C. ⁶ მას — C.
⁷ კაცთა + სათნოებისათვს C. ⁸ + მას C. ⁹ გინათუ C. ¹⁰ + ხოლო C. ¹¹ + იგი C.
¹² რომელიმე C. ¹³ არნ C. ¹⁴ არცაღათუ C. ¹⁵ საქმეთაგანცა C. ¹⁶ საყოფელ C.
¹⁷ ვალნ C. ¹⁸ დახედნ C. ¹⁹ ხედავს C. ²⁰ მას] ამისგან C. ²¹ და] ანუ C. ²² თითო-
ეული დავაცადეთ — C.

26. B : 289v; C 27. ¹ გინა C.

- იქმოდა და ჰყოფდა კურნებათა, და მრავალთა სასწაულთა, რომლი-
 საჲ ვერვინ შეუძლოს გამოთქუმაჲ. [v] ხოლო მცირედ-რამე მი-
 სი მოვიკსენოთ ხილვანი და ზოგს-რამე გაუწყო თქუენ. ამან იხი-
 5 რაჲ სფუჲრდისა, მოითხოა მისგან ერთი კრული ბაჲაჲ. ჰრქუა მას
 ანტონი: არა გული გითქუმიდეს მოყუისისა შენისასა. და ვითარ
 ესე სიტყუა ჰრქუა მას, მყის ვითარცა ცეცხლისაგან დაიწუა. ვი-
 თარცა იხილა ნეტარმან ანტონი, ჰრქუა მას: აჰა ესერა, განისუენა
 10 სულმან ჩემმან შენ ზედა, იყო შენ ამიერითგან სათნოებათა ჩემთა
 მკუიდრ. ამისა შემდგომად კუალად პოვა იგი ეშმაკმან უდაბნოსა
 ზედა, დამაშურალი ფრიად კორცითა. და ჰრქუა მას: აჰა ესერა
 მიილე შენ მადლი ანტონისი, რად არა იმაჲბურებ პატივსა და ითხოვ
 15 საკმელსა ღმრთისაგან და ძლიერებასა გზისა მაშურალობისათკს?
 ხოლო მაკარი ჰრქუა მას: ძალ ჩემდა და გალობა უფალი არს, ხო-
 20 ლო შენ არა გამომცადო მონაჲ უფლისაჲ. და იქმნა უცნებით მის
 წინაშე ეშმაკი იგი აქლემ ტუირთოსან, დიდსა მას უდაბნოსა შეც-
 თომალი, და აქუნდა ყოველი განსასუენებელი და სამარი. ვითარ-
 ცა იხილა მაკარი წინაშე მისა, დაწვა ქუეყანასა ზედა. ხოლო მან ვი-
 თარცა ცნა, ვითარ საუცარ რამე არს, ვითარცა-იგი იყო, და დაად-
 25 გრა ლოცვად. და მყის ქუეყანასა დაინტჲა, ვიდრე იგი ოლოცვიდა-
 ლა. [31] მერმე კუალად იმარხვიდა და ილოცვიდა და ითხოვდა
 ღმრთისაგან ჩუენებად მისა სამოთხე, რომელ-იგი უდაბნოსა ეგუიპ-
 ტისასა ჯანე და ჯამბრე დაასხეს მსგავსად ჭეშმარიტისა მის სამო-
 30 თხისსა. ვითარ შევიდოდა იგი დიდსა მას უდაბნოსა, და სამი კუირი-
 აკე უზმამან აღასრულა და სულ-მოკლე იქმნა იგი. და დაადგრა მას
 ზედა ანგელოზი უფლისაჲ და განაძლიერა იგი და დაადგინა გზასა
 მას, რამეთუ იყუნეს ეშმაკნი შესავალთა მათ სამოთხისათა მცვე-
 35 ლად და არავის უტევებდეს მუნ შინა შესვლად. და იყო დიდ ადგი-
 ლი იგი და ფრიად ვრცელ სიგრძით და სიგრცით. ხოლო მან ილოცა
 და იკადრა შესვლად და პოვნა მუნ შინა ორნი კაცნი წმიდანნი, რო-
 მელნი მითვე სახითა შევიდეს მუნ და ჟამი მრავალი დაეყო. ვითარ
 იხილეს იგი, ურთიერთჲს მოიკითხეს და ურთიერთჲს ფრიად განი-
 ხარეს. და ვითარ დაჰბანნეს ფერკნი მისნი, ნაყოფისა მისგანი სა-
 მოთხისაჲ დაუგეს. ხოლო მან ჰამა და ჰმადლობდა ღმერთსა. და
 35 დაჰკუიროდა ნაყოფთა მათ მრავალ-ფერთაჲ და იტყოდეს ურთიერ-
 თას: კეთილ არს აჲა ყოველთა მონაზონთა ყოფაჲ. და იყუნეს სამ
 წყარო სამოთხესა მას შინა დიდნი, უფსკრულთაგან აღმომდინარე-

ნი, რომელთაგან ირწყვოდა სამოთხე იგი. და დღეს ხენი დიდ-დიდნი და ფრიად ნაყოფიერნი — ყოველნივე ფერად-ფერადნი [v] ხენი. რომელ არიან ცასა ქუეშე. და ვითარ დაადგრა იგი მათ თანა შუილ დღე, ევედრებოდა მათ მაკარი წარსლვად სოფლად და მიყვანებად მუნ მონაზონთა. ხოლო წმიდათა მათ კაცთა ჰრქუეს მას, ვითარმედ: 5
ვერ შესაძლებელ არს შენდა ესე ყოფად. რამეთუ დიდ არს ესე უდაბნოჲ და ვრცელ. და მრავალ არიან ეშმაკნი უდაბნოსა ამას, რომელთა აცთუნენ მონაზონნი და მოსრნენ. რამეთუ მრავალთა სხუათაცა მრავალგზის უნდა აქა მოსლვის და მოისრნეს ბოროტ- 10
თაგან სულთა. ხოლო მაკარი არა თავს-იდევა დადრგომამ მუნ. არამედ ჰრქუა მათ, რამეთუ: მიღირს მე მოყვანებაჲ მათი აქა, რაჲთა ფუფუნებასა ამას განისუენონ. და წარბოემართა იგი სოფლად და ნაყოფისა მისგან მოილო საჩუენებელად და ბაჲჲ მრავალი გამო- 15
ირჩია და აღიკიდა, სასწავლელად მისგანი დაასუის უდაბნოსა მას. რაჲთა არა სცთუეს ადგილსა მას, შე-რაჲ-ვიდოდეს იგი მუნ. ვითარ დაიძინა მცირედ უდაბნოსა მას და განილუძია, პოვა ყოველი იგი ბაჲჲ, თავით კერძო მისა შეკრებული ეშმაკთა მათგან. ამისთუის თქუა მამამან მაკარი: უკუეთუ ნებაჲ ღმრთისაჲ არს, ვერ შემძლე- 20
ბელ ხართ, ეშმაკნო, ჩემდა დაყენებად შესლვად სამოთხესა მას. და ვითარ მოვიდა იგი სოფლად, უჩუენა ნაყოფი იგი ყოველთა მონაზონთა და აიძულებდა მათ [32] შესლვად სამოთხესა მას. ვითარ შეკრბეს ამისთუის მრავალნი მონაზონნი, ჰრქუეს მას: ნუუკუე მოსასრველად სულთა ჩუენთათუის სამოთხე იგი იქმნას. უკუეთუ აქა გავასუენოთ, მოვილოთ კეთილი ჩუენი ქუეყანასა მას და რომელი სასყიდელი ამისა შემდგომად მოვილოთ. ღმრთისაღა მივედეთ. 25
ანუ რომლისა სათნოებისათუის ამიერითგან პატივეცემულ ვიქმნეთ. და დაარწმუნეს მაკარის დაცხრომამ ექევითარისა ამის ზრახვისაჲ შეურაცხ-ყოფად, რომელი-იგი იხილა სამოთხე. უკუანაჲსკენელ მოილო ყურძენი იგი სხუამან ძმამან და კუალად მაკარისვე მიუძღუენა. რეცათუ დიდი ძღუენი მას მიართუა. ვითარ იცნა იგი მაკარი და გამოიკითხა მათი, დაჰკუირდა და ჰმადლობდა უფალსა ესევითარსა 30
მას მოთმინებასა ყოველთასა.

მერმე მაკარი ქუაბსა შინა რაჲ იყოფოდა უდაბნოსა გარე და ილოცვიდა, და იყო მუნ, მახლობელად მისა, კურელი აფთარი-

საჲ. და ვითარ ილოცვიდა იგი, მოვიდა მისა აფთარი იგი და შეუფ-
 რდა ფერკთა მისთა და უპყრა კბილითა ფესუი სამოსლისა მისისაჲ
 და ქურელად მისა მიზიდვიდა მას. ხოლო იგი შეუდგა მას და თქუა,
 ვითარმედ: რაჲ-მე ეგულეზბის მკეცსა ამას ყოფად ჩემდა? ვითარ
 მიიყვანა იგი ქურელადმდე, შევიდა შინა და გამოართუნა მას თუისნი
 ლეკუნი, ბრმანი შობითგან. [v] ხოლო მან, ვითარცა ილოცა მათ-
 სუის, მხედვარნი ლეკუნი იგი აფთარსა მას მისცნა. ხოლო მან, ვი-
 თარცა ძლუენი, სამადლობელად კაცსა მას ღმრთისასა მობართუა
 ტყავი ცხოვრისა დიდისა ვერძისაჲ, ფერკთა მისთა ქუეშე დაუდვა.
 ხოლო მაკარი ვითარცა იხილა, ეცინოდა მას, რეცათუ მეცნიერე-
 ბაჲ და ცნობაჲ რაჲმე აქუს, რამეთუ მობართუა და დაუფინა მას.
 ხოლო ტყავი იგი ვიდრე აქამომდე მოწაფეთა მისთა აქუს.

მერმე კუალად გუითხრობდეს ჩუენ ამის წმიდისათუის, ვითარ-
 მედ მზაკუარმან ვინმე ქალწული ერთი ქალი გრძნებითა კდლად
 გარდააქცია. და მამა-დედათა მისთა მაკარისა მოიყვანეს. და ვი-
 თარ ევედრებოდეს მას ფრიად, რაჲთა ლოცვა ყოს მისთუის და ღე-
 დაკაცადვე მოაქციოს. ხოლო წმიდამან მამამან მაკარი შკდთა მათ
 დღეთა შეაყენა იგი თუისაგან. და მამა-დედანი მისნი ელოდეს მას.
 ხოლო იგი წარვიდა სხუასა სახლსა და ევედრებოდა ღმერთსა მის-
 თუის. მეშუიდესა დღესა შევიდა იგი მამა-დედათა მისთა თანა ქა-
 ლისა მის და სცხო ზეთი ყოველთა ასოთა მისთა და მოიდრიკნა
 მუკლნი და ევედრებოდა ღმერთსა მრავალ ჟამ მისთვს. და ვითარ
 აღდგეს, პოვეს იგი ქალადვე მოქცეული ძალითა ქრისტესითა. რა-
 მეთუ განიდევნა მისგან ბოროტი იგი სული მაცთური.

25

ცხორებაჲ მაკარი მოქალაქისაჲ

1. სხუადცა ვინმე მაკარი იყო, რომელმან სკიტეს პირველად
 მონასტერი აღაშენა. და არს ადგილი იგი უდაბნო და მიახ მიერ
 ნიტრიად დღისა და ღამისა სავალ¹ დიდსა მას უდაბნოსა. და არს
 პირი დიდი [122] მუნ მიმავალთაჲ, უკუეთუ ვინმე მცირედ სტოის²
 გზასა მას, ყოლადვე შესტოის³ დიდსა მას უდაბნოსა. და არიან მუნ
 ყოველნივე კაცნი სრულნი, რამეთუ ვერვინ უსუსური შემძლებელ
 არს ყოფად⁴, რამეთუ ფიცხელ არს ადგილი იგი და ნუგეშინის-სა-
 ცემელი ყოვლადვე⁵ არაჲ⁶ არს მუნ. ხოლო რომელსა-ესე პირვე-

1. — B. C : 32v. ¹ სავალი C. ² სტოის C. ³ შესტოის C. ⁴ + მუნ C. ⁵ ყოლადვე
 C. ⁶ არარაჲ C.

ლად სახელ-ვსდევ⁷ მაკარის მოქალაქესა, მივიდა იგი მუნ⁸ ოდესმე
 საკმრისათვის დიდისა⁹ მაკარისა. და ვითარ ეგულებოდა მათ წიად-
 სლვად ნილოსსა, შევიდეს ესენი ერთად ნავსა¹⁰, სადა-იგი იყვნენ¹¹
 ორნი¹² კომსნი, მრავლითა ერთთა შესრულ იყვნეს¹³ იგინი და სამ-
 სახურებელი აქუნდა მათ მუნ შინა ვეცხლისა¹⁴ და ოქრომსაჲ, 5
 აღვრები ცხენთა მათთაჲ და მსახურნი ვინმე ერისაგანნი და ფარ-
 ლელი¹⁵ ოქრომსაჲ¹⁶ მონათა მათთა. და ოქრომსა სარტყელი¹⁷ ემო-
 სა¹⁸ ვიეთმე მათგანთა. და ვითარცა¹⁹ იხილნეს მონაზონნი იგი აზ-
 ნაურთა მათ [v] ძაძითა რაჲთმე ძუელითა შემოსილნი, შეურაც-
 ხად მსხდომარენი ყურესა ერთსა ნავისასა, კნატრიდეს იგინი მათ- 10
 სა მას ცხორებასა და სიმდაბლესა. ერთმან მათგანმან აზნაურმან
 მიუგო²⁰ და ჰრქუა მათ²¹: ნეტარ ხართ თქუენ, კაცნო ღმრთისანო,
 რომელნი სოფელსა ამას ემღერით. მიუგო²² მაკარი მოქალაქემან და
 ჰრქუა მათ: ჩუენ სამე სოფელსა ვემღერით, ხოლო ნანდილვე²³
 თქუენ სოფელი²⁴ გემღერის. ვულისკმა-ყავთ²⁵, რამეთუ არა ნეფ- 15
 სით²⁶, არამედ უფრომს-და²⁷ წინაწარმეტყუელებით სთქუთ²⁸ ჩუ-
 ენდა მომართ, ორთავე სახელი მაკარი გურქვან. ხოლო მან კაცმან
 შეიკდიმა სიტყუაჲ ესე²⁹, წარვიდა სახედ თვსა³⁰, განიძარცუა სამო-
 სელი და ყოველი სამკაული თვისი. და შფოთი იგი განიშორა და გა-
 ნუყო ყოველი მონაგები³¹ გლახაკთა და მონაზონ იქმნა. 20

2. იტყოდეს მისვე მამისა მაკარისთვის, ვითარმედ: მოიყვა-
 ნეს მისა ხუცესი ვინმე სოფლისაჲ, რომლისაჲ თავი იყო
 შექ[123]მულ ვნებისა მისგან, რომელსა ჰრქვან კარკინოა¹ და
 ჩნდა² ძუალი თავისა მისისაჲ. და ევედრებოდეს ყოველნი³ წმიდა-
 სა⁴ მაკარის, რაჲთა ყოს მისთვის ლოცვაჲ და განიკურნოს. ხოლო
 მან არა ინება, არამედ თქუა⁵: არა ჯერ-არს განკურნებაჲ მაგისი,
 რამეთუ ისიძაჲს და ჟამსა წირავს და მისთვის⁶ ისწავების⁷. არწმუ-
 ნეთ მაგას განშორებაჲ მსახურებისაგან საიდუმლოთა ღმრთისათა,
 რაჲთა არღარა მღდელობდეს. და ღმერთმან ყოს კურნებაჲ. ხოლო

7 + მამისა C. 8 მუნ—C. 9 + მამისა C. 10 + მას C. 11 იუენეს C. 12 + ი. C.
 13 იუენეს C. 14 ვეცხლისა C. 15 ფარლები C. 16 + ემოსა C. 17 სარტყელები C.
 18 ემოსა] ერტყა C. 19 და ვითარცა] ვითარ C. 20 + მათ C. 21 მათ — C. 22 +
 კამამან C. 23 ნამდოვილვე C. 24 + ესე C. 25 ყავ C. 26 ნებსით C. 27 უფრომსდა — C.
 28 სთქუ C. 29 ესე] იგი C. 30 თუისად + და C. 31 + თუისი C.

2. — B; C: 33 v. 1 კარკინოს C. 2 ჩნდა] უჩნდა C. 3 ყოველნი] იგი C. 4 + მამისა
 C. 5 თქუა] ჰრქუა + მათ ვითარმედ C. 6 ამისთვის C. 7 ისწავლების C.

მან ძკრ-ხილულმან აღუთქუა ფიცით ესე ყოფად, რაათა არღარა მღდელობდეს⁸. ჰრქუა მას წმიდამან⁹ მაკარი: გრწამსა, ვითარმედ¹⁰ არს ღმერთი? ხოლო მან თქუა: ჰმ¹¹. და ჰრქუა მას კუალად წმიდამან მაკარი: ნუ შემძლებელ ხარა კიცხევად? ხოლო მან ჰრქუა: არა.

5 ჰრქუა მას წმიდამან¹² მაკარი: უკუეთუ გიცნობიეს ცოდვაჲ და სწავლაჲ ღმრთისა მიერ¹³, რომელ¹⁴ არს შენ ზედა, ამიერთგან ეკრძალე და ნულარა იქმ მას. [V] ხოლო მან აღუარა¹⁵ მას¹⁶ შეცოდებაჲ თვისი და აღუთქუა, რაათა არღარა ცოდვიდეს და არცა¹⁷ მღდელობდეს, არამედ რაათა იყოს იგი ერისა-კაცად¹⁸. და დაასხნა მას¹⁹

10 ზედა კელნი მისნი წმიდამან მაკარი და ყო მისთვის ლოცვაჲ. და მცირედთა დღეთა შემდგომად განიკურნა, და კუალად მოეგო თმამ თავისა მისისაჲ და წარვიდა ცოცხალი სახედ თვსა²⁰.

8. გვთხრა ჩუენ ესეცა მანვე მაკარი, ვითარმედ: ყამსა მას მოღებისასა საიდუმლოთა ღმრთისათა არათუ კელითა ჩემითა მივსცი

15 ზიარებდა მარკოზს მარტოდ-მყოფსა, არამედ ანგელოზმან მისცის საკურთხეველისაგან, გარნა მარჯუენასა¹ მას² ხოლო³ ვხედვიდი მიმცემელისასა.

4. მო-ვინამდე-ვიდოდა მამაჲ მაკარი სენაკად თვსა¹ და ეკიდა ბაჲაჲ და შეემთხვა მას ეშმაკი გზასა ზედა და აქუნდა რაჲმე კელთა

20 მისთა². და უნდა ცემაჲ მისი³ და ვერ შეუძლო მიახლებად⁴. და⁵ ჰრქუა მას ეშმაკ[124]მან მან: დიდი მადლი არს შენ თანა, მაკარი, რამეთუ ვერ შემძლებელ ვიქმენ მიახლებად შენდა. რომელსა შენ აყოფ, მეცა ვპყოფ: შენ იმარხავ, მე თავადი⁶ ყოლადვე⁷ არა ვკვამ: შენ იღვძებ, მე ყოლადვე არა დავიძინებ, არამედ ერთითა საქმითა

25 მძლევ. ჰრქუა მას მამამან მაკარი: რომელი საქმე არს? ჰრქუა მას ეშმაკმან⁸: სიმდაბლითა შენითა ვერ შემძლებელ ვარ შენდა მიახლებად. ხოლო მაკარი აღიპყრნა კელნი ღმრთისა მიმართ და ეშმაკი იგი ივლტოდა⁹ სირცხვლეული.

⁸ -† და C. ⁹ -† მამამან C. ¹⁰ ვითარმედ| რამეთუ C. ¹¹ მრწამს C. ¹² -† მამამან C. ¹³ მიერი C. ¹⁴ რომელი C. ¹⁵ აღუარა C. ¹⁶ მა, — C. ¹⁷ არცა-ლა C. ¹⁸ ერისა კაცად| ერის კაცებრ C. ¹⁹ მის C. ²⁰ თუისად C.

3. B : 290; C : 34. ¹ მარჯუენესა BC. ² მას — BC. ³ ხოლო — C.

4. B : 290; C : 34. ¹ თუისად C. ² მისთა — BC. ³ ცუმაჲ მისი| ცუმაჲ მისა BC.

⁴ -† მისა BC. ⁵ და — C. ⁶ თავადად BC. ⁷ ყოლადვე — BC. ⁸ -† მან BC. ⁹ ევლტოდა B.

მამისა მოსესთჳს, რომელი იყო კლდესა შინა

1. ჰბრძოდა ოდესმე მამასა მოსეს, რომელი იყო კლდესა¹ შინა, სული სიძვისაჲ ძლიერად. და ვითარ ვერღარა უძლო² ჳდომად სენაკსა შინა თჳსა, მოვიდა³ და უთხრა მამასა ისიდორეს. და ევედრებოდა მას ბერი, რაჲთამცა მიიქცა სენაკადვე თჳსა⁴. ხოლო⁵ არა ინება, არამედ თქუა⁶: ვერღარა შემძლებელ [V]ეარ, მამაო. და გამოიყვანა იგი მის თანა და აღიყვანა იგი ერდოსა ზედა და ჰრქუა მას: მიხედენ დასავალით კერძო! და მიხედნა და იხილა სიმრავლჳ ეშმაკთაჲ ურიცხჳ⁷, რომელნი აღშფოთებულ იყვნეს და აღძრულ ბრძოლად კაცთა. მერმე ჰრქუა მას: მიხედენ აწ აღმოსავალით კერძო! და მიხედნა და იხილა სიმრავლჳ ანგელოზთაჲ დიდებითა⁸. და ჰრქუა მას მამამან ისიდორე: აჰა ესერა ესენი არიან, რომელნი მოვლინებულ არიან უფლისა მიერ წმიდათა შემწედ. ხოლო რომელნი დასავალით კერძო⁹, იგინი მბრძოლნი მათნ¹⁰ არიან. და ესრეთ ჰმადლობდა ღმერთსა მამაჲ მოსე და წარვიდა კადნიერად¹¹ სენაკად თჳსა¹². M₁

2. ძმამან ვინმე ცოდა სკიტეს. და ვითარ შეკრბეს, მიუვლინეს მამასა მოსეს. ხოლო მას არა უნდა მოსლვის. მაშინ მიაელინა მისა ხუცესმან¹: მოვედ, რამეთუ შენ გელის ყოველი ესე ერი. ხოლო იგი აღდგა და წარმოემართა და მოიღო [125] სფურიდი განჯურეტილი² და აღავსო იგი ქჳშითა და წარმოიკიდა იგი ზურგსა. და რომელნი მიეგებოდეს, ჰკითხვიდეს: რაჲ არს ეგე³. მამაო? ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ: ცოდვანი ჩემნი არიან, რომელნი ზურგით ჩემსა დამკვეციან და ვერ ვხედავ მათ. და მოსრულ ვარ მე დღეს სხჳსა ცოდვათა განკითხვად. ხოლო მათ. რაჲ ესმა ესე. განუტევეს ძმაჲ იგი. M₂

3. მერმე შე-ოდესმე-კრებულ¹ იყვნეს კუალად სკიტეს და უნდა ვითემე გამოცდაჲ მისი. შეურაცხ-ყვეს იგი და ჰრქუეს მას: ესე-

1. — B; C: 27. ¹ + მას C. ² ეძლო C. ³ მივიდა C. ⁴ თვისად C. ⁵ + მან C. ⁶ ჰრქუა + მას C. ⁷ ~ ურიცხუი ეშმაკთაჲ C. ⁸ დიდებითა/დიდებულთაჲ C. ⁹ + არიან C. ¹⁰ ~ მათნი მბრძოლნი C. ¹¹ კადნიერებით C. ¹² თჳსად C.

2. — B; C: 27v. ¹ + და ჰრქუა C. ² განჯურეტილი/ განხუთილი C. ³ ეგი/ ესე C.

3. — B; C: 27v. ¹ შე-ოდესმე-კრებულ/ შეკრებულ + ოდესმე C.

და ჰინდოა რადმე მოსრულ არს ჩუენ თანა? ხოლო მას რაჲ ესმა ესე, დაღუმნა². და ოდეს განუტევეს კრებული იგი, ჰრქუეს³: მამაო მოსე, აწ არავე განგიწყრა გული? ხოლო მან თქუა⁴: დაღათუ⁵ გან-პიწყრა, არამედ არა ვერაჲ ვთქუ. M₃.

5 4. თქუა მამამან მოსე, ვითარმედ: თავი ყოველთა სათნობე-თაჲ სიყუარული არს, რამეთუ თანა-წარჰვეალს ყოველთა ვნებათა.

6. იტყოდეს კუალად მამისა მოსესთვის: [v] ოდეს იქმნა იგი¹ დიაკონ, გარდასდევს მას² ოლარი. ჰრქუა მას მთავარ-ეპისკოპოს-მან³: აჰა ესერა იქმენ ყოლადვე სპეტაკ, მამაო მოსე! ჰრქუა მას ბერმან: გარეშე ხოლო-მეა⁴, უფალო ეპისკოპოს, აწუ შინაგანცა? და მერმე კუალად ეპისკოპოსსა⁵ უნდა გამოცდაჲ მისი. ჰრქუა დია-კონსა: ოდეს აღმოკდეს მამაჲ მოსე სამღდელოდ, გარდააჲეთ იგი და შეუდევით მას და ისმენდით⁶, რასა-ძი იტყოდის. და ვითარ აღქდა ბერი, შეჰრი[ს]ხნეს მას⁷ და გარდამოაქეს და ეტყოდეს მას⁸: განკედ გარე, ჰინდოო შავო⁹. და ვითარ გამოვიდა იგი გარე¹⁰, ეტყოდა თავსა თვსსა: კეთილად გიყვეს, ტყავო¹¹ ნაცრისფერო, შავო¹², ხარ არარაჲ და ვითარცა კაცი კაცთა თანა შეერთი¹³. M₄

7. ესმა ოდესმე მთავარსა მამისა მოსესთვის და მივიდა სკიტედ ხილვად მისა. და უთხრეს ვიეთმე ბერსა მისლვაჲ მისი. და¹ აღღვა² და მიივლტოდა ჭალაკად. ხოლო იგინი³ შეემთხვნეს მას [126] და ჰრქუეს: მითხარ ჩუენ, ბერო, სადა არს სენაკი მამისა მოსესი? და მან ჰრქუა მათ: რაჲ გნებავს მისგან, რამეთუ კაცი იგი⁴ გონებასა მიტომილ⁵ არს? მაშინ მოვიდა მთავარი იგი ეკლესიად და ჰრქუა ეკლესიისა⁶ მის⁷ მონაწილესა⁸: მესმა მამისა მოსესთვის და მოვედ⁹ ხილვად მისა. და შე-ვინმე-გუემთხვა¹⁰ ბერი მიმავალი ეგვპტედ და ვარქვთ მას: სადა არს სენაკი მამისა მოსესი? და მან თქუა¹¹: რაჲ

² დაღუმნა C. ³ - მას C. ⁴ + მათ C. ⁵ დაღათუ C.

4. B: 289v; C: 27 v.

5. — B; C: 28. ¹ იგი — C. ² მას — C. ³ ეპისკოპოსმან C. ⁴ გარეშე ხოლო-მეა [გარეშე მე არსა C. ⁵ ეპისკოპოსსა C. ⁶ მას და ისმენდით — C. ⁷ მას — C. ⁸ მას — C. ⁹ შავო — C. ¹⁰ იგი გარე — C. ¹¹ ტყავ C. ¹² შავო C. ¹³ შეერთი C.

6. — B; C: 28. ¹ მისი და [იგი მთავრისაჲ C. ² + ბერი C. ³ იგი A. ⁴ იგი — C. ⁵ ცთომილ C. ⁶ ეკლესიასა C. ⁷ მის — C. ⁸ მონაწილეთა C. ⁹ მოვილოდე C. ¹⁰ შე-ვინმე-გუემთხვა C. ¹¹ თქუა [ჰრქუა ვითარმედ C.

გნებავს მისგან, რამეთუ გონებასა¹² მიღებულ არს იგი?¹³ ვითარცა ესმა ესე მონაწილეთა მათ, შეწუხნეს და ჰრქვეს: ვითარ სახმ იყო ბერი იგი, რომელი ამას იტყოდა წმიდისა მისთვის? ხოლო მათ თქუეს: კაცი ბერი იყო ძუელითა მოსილი, ჰასაკითა გრძელი, ფერითა შავი. და მათ თქუეს¹⁴: იგი არს მამაჲ მოსე და თქუენისა შემთხუვისათჳს ეგრე იტყოდა. და ფრიად სარგებელ ეყო მთავარსა მას და წარვიდა. M₈

7. იტყოდა მამაჲ მოსე სკიტეს: უკუეთუ ვიმარხვიდეთ მცნებასა¹ მამათა ჩუენთასა, [v] მე თავს-მღებ გექმნა² თქუენ³ ღმრთისა თანა⁴, რამეთუ წარმართნი არა⁵ მოვიდენ აქა. უკუეთუ არა იმარხვიდეთ, მოოკრებად არს ადგილი ესე. M₉

8. სხდეს რაჲ ოდესმე ძმანი მის თანა, ეტყოდა მათ: აჰა ესერა, წარმართნი სკიტეს დღეს¹ შემოვიდენ². არამედ³ აღდგეით და ივლტოდეთ! ჰრქვეს მას: და⁴ შენ არა ივლტია, მამო? ხოლო მან თქუა⁵: მე ესოდენტა წელთა მოველოდე ამას დღესა, რაჲთა აღესრულოს სიტყუაჲ იგი მაცხოვრისაჲ, რომელსა იტყოდან: „ყოველმან, რომელმან აღიღოს მახვლი, მახვლითაცა მოსწყდეს“*. ჰრქვეს მას: არცა ჩუენ ვივლტოდით⁷, არამედ შენ თანა⁸ მოვსწყდეთ. ხოლო მან ჰრქუა მათ: მემცა უბრალო ვარ. თითოეულმან იგულებ⁹, ვითარ ვინ ზის¹⁰. ხოლო იყვენეს შვდნი¹¹ ძმანი იგი და ჰრქუა მათ: აჰა ესერა წარმართნი მოახლებულ არიან კართა ზედა. და შევიდეს და მოსწყდნეს იგინი. ხოლო ერთსა მათგანსა შეეშინა და დაიძალა დანაქისკუდისა ფურცელსა ქუეშე და იხილნა შვდნი გვრგვნი, დადგმულნი მათ ზედა. M₁₀.

9. [127] ძმაჲ მოუქდა მამასა მოსეს სკიტეს და ითხოვდა მისგან სიტყუასა. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და დაჯედ სენაკსა შინა შენსა¹ და სენაკმან შენმან გასწავოს² ყოველი³. M₆

¹² გონება C. ¹³ იგი — C. ¹⁴ თქუეს] ჰრქვეს ვითარჲედ C.

7. — B; C : 28v. ¹ მცნებათა C. ² ეოქმენ C. ³ თქუენთვის C. ⁴ თანა — C. ⁵ არაჲ C.

8. — B; C : 28v. ¹ დღს — C. ² შემოვიდენ] შემოვიდნან C. ³ არამედ — C. ⁴ და — C. ⁵ თქუა] ჰრქუა მათ C. ⁶ რომელსა იტყოდა — C. ⁷ ვივლტოთ C. ⁸ შენთანავე C. ⁹ იგულებთ C. ¹⁰ ზის C. ¹¹ შვიდ C.

9. B: 289v; C : 29. ¹ ~ შენსა შინა B. ² გასწავოს + შენ BC. ³ ყოველივე C.

* შლი. მ. 26. 52.

10. ძმამან ჰკითხა მამასა მოსეს: ვიხილი¹ ნუ რაჲ წინაშე ჩემსა საქმეშ და ვერ დავითმინი. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ არა იქმნე ვითარცა მკუდარი, რომელი დადებულ არნ საფლავსა, ვერ შეუძლო დათმენად.

11. მერმე თქუა: რომელი აიძულებდეს¹ თავსა თვსსა უფლისათვს, მსგავს არს იგი კაცსა აღმსარებელსა².

მერმე თქუა: რომელი აიძულებდეს³ თავსა თვსსა ძისათვს ღმრთისა, არა დაივიწყოს⁴ იგი ძემან ღმრთისამან.

10 მერმე თქუა: რომელი სულელ იქმნეს უფლისათვს, უფალმან განაბრძნოს იგი.

12. იტყოდეს მამისა მოსესთვს, რამეთუ შე-რაჲ-ვიდოდა კლდესა მას დაყუდებად, დაშურა სლვითა და ეტყოდა თავსა თვსსა: ვინაჲ¹ შეუძლო წყლისა შემოღებად აქა? და მოიწია მისა კმაჲ და ჰრქუა²: შევედ³, ნურას ზრუნავ! მაშინ შევიდა და მო-[v]-ვინმე-უქდეს მას⁴ მამათაგანნი. და არა ედგა მას წყალი, გარნა ერთითა⁵ ხოლო სტამნითა⁶. და ვითარ იქმოდა მათთვს მცირედ⁷ ოსპნსა, დაესრულა⁸ წყალი⁹ იგი. ხოლო ბერი იურვოდა და შევიდის და გამოვიდის¹⁰ და ილოცვიდა ღმრთისა მიმართ, და, აჰა ესერა, ღრუბელი, წვიმითა¹¹ საესე, მოდგა კლდესა მას ზედა და ესრეთ აღავსო ყოველი სარწყული მისი. და მისსა¹² შემდგომად ჰრქუეს ბერსა¹³: მითხარ ჩუენ, რაჲსათვს შემოხვდი და განხვდი? ხოლო მან ჰრქუა მათ: ვერჩოდე ღმერთსა, ვითარმედ მომიყვანე აქა და აჰა¹⁴ წყალი არა მაქუს, რაჲმცა სუეს მონათა შენთა. ამისთვს შემოვიდი და განვიდი¹⁵ და ვევედრებოდე ღმერთსა, ვიდრემდის მოგვკვლინა ჩუენ ესე წყალი¹⁶. M₁₃

13. ძმაჲ ვინმე მოვიდა ბერისა და ჰკითხვიდა ცხორებისათვს სულისა. ჰრქუა მას ბერმან: შევედ სენაკსა შენსა და გარდაველენ

10. B:289; C: 29; ¹ ვიხილე C.

11. B:289; C: 29. ¹ აიძულებდეს C. ² აღმსარებელსა C. ³ აიძულებდეს C. ⁴ დაივიწყოს C.

12.—B; C: 29. ¹ ვინა C. ² + მას C. ³ + და C. ⁴ მას—C. ⁵ ერთი C. ⁶ სტამანი C. ⁷ მცირედ — C. ⁸ დაესრულა] დაელო C. ⁹ წყალი — C. ¹⁰ შევიდის და გამოვიდის] შედა-გამო-ვიდოდა C. ¹¹ წვიმითა] ნათლისაჲ წუიშითა C. ¹² მისა C. ¹³ +მამათა მათ C. ¹⁴ + ესერა C. ¹⁵ გავიდი C. ¹⁶ წყალი] წუიჰაჲ C.

13. B:289v; C 30.

ერგასისნი ესე მარხვით¹. ერთგზის ხოლო უჰამი² [128] დღესა შინა პური კმელი მარილსა თანა, და მერმე მოვედ და გითხრა შენ³ სხუაჲ სახმ⁴. ხოლო იგი წარვიდა და ყო ეგრე. და მერმე მოვიდა ბერისა. ვითარცა იხილან⁵ ბერმან, რამეთუ მუშაკი არს⁶, უთხრა მას⁷, ვითარ⁸ ჯერ-არს სენაკსა შინა ჯდომამ. მაშინ მივიდა⁹ ძმამ იგი სენაკად¹⁰ თვისა¹¹ და დავარდა პირსა ზედა თვისსა ქუეყანასა ზედა. სამ დღმ¹² და სამ ღამე ტიროდა წინაშე ღმრთისა¹³. მისა შემდგომად ეტყოდა მას გულის-სიტყუაჲ თვისი, ვითარმედ¹⁴: აჰმალღდი აწ და დიდ კაც იქმენ. მიუგის მან გულის-სიტყუათა მათ¹⁵. რამეთუ წარმოიხუნის ცოდვანი თვისნი წინაშე მისსა¹⁶ და ჰრქვს: სადა არიან ყოველნი ბრალნი ჩემნი? ოდესმე კუალად ჰრქვან¹⁷: მრავალი ჟამი წარჰკადე უღებებით. ჰრქვს მათცა¹⁸: არამედ ვევედრებოდი აწ მსგავსად ძალისა ჩემისა და ყოს ჩემ თანა ღმერთმან წყალობამ. და ვითარ მოუძღლურდა მისგან, სულეები [v] იგი კორციელად გამოუჩნდეს მას და ეტყოდეს: სულმოკლე ვიქმენით ჩუენ შენგან. ჰრქუა მათ: რაჲსათვის? ჰრქუეს მას: უკუეთუ აგამალლით, გექმნის იგი სიმდაბლე და აუ დაგამდაბლით, აღიყვანიო¹⁹ სიმალღედ.

14. თქუა მამამან პომენ, ვითარმედ: ძმამ მოუქდა მამასა მოსეს და ითხოვდა მისგან სიტყუასა, და დაყო მის თანა შვედი დღმ და არაჲ¹ მიუგო მას სიტყუაჲ. და ვითარ წარჰგზავნიდა, ეტყოდა მას: ვიდოდე და ეკრძალე თავსა შენა, რამეთუ მე² ერთი ჯერი ცოდვანი ჩემნი ზღუდე ბნელისა³ მექმნეს ჩემ შორის და ღმრთისა.

15. იტყოდა მამამ მოსე, რამეთუ: განკითხვამ ზღუდმ არს რვალისაჲ, რომელი გარე-მოადგს¹ კაცსა და სცავს მას².

მამისა მოსესთჳს, რომელსა ერჳთა ეთიოპ

1. გვთხრობდეს ნეტარისა მოსესთვის, რომელსა¹ ერქუა ეთიოპ, რამეთუ ნათესავი არს შავი კორციოთა, ვითარმედ: ესე მონამ იყო

¹ მარხვანი BC. ² ჰამე C. ³ შენ — C. ⁴ სახმ [საქმე BC. ⁵ იხილა] უბრძანა მას BC. ⁶ + და BC. ⁷ + ბერმან C. ⁸ ვითარ — C. ⁹ შევიდა C. ¹⁰ სენაკსა BC. ¹¹ თვისსა BC. ¹² სამ ღამე — A. ¹³ უფლისა ამისა BC. ¹⁴ + ამა ესერა BC. ¹⁵ გულის-სიტყუასა მას BC. ¹⁶ მისა C. ¹⁷ + ვითარმედ C. ¹⁸ მანცა BC. ¹⁹ აღიყვანი + თაჲ შენი BC.

14. B: 290; C: 30. ¹ არარაჲ BC. ² + ამა ესერა BC. ³ ბნელის B.

15. B: 290; C: 30. ¹ გარემოათქს B. ² + მარადის BC.

1. — B. C: 118v. ¹ + იგი C.

- მოქალაქისა ვისიმე და დიდითა მით² თავკედლობითა³ [129] და სი-
 ღიცბლითა დაუტევა უფალი იგი თვისი. და ვიდრე კაცის-კლვამდე
 მიწვევული⁴ იყო⁵, ვიძულე⁶ სიტყუად ბოროტთა მათ მისთა ზე-
 და⁷, არამედ გიჩუენო კუალად სათნობაჲ იგი მისი და სინანული,
 5 რამეთუ ოდეს იყო იგი ავაზაკი, ჰქონდეს მის ქუეშე ავაზაკნი, რიც-
 ხვთ სამეოცნა. აქუნდა ვიეთმე⁸ მიმართ მწყემსთა ძკრის-კსენებაჲ.
 რამეთუ დააბრკოლეს იგი ძალთა მათთა საქმესა რომელსამე ლა-
 ნესა⁹, და უნდა მოწყუედაჲ მათი. გუეუწყა¹⁰ ადგილი¹¹, სადა დაად-
 გინიან მათ¹² ცხოვარნი იგი¹³ წიალ ნილოსსა. და რაჟამს აღდგომილ
 10 იყო მდინარე იგი და დაეპყრა სივრცესა მისსა მილიონ ერთ¹⁴, და-
 იკრიბა სამოსელი თვისი თავსა მისსა¹⁵, ხოლო კრძალი ეპყრა¹⁶ კბი-
 ლითა და ესრეთ წიალ-ჲდა მდინარესა მას ცურვით. და წიალ-რაჲ-
 ეილოდა¹⁷, იხილეს¹⁸ მწყემსთა¹⁹ შორით და დაემალნეს²⁰ ქვშასა
 შინა²¹. და ვითარ წიალ-ვიდა²², არა პოვნა იგინი, გამოირჩინა ორნი
 15 ვერძნი დიდნი და დაკლნა [v] იგინი და შეკრნა და წიალ-მოიხუნა²³
 მდინარესა მას ცურვით. და მოვიდა იგი შორის ადგილსა მას, გან-
 ჰკსნნა იგინი და ჰამა კორცი რჩეული და სხუაჲ იგი განყიდა ღვნოდ
 და შესუა ათურამეტი კნინდონი²⁴ და ერგასსა²⁵ მილიონსა სრბით
 მიიწია, სადა-იგი იყო კრებული²⁶ მისი. და რაჟამს ნებითა ღმრთი-
 20 საათა მოიქცა იგი, და იქმნა მონაზონ, დაჲდა რაჲ იგი სენაკსა თვს-
 სა სკიტეს, შეუტდეს მას ავაზაკნი ოთხნი, რამეთუ არა უწყოდეს,
 ვინ იყო იგი. ხოლო მან შეიპყრნა იგინი და შეკრნა ყოველნი და
 აღიკიდნა იგინი²⁷ ზურგსა, ვითარცა ბზგ²⁸ და მიიხუნა იგინი ეკლე-
 სიად შორის კრებულსა²⁹ და ჰრქუა³⁰: ჩემდა არა ჯერ-არს განკითხ-
 25 ვაჲ, რაჲ ჰბრძანოთ ამათვს, რამეთუ შემომიკდეს მე მოკლვად?
 და იყო იგი მარხულ კვრიაკესა სრულიად³¹, ხოლო მათ აღიარეს
 და ცნეს³², რამეთუ იგი არს მოსე, რომელი-იგი ოდესმე განთქმულ
 იყო³³ [130] ავაზაკთა³⁴ მთავრად და აღიღებდეს ღმერთსა და იტ-
 ყოდეს: უკუეთუ ესევეითარი განთქმული ძლიერი ესრეთ მოიქცა

² მით — C. ³ + მისითა C. ⁴ მიწვევულ C. ⁵ + იგი C. ⁶ ვიძულე C. ⁷ ზედა —
 C. ⁸ ვიეთამე C. ⁹ ღამე C. ¹⁰ ეუწყა C. ¹¹ + იგი C. ¹² მათ — C. ¹³ იგი] მათნი C.
¹⁴ მილიონი ერთი C. ¹⁵ თვისსა + ზედა C. ¹⁶ იპყრა C. ¹⁷ წიალ-რაჲ-ვიდა C. ¹⁸ + იგი
 C. ¹⁹ + მათ C. ²⁰ დაემალნეს C. ²¹ შინა] ქუეშე C. ²² წიალ-ჲდა C. ²³ + ივინი C.
²⁴ კნინდონი C. ²⁵ ერგასისსა C. ²⁶ + იგი C. ²⁷ ივინი — C. ²⁸ ბზგ C. ²⁹ + მას C.
³⁰ ჰრქუა] თქვა C. ³¹ და იყო იგი მარხულ კვრიაკესა სრულიად — C. ³² ცნეს]
 ჰრქუეს C. ³³ ~ იყო ოდესმე განთქმულ C. ³⁴ ავაზაკთ C.

და შიშსა ღმრთისასა შევარდა, რაჲსათჳს არა ჩუენცა ვისწრაფოთ ცხოვრებისათჳს ჩუენისა? და მოიქცეჳ ივინი და იქმნეს მონაზონ.

2. ამასვე ნეტარსა მოსეს ჰბრძოდეს ეშმაკნი უცნებითა სიზ-
მართაგან, ხოლო მან შესძინა შრომაჲ ესევეითარი: ექუსსა წელსა
სენაკსა თჳსსა შინა¹ დგა ლოცვასა ყოველთა ღღეთა დაუჯდომე- 5
ლად და დაუძინებელად და არცა-ლა დაიწუნხნა² თჳლნი თჳსნი. და
კუალად სხუადცა³ შრომაჲ შე-ლა ვე-სძინა, რამეთუ გამოვიდის ღა-
მე და მივიდის სენაკებსა ბერთასა უმოღუაწეთასა და მოიღის სარ-
წყული⁴ და აღავსის⁵ წყლითა, რამეთუ შორით მოჰქონდა წყალი:
რომელთამე ორით⁶ მილიონით⁷, რომელთამე სამით და რომელთამე 10
ხუთით. და ღამესა ერთსა დაუშობირა⁸ ეშმაკმან, რაჲთამცა მოკლა
იგი ჯურღმულსა [v] ზედა და სცა მას წალთითა⁹ ფერცხალთა¹⁰
ზედა და დაავდო იგი ვითარცა მკუდარი. და არავინ იხილა იგი და
არცა უწყოდა ვინ. მეორესა ღღესა მო-ვინმე-ვიდა ძმათაგანი ვსე-
ბად წყლისა და იხილა იგი მდებარე და წარვიდა და უთხრა ისიდო- 15
რეს, ხუცესსა სკიტისასა. და მოვიდეს ძმანი და წარმოიღეს¹¹ ეკ-
ლესიად. და წელიწადსა მას ეგრეთ¹² იყო უძღურებასა¹³ შინა და
ძნიად კორცნი და სულნი მისნი მოევნეს სიმრთელესა. არამედ არ-
ლარა აქუნდა მას ძალი იგი კორცთაჲ. არამედ¹⁴ ჰრქუა მას დიდმან
ისიდორე: დასცხერ, მოსე, ცილობაჲ ეშმაკთა და ნუ ზედა-მიუვალ 20
მათ, რამეთუ საზომი აქუს სიმკნესაცა და მოღუაწებასაცა. ხოლო
მან ჰრქუა მას¹⁵: ვესაჲ ღმერთსა, არა დავსცხრე შექჳრვად ეშმაკთა
მიმართ, ვიდრემდის დასცხრენ უცნებანი მათნი ჩემდა მომართ.
ჰრქუა მას ისიდორე: სახელითა იესუ ქრისტესითა დაცხრომილ
არაინ¹⁶ უცნებანი იგი შენნი¹⁷, მივედ [131] და ეზიარე გულდებუ- 25
ლად წმიდასა მას საიდუმლოსა¹⁸ და განწმიდენ ყოვლისაგან¹⁹ შე-
გინებისა სულთაჲსა²⁰ და კორცთაჲსა და ნუ იქადი, ვითარცა შემ-
ძღებელი, რამეთუ ესე უმჯობესისა შენისათჳს იქმნა. და წარვიდა
იგი სენაკად თჳსა²¹. და შემდგომად ორისა თჳსა ჰკითხა²² დიდმან
ისიდორე ვნებისა მისათჳს. ხოლო მან თქუა²³: ეგრეთ ვარი, ვითარ- 30

2. — B; C: 119v. 1- შინა თჳსა C. 2 დაიწუნხნის C. 3 სხუად C. 4 სარწყული
C. 5 აღუვის C. 6 ორით — C. 7 + და C. 8 + მას C. 9 წათთა C. 10 + მისთა C.
11 წარიღეს + იგი C. 12 ეგრე C. 13 + მას C. 14 არამედ — C. 15 მას — C. 16 და-
ცხრომილ არაინ დასცხრე C. 17 შენნი მათნი შენგან C. 18 წმიდათა მათ სა ღუმლო-
თა C. 19 ყოვლისა C. 20 სულთა C. 21 თუისად C. 22 + მას C. 23 თქუა ჰრქუა მას C.

ცა ყოლად უენებელი. და მიერთგან ღირს იქმნა მადლსა²⁴ ეშმაკ-
თა შეურაცხ-ყოფად²⁵.

ესე არს ცხორებაჲ ნეტარისა მოსესი, რომელსა ერქუა ეთიოპ,
რამეთუ იგიცა იყო შერაცხილ რიცხუსა თანა დიდთა მამათასა.
5 აღესრულა ესე სამეოცდაათურამეტისა წლისაჲ სკიტეს მღღელობა-
სა შინა და დაუტევნა მოწაფენი წმიდანი, რიცხვთ სამეოცდაათნი,
რამეთუ ოდეს იგი²⁶ იყო ავაზაკთ-მთავარ²⁷, ჰქონდეს მის ქუეშე
სამეოცნი კაცნი რჩეულნი, ხოლო შემდგომად უმრავლეს²⁸ იყვნეს
მო[v]წაფენი მისნი, წმიდანი და მოშიშნი ღმრთისანი.

გამისა გაბრიელის

10

1. იტყოდა მამაჲ მატო: მინებს¹ საქმშ სულ-მცირშ, რომელი
ეგოს მიმდემი, ვიდრე-ლა არა მძიმე დასაბამსავე და მსწრაფლ² და-
ტევებული. M₁

10

2. მერმე თქუა: რავდენცა მიეახლებინ¹ კაცი ღმერთსა, ეგო-
დენცა ცოდვილად იხილის თავი თვისი, რამეთუ ესაია წინაწარმეტ-
ყუელმან რაჲ იხილა უფალი², უბადრუკად და არა წმიდად იტყოდა
თავსა თვისსა. M₂

20

3. მერმე იტყოდა¹: ოდეს ვიყავ კაბუჲ, ვჰგონებდი თავსა ჩემსა,
ვითარმედ ვეჰმ რასმე კეთილსა. ხოლო აწ და-რაჲ ესე-ვებრდი²,
ვხედავ, რამეთუ არარაჲ კეთილი მაქუს თავსა შინა ჩემსა. M₃

20

4. მერმე თქუა: ვერ იცის ეშმაკმან, თუ რომლითა საქმითა იძ-
ლიის¹ სული. დასთესის, არამედ არა უწყინ², თუ მოიმიკის³. რამე-
თუ რომელთამე შორის სიძვისათა⁴ და ძკრის-სიტყვისათს დასთე-
ხის და ყოველსა ზედა ვნებასა ეგრეთვე⁵. და⁶ რომელსაცა ვნებასა⁷
იხილის⁸ სული იგი მიდრეკილი, მითცა ჰბრძანენ⁹ მას¹⁰. M₄

²⁴ + ღმრთისა მიერ C. ²⁵ შეურაცხებად C. ²⁶ იგი — C. ²⁷ მთავარი C. ²⁸ უმ-
რავლესნი C.

1. B : 290; C : 34v. ¹ + მე C. ² მწრაფლ B, მწლაფრ C.

2. B : 290; C : 34; ¹ მიახლებინ B. ² უფალი B. ღმერთი C.

3. B : 290; C : 35. ¹ + თავისა თვისისათს BC. ² ბერდი B.

4. B : 290; C : 35. ¹ იძლის B, იძლევის C. ² უწყის B, უწყი C. ³ მოიმიკის B.

⁴ სიძვისათს BC. ⁵ ეგრეთვე BC. ⁶ და — C. ⁷ + ზედა C. ⁸ იხილოს C. ⁹ ჰბრძანენ B.
¹⁰ მას — C.

[133] ძმა ვინმე მოუკდა მამასა მატოსი და ჰრქუა მას: ვითარ სიკიტელნი ჰყოფდეს უფროასცა¹ წერილისა, რამეთუ უყუარდეს მტერნი მათნი უფროას თავისა მათისა?² ჰრქუა მას³ მამამან მატოი: მე ერთი ჯერი მოყუარენიცა ჩემნი ვერ⁴ მიყუარან უფროას თავისა ჩემისა. M₅

5

6. თქუა¹ მამამან მატოი, ვითარმედ: ძმა ვინმე მოვიდა ჩემდა და მრქუა მე, ვითარმედ²: ძკრის-სიტყუა უბოროტეს არს³ სიძვა-სა⁴? და ბოროტ არს სიტყუა ესე. და მე ვარქუე მას⁵: ვითარ სცნობ მას⁶ საქმესა, მამაო? ხოლო მან მრქუა მე: ძკრის-სიტყუა არს ბო-როტ, არამედ აღრე აქუს კურნებაჲ, რამეთუ შე-ცა-ინანის და 10 თქვს, ვითარმედ ბოროტად ვიტყოდე, ხოლო სიძვაჲ კორცთაჲ არს და ბუნებით სიკუდილი⁷ არს. M₆

7. თქუა მამამან იაკობ: მისრულ ოდესმე ვიყავ მამისა მატოი-სა, და ვითარ გამოვიდოდე, ვარქუე: მინებს მისლვის სენაკებადცა. ხოლო მან მრქუა მე: მოიკითხე ჩემ მიერ² მამაჲ [v] იოვანეცა. და 15 ვითარ მივედ მამისა იოვანესა, ვარქუე³: გიკითხავს შენ მამაჲ მატოჲ. და მან თქუა: აჰა მამაჲ მატოი ჰეშმარიტად კაცი ისრაიტელი, რომლისა თანა არა არს ზაკუეაჲ⁴. და აღსრულებასა⁵ მის წე-ლიწადისასა კუალად მივედ მამისა მატოისა⁶ და უთხარ სიტყუაჲ იგი⁷. და თქუა ბერმან: მე⁸ არა ღირს ვარ სიტყუასა მას ბერისასა, 20 არამედ ესე უწყოდე, ოდეს გესმეს ბერისაგან დიდებაჲ მოყუსისა თვისისაჲ უფროას თავისა თვისისა, საზომსა დიდსა⁹ მიწევნულ არს, რამეთუ ესე არს სრულებაჲ, რაჲთა მოყუასსა თვისსა მისცეს დიდებაჲ უფროას თავისა თვისისა¹⁰. M₇

8. მივიდა¹ ოდესმე მამაჲ მატოი რაჲთით გებელით² კერძო და 25 მის თანა იყო ძმაჲცა მისი. და შეიპყრნა³ იგინი ებისკოპოსმან და აკურ-რთნა იგი ხუცად. და ვითარ ჰამდეს იგინი ზოგად, ჰრქუა ებისკოპოს-

5. — B. C: 35. ¹ უფროას C. ² მათისა] თვისისა C. ³ მას — C. ⁴ ვერვე C.

6. B: 290v; C: 35. ¹ თქუა] მრქუა მე BC. ² ვითარმედ—BC. ³ + უფროას BC. ⁴ სიძვისა C. ⁵ + შენ B, + და შენ C. ⁶ ამას BC. ⁷ სიკუდილი BC.

7. — B. C: 35; ¹ + მას C. ² ჩემ მიერ] ჩემ მაგიერ C. ³ + მას C. ⁴ ~ ზაკუეაჲ არა არს C. ⁵ + ოდენ C. ⁶ მატოისა C. ⁷ და უთხარ სიტყუაჲ იგი — C. ⁸ და თქუა ბერმან მე] და მრქუა მე ბერმან მე C. ⁹ დიდსა — C. ¹⁰ თვისისა C.

8.—B; C: 35 ¹ მივიდოდა C. ² რით გებალით A. ³ შეიპყრა C.

მან: მოჰიტევე⁴, მამაო! ვიცი, რამეთუ არა გინდა საქმე [133] ესე, არამედ რაათა ვიკურთხო მე შენგან და ვიკადრე ესე ყოფად.

3 ჰრქუა მას ბერმან სიმდაბლით: გონებასაცა უნდა მცირედ, არამედ ესე ხოლო მეურვეების, რამეთუ განყენებად ვარ მშისა ამისგან, რომელ⁵ არს ჩემ თანა, რამეთუ ვერ თავს-ვიღვა ლოცვად ყოვლისა ლოცვისა⁶:

10 ჰრქუა მას ებისკოპოსმან: უკუეთუ ღირს არს, მე ვაკურთხო ეგეცა⁷. ჰრქუა მას მამამან მატოი: უკუეთუ ღირს არს, მე⁸ არა ვიცი. ხოლო ერთი ესე ვიცი, რამეთუ ჩემსა უმჯობეს არს. მაშინ იგიცა აკურთხა. და დაიძინეს ორთავე, ვიდრე არლა წარდგომილ იყვნეს საკურთხეველსა ჟამის-წირვად. მაშინ იტყოდა ბერი: ვესავ ღმერთსა, რამეთუ არა მაქუნდეს სასჯელი დიდი მღდელობისათვის, ვინაჲთგან არა შემიწირავს საიდუმლოჲ, რამეთუ უბრალოთაჲ არს მღდელობაჲ. M₉

✓ 15 9. თქუა მამამან მატოი, რამეთუ სამნი ბერნი მოუქდეს მამასა პატნოტის, რომელსა ერქუა [V] კეფალას¹, რაათა ჰკითხონ მას სიტყუაჲ. ჰრქუა მათ ბერმან: ვითარ გინებს და გითხრა² სულერი ანუ კორციელი? და მათ თქუეს³: კორციელი. მაშინ ჰრქუა მათ ბერმან: ვიდოდეთ და გიყუარდინ⁴ ჰირი უფროჲს განსუენებისა და უპატიობაჲ უფროჲს დიდებისა და მიცემაჲ უფროჲს მოღებინა. M₁₀

25 10. ძმამან ჰკითხა მამასა მატოის და ჰრქუა¹: მითხარ მე სიტყუაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და ევედრე ღმერთსა, რაათა მოგცეს გლოაჲ² გულსა შენსა და სიმდაბლჲ. და ხედვედ მარადის ცოდვათა შენთა და სხუასა ნუვის განიკითხავ, არამედ იქმენ ყოველთა ქუემო კერძო. და ნუ გაქუნ სიყუარული ყრმისა თანა³, ნუცა შემეცნიერებაჲ დედაკაცისა თანა და ნუცა მეგობრებაჲ⁴ მწვალებელისა თანა. და შორს ყავ კადნიერებაჲ შენგან⁵ და შეიკრძალე ენაჲ შენი და მუცელი და ღვნისაგანცა ეკრძალე. და თუ [134] ვინმე იტყოდის, საქმისათვის რამე⁶, ნუ აცილობ მას. უკუეთუ კეთილად იტყოდის, არქუ მას: ეგრეთ არს. უკუეთუ ბოროტად⁷—არქუ მას: შენ

4 + მე C. 5 რუელი C. 6 ~ყოვლისა ლოცვისა ლოცვად C. 7 ეგე C. 8 მე—C. 9. B:290v; C:36. 1 კეუალის C. 2+ თქუენ BC. 3 + მას BC. 4 გიყუარდენ C. 10. B:290v; C:35. 1+მას BC. 2 მოკეს გლოაჲ| მოსეს გლოაჲ BC. 3 + და BC. 4 მეგობრობაჲ C. 5 ~შენგან კადნიერებაჲ BC. 6 რაისამე C. 7 + იტყოდის CB.

იცი, ვითარ⁸ იტყვ. და ნუ უქდები მას, რომლისათვის-იგი იტყოდის, რამეთუ ესე არს სიმდაბლ⁹. M₁₁

11. ჰკითხა¹ ძმამან მამასა მატოის და ჰრქუა: მითხარ მე სიტყუაჲ². ჰრქუა მას: ყოველი ცილობაჲ ყოვლისაგან საქმისა მოისპე³ შენგან.

მანვე თქუა: ტიროდე, იგლოვდი⁴, ვიდრე გაქუს-ლა უამი სინა-ნულისაჲ⁵. M₁₂

გამისა მელისთჳს

1. თანა-წარჰვიდოდა რომელსამე ადგილსა მამაჲ მელი და იხილა ვინმე მონაზონი, რომელი შეეპყრა ვიეთმე, რეცათუ კაცის კლვისათვის. ხოლო ბერი მიეახლა ძმასა მას, გამოჰკითხვიდა¹ და ცნა, რამეთუ ცილსა შესწამებენ. ჰრქუა შემპყრობელთა მათ: სადა არს მკუდარი² იგი? და³ უჩუენეს მას. მაშინ მიეახლა მოკლულსა მას და თქუა: ილოცეთ ყოველთა. და მან [v] განიპყრნა კელნი⁴ ღმრთისა მიმართ. და⁵ აღდგა მოკლული⁶ იგი და ჰრქუა მას: ყოველ-თა წინაშე⁷ მითხარ ჩუენ, ვინ არს⁸, რომელმან მოგკლა შენ? ხოლო მან თქუა, ვითარმედ: შევედ⁹ ეკლესიად¹⁰ და მივეც საფას¹¹ ჩემი ხუცესსა. ხოლო იგი აღდგა და მოგკლა მე და მომილო და დამადლო მონასტერსა ამას თანა. არაჲედ გლოცავ თქუენ, მოიღეთ საფას¹² იგი და მიეცით შეილთა ჩემთა. მაშინ ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და დაიძინე, ვიდრემდის მოვიდეს უფალი და აღვადგინოს შენ. M₁

2. და მუნთქუესვე დაიძინა. მერმე კუალად იქცეოდა იგი ორ-თა მოწაფეთა მისთა თანა საზღვართა სპარსეთისათა. გამოვიდეს ორნი ძენი მეფისანი ნადირობად მსგავსად ჩუეულეებისა¹ მათისა და განაბეს ბაღ² დიდად³. შორად ვითარ ორმეოცდაათ მილიონად-მდე⁴, რაჲთა, რაჲცა იპოოს⁵ შინაგან⁶ ბადესა მას⁷, მოინადირონ.

⁸ ვითარ] რასა C.

11. B : 290v; C: 36v. ¹+ ოდესმე BC. ²+ ხოლო მან BC. ³ მოისპენ B. ⁴ იგლოედ BC. ⁵ სინანულსაჲ — BC.

1. — B; C : 36v. ¹ გამოჰკითხა C. ² მკუდარი] მოკლული C. ³ და] ხმით C. ⁴+ თესნი C. ⁵+ მეესეულად C. ⁶ მკუდარი C. ⁷ ~ წინაშე ყოფილა C. ⁸ ვინ არს — C. ⁹ მივედ C. ¹⁰ ეკლესიად — C.

2. — B; C: 36v. ¹ ჩუეულეებისაგებრ C. ² დიდი C. ³ მილიონოდენ C. ⁴ პოვონ C. ⁵ შინაგან—C. ⁶+ შინა C.

და მას შინა იპოა⁷ ბერი იგი ორთა მოწაფეთა მისთა თანა. და ვითარ [135] იხილეს იგი, თმაგარდატევებულად⁸ და ველურად, შეეშინა და ჰრქუეს მას: კაცი ხარ⁹, ანუ სული¹⁰? რაა ხარ, მითხარ ჩუენ. ჰრქუა მათ: კაცი ვარ ცოდვილი და გამოსრულ ვარ ტირილად ცოდვათა ჩემთა და თაყუანის-ვსცემ¹¹ იესუ ქრისტესა, ძესა ღმრთისა ცხოველისასა. და მათ ჰრქუეს: არა არს სხუაჲ ღმერთი, გარნა მზისა და ცეცხლისა და წყლისა, რომელსაცა ჰმსახურებდეს¹². არამედ მოვედ და უზორე მათ! ხოლო მან ჰრქუა¹³: ესე დაბადებულნი არიან და თქუენ სცთებით, არამედ გლოცავ თქუენ, მოიქეცით და იცანთ ჰეშმარიტი ღმერთი, რომელსა შეუქმნიეს ესეცა და სხუაჲ¹⁴ ყოველი. და მათ განიციინეს და თქუეს: ჭუარცუმულსა მას იტყუა¹⁵ ყოფად ღმრთად? და მან თქუა: ჰე, რომელმანი იგი ჭუარს-აცუა ცოდვაჲ და მოკლა სიკუდილი, მას ვიტყუე ჰეშმარიტად ღმერთად¹⁶. ხოლო იგინი სტანჯვიდეს მას ძმათა თანა და აიძულებდეს¹⁷ ზორვად. და ვითარ მრავალ[v]ჟამ ტანჯნეს იგინი, ორთა მათ ძმათა თავი წარჰკუეთეს. ხოლო ბერსა მას მრავალთა დღეთა¹⁸ სტანჯვიდეს და უკუანაჲსკნელ კელოვნებისაებრ მათისა წარმოადგინეს იგი შუა და სტყორცეს ისარი¹⁹, ერთმან პირით კერძო და ერთმან ზურგიით კერძო²⁰ მისსა. ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ ამისთვის, რამეთუ: შეითქუენით ერთობით დათხევად²¹ სისხლისა უბრალოჲსა²² წამსა ერთსა ხვალე²³ ამას²⁴ ჟამსა უშვილო იქმნეს დედაჲ თქუენი თქუენგან და კუებულ იქმნეს²⁵ სიყუარულისაგან თქუენისა და თვისითა ისრითა²⁶ სისხლი თქუენი დაითხიოს. ხოლო მათ შეურაცხ-ყვეს სიტყუაჲ იგი მისი. და განვიდეს ხვალისა დღესა²⁷ ნადირობად. და განერა მათგან ირემი ერთი და ასხდეს ცხენთა და დევნა უყვეს, რათამცა ეწინეს მას. და სტყორცეს მას ისარი²⁸ და ეცა ერთმანერთისაჲ გულსა ზედა სიტყუსა მისებრ²⁹ ბერისა, ვითარცა ჰრქუა მათ წყე[136]ვასა მას შინა მისსა³⁰, ეგრეცა შეემთხვა. M₂

⁷ იპოვა C. ⁸ გარდატეობულად C. ⁹ ხარა C. ¹⁰ სული C. ¹¹ თაყუანის—ცემად C. ¹² + იგინი C. ¹³ + მათ ვითარჲედ C. ¹⁴ სხუაჲცა C. ¹⁵ იტყუის C. ¹⁶ + ყოფად C. ¹⁷ + მათ C. ¹⁸ მრავალთა დღეთა] მრავალ ჟამ C. ¹⁹ + მას C. ²⁰ კერძო — C. ²¹ დათხევთ] და დასთხევთ C. ²² სისხლისა უბრალოჲსა] სისხლსა უბრალოჲსა C. ²³ ~ ხვალე წამსა ერთსა C. ²⁴ ამასვე C. ²⁵ იქმნას C. ²⁶ + ურთუე ერთს. ²⁷ დღე C. ²⁸ + ერთბამად C. ²⁹ მისებრ] სიტყუისაებრ C. ³⁰ მისა — C.

მამისა მოტიხისთჳს

1. ძმამან ჰკითხა მამასა მოტს¹ და ჰრქუა: უკუეთუ ვიყოფო-
 დი² ადგილსა რომელსამე³, ვითარ ვცხონდებოდი? ჰრქუა მას ბერ-
 მან: რომელსაცა ადგილსა იყოფოდი, ნურას განითქუამ სახელსა,
 ვითარმედ კრებად არა მიხულა⁴, გინა⁵ აღაბად არა განხულა⁶, გინა⁷
 ღვნოსა არა სუამ⁸. რამეთუ⁹ ამან სახელი განთქკს ცუდი და უკუა-
 ნაძაქნელ პოის¹⁰ შფოთი, რამეთუ კაცთა, სადაცა პოიან¹¹ ესევი-
 თარი, მუნცა მივლენედ. და ჰრქუა მას ძმამან მან: და¹² ვითარ¹³
 ვყო? ჰრქუა მას ბერმან: სადაცა შჯდე¹⁴, სხუათა სწორად იქცეო-
 დე. და რაჲ¹⁵ იხილო ღმრთის-მოშიშთა თანა საქმჳ, რომელთა სახჳ
 გონებასა შენსა დაეჭროს, ჰყოფდი¹⁶ შენცა. და განისუენო, რამე-
 თუ ესე სიმდაბლეცა არს ყოფაჲ შენი სწორად მათდა. და კაცთა
 გიხილონ შენ¹⁷ სხუათა [v] თანა მავალი და ყოველთა სწორად
 შეგრაცხონ და არავინ გაწყინებდეს. M₁

2. მითხრობდა ჩუენ მამაჲ ისაჲ მამისა მოტიხისთჳს, ვითარმედ: 15
 პირველად აღაშენა ბერმან მონასტერი ჰერაკლეონს¹. და ვითარ
 აწყინებდეს მუნ, წარვიდა სხუასა ადგილსა და კულად მუნ აღა-
 შენა². და ეშმაკისა ბრძოლითა იპოა³ ვინმე ძმაჲ, რომელი მტე-
 რად აღუდგა და აჰირვებდა მას. მაშინ აღდგა ბერი და მივიდა თვს-
 სავე⁴ დაბად და აღიქმნა თავისა თვისისა⁵ მონასტერი და შეეყენა⁶
 შინა. და შემდგომად რავდენისამე ჟამისა შეკრბეს მოხუცებულნი.
 ვინაჲ⁷-იგი გამოსრულ იყო და ძმაჲცა იგი, რომლისა თანა აქუნდა
 გულის-კლებაჲ, წარიყვანეს. და მივიდეს მისსა⁸. ხოლო მან არა
 შეუტევის კაცი სენაკსა თვისსა. და არცა იგი გამოვიდის გარე. და
 ვითარცა ჰრქევს კარსა, გარდმოიხილა ბერმან და ჰრქუა მათ: 25
 [137] სადა არს მახალაკები თქუენი? ხოლო მათ სახელ-სდევს ძმა-
 სა მას, მის თანა არს⁹. და¹⁰ ვითარცა ესმა ბერსა სახელი ძმისაჲ
 მის¹¹, სიხარულითა¹² აღიღო სათხროლი და უკ-მოარღვა კარი¹³ და

1. B. 291; C. 38. ¹ მოტიხ BC. ² + ეროსა C. ³ რომელსამე — C. ⁴ მივალ
 A, განვალ C. ⁵ გინათუ BC. ⁶ განვალ B, მივალ C. ⁷ გინათუ C. ⁸ ესუამ C. ⁹ რაჲთა
 C. ¹⁰ იპოო BC. ¹¹ პოიან B. ¹² და — C. ¹³ + მე BC. ¹⁴ სჯდე C. ¹⁵ რაჲცა BC.
¹⁶ ჰყოფდ BC. ¹⁷ — შენ C.

2. — B; C. 38. ¹ ჰერაკლეონს C. ² + მონასტერი C. ³ იპოვა C. ⁴ თვისსა C.
⁵ თვისისათჳს C. ⁶ + მას C. ⁷ ვინაჲცა C. ⁸ მისა C. ⁹ და ეჲჲ ჰრქევს კარსა... მის თანა
 არს — C. ¹⁰ და| ხოლო C. ¹¹ ესმა ბერსა სახელი ძმისაჲ მის| იხილა ბერმან ძმაჲ იგი
 C. ¹² სიხარულით C. ¹³ + იგი C.

გამოვიდა და მირბიოდა, სადა იყო ძმა იგი. და შეურდა¹⁴ ფერკთა მისთა და წარიყვანა იგი სენაკად თვისსა¹⁵. და იხარებდეს სამ დღს და თვთ ივიცა მათ¹⁶ თანა, რომელსა წინაჲთ არა აქუნდა ჩუეულე-ბაჲ ყოფად ესევეთარისა. M₂

5

მამისა მებეთისთვის

1. იტყოდეს დიდისა მეგეთისთვის, ვითარმედ: ოდეს გამოვი-
დის სენაკით თვისით და თუ მოუტდის გონებასა წარსლვაჲ მიერ აღ-
გილით, არღარა მოიქცის¹ სენაკად თვისა². რამეთუ არცა აქუნდა
10 რაჲ ამის სოფლისაჲ, გარნა ნემსი, რომლითა დანაკისკუდისა ფურ-
ცელი დააპის. რამეთუ შექმნის დღითი-დღედ³ სამი სფურიდი, რომ-
ლისა სასყიდელი [v] საზრდელად ეყოფინ⁴. M₁

2. იტყოდეს მეორისა მეგეთისთვის¹, რამეთუ სიმდაბლს აქუნ-
და დიდი, და იყოფოდა იგი მდინარესა ზედა სენაკსა შინა თვისსა²
და მი-ვინმე-ვიდა მისა წმიდათაგანი და ჰრქუა მას: ვითარ სცხო-
15 ნდები³, ძმაო, ამას უდაბნოსა? ხოლო მან თქუა⁴: ვიმარხავ ორ-ორით
და ერთი პური შეეჭამი. და⁵ მრქუა მე: ჰ, შეილო, უკუეთუ გნე-
ბავს⁶, ისმინე⁷ ჩემი, შექამე დღითი-დღედ⁸ ნახევარი⁹ პურისაჲ. და
ეჭყოფდ¹⁰ ეგრე¹¹ და პოე განსუენებაჲ¹². M₂

ნებარისა მარკოზ მონაზონისაჲ

20 1. ვითარცა-იგი წყალთა შინა ცეცხლსა დაყოვნებაჲ ვერ ძალ-
უც, ეგრეცა გულის-სიტყუანი ბოროტნი გულსა ღმრთის-მოყუარო-
სასა. და ვითარცა არა არს ცხოვართა და მგელთა ერთად ყოფაჲ,
ეგრევე შეუძლებელ არს წყალობასა მიმთხუევად, რომელი ზაკუ-
ვიდეს მოყუასსა თვისსა [138], რომელი ეძიებენ მოტევებასა ცოდ-
25 ვათასა, უყუარნ სიმდაბლს. ხოლო რომელი განიკითხავნ მოყუასსა
თვისსა, დაჰბეჭდის თავისა თვისისა ბოროტთა.

¹⁴ შეურდა C. ¹⁵ თუისად. ¹⁶ მათ] მის.

1. — B; C : 38v. ¹ მოიქცის C. ² თუისად C. ³ დღითი-დღედ C. ⁴ ეყოფინ C.

2. B:291; C:38. ¹ მეგეთისთვის C. ² სენაკსა შინა თვისსა] სენაკი მისი BC. ³ სცხოვნდები C. ⁴ + მას B. ⁵ + მან BC. ⁶ გინებს + და BC. ⁷ ისმინო BC. ⁸ დღითი-
დღედ C. ⁹ ნახევარი] ნატეხი B. ¹⁰ ეყოფიდი BC. ¹¹ ეგრეთ BC. ¹² ~ განსუენებაჲ
ეპოვე B. ეპოვო C.

1. — BC.

განრღვეული იგი, რომელი ერდოათ შთაუტევეს, ცოდვილი, რომელი სარწმუნოებით ღმრთისა მიერ ემზილებს და მათითა მით სარწმუნოებითა მიიღიან მოტევებაჲ, რომელსამე უნდეს საქმედ რაჲსამე და ვერ შეუძლოს, იგი ვითარცა მოქმედი არს გულთ-მეც-ნიერისა მიერ ღმრთისა. და ესე კეთილსაცა ზედადა ბოროტსაცა ზე- და საცნაურ არს, რამეთუ გონებამან თვნიერ ქორცთა კეთილიცა და ბოროტიცა აღასრულა მრავალი. ხოლო ქორცი თვნიერ გონე- ბისა არას შემძლებელ არიან აღსრულებად. ამისთვისცა შჩული იგი თავისუფლებისაჲ პირველ საქმეთა აღმოიკითხვების. რომელნიმე არა ჰყოფენ მცნებათა სარწმუნოებით, ხოლო განმართლებასა ჰგონებენ.

[v] მამისა ნისტერემონისტჳს

1. მამაჲ ნისტერეონ დიდი იქცეოდა უდაბნოსა¹ გარე ძმისა ვის თანამე. და იხილეს ვეშაპი და ივლტოდეს. ჰრქუა მას ძმამან მან: შენცა გეშინისა, მამაო? ჰრქუა მას ბერმან: არა მეშინის, შვი- 15
ლო, არამედ უმჯობეს იყო, რამეთუ ვივლტოდე. უკუეთუ არა, ვერ-
ცა განვერი გულის-სიტყუათა² ცუდად მზუაობრებისათა³. M₁

2. ძმამან ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: რომელი კეთილი¹ საქმე² არა³ და⁴ ვქმნე, რაჲთა⁵ ვცხონდე⁶? მაშინ⁷ ჰრქუა მას ბერმან: ღმერთმან იცის, რომელი კეთილი არს⁸, არამედ მესმა, ვითარმედ⁹ 20
ჰკითხა ვინმე მამათაგანმან¹⁰ დიდსა მამასა ნისტერეონს¹¹, მეგობარ-
სა ანტონისსა და ჰრქუა მას: რომელი კეთილი¹² საქმე არს და
ვქმნე? ხოლო მან ჰრქუა: არა არიან ყოველნი საქმენი სწორ? რამე-
თუ წიგნი იტყვს, ვითარმედ: აბრაჰამ უცხოთ¹³-მოყუარე იყო და
ღმერთი იყო მის თანა. და დავით მდაბალი¹⁴ იყო და ღმერთი იყო 25
მის თანა. აწ უკუე რომელიცა [139] შეაქნა სულსა შენსა, ვითარ-
მედ უნებს საღმრთოთჲთ კერძო, მასცა იქმოდე და ეკრძაღე გონე-
ბასა შენსა. M₂

1. — B; C: 39. ¹ უდაბნოს C. ² გულის-სიტყუათაგან C. ³ ცუდად მზუაობრე-
ბისათა ცუდათა და მზუაობართა C.

2. B: 291; C: 39. ¹ კეთილის B. ² საქმე B. ³ + რაჲთა C. ⁴ და—C. ⁵ რაჲთა და C.
⁶ ვცხონდე C. ⁷ მაშინ მას შინა BC. ⁸ კეთილი არს კეთილისა საქმე არს C. ⁹ ვითარ-
მედ რამეთუ BC. ¹⁰ მამასა C. ¹¹ ~ მამასა ნისტერეონს დიდსა BC. ¹² კეთილის B.
¹³ უცხოთ + სტუმართ-C. ¹⁴ დავით მდაბალი ელია დაყვლების მოყვარე, B. ელია
დაყულების მოყვარე C.

3. ჰრქუა მამამან იოსებ მამასა ნისტერეონს¹: რაჲ უყო ენასა ჩემსა, რამეთუ ვერ შეუძლი² შეკრძალვად მისა? ჰრქუა მას მამამან ნისტერეონს³: იტყოდი-ლა, გაქუნა⁴ განსუენებაჲ? ხოლო მან ჰრქუა: არა. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ იტყოდი-ლა⁵, არა⁶ გაქუნ⁷ განსუენებაჲ, რაჲსათჳს⁸ იტყოდი? და⁹ თქუა მამამან იოსებ: და რაჲ ეყო, რამეთუ ვერ შეუძლე¹⁰ წინა-აღდგომად? ჰრქუა მას ბერმან: განისუენი, არსა, ანუ არა? ხოლო მან თქუა: არა. მაშინ ჰრქუა მას: დაღუმენ! M₃

4. ძმამან იხილა მამაჲ ნისტერეონ, რამეთუ ორი კუართი ეცუა
 10 უსაკლოჲ. ჰკითხა მას ძმამან მან და ჰრქუა: უკუეთუ მოვიდეს გლახაკი და გთხოვდეს სამოსელსა, რომელი მისცე მას? და თქუა: უკეთესი ესე. ჰრქუა მას ძმამან მან: უკუეთუ სხუაჲ მოვიდეს და გთხოვდეს, რაჲ მისცე მას? და² თქუა: [V] ზოგი ესე ერთისაჲ ამის. ჰრქუა მას ძმამან მან: უკუეთუ კულად სხუაჲ³ გთხოვდეს, რაჲ მისცე
 15 მას? ჰრქუა მას ბერმან: განვიხიო ზოგიცა ესე და მივსცე ნახევარი და ნახევარი მე წარმოვირტყა. ჰრქუა⁴ ძმამან: უკუეთუ იგიცა მიგთხოოს, რაჲ ჰყო? ჰრქუა მას ბერმან: მივსცე ესეცა მას⁶ და⁷ მივიღე და დავეჭდე ერთსა აღგილსა, ვიდრემდის ღმერთმან მოავლინოს ანგელოზი⁸ და შემშოსოს მე, ხოლო სხვსა არავისგან მოვილო
 20 მე⁹. M₄

მამისა ნისტერეონისთვის, რომელი იყო ძმათა შორის

1. მამისა ნისტერეონისა¹ მივიდა² ოდესმე საქმისა განმგებელი იგი და უთბრნა გულის-სიტყუანი თვისნი და განიკურნა იგი, ამისა შემდგომად ჰკითხვიდა ძმაჲ იგი მამასა ნისტერეონს³: ვინაჲ მოიგე სათნოებაჲ ესე, რამეთუ ოდეს მოიწიის გულის-კლებაჲ ძმათა შორის, არას⁴ იტყოდი, არცა დააზავნი? და ვითარ ფრიად აიძულელებდა, ჰრქუა მას⁵ ნისტერეონ: [140] შემინდვე, მამაო, რამეთუ

3. B: 291; C: 39v; ¹~მამამან იოსებ რქუა მამასა ნისტერეონს B, მამამან მოსებ ჰრქუა მამასა ნისტერეონს C. ² შეუძლე BC. ³ ნისტერეონ B. ⁴ გაქუნა C. ⁵ + და BC. ⁶ არაჲ C. ⁷ გაქუნ C. ⁸ რაჲსათჳსილა C. ⁹ — და B. ¹⁰ შეუძლი C.

4.—B. C: 39v. ¹ და თქუა ხოლო მან ჰრქუა C. ² + მან C. ³ + მოვიდეს და კულად C. ⁴+მას C. ⁵+მან—C. ⁶ მას მას + იგიცა C. ⁷ + მე C. ⁸ ანგელოზი — C. ⁹ მე — C.

1. B: 291v; C: 40. ¹ ნისტერეონისა B. ² მოვიდა B. ³ ნისტერეონს B. ⁴ არას BC. ⁵ + მამამან BC.

ოდეს შემოვიდოდე წინაფთვე⁶ მონასტრად⁷, ვარქუ თავსა ჩემსა, ვითარმედ: შენ და ისი ვირი ერთ⁸ ხართ. ვითარცა-იგი ვირსა მას სცემედ და⁹ არას¹⁰ იტყვნ, ავინებედ და მან არავე რაჲ¹¹ მიუგის, ეგრეცა შენ. ვითარცა ფსალმუნი იტყვს: „ვითარცა საცხოვარი შე-ვირაცხე მე შენ წინაშე და მე მარადის შენ თანა¹² ვარ“*.

5

2. იტყოდა მამაჲ პიმენ მამისა ნისტერეონისთვის, რომელი იყო ძმათა შორის, რამეთუ ვითარცა-იგი გუელი რვალისაჲ, რომელი ქმნა მოსე, საკურნებელ იყო ერისა მისი, ეგრეცა იყო ბერი¹ იგი, რამეთუ ყოვლითა სათნოებითა შემკულ² იყო და ღუმილით ყოველ-თა კურნებდა. M₁

10

მამისა ნიკონისთვის

1. ძმამან ჰკითხა ვისმე¹ მამათაგანსა და ჰრქუა: ვითარ ეშმაკ-მან განსაცდელი წმიდათა ზედა მოაწიის²? ჰრქუა მას ბერმან: იყო ვინმე მამათაგანი, რომელი იყოფოდა³ მთასა სინასა. და აჰა ესე-რა, მი-ვინმე-ვიდა კარავსა ფარანელისა [v] ვისამე და პოა ასული მისი მარტოჲ და დაეცა მის თანა და ჰრქუა⁴: თქუ, ვითარმედ მარტოდ-ყოფმან მან მონაზონმან⁵ ქმნა ესე ჩემ თანა. და ვითარ მოვიდა მამაჲ მისი და ცნა, აილო⁶ მახვლი. და ვითარ ჰრეკა კარსა, გამოვიდა ბერი იგი. და მიჰყარა მახვლი თვისი, რაჲთამცა მოკლა ბერი იგი. და მეყსეულად შეჰქმა კელი მისი. მაშინ მივიდა ფარანელი იგი ეკლესიად და უთხრა მღღელთა მათ. და მათ მიუვლინეს და მოვიდა⁷ ბერი იგი და ტანჯეს⁸ იგი და უნდა გამოძებაჲ⁹ მისი. ხოლო იგი ვევედრებოდა და ეტყოდა: მიტევეთ მე აჲა ღმრთისათვის, რაჲთა შევიწინაო. და განაყენეს იგი¹⁰ მათგან სამ წელ და მისცეს მცნებაჲ, რაჲთა არავინ მივიდეს მისა. და მოვიდის სამსა მას წელსა კვრიაკედ-კვრიაკედ და შეურდებინ მათ სინანულით და¹¹ ევედრებოდა¹² და ეტყოდა¹³: ლოცვა ყავთ [141] ჩემთვის. და ამისა შემ-

15

20

25

⁶ წინაჲთ BC. ⁷ მონასტრად—B. ⁸ ერთსწორ BC. ⁹ + იგი BC. ¹⁰ არარას B. ¹¹ არა-ვე-რაჲ არარაჲ BC. ¹² თანა] წინაშე BC.

2. B : 291v; C : 40. ¹ ბერიცა BC. ² შემკული C.

1. — B; C:40v. ¹ ძმამან ჰკითხა ვისმე] ჰკითხა ვინმე ძმამან C. ² ~მოაწიის წმიდათაჲ ზედა C. ³ იყოფოდა C. ⁴ +მას C. ⁵ მონაზონმან] ნიკუნ C. ⁶ აილო C. ⁷ მოვიდა C. ⁸ + ბერი C. ⁹ განძებაჲ C. ¹⁰ იგი—C. ¹¹ და — C. ¹² ევედრებინ C. ¹³ ეტყუინ C.

* ფს. 72, 22—23.

- დგომად ეშმაკეულ იქმნა. რომელმან-იგი ცოდვამ ქმნა და ბრალი მარტოდ-ყოფისა მას მიჰკრიბა, და აღიარა ეკლესიასა შინა, ვითარ-
 5 ნედ: მე ვქმენ ცოდვამ ესე და ვარქუ¹⁴, რამათა ცილი დასდევან¹⁵ მონასა მას ღმრთისასა. მაშინ მოვიდა ყოველი იგი ერი და შეუტრ-
 დეს¹⁶ ბერსა მას სინანულით და ეტყოდეს: შემინდვე ჩუენ, მამაო.
 ხოლო მან თქუა: შენდობისათვს შენდობილ იყავნ¹⁷. ხოლო დგო-
 მად მე¹⁸ არღარა ვდგე თქუენ თანა, რამეთუ არავინ იპოა ერთიცა
 10 თქუენგანი¹⁹, რომელსამცა ცნობამ აქუნდა და ელმოლა ჩემ თანა²⁰.
 და ესრეთ წარვიდა მიერ. და თქუა ბერმან: ხედავა²¹, ვითარ მტერ-
 მან მოაწიის განსაცდელი²² წმიდათა ზელა? M₁

მამისა ნიტრიადსთჳს

1. გვთხრობდეს მამისა¹ ნიტრიადსთჳს, რომელი იყო მოწაფე
 მამისა¹ სილოანესი², რამეთუ ოდეს ჯდა სენაკსა თჳს[ს]ა მთასა
 სინასა, [v] წესიერად იპყრობდა თავსა თჳსსა³, ხოლო
 15 ოდეს იქმნა ებისკოპოს, დიდძალი⁴ და ფიცხელი მოიპოა მარხვამ.
 მაშინ ჰრქუა მოწაფემან თჳსმან⁵; მამაო, ოდეს ვიყვენით უღაბნოს,
 არა იმარხვედ ესრეთ. მაშინ ჰრქუა⁶ ბერმან⁷: მუნ უღაბნოა იყო
 და დაყუდებამ და სიმდაბლჳს საკმარ იყო⁸ და მიკმდა ჯორცთა
 20 კრძალვამ, რამთამცა არა მოუძღურდი და ვეძიებდ, რომელი-იგი
 არა მაქუნდა. ხოლო აქა სოფელი არს⁹. დაღათუ მოუძღურდე, საქ-
 მარიცა აქუს აქა¹⁰, რომლითა კულად განვძლიერდე, რამათა არა
 მონაზონებამ ჩემი¹¹ წარვწყმდილო. M₁

მამისა მპირიქისთჳს

1. თქუა მამან იპერიქე: ვითარცა ლომი კანჯართა ზელა² საში-
 25 ნელ არს, ეგრეცა გამოცდილი მონაზონი გულის-სიტყუათა³ სიძვი-
 სათა.

მერმე თქუა: მარხვამ აღვრი არს მონაზონისამ ცოდვათა მი-
 მართ.

¹⁴ ვარქუ] ეთქუ C. ¹⁵ დაესდვა C. ¹⁶ შევერდეს C. ¹⁷ + თქუენდა C
¹⁸ მე — C. ¹⁹ ერთიცა თქუენგანი] თქუენ თანა C. ²⁰ ჩემთჳს C. ²¹ ჰხედავა C.
²² განსაცდელიცა C.

1. — B; C: 41. ¹ მამისა — C. ² სილოვანესი C. ³ + ჯორცთასა მამისათჳს C.
⁴ დიდძალი დიდ და ძნელი C. ⁵ თჳსმან] მისმან C. ⁶ + მას C. ⁷ + შეილო C. ⁸ საკმარ
 იყო — C. ⁹ + და საკმარიცა აქუს C. ¹⁰ საკმარიცა აქუს აქა] აქა არს C. ¹¹ ჩემი — C.
 1. B: 307; C: 103v. ¹ ეპირიქესთჳს C. ² ზელა — BC. ³ გულის — სიტყუა-
 თათჳს B.

მერმე თქუა: მარხვითა განკმელმან გუამმან [142] მონაზონი-სამან სული მღვმითა⁴ აღმოიყენის და განკმნის⁵ გულის-სიტყუანი საძაგელნი.

მერმე თქუა: სიტყუასა ბოროტსა ნუ წარმოიღებ პირით შე-
ნით, რამეთუ ვენაკმან ეკალი არა გამოიღის.

მერმე თქუა: მონაზონმან, რომელმან ენაჲ თვისი არა შეიკრძა-
ლოს⁶ გულის-წყრომისა ჟამსა⁷, ეგვევითარმან მან⁸ ვერცა სხუასა
ვნებასა ზედა⁹ შეიკრძალოს თავი თვისი¹⁰.

მამისა იოვანესთჳს საბაწმიღელისა

1. გვთხრობდა ჩუენ თავისა თვისისასა მამაჲ იოვანე საბაწმი- 10
ღელი და თქუა, ვითარმედ: ვჯედ ოდესმე დასასრულსა უდაბნოჲ-
სასა. და მოვიდა ძმაჲ მონასტრით დღესა შაბათსა, რაჲთა მითუა-
ლოს მე პურად. და ვითარ მოვიკითხე იგი და ვჰკითხე ყოველთა
ძმათაჲ და ვარქუე: ვითარ არიან ძმანი? ხოლო მან თქუა: კეთილ
ლოცვითა შენითა, მამაო. და უკუნადასკნელ ვიკითხე ერთისა ძმი- 15
საჲ, რომლისა ჰამბავი ბოროტი და საზრა[v]ხავი ითქუმოდა და
ვთქუე: ვითარ არს ძმაჲ იგი? ხოლო მან თქუა: დაიჯერე, მამაო, რა-
მეთუ არაჲ შეუცვალებიეს საქმისა მისგან. და მე ვითარცა მესმა
ესე, ვთქუე ჰ! და თქუმასა მას ჩემსა წარვიტაცე, ვითარცა რომელსა
პრუღინ ძილისაგან, და მივიტაცე წინაშე წმიდასა გოლგოთასა და 20
ვიხილე უფალი ჭუარტუმული შორის ორთა ავაზაკთა. და მივისწ-
რაფე, რაჲთამცა შევემთხვე მას. ხოლო მან უბრძანა კმითჲ დიდითა
ანგელოზთა, რომელნი დგეს გარემოჲს მისსა: განაძეთ ეგე გარე,
რამეთუ ანტეჰრისტე არს ეგე. რამეთუ უწინარეს განშჯისა ჩემისა
მაგან დასაჯა ძმაჲ. და გამო-რაჲ-ვიდოდე, შეპყრობილ იქმნა ზეწა- 25
რი ჩემი სუეტთა მათგან და განმეძუარცა. და მოვეგე გონებასა
ჩემსა და ვიხილე ძმაჲ იგი, რომელი მოსრულ იყო დაკვრეხული
და მდგომარჴ ჩემ ზედა. და ვარქუე: ძმაო, დღჴ ესე დღჴ ბოროტი
არს ჩემთვის. და მან [143] თქუა: რაჲსათვის, მამაო? ხოლო მე უთ-
ხარ ჩუენებაჲ იგი და ვარქუე: გრწმენინ ჩემი, ძმაო, რამეთუ ზეწა- 30
რი იგი საფარველი ღმრთისაჲ იყო, რომელი განმეძუარცა ჩემგან.

⁴ მღვმით B. ⁵ განაკმნის B. ⁶ არა შეიკრძალოს — B. ⁷ + ვერ შეიკრძალოს B.
⁸ მან — B. ⁹ სხუასა ვნებასა ზედა| ვნებისაგან B, სხუისა ვნებისათვის C.
¹⁰ + ძმანო C.
1. — BC.

და შვდსა წელსა არცა სენაკსა ჩემსა შევედ, არცა გუერდსა ჩემსა ზედა დავწევ, არცა კაცთაგანსა ვის შევემთხვე, არცა პურისა გემოჲ ვიხილე, ვიდრემდის არა ვიხილე უფალი მუნვე ჭუარცუმული. და უბრძანა ანგელოზთა და შემმოსეს მე ზეწარი იგი. და ჩუენ ვითარ-

5 ცა გუესმა ესე იოვანესგან საბაწმიდელისა, ვთქუთ: უკუეთუ ნელ-
 ლსა მას ესრეთ ევნო, კმელსა მას და რომელნი განფრდილ არიან სიძვასა შინა, საღამე-ლა იპოვნენ?

მამისა ისტამონისთვის, რომელი იყო სანაკებას

1. ძმაჲ ვინმე იყო სენაკებას, რომელსა სახელი ერქუა ისტამონ.

10 მრავალგზის ჰბრძოდა მას ეშმაკი და დაეცემოდა სიძვითა. და იყო იგი ჰირვეულ თავით თვისით და იტყოდა გონებასა თვისსა: არა [v] განვიძარცო სქემაჲ ესე წმიდაჲ. და ჰყოფდა იგი მცირედ-მცირედ ლოცვასა და ევედრებოდა იგი სულ-თქუმით ღმერთსა და იტყოდა: უფალო, იხილე ჰირი ჩემი და შემეწიე მე, ვითარცა ვარ თიჲაჲ, მი-

15 ყუარს ცოდვაჲ. გარნა შენ, ვითარცა ღმერთ ხარ, შემიპყარ და ნუ განმიტევებ, ვითარცა ძლიერ ხარ. უკუეთუ მართალი შეიწყალო, არაჲ დიდ არს. და უკუეთუ წმიდაჲ იქსნა, არაჲვე საკვრველ არს, რამეთუ ღირს არიან მოწყალებასა შენსა, უფალო, არამედ ჩემ ზე-

20 და აჩუენე მოწყალებაჲ შენი, უფალო, და კაცთ-მოყუარებაჲ, რამეთუ შენ გევედრები. და თუ დაცემულ იყო, თუ არა დაეცა იგი დამესა ერთსა, ჩუეულებითა თვისითა და განთიად ვითარ აღდგა. იტყო-

25 და იგი ლოცვასავე თვისსა. განკვრდა ეშმაკი კადნიერებასა მას მისსა დაუცხროშელად ლოცვასა ღმრთისა მიმართ. გამოეცხადა მას თუ-

30 ალთა წინაშე და ჰრქუა: ვითარ იკადრებ და სდგა ღმრთისა მიმართ, [144] ვითარ აღმოვაღს სახელი მისი პირსა შენსა და არა ძრწიან კორცნი შენნი? მიუგო ძმამან მან და ჰრქუა: სენაკი ესე სამჰედ-

ლოჲ არს და ერთითა კუერთა შენ სცემდი და ერთითა მე დავით-

მენდე შენ თანა ბრძოლასა. და გეფუცები შენ ღმრთისა მიმართ, არა დავსცხრე სინანულითა შესმენად შენდა ღმრთისა მიმართ. და

30 ვიხილო შენ-ძი აჯობო, ანუ ღმერთმან? ესმა რაჲ ესე ეშმაკსა, ჰოქუა: ამიერითგან არღარა გებრძოდი შენ, ნუუკუე სულგრძელე-

ბითა შენითა მოიღო შენ გვრგვნი. და წარვიდა მისგან მიერ ღლით-

გან. იხილეთ, ვითარ კეთილ არს სულგრძელებაჲ და არა მოწყინე-

ბაჲ თავით თვისით, უკუეთუ ვინმე შესცვკვეთ დაცემასა ბრძოლასა.

და ცოდვასა. და ვითარცა დასცხრა ძმაჲ იგი, მოიქცა და ტიროდა ცოდვათა თვსთათვს და ჰრქუა გუ[v]ლას-სიტყუმან თვსმან: კეთილად სტირ. და იგი ეტყოდა: წყეულმცა არს კეთილი ესე. და რად უნებს ღმერთსა, უკუეთუ წარიწყმიდოს კაცმან თავი თვისი და მერმე დაჯდეს და ტიროდის, ანუ იქსნეს ანუ არა?

მამისა ორისთჳს

1. თქუეს მამისა ორისთვს² და მამისა თევდორესთვს, ვითარნედ საფუძველი დაედვა სენაკისაჲ. და თქუეს ურთიერთას: აწ უკუეთუ³ მოხედვა ყოს ჩუენ ზედა ღმერთმან, რაჲ-მე ვყოთ? და ტიროდეს და დაუტევეს თიქაჲ იგი და წარვიდეს. M₁

10

2. იტყოდეს მამისა ორისთვს¹, რომელი იყოფოდა კლდესა შინა, ვითარმედ არასადა ნაცილი² სიტყუაჲ თქვს³, არცა ფუცა, არცა სწყევა⁴ კაცსა, არცა თვნიერ საკმარსა⁵ იტყოდა რას. M₂

3. ჰრქუა მამამან ორ მოწაფესა თვსსა პავლეს: ნუსადა შემოღლი სიტყუაჲ სხვსაჲ: ამას სენაკსა და ნუ გიყუარნ¹ სოფელი ესე. [145] თქუმულ არს: ნუცა რაჲ არს მას შინა რაჲსათვს-ვე², რაჲ-თა არა³ რაჲმე გუევენოს⁴ მათგან⁵ და შევწუხნეთ⁶, რამეთუ არა ჯერ-არს კაცისა, რომელი ღმრთისა მონაჲ არს და ქრისტეს მოწაფე⁷, ვითარცა შეწუხნა⁸. დაღათუ ყოველი მონაგები თვისი⁹ მიეღოს, გინა¹⁰ ივინოს, გინა ასოცა მოჰვარდეს, გინა ყოველივე¹¹, რაჲცა ევენოს და არცა განრისხება¹², არცა ერთისაგან ვნებისა აღძრვაჲ, ამისთვსცა ვნება წოდებულ არს, რამეთუ გარეშე ბუნებისა¹³ არიან¹⁴. M₄

15

20

[მამისა კლემენტოსთვს]*

1. იტყოდა ნეტარი კლემენტოს, პეტრეს¹ მოციქულისა მოწაფე², ჰრომისა ებისკოპოსის³, რომელი მისსა⁴ შემდგომად დაედ-

25

1. — B; C : 105 ¹ ორესთვს C. ² ორესთვს C. ³ უკეთუ C.

2. — B; C : 105. ¹ ორესთვს C. ² ცილის C. ³ თქუა C. ⁴ სწყვეის C. ⁵ საკმარსა +სიტყუასა C.

3. B : 307; ტ. C : 105. ¹ გიყუარს BC. ² რაჲ-სათვს-მე BC. ³ და B. ⁴ გუევენოს] გუაკლდეს BC. ⁵ მათგანი BC. ⁶ შევწუხნეთ C. ⁷ მოწაფე C. ⁸ შეწუხნა C. ⁹ თვისი მისი BC. ¹⁰ გინათუ BC. ¹¹ ყოველი C. ¹² + და BC. ¹³ ბუნებისა] გონებისა C. ¹⁴ + შეილო. C.

* A, B, C ხელნაწერებში კლემენტოს მოსდევს ორის თხრობებს.

1. B : 307; C : 105v. ¹ პეტრეს B. ² მოწაფე B. ³ ეპისკოპოზი B. ⁴ მისა BC.

გინა მოციქულსა პეტრეს: გარნა მკურნალისაჲ ხოლო ჯერ-არს გან-
 რისხებაჲ და ეგრეთცა⁵ ტყუილი⁶ და ესეცა მოლუაწებისათვისვე
 რაჲსამე⁷, ხოლო სხვისა არავისსა⁸, რამეთუ არა არს განრისხებაჲ
 5 სამართლად, გარნა [v] ეშმაკთა მიმართ ხოლო⁹ მარტოდ. ხოლო
 სხუაჲ გარეშე¹⁰, რამეთუ იტყვის: აჩუენებდით ყოველსავე სიმშ-
 დესა ყოველთა მიმართ კაცთა. აწ უკუე კაცთა მიმართ განრისხებაჲ
 კაცისაჲ¹¹ გარეშე ბუნებისა არს.

სწავლანი და თხრობანი თითო სახანი მამისა პიმენისნი

1. წარვიდა ოდესმე მამაჲ პიმენ, ოდეს იყო ჰაბუკ, ბერისა ვი-
 10 სამე კითხვად სამთა გულის-სიტყუათა¹. და ვითარ მივიდა ბერისა
 მის, დაავიწყდა ერთი სამთა მათგანი და მიიქცა სენაკადვე თვისა².
 და ვითარცა დასდვა კელი განსაღებელსა, რაჲთამცა აღაღო³, მო-
 ექსენა სიტყუაჲ იგი, რომელი⁴ დაავიწყდა. და დაუტევა განსაღე-
 15 ბელი იგი და უკუნ-იქცა ბერისავე. ჰრქუა მას ბერმან: ისწრაფე
 მოსლვად, ძმაო. და უთხრა მას, რამეთუ ვითარცა დაესდვე კელი
 განსაღებელსა მას⁵ აღებად, მომექსენა სიტყუაჲ იგი, რომელსა⁶
 ვეძიებდ⁷, და არა გან[146]ვალე კარი სენაკისა ჩემისაჲ, არამედ
 უკ-მოვიქეც⁸ და იყო სიგრძქ გზისაჲ მის დიდ ფრიად. მაშინ ჰრქუა
 20 მას ბერმან: სამწყსოთა მწყემსო, და ითქუმოდის სახელი შენი ყო-
 ველსა ეგვპტესა. რამეთუ პიმენ მწყემსად გამოითარგმანების. M₁

2. აქუნდა პავსიოსს, ძმასა მამისა პიმენისსა, სიყუარული ვის-
 თანამე¹ გარეშე სენაკისა თვისისა და მამასა პიმენს არა უნდა. აღ-
 დგა და მიილტვოდა მამისა ამონაჲსა² და ჰრქუა მას: პავსიოსს,
 ძმასა ჩემსა, აქუს ვისთანამე³ სიყუარული და მე ვერ განვისუე-
 25 ნებ⁴. ჰრქუა მას მამამან ამონა: პიმენ, აქამომდე ცოცხალ-ლა ხა-
 რა? მივედ და დაჯედ სენაკსა შენსა და დაიდევ გულსა შენსა, ვი-
 თარმედ დაგიყოფიეს წელიწადი ერთი სამარხოსა შინა. M₂

⁵ ეგრეთცა B. ⁶ ტყუილი B. ⁷ რაჲვე-B, რაჲმე C. ⁸ არავისა BC. ⁹ ~ ხოლო მიმართ B. ¹⁰ + ბუნებისა არს BC. ¹¹ კაცთა BC.

1.—B, C: 41 v. ¹ სიტყუათათუის C. ² თვისად C. ³ აღილო C. ⁴ რომელიცა C.
⁵ მას — C. ⁶ რომელსაცა C. ⁷ ვეძიებდი C. ⁸ მოვიქეც C.

2.—B; C: 41 v. ¹ ვიეთთანამე C. ² ამონაჲსა C. ³ ვიეთთანამე C. ⁴ განსუენებულ
 + ვარ C.

3. მოვიდეს ოდესმე ხუცესნი მის¹ სოფლისანი მონასტრად, სადაცა იყოფოდა მამაჲ პიმენ. და შევიდა [v] მამაჲ ანობ და პრქუა²: მოვხადოთ ხუცესთა იმათ აქა დღეს. და ვითარ დგა იგი მყოარ³, და არარაჲ მიუგო მას სიტყუაჲ, გამოვიდა იგი გულკლებული. პრქუეს მის თანა მსხდომარეთა მათ: მამაო, რაჲსათვის არაჲ⁴ მიუგე? პრქუა მათ მამამან პიმენ: მე საქმე⁵ არავის თანა რაჲ⁶ მიც, რამეთუ მოვკუედი. ხოლო მკუდარი არა⁶ იტყვნ. ნუცამცა შეურაცხი⁷, რეცათუ აქა შინა არა⁸ ვარ მათ თანა. Mj

4. იყო ვინმე ბერი ეგვპტეს¹, რომელი შესწავებულ² იყო და პატივცემულ ფრიად. და ოდეს აღვიდეს მამაჲ პიმენ და ძმანი მისნი, დაუტევეს ბერი იგი და მოვიდოდეს მამისა პიმენისა. ხოლო³ იგი ეშურებოდა⁴ და ძვრსა იტყოდა მისთვის⁵, და⁶ ესმა⁷ ესე მამასა პიმენს და⁸ იურვოდა მისთვის⁹. და პრქუა ძმათა თვისთა: რაჲმე¹⁰ უყოთ დიდსა ამას ბერსა, რამეთუ კირსა შემთხინეს ჩუენ კაცთა, რამეთუ დაუტევეს ბერი ესე და ჩუენ არა[147]რაათა ვითარცა კაცთა გუხედდენ, და წმიდაჲ ესე ბერი უდებ უყოფიეს¹¹? რაჲთა-მე განვკურნოთ ბერი ესე? მერმე პრქუა მათ: ქმენით მცირედ საქმელი და მოიღეთ საწყაული ერთი ღვნოჲ და მივიდეთ მისა და პირი ვიქსნეთ მის თანა. ვინ იცის, ამით¹² განვკურნოთ იგი. მაშინ მოიღეს საქმელი იგი და მივიდეს მისა. და ვითარ პრეკეს კარსა, კმა-უყო¹³ შინაგან მოწაფემან მისმან და თქუა: ვინ¹⁴ ხართ? ხოლო მათ პრქუეს: უთხარ ბერსა, ვითარმედ პიმენ არს და უნებს კურთხევის¹⁵ შენგან. და ვითარ უთხრა მას, პრქუა მას: არა მცალს. ვილოდეთ! — თქუა. ხოლო იგინი დგეს სიცხესა მას ქუეშე და იტყოდეს: არა წარვიდეთ ამიერ, უკუეთუ არა ღირს ვიქმნეთ ხილვად ბერისა. და ვითარ იხილა სიმდაბლე იგი მათი და მოთმინებჲა ბერისაჲ, შეინანა და განულო¹⁶ კარი და პირი იქსნეს [v] ზოგად. მაშინ ეტყოდა¹⁷ მათ: ქეშმარიტად, არა ხოლო თუ¹⁸ იგი არს თქუენ თანა, რომელი მესმოდა თქუენთვის, არამედ

3. — B; C: 42. ¹ მის] მისისა C. ² + მამისა პიმენს C. ³ + ეამს C. ⁴ არარაჲ C. ⁵ რაჲ—C. ⁶ არარას C. ⁷+მეცო C. ⁸ არა—C.

4. — B; C: 42. ¹ ~ ეგვიპტეს ბერი C|+ვიდრე არღა მოსრულ იყუნეს მამაჲ პიმენ და ძმანი მისნი სკიტეს C. ² შესწავლულ C. ³ + ბერი C. ⁴ ეშურობდა C. ⁵ მათთვის C. ⁶ და—C. ⁷+რა C. ⁸ და—C. ⁹ ამისთვის C. ¹⁰ რამე C. ¹¹ უყოფია C. ¹² ვინ იცის ამით] ვინ უწყის თუ მით C. ¹³ ყო C. ¹⁴ ვინანი C. ¹⁵ კურთხევაჲ C. ¹⁶ + მათ C. ¹⁷ ეტყოდა] პრქუა C. ¹⁸ თუ — C.

ასი წილი უფროდსი¹⁹ ვიხილე საქმეთაგან თქუენთა. და იქმნა მათ-
და მეგობარ მიერ დღითაგან²⁰. M₄

5. უნდა ოდესჲე მთავარსა მის სოფლისასა ხილვაჲ მამისა
პიმენისი და ბერმან არა ინება. მაშინ მიზეზად ვითარცა ძკრის-
5 მოქმედი შეიპყრა დისწული ბერისაჲ და შეავდო¹ საპყრობილესა
და თქუა: უკუეთუ მოვიდეს ბერი და მევედროს მისთჳს, მე განუ-
ტეო ეგე². და მივიდა დედაჲ³ მისი და ტიროდა ძისა თჳსისათჳს⁴
კართა წინაშე. და მან არაჲ მიუგო მას სიტყუაჲ. ხოლო იგი აგი-
ნებდა მას და ეტყოდა: ნაწლეგ-რვალო⁵, შემიწყალე, რამეთუ იგი
10 ხოლო მივის მარტოჲ. და მან მიუვლინა მას და თქუა⁶: პიმენს
შვილნი⁷ არა უსხენ⁸. და ეგრეთ [148] წარვიდა მიერ, ვითარცა
ესმა ესე⁹ მთავარსა მას¹⁰, მიუვლინა და ჰრქუა¹¹: სიტყვთ ხოლო
ბრძანე და მე განუტეო იგი. ჰრქუა მას ბერმან: განიკითხე ეგე
15 მსგავსად შჯულისა და, თუ ღირს იყოს სიკუდილისა. მოკუეღინ,
უკუეთუ არა, შენ იცი. M₅

6. იტყოდა მამაჲ იოვანე, ვითარმედ: მე და ელია, რომელი
განძებულ იყო მეფისაგან, მივედით ასურეთით მამისა პიმენისა
ეგვპტედ, რათამცა ვპკითხეთ გულფიცხოლობისათჳს¹. ხოლო ბერ-
20 მან არა იცოდა ბერძული² და თარგმანი არა გუაქუნდა. და ვითარ-
ცა გვხილნა ჩუენ, რამეთუ ვიურვოდეთ, ბერმან იწყო ჩუენ თანა
ბერძულითა სიტყვთა და³ თქუა⁴: ბუნებაჲ წყლისაჲ ჩიკლ⁵ არს და
ქვისაჲ—ფიცხელ. ხოლო და-რაჲ-ეცემინ ზედაჲს-ზედა, დაჰქური-
ტის ქვასაცა მას. ეგრეცა სიტყუაჲ ღმრთისაჲ ჩიკლ⁵ არს და გულ-
ნი⁶ ჩუენნი [v] ფიცხელ. არამედ ოდეს ზედაჲს-ზედა ესმინ კაცსა
25 სიტყუაჲ ღმრთისაჲ⁷, განელის გონებაჲ და შეიწყნარის შიში
ღმრთისაჲ. M₁₈₃

¹⁹ + რომელი C. ²⁰ + ბერი იგი C.

5.—B; C : 42v. ¹ + იგი C. ² იგი C. ³ დედაჲ] დაჲ + იგი C. ⁴ მისისათჳს C.

⁵ რვალო] ვარო C. ⁶ მას და თქუა] და ჰრქუა მას C. ⁷ შვილი C. ⁸ უსხენ] უვის C.

⁹ ესე — C. ¹⁰ მას — C. ¹¹ თქუა B.

6. B : 291 v; C : 43. ¹. ფიცხოლობისათჳს C. ² ბერძულ B. ³ და—BC. ⁴+ბე-
რმან BC. ⁵ ჩიული C. ⁶ გონებანი C. ⁷ ღმრთისა C.

7. თქუა მამამან იოსეფელ¹: მივიდეს ოდესმე მრავალნი ბერ-
 ნი ხილვად მამისა პიმენისა და მეცა² მათ თანა. და აჰა ესერა
 ყრმაჲ ვისმე ესუა ნათესასა მამისა პიმენისსა³ და პირი მისი მტე-
 რისაგან მართლუკუნ-ქცეულ იყო. იხილა რაჲ მამამან მისმან სიმ-
 რავლჳ იგი მონაზონთაჲ⁴, რომელნი მისრულ იყვნეს მისა, მიიყ-
 ვანა ყრმაჲ იგი გარეშე მონასტერსა მას და დაჯდა და ტიროდა. 5
 გამოვიდა ვინმე ბერი და ჰრქუა მას: რაჲსა⁵ სტირ, კაცო? ხოლო
 მან ჰრქუა: თვს⁶ ვეყვი მამასა პიმენს⁷, და აჰა ესერა ყრმასა ამას
 შეემთხვა განსაცდელი ესე და შევიშინე ეგე მოყვანებად მისა⁸,
 რამეთუ არა ჰნებავეს ხილვაჲცა ჩუენი. და აწ უკუეთუ აგრძენს⁹, 10
 ვითარმედ [149] აქა ვარ, მოავლინოს და წარმდევნოს¹⁰ ამიერ.
 და¹¹ მე, ვითარცა ვიხილე შემოკრებაჲ თქუენი¹², ვიკადრე მოსლ-
 ვად აქა. აწ ვითარცა გნებავეს. მამაო, შემიწყალე მე¹³ და შეიყვა-
 ნე¹⁴ ყრმაჲ ესე შინა¹⁵ და¹⁶ ულოკეთ მაგას¹⁷. და წარიყვანა იგი
 ბერმანს¹⁸ და შევიდა¹⁹ მამისა პიმენისა და განიზრახა გონიერად 15
 და არა მიჰგუარა იგი პირველად მამასა პიმენს, არამედ იწყო უმ-
 რწემესითგან და ეტყოდა ძმათა მათ: დასწერეთ ჯუარი ყრმასა
 ამას. ეგრევე²⁰ მსგავსად შემდგომითი-შემდგომად ეტყოდა.
 უკუნადასკნელ მოიყვანა იგი მამისა პიმენისა²¹, ხოლო მას არა უნ-
 და შეხების. და იგინი ევედრებოდეს²²: ვითარცა ყოველთა ყვეს, 20
 ეგრეცა შენ, მამაო. მაშინ სულთ-ითქუნა და აღდგა, ილოცა²³ და
 თქუა: ღმერთო, ულხინე დაბადებულსა შენსა, [V] რაჲთა არა
 ეუფლოს მას²⁴ მტერი! და დასწერა მას ჯუარი. და მუნთქუესვე
 განიკურნა იგი. და მისცა იგი²⁵ მამასა მისსა²⁶ ცოცხალი. M7

8. შეიპყრა ოდესმე მთავარმან მის სოფლისამან მდაბური მა- 25
 მისა პიმენისი. და მივიდეს¹ ყოველნი² და ევედრებოდეს მას, რაჲ-
 თამცა მივიდა³ და გამოსთხოა იგი, ხოლო ბერმან ჰრქუა⁴: მიტევეთ
 მე სამ ღლჳ და ესრეთ მივიდე⁵. ხოლო მამამან პიმენ ილოცა უფ-

7.—B; C: 43. ¹ იოსებ C. ² + მივედ C. ³ პიმენისა C. ⁴ მონაზონთაჲ მამათა
 C. ⁵ რასა C. ⁶ თუისი C. ⁷ ვიყავ მამისა პიმენისი C. ⁸ ~ მოყვანებად იგი მისა C. ⁹ აგრძენს
 C. ¹⁰ + მე C. ¹¹ და! არამედ C. ¹² + აქა C. ¹³ მე — C. ¹⁴ შეიყვანე! შეიწყალე C.
¹⁵ შინა — C. ¹⁶ + შეიყვანე შინა და C. ¹⁷ + რაჲთა განიკურნოს C. ¹⁸ + მან C.
¹⁹ შევიდა! შეიყვანა C. ²⁰ ეგრევე! ეგრეთვე C. ²¹ პიმენისსა C. ²² + მას C. ²³ ილოცა —
 C. ²⁴ მას — C. ²⁵ იგი — C. ²⁶ მისსა! თუისა C.

8. — B; C: 44. ¹ მოვიდეს C. ² + მდაბური C. ³ მოვიდა C. ⁴ + მათ C.
⁵ მივიდე C.

ღისა მიმართ და თქუა: უფალო, ნუ მომცემ მე მადლსა ამას, უკუეთუ არა მიტეობენ⁶ მე⁷ ჯდომად აქა. მაშინ მივიდა ბერი ვედრებად მთავრისა მის, ხოლო მან ჰრქუა: ავაზაქისათჳს მევედრებია, ამა? ხოლო ბერსა განეხარნეს, რამეთუ არა მოილო მადლი მის-
 5 გან. M₉

9. ძმამან ჰკითხა მამასა პიშენს და ჰრქუა: მიქმნიეს ცოდვაჲ დიდი და მინებს შენანების სამ წელ. ჰრქუა მას მამამან პიშენ: [150] დიდ არს სამი წელი, შვილო¹. და² ჰრქუა მას ძმამან მან: წელიწად ერთ. ხოლო ბერმან ჰრქუა: დიდ არს. ხოლო მათ თქუ-
 10 ეს³: ვითარ, მამაო? ჰრქუა მათ ბერმან: მე⁴ დამიჭერებიეს, უკუეთუ ყოველითა გულითა შეინანოს კაცმან და მერმე არღარა შესძინოს საქმესა მას, სამსა ღღესა შეიწყნაროს⁵ იგი ღმერთმან. M₁₂

10. მერმე თქუა: სასწაული მონაზონისაჲ განსაცდელსა შინა გამოჩნდის. M₁₃

15 11. იტყოდა ბერი, ვითარმედ¹: შიში ღმრთისაჲ ასწავებს კაცსა ყოველთა სათნობათა².

12. ჰკითხა მამამან ამონა მამასა პიშენს გულის-სიტყუათათჳს არაწმიდათა, რომელთა შობს გული კაცისაჲ და ამოთათჳს გულის-თქუმათა. ჰრქუა მას მამამან პიშენ: ნუუკუე იდიდოს-მე¹ ცული თვნიერ² მკუეთელისა? და შენა ნუ მისცემ მათ კელსა და თვთ³ უქმ იქმნენ⁴. M₁₅

18. თქუა მამამან პიშენ: უკუეთუმცა არა ნაბუზარდან მზარელთ-მთავარი [v] მოსრულ იყო, არამცა მომწუარ² იყო ტაძარი უფლისაჲ³ ცეცხლითა. ესე იგი არს, უკუეთუმცა⁴ არა განსუ-

⁶ + არა მიტეონ C. ⁷ მე—C.

9. B : 291; C : 44. ¹ სამი წელი შვილო—BC 2 და + კულაჲ BC. ³ რქუეს BC. ⁴ მე—C. ⁵ შეიწყლოს B.

10. B : 292; C : 44.

11. B 292; C : 44. ¹ ვითარმედ — C. ² ყოველსა სათნობასა C.

12. B : 292; C : 44. ¹ მეა BC. ² თუნიორ C. ³ თვთ — BC. ⁴ + ივინი BC.

13. B : 292, C : 44. ¹ მზარელთ-მთავარი მზარელთ-მოძღუარი C. ² მომწუარ—A. ³ უფლისაჲ ღმრთისა B. ⁴ უკეთუმცა C.

ენებაჲ ნაყროვანებისაჲ შეუქდა სულსა. არასადამცა დაეცემოდა
გონებაჲ ბრძოლასა მტერისასა. M₁₆

14. იტყოდეს მამისა პიმენისთვის, ვითარმედ: ოდეს ვინ ზა-
დინ პურად, არა ნეფსით¹ მივალნ, არამედ ცრემლოინ², რაჲთამცა
არა ურჩ ექმნა და შეაწუხა იგი, არამედ დაუტევის ნებაჲ თვისი
და სიმდაბლით მივალნ³. M₁₇

15. უთხრეს ვიეთმე მამასა პიმენს ძმისა ვისთვისმე, რამეთუ
ღკნოსა არა სუამს. ხოლო¹ ბერმან ჰრქუა მათ: ღკნოჲ ყოლაღ²
არა არს⁴ მონაზონთა. M₁₉

16. ჰკითხა მამამან იოსეფელ¹ მამასა პიმენს გულის-სიტყუა-
თათვის მწინეულეევანთა². ჰრქუა მას ბერმან: ვითარცა-იგი ვინ გუ-
ელი და ღრიაკალი შთაყრიბის ჰურქელსა რასმე და ზედა დაჰ-
[151]კრძალინ³ და და-რაჲ-ყოვნის მას შინა, დაწყუდის⁴, ეგრეცა
გულის-სიტყუანი ბოროტნი⁵, რომელნი ეშმაკთა მიერ აღმოსცენ-
დებიან, მოთმინებითა მოაკლდებიან. M₂₁

17. მერმე თქუა მამამან პიმენ: უყუეთუ ცოდოს კაცმან და
უარებდეს¹ და თქუას: არა ვცოდე, ნუ ამხილებ მას, უყუეთუ არა,
დააბრკოლო² გულს-მოდგინებისაგან. ხოლო³ უყუეთუ ჰრქუა მას:
ნუ სულ-მოკლე იქმნები, ძმაო, არამედ წადმართ⁴ ეკრძალე და ნუ-
ღარა სცოდავ. ამით გულს-მოდგინე ჰქმნე სული მისი სინანუ-
ლად. M₂₃

18. თქუა მამამან პიმენ: ასწავე გულსა შენსა დამარხვად, რო-
მელსა ასწავებდეს ენაჲ შენი. მერმე თქუა: კაცი. რომელი ასწა-

14. B : 292; C : 44. ¹ ნეხით C. ² ცრემლოვინ B. ³ მივალს C.

15. B : 292; C : 44. ¹ ხოლო—C. ² ~ ჰრქუა მათ ბერმან C. ³ ყოლაღვე C. ⁴ არა
არს] არსვე არა B.

16. B : 292; C : 44 v. ¹ იოსეფელ] იოსებ BC. ² მწიკულეევანთა B. ³ დაჰკრძა-
ლის BC, ⁴ დაწყუდინის B, დასწყუდინის C. ⁵ ~ ბოროტნი გულის-სიტყუანი BC.

17. B : 292; C : 44v. ¹ უარებდეს B. უვარჰყოფდეს C. ² დააბრკეულო C.
³ ხოლო—C. ⁴ წადართ BC.

18. B : 292; C : 45.

ვებდეს და იგი არა ჰყოფდეს, მსგავს არს იგი ავაზანსა, რამეთუ მრავალსა¹ მოპრწყავნ და განსწმედნ და მან² თავი თვისი ვერ განიწმიდის, არამედ ყოველი არაწმიდება და მწიკულე [v]ვანი³ მას შინა არნ.

- 5 10. მი-რამ-ვიდოდა¹ მამამ პიმენ ეგკპტედ², იხილა დედაკაცი, რომელი ჯდა საფლავსა თანა და ტიროდა მწარედ. და თქუა ბერმან: დაღათუ³ მოადგეს⁴ ამას ყოველი სახიობაჲ შეუენიერი ამის სოფლისაჲ, ვერ განაშორონ ზული ამისი გლოისაგან⁵. ეგრეცა მონაზონსა უღირს⁶, რაჲთა აქუნდეს გლოაჲ⁷ თავსა შინა თვისსა⁸. M₂₆

20. თქუა მამამან პიმენ: არს კაცი, რომელსა ჰგონიეს, ვითარმედ დუმილსა იმარხავს და გონებაჲ მისი განიკითხავნ¹ სხუათა. ესევეთარი იგი² მრავალსა იტყუნ³. და არს სხუაჲ, რომელი იტყუნ განთიადითგან ვიდრე⁴ მწუხრამდე⁵; და დუმილსა იმარხავნ, ესე იგი არს, რომელი⁶ თვნიერ სულისა სარგებელსა⁷ არას⁸ იტყუნ. M₂₇

21. ძმაჲ ვინმე მივიდა¹ მამისა პიმენისა და ჰრქუა მას²: მრავალნი [152] გულის-სიტყუანი მქონან და დავეცემი მათგან. და გამოიყვანა იგი ბერმან გარეშე და დაადგინა და ჰრქუა³: განიპყრენ წიალნი შენნი და შეიკრიბენ ქარნი. ხოლო მან თქუა: ვერ ძალ-მიც ესე ყოფად. ჰრქუა⁴ მას ბერმან: უკუეთუ ესე ვერ ძალ-გიც⁵ ყოფად, ვერცა გულის-სიტყუათაჲ ძალ-გიც დაყენებაჲ, ვითარმეცა არა მოგიტდეს. M₂₈

¹ რამეთუ მრავალსა] რომელა მრავალთა C. ² მან—C. ³ მწიკული B, მწიკულა C. 19. B : 292; C : 45. ⁴ მი-რამ-ვიდა B. ⁵ ეგკპტეს B. ⁶ დაღათუ BC. ⁷ მოადგეს] მოაკრბეს BC. ⁸ გლოისაგან B. ⁹ უღირს] უქმს BC. ¹⁰ გლოაჲ B. ¹¹ + ქრისტე შეიწყალე გრიგოლი ამენ C.

20. B : 292v; C : 45. ¹ განიკითხავს BC. ² იგი—BC. ³ იტყუნ B. ⁴ ვიდრე—BC. ⁵ მწუხრამდის B. ⁶ რომელი] რამეთუ BC. ⁷ სარგებელისა BC. ⁸ არას C.

21. B : 292v; C : 45. ¹ ~ მო-ერსე-ეუღა ძმაჲ B, მოვიდა ვინმე ძმაჲ C. ² მას — C. ³ + მას BC. ⁴ ჰრქუა] და ჰრქუა BC. ⁵ ~ ვერ ძალ გიც ესე C.

22. თქუა მამამან პიშენ, ვითარმედ¹: უკუეთუ იყვნენ² სამნი ერთსა ადგილსა: და ერთი იგი დაყუდებულ³ იყოს კეთილად, და ერთი იგი უძლური იყოს და ჰმადლობდეს ღმერთსა, და ერთი იგი ჰმსახურებდეს გულითა წმიდითა⁴—სამთავე მათ⁵ სწორი სასყიდელი აქუს. M₂₂

5

23. მესმა, რამეთუ ჰკითხა მამამან იოსებელ¹ მამასა პიშენს მარბვისათვის: ვითარ² ჰერ-არს მარბვამ? ჰრქუა მას ბერმან: მე ეს-რე მინებ³, რაათა რომელი-იგი⁴ იმარბვიდეს, დღითი-დღედ⁵ ჰამდეს მცირე-მცირედ⁶. ჰრქუა მას: [V] შენ სიკაბუჯესა ვითარ-ორ-ორით იმარბვედ, მამაო? ჰრქუა მას ბერმან: არამედ სამ-სამ-ით⁷ და ოთხ-ოთხითცა⁸ და შაბათიცა დავიმარბი. და ესე ყოველი გამოიძიეს და გამოიცადეს⁹ მამათა, ვითარცა შემძლებელთა, და პოეს¹⁰, რამეთუ კეთილ არს დღითი-დღედ¹¹ ჰამამ. არამედ მცირე-მცირედ; და მოგუცეს ჩუენ სამეუფოა იგი გზამ. რომელ¹² არს სულმცირე¹³. M₃₁

10

15

24. თქუა მამამან პიშენ, რამეთუ: ესე არს რომელი-იგი წე-რილ არს: „ვითარცა სურინ ირემსა წყაროთა მიმართ წყალთაჲსა. ეგრე სურინ სულსა ჩემსა შენდამი“*, ღმერთო: ამისთვის, რამეთუ ირემნი უღაბნოს² გარე მრავალსა ქუეწარმავალსა ჰამენ³ და, ვითარცა დასწუავნ⁴ გესლი იგი, გული უთქუამნ მისღვად წყლად⁵, რაათა რაჟამს⁶ სუან⁷, განგრილდენ გესლისა მისგან, ეგრეცა მონაზონნი უღაბნოს⁸ გარე სხენან და დაიწუებიან გესლისა მისგან უკე[153]თურთა ეშმაკთაჲსა⁹ და მოელიან¹⁰ შაბათსა და კვრია-კესა, რაათა მოუკდენ წყაროსა მას წყალთაჲსა¹¹, ესე იგი არს კორცსა და სისხლსა ქრისტესსა. და განწმიდნენ¹² ყოვლისა მისგან¹³ აიშწარისა ეშმაკთაჲსა.

20

25

22. B: 292v; C: 45v. ¹ ვითარმედ — BC. იყოლოდიან B, იყოფებოდან C.

² დაყუდებულ C. ⁴ ~ წმიდითა გულითა BC. ⁵ მათ — BC.

23. B: 292v; C: 45v. ¹ იოსებ BC. ² ვითარ¹ ვითარმედ ვითარ BC. ³ მინებ A.

⁴ იგი — C. ⁵ დღითი-დღედ BC. ⁶ + ხოლო მან BC. ⁷ სამ-სამიცა B, სამ-სამსაცა C.

⁸ ოთხ-ოთხიცა BC. ⁹ + სანატრელთა BC. ¹⁰ პოეს B. ¹¹ დღითი-დღედ C. ¹² რომელ¹²

რამეთუ BC. ¹³ სული მცირე A.

24. B: 292v; C: 45. ¹ რომელ B. ² უღაბნოსა B. ³ ჰამენ B, ჰამენ C. ⁴ + მათ BC.

⁵ წყლად C. ⁶ რაჟამს — B. ⁷ სუან + და B. ⁸ უღაბნოსა B. ⁹ ეშმაკთაჲსა C. ¹⁰ მოელიედ

B. ¹¹ წყლისასა C. ¹² განწმიდნეს BC. ¹³ ყოვლისა მისგან¹³ ყოვლისაგან BC.

* ფს. 41, 2.

25. იტყოდეს მამისა პიმენისთვის, რამეთუ ოდეს ეგულეზინ ეკლესიად გამოსლვაჲ, დაჯდის თვისაგან და განიკითხნის გულის-სიტყუანი¹ ვითარ ჟამ ერთ და ესრეთ² მოვიდის³. M₃₂

26. ძმამან ჰკითხა მამისა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ არს „ნუ მია-
5 გებ¹ ბოროტსა ბოროტისა წილ?“* ჰრქუა მას ბერმან: მაგას საღმ-
ბასა ოთხი სახე² აქუს: პირველად გულისაგან, მეორედ პირისა-
გან, მესამედ ენისაგან, მეოთხედ არა³ ყოფად⁴ ბოროტისაჲ⁵ ბო-
როტისა წილ. უკუეთუ ვითარ შეუძლო და განიწმიდო გული, არა
10 არა იტყოდი ენითა; უკუეთუ იტყოდინ⁶, მსწრაფლ⁷ განიშორე⁸ არა
ყოფად ბოროტი ბოროტისა წილ, რამეთუ ესე შესაძლებელ არს:
პირველად კაცისაგან განშორებაჲ⁹ და მეორედ ენისაგან, მესამედ
პირისაგან¹⁰, მეოთხედ გულისაგან. M₃₄

27. მერმე თქუა ბერმან, ვითარმედ: მარხვაჲ და თავისა
15 კრძალულებაჲ და გონებისა თვისისა განიკითხვაჲ წინამძღუარ არიან
სულისა. M₃₅

28. მერმე თქუა: დაგდებაჲ თავისა თვისისაჲ წინაშე ღმრთისა
და თავისა თვისისა მოუთუალველობაჲ და ნებისა თვისისა არა დამ-
ტიციებაჲ წინამძღუარ¹ არიან მონაზონებისა². M₃₆

29. B [293] მერმე თქუა: ყოველი შრომაჲ, რაჲცა მოიწიოს
კაცსა ზედა, ძლევა მისა ღუმელი არს. M₃₇

30. A [153 v] მერმე თქუა: საძაგელ არს უფლისა ყოველი
კორციელი განსუენებაჲ. M₃₈

25. B:293; C:46. ¹ + თვისი BC, ² ესრეთ — C. ³ გამოვიდის BC.

26. B:293; C:46. ¹ მოგებთ B. ² სახე C. ³ არს BC. ⁴ ყოფად B. ⁵ ბოროტისაჲ — A.
⁶ + ენითა BC. ⁷ მსწრაფლ B. ⁸ განშორე B. ⁹ კაცისაგან განშორებაჲ | კაცისა გან-
შორებაჲ B, კაცისა განშორებაჲ C. ¹⁰ + და BC.

27. B:293; C:46.

28. B:293; C:46. ¹ წინამძღუარ ზღუდე BC. ² მონაზონისა BC.

29. — A, C:46v. 30. B:293; C:46v.

* შდრ. I თხ. 5, 15.

31. მერმე თქუა ბერმან: გლოაჲ¹ მრჩობლ არს—იქმს² და სცავს³. M₃₉

32. მერმე თქუა ბერმან: უკუეთუ მოგიტდეს შენ გულის-სიტყუაჲ კირციელი [154] და ერჩდე ერთგზის¹, კულად მოგიტდეს და ერჩდე მეორედცა, მესამედ თუ² მოგიტდეს, ნუ ისმენ მისსა³, რამეთუ უქმ არს, და ნუცა გეშინინ⁴. M₄₀ 5

33. თქუა მამამან პიმენ: უკუეთუ მოიქსენოს კაცმან წერილისა მის სიტყუაჲ, ვითარმედ: „სიტყუათა შენითა¹ განჰმართლდე და სიტყუათა შენითა² დაისაჯო“*, აღირჩიოს უფროჲს ღუმელი. M₁₂

34. მერმე თქუა: დასაბამი ბოროტთაჲ არს კორციელი გან- სუენებაჲ¹. M₄₃ 10

35. მერმე თქუა ბერმან, ვითარმედ: მამაჲ ისიდორე, ზუციისი სკიტისაჲ, ეტყოდა ოდესმე ერსა და თქუა: ძმანო, არა არს ესე სათნოებაჲ შრომისათვის¹ სივლტოლაჲ, რამეთუ მე, აჰა ესერა აღვიღებ მახალსა ჩემსა და მივალ, სადა შრომაჲ არს. და მუნ მკუნდეს განსუენებაჲ შრომათაგან. M₄₄ 15

36. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა მას¹: უკუეთუ ვიხილო² საქმეჲ³, გინებსა, რაჲთა ვთქუა⁴? ჰრქუა მას ბერმან, რამეთუ: წერილ არს⁵: „რომელმან თქუას სიტყუაჲ ვიდრე კითხვადმდე⁷, სიციფე [v] არს მისა და საყუედრელ“**. უკუეთუ ვინმე გკითხოს, თქუ, უკუეთუ არა, ღუმენ. M₄₅ 20

37. მერმე თქუა ბერმან, ვითარმედ: ძმამან ჰკითხა მამასა პამბოს: უკუეთუ კეთილ არსა¹ ქებაჲ მოყუესისაჲ? და მან თქუა: უკეთეს არს ღუმელი. M₄₇

31. B:293; C:46v. ¹ გლოაჲ BC. ² იქმნ BC. ³ სცავნ B, სცავ C.

32. B:293; C:46v. ¹ † და BC. ² თუ უკუეთუ C. ³ ისმენ მისსა ერჩი მას C. ⁴ † მისგან C.

33. B:293; C:46v. ¹ სიტყუათა შენთაგან BC. ² სიტყუათა შენთაგან BC.

34. B:293; C:46v. ¹ განსუენებაჲ ზრუნვაჲ BC.

35. B:293; C:46 v. ¹ შრომისაგან C.

36. B:293v; C:46v ¹ მას—BC. ² ვიხილო—A. ³ საქმე C † რაჲმე BC. ⁴ † ხოლო მან BC. ⁵ ბერმან რამეთუ — BC. ⁶ † რამეთუ BC. ⁷ კითხვამდე BC.

37. B:293v; C:47. ¹ არს B.

* მათე, 12, 37.

** იგავ. 18, 13.

38. მერმე თქუა, რამეთუ: კაცსა უკმს სიმდაბლე და შიში ღმრთისაჲ, ვითარცა სამშენველი¹, რომელი გამოვალს მარადის. Ms₃

39. ჰკითხა მას ძმამან და თქუა: უკუეთუ ესცი¹ ძმასა² პური, გინათუ მცირედ წყალი, შეაბილწიან³ იგი ეშმაკთა, ვითარცა კაცთა: სათნოებისათვის ყოფილი?

ჰრქუა მას მამამან პიმენ: დაღათუ⁵ კაცთა⁶ სათნოებისათვის იქმნებოდის, არამედ ჩუენ საქმარი იგი მივსცეთ⁷ მოყუასსა.

მერმე ჰრქუა მას⁸: ორნი კაცნი იყვნეს⁹ ერთსა შინა ქალაქსა და ორთავე ყანაჲ სთესეს. და ერთმან მათგანმან ყო მცი[155]რედ არა წმიდაჲ, ხოლო ერთმან¹⁰ ყოლად¹¹ არაჲ ყო¹². და თუმცა მოიწია სიყმილი მას ქალაქსა, ვინმცა მათ¹³ ორთაგანმან პოა¹⁴ საზრდელი? მიუგო¹⁵ ძმამან მან¹⁶ და ჰრქუა: რომელმანცა ყო¹⁷ არა წმიდაჲ ჰრქუა მას ბერმან: ეგრეცა ჩუენ ვჰყოფდეთ, დაღათუ¹⁸ არაწმიდაჲ იყოს, რაჲთა არა სიყმილითა მოვსწყდეთ. Ms₁

15 40. იტყოდა მამაჲ პიმენ¹, ვითარმედ: თქუა² მამამან ისამონ³: არს კაცი, რომელსა ყოველთა ეამთა უჰყრიეს ცული და ვერ შეუძლის დაცემად ხმ⁴. და არს სხუაჲ, რომელმან იცის მოკუეთაჲ და სამითა, გინა⁵ ოთხითა ცემითა დასცის ხმ⁶. იტყოდა ცულად განკითხვასა. Ms₂

20 41. მერმე ჰკითხა მას ძმამან¹ და ჰრქუა: რომლითა სახითა უღირს კაცსა სლვაჲ? ხოლო მან თქუა²: ვხედავ წინაწარმეტყუელსა დანიელს, რამეთუ არარაჲ იბოა მის თანა³ შესმენაჲ, გარნა მსახურებაჲ ღმრთისა თვისისაჲ. Ms₃

25 42. ჰრქუა¹ ძმამან მან²: უკუეთუ [v] მრავლად თაყუანის-ცემაჲ კეთილ არსა³? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ვხედავთ⁴ ისუს⁵ ნა-

38. B:293v; C:47. ¹ სამშენველი B.

39. B:293v; C:47. ¹ ესე BC. ² + ჩემსა BC. ³ შეაბილწიანა C. ⁴ კაცთ B. ⁵ დაღათუ BC. ⁶ კაცთ B. ⁷ ~ მივსცეთ საქმარი იგი C. ⁸ მათ BC. ⁹ იყოფოდეს BC. ¹⁰ + მან BC. ¹¹ ყოლადვე BC. ¹² არა რაჲ ყო BC. ¹³ ამათ B. ¹⁴ პოჲ B. ¹⁵ + მას BC. ¹⁶ მან — C. ¹⁷ + მცირედ BC. ¹⁸ დაღათუ BC.

40. B:293v; C:47. ¹ პიმენ] პაპო C. ² თქუა — B. ³ + ვითარმედ BC. ⁴ დაცემად ხმ] დაცემაჲ ხისაჲ B. დაცემად ხისა C. ⁵ გინათუ BC. ⁶ ხმ—BC.

41. B:293v; C:47. ¹ + მან B. ² + მას B. ³ იბოჲ მისთვის BC.

42. B:293v; C:47v. ¹ + მას BC. ² მან — C. ³ არს BC. ⁴ ვხედავ BC. ⁵ ისო C.

ვესსა, რამეთუ ღმერთი გამოეცხადა⁶. და-რაჲ-ვრდომილ იყო პირსა ზედა თვსსა.

43. მერმე თქუა, რამეთუ: ნებაჲ თვისი ზღუდლ⁷ არს რვალისაჲ შორის კაცთა და ღმრთისა, და კლდ⁸ არს წინააღმდგომი. უკუეთუ დაუტეოს იგი კაცმან, თქუას¹ მანცა²: ღმრთისა ჩემისა მიერ გარდავჰქედ ზღუდესა, ხოლო უკუეთუ სამართალი შეეწეოდის ნებასა მას, არა განუგებელ იყოს კაცი. M₅₄

44. მერმე თქუა: კაცი სრულსა მას იტყვედ¹ და უმრწემეს-სა მას იქმედ². M₅₆

45. მერმე თქუა: ვითარცა კუამლმან პირველად განიოტის ფუტკარი და მაშინ-ღა გამოილიან საქმრისა¹ მათისაგან სიტკბოე-ბაჲ, ეგრეცა კორცთა განსუენებამან განიოტის შიში ღმრთისა² და წარუწყმიდის³ მას ყოველი კეთილისა საქმ⁴. M₅₇

46. ძმაჲ მოვიდა მამისა პიმენისსა¹ [156] ორთა მათ კვრია-კეთა წმიდათა ორმოცთა². და ვითარ უთხრნა გულის-სიტყუანი თვისნი და მიემთხვა განსუენებასა, ჰრქუა ბერსა: მცირედ-ღა და და-მცა-ყენებულ ვიყავ არა მოსლვად აჟა დღეს. ჰრქუა მას ბერმან: რაჲსათვს? ჰრქუა მას ძმამან მან³: ნუუკუე კარი დაექმას⁴ დღეთა ამათთვს. ჰრქუა⁵ მამამან პიმენ: არა გვსწავიეს ჩუენ დაქშვაჲ ძე-ლისა კარისაჲ, არამედ ენისა კარისაჲ. M₅₈

47. მერმე თქუა: კეთილ არს მორიდებაჲ კორციელებისაგან, რამეთუ ოდეს ახლავნ კაცი კორციელსა¹ ბრძოლასა, მსგავს არს² იგი კაცსა, რომელი წარდგომილ არნ მღვმესა ზედა ღრმასა და რომელსაცა ეამსა უნებნ მტერსა. ადვილად შთააგდის იგი მღვმე-სა მას. უკუეთუ კორციელებისაგან³ შორს იყოს, მსგავს არს იგი

⁶ + მას BC.

43. B:294; C:47v. ¹ თქუნ BC. ² + ვითარმედ BC.

44. B:294; C:47v. ¹ იტყვიან C. ² უმრწემესსა მას იქმედ უღარტსსა ჰყოფედ B. უღარესსა ჰყოფენ C.

45. B:294; C:47v. ¹ საქმარისა BC. ² წარუწყმიდის B.

46. — B; C:47v. ¹ პიმენისა C. ² ორმოცთასა C. ³ ჰრქუა მას ძმამან მან ხოლო მან ჰრქუა მას ვთქუ C. ⁴ დაექმას C. ⁵ + მას C.

47. B:294; C:48. ¹ კორციელებრსა BC. ² არნ C. ³ კორციელობისაგან B, კორციელებრისაგან C.

კაცსა, რომელი შორავნ მღვმესა და მიზიდავენ მას მტერი⁴. არამედ მღვმე იგი არა [V] იპოის⁵ ახლოს. და ვიდრე იგი მიზიდავენ⁶, ღმერთმან მოუვლინის მას შეწევნა⁷. M₅₉

48. მერმე თქუა¹: სიგლახაკჳ და კირი ესე არს საქურველი მარტოდ ცხორებულთაჲ, რამეთუ წერილ არს: „უკუეთუ იყვენ სამნი ესე კაცისა თანა—ნოე², იობ და დანიელ³“, რამეთუ ნოე³ სახჳ არს უპოარებისაჲ⁴ ხოლო იობ სახჳ არს საღმობათაჲ და დანიელ განკითხვად გამოითარგმანების. უკუეთუ იყვენ სამნი ესე საქმენი კაცსა⁵ თანა, უფალი დამკვდრებულ არს მის თანა. M₆₀

49. მერმე ძმამან¹ ჰკითხა მამასა პიშენს და ჰრქუა: უკუეთუ ვიხილო ბრალი ძმისა ჩემისაჲ, კეთილ არსა, და—თუ—ვფარო? ჰრქუა მას ბერმან: რომელსა ჟამსა დაეფაროთ ძმისა ჩუენისაჲ, ღმერთმანცა დაფაროს ჩუენი²; და რომელსა ჟამსა გამოვაცხადოთ³ ძმისა ჩუენისაჲ⁴, ღმერთმანცა გამოაცხადოს ჩუენი⁵. M₆₄

50. [157] მერმე თქუა, ვითარმედ: ჰკითხა ვინმე მამასა პაესიოსს¹ და ჰრქუა²: რაჲ უყო სულსა ჩემსა, რამეთუ შესულეზულ არს და არა ეშინის ღმრთისა? ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და შეეყავ კაცსა ღმრთის—მოშიშსა, და მისითა მით მოშიშებითა გასწავოს³ შენ⁴ შიში ღმრთისაჲ. M₆₅

51. ძმამან ჰკითხა მამასა პიშენს და ჰრქუა, ვითარმედ: ეგენბის სულსა ჩემსა ბერისა ჩემისა თანა. ვჯდელა მის¹ თანა? და იცოდა ბერმან, რამეთუ ეგნების და დაუკვრდა მისი, რამეთუ იკითხვიდა². უკუეთუ, ვჯდე—ლა? და³ ჰრქუა⁴: უკუეთუ გინებსა, ჯელ⁵. და მივიდა და დაჯდა მის თანა. და მერმე მოვიდა და ჰრქუა: ვიზღვევ სულსა ჩემსა. და ბერმან არა ჰრქუა, ვითარმედ⁶: გამო-

⁴ + იგი BC. ⁵ იპოის B. ⁶ მიზიდავენ B. ⁷ შეწევნაჲ წყალობაჲ BC.

48. B:294; C:48. ¹ + ვითარმედ B. ² ნოე BC. ³ ნოე B. ⁴ უპოვრებისაჲ B. უპოვარებისაჲ C. ⁵ კაცისა BC.

49. B:294; C:48. ¹ + მან C. ² დაფარნეს ჩუენნი BC. ³ გამოვაცხადნეთ BC.

⁴ ჩუენისანი BC. ⁵ გამოაცხადნეს ჩუენნი BC.

50. B:294; C:48. ¹ პაესიოს C. ² და ჰრქუა — C. ³ გასწავოს BC. ⁴ შენ— B.

51. — B. C:48v. ¹ ამის C. ² ჰკითხვიდა C. ³ და) ხოლო მან C. ⁴ + მას C.

⁵ ჯელა C. ⁶ ვითარმედ—C.

* ეზეკ. 14, 14.

ვედ. და მესამედ მოვიდა და თქუა: დაიჭერე, არლარა ვიყოფოდი მის თანა. ჰრქუა მას ბერმან: აწ სცხოვნი⁷, ვიდოდე და ნულარა ხი მის თანა!

[V] იტყოდა ბერი: არსა⁸ კაცი, რომელიმცა ხედვიდა ზღვევასა სულისა თვისისასა და უქმდა-ღა კითხვაჲ ფარულთა გულის-სიტყუათათვს⁹? ჰკითხავენ კაცი, და ბერთაჲ არს გამოცნობაჲ. ხოლო ცხადთა ცოდვათათვს არლარა უქმს¹⁰ კითხვაჲ; არამედ წეყსეულად განშორებაჲ.

52. გვთხრობდა მამაჲ არსენი მამისა პიმენისთვს¹ და ძმათა მისთათვს², რამეთუ ეგვპტეს იყოფოდეს და უნდა დედასა მათსა ხილვაჲ მათი და ვერ იხილნა³. მაშინ დაუშზირა მათ, მი-რ-გ-ვი-ლოდეს ეკლესიად, გამოვიდა და მიეგებვოდა მათ. ხოლო მათ რაჲ იხილეს იგი, უკუნ-იქცეს და გამოუქშმეს⁴ კარი წინაშე პირსა მისსა. ხოლო იგი დგა კართა⁵ ზედა და დალაღებდა ტირილით საწყალობელითა კმითა. ვითარცა ესმა მამასა ანობს მისი⁶ ტირილი, შევიდა მამისა პიმენისა და ჰრქუა⁷: [158] რაჲ უყოთ ბერსა იმას, რამეთუ ტირს კართა ზედა? მაშინ⁸ აღდგა მამაჲ პიმენ და მიდგა შინაგან კარსა მას. და ესმოდა მისი, ვითარ იგი საწყალობელითა კმითა ტიროდა და სახელით უკმობდა⁹. ჰრქუა მას¹⁰: რაჲსათვს ესრეთ ჰლაღადებ, ბერო? ხოლო მას რაჲ ესმა ესე, უფროჲს დალაღებდა¹¹ ტირილით და ეტყოდა¹²: მინებს¹³ ხილვაჲ თქუენი, შევილნო ჩემნო¹⁴. რაჲ იყოს, უკუეთუ გიხილნე თქუენ, ანუ არა დედაჲ თქუენი ვარი¹⁵, ანუ არა¹⁶ საშოჲსაგან ჩემისა¹⁷ გამოხუედიო¹⁸, ყოლად მკეცნო¹⁹? მესმა რაჲ²⁰ კმაჲ შენი, შენიძრწუნდა საშუოჲ ჩემი. ჰრქუა მას ბერმან²¹: გინებს²² ჩუენი აქა-ხილვაჲ, ანუ რაჲთა მას სოფელსა გვხილნე? ხოლო მან ჰრქუა მას: უკუეთუ აქა არა გიხილნე, ყოლად²³ მუნ ხილვად ხართა, შევილნო? და მან ჰრქუა მას: უკუეთუ აიძლო თავსა შენსა არა ხილვად²⁴ აქა, [V] მუნ გვხილნე ჩუენ²⁵. ხოლო იგი წარვიდა სიხარულით და იტყო-

⁷ აწ სცხოვნი] ცხოვნი C. ⁸ არსა C. ⁹ გულს-სიტყუათა C. ¹⁰ ჯამს C.

52. — B; C:49. ¹ პიმენისა C. ² მისთასა C. ³ იხილნა C. ⁴ გამოქშმეს C. ⁵ კარსა C. ⁶ + იგი C. ⁷ + მას C. ⁸ მაშინ — C. ⁹ სახელით უკმობა — C. ¹⁰ მას—C. ¹¹ დალაღებდა] ხოლო დალატყო C. ¹² იტყოდა C. ¹³ მინებავს + მე C. ¹⁴ + და C. ¹⁵ ვარია C. ¹⁶ + მე გაწოებდა ამით ძუძუთა ჩემითა ანუ არა C. ¹⁷ საშოჲსაგან ჩემისა] საშოჲსა ჩემისაგან C. ¹⁸ გამოქცდიოთა C. ¹⁹ + რამეთუ ვითარცა C. ²⁰ რაჲ—C. ²¹ ბერმან] მამამან პიმენ C. ²² გინებსა C. ²³ ყოლად — C. ²⁴ ხილვაჲ C. ²⁵ ~ გუიხილნე ჩუენ მუნ C.

და: უკუეთუ ყოლად ხილვად ხართ თქუნ მუნ, არა მინებს ხილვად თქუენი აქა.

5 53. მერმე თქუა მამამან პიშენ: უკუეთუ ორი საქმე მოიძულოს მონაზონმან, და¹ შეუძლოს თავისუფალ ყოფად² სოფლისა ამისგან. ჰრქუა მას ძმამან მან: რომელი? ხოლო ბერმან³ თქუა⁴: კორციელი⁵ განსუენებად და ცუდად დიდებულებად⁶. M₆₆

10 54. მოვიდა ოდესმე ძმად მამისა პიშენისა და ჰრქუა მას: რად ყო, მამაო, რამეთუ მაურევებს მე¹ სული სიძვისა? და აჰა ესერა მივედ მამისა სებესტიონისა² და მრქუა მე: არა გიღირდა მყოვარ³ ჟამ ტევებად შენ თანა. ჰრქუა მას ბერმან⁴: მამისა სებესტიონის⁵ საქმენი ზეცას არიან ანგელოზთა თანა⁶ და დაჰვიწყებებს⁷ მას⁸, ხოლო მე და შენ სიძვა[159]სა შინა ვართ. უკუეთუ შეიკრძალოს⁹ კაცმან მუტელი და ენად და უცხოებად. გულ-დებულ ოყავნ, არა მოკუდღეს¹⁰. M₆₂

15 55. ჰკითხა აბრაჰამ, მოწათემან მამისა აგათონისმან, მამასა პიშენს და ჰრქუა: ვითარ ეშმაკნი მბრძვანან მე? ჰრქუა¹ მამამან პიშენ: შენ გბრძვანან², ჩუენ არა გუბრძვანან³, ვინაჲთვან ნებასა ჩუენსა ვჰყოფთ? რამეთუ ნებანი ჩუენნი ეშმაკ გუექმნეს და ესე არიან, რომელნი გუბრძვანან⁴ ჩუენ, რაჲთა აღვასრულებდეთ მათ. 20 უკუეთუ გინებს, ვიეთ ჰრბძოდეს ეშმაკნი მოსეს თანა⁵ და მსგავსთა მისთა. ხოლო ჩუენ ნებანი სულისა ჩუენისანი გუბრძვანან. M₆₇

25 56. მერმე თქუა ბერმან: ესე ცხორებად მოსცა ღმერთმან ისრაელსა, რაჲთა განიშორნეს¹ მათგან, რომელნი-იგი თვნიერ ბუნებისა არიან, ესე იგი არს: რისხვად, გულის-წყრომად, კლომად, სი-

53. B:294; C:49v. ¹ და — BC. ² ყოვად BC. ³ ბერმან] მან BC. ⁴ თქუა] ჰრქუა მას C. ⁵ კორცთა BC. ⁶ დიდებულობად C.

54. B:294v; C:49. ¹ მე—B. ² ბისტიონისა A. ³ მყოარ C. ⁴ ბერმან] მამამან პიშენ BC. ⁵ ბისტიონის A. ⁶ ~ ზეცას ანგელოზთა თანა არიან BC. ⁷ დაჰვიწყებთან BC ⁸ + ამის სოფლისანი BC. ⁹ იკრძალოს C. ¹⁰ + იგი C.

55. B:294v; C:50. ¹ + მას BC. ² ბრძვანანა B + და BC. ³ გუბრძვანან — C. ⁴ გუბრძვანან] გუაურებენ BC. ⁵ თანა — C.

56. B:294v; C:50 ¹ განიშორნენ BC.

ძულილი, ძვრის-სიტყუა [v] და სხუაჲ ყოველი ძუელისა¹ მის
კაცისაჲ. M₆₈

57. მერმე ჰკითხა ძმამან¹ და ჰრქუა: უკუეთუ ვინილი ძმაჲ,
რომლისათჳს მასმიენ² ბრალი რამეჲ, არა მინებნ შეყვანაჲ³ მისი
სახედ⁴ ჩემდა, ხოლო უკუეთუ ვინმე კეთილი ვინილი, მიზარინ
მის თანა. ჰრქუა მას ბერმან⁵: უკუეთუ ჰყოფდჲ კეთილსა. მის თა-
ნა ყავ, რომელი იგი უძლურ⁶ არს⁷. M₇₀

58. მერმე თქუა ბერმან: ძმასა ვისმე, სახელით ტიმოთეოსს¹,
მონასტერსა შინა მარტოდ მყოფსა, ესმა ბრალი ვისთვისმე ძმისა,
რომელი შევრდომილ იყო განსაცდელსა. ჰკითხა ტიმოთეს მისთვის
ხუცესმან, ხოლო ტიმოთე აზრახა ხუცესსა², რაათა განკადოს იგი.
და ოდეს გამოავლინეს ძმაჲ იგი, მიუტევა განსაცდელი იგი ტი-
მოთეს ზედა, ვიდრემდის სულმოკლე იქმნა. და ლაღადყო³ ტიმო-
თე და⁴ ტიროდა წინაშე ღმრთისა და ჰრქუა: ვცოდე, მომიტევე
მე⁵! მოიწია მისსა⁶ [160] კმაჲ და ჰრქუა: ტიმოთე, ნუ ჰგონებ,
ვითარმცა ესე გიყავ შენ სხვსა რაჲსათჳსმე⁷, არამედ რამეთუ
უგულეებელს-ჰყავ ძმაჲ იგი შენი ქამსა ჰქირისა მისისასა. M₇₀

59. მერმე თქუა: ამისთვის ესოდენსა შრომასა შინა ვართ, რა-
მეთუ არა შევეწევით ძმათა ჩუენთა, რომელთაჲ წიგნმან განაჩინა
შეწყნარებაჲ: ანუ არა ხედავთა დედაკაცსა მას ქანანელსა, რომე-
ლი შეუღდა¹ იესუს, ლაღადებდა და² ევედრებოდა მას, რაათა
განკურნოს ასული³ მისი. და რამეთუ შეიწყნარა⁴ იგი მაცხოვარ-
მან⁵ და განუსუენა მას. და მერმე აბიგეა⁶, რამეთუ ჰრქუა დავითს:
„ჩემ ზედა არს, უფალო ჩემო, შეცოდებაჲ ეგე. ისმინა მისი და შე-
იყუარა იგი⁷. აბიგეას⁸ ზატი მოაქუს სულისაჲ და დავითს—ღმრთე-
ებისაჲ“*. უკუეთუ სული თავსა თჳსსა აბრალებდეს წინაშე უფ-
ლისა⁹ შეიყუაროს იგი და განუსუენოს მას. M₇₁

57. B:294v; C:50 ¹ + მან B. ² მასმიედ BC. ³ შეყვანება BC. ⁴ სახიდ B.

⁵ ბერმან—A. ⁶ უძლური BC. ⁷ არს] იყოს C.

58. — B; C:50. ¹ ტიმოთეოზ C. ² + მას C. ³ ლაღადყო C. ⁴ და — C. ⁵ მე—C.

⁶ მისაჲ C. ⁷ სხვსა რაჲსათჳსმე] სხვისათჳს რაჲსამე C.

59. B:294v; C:50. ¹ შეუღდა B. ² და — B. ³ + იგი BC. ⁴ შეეწყალა BC. ⁵ მაც-
ხოვარსა BC. ⁶ აბიგეა B. ⁷ + და BC. ⁸ აბიგეას B. ⁹ უფლისა] ღმრთისა C.

* I მეფეთა 25, 24.

¹ 60. მერმე თქუა მამამან პიმენ, რამეთუ ოდეს [v] ძმაჲ მო-
უკდის¹ იოვანეს მოკლესა², ასწავებნ სიყუარულსა მას. რომელსა
მოციქული იტყვს: „სიყუარული სულგრძელ არს და ტკბილ, და
შემდგომი ამისი“*. M₇₄

- 5 61. ჰკითხა ძმამან მამასა პიმენს და ჰრქუა: მითხარ მე სიტ-
ყუაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: დასაბამისაჲ¹, რომელი² დადევს მამათა,
გლოაჲ³ არს. ჰრქუა მას მერმე⁴ ძმამან⁵: მითხარ მე სხუაჲცა სიტ-
ყუაჲ. ხოლო ბერმან ჰრქუა⁶: იქმოდე საქმესა შენსა, რავდენ⁷ ძალ-
გედვას, რამეთუ წერილ არს: „მოწყალებითა და სარწმუნოებითა
10 განწმდებიან ცოდვანი“**. ჰრქუა მას⁸ ძმამან⁹: რაჲ არს სარწმუნოე-
ბაჲ? მიუგო ბერმან და ჰრქუა¹⁰: სარწმუნოებაჲ არს სიმდაბლით
სლვაჲ და მოწყალებისა ყოფაჲ. M₆₉

62. თქუა მამამან პიმენ, ვითარმედ: მამაჲ პაფნოტი¹ დიდი
იყო და მიისწრაფინ უმრწემესსა² საქმესა.
15 მერმე თქუა: უკუეთუ თავი თვისი [161] დაიმცირო, გაქუნ-
დეს განსუენებაჲ.

63. მერმე თქუა: უკუეთუ გაქუნდეს მღუმარებაჲ¹, ჰპოო²
განსუენებაჲ ყოველსა ადგილსა, სადაცა იყოფვოდი³. M₈₄

64. თქუა ბერმან მამისა პიორისთვის¹, ვითარმედ დღითი-
20 დღედ² იწყებნ სათნოებასა³. M₈₅

65. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს: უკუეთუ დაეპყრას კაცი რო-
მელსამე¹ ბრალსა და მოაქციოს², მოეტევების³ ღმრთისა მიერ?

60. B:294v; C:50v. ¹ მოუკდის¹ მივილის B, მოვილის C + მამისა BC. ² + სიყუა-
რულით BC.

61. B:295; C:51. ¹ დასაბამისაჲ| დასაბამი+საქმისაჲ BC. ² რომელ BC. ³ გლოაჲ
BC. ⁴ მერმე— C. ⁵ + მან BC. ⁶ + მას BC. ⁷ რადენ C. ⁸ მას — C. ⁹ + მან B.
¹⁰ + მას BC.

62. B:295; C:51. ¹ პაფნუტი B. ² უმწამოსსა B.

63. B:295; C:51. ¹ მღუმარობაჲ, B. მღუმარეობაჲ C. ² ჰპოვო BC. ³ იყოფოდი
BC.

64. B:295; C:51. ¹ პიორისთვის| პიმენისთვის B. ² დღითი-დღე C. ³ სათნოებათა
BC.

65. B:295; C:51. ¹ რომელსაჲ C. ² + სინანულად BC. ³ მოეტევებისა BC.

* | კორინთ.31,4

** იგავ. 15, 27.

პრქუა მას ბერმან⁴: ღმერთმან, რომელმან⁵ ამცნო კაცთა⁶ ესე ყოფად, მან არა-მე⁷ უფრომს-ლა⁸ ყოსა? რამეთუ ამცნო პეტრეს: სამეოცდაათშვიდგზის მიუტევენ⁹ ძმასა შენსა. M₈₆

66. ძმამან პრქუა¹ მამასა პიმენს: მაღალი რაჲ არს? პრქუა მას: სამართალი. და ძმამან თქუა²: რაჲ³ არს კორცთა შინა ვნებისათუს? პრქუა მას ბერმან: ესენი არიან, რომელნი შეასხმენ ხატსა მას ნაბუქოდონოსორისსა, [v] უკუეთუმცა არა ნესუტუებითა და წინწილაჲთა მოაწუევედეს კაცთა, არამცა თაყუანის-სცემდეს ხატსა მას. ეგრეცა⁴ მტერობაჲ შეასხამს კორცთა ამათ⁵ შინა. 5

67. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და პრქუა: შემძლებელ არსა¹ კაცი, ვითარმცა შეიკრძალნა² ყოველნი გულის-სიტყუანი და ერთიცა მათგანი არა მისცა მტერსა? პრქუა მას ბერმან: არს, რომელი მისცემს ა[თ]სა და მოიღებს ერთსა, და არს, რომელი მოიღებს³ ათსა და მისცემს ერთსა. M₈₈ 10

68. და¹ მანვე ჰკითხა ესევე სიტყუაჲ მამასა სისოის², ხოლო მან პრქუა³: არს კაცი რომელი არცა ერთსა არა⁴ მისცემს მტერსა. M₈₉ 15

69. მოვიდეს ოდესმე მწვალებელნი ვინმე მამისა პიმენისა და იწყეს ძვრის-სიტყუად ალექსანდრე მთავარებისკოპოსისათუს¹, ვითარმედ ხუცესთაგან მიუღებიეს კუროხევაჲ იგი. ხოლო ბერი [162] ღუმნა. და მოუწოდა ძმასა თვსსა და პრქუა²: ტაბლაჲ დაუგე, პური ეც და წარგზაენენ მშვიდობით³. M₇₈ 20

70. იყო ვინმე დიდი, შეყენებული მთასა ათრიბიოსსა, და მოუტდეს მას ავაზაკნი. და კმა უყო¹ ბერმან და მახლობელთა მისთა

⁴ + და BC. ⁵ ~ რომელმან ღმერთმან B. ⁶ კაცსა C. ⁷ მე BC. ⁸ უფრომს BC.

⁹ მიუტევე BC.

66. B:295; C:51. ¹ პრქუა] ჰკითხა BC. ² + და BC. ³ რად B. ⁴ ეგრეთცა C. ⁵ მათ BC.

67. B:295; C:51 v. ¹ არს C. ² შეიკრძალნა A. ³ მოიღებს BC.

68. B:295; C:51. ¹ და — BC. ² სისოის B, სოსოის C. ³ + მას BC. ⁴ არა — BC.

69. — B; C:51v. ¹ ალექსანდრიაჲსა მთავარებისკოპოსისათუს C. ² + მას C.

³ ~ მშვიდობით წარგზაენენ C.

70. — B. C:51 v. ¹ კმა ყო C.

ესმა და შეიპყრნეს ავაზაენი იგი და მიუძღუანნეს იგინი² მთავარ-
 სა. და შეწუნნეს ქმანი იგი და იტყოდეს; ვითარმედ³: ჩუენ ძლით
 მიეცნეს⁴. აღდგეს და მოუტდეს⁵ მამასა პიშვი⁶ და უთხრეს მას
 საქმე⁷ იგი. და მიწერა ბერძან სახე⁸ ესრეთ: „ცან, პირველი⁹ გან-
 5 ცემამა¹⁰ ვინაჲ იქმნაჲ და მაშინ იხილო მეორე¹¹ იგი განცემამა.
 უკუეთუცა არა მიუც¹² პირველად შინაგან გულის-სიტყუათაგან,
 არასადამცა მეორე¹³ იგი განცემამა. ჰყავი¹⁴ ხოლო მამა რაჲ ესმა
 ესე¹⁴ წმიდისა პიშვისგან, აღდგა და შევიდა ქალაქად და გამოიყ-
 ვანნა ოგინი და ურსააწინაშე¹⁵ [X] განათავისუფლნა იგინი.

10 მერმე ზეჟუა: არაბაჲს მონაზონი მამბრალბოღელ ღრა არს მღ-
 შურნე. M99

6 დაძღუდნენ და აღესრულნენ და მამან დაძღუდნენ
 -რც 74-ე მონაზონი ვიდრე ბერძნულნი: შტემენისა და ჰრქუეს: გი-
 ნებესაჲ უკუეთუ² ჰრულოდის³ ქმნათა ეკლესიასა⁴ შინა; განვალცქ-
 ნეთ⁵ იგინი, რათათა იღვებდენ ცამისთევისა? ჰრქუა მათ ბერძან:
 15 მე ერთი ჯერი უკუეთუ ვიხილო ქმამა⁶ ჩემი, რომელიცა ჰრულო-
 დის⁷, დადგა თავი მისი მუკლთა ჩემთა ზედა და განუსუენო
 მასე⁸ მამან დაძღუდნენ და აღესრულნენ და მამან დაძღუდნენ
 და აღესრულნენ და მამან დაძღუდნენ

72. იტყოდეს ვისთვისმე ძმისა, რამეთუ ბრძოლაჲ აქუნდა¹
 გმობისაჲ² და ჰრცხუენი³ თხრობად, რამეთუ სადაცა ესმინ⁴ დიდ-
 20 თა ბერთაჲ, მივიდის რამენა⁵ რათამცა უთხრა: და ვითარ ესმის
 სიტყუაჲ მათი⁶, ვერღარა აღიარის. მრავალგზის მძსრულ იყო მა-
 მისა პიშვისსა⁷ და აღიარის ბერძან რამეთუ ჰქონიდ⁸ გულის-
 სიტყუანი და [163] მწუხარე-ჯარნი ერთსა შინა დღესა ვითარ წარ-
 ჰგზავნიდა მას ბერი, ეტყოდნენ⁹ მამა ესერა ესოდენ ეამ¹⁰ მოხუალ
 25 აქა გულის-სიტყუათაჲს კითხვად ჩემდა და ოდეს მოხვდი არა
 ინები თხრობად¹¹ ხოლო ვუ მითხარ მე, შევილო, რაჲ არს გულის-
 სიტყუაჲ¹² შენი, რომელ¹³ გაქუს? ხოლო მან ჰქუს¹⁴ ვითარმედ:
 ღმრთისა მიმართ გმობისა ეშმაკი მბრძავს და მრცხუენინ¹⁵ თხრო-

² იგი A. ³ ვითარ C. ⁴ + და ⁵ მოუტდეს მივიდეს C. ⁶ მამისა პიშვისსა C. ⁷ საქმე C. ⁸ სახე C. ⁹ პირველად C. ¹⁰ იგი C. ¹¹ მეორე C. ¹² მეორე C. ¹³ ესე C. ¹⁴ ესე C. ¹⁵ ~ წინაშე ურსა C.
 71. B: 295; C: 52. ¹ გინებსა BC. ² უკუეთუ ჰრულოდის B. ³ ეკლესიასა B; ⁴ განვალცქენთა BC. ⁵ მათ მამა C. ⁶ ჰრულოდის B. ⁷ განვალცქენთა BC. ⁸ ესმის C. ⁹ მათ მათ თანა C. ¹⁰ მათი — C. ¹¹ პიშვისსა C. ¹² + იგი C. ¹³ ჰქონდა C. ¹⁴ ესოდენ ეამ ესოდენთა: ეამთა C. ¹⁵ + ჩემდა C. ¹⁶ + იგი C. ¹⁷ რომელი C. ¹⁸ ჰქუა აღიარა C. ¹⁹ მრცხუენის C.

ბად¹⁶. და ვითარ უთხრა საქმე ესე¹⁷, მუნთქუესვე აღუმცირდა¹⁸.
 ჰრქუა მას ბერმან: ნუ იურვი, შვილო, არამედ რაჟამს მოგიკდეს
 ეგე გულის-სიტყუაჲ, არქუ: მე არა ვიცი, გმობაჲ ეგე შენი შენ
 ზედავე იყავნ¹⁹, რამეთუ ეგე საქმე²⁰ არა უნებს სულსა ჩემსა და
 ყოველი საქმე²⁰ რომელი არა უნდეს²¹ სულსა, მცირედ ჟამ არს. 5
 M₉₃

73. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს, ვითარმედ: ვნედავ თავსა
 ჩემსა, რამეთუ სადაცა მივიდი, ვპოი¹ განსუენებაჲ. [v] ჰრქუა
 მას ბერმან: და რომელთა-იგი მახვლი კდილი უპყრიეს კელთა,
 მათცა² სწყალობნ ღმერთი³. აწ უკუე ჩუენცა განვიმზადნეთ თავ- 10
 ნი თვსნი⁴ სათნოებათათვს უფლისათა⁵. ვპყოფდეთ მსგავსად
 მფრინველთა, რომელ⁶ განიმზადნიან ბუდენი თვსნი თივათაგან,
 და⁷ ეპოთ⁸ განსუენებაჲ წინაშე ღმრთისა⁹. M₉₄

74. მერმე თქუა¹: იტყოდა მამაჲ ამონა, ვითარმედ: არს კაცი
 რომელმან დაყვის ასი წელი სენაკსა შინა² და ვერ ისწავის, ვი- 15
 თარ ჯერ-არს სენაკსა შინა ჯდომაჲ, ხოლო განშორებულმან ერთ-
 სა შინა დღესა. რამეთუ ამას იტყოდა, რაჟთა კაცი, თვსაგან მყო-
 ფი, დღითი-დღედ თავსა თვსსა აბრალებდეს³, და⁴ ესე არს სახე⁵
 განშორებულთაჲ. M₉₆

75. მერმე თქუა მამისა პამბოხსთვს, რამეთუ იტყოდა მის- 20
 თვს მამაჲ ანტონი, ვითარმედ ღმრთის-მოშიშებისა მისისათვს და-
 იმკვდრა სულმან ღმრთისამან მის თანა. M₇₅

76. [164] მერმე თქუა მამამან პიმენ: დიდ არს კაცისა, რო-
 მელი მიიწიოს სიტყუასა მას მოციქულისასა: „ყოველი¹ წმიდა არს
 წმიდათათვს“*. M₉₇ 25

¹⁶ + შენდა მამო C. ¹⁷ ესე] იგი C. ¹⁸ + და C. ¹⁹ + ეშმაყო C. ²⁰ საქმე C.
²¹ უნებს C.

73. B:295v; C:52. ¹ ეპოვი B. ² მათთა B. ³ ~ ღმერთი სწყალობს BC.
⁴ თვსნი] ჩუენნი C. ⁵ უფლისათა] ღმრთისათა C+და BC. ⁶ რომელთა BC. ⁷ და—
 BC. ⁸ ეპოვით C. ⁹ ღმრთისა] მისსა B, მისა C.

74. B:296v; C:53. ¹ + ვითარმედ BC. ² + თვსსა BC. ³ აბრალებდეს BC.
⁴ და] რამეთუ BC. ⁵ სახე C.

75. B:295v; C:53.

76. B:295v; C:53. ¹ ყოველივე BC.

* ტიტე 1, 15.

ჰკითხა? ძმამან: რაჲ არს სიტყუაჲ ეგე? ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ ვინმე მიიწიოს სიტყუასა მას³, ხედვიდეს თავსა თვისსა უდარეს ყოველთა დაბადებულთა. ჰრქუა მას ძმამან⁴: ვითარ შეუძლო⁵ თავსა⁶ ჩემსა⁷ უდარეს კაცის მკლაველისა ყოფად? მიუგო ბერმან და ჰრქუა მას: უკუეთუ მიიწიოს კაცი⁸ სიტყუასა⁹ მოციქულისასა და იხილოს ვინმე, რომელი მოჰკლავიდეს კაცსა, თქუას გულსა შინა თვისსა, ვითარმედ: ამას ესე ხოლო ცოდვად უქმნიეს, ხოლო მე ყოველსა ჟამსა კაცსა ვკლავ.

მერმე ჰკითხა ძმამან და ჰრქუა: ვითარ მიღირს ყოფად¹⁰? ჰრქუა მას ბერმან: გაქუხდინ ზრახვად მწირისად ადგილსა, რომელსაცა ჰმწირობდეს და ხუ წარიძლუნებ სიტყუასა წინაშე შენსა და განისუენ¹¹.

77. [v] ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა¹: რაჲსა დააჩე-
 15 რიან სულსა ჩემსა გულის-სიტყუათა უფროდისსა თანა დასწორე-
 ბად² და შეურაცხ-ყვიან³ უდარესი⁴? მიუგო ბერმან და ჰრქუა:
 რამეთუ მოციქულმან თქუა⁵. ვითარმედ: „ღიღსა შინა სახლსა⁶
 ჰურჰელი არა ხოლო თუ⁷ ოქროსად⁸ და ვეცხლისად, არამედ
 იელისადცა და კეცისადცა, რომელიმე პატიოსნად⁹ და რომელიმე
 უპატიოდ; უკუეთუ ვინმე განიწმიდოს თავი თვისი ამის ყოვლისა-
 20 გან, იქმნეს¹⁰ იგი ჰურ პატიოსან, საკმარ უფლისა თვისისა“¹¹. ჰრქუა
 მას ძმამან¹²: რად გამოითარგმანების სიტყუად ესე, მამაო¹³? ხო-
 ლო მან ჰრქუა: რამეთუ განითარგმანების სახლი სოფლად და
 ჰურჰელი კაცად და ჰურჰელი იგი ოქროსად სრულად კაცად და
 25 ვეცხლისად—რომელნი მათსა¹⁴ შემდგომად არიან¹⁵, [165] ხოლო
 ძელისად და კეცისად მცირენი¹⁶ იგი არიან¹⁷. უკუეთუ ვინმე გა-
 ნიწმიდოს თავი თვისი ამის ყოვლისაგან, იყოს იგი ჰურ პატიო-
 სან¹⁷. M₁₀₀

² + ვინმე BC. ³ ამას BC. ⁴ + მან B. ⁵ შეუძლოს BC. ⁶ თავისა C. ⁷ ჩემსა] თვისსა B, თვისისა C. ⁸ ~კაცი მიიწიოს BC. ⁹ სიტყუა C. + მას BC. ¹⁰ ყოფად + ადგილსა, რომელსა ვიყოფოდი BC.

77. B: 295v; C: 53v. ¹ და ჰრქუა — C. ² დასწორებად B. ³ შეურაცხყოფად მცირან B, შეურაცხ-ყოფად მცირან C. ⁴ უდარესი B. ⁵ მოციქული იტყვის + ამითეს BC. ⁶ + არა არს BC. ⁷ არა ხოლო თუ — BC. ⁸ + ხოლო BC. ⁹ პატიოსანად C. ¹⁰ იქმნას C. ¹¹ + მან და BC. ¹² სიტყუად ესე მამაო] ესე BC. ¹³ მათა C. ¹⁴ არიელ B. ¹⁵ მცირელნი BC. ¹⁶ არიელ B. ¹⁷ ჰურ პატიოსან] პატიოსან BC.

* ტომოთე 2, 20—21.

78. იტყოდეს მამისა პიმენისთვის¹, ვითარმედ არასადა უნებნ, ვითარმცა თვისი სიტყუაჲ დაამძიმა უფროჲს სხვსა ბერისა, არამედ უფროჲს-ლა ყოველსა შინა აქებნ სხუასა². M₁₀₅

79. თქუა მამამან პიმენ: მრავალნი მამათა მათ ჩუენთაგანნი იყენეს მცნ³ მარხვისათვს, ხოლო წულილად გამოძიებისათვს — ერთ-ერთი⁴. M₁₀₆ 5

80. ჯდა ოდესმე მამაჲ ისაკ მამისა პიმენის თანა¹, ესმა კმაჲ ქათმისაჲ და თქუა: არსა² ესევითარი აქა, მამაო? ხოლო მან ჰრქუა³: ისაკ, რაჲსა მიძლეუბ მე სიტყუადა⁴? შენ და მსგავსნი შენნი ისმენთ მაგას, ხოლო გონებითა ფრთხილთა⁵ არაჲ⁶ განჰვალს 10 ნეგათი. M₁₀₇

81. იყო ვინმე ღმრთის მოშიში ერისაგანი და ღირსად ცხორებული და მოსრულ იყო მამისა პიმენისა. [v] და მოვიდეს¹ სხუანიცა ძმანი ბერისა და² ჰრქუეს: გვთხარ ჩუენ სიტყუაჲ ცხორებისაჲ, მამაო³. ჰრქუა მამამან პიმენ მორწმუნესა მას ერისაგანსა⁴: ეტყოდე ნურას⁵ ძმათა ამათ. ხოლო იგი ევედრებოდა და ეტყოდა: შეჰინდვე⁶, მამაო, რამეთუ მე სწავლად მოსრულ ვარ. და აღიქულა მას ბერმან. მაშინ იძულებით თქუა: მე ერისა⁷-კაცი ვარ, მხალსა ვჰყიდი და აღვიდგინებ, დავჰქსნი შეკრული და შეეამცირი; ეიყიდი მცირედის და განვეყიდი უფროჲსის⁸. ხოლო ამისთვის, 20 რამეთუ წიგნისა⁹ სიტყუაჲ არა ვიცი¹⁰, ხოლო იგავით¹¹ გითხრა: კაცმან ვინმე ჰრქუა მეგობარსა თვისსა: გული მითქუამს მე¹² ხილვად მეფისა. და ჰრქუა: მოვედ ჩემ თანა. ხოლო მან თქუა¹³: მოვიდე შენ თანა ვიდრე ზოგამდე გზისა. და ჰრქუა სხუასა მეგობარსა: მოვედ და წარმიყვანე მეფისა. და მან ჰრქუა: მე¹⁴ მოვიდე შენ თანა [166] ვიდრე კარადმდე¹⁵ მეფისა, ხოლო შინაგან ვერ ძალ-

78. — B; C:54. ¹ პიმენისა C. ² სხუასა] სხუისასა მას C.

79. B:296; C:54. ¹ მცნ BC. ² ერთ-ერთი] ურთი ერთი C.

80. — B; C:54. ¹ + და C. ² არსა] რაჲ არს C. ³ + მას C. ⁴ + შენდა C. ⁵ ურთხილსა C. ⁶ არა C.

81. — B; C:54. ¹ მოვიდეს] მოსრულ მიყუნეს C. ² ძმანი ბერისა და] ბერნი მამისა პიმენისა C. ³ ჰრქუეს გვთხარ ჩუენ სიტყუაჲ ცხორებისაჲ მამაო — C. ⁴ ერისაგანსა] ერისკაცსა C. ⁵ ნურას — C. ⁶ + მე C. ⁷ ერის C. ⁸ + ესე C. ⁹ წიგნისაჲ C. ¹⁰ ~ არაჲ ვიცი სიტყუაჲ C. ¹¹ იგავი C. ¹² მე — C. ¹³ ჰრქუა მას C. ¹⁴ მე — C. ¹⁵ კარადდე C.

- მიც შეყვანებად შენდა. ჰრქუა მესამესა: მოვედ ჩემ თანა¹⁶ მეფისა. ხოლო მან ჰრქუა¹⁷: მე მოვიდე შენ თანა და შეგიყვანო შენ სამეუფოდ და დავდე და ვეტყოდი შენთვის მეფესა. და ჰკითხვილეს მას¹⁸ ძმანი იგი, რაჟთა უთხრას მათ¹⁹ ძალი²⁰ იგავისაჲ მის, და²¹ ჰრქუა მათ: პირველი იგი მარხვაჲ არს, რომელი უძღვს ზოგადმდე გზასა²² და²³ მეორე იგი სიწმიდე არს, რომელი აღიწვევისა²⁴ ცადმდე²⁵, ხოლო მესამე იგი მოწყალებჲაჲ არს, რომელი შეიყვანებს წინაშე ღმრთისა კადნიერად. და ძმანი იგი აღეშენნეს და წარვიდეს. M₁₀₉
- 10 82. თქუა მამამან პიმენ: ესე არს სიტყუაჲ იგი, რომელი წერილ არს სახარებასა: „რომელსა აქუნდეს სამოსელი, განყიდენ და მოიგენ თავისა თვისისა მახვლი“*, ესე² არს, რომელსა აქუნდეს განსუენებაჲ, დაუტევენ იგი და მოიგენ³ თავი[v]სა თვისისა შრომაჲ. M₁₁₂
- 15 83. ჰკითხეს ვიეთმე ბერთა მამასა პიმენს და ჰრქუეს: უკუეთუ ვინმე ვიხილოთ ძმაჲ, რომელი ცოდვიდეს, გინებასა, რაჟთა გამხილოთ მას? ჰრქუა მათ ბერმან: მე ერთი¹ ჯერი დაღათუ მივემთხვო, არავე გამხილო². [მერმე თქუა ბერმან, რამეთუ: ოდესმე ძმაჲ ვინმე შეიტყუა³ ეშმაკისაგან⁴ ესევეითართა რაჟთმე და იხილა ძმაჲ მისი⁵ რეცათუ დედაკაცისა თანა ცოდვითა, და ვითარ მყოარ⁶ ჰბრძოდა გულის-სიტყუაჲ იგი, მივიდა და სცა ფერკითა, ჰგონებდა. ვითარმედ ივინი იყვნენ და ჰრქუა: დასცხერით აწ ღათუ. და აჰა ესერა იპოვნეს ძაძანი, იფქლითა სავსენი. ამისთვის გარქუთქუნენ: დაღათუ⁷ თუალითა იხილოთ, ნუვე ამხილებთ]* M₁₁₃
- 25 84. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ ვყო, რამეთუ ბრძოლაჲ მაქუს¹ სიძვი[167]საჲ და მიმოვიტაცები გულისწყრომად. ჰრქუა მას ბერმან: ამისთვის დავით იტყვს, ვითარმედ:

¹⁶ ჩემდა C. ¹⁷ + მას C. ¹⁸ მას — C. ¹⁹ მათ — C. ²⁰ + იგი C. ²¹ და] ხოლო მან C. ²² გზისა C. ²³ და — C. ²⁴ + ვიდრე C. ²⁵ ცადმე C.

82. B:296; C:55. ¹ + რამეთუ BC. ² + იგი BC. ³ მოიპოვენ B, მოიპოვენ C.

83. B:296; C:55; ¹ ერთ C. ² + მათ C. ³ შეიტყუვა C. ⁴ ეშმაკან C. ⁵ მისი თვისი C. ⁶ + ემ C. ⁷ დაღათუ C. * კავებში ჩასმულ ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა.

84. B:296; C:55. ¹ + მე C.

* ლუკა 22, 36.

„ხოლომსა მთავკლვედ, ხოლო² დაიქუსა დაეპოობდ³“. ესე იგი არს: გულის-წყრომასა მოეკლვედ, ხოლო გულის-თქუმასა შრომით⁴ ვაპირებდ. M₁₁₅

85. მამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ არს ორგულეზაჲ? ჰრქუა მას ბერმან, ვითარმედ: „ორგულეზაჲ არს, რომელი ასწავებდეს¹ მოყუასსა თვისსა² საქმესა, რომელსა თვთ ვერ მიწვენულ არს³, რამეთუ წერილ არს: „რაჲსა ხედავ წუელასა⁴: თუალსა შინა⁵ ძმისა⁶ შენისასა და ღვრესა⁷ თუალსა შინა შენსა არა ხედავ?“⁸ ანუ ვითარ იკადრებ⁷ თქუმაღ⁸ ძმისა შენისა⁹: მიტევე და აღმოვილო წუელი¹⁰ თუალისაგან შენისა? და აჰა¹¹ ღვრქ¹² თუალსა¹³ შენსა, ორგულო, აღმოიღე ღვრქ ეგე, რომელ¹⁴ არს თუალსა¹⁵ შენსა, და მაშინღა იხილო [v] აღმოლებად წუელი თუალისაგან¹⁶ ძმისა შენისა¹⁷. M₁₁₇

86. ჰკითხა¹ ვინმე² მამასა პიმენს, ვითარმედ³: ვითარ ეგრეთ⁴ თავს-იღვა⁵ მამამან, ნისთერეთონ⁶ თვისსა მის⁷ მოწუისაჲ? ჰრქუა მათ ბერმან⁸: უკუეთუმცა მე ვიყავ, უფროსიღამცა⁹ თავს-ვიღვე¹⁰. და ჰრქუა მამამან ანობ: და რაჲმცა მიუგე ღმერთსა? ჰრქუა¹¹ მამამან პიმენ: მემცა ვარქუ ღმერთსა, ვითარმედ შენ სთქუ, ვითარმედ: აღმოიღე პირველად ღვრქ¹² ეგე, რომელ არს თუალსა შენსა და მაშინ იხილო აღმოლებად წუელი თუალისაგან¹³ ძმისა შენისა. M₁₃₁

87. მამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ არს განრისხებაჲ ცული¹ ძმისათვის? ჰრქუა მას ბერმან²: ყოველი მიხუეკაჲ, რომელი მიგხუეკოს შენ მამან შენმან ვიდრე აღმოცდადმდე³ თუალისა მარჯუენისა⁴ და განურისხნე⁵. ცულად განპრისხენ ამის- 25

² ხოლო] და C. ³ შრომითა C.

85. B:296; C:55v. ¹ ასწავებს B. ² მოყუასსა თვისსა] კაცთა C. ³ არს] არს B. იოს C. ⁴ წუელსა BC. ⁵ შიდა B. ⁶ ღირესა B. ⁷ იკადრო BC. ⁸ რქუად C. ⁹ ძმისა შენსა BC. ¹⁰ წუელა C. ¹¹ + ეგერა BC. ¹² ღვრქ B, ღირე C. ¹³ + შიდა B, შინა C. ¹⁴ რომელი BC. ¹⁵ + შინა BC. ¹⁶ წუელი თუალისაგან — BC. ¹⁷ შენისა BC.

86. — B; C:55v. ¹ ჰკითხეს C. ² ვინმე — C. ³ ვითარმედ — C. ⁴ ეგრეთ C. ⁵ ეღვა C. ⁶ მამასა ნისთერეთონ C. ⁷ მის — C. ⁸ ბერმან] მამამან პიმენ C. ⁹ უფროსიღამცა C. ¹⁰ თავს ვიღვე] დაუფარე C. ¹¹ + მას C. ¹² ღვრქ C.

87. B:296; C:55v. ¹ ცულად B. ² ბერმან — BC. ³ აღმოცდადმდე BC. ⁴ + შენისა BC. ⁵ განურისხნე C.

* შდრ. ლუკა 6, 41.

** შდრ. I მგ. 17, 34—35.

თვს, ხოლო უკუეთუ ვისმე [168] უნდეს განშორებაჲ შენი ღმრთისაგან, მისთვის განარისხენ.

მერმე თქუა: უფროჲს⁶ ამისა⁷ სიყუარული⁸ არა პოოს⁹ კაც-მან, ვითარმცა დადვა სული თვისი მოყუისისა თვისისათვის: უკუეთუ ვისმე ესმეს სიტყუაჲ გულის-საკლებელი და ძალ-ედვას მასცა ეგრევე მიგებალ¹⁰, გინათუ მი-რადმე-ხუეკოს და თავს-ილვას და არა მიაგოს მას და¹¹ არცა შეაწუხოს იგი რომელსავე ზედა, ეგევითარ-მან მან¹² დადვა სული თვისი მოყუისისა თვისისათვის. M₁₁₈

88. თქუა მამამან პიმენ: მრავალნი იყვნეს ძლიერ, ხოლო მცი-
10 რედნი განურისხებელ. M₁₂₁

89. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ უყო¹ ცოდვა-თა ჩემთა? ჰრქუა მას ბერმან: რომელსა უნდეს თავისა² ქსნაჲ ცოდვათაგან, ტირილითა იქსნეს.

მერმე ჰრქუა მას ბერმან: და [v] რომელსა უნდეს მოგების³
5 სათნოებისაჲ⁴, ტირილითა⁵ მოიგოს.

90. მერმე ჰკითხა ძმამან და ჰრქუა: რაჲ ვყო? ჰრქუა მას ბერ-
მან: აბრაჰამ ოდეს შევიდა ქუეყანასა მას, საფლავი მოიგო თავისა თვისისა¹ და საფლავითა მით დაიმკუდრა ქუეყანაჲ იგი. ჰრქუა მას ძმამან²: რაჲ არს საფლავი? ჰრქუა მას ბერმან: საფლავი აღ-
20 გილი არს ტირილისა და გოდებისაჲ³.

მერმე ჰკითხა და ჰრქუა: ვინ არს, რომელი იტყვს: შევეყავ ყოველთა მოშიშთა შენთა⁴? ხოლო ბერმან თქუა: სულიწმიდაჲ არს, რომელი იტყვს. მერმე თქუა ბერმან: ესე კმაჲ დაღადებისაჲ⁵ კაცთა მიმართ⁶ ვიდრე სულისა აღმოსლვამდე⁷ არს⁸, ვითარმედ
25 ღლე მოიქეცით.

⁶ უფროჲს C. ⁷ ამისა BC. ⁸ სიყუარულისა B. ⁹ პოოს C. ¹⁰ + და დაჰოძინოს არა მიგებალ BC. ¹¹ და—B. ¹² მან — B.

88. B:296v; C:56.

89. B:296v; C:56. ¹ ვყო A. ² + თვისისა BC. ³ მოგებაჲ BC. ⁴ სათნოებათაჲ B. ⁵ ტირილითავე BC.

90. B:296v; C:56v. ¹+თვისისაჲ BC. ²+ მან და B,+მან C. ³ ტირილისა და გოდებისაჲ] ტირილისაჲ და გლოვისაჲ B, ტირილისა და გლოვისაჲ C. ⁴+ და რომელთ დაიკვნან მცნებანი შენნი C. ⁵ დაღადებს BC. ⁶ მიმართ A. ⁷ აღმოსულამდე B. ⁸ არს — BC.

91. მერმე კულად ჰკითხა მას და ჰრქუა: რაჲ არს სინანული ცოდვისაჲ? ჰრქუა მას ბერმან: რაჲთა არა² იქმოდის მას, [169] რამეთუ ამისთვის ერქუმის³ უბიწო მართალთა⁴, რამეთუ დაუტევს ცოდვაჲ და მართალ იქმნეს. M₁₂₀

92. [მერმე ეტყოდა: დალათუ² ქმნეს კაცმან ახალი ცაჲ და ახალი ქუეყანაჲ, ვერ კელ-ეწიფების უზრუნველ ყოფად]*. 5

მერმე თქუა, ვითარმედ: სიბოროტე³ ეშმაკთაჲ უკუანა კერძო მათსა დაფარულ არს. ჰკითხა მას ძმაჲნ⁴ და ჰრქუა: რაჲ უყო ურგებთა ამათ⁵ სიყუარულთა⁶, რომელნი მქონან? ჰრქუა მას ბერმან: არსა კაცი, ვითარმცა სულისა აღმოსლვასა ზედა დგა და მილა-ხედნა⁷ სიყარულსა ამის სოფლისასა? ვგრეცა ჩუენ. არამედ ნუ მიეახლები⁸ და თვთ უცხო იქმნეს⁹ შენგან. 10

93. თქუა მამამან პიმენ, ვითარმედ: დავით მიუწერს იოაბს ვითარმედ: განძლიერე ბრძოლაჲ, დაეფლე ქალაქსა მაგას და დაარღვე ეგე, რამეთუ ქალაქი მტერთაჲ¹ არს. 15

94. მერმე ჰრქუა იოაბ ერსა მას, ვითარმედ: განძლიერდით [v] და იქმნენით ძედ ძლიერებისა და ვჰბრძოდით² ერისათვის ღმრთისა³, იგი ჩუენ ვართ.

95. თქუა ბერმან, რამეთუ: სწავლაჲ მოყუისისაჲ ეგრეთ¹ არს, ვითარცა მზილებაჲ. 20

მერმე თქუა²: რაჲ საკმარ არს კაცისა სხვისა სახლისა შენგაჲ³ და თვისისა⁴ დარღუევად? M₁₂₇

96. მერმე თქუა: რაჲ საკმარ არს კაცისა, უკუეთუ მივიდეს კელოვნებისა სწავლად და არა ისწავოს?¹ M₁₂₈

91. B: 296v; C: 57. ¹ ცოდვილისაჲ B. ² არღარა BC. ³ ერქუების იტუვს B. იტუვის C. ⁴ მართალ BC.

92. B: 296v; C: 57. ¹ იტყოდა C. ² დაღაცათუ C. ³ სიბოროტე C. ⁴ ჰ მან B. ⁵ მათ BC. ⁶ ჰ ჩემთა BC. ⁷ მიხედნა C. ⁸ ჰ ნუცა შეეხები BC. ⁹ იქმნენ BC.

*კავებში ჩასმული ტექსტი B ნუხაში არ აღმოჩნდა.

93. B: 296v. C: 57 ¹ მტერობისა B. მტერობაჲ C.

94. B: 296v; C: 57 ¹ ვითარმედ — BC. ² ჰბრძოდეთ C. ³ ჰ ჩუენისა BC.

95. B: 297; C: 57. ¹ ეგრეთ ეგევე B, ეგრეთვე C. ² ჰ ვითარმედ C. ³ აღმშენებაჲ BC. ⁴ თვისისა თავისაჲ C.

96. B: 297; C: 57. ¹ ისწავოს BC.

98. მერმე თქუა: ყოველივე უფროას ზომისა ეშმაკთაგან არს.
M₁₂₉

98. მერმე თქუა: ნუ აღასრულებ ნებასა შენსა, არამედ უფროას-ლა თანა-გუაჲ. რაჲთა დაუმდაბლოთ თავი ჩუენი.

99. მერმე თქუა ბერმან: ოდეს კაცმან მრავალი საკმარი შეიკრბის, მაშინ-ლა შეუძლის აღშენებად სახლისა. ეგრეცა ქუენ მოვიტლოჲ ყოველთაგან სათნობათა. M₁₃₀

100. ჰკითხა მას ძმამან თესლისა. მის² ეშმაკთაჲსა: ჰრქუა მას³: ესე საქმე⁴ მსგავს არს კაცსა, რომელსა [170] უცნ-ცეცხლი მარცხენით კერძო⁵ და ტაკუკითა წყალი⁶ მარჯუენით კერძო⁷, რაჲთა ოდეს ალაღყდეს⁸ ცეცხლი იგი, დაახას წყალი იგი. ეგრეთ⁹ უღირს კაცსა ყოფად ყოველსა ეამსა, რამეთუ ცეცხლი იგი თესლი არს მტერისაჲ, ხოლო წყალი—წინაშე ღმრთისა დაგდებად თავისაჲ. M₁₄₆

101. მერმე ჰრქუა მას ძმამან: რაჲ უმჯობეს¹ არს, სიტყუაჲ ანუ ღუმელი? ჰრქუა მას ბერმან: რომელი იტყოდის ღმრთისათვის, კეთილ არს, და რომელი ღუმენეს ღმრთისათვის, კეთილ² არს. M₁₄₇

102. მერმე ჰკითხა მას ძმამან და ჰრქუა: ვითარ ვინ განერეს ბოროტად სიტყუსაგან მოყუასისა¹ თვისისა? მიუგო მას ბერმან და ჰრქუა: ჩუენ და ძმანი ჩუენნი ორნივე² ხატნი ვართ. რომელსა ეამსა კაცი თავსა თვისსა აბრალებდეს, იპოოს³ პატროსან⁴ ძმად იგი მის წინაშე. და ოდეს კუალად თავი თვისი სახიერ უჩნდეს⁵, [V] პოს⁶ ძმად იგი მისი⁷ უკეთურ წინაშე მისა⁸. M₁₄₈

97. B: 297; C: 57v. 98. B: 237; C: 57v. 99. B: 297; C: 57v.

100. B: 237; C: 57v. ¹ თესლისათვის BC. ² მის — BC. ³ ჰრქუა მას — BC. ⁴ საქმე BC. ⁵ კერძო მისა BC. ⁶ ტაკუკი წყლითა BC. ⁷ კერძო მისა BC. ⁸ ალაღყდეს BC. ⁹ ესრეთ C.

101. B: 297; C: 57v. ¹ უმჯობეს B; უმჯობეს C. ² კეთილვე B; ³ არსვე C.

102. B: 297; C: 57v. ¹ მოყუასისაგან B. ² ორნი BC. ³ იპოოს C. ⁴ პატროსან თავისუფალ BC. ⁵ უჩნ BC. ⁶ აპოოს B, აპოოს C. ⁷ მისი თვისი B. ⁸ მისსა B.

103. მერმე ჰკითხა ძმამან ურვისათვს და სულ-მოკლებისათვს. ჰრქუა მას ბერმან, ვითარმედ: ურვად წინა აღუდგების ყოველსა დასაბამსა საქმისასა და არავინ არს, რომელმანცა¹ თანა-წარიცო-
და იგი, არამედ უკუეთუ ცნას კაცმან გამოცდილებით, ვითარმედ
უგი არს, განისუენოს. M₁₄₉

5

104. ჰრქუა¹ მამამან პიმენ, ვითარმედ ჰკითხა ძმამან მამასა
ამონს² და ჰრქუა: უკუეთუ გამოვიდი³ სენაკით და ვპოი⁴ ძმაჲ ჩემი
ზრუნვასა⁵, მეცა ვზრუნვიდი⁶ მის თანა, და თუ ვპოი⁷ იგი, რამე-
თუ⁸ იცინინ, მეცა ვიცინოდი მის თანა, და ოდეს შევიდი სენაკად⁹,
ვერ ვპოი⁷ განსუნენბაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: და გინებსა, რაჲთა
უკუეთუ გამოხვდე სენაკით შენით და ჰპოვნე ვინმე, რომელნი იცი-
ნოდინან, მათ თანა იცინოდი, და რომელნი იტყოდინან, მათ თანა
იტყოდი, და შე-რაჲ-ხვდე სენაკად, ჰპოო¹⁰ თავი [171] შენი¹¹ ვი-
თარცა წინაჲთ¹²? ჰრქუა მას ძმამან¹³ და ვითარ ჰრქუა მას ბერმან:
ვითარცა შენა საცოჲ არს, ეგრეცა გარე ეგრძალე საცოსა შენ-
სა. M₁₃₇

10

15

105. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: მინებს, რაჲთა ზო-
გად ცხორებულთა თანა შევიდე. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ გი-
ნებს ზოგად ცხორებულთა თანა ყოფის, უკუეთუ არა უზრუნველ
იყო ყოვლისაგან შემბხუევისა და ყოვლისაგან საქმისა, ვერ იყო
ზოგად ცხორებულთა თანა. M₁₅₂

20

106. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: რაჲ ვყო? ჰრქუა
მას ბერმან: წერილ არს: ურჩულოებაჲ² ჩემი მიუთხრა და ვზრუნ-
ვიდე მე ცოდვათა ჩემთათვს. M₁₅₃

107. თქუა მამამან პიმენ, ვითარმედ: სიძვაჲ და მოყუსისათვს¹
ძვრის-სიტყუაჲ არა უღირს კაცსა თავს-დებად, ორთაჲვე² ამათ³

25

103. B:297; C:58. ¹ რომელმანცა BC.

104. B:297; C:58. ¹ + მას BC. ² ამონს] ანობს B, ანუბს C. ³ გამოვიდე C.
⁴ ვპოვი B, ვპოვო C. ⁵ + შინა C. ⁶ ვზრუნვიდე C. ⁷ ვპოვი B. ეპოჲ C. ⁸ რამეთუ
ვითარმედ C. ⁹ + ჩემდა BC. ¹⁰ ჰპო A, პპოვო C. ¹¹ შენი] თვის BC. ¹² + იყავ BC.
¹³ + მან BC.

105. B:297v; C:58v.

106. B:297v; C:58v. ¹ ბერმან—A. ² უსჯულოებაჲ C.

107. B:297v; C:58v. ¹ მოყუსისა თვისისა BC. ² ორთაჲვე C. ³ მათ BC.

ჯულის-სიტყუათაჲ⁴ ყოლად⁵ არცა სიტყუად, არცა⁶ განცდად გულსა შინა თვისსა, უკუეთუ უნდეს განკითხვად და გმობად, [v] გულსა შინა⁷ ევენოს, არამედ მრისხანედ გარე-მოიქვეც მათგან და განისლენო. M₁₅₄

5 108. ეტყოდეს ძმანი მამასა პიენეს: წარვიდეთ ამიერ ადგილით. რამეთუ მაწყინებენ¹ ჩუენ. და აჰა ესერა ყრმებიცა ტირს და არა მიტევებს² ჩუენ დაყუდებად. ჰრქუა მათ მამამან პიენე: ანგელოზთა კმისაგან გნებავს³ სივლტოლად ამიერ? M₁₅₅

10 109. თქუა მამამან პიენე: უკუეთუ ისწავოს¹ კაცმან მოძღურობად², აქუნდეს შრომაჲ. M₁₅₇

15 110. ჰკითხა მამამან პიტომი¹ მამასა პიენეს და ჰრქუა: უკუეთუ ვისმე აქუნდეს ჩემ თანა გულის-კლებად და² მივიდე და დაუვრდე მას სინანულით და არა მომითუალოს, რაჲ ვყო³? ჰრქუა მას ბერმან: მიიყვანენ შენ თანა ორნი სხუანი და დაურდი⁴ მას, და თუ არავე დაიჭეროს, მიიყვანენ⁵ სხუად-ლა ხუთი⁶, უკუეთუ მათიცა⁷ არავე ირწმუნოს⁸, მიიყვანე ხუცესი. უკუეთუ ესრეთცა⁹ [172] არავე ირწმუნოს¹⁰, რაჲ ვყო? ჰრქუა მას მამამან პიენე: მიერითგან შეუძრწუნებელად ილოცვედ ღმრთისა მიმართ, რაჲთა მან დაარწმუნოს მას და შენ უზრუნველ იქმნე. M₁₅₆

20 111. ძმამან ჰკითხა¹ მამასა პიენეს: ვპოე² ადგილი. რომელსა აქუს³ ყოველი განსასუენებელი ძმათაჲ, გინებსა, რაჲთა ვიყოფოდი მუნ? ჰრქუა მას ბერმან: სადაცა არა ავენებდე ძმასა შენსა, მუნ⁴ იყოფოდე, რამეთუ ესე კაცი არს, რომელსა თავი თვისი ეცნას.

25 112. მერმე თქუა მამამან პიენე, რამეთუ: სამი ესე თავ არს: შიში უფლისაჲ და ლოცვაჲ ღმრთისა ნიმართ და კეთილისა¹ ყოთაჲ მოყუისისა თვისისაჲ. M₁₆₀

⁴ სიტყუა C. ⁵ ყოლადე BC. ⁶ არცა BC. ⁷ შინა] შიდა B.

108. — B. C:58v. ¹ მეწყინების C. ² მიტევებენ C. ³ გნებავსა C.

109. B:297v; C:59. ¹ ისწავოს BC. ² მოძღურობად BC.

110. B:297v; C:59. ¹ ბიტომე C. ² და—BC. ³ მამამან C. ⁴ დაურდი BC. ⁵ მიიყვანა A ⁶ სხუანილა ხუთნი B, ~ ხუთნილა სხუანი C. ⁷ მათიცა B. ⁸ დაირწმუნოს BC. ⁹ ესრეთცა B, ესრეთ C. ¹⁰ ირწმუნოს] ისმინოს B.

111. B:297v; C:59. ¹ ჰკითხა] ჰრქუა C. ² ვპოე B. ³ აქუნდა C. ⁴ მუნცა BC.

112. B:297v; C:59. ¹ კეთილის BC.

113. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს: რაჲ ვყო? ჰრქუა მას ბერმან: რაჲამს ღმერთმან მოიხილოს ჩუენ ზედა, რაჲსათჳს ვზრუნვიდეთ? ჰრქუა მას ძმამან: ცოდვათა ჩუენთათჳს. ჰრქუა მას ბერმან: შე-უკუე-ვიდეთ სენაკად ჩუენდა და დავსნდეთ [v] და უფალი შე-გუეწეოდის ჩუენ ყოველსა შინა. M₁₆₂

5

114. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს შეგინებისათჳს ძილსა შინა. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ განვამტკიცოთ შრომაჲ ჩუენი, დაღათუ¹ ვეძიებდეთ, არავე ვპოოთ² ჩუენ თანა შეგინებაჲ.

115. იტყოდა მამაჲ პიმენ, ვითარმედ: მესამით¹ ნათესავითგან სკიტეს და მამისა მოსესითგან² არღარა მოვიდეს ძმანი წარმატებად. M₁₆₆

10

116. მერმე თქუა კაცმან: უკუეთუ წესი თჳსი იპყრას, არასადა შფოთ იყოს. M₁₆₇

117. მერმე თქუა: უკუეთუ რომელი იხილა კაცმან და არა დანძარბა, ვითარ-მე იკადროს მოყუსისა სწავლადა¹?

15

მერმე თქუა, რამეთუ: არა ვხედავთ წინაჲსწარ საქმეთა ჩუენთა² და მის გამო³ ვერ შეუძლით უმჯობესისა⁴ წარმატებად.

მერმე თქუა: კაცისა რომლისა⁵ არა გულპყრობილ იყო, ნუ არწმუნებ მას გონებასა შენსა.

118. ძმაჲ ჰკითხვიდა მამასა პიმენს: [173] ვითარ მიღირს მე¹ ჯდომაჲ სენაკსა შინა? ჰრქუა მას ბერმან: სენაკსა შინა ჯდომაჲ ცხადი — ესე არს კელთ-საქმარი და ერთგზის დღესა შინა ჰამაჲ პურისაჲ² და დუმილი და წურთაჲ, ხოლო ფარულად სენაკსა შინა ჯდომაჲ—რაჲთა ეკსენოს ბრალი თჳსი ყოველსა ადგილსა და კანო-

20

113. B:297v; C:59. ¹ + მან BC.

114. B:298; C:59v. ¹ დაღაცათუ BC. ² არავე ვპოოთ ვერვე ვპოოთ C.

115. — B; C:59v. ¹ შესაჲედ C. ² ~ და მამისა მოსესითგან + სკიტეს C.

116 B:298; C:59v.

117 B:293; C:59v. ¹ სწავლაჲ C. ² ჩუენთა—BC. ³ მის გამო მისგან B. ⁴ უმჯობესსა B. ⁵ + და C.

118. B:298; C:59v. ¹ ~ პურისა ჰამაჲ B, ~ პურისა ჰამაჲ დღესა შინა C.

ნისა ჟამი ეგრევე². ხოლო დასასრულად ამათსა თანა-მყოფთა კეთილთა შეეყავ. ხოლო ბოროტთაგან განეშორე. M₁₆₈

✓ 5 119. მერმე¹ თქუა: კაცი რომელი შეყოფილ იყოს მოყუასსა², უღირს, რაჟთა იყოს, ვითარცა ძეგლი ქვისაჲ, რომელი იგინებინ და არა³ განრისხნის, იდიდებინ და არა მალლოინ⁴.

120. თქუა მამამან პიმენ: უკუეთუ ხილვაჲ რაჟმე იხილო და კმანიცა გესმოდიან, ნუვის უთხრობ მას, რამეთუ გარე-შექცევაჲ არს ბრძოლისაჲ.

10 121. მერმე ძმამან ჰკითხა¹ მამასა პიმენს: უკუეთუ ძმამან [v] მიილოს ჩემგან მცირედ² კერმაჲ, გინებსა, რაჟთა ვკითხო მას? ჰრქუა მას ბერმან: ჰკითხე მას ერთგზის. ჰრქუა მას ძმამან³: უკუეთუ ვკითხო⁴ მას, და არა მომცეს⁵? ჰრქუა მას ბერმან: ნულარა ეტყუ მას. ჰრქუა მას ძმამან⁶: და რაჲ ვყო, რამეთუ ვერ შეუძლო⁷ გულის-სიტყუასა ჩემსა? ჰრქუა მას ბერმან: აცადე, გულის-სიტყუაჲ
15 ეგე⁸ განსთქდეს, გარნა ძმასა მას⁹ ხოლო¹⁰ ნუ აჰირვებ.

სხლეს ოდესმე ბერნი და იტყოდეს გულის-სიტყუათათვის¹¹. თქუა ვინმე მათგანმან: არა დიდი საქმე¹² არს¹³, უკუეთუ ვინმე იხილოს გულის-სიტყუაჲ თვისი შორით.

20 სხუამან თქუა: არასადა უტევე¹⁴ დავიწყებასა, ვითარმცა მე-უფლა არცა¹⁵ ჟამ ერთ. M₁₆₉

122. თქუა მამამან პავლე: მე ერთი¹ ჳერი მწკრესა დაფლულ ვარ ვიდრე ყელადმდე² და ვლადადებ ღმრთისა მიმართ ტირილით: ძემიწყალე მე.

² ეგრეთვე C.

119. B:298; C:60. ¹ + კუალად BC. ² მოყუასა A. ³ არაჲ C. ⁴ მალლოინ B.

120. B:298; C:60.

121. B:298; C:60. ¹ ჰკითხა] რქუა B, ჰრქუა C. ² მცირედი BC. ³ + მან BC.

⁴ ვკითხო] ვსთხოო B, ვსთხოო C. ⁵ + რაჲ უყო მას მამაო C. ⁶ ჰრქუა მას ძმამან — BC. ⁷ შეუძლე BC. ⁸ იგი BC. ⁹ მას — C ¹⁰ + შენსა C. ¹¹ სიტყუათა A.

¹² საქმე B. ¹³ არსა BC. ¹⁴ უტევი C. ¹⁵ არცადა BC.

122. B:298; C:60. ¹ ერთ C. ² ყელადმდე C.

123. [174] ხოლო მამამან პიმენ თქუა: მე¹ ესრე ვიტყვ, ვითარმედ: ადგილსა², რომელსა³ ეშმაკი შთაგდებად არს, მეცა მუნ შთაგდებად ვარ. M₁₇₁

124. ჰრქუა მამამან პიმენ მამასა ანობს: მოაქციენ თულნი შენნი, რადთა არა იხილონ ამაოებად, რამეთუ აზნაურებდა სულთა მოსრაგს¹. M₁₇₂

125. თქუა მამამან პიმენ: წინაღსწარ ერთგზის ივლტოდე¹ და მეორესა ჯერსა ივლტოდევე, ხოლო მესამესა ჯერსა იქმენ ვითარცა კრმალნი.

მერმე თქუა: ზუჯეთუმცა მოსეს არა მიეხსნეს ცხოვარნი იგი სადგურად, ვერმცა ეხილვა მაცლოანისა² მის³ ხილვად.

126. შეელალა ოდესმე პაესიოს ძმასა თვსსა¹, და მუნ ჯდა მამა პიმენცა, ვიდრე სისხლისა გარდამოდინებადმდე² თავთა მათთა და ყოლადვე არაჲ მიუგო მათ ბერმან. და ვითარ შევიდა მამა ანობ და იხილნა იგინი, ჰრქუა მამასა პიმენს: რადსათვს [V] მიუტევენ ძმანი შენნი და არარაჲ არქუ, ესრეთლა ილაღვოდეს³? ჰრქუა მას მამამან პიმენ: ვერ მცალდა, მამაო, რამეთუ მეცა ბრძოლასა ვიყავ. [ჰრქუა მას ანობ: ვინ გებრძოდა? ხოლო მან თქუა: გულის-სიტყუანი ჩემნი]⁴.

127. ძმაჲ ვინმე მოვიდა¹ მამისა პიმენისა² და ჰრქუა³: რაჲ ვყო? ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და შეეყავ მის თანა, რომელი იტყოდის, რაჲ მიკმს მე⁴ და გაქუნდეს განსუენებაჲ.

128. ჰრქუა მამამან პიმენ მამასა ისაკს: აღმოცირე სიძართლისაგან შენისა და გაქუნდეს განსუენებაჲ მცირედთა ამათ დღეთა. M₁₄₁

123. B:173; C:60. ¹ მე—C. ² + მას BC. ³ რომელსაჲ B, რომელსა შინა C.
 124. B:298v; C:60v ¹ მოსრაგს B.
 125. B:298v; C:60v ¹ ივლტოდე C. ² მაცლოანისა B, მაცულოანისა C. ³ მის³ იგი BC.
 126. — B; C:60v. ¹ ძმათა თვსთა C. ² გარდამოდინებასა + მიიწინეს C. ³ ილაღვოდეს C. * კავებში მოთავსებული ტექსტი C ნუსხაში არ დაიძებნა.
 127. B:298v; — C. ¹ მოვიდა] მიუჭდა B. ² მამასა პიმენს B. ³ + მას B.
 128. B:298v; — C.

✓ 129. ძმაჲ ჰკითხვიდა მამასა პიმენს: ძმანი იყოფვიან ჩემ თანა, გინებს, რაჲთა უბრძანებდეს მათ? ჰრქუა მას ბერმან: არა, არამედ იქმოდეს პირველ საქმით და თუ უნდეს ცხოვრების, თუთ ვხედვიდენ. ჰრქუა მას ძმამან: უნებს მათცა, მამაო, რაჲთა უბრძანებდეს*.

5 180. B [298 v] მერმე თქუა: უკუეთუ მოვიდეს შენდა ძმაჲ და იხილო თავი შენი, რამეთუ არა სარგებელ გეყო შემოსლვაჲ იგი მისი, გამოეძიებდ გონებასა შენსა და მოიგონე, რომელი გულის-სიტყუაჲ გაქუნდა ვიდრე შემოსლვამდე ძმისა მის და მაშინ-
10 რაჲთ ჰყო მდაბლად და გონიერად, ეყო უბრალო მოყუისისა მიმარა.

✓ 15 181. მერმე თქუა: კაცსა რომელსა ყრმაჲ თანა ეპყრას და აქუნდეს მის თანა ბრძოლაჲ რომლითავე ვნებითა ძუელისა მის კაცი-საჲთა და მერმე კუალად იპყრობდესველა მის თანა, მსგავს არს ეგვევითარი იგი კაცსა, რომელსა ყანაჲ უპყრიედ და ნაყოფი მისი ჰიათა დაუჰამიედ.

182. თქუა მამამან პიმენ: უკეთურებაჲ უკეთურებასა არსადა აღიღებს, არამედ უკუეთუ ვინმე ბოროტი გიყოს შენ, კეთილი უყავ მას, რაჲთა კეთილის-ყოფითა მით აღილო უკეთურებაჲ იგი.

20 183. თქუა მამამან პიმენ: განეშორე ყოველსა სიტყუასა ცილობისასა.

25 184. C [61] ესმა ვისთუისმე მამასა პიმენს, ვითარმედ ექუს დღეთა დადრგების და გულ-მწყრალ არს. და თქუა, ვითარმედ: ისწავა ექუსთა გარდადგრომაჲ და ვერ ისწავა გულის-წყრომისა განშორებაჲ ძმაჲ იგი¹.

129. — BC. * აქედან A ხელნაწერს აკლია ფურცელი. ნაკლულ თხრობებს ვაგებთ B და C ხელნაწერებით.

130. — AC. 131. — A; C:61. 132. — A; C:61. 133. — A; C:61.

134. — AB; ¹ ძმაჲ იგი C (ასეა).

135. ცოდა ოდესმე ძმამან ზოგად ცხორებულთა შორის ძმა-
 თა. და იყო ვინმე მუნ მარტოდ მყოფი. მათ ადგილთა არა გამოვი-
 დოდა მრავალჯამ. და მოვიდა მამაჲ იგი მის მონასტრისაჲ: ბერისა
 მის და უთხრა ძმისა მისთვის შეცოდებულისა, ხოლო მან ჰრქუა მას:
 გამოკადე იგი მიერ. და ვითარცა გამოაძეს იგი მიერ, შევიდა ლერ-
 წმო [175] ანსა* მას და დაადგრა იგი მუნ შინა ტირილით. მოიცა-
 ლეს ძმათა და მივიდეს მამისა პიმენისა. და ესმა მისი, ვითარ იგი
 ტიროდა. შევიდეს და პოეს იგი დიდსა საღმრთობასა შინა¹, და ჰლოც-
 ვიდეს, რაჟთამცა მიიყვანეს იგი მამისა პიმენისა². არა ინება, არა-
 მელ თქუა³: მაცადეთ მე და⁴ აქა⁵ მოკვლდე. და მოვიდეს⁶ მამისა
 პიმენისა და უთხრეს, ხოლო იგი ჰლოცვიდა მათ, და მიავლინნა
 იგინი და ჰრქუა⁷: ესრე⁸ არქუთ მას, ვითარმედ მამაჲ პიმენ გიწვეს
 შენ. მაშინ მოვიდა ძმაჲ იგი და ვითარცა იხილა იგი მამამან პიმენ
 შეუჩრებულნი⁹, აღდგა და მოიკითხა იგი სიხარულით და უბრძანა
 მას პურისა ჭამაჲ. და მიავლინა ძმაჲ თვისი მის მარტოდ¹⁰ მყოფისა
 და ჰრქუა¹¹: პიმენ მომავლინა შენდა და თქუა¹²: მრავლით ყამით-
 გან მწადოდა [v] ხილვად შენდა¹³, რამეთუ მასმიეს¹⁴ შენთვის და
 ორთავე სიცონილითა ვერ შევიმთხვენით ურთიერთას. ხოლო აწ
 ესერა ღმრთისა ნებითა¹⁵ მიზეზიცა იპოა, მო-უყუე-შუერ აქა ოდენ¹⁶
 და ვინილნეთ თავნი თვისნი ურთიერთას. ხოლო იგი არა გამოვიდოდა
 სენაკით თვისით, და ვითარცა ესმა ესე, თქუა: უკუეთუმცა არა
 ღმერთმან დააჭერა ბერსა, არამცა მოავლინა ჩემდა. და აღდგა და
 მოვიდა მისა, და მოიკითხნეს ურთიერთას თავნი¹⁷ და დასხდეს სი-
 ხარულით. ჰრქუა მას მამამან პიმენ: კაცნი ორნი იყვენეს ადგილსა
 ერთსა და ორთავე მკუდარი წინა ელდა¹⁸. დაუტევა ერთმან მან მკუ-
 დარი თვისი არა ტირილად მისა და მოვიდა მოყუისისა თვისისა¹⁹ ტი-
 რილად.

ესმა რაჲ ესე ბერსა მას, შეინანა სიტყუასა მას ზედა. და მო-
 ექსენა ძმაჲ იგი და თქუა: პიმენ ზეცაჲ [176] არს და მე ქუეყანა-
 სა შინა ვარ. M₆

135.—B: C:62. * აქედან იწყება A ხელნაწერი. 1—დიდსა შინა საღმრთობასა C.
 2 + ხოლო მან C. 3 + მათ C. 4 მე და — C. 5 + შინა C. 6 მოვიდეს| იგინი წარვი-
 დეს C. 7 + მათ C. 8 ესრეთ C. 9 შეუჩრებული| შეწუხებული C. 10 მარტოდ| მარ-
 ტო C. 11 + მას C. 12 + ვითარმედ C. 13 ხილვად შენდა| ხილვად შენი C. 14 მასმიეს|
 მესმინა C. 15 ნებოთ| მოღუაწებოთ C. 16 აქა ოდენ| აქამოჰდე C. 17 + თვისნი C.
 18 + და C. 19 თვისისა| მას C.

136. წარვიდა ოდესმე ძმად მიერ სანახით, სადა-იგი იყო მამად პიმენ, გარე უცხოთა სოფელსა. და მიემთხვა ვისმე მარტომყოფსა მის სოფლისასა, რამეთუ აქუნდა დიდი სიყუარული, და მოვლენედ მისა მრავალნი. და უთხრა მას მამისა პიმენისთვის. ხოლო მას რაჲ ესმა სათნოებაჲ მისი, გულმან უთქუა ხილვად იგი¹. და მიიქცა ძმად იგი ეგვპტელდე. და რავდენისამე² ჟამისა შემდგომად აღდგა მარტოდ მყოფი იგი და მოვიდა თვისით სოფლით ეგვპტელ ძმისა მის, რამეთუ ეთხრა მას, სადა-იგი იყოფოდა. და ვითარცა იხილა იგი³, დაუკვრდა და განიხარა ფრიად. და ჰრქუა⁴ მარტომყოფმან მან: ყავ სიყუარული და მიმიყვანე მამისა პიმენისა. ხოლო მან წარიყვანა და მიიყვანა იგი⁵ მამისა პიმენისა და უთხრა მას მისთვის, ვითარმედ: დიდი კაცი არს [V] და სიყუარულიცა დიდი აქუს⁶ და ფრიადი პატივი აქუს⁷ თვისსა სოფელსა, და უთხარ მაგას შენთვის და გულმან უთქუა და მოსრულ არს ხილვად შენდა. და⁸ მან შეიწყნარა იგი სიხარულით და მოიკითხნეს იგინი ურთიერთას და დასხდეს. და იწყო უცხოთა მის ქუეყანისამან სიტყუად მამისა პიმენის თანა წიგნთაგან სულიერებისათვის და ზეცისა სასუფეველისათვის. ხოლო მამამან პიმენ გარე-მიიქცია და არაჲ მიუგო მას სიტყუაჲ. და ვითარ იხილა, რამეთუ არა⁹ იტყოდა მის თანა, შეწუხნა და გამოვიდა გარე. და ჰრქუა ძმასა მას, რომელმან მოიყვანა¹⁰ იგი: ამაოდ დავშუერ ესოდენსა¹¹ გზასა და მოვედ ბერისა ამის და აჰა ესერა არა უნებს სიტყუად ჩემ თანა. და შევიდა ძმად იგი მამისა პიმენისა და ჰრქუა მას: მამაო, შენთვის მოვიდა დიდი [177] ესე კაცი, რომელსა ესოდენი პატივი აქუნდა თვისსა სოფელსა, და რაჲსათვის¹² არა იტყოდე მის თანა? და¹³ ჰრქუა მას ბერმან: იგი ზეცისაჲ არს და ზეცისასა იტყვს, ხოლო მე ქუეყანისაჲ ვარ და ქუეყანისასა ვიტყვ. უკუეთუმცა მეტყოდა მე სულისა ვნებისათვის, მეცამცა ვეტყოდე მას, უკუეთუ სულიერებისათვის იტყვს, შე ეგვევითარი არა¹⁴ ვიცი. მაშინ გამოვიდა ძმად იგი და ჰრქუა ბერსა¹⁵ მას: არა აქუს ბერსა ჩუეულებად გამოძიებად¹⁶ წიგნთაგან, არამედ უკუეთუ ვინმე ეტყოდის¹⁷ მას სულისა ვნებისათვის, იგიცა ეტყვნ¹⁸. ხოლო მან შეინანა და შევიდა ბერისა და ჰრქუა მას: მამაო, რაჲ ვყო, რა-

136. — B; C:62. ¹ ხილვაჲ მისი C. ² რაოდენისამე C. ³ იგი — C. ⁴ + მას C. ⁵ და მიიყვანა იგი იგი და მოვიდა C. ⁶ აქუნდა C. ⁷ აქუს—C. ⁸ დაქ ხოლო C. ⁹ არას C. ¹⁰ რომელსა მოიყვანა C. ¹¹ + მას C. ¹² რაჲსა C. ¹³ და — C. ¹⁴ არაჲ C. ¹⁵ ბერსაქ მარტომყოფსა C. ¹⁶ გამოძიებაჲ C. ¹⁷ ეტყუნ C. ¹⁸ + მას C.

მეთუ მეუფლებიან¹⁹ ვნებანი სულისანი? მაშინ მიხედა²⁰ მას ბერ-
მან სიხარულით და ჰრქუა მას: აწ კეთილად მოხუედ, აწ ალაღე პი-
რი შენი და აღვაგოს ეგე კეთილითა. [v] და იწყოს სწავლად და
ფრიად საარგებელ ეყო და თქუა: ჰეშმარიტად ესე არს ჰეშმარიტი
გზაჲ. და ჰმადლობდა ღმერთსა, რამეთუ ესევეითარსა წმიდასა შე-
ემთხვა, და მიიქცა სოფლად თვისა²¹. M₈

137. გვთხრობდეს¹ ბერნი, რამეთუ² ოდესმე მამაჲ პიმენ და
ქმანი მისნი იქმოდეს სააფრავსა³ ტილოსა და ვერ განისყიდებოდა.
და იურვოდეს, რამეთუ არაჲ აქუნდა, რაჲთამცა იყიდეს სელი. და
მოყუარებმან ვინმე მათმან უთხრა მოყუარესა⁴ თვისსა ვაჰარსა საქ-
მელ⁵ იგი. ხოლო მამასა პიმენს არა უნებნ მიღებაჲ რაჲმე⁶ კაცისა-
გან შფოთით. და ვაჰარსა მას უნდა, რაჲთამცა საქმელ გარდაჰჭადა
ბერსა, მიზეზ ყო, რეცათუ მას უქმდა ტილოჲ იგი, რეცა⁷ თავისა
საქმრად უნებს. მოვიდა ძმაჲ იგი მამისა პიმენისა და ესმა, რაჲ-იგი
ყო ვაჰარმან მან, [178] და უნდა, რაჲთამცა აქო ვაჰარი იგი. და
თქუა⁸: დაიჯერე, მამაო, რამეთუ უქმდავე⁹ არა და მიიღო, რაჲთა
თქუენ საქმელ გარდაგადოს¹⁰. ვითარცა ესმა ესე მამასა პიმენს, რა-
მეთუ არა უქმდა და წარილო, ჰრქუა ძმასა თვისსა: წარვედ და აღად-
გინე აქლები და მოიღე იგი აქა. უკუეთუ არა მოიღო იგი აქა, პი-
მენ არღარა ჯდეს აქა თქუენ თანა, რამეთუ ვერ ვავნო კაცსა, რო-
მელსა არა უქმს¹¹, რაჲთა იზღვიოს ჩუენ ძლით და მიიღოს შესა-
ძინელი სულისა ჩემისაჲ. მაშინ წარვიდა ძმაჲ იგი და ღიღითა
შრომითა უკ-მოიღო¹², უკუეთუ არა, ბერიმცა განშორებულ იყო
მათგან. და ვითარცა იხილა, განიხარა, ვითარმცა საფასელ¹³ რაჲმე
პოა¹⁴. M₁₀

138. თქუა მამამან პიმენ: ნუ იყოფვი ადგილსა, რომელსა იხი-
ლო, ვითარმედ აქუს ვიეთმე შენდა მომართო მტერობაჲ, უკუეთუ
არა, ვერ წარემატო².

¹⁹ + მე C. ²⁰ მიხედნა C. ²¹ სოფლადე თვისად C.

137. — B; C:63. ¹ + ოდესმე C. ² რამეთუ ვითარმედ C. ³ სააფრავსა C.

⁴ მოყუარესავე C. ⁵ საქმე C. ⁶ მიღებად რაჲსაჲმე C. ⁷ + თუ C. ⁸ და თქუა — C.

⁹ უქმდა C. ¹⁰ + და C. ¹¹ უქმდეს C. ¹² უკუმოიღო + იგი C. ¹³ საფასე C. ¹⁴ ეპოვა C.

138. B:298v; C:63v. ¹ მომართ BC. ² წარემართო C.

139. [v] ჰკითხა მამამან ესაია მამასა პიმენს გულის-სიტყუათათს მწინეულევანთა¹. და² ჰრქუა მას მამამან პიმენ: ვითარცა ჰოთხესა შინა³ სამოსელი უკუეთუ მყოარ⁴ უტეონ⁵, ჟამითი-ჟამად განირყუნეს⁶. M₂₀

- 5 140. იტყოდეს, ვითარმედ მამანი მსგავსად გულის-სიტყუათა მკითხველისა მის უთხრობენ¹, რამეთუ² მოვიდა ძმად მამისა პიმენისა და ჰრქუა³: მამაო, ესთესო ყანასა ჩემსა, ვჰყოფდე მისგან სრყუარულსა. ჰრქუა მას ბერმან: კეთილსა საქმესა იქმ. და წარემართა გულს-მოდგინედ და შესძინა სიყუარულსა. და ესმა ესე მამასა ანობს და ჰრქუა მამასა პიმენს: არა გეშინისა, ესრეთ-ლა ეტყოდე ძმასა მას? და დაიდუმა ბერმან. და შემდგომად ორისა დღისა მოუწოდა ძმასა მას მამამან პიმენ და ჰრქუა მას: [179] მამისა ანობის თანა რასა მეტყოდე მე ძუდან? და გონებად ჩემი სხუასა ცყო. ჰრქუა მას ძმამან⁴: გარქუ შენ, ვითარმედ ესთესო⁵ ყანად ჩემი და მისგან
- 15 ვჰყოფდე სიყუარულსა. ჰრქუა მას მამამან პიმენ: მე ეგრე მეგონა. ვითარმედ ძმისა შენისა ერის-კაცისათს მკითხე. უკუეთუ შენ ხარ, რომელი ამას იქმ, ესე საქმე⁶ არა მონაზონთად არს. ხოლო მას რად ესმა⁷, შეწუხნა და თქუა: სხუად საქმე⁸ არარად⁹ მაქუს და არცა ვიცი რად, გარნა ესე, და ვერ ძალ-მიც, ვითარმცა არა ესთესე ყანად ჩემი. და ესრეთ წარვიდა. ხოლო მამად ანობ დაურდა¹⁰ მას და ჰრქუა: შემინდვე, შემინანებეის¹¹. მაშინ ჰრქუა მას მამამან პიმენ: მეცა წინაძთ¹² ვიცოდე, რამეთუ არა არს ესე საქმე¹³ მონაზონისად, არამედ გულის-სიტყუსაებრ მისისა ვარქუ მას და გულს-მოდგინე ვქმენ, რადთა [v] წარემატებოდის სიყუარულსა შინა, ხოლო
- 25 აწ ესერა წარვიდა გულ-კლებული და მერმე იგივე ყოს. M₂₂

141. მოვიდა ოდესმე მამად პიმენ მამისა ანობის თანა დიოკლიეთ¹ კერძო, და ვითარ თანა-წარჰვიდოდა საფლავებსა, იხილა მუნ დედაკაცი, რომელი ჯდა და ტიროდა მწარედ. და დადგეს და

139. B:298v; C:63v. ¹ მწიკულებანთა B. ² და — C. ³ შინა — C. ⁴ მყოარ BC. ⁵ უტეით C. ⁶ განირყუნეს [განქარდეს B, განქარდის C.

140. — B; C:64. ¹ უთხრობდეს C. ² + ოდესმე C. ³ + მას C. ⁴ + მან C. ⁵ დავსთესო C. ⁶ საქმე C. ⁷ + ესე C. ⁸ საქმე C. ⁹ არად C. ¹⁰ დაურდა C. ¹¹ ~შემინანებეის შემინდვე + მე C. ¹² წინაძთვე C. ¹³ საქმე C.

141. B:298v; C:64v. ¹ დიოკლით B, დიოკლით C.

განიცდიდეს მას. და ვითარ წარვიდეს² მცირედ, შე-ვისმე-ემთხვე-
ნეს³ კაცსა. და ჰკითხა მას მამამან პიმენ და ჰრქუა: რაჲ ყო ღედა-
კაცმან იმან, რამეთუ ესრეთ⁴ ტირს მწარედ? ხოლო მან ჰრქუა მას,
რამეთუ-მოკუდა ქმარი მისი და ძმ⁵ და ძმაჲ მისი. და⁶ მიუგო მამამან პიმენ მამასა ანობს და ჰრქუა: გეტყვ შენ, უკუეთუ არა მოი-
კუდინოს⁷ კაცმან ყოველი ვნებაჲ ჯორცთა თვსთაჲ და მოიპოოს⁸ 5
ესე გლოაჲ⁹, ვერ იქმნეს მონაზონ, რამეთუ ყოველი ცხორებაჲ მი-
სი [180] და გონებაჲ მისი გლოასა¹⁰ შინა არს. M72

142. ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს¹: ვითარ მიღირს ზოგად ცხო-
რებულთა თანა ყოფაჲ? ჰრქუა მას ბერმან: რომელი იყოფოდის 10
ზოგად ცხორებულთა თანა, უღირს, რაჲთა ყოველთა² ერთ სახედ³
ხედვიდეს, და⁴ შეიკრძალოს პირი თვისი⁵ და განისუენოს.

143. თქუა მამამან პიმენ მონათათვს სემისთა, რამეთუ ნივთი
ამის სოფლისაჲ არს თავისა თვისისა განმართლებაჲ, რამეთუ ესე 15
მოჰკლავს მომგებელსა თვისსა.

მერმე თქუა: დავით ოდეს ლომსა ემთხვის¹, ყიაჲ² შეუჰყრის³
და მუნთქუესვე მოაკუდინის. უკუეთუ ჩუენცა შევიკრძალოთ ჯორ-
ქი და მუცელი, შეუძლოთ ღმრთისა მიერ⁴ ლომსა ამას⁵.

მერმე ჰკითხა მას⁶ ძმამან: ვის ვხედვიდე, სენაკსა შინა⁷ რაჲ
ვჯდე? ჰრქუა მას ბერმან: მე ერთი ჯერი კაცი ვარ, შთაგდებული 20
[v] მწკრესა⁸ ვიდრე ყელადმდე⁹. და ვღალადებ ღმრთისა მიმართ:
შემიწყალე მე.

მრავალგზის თქვს ბერმან: ნურად¹⁰ შეგირაცხიეს თავი თვისი¹¹,
არამედ შეეყავ კაცსა, რომელი კეთილად ცხოვნდებოდის¹².

მერმე თქუა: უკუეთუ არა თავისუფალ ვიქმნეთ¹³ ხატისა მის- 25
გან, ვერ წარვემართნეთ¹⁴. მანვე თქუა: ყოველი¹⁵ საქმე¹⁶, რომელი
არა განიშოროს კაცმან, მერმე მასვე შინა შეიპყროს.

² წარელო B, წარელის C. ³ შე-ვისმე-ემთხვენეს B. ⁴ ესრეთ B. ⁵ ძე C. ⁶ და—
BC. ⁷ მოაკუდინოს BC. ⁸ მოიპოვოს BC. ⁹ გლოვაჲ B. ¹⁰ გლოვასა BC.

142. B:299; C:64v. ¹ + და ჰრქუა C. ² + ვითარცა BC. ³ ერთ სახედ] ერთსა
BC. ⁴ + რაჲთა BC. ⁵ + და თუაღნი BC.

143. B:199; C:65. ¹ ემთხვ B. ² ყიაჲ] ვიაჲ C. ³ უპყრის C. ⁴ ~ ღმრთისა
მიერ შეუძლოთ C + მოკლვად BC. ⁵ მას C. ⁶ მას —BC. ⁷ + შინა B. ⁸ + შინა C.
⁹ ყელადმდე C. ¹⁰ ნუსადა C. ¹¹ თვისი] შენი C. ¹² ცხოვნდებოდის C. ¹³ იქმნეთ C.
⁴ წარემატნეთ BC. ¹⁵ ყოველივე BC. ¹⁶ საქმე C.

144. მერმე თქუა ბერმან, ვითარმედ ძმად ჰკითხვიდა მამასა მოსეს¹: რომლითა სახითა მოიკუდინოს კაცმან თავი თვისი მოყუსისაგან? ხოლო მან თქუა²: უკუეთუ არა დაიდვას კაცმან გულსა³ თვისსა⁴, ვითარმედ აწ ეცერა სამი წელი აქუს სამარგესა შინა, ვერ მისწულეს⁵ სიტყუასა მაგას.

145. მივიდა ოდესმე მამად ისაკ მამისა პიმენისა და იხილა, რამეთუ გარდაესხა მცირედ წყალი [181] ფერქთა. და¹ რამეთუ აქუნდა კადნიერებაჲ მისა მიმართ, ჰრქუა მას: ვითარ² ვიეთნიმე ფიცხლად და ურილად იკუმევენ კორცთა თვისთა? ჰრქუა მას ბერმან: ჩუენ არა გვსწავიეს კორცთა მოკუდინებაჲ, არამედ ვნებათა მოკუდინებაჲ. M₁₈₄

146. იტყოდეს მამისა პიმენისთვის, ვითარმედ უკუეთუ სხენედ ბერნი მის წინაშე¹ და ზრახვილიან² ბერთათვის და თქვან მამისა სისოისთვის, ჰრქვს: უტევეთ, უტევეთ მამად სისოი³, რამეთუ ვერ იპოოს⁴ სახე⁵ მოთხრობისაჲ მისთვის⁶.

147. თქუა მამამან პიმენ: საქმესა რომელსა ვერ მიწევნულ ხარ¹, ნუ იტყუ, რამეთუ ყოველი რომელი ვნებულად იქმნების. ცოდვა² არს³. ყოველი ჭირვებაჲ⁴ ღმრთისათვის ღმრთისა აღსაარებაჲ არს.

148. თქუა მამამან პიმენ: აიძულებდ თავსა თვისსა¹, რადთა არა დაამტკიცო ნებაჲ შენი და გაქუნდეს განსუენებაჲ.

149. [v] მო-რად-ვიდა მამად პიმენ ეგკპტით კერძო, რადთა იყოფოდის მუნ და¹ მიემთხვა ძმასა ვისმე ახლოს², რომელსა³ ცოლი ესუა, და იცოდა ბერმან და არასადა ამხილა მას. და იყო დღესა⁴ ერთსა შუა დედაკაცმან მან⁵, და ცნა ბერმან და მოუწოდა ძმასა

144. B:299; C:65v. ¹ მოსეს — C. ² რქუამას B, ჰრქუამას C. ³ + შინა BC. ⁴ + თავისა თვისსა BC. ⁵ მისწუთეს C.

145. — B; C:65v. ¹ და—C. ² ვითარმედ C.

146. B:299; C:65v. ¹ წინაშე თანა BC. ² ზრახვედ BC. ³ მამისა სისოისთვის BC. ⁴ იპოოს BC. ⁵ სახე C. ⁶ მოთხრობისა მისისაჲ C.

147. B:299; C:65v. ¹ ხარ იყო C. ² ცოდვაჲ C. ³ + და BC. ⁴ დაქირვებაჲ BC.

148. B:299, C:65v. ¹ თვისსა შენსა BC.

149. — B; C:65. ¹ და—C. ² ახლოს — C. ³ + ვითარცა C. ⁴ დღესა] დამესა C. ⁵ მან — C.

თვსსა უმრწემესსა და ჰრქუა მას: წარიღე კნინდონი⁶ ერთი ღვწოჲ და მიართუ ძმასა მას, რამეთუ ღღეს უქმს⁷. და არა უწყოდეს ძმათა მისთა საქმე⁸ იგი. ხოლო მან ყო ეგრე, ვითარცა უბრძანა მას ზერმან. და აღეშენა ძმაჲ იგი და გონებასა მოეგო. და მცირედთა ღღეთა შემდგომად რაჲ პოა⁹, მისცა და განუტევეა დედაკაცი იგი და ჰრქუა ბერსა: მე ღღესითგან ვინანდე. და წარვიდა და აღიშენა თავისა თვისისა სენაკი, და მივიდის ბერისა და განუწათლებნ მას ბერი გზასა მას ღმრთისასა¹⁰, [182] და შეიძინა ძმაჲ იგი.

150. მერმე ჰკითხა ბერმან¹ ხუცესმან ტიმოთე მამასა პიმენს და ჰრქუა: არს ვინმე დედაკაცი ეგვპტეს, რომელი ისიძავს და სასყიდელსა მას მისსა მისცემს ქველის-საქმარად. ჰრქუა მას ბერმან: არა დაადგრეს² სიძვასა მას ზედა, რამეთუ ჩანს³ მის თანა ნაყოფი⁴ სარწმუნოებისაჲ. და იყო ღღესა ერთსა მოუქდა⁵ დედაჲ ხუცესსა ტიმოთეს⁶ შემთხუვევად მისა. და ჰკითხა დედასა თვისსა⁷ და ჰრქუა: დედაკაცი იგი და-ლა-ადგრა⁸ სიძვასა⁹ ზედა? და მან თქუა: დაადგრა და უფრომს-და¹⁰ განიმრავლნა ტრფიალნი თვისნი, არამედ ქველის-საქმესა¹¹ შე-ღავე-ჰმატა¹². და მივიდა მამაჲ ტიმოთე და წარმოუთხრა¹³ მამასა პიმენს. ხოლო მან თქუა¹⁴: არა დაადგრეს¹⁵ მას ზედა. [V] მერმე კულად მოვიდა დედაჲ ტიმოთესი მისა და ჰრქუა მას: უწყია, რამეთუ მას მეძავსა უნდა მოსლვის ჩემ თანა, რაჲთა¹⁶ ლოცვაჲ მიიღოს¹⁷ შენგან? და მე არა თავს ვიდევ. ხოლო მას ვითარცა ესმა¹⁸, მივიდა და უთხრა ესე¹⁹ მამასა პიმენს. ჰრქუა მას ბერმან: არამედ შენ მივედ და შეემთხვე მას. და მივიდა მამაჲ ტიმოთე მისა, ხოლო მან წადიერად იხილა იგი და ისმინა სიტყუაჲ ღმრთისაჲ მისგან და ტიროდა ფრიად და ინანდა და ჰრქუა მას: მე ღღესითგან განვეყენო სიძვასა და შევეყო შიშსა ღმრთისასა. და ზეყსეულად წარვიდა და მივიდა²⁰ დედათა მონასტერსა და სათნო ეყო ღმერთსა გარდარეულად²¹.

⁶ კნინდონი C. ⁷ ~ ექმს ღღეს მას C. ⁸ საქმე C. ⁹ პოვა C. ¹⁰ გზასა მას ღმრთისასა] გზათა ღმრთისათა C.

150. — B; C:66. ¹ ბერსა C. ² დაადგრეს C. ³ ჩანს A. ⁴ ~ ნაყოფი მის თანა C. ⁵ მოუქდა] მოვიდა C. ⁶ ტიმოთესი C. ⁷ თვისა A, ⁸ და-ლა-ადგრა C. ⁹ + მას C. ¹⁰ უფრომსად C. ¹¹ საქმესა + ველთკისა C. ¹² შე-ღავე-ჰმატა C. ¹³ + ესე C. ¹⁴ თქუა] ჰრქუა მას C. ¹⁵ დაადგრეს C. ¹⁶ რაჲთაჰცა C. ¹⁷ ~ მიიღო ლოცვაჲ C. ¹⁸ + ესე C. ¹⁹ ესე — C. ²⁰ შევიდა C. ²¹ გარდარეულად] გარდამატებულად C.

151. თქუა მამამან პიპენ: უკმს მონაზონსა სამი სახტ¹: ერთი სიმდაბლე², ერთი მორჩილება³ [183] და⁴ ერთი მოთმინება⁵.

მანვე თქუა: არს კაცი, რომელი ღუმს⁶ არა სათნოებისათვის⁷, არამედ უნებს, რაათამცა თავსა თვსსა დიდებაჲ მოატყუა, ხოლო
5 რომელი ღმრთისათვის ღუმს⁸, მან სათნოებაჲ ღმრთისაგან მოიღის⁹.

მანვე თქუა: უღირს კაცსა, რაათა ეკრძალებოდის მარადის¹⁰ საქმესა თვსსა, ნუუკუე წარ-რაჲმე-წყმიდოს მისგანი. უკუეთუ ვინ-
მე ქმნეს ფრიად, და ეკრძალოს¹¹ არა, არაჲ სარგებელ ეყოს მას. ხოლო უკუეთუ ვინმე ქმნეს მცირედ, და ეკრძალოს, მისი ეგოს.

10 [და წარმოგვთხრა ჩუენ ესევეითარი რაჲმე საქმე¹² და თქუა: კაცსა ვისმე სამკვდრებელი დაშთა. და ვითარ საქსენებელსა ჰყოფდა შე-
სუენებულისა მისთვის, მოვიდა ვინმე¹³ მისა ძმაჲ და აღადგინებდა მას და ეტყოდა: აღდეგ და შემწიედ. ხოლო იგი ჰლოცვიდა მას და ეტყოდა, [v] ვითარმედ: მაშურალ ვარ და ვერ ძალ-მიც შეწიენად.

15 ჰრქუა მას: უკუეთუ არა შემეწივი¹⁴, აღდეგ და ვიდოდე. და აღდგა უცხოჲ იგი ძმაჲ და წარვიდა. მერმესა¹⁵ ღამესა ხედვიდა ჩუენებით, ვითარმედ იფქლი მიუწყო მეპურესა და არა მოსცა მისგანი არცა ერთი პური. მაშინ აღდგა და მივიდა ბერისა ვისსამე დიდისა და წარმოუთხრა მას ყოველი. ჰრქუა მას ბერმან: კეთილი საქმე ჰქმენ,
20 არამედ არა გიტევა შენ მტერმან, რაათამცა სასყიდელი მოიღე. აწ უკუე ვითარცა ვთქუე, უღირს კაცსა, რაათა ფრთხილ იყოს და ეკრძალებოდის საქმესა თვსსა]*.

მერმე თქუა: ქუეყანაჲ იგი, რომელსა ზედა ამცნო უფალმან შესაწირავისა შეწირვაჲ¹⁶, ესე არს სიმდაბლე¹⁷.

25 152. თქუა მამამან პიპენ: შიმშილმან და წყურილმან არა გკუფ-
ლოს¹ ამის წულილადისა² გამოძიებად.

151. B:299v; C:66v. ¹ სახე C. ² სიმდაბლისაჲ BC. ³ მორჩილებაჲ] მოთმინე-
ბისაჲ BC. ⁴ და—B. ⁵ მოთმინებაჲ] მორჩილებისაჲ BC. ⁶ ღუმის BC. ⁷ სათნოებისა-
თვის B. ⁸ დგმინ B, ღუმს C. ⁹ მან სათნოებაჲ ღმრთისაგან მოიღის] მას სათნოე-
ბაჲ აქუნ და ღმრთისაგან მოიღის მაღლი BC. ¹⁰ მარადის — C. ¹¹ და-არა-ეკრძალოს
BC. ¹² საქმე C. ¹³ მო-ვინმე-ვიდა C. ¹⁴ შემწიე C. ¹⁵ მერმესა] მერმე კუალად მესამესა
C. * კაეებში მოთავსებული ტექსტი B ნუსხაში არ არის. ¹⁶ ~ შეწირვაჲ შესაწირა-
ვისაჲ BC. ¹⁷ სიმდაბლე C.

152. B:299v; C:67. ¹ გვაუფლო B, გუაუფლა C. ² წულილისა BC.

153. [184] ძმამან ჰკითხა მამასა პიმენს და ჰრქუა: ვითარ უძლო¹ გულის-სიტყუასა ჩემსა² აღყვანებად³ ზღა⁴? ჰრქუა მას ბერმან: მე ერთი ჯერი დაღათუ უნდეს გულის-სიტყუასა ჩემსა ზე აღყვანება⁵, და მოვილო⁶ იგი ქუეყანად.

მერმე⁷ თქუა, ვითარმედ⁸: ბუნებით⁹ აქუს კაცსა რისხვად არა კაცთა მიმართ, არამედ ვნებათა მიმართ, რაჲთა აღიძრას და განიშორნეს ივინი. და ბუნებით აქუს კაცსა შიმშილი კორცთა საკმრისათჳს, არამედ არა ნაყროვნებისათჳს, ვითარცა დავით იტყჳს: „რომელი ამპარტავან იყო¹⁰ თჳლითა და უძღებ გულითა, მის თანა პური არა ვჭამე“¹¹. და ძილი ეგრევე ბუნებით არს კაცისაჲ, არამედ არა უწესოჲ¹¹. კულად ჰრქუა ძმამან¹²: მამო, კორცნი ჩემნი მოუძღურდეს და ვერ ძალ-მიც მარხვად. მითხარ მე სიტყუაჲ, რაჲთა ვცხონდემ¹³ მას შინა. [v] ჰრქუა მას ბერმან: გულის-სიტყუასა¹⁴ შეკრძალვაჲ ძალ-გიცა, რაჲთა არა მოვიდეს¹⁵ მოყუსისა შენისა და განიკითხვიდეს მას? მერმე ჰკითხა მას¹⁶ ძმამან და ჰრქუა: ვითარ ვყო, რამეთუ შფოთ ვარ და შეურვებულ ვარ¹⁷ ამას ზედა? ჰრქუა მას ბერმან: ნუვის შეურაცხ-ჰყოფ, ნუცა¹⁸ ვის განიკითხავ და ნუცა¹⁹ ძვრსა ვისთვის²⁰ იტყჳ და მოგცეს შენ ღმერთმან განსუენებაჲ.

154. თქუა მამამან პიმენ: ცხორებაჲ ისრაელისაჲ¹ ესე არს, რაჲთა ყოველსა ჟამსა თავსა თჳსსა აბრალებდეს. მერმე ძმამან ჰკითხა მას სიძვისათჳს. ჰრქუა მას ბერმან, ვითარმედ: მრავალ არს შეწევნაჲ ღმრთისა მიერ², რომელი გარე-მოადგს³ კაცსა. არამედ არა მოცემულ არს ჩუენდა თჳლითა ხილვაჲ.

მერმე თქუა⁴: სენაკსა შინა ჯღომაჲ და ბერთა⁵ მისლვაჲ სწავლისათჳს სწორი არს⁶.

155. თქუა მამამან პიმენ მამისა პიორ[185]ისთვის, ვითარმედ ღლითი-ღლეღ იწყებნ სათნოებასა¹ აღსრულებად. Ms8

153. B:299v; C:67v. ¹ შეუძლო C. ² გულის-სიტყუათა ჩემთა BC. ³ აყვანებად B. ⁴ ზე BC. ⁵ აღყვანებაჲ აღსლვად BC. ~ აღსლვად ზე C. ⁶ და მოვილო გარდმოვილო BC. ⁷ + კულად BC. ⁸ ვითარმედ—C. ⁹ ბუნებით გონებით C. ¹⁰ იყოს BC. ¹¹ უწესოდ BC. ¹² + მან C. ¹³ ვცხონდემ C. ¹⁴ გულის-სიტყუათა BC. ¹⁵ მივიდენ C. ¹⁶ მას — C. ¹⁷ ვარ — BC. ¹⁸ ნუ BC. ¹⁹ ნუცაღა BC. ²⁰ ვისსა BC.

154. B:299v; C:68. ¹ აშლისაჲ C. ² მიერი C. ³ გარემოათჳს B. ⁴ + ვითარმედ B. ⁵ ბერთასა BC. ⁶ სწორი არიან BC.

155. B:300; C:68. ¹ სათნოებათა BC.

* ფს. 100, 5.

156. მერმე თქუა მამამან პიენე, ვითარმედ: სამნი ჯორციელე-
ბისა¹ საქმენი ვიხილენ მამისა პამბოას თანა: მარხვაჲ მწუხრითი-
მწუხრად ყოველთა დღეთა² და დუმილი დიდი და³ კელთ-საქმე-
რი. M₁₅₆

5

მამისა პამბოას მთჳს

1. მოუტდეს ოდესმე ძმანი მამასა პამბოს. და ჰკითხა ერთმან
და თქუა: მამაო, ორ-ორით ვიმარხავ და ორსა პურსა შეეშვამ,
ვცხონდე-მეა ანუ ვცთები¹ მე რას? და ერთმან თქუა: მამაო², მე
კელთ-საქმრითა ჩემითა მოვიგებ³ ორსა კერატსა დღესა შინა და
10 მისგანი დავიყენი მცირედ⁴ ჩემდა საქმრად⁵, ხოლო სხუაჲ იგი მივ-
სცი სიყუარულისათჳს⁶, ვცხონდე-მეა, მამაო, ანუ ვსცთები მე რას?
და ვითარ ფრიად ვევედრებოდეს მას და არაჲ⁷ მიუგო მათ სიტყუაჲ.
[V] მერმე ოთხისა დღისა შემდგომად უნდა⁸, რაჲთამცა წარვიდეს.
ხოლო მდღელნი იგი ჰლოცვიდეს მათ და ეტყოდეს: ნუ იურვით,
15 ძმანო, ღმერთმან მოგცეს თქუენ⁹ სასყიდელი, რამეთუ ეგრეთ არს
ჩუეულებჲ ბერისაჲ მაგის, არა უთხრის¹⁰. უკუეთუ არა და[ა]ჭერის
ღმერთმან. და შევიდეს ბერისა მის და ჰრქუეს¹¹: ლოცვა ყავ ჩუენ-
თჳს, მამაო¹². ჰრქუა მათ: წარსლვის გინებსა? და მათ ჰრქუეს¹³:
ჰე¹⁴. და¹⁵ მოიხუნა საქმენი მათნი თავისა თჳსისად და ქუეყანასა
20 ზედა წერდა და იტყოდა: პამბო ორ-ორით იმარხავს და ორსა პურ-
სა შეშვამს, ამით-მე იქმნეს¹⁶ მონაზონ, ანუ არა¹⁷? და პამბო
იქმს დღითი-დღედ და მოიგებს ორსა კერატსა და მისცემს ქველის-
საქმარად¹⁸, იქმნეს-მეა¹⁹ მონაზონ არა სამე? და ჰრქუა მათ: კე-
თილ არიან საქმენი ეგე²⁰, უკუეთუ გონებითაცა ეკრძალნეთ საქმე-
25 თა[186] თანა და არავის განიკითხვიდეთ. და ამას ზედა გულებულ
იქმნეს ძმანი იგი და წარვიდეს. M₂

მივიდეს ოდესმე ძმანი ოთხნი სკიტელნი ნეტარისა მამისა
პამბოასა, რომელთა ემოსა ხალენები. და უთხრა თითოეულმან სა-

156. B:307; C:68. ¹ ჯორციელებისა[სათნოებისა C. ² ყოველსა დღესა BC.
* ~ და დიდი BC.

1. — B; C:68. ¹ ესცთები ² და ერთმან თქუა მამაო[მიუგო მეორემან და ჰრქუა
C. ³ მოვიდებ C. ⁴ მცირედ C. ⁵ საქმარისად C. ⁶ ~სიყუარულისათჳს მივსცი C. ⁷ და
არაჲ ხოლო მან არაარაჲ C. ⁸ + მათ C. ⁹ თქუენ — C. ¹⁰ + სიტყუაჲ C. ¹¹ + მას
C. ¹² + ხოლო მან C. ¹³ + მას C. ¹⁴ + მამაო C. ¹⁵ + მან C. ¹⁶ იქმნესა C. ¹⁷ ანუ
არა[არა სამე C. ¹⁸ საქმარად+ამით-ჰე C. ¹⁹ იქმნეს-მეა[იქმნესა C. ²⁰ + თქუენი C.

2. — B; C:69.

თნობეაჲ მოყუსისა თვისისაჲ თვსაგან მარტოდ. ერთი მმარხველი იყო ფრიად, მეორე უპოარი იყო და¹ მესამესა მას დიდი სიყუარული აქუნდა. უთხრეს მეოთხისათვისცა, ვითარმედ: ოცდამეორი წელი აქუს, ვინაჲთგან დამორჩილებულ არს ბერისა². ჰრქჳთ მათ ბერმან: ჰეშმარიტსა გეტყვ, რამეთუ ამისი სათნობეაჲ უფროჲს არს. რამეთუ თითოეულმან თქუენგანმან, რომელიცა სათნობეაჲ მოიპოა³, ნეჭსით⁴ მოიპოა⁵ იგი, ხოლო ამას თვისი ნებაჲ დაუტეობიეს⁶ და სხვისა ნებასა ჰყოფს, ესევითარი აღმსარებელი⁷ არს. უკუეთუ დაინარხოს სრულიად. M₃

3. [v] ნეტარი ათანასი მთავარ-ეპისკოპოსი ევედრებოდა მამასა პამბოს, რაჲთამცა შთავიდა უღაბნოჲთ აღექანდრიად. და ვითარ შთავიდა, მუნ იხილა¹ დედაკაცი მახლობელი და ცრემლნი გარდამოსთხინა. და ჰკითხეს მას²: რაჲსათვის სცრემლოი, მამაო? ხოლო მან თქუა³: ორისა სახისათვის: ერთად იმის⁴ დედაკაცისა წარწყმედისათვის⁵, მეორედ ამისთვის, რამეთუ⁶ ესოდენი სწრაფაჲ არა მამა აქუს. რაჲთამცა სათნო ვეყავ ღმერთსა, ვითარ-ესე ამას, რაჲთამცა სათნო ეყო კაცთა არაწმიდათა. M₄

4. თქუა მამამან პამბო, ვითარმედ: ღმრთისათვის, ვინაჲთგან მონაზონ ვიქმენ, არასადა შევინანე სიტყუასა, რომელსა ვიტყოდე. M₅

5. მერმე თქუა: უკუეთუ გული გედვას, ძალ-გიც ცხორებდად. M₅

6. იტყოდეს წმიდათა მამათათვის [187] და მამისა ბესარიონისთვის¹ და მამისა ესაიაჲსთვის და მამისა პაესიოლისთვის², ვითარმედ ძლიერ იყვნეს ფრიად. და შეიმთხვნეს³ იგინი ურთიერთას მამისა არჭს⁴ თანა და მუნ დაეპყრა ხუცესიცა ნიტრიისა⁵ მთისაჲ. და ჰკითხნ მათ და ჰრქჳთ: ვითარ უღირს ძმათა ცხორებაჲ? ხოლო მათ ჰრქჳეს: დიდითა მარხვითა⁶, რაჲთა ეკრძალებოდიან გონებასა მოყუსისაგან⁷ არა განკითხვად მისა.

¹ და — C. ² + და C. ³ მოიპოვა C. ⁴ ნებსით C. ⁵ მოიპოვა C. ⁶ დაუტევებიეს C. ⁷ აღმსარებელი C.

3. — B; C:69. ¹ ~ იხილა მუნ C. ² მას—C. ³ + მათ C. ⁴ მის C. ⁵ + და C. ⁶ +მე C.

4. B : 300; C : 69. 5. B : 300; C : 69.

6. B:300; C:69; ¹ ბისარიონისთვის B. ² პაესიოლისთვის B. ³ შეიმთხვნეს B. ⁴ ათერის BC. ⁵ ნიტრიის B. ნიტრიასა C. ⁶ + და BC. ⁷ მოყუსისა BC.

7. იტყოდეს მამისა პამპოხსტვს, რამეთუ აღ-რაჲ-ესრულებო-
და, თქუა: ვინაჲთგან მოვედ ამას ადგილსა, არასადა დავეყავ თვნიერ
ქელთ-საქმარისა¹, ერთცა არცა ვკამე პური ვისიმე, არცა შევინანე
1 სიტყვსათვს², რომელსა ვიტყოდე. და აწ ეგრე შემირაცხიეს, ვი-
5 თარმცა შე-ვე-არა-დგომილ³ ვიყავ ღმრთის-მსახურებასა. M₈

8. [v] იტყოდეს მამისა პამპოხსტვს¹, რამეთუ ვითარცა მოილო
მოსე დიდებაჲ იგი ხატისაჲ² მის ადამისი, ოდეს-იგი დიდებულ იქმ-
ნა პირი მისი, ეგრეცა პირი მამისა პამპოხს³ ელვის სახედ გამობ-
10 რწყინდის და არნ იგი, ვითარცა მეუფტ⁴, მჯღომარტ⁵ საყდართა
ზედა.

იგივე მადლი აქუნდა მამასა სილოვანეს⁶ და მამასა სისოის⁷.
M₁₂

v 9. თქუა მამამან პამპო: ფუტკარი ვიდრეცა ვიდეს², თაფლსა
იქმნ³, ეგრეცა მონაზონი, ვიდრეცა წარვიდეს, საქმესა ღმრთისასა
15 იქმნ⁴.

მერმე თქუა, ვითარმედ: ეშმაკი საბლისა⁵ მთხზველი⁶ არს: რავ-
დენცა ნივთსა მისცემდე, ეგოდენცა იგი თხზვიდეს. ხოლო ესე თქუა
გულის-სიტყუათათვს.

20 10. მივიდა მამაჲ თეოფილე ფერმელი მამისა პამპოხსა¹ შეურ-
ვებული გარდარეულად², და ითხოვედა მისგან სიტყუასა. ჰრქუა მას
ბერმან: ვილოდე და ჰყოფდი³ [188] წყალობასა ყოველთა თანა,
რამეთუ ფრიადი⁴ კანდიერებაჲ აქუს ღმრთისა თანა⁵. M₁₄

11. იტყოდეს მამისა პამპოხსტვს¹, ვითარმედ ჰმატლა² ყო-
ველთა მათ ბერთა დუმილითა³ მისითა.

7. B:300; C:69v ¹ ჯელთ-საქმარისა BC. ² სიტყუასა BC. ³ შე-ვე-არლა-
დგომილ B.

8. B:300; C:69v. ¹ პანპოხსტვს B. ² ხატისა BC. ³ ~ მამისა პამპოხს (პამ-
ბოხსი C). ⁴ მეუფე C. ⁵ მჯღომარე C. ⁶ სილოვანეს C. ⁷ სისოეს B, სისოს C.

9. B:300; C:70. ¹ პანპო B. ² ვილოდის C. ³ იქმს C. ⁴ იქმს BC. ⁵ საბლის B.
⁶ მთხზელი C.

10. B:300; C:70. ¹ პანპოხსა B. ² გარდარეულად] ფრიად C. ³ ჰყოფდ BC. ⁴ ფრი-
ად B. ⁵ თანა] მიმართ C.

11. B:300; C:70. ¹ პანპოხსტვს B. ² + იგი B. ³ + მით C.

მამისა პისტოსჲსა

1. გუთხრობდა ძმაჲ ჩუენი პისტოს და თქუა, ვითარმედ²: მივე-
 ლით შვდნი მეუღაბნოენი მამისა სისოისა³, იყოფოდა რაჲ ჭალაქსა
 მას კოლიზმისასა. და ვევედრებოდეთ მას, რაჲთამცა მითხრა ჩუენ
 სიტყუაჲ⁴ და⁵ თქუა: შემინდვეთ მე, რამეთუ უტევი კაცი ვარ. არა-
 მედ მივედ ოდესმე⁶ მამისა ორისსა⁷ და მამისა ათერისა⁸, რამეთუ
 დაეყო მამასა ორს უძღურებასა შინა ათურამეტი წელი. და ვევედ-
 რებოდეთ მათ, რაჲთამცა მითხრეს⁹ სიტყუაჲ. და მრქუა მე მამამან
 ორ¹⁰: გარქუ¹¹ შენ, ვიდოდე და რასაცა-ესე ჰხედავ¹², ჰყოფდი
 შენცა, რამეთუ ღმერთი მისი არს, რომელი მოჰქდიდეს [v] და
 აიძულებდეს თავსა თვისსა ყოველსა შინა. და არა ერთისა საზღვ-
 რისანი¹³ იყენეს მამაჲ ორ და მამაჲ ათერ. და იყო დიდი მშვდობაჲ
 მათ შორის ვიდრე განსლვადმდე¹⁴ მათდა კორკთაგან, რამეთუ
 აქუნდა დიდი მორჩილებაჲ მამასა ათერს და გარდარეული სიმდაბ-
 ლჷ¹⁵—მამასა ორს. და დავეყვ¹⁶ მცირედი ღლჷ¹⁷ მათ თანა და ვხე-
 დევდ¹⁸ სახესა მათსა. და ვიხილეთ დიდი საკვრველი მათ შორის,
 რამეთუ მო-ვინმე-ართუა მათ მცირედ თევზი, და შეუქმოდა მას მა-
 მაჲ ათერ მამასა ორს. და აღელო¹⁹ დანაკი და განჰყუეთდა თევზსა
 მას. და უწოდა მამამან ორ²⁰: ათერ, ათერ. და დაუტევეა მამამან
 ათერ დანაკი იგი საშუალ²¹ თევზსა მას და არა განასრულა გან-
 კუეთად²². [189] და დამიკვრდა დიდი იგი მორჩილებაჲ მისი და
 ვარქუ მამასა ათერს: სადა ჰპოევ²³ ესე მორჩილებაჲ? ხოლო მან
 მრქუა მე: არა არს ეგე ჩემი, არამედ ბერისაჲ. და მიმიყვანა მე და
 მრქუა: მოვედ და იხილეთ მორჩილებაჲ ბერისაჲ²⁴. და შეუქმნა მცი-
 რედ თევზი იგი და განრყუნა ნეფსით²⁵ და დაუგო ბერსა. და ჰამდა
 იგი ღუმლით. და ჰრქუა მას: კეთილ არსა, ბერო? და მან თქუა:
 კეთილ არს ფრიად. და მისსა²⁶ შემდგომად მოართუა მცირედ
 სხუაჲ ფრიად კეთილად შექმნული და ჰრქუა მას: განმირყუნეისა²⁷,
 ბერო? და²⁸ თქუა: მცირედ გან-სამე-ჰრყუნენ. მაშინ მრქუა მე მამა-
 მან ათერ: იხილეა? მორჩილებაჲ ესე ბერისაჲ არს. და გამოვედ

1. — B; C:70. ¹ პისტესთის C. ² ვითარმედ — C. ³ სისოისა C. ⁴ ~ რაჲთამცა
 მითხრა ჩუენ სიტყუაჲ და ვევედრებოდეთ ფრიად C. ⁵ და] ხოლო მან C. ⁶ მივედ
 ოდესმე] მო-ოდესმე-ვედ C. ⁷ ორისა C. ⁸ + და C. ⁹ + მე C. ¹⁰ + რაჲ სიტყუაჲ C.
¹¹ გრქუა C. ¹² ხედავ C. ¹³ საზღვარისანი C. ¹⁴ განსლვადმდე C. ¹⁵ სიმდაბლუ C. ¹⁶ დავეყენ
 C. ¹⁷ მცირედნი ღლენი C. ¹⁸ ვხედვეთ ვიხილევდ C. ¹⁹ აღილო C. ²⁰ + მამასა ათერს C.
²¹ საშუალ C. ²² განკუეთად C. ²³ ჰპოევ C. ²⁴ ბერისაჲ] მისი C. ²⁵ ნეფსით C.
²⁶ მისა C. ²⁷ გამირყუნია C. ²⁸ + მან C.

მათგან და რაჲ-იგი ვიხილე, დავიმარხე და ვყავ მსგავსად ძალისა ჩემისა.

11 [V] ესე წარმოუთხრა მათ მამამან სისოჲ: ხოლო ერთი ჩუენგანი ჰლოცვიდა მას²⁹ და ეტყოდა: მითხარ ჩუენ შენცა სიტყუაჲ. და
 ✓ 5 ჰრქუა მათ: რომელი აღრაცხვიდეს წარსულთა ეამთა, იგი მეცნიერებით აღასრულებს ყოველსავე წერილსა.

მერმე ჰკითხა მას მამამან: რაჲ არს უცხოებაჲ³⁰? და თქუა³¹: დადუმენ და თქუ, მე არა ხარკ ვარ. ყოველსა აღვილსა, ვიდრეცა მზხვე³², და ეგე³³ არს უცხოებაჲ. M₁

1-

მამისა პიორისთვის

1. იტყოდეს მამისა პიორისთვის, ვითარმედ ზე-სლვით ჰამის პური. და ჰკითხა ვინმე მას, ვითარმედ: რაჲსა ესრეთ შუჰამ¹? ხოლო მან თქუა: ² ამისთვის, რამეთუ არა მიჰყრიეს საქმედ ჰამაჲ, არამედ გარეწარად. და სხუამან ვინმე ჰკითხა მას მისვე სახისათვის და მან
 15 თქუა, რაჲთა არაჰამასა კორ[190]ციელებისა გემოჲ არა³ ცნას სულმან. M₂

2. იყო ოდესმე შეკრებაჲ სკიტეს შეცოდებულისათვის ძმისა. და იზრახვიდეს მამანი, ხოლო მამაჲ პიორ ღუმნა. და უკუანაჲსკენელ აღდგა და მოიღო ძაძაჲ და აღავსო¹ ჰკუითთა და წარმოიკიდა იგი
 20 ზურგსა და აღიღო² მცირედ სფურიდსა და დამოიკიდა იგი წინა-უკუნ. ხოლო მამათა მათ ჰკითხეს, ვითარმედ: რაჲ არს ესე? და³
 ✓ მან ჰრქუა მათ: ესე ძაძაჲ, რომელსა შინა ფრიალ ძეს, ჩემნი ცოდვანი არიან. და დამიტევებიან ჩემნი ზურგიით კერძო, რაჲთა არა მელ-
 25 ზელა ვზრუნავ და განვიკითხავ ძმასა მას ჩემსა და არა ჯერ-არს ესრეთ ყოფაჲ, არამედ უფროჲს-და⁴, რაჲთა ჩემნი წარმოვიხუნე წინა-უკუნ და მათთვის [V] ვზრუნვიდე და ვევედრებობდი მათთვის ღმერთსა⁵, რაჲთა მომიტევნეს იგინი⁶. ვითარცა ესმა ესე მამათა, თქუეს: ჰეშმარიტად ეგე არს გზაჲ ცხორებისაჲ. M₃

²⁹ მას — C. ³⁰ † მამაო ხოლო მან C. ³¹ და თქუა] ხოლო მან ჰრქუა მას C. ³² ხ. იდე C. ³³ იგი C.

1. — B; C:71. ¹ ჰსჰამ C. ² თქუა] ჰრქუა მას C. ³ არა — C.

2. — B; C:71v. ¹ † იგი C. ² ილო C. ³ და] ხოლო C. ⁴ უფროჲს-და — C. ⁵ ~ ღმერთსა მათთვის C. ⁶ † და C.;

მამისა პიტრიონისთჳს

1. იტყოდა მამაჲ პიტრიონ, მოწაფეჲ¹ წმიდისა ანტონისი, ვითარმედ: რომელსა უნდეს ეშმაკთა განახმაჲ, პირველად ვნებანი დაიმორჩილნეს², რამეთუ რომელსაცა ვნებასა მძლე ექმნეს³, მისიცა ეშმაკი განკადოს. და თქუა: შეუდგე⁴ ეშმაკი რისხვასა; უკუეთუ ვინმე რისხვასა მძლე ექმნას⁵, განძებულ არს მისი იგი ეშმაკი ეკრევე სახედ თითოეულისაგან⁶ ვნებისა. M₁

მამისა პატრიონისთჳს

1. ვარქუ მამასა პეტრეს: ოდეს ვიყვი სენაკსა შინა მარტოჲ, მშვდობით არს სული ჩემი, ხოლო ოდეს ძმაჲ მომიკდის² და სიტყუაჲ გარემოჲსი³ მითხრის⁴, აღმიშფოთ[191]ნის⁵ სული ჩემი. მრქუა მე მამამან პეტრე, ვითარმედ: თქვს მამამან ლოტ⁶: განსაღებელი შენი აღებ⁷ კარსა ჩემსა. და მე ვარქუ ბერსა: რაჲ არს სიტყუაჲ ესე⁸? ხოლო ბერმან თქუა⁹: უკუეთუ ვინმე მოვიდის¹⁰ შენდა¹¹, პრქუა მას, ვითარ ცოცხლებით იყავ, ვინაჲ მოხუალ, ანუ ვითარ ცოცხლებით არიან ძმანი? შეგიწყნარესა¹² შენ ანუ არა? და მაშინ განალი კარი ძმისა შენისაჲ და გესმინ¹³, რომელი შენი¹⁴ არა გნებავნ¹⁵. და ვარქუ მას: ეგრეთ არს და რაჲ ყოს კაცმან, უკუეთუ შოუტდეს მას ძმაჲ? და მრქუა მე ბერმან: გლოაჲ¹⁶ ასწავებს ყოველსა, ხოლო სადა არა არს გლოაჲ¹⁷, მუნ ვერ შესაძლებელ არს შეკრძალვაჲ. M₂

2. თქუა მამამან პეტრე. ვითარმედ: არა ჯერ-არს თავისა აღმალეებაჲ, [v] რაყამს უფალმან ქმნეს² რამეჲ ჩუენ მიერ, არამედ უფროჲს-ლა³ გკლირს დამდაბლებაჲ. რამეთუ ღირს ეიქმნენით ხადად⁴ სახელსა ღმრთისასა⁵. და იტყოდა. ვითარმედ: ყოველსა ზედა სათნოებასა გკლირს⁶ ესრე⁷ ყოფაჲ. M₃

1. B:300v; C:71. ¹ მოწაფე C. ² მოიმორჩილენინ B. დაიმორჩილენინ C. ³ ექმნას C. ⁴ შეულს A, შეუთქს B. ⁵ ექმნას C. ⁶ თუთოეულისაგან C.
 1. B:300v; C:72. ¹ პეტრესთჳს B. ² მომიკდის² მოვიდის BC. ³ გარჲ B, გარეთ C. ⁴ მომოთხრის BC. ⁵ აღმიშფოთის BC. ⁶ + ვითარმედ C. ⁷ აღაღებს C. ⁸ ეგე C. ⁹ მრქუა BC + მე B. ¹⁰ მოვიდეს BC. ¹¹ შენდა | შენ B, + და შენ C. ¹² შეგიწყნარეს B. ¹³ გესმის BC. ¹⁴ ~ შენ რომელი B. ¹⁵ ვინებნ C. ¹⁶ გლოვაჲ BC. ¹⁷ გლოვაჲ BC.
 2. B:300v; C:72. ¹ აღაღებაჲ BC. ² ქნეს C. ³ უფროჲ-ლა A. ⁴ ხადად BC. ⁵ ღმრთისასა⁵ მისსა BC. ⁶ გკლირ A. ⁷ ესრეთ C.

3. იტყოდეს მამისა პეტრესთვის¹, ვითარმედ შეთქუმულად ცხონდებოდეს² და პურის ჭამად³ და⁴ ეკლესიად შესლვად⁵ აიძულდეს მათ ტაბლასა მას წმიდათასა. და დიდითა იძულებითა შევიდა პეტრე მარტო, და ვითარ აღდგეს, პრქუა მას მამამან ეპიტოს⁶: ვითარ იკადრე მისლვად⁷ ტაბლასა მას ბერთასა? და მან პრქუა მას: უკუეთუმცა ჯდომილ ვიყავ თქუენ თანა, ვითარცა ბერსა, ძმანიცა⁸ მაწუევედეს წინა კურთხევასა და ვითარცა უფროსიმცა ვჩნდი თქუენ შორის⁹, ხოლო აწ რაჲ მივედ¹⁰ მამათა თანა, ყოველთა [192] უმციროცს¹¹ ვიყავ და უმდაბლცს¹² გულოს-სიტყვთა. M₃

მამისა პაფნოტისთვის

1. იტყოდეს მამისა პაფნისთვის¹, ვითარმედ არასადა სკს ღვნოჲ. და მივიდოდა ოდესმე გზასა და მიემთხვა კრებულსა ზედა ავაზაკთასა და პოვნა იგინი, რამეთუ სუმიდეს ღვნოსა. ხოლო ავაზაკთა² მთავარმან მან იცნა იგი და იცოდა, რამეთუ არა სუმიდა იგი³ ღვნოსა. და იხილა, რამეთუ მაშურალ⁴ იყო იგი⁵ ფრიად⁶, აღავსო სასუმელი ღვნითა და მახვლი ქელთა მისთა და პრქუა ბერსა: უკუეთუ არა შესუა ესე, მოგკლა. და გულისკმა-ყო ბერმან, რამეთუ მცნებასა ღმრთისასა აღასრულებს და უნდა, რაჲთამცა შეიძინა იგი. მოულო⁷ და შესუა⁸. ხოლო ავაზაკთ-მთავარი იგი დაურდა⁹ მას და პრქუა: შემინდვე მე, რამეთუ შეგაწუხე. [v] პრქუა მას ბერმან: მრწამს მე ღმრთისაჲ, რამეთუ ამით სასუმელითა ყოს ღმერთმან წყალობაჲ შენ თანა ამასცა სოფელსა და მერმესაცა¹⁰ მას საუკუნესა. ხოლო ავაზაკთ-მთავარმან მან თქუა: ვესავ ღმერთთა მეცა, რამეთუ¹¹ ამიერითგან არღარავის უყო ბოროტი. და შეიძინა ბერმან ყოველი იგი კრებული, რამეთუ დაუტევა ნებაჲ თვისი ღმრთისათვის. M₂

3. — B. C:72v. ¹ + და მამისა ეპიტოსისთვის C. ² ცხონდებოდეს C. ³ ჭამასა C. ⁴ და — C. ⁵ შესლვად — C. ⁶ ეპიტოს C. ⁷ შესლვად C. ⁸ + მე C. ⁹ შო ის] თანა C. ¹⁰ რაჲ მივედ] მი-რაჲ-ვედ C. ¹¹ უმციროდეს] უმწიფეს C. ¹² უმდაბლეს C.

1. — B; C:72v. ¹ პაფნოტისთვის C. ² ავაზაკთ C. ³ იგი — C. ⁴ დამაშურალ C. ⁵ იგი — C. ⁶ +თა C. ⁷ მოილო C. ⁸ +იგი C. ⁹ დაურდა + ძმასა C. ¹⁰ მერმესა C. ¹¹ ~ რამეთუ მეცა C.

2. მიუვლინა ნეტარმან სარა მამასა პაფნოტის და ჰრქუა: საქმეს¹ ღმრთისაჲ ეგრეთ² აღასრულეა, რამეთუ უგულუბელს-ჰყავ და ესრეთ³ უპატიო⁴ იქმნა ძმად შენი? და⁵ თქუა მამამან პაფნოტი: და აქა არსა პაფნოტი, ვითარცა საქმეთა ღმრთისათა⁶ აღმასრულებელი? მე საქმეს⁷ არავის თანა მიც.

5

3. თქუა მამამან პაფნოტი¹: [193] ნეტარ არს მისა², რომელმან თავს-იღვას შრომად მოთმინებით და მადლობით³.

4. იყო ვინმე ძმად მამისა პაფნოტის თანა, და ბრძოლაჲ აქუნდა სიძვისაჲ და იტყოდა: დაღათუ¹ შევიერთო ათი ცოლი, ვერცე კმა არს ჩემდა. ხოლო ბერი ჰლოცვიდა მას და ეტყოდა: ნუ, შეილო, რამეთუ ბრძოლაჲ არს ეშმაკთაჲ². და იგი არა ერჩდა მას, არამედ³ წარვიდა ეგვპტედ და მოიყვანა⁴ თავისა თვისისა ცოლი. და რავდენისამე უამისა შემდგომად აღვიდა ბერიცა პაფნოტი ეგვპტედ და შეემთხვა მას⁵ იგი გზასა ზედა, და ზე ევიდა სფურიდითა⁶ კეცი. და ბერმან ვერ იცნა იგი. ხოლო მან სახელი დაიდვა⁷ და თქუა: მე ვარ იგი მოწაფეს⁸ შენი. და ვითარცა იხილა იგი ბერმან უპატიოებასა შინა, [V] ტიროდა და ჰრქუა მას⁹: ვითარ დაუტევე პატიოსნებაჲ იგი და მოხუედ მაგას უპატიოებასა¹⁰, ხოლო მითხარ¹¹, შეირთე¹² ათი ცოლი? ხოლო მან სულთ-ითქუნა და თქუა: დაიჯერე, მამაო, რამეთუ¹³ ერთი შემირთავს და დიდსა ღუაწლასა შინა ვარ, რაჲთამცა პურითა ვითარ განვაძღე. ჰრქუა მას ბერმან: მოვედ კულად ჩემდავე¹⁴. და მან თქუა¹⁵: არსა სინანული, მამაო? ხოლო მან თქუა¹⁶: არს. და დაუტევა ყოველი და შეუდგა მას და გამოცდილებისა მისგან იქმნა¹⁷ დიდ მონაზონს¹⁸. M₄

10

15

20

5. გვითხრობდა მამად ედემონ მამისა პაფნოტისთვის. რომელსა ერქუა ბობალოს¹, რომელი იყო წინაჰმღუარო სკიტისაჲ, ვითარმედ:

25

2. B:300 v; C:73. ¹ საქმე C. ² ეგრე BC. ³ ეარშთ B. ⁴ უპატიო შეურაცხ C. ⁵ და—BC. ⁶ საქმესა ღმრთისასა C. ⁷ საქმე C.

3. B:300v; C:73. ¹ პაფნოტის BC. ² მისა] მის კაცისა C. ³ ~ მადლობით და მოთმინებით C.

4. — B; C:73. ¹ დაღათუ] დათუ C. ² ეშმაკისა C. ³ არამედ—C. ⁴ მოიყვა A. ⁵ + ძმად C. ⁶ სფურიდა A. ⁷ სახელი დაიდვა] სახელ იღვა C. ⁸ მოწაფე C. ⁹ მას — C. ¹⁰ + შეილო C. ¹¹ მითხარდა C. ¹² შეირთე C. ¹³ რამეთუ — C. ¹⁴ ჩუენთან-ვე C. ¹⁵ თქუა] ჰრქუა მას C. ¹⁶ ჰრქუა მას C. ¹⁷ + იგი C. ¹⁸ დიდად მონაზუნად C.

5. B:300v; C:73v. ¹ ბუბალოს B, ბობალოზ C.

შთავედ მუნ სიქაბუქესა² და არა მიტევა მუნ ყოფად³, და თქუა, ვითარმედ⁴: ჩემსა ზე არა უტეო პირი დედაკაცისაჲ [194] ყოფად სკიტეს ბრძოლისათჳს⁵ მტერისა⁶.

მამისა პაესიოსისთჳს

- 5 1. გვთხრობდეს მამისა პაესიოსისთჳს, ვითარმედ: აღილო ოდეს-
მე ძაძაჲ და მივიდა კალოდ, და ჰრქუა ნაყოფისა უფალსა მას: მეც
მე იფქლი. ხოლო მან ჰრქუა: შენცა ჰმკიდი, მამაო? ხოლო მან
თქუა²: არა. და ჰრქუა მას ნაყოფისა მის³ უფალმან: და ვითარ ით-
ხოვ იფქლსა, უკუეთუ არა ჰმკიდი⁴? და ბერმან ჰრქუა მას: და რო-
10 მელი არა მკინ, არა მიიღისა? ხოლო მან თქუა: არა. და ესრეთ წარ-
ვიდა ბერი. ხოლო⁵ ვითარცა იხილეს ძმათა მათ, რაჲ-ესე ყო მამა-
მან პაესიოს, ჰრქუეს მას: რაჲ არს ესე, მამაო? და ბერმან ჰრქუა
მათ: სახედ ეგრე უჩუენე თავსა ჩემსა, ვითარმედ უკუეთუ ვინმე
არა ქმნეს, არცა მიიღოს⁶ სასყიდელი უფლისაგან⁷.

15

[V] მამისა პიტომისთჳს

1. იტყოდა მამაჲ პიტომი, ვითარმედ: ოდეს მოვედით სკიტედ,
მომართუეს ჩუენ აღუქსანდრიამთ კაცად-კაცადმან¹ კესტითა² ზეთი.
დაგოზილი ცარცითა, და ვითარ მოიწია ჟამი იგი მკისაჲ³, რამეთუ
რომელსა დაუშთის, ეკლესიად მიიღის იგი. და მე ნაგოზი არა აღ-
20 მეტადა ჩემსა მას კეცსა, არამედ მახალითა⁴ შთამეჭურითა⁵ და მცი-
რედ წამომესხა, და გულსა ეგრე მეგონა, ვითარმედ დიდი რაჲმე
საქმე⁶ მიქმნიეს. და ვითარ⁷ მოიღეს ძმათა მათი იგი დაგოზილი, ვი-
თარცა წინაჲთ იყო, და ჩემსა მას ხოლო კურელი ეღვა, ეგრე შე-
ვიქმენ სირცხვლითა, ვითარმცა ვინმე⁸ სიძვასა ზელა დამაპყრა.

25

მამისა პავლესთჳს

1. [195] გვთხრობდეს მამისა პავლესთჳს, რომელი იყო ქუე-
მო კერძოთა მათ ადგილთა ეგვპტისათა, და იყოფოდა იგი თებანი-

² + ჩემსა C. ³ ~ ყოფად მუნ BC. ⁴ ვითარმედ — C. ⁵ ბრძოლათჳს BC.
⁶ მტერისათა BC.

1. — B; C: 73v. ¹ + მას C. ² ჰრქუა მას C. ³ მის—C. ⁴ ~ მკიდი არა C. ⁵ ხოლო
და C ⁶ მოიღოს C. ⁷ უფლისაგან] ღმრთისაგან C.

1. — B. C: 74. ¹ კაცად-კაცადსა C. ² კესტითა C. ³ მკისაჲ — C. ⁴ მახლითა C.
⁵ ჩამეჭურითა + ჩემსა მას C. ⁶ საქმე C. ⁷ ვითარცა C. ⁸ ვინ C.

1.—B; C: 75.

დას, რამეთუ: შეიპყრობდა და კელითა თჳსითა რქოანთა გუელთა და ღრიაკალთა და განხეთქდა. და შეურდეს¹ მას ძმანი და ეტყოდეს: მითხარ ჩუენ, რომელი საქმე² ჰყავ³, რაათა მოიპოე ესე მადლი? ხოლო მან თქუა: შემინდვეთ მე, მამანო, არამედ უკუეთუ ვინმე მოიპოოს სიწმიდე, ყოველივე დაემორჩილოს მას, ვითარცა ადამს, ოდეს-იგი სამოთხესა შინა იყო, ვიდრე არა⁴ გარდასრულ იყო მცნებასა ღმრთისასა. M₁ (II ანუ 7 აჯ)

2. თქუა მამამან პავლე წიგნის-მმოსელმან: შეუდეგ იესუს¹. იგავე მამა² პავლე და ტიმოთე, ძმა³ მისი, წიგნის-მმოსელნი იყვნეს სკიტეს და აწყინებდეს მათ ძმანი. და ჰრქუა [v] ტიმოთე ძმა-სა თვისსა: რად საქმარ არს ჩუენდა კელი ესე³, რამეთუ არა მიტევებენ ჩუენ დაყუდებად დღე ყოელ? ჰრქუა მას პავლე: კმა არს ჩუენდა, ძმაო⁴, დაყუდებაჲ ღამისაჲცა. უკუეთუ ფრთხილ იყოს გონებაჲ ჩუენი ღმრთისა მიმართ. M₁ (II ანუ 8 ო იოსუ: 17 აჯ)

3. სხდეს რაჲ იგინი სკიტეს—მამაჲ პავლე და მამაჲ ტიმოთე— ზედაჲს-ზედა სულ-მოკლებაჲ იქმნებოდა მათ შორის. და თქუა მამამან პავლე: ვიდრემდის ესრეთ ვიქირვოდით? ხოლო მამამან ტიმოთე ჰრქუა მას¹: შევიტქუნეთ ურთიერთას, რაათა უკუეთუ მე სულ-მოკლე ვიქმნე და შეგეღალაო, შენ თავს-მიდევე², და თუ კჳალად შენ სულ-მოკლე იქმნე და შეგეღალაო, მე თავს-ვიდევა. და ესრეტ³ გარდავლნეს დღენი მათნი მშვდობით. M₂

4. იტყოდა დიდი მამაჲ პავლ¹ [196] გალატიელ¹, ვითარმედ: მონაზონსა, რომელსა აქუნდეს სენაკსა შინა მცირედ რაჲმე საქმარი და² განვიდეს რეწუად, იგი ეშმაკთავან არს³, რამეთუ თვთ მეცა შემემთხვა ეგე. M₁ (II ანუ 8 ბ მქლ აჯ)

5. იტყოდეს მისვე მამისა პავლესთვის, ვითარმედ: გარდავლნა ორმოცნი იგი დღენი მარხვისანი ორითა პინაკითა ოსპნითა და

¹ შეურდეს C. ² საქმე C. ³ + ანუ C. ⁴ არა C.

2. — B; C: 75. ¹ მშსოს C. ² მამაჲ] ძმა C. ³ ~ესე კელი C. ⁴ ~ძმაო ჩუენდა C.

3. — B; C: 75. ¹ მას — C. ² დღე C. ³ ესრეთ C.

4. B: 301; C: 75v. ¹ პავლე გალატელი BC. ² + იგი BC. ³ არს] შეიტყუების B, შეიტყოების C.

5. — B; C: 75v.

სტამნითა ერთითა წყლითა. და ერთი სფურიდი მცირე¹ აქუნდა კელთა შეყენებულსა² და იგივე შექმნის და³ დაარღვის, და მერმე⁴ მასვე იქმნ ვიდრე ახუსებისა⁵ მოწვევანამდე⁶. M₃

მამისა სისოისთჳს თეაბლისა!

- 5 1. ძმასა ვისმე ევნო სხვსაგან ძმისა და მივიდა² მამისა სისოისა³ თებელისა და ჰრქუა მას: მევნო ვისგანმე ძმისა და მეცა მინებს, რაჟთა უსაჯო თავსა თვსსა. ხოლო ბერი ჰლოცვიდა [v] მას და ეტყოდა⁴: ნუ, შვილო, არამედ უფროჲს-ლა ღმერთსა მიუტყევე. ხოლო იგი იტყოდა⁴: არა დავსცხრე, ვიდრემდის არა თავით ჩემით უსაჯო თავსა თვსსა⁵. მაშინ ბერმან ჰრქუა მას: მოვედ და ვილოცოთ, ძმაო! და აღდგა⁶ ზე და ჰრქუა: ღმერთო, არლარა გვკმ შენ, ვითარმცა იღუწიდი შენ⁷ ჩუენთვის, რამეთუ ჩუენ თვთცა უშჯით⁸ თავთა თვსთა. ესე ვითარცა ესმა ძმასა მას, დავარდა ფერჯთა თანა ბერისათა და ჰრქუა მას⁹: შემინდვე, არლარა ვერჩი ძმასა მას¹⁰. M₁

- 15 2. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის¹ და ჰრქუა მას: უკუეთუ იყოს შემთხუევაჲ ძმათაჲ შაბათსა², გინა³ კკრიაკესა და შესუას ძმამან საში სასუმელი, დიდ არსა⁴? ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ არა არს ეშმაკი, არა დიდ არს, უკუეთუ არს ეშმაკი, დიდ არს.

- 20 3. [197] ეტყოდა ოდესმე აბრაჰამ, მოწაფე¹ თვისი, მამასა სისოის: მამაო, დაჰბერდი, გუალე და მივიდეთ მცირედ მახლობელად სოფელსა. ჰრქუა მას ბერმან: სადა არა არს დედაკაცი, მუნ მიმიყვანე. ჰრქუა მას მოწაფემან თვსმან²: სადა არს ადგილი, რომელსამცა დედაკაცი არა იყო თვნიერ უდაბნოჲსა? მაშინ ჰრქუა³ ბერმან⁴: გუალე უდაბნოსა, მუნვე⁵ მივიდეთ. M₃

¹ მცირე — C. ² ~ შეყენებულსა კელთა C. ³ + კუალად C. ⁴ მერმე] კუალად C. ⁵ აღესებისა C. ⁶ მოწვევანამდე C.

1. — B, C: 78. ¹ თებელისა — BC. ² მოვიდა C. ³ სისოისსა C. ⁴ ეტყოდა C. ⁵ თვსა] ჩემსა C. ⁶ + ბერი C. ⁷ შენ — C. ⁸ უსჯით C. ⁹ მას — C. ¹⁰ ~ არლარა ვერჩი ძმასა მას შემინდვე + მამაო C.

2. B: 301; C: 79. ¹ სისოის B. ² + შინა BC. ³ გინათუ BC. ⁴ + მამაო C.

3. — B, C: 79. ¹ მოწაფე C. ² თვსმან] მისმან C, ³ + მას C. ⁴ + შვილო C. ⁵ მუნ C.

4. მრავალგზის ჰრქვს მოწაფემან მისმან: მამაო, აღდეგ და ვჰა-
მოთ. და მან ჰრქვს: არღა გვჰამია², შეილო? ხოლო მან თჰვს: /
არღა, მამაო. მაშინ ჰრქვს³ ბერმან: უკუეთუ არა⁴ გვჰამიეს, მოიღე /
და ვჰამოთ. M₄

5. იყო ოდესმე შესაწირავი მთასა მას მამისა ანტონისსა. და 5
იბოა მუნ მცირედ ღვნოჲ, და მო-ვინმე-ილო ბერმან და მი[v]უჰყრა
მამასა სისოის. ხოლო მან მიილო და შესუა. ეგრეცა მეორე მიილო
და შესუა. და მიუჰყრა მესამეცა¹, ხოლო მან არღარა მიილო, არა-
მედ ჰრქუა მას: კმა ყავ. ძმაო. ანუ არა იცია², რამეთუ ეშმაკი
არს? M₅ 10

6. მი-ვინმე-ვიდა მამათაგანი მამისა სისოისა და ვითარ ზრახ-
ვიდეს, ჰრქუა მას: აწ ვერღა მიწევუნელ ხარა საზომსა მამისა ანტონისსა, მამაო? ხოლო მან¹ ჰრქუა მას: მემცა ვინაჲ მივსწუეთ²? უკუ-
ეთუმცა მაქუნდა ერთი³ გულის-სიტყუაჲ მამისა ანტონისი, ვიქმენ-
მცა ყოლადგე ცეცხლ. არამედ ვიცი კაცი, რომელსა შრომით ვინმე 15
შეუძლოს ტკრთვად გულის-სიტყუათა თვსთა⁴. მერმე ჰკითხა მას
და ჰრქუა: ესრეთ-მე-ვე სდევნიდა⁵ ეშმაკი პირველთა მათ? ჰრქუა
მას ბერმან: აწ უფროჲს⁶, [198], რამეთუ ჟამი მიჩი მოახლებულ
არს. M₆

7. მო-ვინმე-უქდა¹ მამასა სისოის თებელსა და უნდა მონაზონ 20
ყოფის. ჰკითხა მას ბერმან და ჰრქუა: გაქუს რაჲ სოფელსა შინა?
ხოლო მან ჰრქუა²: ერთი ძმ³ მივის. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ⁴ და
შთაგდე იგი მდინარესა და მაშინ იქმენ⁵ მონაზონ. და ვითარცა
წარვიდა იგი შთაგდებად მდინარესა. მას, მიავლინა ბერმან ძმად,
რადთა არა უტეოს შთაგდებად. და ვითარცა აღილო, რადთამცა შთა- 25
აგდო იგი, ჰრქუა მას ძმამან მან: დააცადე, ნუ შთაგდეგ. ხოლო მან
თქუა⁶: მამამან ჩემმან მიბრძანა მე⁷. რადთა შთავაგდო ეგე. და ჰრქუა

4. B:301; C:79. ¹ + მას და BC. ² გვჰამიეს ABC. ³ + მას BC. ⁴ არღა BC.

5. — B; C:79v. ¹ მესამედ C. ² იცია] უწყია C.

6. B:301; C:79v. ¹ მან] ბერმან BC. ² მივსწუედ B. ³ + ხოლო BC. ⁴ თვსთა] მისთა BC. ⁵ სდევნიდა B. ⁶ უფრო C.

7. — B. C:79v. ¹ მი-ვინმე-უქდა C. ² + გარნა C. ³ ძე C. ⁴ წარვედ C. ⁵ იქმენ C. ⁶ ჰრქუა მას C. ⁷ მე — C.

მას ძმამან მან: არამედ კულად თქუა, ნუ შთააგდებ. და დაუტევა იგი და მივიდა ბერისა და გამოჰდა დიდად მონაზონად⁸ მორჩილებითა მით მისითა. M₁₀

8. [v] შეემთხვა ოდესმე განსაცდელი აბრაჰამს, მოწაფესა მანისა სისოისსა¹, ეშმაკისაგან და იხილა იგი, რამეთუ დაეცა. აღდგა და განიპყრნა კელნი ზეცად და თქუა: ღმერთო, გინათუ გინდეს, გინათუ არა გინდეს, არა შეგინდო, უკუეთუ არა განჰკურნო ესე. და მეყსეულად განიკურნა². M₁₂

9. ძმამან ჰკითხა¹ მამასა სისოის და ჰრქუა: ვხედავ, რამეთუ კსენებაჲ ჩემი ღმრთისა თანა დადგრომილ არს. ჰრქუა მას ბერმან: არა დიდ არს, რამეთუ გულის-სიტყუაჲ შენი ღმრთისა თანა არს, არამედ დიდ ესე არს, უკუეთუ თავი შენი ყოველთა დაბადებულთა ქუემო კერძო შეგერაცხოს. რამეთუ ამან და² კორციელმან შრომამან მოიყვანის სიმდაბლედ. M₁₃

10. მოვიდა ოდესმე მამაჲ ადელფიოს¹, ებისკოპოსი² ნილოს [199] ქალაქისაჲ, მამისა სისოისსა³. და ოდეს წარვიდოდა დილეულ⁴, აწვა⁵ მას სადილი. ხოლო⁶ იყო მარხვაჲ, და ვითარცა დაუგეს ტაბლაჲ. მეყსეულად ფარანელნი მოიწინეს კართა და ჰრქუა ბერმან მოწაფესა თვისსა: ეც მათ სამხარი, რამეთუ მაშურალ არიან. ხოლო მან⁷ ადელფიოს თქუა: უტევე-ლა⁸, რაჲთა არა თქუან⁹, მამაჲ სისოი¹⁰ დილეულ ადრე¹¹ ჰკამს. და მიხედა¹² მას ბერმან. ხოლო ძმასა მას ჰრქუა: გუალე, ეც¹³. ვითარცა იხილეს წუენი იგი, ჰრქუეს: სტუმარნი ვინმე¹⁴ არიან შინა¹⁵, ანუ ბერიცა თქუენ თანავე¹⁶ ჰკამსა¹⁷? და მან თქუა¹⁸: ჰე. და იწყეს ურვად და იტყოდეს: მიგიტევენ¹⁹ თქუენ ღმერთმან²⁰, რამეთუ აწვეთ მას ჰამაჲ, აწ ანუ არა უწყითა. რამეთუ მაგის წილ მრავალი ეამი დაყოს უზმამან. და ესმა ესე [v] ებისკოპოსსა²¹, დაურდა²² და ჰრქუა მას: შემინდევ²³, მამაო,

⁸ მონაზუნად C.

8. — B; C:80. ¹ სისოისა C. ² + იგი C.

9. B:301; C:80 ¹ ძმამან ჰკითხა] ძმაჲ ჰკითხვიდა BC. ² და — BC.

10. — B; C:80. ¹ ადელფიოს C. ² ებისკოპოსი C. ³ + სისოისა C. ⁴ დილეულსა C. ⁵ აწვიეს C. ⁶ ხოლო] და C. ⁷ მან] მამამან C. ⁸ უტევეთ-ლა C. ⁹ + ვითარმედ C. ¹⁰ სისოისა C. ¹¹ ადრე — C. ¹² მიხედნა C. ¹³ + ხოლო მათ C. ¹⁴ ვინ C. ¹⁵ არიან შინა] არიანა C. ¹⁶ თანა C. ¹⁷ ჰკამს C. ¹⁸ ჰრქუა + მათ C. ¹⁹ მოვიტევენ C. ²⁰ ღმერთმან] უფალმან C. ²¹ ებისკოპოსსა C. ²² დაურდა] და დაუერდა C. ²³ + ჰე C.

რამეთუ მეცა კაცობრივსა გულის-სიტყუასა მივჰქედ, ხოლო შენ
საღმრთოსა. ხოლო მამამან სისოი ჰრქუა მას: უკუეთუ არა ღმერ-
თმან აღიღოს კაცი, დიდებაჲ კაცთაჲ არარაჲ არს. M₁₅

11. მოვიდეს ვინმე მამისა სისოისა. რაჲთა ისმინონ მისგან¹,
და არარაჲ მიუგო მათ, არამედ ჰრქუა მათ: შემინდვეთ². და ვი- 5
თარცა იხილეს სფურიდები იგი მისი, ჰრქუეს მოწაფესა მისსა³:
რაჲ ჰყვით ესე სფურიდები? ხოლო მან თქუა⁴: აჲა და იქი⁵ წარვა-
გით. ვითარცა ესმა ესე ბერსა, თქუა: სისოიცა ამიერ და იმიერ⁶
ჰამს, ხოლო მათ რაჲ ესმა ესე, ფრიად სარგებელ ეყო და წარვი-
დეს სიხარულით, რამეთუ იხილეს სიმდაბლე იგი მისი. M₁₆ 10

12. ჰკითხა მას მამამან რამონ¹ რაითელმან და ჰრქუა: ოდეს
ვიკი[200]თხვიდი წიგნთა², მინებნ გონებასა, რაჲთამცა დავისწავე³
სიტყუაჲ; და ოდეს ვინ მკითხა⁴, უთხარ. ჰრქუა მას ბერმან: არარად
საქმარ არს, არამედ უფროაჲ-ლა გონებისა სიწმიდისაგანმცა არს
და უზრუნველისა თხრობაჲ იგი. M₁₇ 15

13. მივიდოდა ოდესმე ერისა-კაცი ვინმე ძითურთ თვისით მა-
ნისა სისოისა მთად¹ მამისა ანტონისა და გზასა ზელა მოკუდა² ძმ
იგი³. და არა შეიურვა, არამედ სარწმუნოებით მოილო⁴ ბერისა, და
დავარდა იგი პირსა ზელა თვისსა⁵ ყრმითურთ და თაყუანის-სცა მას,
ვითარცა ჩუეულებაჲ არს თეზაიდელთაჲ, განრთხმით, რაჲთა იკურ- 20
თხოს ბერისაგან. და აღდგა მამაჲ იგი, ხოლო ყრმაჲ იგი დაუტევა
ფერქთა თანა ბერისათა. და იგი გამოვიდა სენაკით, ხოლო ბერსა
ეგრე [v] ეგონა, ვითარმედ თაყუანის-სცემს⁶ ყრმაჲ იგი. ჰრქუა
მას: აღდეგ და განვედ გარე. რამეთუ არა იცოდა, ვითარმედ მომ-
კულარ⁷ არს. და მეყსეულად აღდგა და გამოვიდა. და ვითარცა იხი- 25
ლა მამამან მისმან, დაუკვრდა და შევიდა⁸ და თაყუანის-სცა ბერსა
და უთხრა⁹ საქმე¹⁰ იგი. ესმა რაჲ ესე ბერსა¹¹ მას¹², შეწუხნა, რამე-
თუ არა უნდა, რაჲთამცა მისგან ესევეთარი საქმე იქმნა. ხოლო

11.—B; C:80v. ¹+სიტყუაჲ C. ²+მე C. ³ მისსა] მას მისა C. ⁴ თქუა] ჰრქუა
მათ C. ⁵ იქ C. ⁶ ~ იმიერ და ამიერ C.

12. B:301; C:81. ¹ ამონ BC. ² წიგნსა C. ³ დავისწავე C. ⁴ მკითხვიდა BC.

13. — B; C:81. ¹ + და C. ² მოკუდა C. ³ + მისი C. ⁴ მიადლო + იგი C. ⁵ თუ-
ნისა C. ⁶ თაყუანის-მცემს C. ⁷ მოკულარი C. ⁸ + კულად C. ⁹ + მას C. ¹⁰ საქმე C.
¹¹ ~ ბერსა ესე C. ¹² მას — C.

მოწაფემან მისმან ამცნო მას, რაათა არავის უთხრას ბერისა აღს-
რულებამდე. M18

14. სამნი ბერნი მოვიდეს¹ მამისა სისოისა, რამეთუ ესმინა
მისთვის. და პირველმან მან თქუა: მამაო, რაათა განვერ² ცეცხლისა
5 მდინარესა მას? და არარაჲ მიუგო მას³. და მეორემან თქუა: მამაო,
✓ რაათა განვერე კბილთა ღრჳენასა⁴ მას⁵ და მატლსა [201] მას და-
უძინებელსა⁶? და მესამემან თქუა: მამაო, რაჲ ვყო, რამეთუ კსენე-
ბაჲ გარესკნელისა ბნელისაჲ მომკლავს მე? ჰრჳქუა მათ ბერმან: მე
ამათგანსა არცა⁷ ერთსა⁸ მოვიკსენებ, რამეთუ მოწყალეებისა⁹ მო-
10 ყუარე არს ღმერთი და ვესავ, რამეთუ ყოს ჩემ თანა წყალობაჲ.
ვითარცა ესმა სიტყუაჲ ესე ბერთა მათ, წარვიდეს მწუხარენი. ხო-
ლო ბერმან არა ინება მწუხარედ წარსლვაჲ¹⁰ მათი, არაჲედ უკმო-
აქცინა¹¹ იგინი და ჰრჳქუა მათ: ნეტარ ხართ თქუენ, ძმანო, რამეთუ
შემშურდა თქუენი, რამეთუ ერთმან თქუენგანმან ცეცხლისა მდი-
15 ნარისათვის თქუა და მეორემან ტარტაროზისათვის და მესამემან ბნე-
ლისა მისთვის; უკუეთუ ესევითარსა კსენებასა ზედა კელმწიფე
ქმნულ არს გონებაჲ თქუენი, სცოდოთ-ვე არა. რაჲ ვყო მე, გულ-
ფიცებლმან ამან, [v] ვერცა მოვიგონე, უკუეთუ ყოფად არს სატან-
ჯველი კაცთათვის და მის გამო ყოველსა ჟამსა ვცოდავ. ხოლო იგი-
20 ნი დაურდეს¹² მას და ჰრჳქუეს: ვითარცა გუესმა, ეგრეცა ვიზი-
ლეთ. M19

15. მოვიდა ოდესმე მამაჲ სისოი კულიზმად¹. და მოვიდეს
ერისა-კაცნი ხილვად მისა. და ვითარ მრავალსა იტყოდეს, მან არაჲ²
25 მიუგო სიტყუაჲ. უკუანაჲსკნელ ერთმან მათგანმან ჰრჳქუა მათ: რა-
ჲსა აიძულებთ ბერსა მაგას, ჳამს არა და არცა³ სიტყუად ძალ-უტ.
მიუგო ბერმან და ჰრჳქუა მას⁴: მე, ოდეს საკმარ იყოს, მაშინ ვიტ-
ყოლი და ოდეს ჟამი იყოს, მაშინ ვჳამო. M21

16. ჳკითხა მამამან იოსებ¹ მამაჲა სისოის და ჰრჳქუა მას²: რაე-
დენსა ჟამსა შეუძლოს კაცმან ვნებათა განყენებად? ჰრჳქუა მას

14. — B; C:81v. ¹ მოვიდეს C. ² ვითარ განვერე C. ³ მას — C. ⁴ ~ ღრჳენასა
კბილთასა C. ⁵ მას — C. ⁶ დაუძინებელსა დაუცხრომელსა C. ⁷ არცაღა C. ⁸ + არა
C. ⁹ მოწყალეების C. ¹⁰ წარსლვაჲ წარგზავნაჲ C. ¹¹ უკუმოაქცინა C. ¹² დაურდეს C.

15. — B. C:81v. ¹ კულიზმად C. ² არარაჲ C. ³ არცა ეგრეცა C. ⁴ მას — C.

16. B:301; C:82. ¹ მოსებ C. ² მას — BC.

ბერმან: ჟამთა [202] ცნობაჲ გნებავსა? · და მან თქუა: ჰე. ჰრქუა მას ბერმან: რომელსაცა ჟამსა მოგიტდეს ვნებაჲ³, მკუეთრ განიშორე. M₂₂

17. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის მარხვისათჳს. ჰრქუა მას ბერმან: დანიელ, იტყჳს, ვითარმედ: ჰური გულის-სათქუემელი არა ვჟანე. M₂₃

18. მოუტდეს ოდესმე არიანოზნი¹ მამასა სისოის და იწყეს ძკრის-სიტყუად მართლმადიდებელთათჳს. ხოლო ბერმან არაჲ² მიუღო მათ, არამედ მოუწოდა მოწაფესა თჳსსა და ჰრქუა მას: აბრაჰამ, მოილე წიგნი იგი მამისა ათანასისი³ და იკითხედ მაჲ⁴ შინა დუმილით. და საცნაურ იქმნა წვალებაჲ იგი მათი წიგნისა მისგან და განუტევენა იგინი მშკდობით. M₂₅

19. თქუა მამამან სისოი: უცხოებაჲ დუმილი არს.

20. მოვიდა ოდესმე მამაჲ ამონ¹ მამისა [v] სისოისა და იხილა იგი², რამეთუ იურვოდა ამისთჳს, რამეთუ წარმოსრულ იყო იგი³ უდაბნოჲთ. ჰრქუა მას მამამან ამონ: რაჲსათჳს იურვი, მამო, ანუ რაჲ ძალ-გიც აწ ყოფად, დაღათუმცა უდაბნოსა⁴ გარე იყავ, რამეთუ ბერი⁵ ხარ? ხოლო ბერმან მიუგო⁶ მას რისხვით და ჰრქუა: რასა იტყჳ, ამონ, არა კმა იყოა ჩემდა, რომელ გულის-სიტყუათაგან ოდენ თავისუფალ ვიყავ უდაბნოს? M₂₆

21. ჯდა ოდესმე მამაჲ სისოი სენაკსა შინა, და ჰრეკა კარსა მოწაფემან მისჴან. რაჲთამცა შევიდა, ხოლო ბერმან კმა-უყო¹ და თქუა: განმეშორე, აბრაჰამ, ნუ შემოხუალ აწ. რამეთუ არა მცალს². M₂₇

¹ ნებაჲ A.

17. B:301; C:83v.

18. — B; C:82v. ¹ არიანოზნი C. ² არაჲ] არარაჲ C. ³ ათანასესი C. ⁴ მას] მაგას C.

19. B:301v; C:82v.

20. B:301v; C:82v. ¹ + ხილვად B. ² იგი — C. ³ იგი — BC. ⁴ უდაბნოს BC.

⁵ ბერ BC. ⁶ მიუგო] მიხედნა C.

21. — B; C:83. ¹ ყო C. ² ~ რამეთუ ვერ მცალს, ნუ შემოხუალ აწ C.

22. მერმე კულად სადამე მოუტდეს სარკინოზნი და განძარ-
 ცუეს სისოი და მოწაფე მისი. და განვიდეს უდაბნოდ, [203] თუმ-
 ცა პოეს რაჟმე საქმელი. და პოა ბერმან აქლემისა კურკაჟ, და გან-
 ტეხა იგი, და პოა ქრთილისა ორი¹ მარცუალი მას შინა. შესუა ერ-
 5 თი მარცუალი პირსა და ერთი ქელთა იპყრა. და მოვიდა მოწაფე
 იგი² მისი და იხილა იგი, რამეთუ იცოხნიდა და ჰრქუა მან: ესე არ-
 სა სიყუარული, რამეთუ ჰპოე რაჟმე საქმელი³ და მე არა მიკმე?
 ჰრქუა მას ბერმან: არა⁴ გავნე, ძმაო⁵, აჰა ესერა შენი ნაწილი ესე-
 რა⁶ არს. M₃₁

10 23. ძმამან ვინმე ჰკითხა მამასა სისოის და ჰრქუა: მამაო, ვი-
 თარ დაუტევე სკიტე¹ მამისა მაკარის ზე და მოხუედ აქა? ჰრქუა
 მას ბერმან: ვითარცა იწყეს სკიტეს განმრავლებად და მესმა, რამე-
 თუ² დაიძინა მამამან ანტონი, აღვდეგ და მოვედ [v] ამას მთასა და
 ვპოე³ ადგილი ესე, რამეთუ დაყუდებული არს მცირედ, და დავ-
 15 ყავ აქა მცირელი ყამი. ჰრქუა მას ძმამან მან: რავდენი ყამი გაქუ-
 აქა? ხოლო ბერმან თქუა⁴, ვითარ: სამეოცდაათი წელი. M₂₈

24. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის და ჰრქუა: უკუეთუ გზასა ვი-
 დოდით და სცთეს წინამძღუარი გზასა, კეთილ არსა, თუ ვარქუათ¹
 მას², ვითარმედ სცეთ³, ანუ არა? ჰრქუა მას ბერმან: არა. და ძმა-
 20 მან⁴ თქუა: და მიუტეოთა და გუაცთუნებდეს⁵? ხოლო ბერმან
 თქუა⁶: და ვითარ არგანი აილოა⁷ და ცემად მიუტედა⁸? [და თქუა: მე
 ვიცინი ძმანი, რამეთუ⁹ მივიდოდეს¹⁰ გზასა ღამე და წინამძღუარი მა-
 თი მისცთა¹¹ გზასა, და იყვენეს ძმანი იგი ათორმეტ, და ყოველთა
 იცოდეს ცთომად იგი და ითმენდა თითოეული¹², [204] რაჟთა არა-
 25 რაჟ¹³ თქუას. და ვითარ განთენა, ცნა წინამძღუარმან მან, რამეთუ
 ცთომილ არს¹⁴ გზასა და¹⁵ ჰრქუა მათ: მომიტევეთ¹⁶, რამეთუ გზასა
 ამას ცთომილ ვარ. და მათ ყოველთა თქუეს: და¹⁷ ჩუენცა ვცანთ
 არამედ ვდუმენით. ხოლო მას, ვითარცა ესმა ესე, დაუკვრდა და
 v თქუა: ვიდრე სიკუდილდმდე¹⁸ ითმენენ ძმანი ესე არა-სიტუად და

22. — B; C:83. ¹ აქლემისა გურკაჟ და განტეხა იგი და პოა ქრთილისა ორი — C.
² იგი — C. ³ + და მარტოჟ სჰამ C. ⁴ არაჟ C. ⁵ ძმაო] შვილი C. ⁶ ესერა] აქა C.

23. B:301v; C:83. ¹ სკიტე C. ² რამეთუ] ვითარმედ B. ³ ვპოევ B. ⁴ + არს BC.
 24. B:301v; C:83v. ¹ ვრქუათ B, ვრქუათ C. ² მას — C. ³ ესცეთით BC. ⁴ +
 მან BC. ⁵ გუაცთუნენს BC. ⁶ თქუა] რქუა მათ B, ჰრქუა მას C. ⁷ აილოთ BC. ⁸ მიუ-
 კდეთ B, მიუტედა C. ⁹ რამეთუ] რომელნი C. ¹⁰ ვიდოდეს C. ¹¹ სცთა C. ¹² თითოეული
 C. ¹³ არაჟ] არა C. ¹⁴ + იგი C. ¹⁵ და — C. ¹⁶ + მე C. ¹⁷ და — C. ¹⁸ სიკუდილამდე C.

ადიდებენ¹⁹ ღმერთსა. ხოლო სიგარძე²⁰ გზისაჲ მის, რომელსა ცთობილ იყენეს²¹, იყო ვითარ ათორმეტი მილიონი]*. M₃₀

25. გვთხრობდა ვინმე მამათაგანი მამისა სისოისთვის, რომელი-იგი¹ იყო ლერწმონასა² შინა, ვითარმედ: ჰბრძოდა ოდესმე ეშმაკი ძილისაჲ³. ხოლო მან, რაჲთამცა განიშორა იგი, შთამოიკიდა თავი თვისი სიმაღლესა კლდისასა. და მოვიდა მისა ანგელოზი უფლისაჲ და შთამოჰქსნა იგი და ჰრქუა მას: ნუცა შენ იქმ ამას, მერმე ნუცა სხუასა ასწავებ⁴ ესევეითარსა. M₃₃

26. [v] ჰკითხა ვინმე მამათაგანმან მამასა სისოის და თქუა: უკუეთუ ვკდე უღაბნოსა¹ გარე და წარმართთაგანი² ვინმე კლვად მომიქდეს, და თუ³ ვითარ შეუძლო, მოვკლა იგი? ჰრქუა მას ბერ-მან: ნუ, არამედ მიუტევე იგი ღმერთსა. რომელიცა განსაცდელი მოიწიოს კაცსა ზედა, თქუნ, ვითარმედ ცოდვათა ჩემთათვის არს ესე, უკუეთუ რაჲმე კეთილი მოგეცეს⁴, იტყოდე⁵, ვითარმედ: მოლუაწუ-ბაჲ⁶ არს ესე ღმრთისაჲ⁷. M₃₄

27. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის თებელსა და ჰრქუა¹: მითხარ მე სიტყუაჲ. რომლითა ვცხონდე². ჰრქუა მას ბერმან: შენ რაჲ-ლა³ ვითხრა? მე ესერა ახალსა შჯულსა⁴ აღმოვიკითხავ და ძუელსა მას უკუნ-ვიქცევი. M₃₅

28. იგივე ძმაჲ მივიდა მამისა სისოისა, რომელი იყო კლდესა მას¹ [205] შინა და უთხრა სიტყუაჲ იგი, რომელი ჰრქუა² მამამან სისოი³ თებელმან. ხოლო მან⁴ ჰრქუა: მე ცოდვასა⁵ შინა⁶ დაეწევი და ცოდვასა⁷ შინა აღდგევი. მაშინ ჰრქუა⁸ ძმამან მან: და⁹ მე რაჲ-თა-მე¹⁰ ვცხონდე¹¹, მამაო? ხოლო მან უთხრა¹² სამი სახე¹³ და

¹⁹ ადიდებდა C. ²⁰ სიგარძე C. ²¹ ცთობილ იყენეს| სცთეს C. * კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა.

25. B:301v; C:83v. ¹ იგი — C. ² ლერწმონასა B. ³ ძილისაჲ| სიძვისა C. ⁴ + ამას BC.

26. B:301v; C:84. ¹ უღაბნოს BC. ² წარმართთაგანი C. ³ თუ — B. ⁴ მოვეცეს BC. ⁵ იტყოდე BC. ⁶ მოლუაწუბითა C. ⁷ ~ ღმრთისაჲთა არს ესე C.

27. B:301v; C:84. ¹ + მას BC. ² ვცხონდე+მამაო C. ³ რაჲ C. ⁴ სჯულსა C.

28. B:302; C:84. ¹ მას — C. ² + მას BC. ³ სისო C. ⁴ მან| ბერმან BC. ⁵ ცოდვასა C. ⁶ შინა C. ⁷ ცოდვასა C. ⁸ + მას B. ⁹ და — C. ¹⁰ რაჲთა C. ¹¹ ვცხონდე C. ¹² + მას BC. ¹³ სახე C.

პრქუა¹⁴: დაჯედ სენაკსა შინა შენსა¹⁵ დუმილით¹⁶ და მოიქსენებდ ცოდვათა შენთა და¹⁷ თავსა შენსა ეკრძალე და სხუასა ნუვის განიკითხავ და ნუცა ქველის-საქმარსა¹⁸ ვისგან მიიღებ¹⁹, არამედ შენნი ქელნი კმა გეყვნედ, დაღათუ შენი ქმნული სხუასა ვერ მისცე, თავისა შენისაჲცა²⁰ საქმარსა²¹ თვთ იქმ. M₃₆

29. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის და პრქუა: რაჲ ვყო, მამაო, რამეთუ დავეცი¹? პრქუა მას ბერმან; აღემართე. პრქუა მას ძმამან მან: აღვემართე² და კულად [v] დავეცი. და მერმეცა აღემართე³. პრქუა⁴ ძმამან მან: რავდენ-გზის⁵ აღვემართე⁶, და კულად მუნვე დავეცი. პრქუა მას ბერმან: კულადცა აღემართე. პრქუა მას ძმამან მან: ვიდრემდის, მამაო? პრქუა მას ბერმან: ვიდრემდის არა⁸ დაეყრა გინათუ⁹ კეთილსა ზედა, გინათუ ბოროტსა, რამეთუ რომელსაცა ზედა იპოოს კაცი აღსრულებისა ჟამსა, მითცა¹⁰ წარვიდეს. M₃₈

30. B [302] თქუა მამამან სისოეი¹: ეძიებდით ღმერთსა, ხოლო სადა იყოფის, ნუ გამოიკითხავთ². მერმე თქუა: ოდეს კაცი გაქუნდეს, რომელი ზრუნვასა შენსა ჰყოფდეს, მიმართ ნურას უბრძანებ. M₄₀

31. მერმე თქუა: სირცხვლმან და უშიშებამან¹ მრავალგზის მოაწიის² ცოდვაჲ³. M₄₁

32. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოეის¹ და რქუა: რაჲ ვყო? ხოლო მან რქუა მას²: საქმისა მაგისტვს, რომელსა შენ იკითხავ, დიდი დუმილი უკმს და გარდარეული სიმდაბლჭ³, რამეთუ წერილ არს: „ნეტარ იყვნენ, რომელნი დაადგრენ მას შინა, და ესრტთ-ლა⁴ დაემტციკოს მას შინა“⁵. M₄₂

¹¹ + მას C. ¹² შენსა — BC. ¹³ + ძმამ C. ¹⁴ და—B. ¹⁵ საქმესა C. ¹⁶ მიიღებ BC. ¹⁷ შენსა B. ¹⁸ საქმარსაჲ B, საქმარსა + შენ C.

29. B:302; C:84. ¹ დავეცი C. ² აღვემართე BC. ³ აღვემართე C. ⁴ + მას BC. ⁵ რავდენ-გზის მრავალგზის BC. ⁶ აღვემართე B. ⁷ ძმამან მან—BC. ⁸ არა—BC. ⁹ გინათუ — C. ¹⁰ მითცა მას ზედაცა C.

30. — A; C:84v. ¹ სისოი C. ² განიკითხავთ C.

31. — A; C:84v. ¹ უშიშებამან C. ² მოაწიის B. ³ + კაცთა ზედა C.

32. — A; C:84v. ¹ სისოის C. ² მას — C. ³ სიმდაბლე C. ⁴ ესრეთ-ლა C. ⁵ შინა] ზედა C.

* ესაია 30, 18—19.

33. A[205v] თქუა მამამან სისოი: შეურაცხ ქმენ თავი თვისი² და ნებასა თვისსა ნუ აღასრულებ და უზრუნველ იქმენ და გაქუნდეს განსუენებაჲ. M₄₃

34. ჰკითხა ვისმე ძმასა მამამან სისოი და ჰრქუა: ვითარ სცხოვნიდები², ძმაო? ხოლო მან ჰრქუა: ცუდად. დღეთა ამათ თანა-
წარვჰქდი, მამაო. ჰრქუა მას ბერმან: და თუ ვითარ მეცა ცუდად³ თანა-
წარვჰქადლო [206] დღე⁴ ერთი, ვჰმადლობდღე ღმერთსა. 5

35. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის და ჰრქუა: რაჲ უყო ვნებათა ამათ, რომელნი მქონანი? ჰრქუა მას ბერმან: კაცად-კაცადი თვისითა გულის-სიტყვათა განიცადების. M₄₄ 10

36. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის და ჰრქუა მას: მითხარ მე სიტყუაჲ. ხოლო მან² ჰრქუა: რაჲსა³ მაიძულებ მე, ძმაო, და ვიტყოდი ცარიელად⁴? აჰა ესერა რომელსა მხედავ, ვიდოდე და ჰყოფდი⁵ შენცა⁶. M₄₅ ✓

37. იტყოდეს მამისა სისოისთვის, ვითარმედ: ჯდა ოდესმე სენაკსა შინა, ღაღად-ყო¹ კმითა დიდითა და თქუა: ² უბადრუკებაჲ. ჰრქუა მას მოწათემან²: რაჲ ჰყავ, მამაო? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ერთსა კაცსა ვეძიებდ, რაჲთამცა ვზრახვედი³ მის თანა და ვერ ვპოვი⁴. M₄₇ 15

38. [ჰრქუა მამამან სისოი თებელმან მოწა[v]ფესა თვისსა: მოვედ და მითხარ მე, რომელსა სახესა ხედავ ჩემ თანა და მე² გითხრა³, რომელსა სახესა ვხედავ შენ თანა. ჰრქუა მას მოწაფემან მისმან: შენ კეთილ ხარ, არამედ მცირედ ფიცხელ ხარ. და ბერმან ჰრქუა მას: შენცა კეთილ ხარ, არამედ უდებ ხარ საღმრთოსა ზედა საქმესა დიდად ფრიალ⁴*. მერმე თქუა: უკუეთუ უნდეს კაცსა. 20 25

33. B:302; C:85; ¹ სისო C. ² თსი] შენი C.
34. B:302; C:85. ¹ + მას C. ² სცხოვნიდები C. ³ ცუდად — BC. ⁴ დღე C.
35. B:302; C:85. ¹ + მამო C.
36. B:302; C:85. ¹ მას — BC. ² მან] ბერმან BC. ³ რაჲსათვის B. ⁴ ცალიერად BC. ⁵ ჰყოფდ B. ⁶ + შეილო C.
37. B:302v; C:85. ¹ ღაღატყო C. ² + მისმან BC. ³ ვზრახვედ BC. ⁴ ვპოვე B.
38. B:302v; C:85. ¹ სისო C. ² მეცა C. ³ + შეილო C. * კაეებში მოთაესებული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა. ⁴ + ვითარმედ B.

ვანთიადითვან ვიდრე მწუხრამდე⁵ მიიწიოს საზომსა წმიდათასა⁶. მერმე კულად იტყოდეს მამისა სისოისსა⁷, ვითარმედ: უკუეთუ არა ადრე დამოყენის კელნი, ლოცვასა რაჲ ზე დგან, აღიტაცის გონებაჲ მისი ზეცად. ოდეს ძმაჲ ახლოს არნ, ადრე დამოყენის კელნი. რაჲთა არა აღიტაცოს გონებაჲ მისი ზე⁸ და დაყოვნოს⁹. M₅₁

39. [207] იტყოდა მამაჲ სისოი¹, ვითარმედ: უცხოებაჲ ჩუენ-და ესე არს, რაჲთა შევიკრძალოთ პირი თვისი.

40. ძმაჲ ვინმე ჰკითხვიდა ბერსა და ჰრქუა: მინება¹, რაჲთამცა დავიმარხე სული ჩემი. ხოლო მან ჰრქუა²: სულნი ჩუენნი ვითარ დავიმარხნეთ, რომელთა ენისა კარი არა შეგკრძალავს?

41. იტყოდა მამაჲ მატოი მამისა სისოისთვის, ვითარმედ: ვერვინ პოოს კაცმან აღებად პირისა თვისისა რომლისავე¹ საქმისა² მისთვის, არამედ ვითარცა-იგი გამოცდილი ოქროჲ სასწორსა შინა ძენ, ეგრეცა მამაჲ სისოი დგა³ ყოველთა შინა⁴ სათნოებათა.

42. ჰკითხეს მამასა სისოის, ვითარმედ: რაჲ არს სიმდაბლ¹? და თქუა: ოფლი² არს და კორცთა შრომაჲ და ღმრთისა მიმართ ვედრებაჲ³, რაჲთა კაცსა თავი თვისი უქუეს⁴ ეგონოს [v] ყოველთა⁵ დაბადებულთასა⁶.

43. თქუა მამამან სისოი: ესე არს გზაჲ ღმრთისაჲ, რაჲთა კაცი აიძულებდეს თავსა თვისსა უფლისათვის და ჰყოფდეს¹ სათნოებასა მისსა. მერმე თქუა: რომელი სულელ იქმნეს² უფლისათვის³, განაბრძნოს იგი უფალმან⁴.

⁵ მწუხრამდის BC. ⁶ წმიდათასა] ღმრთეებისასა BC. | ⁷ სისოისთვის BC. ⁸ ზე] ზეცა C. ⁹ ყოვნოს BC.

39. B:302v. C:85. ¹ + ესრეთ C. ² უცხოება BC.

40. B:302v; C:85v. ¹ მინება C. ² + მას BC.

41. B:302. C:85. ¹ + ზედა BC. ² საქმესა BC. ³ დგან C. ⁴ შინა — BC.

42. B:302v; C:85. ¹ სიმდაბლე C. ² ოფლი] ონი BC. ³ + და BC. ⁴ უქუემო B. უქუემოს C. ⁵ ყოველთასა BC ⁶ დაბადულთასა — BC.

43. B:302v; C:85. ¹ ჰყოფდეს B. ² იქმნას C. ³ უფლისათვის] ღმრთისათვის BC. ⁴ უფალმან] ღმერთმან C.

44. ჰკითხა ვინმე ძმამან მამასა სისოის¹ და ჰრქუა²: დაა მივის და დაგლახაკებულ არს. აწ უკუეთუ მი-რად-ვსცე³ მას, არა შემე-რაცხოსა მადლად⁴, ვითარცა იგი სხვსა გლახაკისაჲ? ჰრქუა მას ბერმან: არა, არამედ თვსებაჲ⁵ მიგიზიდავს.

45. ძმამან ჰკითხა მამასა სისოის და ჰრქუა: სიძვისა ეშმაკი განმცდის მე, მამაო. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ კეთილი¹ იყო, რად-სათვს განეყენე მას², უკუეთუ ხენეშ³ არს, აწ რად⁴ ეძიებ მას?

ბერმან⁵ მასვე ვინმე ჰკითხა ძმამან და ჰრქუა: რომელი უფროჲს [208] არს ყოველთა სათნობათა შორის? ხოლო მან თქუა: შეკრ-თალვაჲ ენისაჲ⁶ და მუცლისაჲ.

16

46. მოვიდეს შვლნი ძმანი ოდესმე მამისა სისოისა და ჰკითხვი-დეს მას, რადთამცა უთხრა მათ სიტყუაჲ ცხორებისაჲ. ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მათ: მო-რად-ვედ¹ მე² აქა, პირველად მივედ³ მა-მისა ორისა და მამისა ათერისა⁴ და ვჰკითხე მათ ეგევ⁵ სიტყუაჲ. ხოლო მათ მრქუეს მე⁶: გაქუსა⁷ სარწმუნობაჲ ჩუენდა მომართ, ვითარმედ ვიცით რადმე? და მე ვარქუე, ვითარმედ⁸: გულპყრობილ ვარ თქუენდა. და მათ თქუეს⁹: ვიდოდე და რად-ესე იხილე საქმე ჩუენ თანა¹⁰, შენცა იქმოდე. ხოლო¹¹ ძმათა მათ ჰკითხეს და ჰრქუ-ეს: რომელი საქმე¹² იხილე მათ თანა? ხოლო მან ჰრქუა მათ: ერთ-სა მას დიდი სიმდაბლ¹³ აქუნდა და ერთსა მას¹⁴ [v] მორჩილე-ბაჲ¹⁵. და მათ თქუეს: აჰა ესერა მამაო, მათ გიჩუენეს მათი იგი სათ-ნობაჲ, აწ შენცა გვჩუენე¹⁶ და გვთხარ ნურაჲ შენთაგან სათნოე-ბათა¹⁷. ხოლო ბერმან ჰრქუა მათ: ჩემსა გონებასა ესრე მგონიეს¹⁸, ვითარმედ ყოველთა სათნობათა თავი ესე არს, რადთა კაცმან თა-ვი თვისი შეუტრაცხად იპყრას ყოველსა შინა საქმესა.

15

20

25

ბერმე თქუა: ვითარცა-ესე¹⁹ წესიერებაჲ მონაზონთაჲ ერისა²⁰-

44. B:302v; C:86. ¹ სისოის C. ² -ქ მას C. ³ მი-რადმე-ვსცე BC. ⁴ + ვგრევე B, ვგრეთვე C. ⁵ თვსობაჲ BC, + იგი C.

45. B:302v; C:86. ¹ კეთილი C. ² მას — BC. ³ ხენეში C. ⁴ რად| რაისა C. ⁵ + კუალად BC. ⁶ ენისა C.

46. B:303; C:86. ¹ მო-რად-ვიდოდე C. ² მე — C. ³ + მე C. ⁴ ათერსა B. ⁵ ვგრე-ვე B. ⁶ მე| ვითარმედ C. ⁷ გაქსა C. ⁸ ვითარმედ — BC. ⁹ თქუეს| მრქუეს BC. ¹⁰ ~ ჩუენ თანა საქმე BC. ¹¹ ხოლო — BC. ¹² საქმე C. ¹³ სიმდაბლ¹⁴ მორჩილობაჲ C. ¹⁴ + დიდი BC. ¹⁵ მორჩილებაჲ| სიმდაბლე C. ¹⁶ გვჩუენე| აჩუენე BC. ¹⁷ + ძმაო C. ¹⁸ მგონია C. ¹⁹ ესე| იგი C. ²⁰ ერის C.

✓ კაცთასა უზეშთაეს არს. ეგრეცა უცხოთა მონაზონსა უღირს ყოფაჲ. რაჲთა სარკისა სახედ ექმნეს²¹ ადგილობნისათა მათ ძმათა.

47. იტყოდეს მამისა სისოისთვის, ვითარმედ: მო-რაჲ-ვიდა იგი ეუ[209]ლიზმად¹, დასნეულდა. და ვითარცა ჯდა იგი და მოწაფე² მისი სენაკსა შინა, აჰა ესერა ჰრეკა ვინმე კარსა, ხოლო ბერმან ცნა და ჰრქუა მოწაფესა თვისსა აბრაჰამს³: მივედ და არქუ მას, რომელმან-იგი დაჰრეკა, მე სისოი მთასა გარე ვარ, მე სისოი სარეცელსა⁴ ზედა ვზი. და ვითარცა ესმა ესე, უჩინო იქმნა. M₅₀

48. იტყოდეს¹ მამისა სისოისთვის, ვითარმედ: რაჲმან-იგი დას-
 10 ნეულდა, მისრულ იყენეს მამანი და სხდეს მის თანა, და იგი ზრახ-
 ვიდა ვიეთმე². ჰრქუეს მამათა მათ: რასა ხედავ, მამაო? ხოლო მან
 თქუა: ვხედავ ვიეთმე, რომელნი მოვლინებულ არიან ჩემდა წოდე-
 ბად, და ვევედრები, რაჲთა მიტეონ [v] და ვინანდე-ლა მცირედ
 15 ეამ. ჰრქუა ვინმე ერთმან მათგანმან: და თუ გიტეონ, რაჲ-ლა³ ძალ-გიც
 აწ შენ, რაჲთამცა ნაყოფი რაჲ სულისაჲ⁴ ჰყავ? ხოლო მან თქუა⁵:
 დაღათუ სხვსა ნაყოფისა ვერ ძალ-მიც ყოფად, არამედ სულთ-ვით-
 20 ქუნე და ვცრემლოოდი⁶ და კმა არს ჩემდა. M₄₉

49. და ვითარ მიეახლა აღსრულებად¹ მამამ სისოი, სხდეს მა-
 მანი და იხილეს პირი მისი, ვითარცა ნათელი მზისაჲ. და ჰრქუა
 20 მათ: აჰა ესერა მამამ ანტონი მოიწია. და მერმე მცირედ შემდგომად
 თქუა: აჰა ესერა კრებული წმიდათა² წინააღმართეტყუელთაჲ³ მოი-
 წია. და მერმე უფროჲს-ლა გამობრწყინდა პირი მისი და თქუა: აჰა
 ესერა [210] კრებული მოციქულთაჲ მოიწია. და კუალად ორწილ⁴
 გამობრწყინდა პირი მისი და იგი რეცათუ ხედვიდა⁵ ვიეთმე. ხოლო
 25 მამანი იგი ჰკითხვიდეს: ვიეთ თანა ზრახავ, მამაო? ხოლო მან თქუა:
 აჰა ესერა ანგელოზნი მოსრულ არიან განყვანებად ჩემდა და ვევედ-
 30 რები, რაჲთა მცირედ ეამ მიტეონ და ვინანდე მცირედ⁶.

²¹ სარკისა სახედ ექმნეს] სარკის სახე ექმნას BC.

47. — B., C:86v. ¹ კოლიზმად C. ² მოწაფე C. ³ აბრაჰამ C. ⁴ სარეცელთა C.

48. — B; C:86v. ¹ + მანი C. ² ვიეთმე] ვიეთ თანამე C. ³ რაჲლა] რაჲ C. ⁴ რაჲ
 სულისაჲ] რაჲმე სინანულისაჲ C. ⁵ + მათ C. ⁶ ეცრემლოოდი A.

49. — B., C:87. ¹ აღსრულებასა C. ² წმიდითა — C. ³ წინააღმართეტყუელთაჲ C.
⁴ ორწილად C. ⁵ ხედვიდა] ზრახვიდა C. ⁶ მცირედ — C.

პრქუეს მას: არლარა⁷ გიკმს სინანული, მამაო. და მან პრქუა მათ: ღაიჯერენ⁸ გონებამან თქუენმან, ვითარმედ⁹ არა შემიცნობიეს გონებასა¹⁰ ჩემსა, ვითარმცა კელი ოდენ შემეყო ღმრთისა¹¹ მსახურებასა. და ცნეს ყოველთა, რამეთუ სრული¹² კაცი არს. და მერმე კუალად იქმნა პირი მისი, ვითარცა მზის-თუალი, [v] და შეეშინა ყოველთა. და პრქუა მათ: იხილეთ, იხილეთ! აჰა ესერა უფალი მოვიდა და ეტყვის: მომართვთ მე აქა¹³ ჭური¹⁴ ეგე რჩეული უდაბნოასაჲ. და მეყსეულად აღმოუტევა სული და ნათელი გამობრწყინდა, ვითარცა ელვაჲ, და ადგილი იგი აღივსო სულნელებითა*. M₁;

[211] მამისა სილოვანესთჲს, იირილვისონ, კატარო!¹

1. მოვიდა ოდესმე მამაჲ სილოვანე და მოწაფე მისი მონასტერსა ერთსა, და წარსლვისა ეამსა აიძულეს მათ მცირედ სადილი. და ვითარცა წარვიდეს², იხილა მოწაფემან მისმან გზასა მას წყალი და მივიდა, რაჲთამცა სუა. პრქუა მას მამამან სილოვანე: ზაქარია, მარხვაჲ არა არსა დღეს? ხოლო მან პრქუაჲ: ვჰამეთ რაჲმე, მამაო? პრქუა მას ბერმან: შეილო, იგი ქამადი⁴ სულიერი სიყუარულისაჲ იყო, ხოლო ჩუენმცა წესი თვისი გვპყრიეს⁵. M₁

ჳდა ოდესმე მამაჲ სილოვანე ძმათა თანა და მეყსეულად დაეცა მას! ზედა განკვრევაჲ და ღავარდა პირსა ზედა თვისსა. და იღვა იგი მყოვარ² ეამ და მერმე აღდგა და ტიროდა, ხოლო ძმანი იგი ევედრებოდეს და ეტყოდეს: რაჲ ჰყავ, მამაო? ხოლო მან არა-რაჲ მიუგო, არამედ ჳდა და ტიროდა. და ოდეს ფრიად აიძულეს, რაჲთამცა უთხრა მათ, მაშინ პრქუა მათ: მე სასჯელსა მას, რომელი-იგი⁴ ყოფად არს, მივიტაცე და ვიხილენ მუნ, მრავალნი ნათე-

⁷ არლარა] არა C. ⁸ ღაიჯერენ C. ⁹ ვითარმედ — C. ¹⁰ გონებას] თავსა C. ¹¹ ღმრთის C. ¹² სრული C. რჩეული C. ¹³ ~ აქა მე C. ¹⁴ ჭური C. * აქ მთავრდება სემეონის მიერ გადაწერილი ტექსტი, რომელსაც მოსდევს მისივე ანდერძი: დიდებაჲ ღმერთსა. დაესრულა ესე ნაკუეთი ჰელიო ჩემ გლახაყისა სემეონისითა. შრომისათჲს ლოცვა ყავთ და ცოპისათჲს მენდობაჲ. წმიდაო მამაო, თუ რაჲ დაკლება იყოს, შევინდევთ ანუ დედისაგან არს, ანუ ეტარტისაგან. თუ არა, მე ჩემდად ხარკებაჲ არა დამიკლია.

1. — B; C:87v. ¹ კსნ პატერი — C. ² + მიერ C. ³ + მას C. ⁴ ქამადი] საჰმელა C. ⁵ + შეილო C.

2. B:303; C:87v. ¹ მის BC.² მყოარ C. ³ მაშინ პრქუა მათ] და თქუა B, დი პრქუა C. ⁴ იგი — BC.

სავნი ჩუენნი⁵ მი[v]ეცემოდეს სასჯელსა სატანჯველად⁶ და მრავალნი ერისა-კაცნი⁷ მიჰყვანდეს⁸ სასუფეველად⁹.

[იგლოვდა ბერი და არა უნდა გამოსლვად¹⁰ სენაკითცა¹¹. უკუეთუ სადამე გამოვიდის, დაიფარის პირი¹² კუნკულითა და თქვს: რად¹³ საკმარი არს ჩუენდა¹⁴ ნათელი ესე საწუთრომსა, რომელსა შინა რაფვე საკმარი არა არს?]* M₂

8. მერმე კუალად სხუასა დღესა შევიდა ზაქარია სენაკად და პოვა იგი განკვრეებასა შინა, რამეთუ კელნი მისნი განეპყრნეს ზეცად¹. ხოლო მან გამოიკვ² კარი და გამოვიდა; და მივიდა მე[ე]ქუსესა ეამსა და მეცხრესა და ეგრეთვე³ პოვა⁴. და მეათესა ოდენ ეამსა ჰრეკა გარეშე და შევიდა და პოვა იგი, რამეთუ დაყუდებულ იყო და ჰრქუა მას: რაჲ ჰყავ, მამაო, დღეს? ხოლო მან ჰრქუა⁵: ვერ ძალ-მედვა⁶, შვილო⁷. ხოლო მან შეუპყრნა ფერკნი მისნი და ჰრქუა მას: არა გაგიტოვებ⁸, უკუეთუ არა მითხრობ⁹, რაჲ¹⁰ იხილე. ჰრქუა მას ბერმან: იხილე რაჲა, შვილო? ჰრქუა მას¹¹: ვიხილე¹². და¹³ ჰრქუა¹⁴: მეფუცე, რაჲთა არავის უთხრა ვიდრე განსლვამდენ ჩემდა¹⁵ კორცთაგან და გითხრა. და [212] ეფუცა. მაშინ მიუთხრა მას¹⁶: მე ზეცად აღვიტაცე და ვიხილე დიდებაჲ დმრთისაჲ და მუნ წინაშე ვღეგ აქამომდე და აწ-ლა გამიტევეს¹⁷. M₃

4. მო-ვინმე-ვიდა უცხოჲ მონაზონი მამისა სილოვანესსა¹ სინასა მთასა და იხილნა², რამეთუ იქმოდეს ძმანი³. და ჰრქუა მათ⁴ ბერმან⁵: ნუ იქმთ საქმელსა მას⁶ წარსაწყემედელსა, რამეთუ მარიამ კეთილი⁷ ნაწილი გამოირჩია⁸. ჰრქუა ბერმან მოწაფესა თვისსა: ზაქარია⁹, მორათუ¹⁰ მაგას წიგნი და მიიყვანე და დასჯ სენაკსა შინა, რომელსა არარაჲ იღვას. და მან ყო ეგრეთ¹¹. და ვითარცა¹² ცხრაჲ

⁵ ნათესავნი ჩუენნი] ნათესავისა ჩუენისაგანნი C. ⁶ სასჯელსა სატანჯველად] სატანჯველსა სატანჯველად B, სატანჯველსა C. ⁷ ერის კაცნი] ერისაგანნი C. ⁸ მიეცემოდეს C. ⁹ + და C. ¹⁰ გამოსლვად C. ¹¹ სენაკისაგანცა + და C. ¹² + თუ ისი C. ¹³ რაჲ C. ¹⁴ ჩ-შდა C. * კაეებში ჩასმული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა.

3. — B; C:87v. ¹ ზეცად] ცად მიმართ C. ² გამოიკვმა C. ³ ეგრეთვე C. ⁴ პოა C. ⁵ + მას C. ⁶ ძალ მედვა] მეძლო C. ⁷ + დღეს C. ⁸ განვიტეო + შენ C. ⁹ მითხრა C. ¹⁰ + იგი C. ¹¹ ჰრქუა მას] და ჰრქუა C. ¹² + მამაო შემიწოდე C. ¹³ და— C. ¹⁴ + მას C. ¹⁵ განსლვამდენ ჩემდა] არა ვანიდე C. ¹⁶ + ჰრქუა C. ¹⁷ განმითევეს + შვილო C.

4. — B; C:88v. ¹ სილოვანესა C. ² + ძმანი C. ³ ძმანი — C. ⁴ მათ— C. ⁵ ბერსა C. ⁶ ამას C. ⁷ კეთილი] უკუეთესი C. ⁸ + მამაო C. ⁹ ზაქარიას C. ¹⁰ მორათო C. ¹¹ ეგრე C. ¹² ვითარ C.

ჟამი იყო¹³, იწყო გამოღმართ¹⁴ ხედვად. უკუეთუ¹⁵ ვინმე მიუვლი-
 ნეს და მიიყვანეს პურად. და ვითარცა არავინ მიუვლინეს¹⁶, მაშინ
 აღდგა და თვთ მივიდა ბერისა და ჰრქუა: პური არა ჳაქეს¹⁷ დღეს
 ძმათა, მამაო? ჰრქუა მას ბერმან¹⁸: ჳაქეს. და მან ჰრქუა¹⁹: მე რაჲსა
 არა მიიყვანეთ²⁰? ჰრქუა მას ბერმან²¹: შენ კაცი სულერი ხარ და
 ამის სოფლისა საქმელი არა გიქმს, ხოლო ჩუენ კორციელნი ვართ
 და გუეკმარების²² ამის სოფლისა საქმელა²³, ამისთვისცა²⁴ ვიქმთ,
 ხოლო შენ ვეგრა კე[V]თილი ნაწილი გამოირჩიე, დღე ყოველ წიგ-
 ნსა იკითხავ, ესე კორციელი საქმელი არცა შენ გიქმდა, არცა კუა-
 ლად²⁵ ჩუენ გაწვეთ. ხოლო მას ვითარცა ესმა ესე, შეეშინა²⁶ და
 დავარდა პირსა ზედა თვისსა²⁷ და თქუა: ვცოდე, მამაო, მომიტევე.
 მაშინ მიუგო²⁸ ბერმან და ჰრქუა²⁹: საცნაურ არს, ვითარმედ მარ-
 თაცა³⁰ საქმარ იყო მარიამისდა³¹, რამეთუ მართაჲსგან მარიამ ქე-
 ბუ[ლ] არს. M₅

5. ჰკითხეს ოდესმე მამათა მამასა სილოვანეს და ჰრქუეს: რო-
 მელი შრომაჲ ჰყავ, რომლითა მოიღე¹ ესეეთარი ესე² გონებაჲ?
 ხოლო მან ჰრქუა, ვითარმედ¹: არასადა დავიდრგინე გონებასა ჩემ-
 სა გულის-სიტყუაჲ ღმრთისა განმარისხებელი. M₆

6. იტყოდეს მამისა სილოვანესთვის¹, ვითარმედ მოწაფემან²
 ზაქარია შეკრიზნა³ ძმანი მისა⁴ უკითხავად და⁵ მივიდა და მტილისა
 ყორე⁶ დაარღვა და გამოღმართ გამოდგა. ხოლო⁷ ბერმან, ვითარცა
 აგრძნა⁸, აღილო მახალი⁹ და გამოვიდა და ძმათა მათ ჰრქუა: ლოც-
 ვასა მომიქსენეთ¹⁰. ხოლო მათ ვითარცა იხილეს, რამეთუ წარვალს,
 შეუვრდეს ფერკთა მისთა და ჰრქუეს: მითხარ, რაჲ არს ბრალი ჩუ-
 ენი, მამაო? ხოლო მან ჰრქუა მათ: არა შევიდე შინა, არცა დავდვა
 მახალი ესე ჩემგან, [213] ვიდრემდის არა შესდგათ ყორე იგი¹¹

¹³ ცხრაჲ ჟამი იყო | ცხრა ჟამი მოჲწია C. ¹⁴ გამოღმართ C. ¹⁵ უკუეთუ-
 ცა C. ¹⁶ მიუვლინეს | მივიდა C. ¹⁷ ჳაქესა C. ¹⁸ ბერმან — C. ¹⁹ + და C. ²⁰ მიმი-
 ყვანეთ | მიქმეს C. ²¹ ჰრქუა მას ბერმან | ხოლო ბერმან ჰრქუა მას C. ²² გეკმს C.
²³ + და C. ²⁴ მისთვისცა C. ²⁵ კულა C. ²⁶ შეეშინა C. ²⁷ თუისა C. ²⁸ მიუგო | ჰრქუა
 მას C. ²⁹ და ჰრქუა — C. ³⁰ მართაცა C. ³¹ მარიამისა C.

5. B:303; C:89. ¹ მოიგე C. ² ესე ვითარი BC. ³ გონიერება BC. ⁴ ვითარმედ—BC.
 6. — B; C:89. ¹ სილოანესთვის C. ² + მისმან C. ³ შეკრიზნა C. ⁴ მისდა
 C. ⁵ და — C. ⁶ ყორე | ლოზე C. ⁷ ხოლო | და C. ⁸ ~ ვითარცა აგრძნა ბერმან C.
⁹ მახალაკი + თუისი C. ¹⁰ + შეიღონ C. ¹¹ იგი | ესე C.

პირველსავე მას¹² ადგილსა. ხოლო მათ მეყსეულად დაარღვეს ყორე იგი და მაშინლა შევიდა ბერი სენაკად თვისად. M₈

ვამოვიდა ოდესმე ზაქარია, მოწაფე მამისა სილოვანესი, და წარვიდა იგი¹ საქმედ და ამცნო ბერსა²: მამაო, წყალი იგი³ გამოუტევე და მტილი იგი მოირწყოს⁴. ხოლო ბერი ვამოვიდა და კუნკული თვის⁵ წამოიხურა⁶ და დამართ თვისა მას კულასა⁷ ხედვიდა და მტილსა მას რწყვიდა. იხილა იგი⁸ ვინმე ბერთაგანმან⁹ და შემდგომად რავდენისამე უამისა მივიდა სენაკად მისა¹⁰ და ჰრქუა¹¹: მითხარ მე, მამაო, რაჟსათვის ესრეთ დაბურვილად¹² მტილსა მას პრწყევდი? მიუგო ბერმან და ჰრქუა: ამისთვის, რაჟთამცა არა ხეთა მათ თუალნი მიმტაცნეს და გონებამცა უცალო იქმნა და შინაგან სულსა თვისსა¹³ ღწოლაჟ დაავიწყდა. ვითარცა ესმა ესე ბერსა მას, დაუკრდა და ადიდებდა ღმერთსა და წარვიდა.

8. მამამან სილოვანე თქუა: მე მონაჟ ვარი და უფალმან მრქუა მე: შენ იქ[v]მოდე საქმესა ჩემსა და მე გზრდი¹ შენ; ვინაჟ მოგართუა შენ, ნუ იკითხავ², გარნა იქმოდე ხოლო და მე ვამოგზარლო შენ. აწ უკუე ვიქმოდი და ჩემისა მისგან სასყიდლისა ვიზარდებოდი, უკუეთუ არა ვიქმოდი, ვითარცა მადლით ვიზარდებოდი³. M₉

9. მერმე თქუა: ვაჟ არს მის კაცისა, რომლისა საქმეთა¹ უფროჟს სახელი² განთქმულ³ იყოს. M₁₀

10. ჰკითხა მამამან მოსე თეზაიდელმან¹ და თქუა: შემძლებელ არსა კაცი, ვითარმცა დლითი-დღედ ახლად შეუდგა² ღმრთის-მისა-

¹² მას — C.

7. — B. C:89v. ¹ იგი — C. ² + და ჰრქუა C. ³ იგი — C. ⁴ მორწყე C. ⁵ თქ-სი — C. ⁶ წარმოიხურა C. ⁷ თვისა მას კულასა — C. ⁸ იგი — C. ⁹ ბერმან C. ¹⁰ მისა|მამისა C. ¹¹ + მას C. ¹² დაბურვით C. ¹³ თ¹სი C.

8. B:303; C:90. ¹ გზრდიდე BC. ² მკითხავ BC + გინა თუ მე მაქუს გინათუ ვიპარო გინა ვივასხო შენ ნუ მკითხავ B; გინა მე თუთი მქონდეს გინა თუ ვიპარო გინა ვივასხო შენ ნუ მკითხავ C. ³ ვიზარდები BC.

9. B:303; C:90. ¹ საქმეთა| სახელი C. ² სახელი| საქმეთასა C. ³ განთქმილ B, განსრულ C.

10. B:303v; C:90. ¹ თებელმან BC. ² შედგა BC.

ხურებასა? ჰრქუა მას მამამან სილოვანე³: უკუეთუ ვინმე იყოს მუ-
შაკ, შემძლებელ არს, რაჲთა ჟამითი-ჟამად იწყოს. M₁₁

11. გვთხრობდეს მამისა სილოვანესთჳს, ვითარმედ შე-ვინმე-
ემთხვა და იხილა პირი მისი ვითარცა ანგელოზისაჲ და ეგრეცა¹
კორცნი მისნი. და შიშითა დაეცა პირსა ზედა თჳსსა². და იტყოდეს,
ვითარმედ სხუანიცა იყვნეს³, რომელთა აქუნდა ეგევე მადლი, არა-
ნედ არა ოდესვე.

12. იტყოდეს მამისა სილოვანესთჳს ვითარმედ მოწაფე ვინმე
ესუა სკიტეს, [214] სახელით მარკოზ¹, რომელსა დიდი მორჩილე-
ბაჲ² აქუნდა. და იყო იგი მწერალ. და უყუარდა იგი ბერსა მორჩი-
ლობისა მისთჳს³. ჰქონდეს სხუანიცა მოწაფენი ათორმეტნი, და⁴
იურვოდეს⁵ ამისთჳს, რამეთუ მათსა უფრო⁶ უყუარდა იგი. ესმა⁷
მამათაცა და გულს⁸ აკლდა იგი⁹.

ერთსა დღესა შინა¹⁰ მოვიდეს მამანიცა¹¹ იგი. ხოლო მან გა-
მოიყვანნა იგინი, და მივიდეს¹² თითოეულისა¹³ სენაკად¹⁴. და ჰრე-
კეს¹⁵ კარსა თითოეულისასა¹⁶. და ძმასა მას სახელ-სდევს¹⁷, რომელი-
იგი შინა არნ, და ჰრქუეს¹⁸: ძმაო, გამოედ¹⁹, რამეთუ საქმარი²⁰ ხარ.
და ერთიცა მათგანი არა იპოა²¹, რომელიმცა მსწრაფლ²² გამოვი-
და²³. ვითარცა²⁴ მარკეს სენაკსა მივიდა და თქუა: მარკე. ხოლო მას
ვითარცა ესმა კმაჲ ბერისაჲ, მკუეთრ აღდგა და გამოვიდა გარე და
წარავლინა იგი²⁵ საქმედ და ჰრქუა მამათა მათ²⁶: აწ სადა არიან
იგი ძმანი, მამანო? და შევიდა²⁷ შინა²⁸ სენაკსა²⁹ მას³⁰ მისსა³¹ და
იხილა³² რამეთუ ონსა დასუმიდა. და ვითარცა ესმა კმაჲ ბერისაჲ,
არღარა მოაქცია³³, რაჲთამცა განასრულა³⁴ იგი. მაშინ [v] ჰრქუეს
მამათა მათ: ჰეშმარიტად, მამაო, რომელი³⁵-იგი შენ გიყუარს³⁶,
ჩუენცა გყუარს და ღმერთსაცა უყუარს იგი.

³ სილოანე B.

11. — B; C:90. ¹ ეგრეთცა C. ² თუისა C. ³ იყუნეს C.

12. — B; C:90v. ¹ მარკე C. ² მორჩილობაჲ C. ³ მისისათუის C. ⁴ და — C.
⁵ იურვოდე A, ჯურვოდეს C. ⁶ უფროჲს C. ⁷ + ესე C. ⁸ გულსა C. ⁹ იგი — C.
¹⁰ ~ ერთსა შინა დღესა C. ¹¹ მამანი C. ¹² მივიდის C. ¹³ თითოეულისა A, თუითე-
ულისა C. ¹⁴ სენაკსა C. ¹⁵ ჰრეკის C. ¹⁶ თითოეულისასა A, თუითეულისასა C.
¹⁷ სდვის C. ¹⁸ ჰრქუის C. ¹⁹ გამოედ C. ²⁰ საქმარ C. ²¹ იპოვა C. ²² მწრაფლ C. ²³ + მი-
სა და C. ²⁴ + მოვიდეს C. ²⁵ იგი — C. ²⁶ ~ მამათა მათ ჰრქუა C. ²⁷ შევიდეს C. ²⁸ ში-
ნა — C. ²⁹ სენაკად C. ³⁰ მას — C. ³¹ მისა C. ³² იხილეს C. ³³ მოუქცია C. ³⁴ გზ-ას-
რულა + ასოჲ C. ³⁵ რომელსა C. ³⁶ ჰყუარობ C.

13. გვთხოვბდეს მამისა სილოვანესთვის, ვითარმედ მივიდოდა
 ოდესმე მამათა თანა. და იხილა ეშვ დიდი შორით და უნდა¹, რაა-
 თამცა უჩუენა მათ მორჩილებდა იგი მოწაფისა თვისისა² მარკესი
 და თუ³ რომლისა სახისათვის უყუარს იგი⁴. ჰრქუა მას: ჰხედავა იმას
 5 კანბეშსა⁵, შვილო? ხოლო მან ჰრქუა: ჰე, მამაო⁶, ვხედავ. და თქუა:
 რქანი-ლა ვითარ შეუენიერ ასხენ⁷. და დაუჯვრდა მამათა⁸ მარჯუელ
 სიტყვს-გებდა იგი მისი და აღეშენნეს სიმდაბლესა მისსა ზედა⁹.
 მერმე კუალად მოვიდა ოდესმე დედა მარკესი მრავლითა უცნე-
 ბითა¹⁰ ხილვად¹¹. და გამოვიდა ბერი ხილვად მისა. ხოლო მან ჰრქუა
 10 მას¹²: არქუ ძესა ჩემსა, მამაო, რაათა მოვიდეს¹³ და ვიხილო იგი.
 და შევიდა ბერი და ჰრქუა მას: განვედ¹⁴ და¹⁵ გიხილოს შენ დედა-
 მან შენმან. ხოლო მას ემოსა ნემსითა წულოლად დაბეჭკული სამო-
 სელი და პირი მისი მოებლალა, რამეთუ წ[215]უენსა იქმოდა
 იგი¹⁶. და ესრეთ გამოვიდა იგი¹⁷ ბერისა მის¹⁸ მორჩილებისათვის¹⁹
 ✓ 15 და თუალნი დაიკუხნა²⁰ და თქუა²¹: ცხონდი²², ცხონდი²². და არაა
 ვინ იხილა მათგანი და ვერცა²³ დედამან მისმან იხილა²⁴ იგი. მერმე
 კუალად შეავლინა ბერისა და ჰრქუა: გამოავლინე ძე ჩემი, მამაო²⁵.
 ჰრქუა მას²⁶ ბერმან, ვითარმედ²⁷: მარკე²⁸, არა გარქუ-ა, ვითარმედ
 განვედ და გიხილოს დედამან შენმან? და²⁹ ჰრქუა მას: განვედ³⁰,
 20 ვითარცა მიბრძანე შენ³¹. ხოლო აწ გლოცავ³², ნულარა მიბრძანებ,
 რაათა არა ურჩ გექმნა³³. მაშინ განვიდა³⁴ ბერი და უთხრა მათ, ვი-
 თარმედ იგი არს³⁵, რომელი გამოვიდა და გრქუა³⁶, ვითარმედ:
 ცხონდით³⁷. და ჰლოცვიდა მას³⁸ ბერი, რაათა არლარა იურვოდის,
 და განუტევენა იგინი. მერმე მოვიდეს იგინი სინასა მთასა და³⁹ მი-
 25 უვლინის ნეტარსა მას დედამან მისმან და ფიცით მიჰრქვს მისა⁴⁰
 ცრემლით, რაათამცა მივიდა და იხილა იგი. და ბერმანცა უბრძანის,
 რაათა მივიდეს. და⁴¹ მან ვითარცა აღილის მახალი თვისი და⁴² მოვი-
 დის⁴³ ბერისა⁴⁴, რაათამცა იქმნა მისგან⁴⁵, ტირილად იწყის და არა

13. — B; C: 91. ¹ + ბერსა C. ² თუისისა C. ³ თუ — C. ⁴ უყუარს იგი |
 ჰყუარობს მას C. ⁵ კამბეშსა C. ⁶ ჰე, მამაო — C. ⁷ შეუენიერ ასხენ] შემუენიან C. ⁸ + მათ
 C. ⁹ — ზედა მისა C. ¹⁰ საუცრებითა C. ¹¹ + მისა C. ¹² მას — C. ¹³ გამოვიდეს C.
¹⁴ + შენ C. ¹⁵ და] რაათა C. ¹⁶ იგი — C. ¹⁷ იგი — C. ¹⁸ მის — C. ¹⁹ მორჩილობისა-
 თვის C. ²⁰ დაიკუხნა C. ²¹ ჰრქუა + მათ C. ²² ცხონდით — C. ²³ ვერცა-ლა C.
²⁴ იხილა] იცნა C. ²⁵ + რაათა ვიხილო იგი და C. ²⁶ მას — C. ²⁷ ვითარმედ — C.
²⁸ მარკესი C. ²⁹ და] ხოლო მან C. ³⁰ + მამაო C. ³¹ შენ — C. ³² + შენ C. ³³ გექმნე
 C. ³⁴ გამოვიდა C. ³⁵ + ძენი შენი C. ³⁶ + თქუენ C. ³⁷ ცხონდით C. ³⁸ მათ C. ³⁹ +
 მუნ იყოუებოდეს და C. ⁴⁰ მისა — C. ⁴¹ და] ხოლო C. ⁴² და — C. ⁴³ მივიდის C.
⁴⁴ ბერისა — C. ⁴⁵ მისგან] ბერისგან C.

გამოველებინ. [V] და ოდეს გამოვიდოდა ბერი ასურეთით⁴⁶, ჰრქუა მას მარკე: რაჲ ვყო, მამაო, რამეთუ აქაჲთ განსლვაჲ არა მნებაეს⁴⁷ და შენგან განშორებაჲ⁴⁸ არავე მინებს, მამაო? არამედ დაადგერ აქა სამ დღე ოდენ. და ვითარცა მესამე დღე მოიწია, შეისუენა ნეტარ- მან⁴⁹ მშკდობით. ხოლო მამაჲ სილოვანე, ვითარცა გამოვიდა პა- 5
ლესტინედ, იქმნა თავისა თვისისა სენაკი მდინარისა მახლობელად და მუნცა ეგრევე⁵⁰ ცხოვნდებოდა, ვითარცა-იგი სკიტეს. და ესრეთ აღასრულნა ნეშტნი იგი⁵¹ ყამთა მისთანი⁵².

14. გვთხრობდა ვინმე მამათაგანი, ვითარმედ მდინარისა¹ კი- დესა მას თსაგან² განშორებულად ჯდა³ ნეტარი სილოვანე. იყოფ- 10
ვოდა⁴ პალესტინეს ძმაჲ ვინმე, დაყუდებულ⁵ იყო და თავი მოე- ცოდა, რამეთუ ოდეს შეემთხვის ძმაჲ, მან მკუეთრ განიციინის⁶. და მიერთგან თითოეულმან⁷ დაუტევის⁸ და წარვიდის.

15. ერთსა შინა დღესა სამნი ვინმე მამათაგანნი მოვიდეს მა- მისა სილოვანესსა. და იყო ვითარცა შეიმთხვნეს¹ ურთიერთას და 15
ლოცვა ყვეს, და² ითხოვდეს³ მისგან, რაჲთა მიავლინოს⁴ მათ თანა ძმაჲ ვინმე⁵ და [216] მოიხილნენ⁶ ძმანი სენაკებსა შინა მათსა. და ეტყოდეს: ყავ სიყუარული და ამცენ ძმასა ამას, რაჲთა ყოველნი მოგჭრენეს⁷. და ბერმან ამცნო მათ თანა ძმასა მას: ყოველნი ძმანი 20
მოახილვენ ამათ. და თსაგან ამცნო ძმასა მას: იხილე⁸, ნუ მიიყვანებ მგათ სულელისა¹⁰ მის ძმისა, რაჲთა არა დაჰბრკოლდენ. და ვითარ- ცა მოჰვლიდეს¹¹ სენაკებსა¹² ძმათასა, ეტყოდეს წინამძღუარსა მას ძმასა¹³ მამანი იგი: ყავ სიყუარული და ყოველნი მოგჭრენენ. თქუა¹⁴: კეთილ¹⁵, ეგრე ვყო. და არა მიიყვანნა იგინი, ვითარცა უბ- რძანა ბერმან, სულელისა მის ძმისა¹⁶. და ოდეს მიაქციეს¹⁷ მამისა 25

⁴⁶ ასურეთად C. ⁴⁷ მინებს C. ⁴⁸ შენგან განშორებაჲ] შენი დატევებაჲ C. ⁴⁹ + მან C. ⁵⁰ ეგრეთვე C. ⁵¹ + დღენი C. ⁵² + ჰრისტე შეიწყალე გრიგოლი C.

14. — B; C:92. ¹ მდინარის C. ² + დაბასა C. ³ ჯდა] სადა C. ⁴ იყოფოდა C. ⁵ დაყუდებულ C. ⁶ ვანიციინის C. ⁷ თუთოეულმან C. ⁸ + იგი C.

15. — B; C:92. ¹ შეემთხვინეს C. ² და — C. ³ ითხოვე C. ⁴ მიავლანოს C. ⁵ ~ ვინმე ძმაჲ მათ თანა C. ⁶ მოიხილნენ A. ⁷ მოგჭრენენეს C. ⁸ + ვითარმედ C. ⁹ + და C. ¹⁰ სულელისა A. ¹¹ მოვიდეს C. ¹² + მას C. ¹³ ~ ძმასა მას წინამძღუარსა C. ¹⁴ თქუა] და მან ჰრქუა C. ¹⁵ + მე C. ¹⁶ ~ სულელისა მის ძმისა ვითარცა უბრძანა მას ბერმან C. ¹⁷ მოიქცეს C.

- სილოვანესსა, ჰრქუა მათ¹⁸: მოიხილენითა ძმანი?¹⁹ და მათ ჰრქუ-
 ✓ ეს²⁰: მოიხილენით და მადრიელ²¹ ვართ; გარნა ერთი ხოლო გულ-
 ✓ სა გუაქლს, რამეთუ ყოველნი ვერ ვიხილენით. და ჰრქუა ბერმან
 წინამძღუარსა მას: არა გარქვ²², ვითარმედ ყოველნი მოუჩუენენ?
 5 და მან ჰრქუა²³: ეგრეთ²⁴ ვყავ, მამაო. და ვითარცა წარვიდეს მამანი
 იგი, უთხრა ძმამან²⁵ ბერსა, ვითარმედ: მის სულელისა [v] ძმისა²⁶
 არა მივიყვანენ. მაშინ²⁷ განიზრახვიდა ბერი გულსა თვისსა და
 თქუა²⁸, ვითარმედ: რაჲ-მე იყოს ესე?, მაშინ აღღგა ბერი და მივი-
 და ძმისა მის, რომელსა იგი მიზეზ ედვა სიცოფე, და არა დაჰრქეა²⁹,
 10 არამედ მღუმრიად ზელა შეჰმართა ძმასა მას და პოა³⁰ იგი, რამეთუ
 ჯდა³¹ ადგილსა თვისსა და ორი ფსკრიდი³² თანა ედვა: ერთი მარჯუე-
 ნით კერძო მისა³³ და ერთი³⁴ მარცხენით³⁵. ვითარცა იხილა ბერი³⁶,
 მსგავსად პირველისა მის ჩუეულეებისა, იწყო სიცილად. ჰრქუა მას
 ბერმან: განუტევე³⁷ ეგე³⁸, მითხარ მე, ვითარ ჰზი? ხოლო³⁹ მერმე-
 15 ცა იცინოდა. ჰრქუა მას ნეტარმან მამამან სილოვანე: იცი⁴⁰, რამე-
 თუ გარნა შათათისა და კვრეაქისა⁴¹ გარეშე⁴² სენაკით არა გამოვალ,
 არამედ აწ ესერა მოსრულ ვარ შენდა განზოგებულსა ამას კვრია-
 კესა, რამეთუ ღმერთმან მომავლინა მე შენდა. მაშინ შეეშინა ძმასა
 მას, აღღგა⁴³, შეუტრდა ფერკთა ბერისათა და ჰრქუა მას: შემინდვე,
 20 მამაო, რამეთუ დაგაშრვე, ხოლო მე დღითი-დღე⁴⁴, ვითარ გან-
 ✓ [217] თენდის⁴⁵, დავკდი ამას ადგილსა და ესე ღვქნი⁴⁶ წინაშე მქო-
 ✓ ნედ. და⁴⁷ ოდეს მომიკდის გულის-სიტყუაჲ კეთილი, შთავაგდი⁴⁸
 ღვწჳაჲ⁴⁹ ესე ერთი მარჯუენით კერძოსა მას სფირიდსა⁵⁰, და ოდეს
 25 ბოროტი მომიკდის, შთავაგდი მარცხენით კერძოსა მას; და მწუხრი
 აუთუალი, და თუ მარჯუენით კერძოჲსა ამის ფსკრიდისა უმრავლეს
 იპოს⁵¹, ვჰამი პური. უყუეთუ კულა⁵² მარცხენით⁵³ კერძისაჲ მის
 უმრავლეს⁵⁴ იპოს, არა ვჰამი. და თუ კულად ხვალისა დღესა⁵⁵
 ✓ ხენეში გულის-სიტყუაჲ მომიკდის, ვარქვ⁵⁶ თავსა ჩემსა: იხილე.

¹⁸ + ბერმან C. ¹⁹ + ყოველნი C. ²⁰ + ჰე C. ²¹ მადლიერ C. ²² გარქუა C.

²³ თქუა C. ²⁴ ეგრე C. ²⁵ + მან C. ²⁶ ძმისასა C. ²⁷ მაშინ] და C. ²⁸ და თქუა — C.

²⁹ + კარსა C. ³⁰ პოვა C. ³¹ + იგი C. ³² სფურიდი C. ³³ კერძო მისა — C.

³⁴ ერთ A. ³⁵ + კერძო მისა და C. ³⁶ ბერმან C. ³⁷ გაუტევე C. ³⁸ + აწ და C. ³⁹ +

იგი C. ⁴⁰ დცო C. ⁴¹ კუორიაქისა C. ⁴² გარეშე — C. ⁴³ + და C. ⁴⁴ დღითი-დღედ C.

✓ ⁴⁵ განთენის C. ⁴⁶ ღუნიქანი C. ⁴⁷ და — C. ⁴⁸ ჩავაგდი C. ⁴⁹ ღუნიქა C. ⁵⁰ სფურიდსა C.

⁵¹ და მწუხრია ვთუალი და თუ მარჯუენით კერძოჲსა ამის ფსკრიდისა უმრავლეს

იპოს] და ოდეს ამის კეთილისა უმრავლეს იპოს C. ⁵² კულად + ამის C. ⁵³ მარცხე-

ნისაჲ C. ⁵⁴ კერძოსაჲ მის უმრავლეს] უფრო C. ⁵⁵ დღესა] დღე C. ⁵⁶ ვარქუი C.

რასა-ეგე ჰზამ? უუუეთუ არა მწუხრი, არა შკამო⁵⁷. ვითარცა ესმა ესე ნეტარსა სილოვანეს, დაუკვრდა და თქუა: ჰეშმარიტად მამათა მათ ანგელოზთა მოსლვად იყო, რამეთუ მოვიდეს, რადთა სათნობეად ძმისა მის⁵⁸ გამოაცხადონ, რამეთუ ჩემდაცა დიდ⁵⁹ სიხარულ⁶⁰ და მხიარულება⁶¹ იქმნა მათითა მოსლვითა.

მამისა სიმონისტჳსი

1. უთხრეს² ოდესმე მამასა სიმონს³, ვითარმედ მთავარი მოვალს ხილვად⁴ შენდა. ხოლო მას ვითარცა ე[ვ]სმა⁵, საბელნი აღიხუნა⁶ და მივიდა და დანაკისკუდსა ზედა შეკდა და რტოსა მოჰკაფ-
და. და ვითარცა მოვიდა მთავარი იგი; ეტყოდა მას: სადა არს მარ-
ტოდ-მყოფი იგი, ბერო? ხოლო მან ჰრქუა მას: არავინ არს აქა
პარტოდ-მყოფი⁷, და ესრეთ წარვიდა მიერ⁸. M₁ 10

2. კულად სხუასა ვისმე უნდა ხილვად¹ მისა², ხოლო მდდელ-
თა მიავლინეს მისა³ და ჰრქუეს: მზა იყავ. რამეთუ მთავარსა ასმიეს
შენთვის, და მოვალს, რადთა იყურახოს შენგან. ხოლო მან თქუა: 15
მზა ვიყო. და შეიგოსა სამოსელი დაბეჭეული, ძველი და მოიღო
პური და ყველი და აქდა ქუდსა ზედა გარეშეთა კართასა და ფერკნი
გარდაიცუნა მას ზედა და ჰამდა. და ვითარცა მოვიდა მთავარი იგი
ერისა მის⁵ თანა⁶, იხილეს იგი და⁷ შეურაცხ-ყვეს⁸ და თქუეს: ესე
არსა მარტოდ-მყოფი იგი, რომლისათვის⁹ გუესმინა? და მეყსეულად 20
გარე-შეიქცეს მისგან და წარვიდეს. M₂

მამისა სარმატისტჳს

1. ჰკითხა ვინმე ძმათაგანმან¹ მამასა სარმატის და ჰრქუა: რად-
მე ვყო, მამო, რამეთუ მონაზონთა საქმესა ვერას² ვიქმ, არამედ
[218] უღებებას³ შინა ვარ, ჰამასა და სუმასა და ძილსა და გულის-
სიტყუათა შინა მწინკულევანთა⁴, და შფოთსა შინა ვარ დიდსა და⁵
მიმოვიტაცებ⁶ საქმიითი-საქმედ და გულის-სიტყვითი-გულის-სიტ-

⁵⁷ ჰეშკამო C. ⁵⁸ ამის C. ⁵⁹ დიდი C. ⁶⁰ სიხარული C. ⁶¹ მხიარულება C.

1. — B; C:94. ¹ სემნისტოს C. ² გუთხრობს C. ³ სემნის C. ⁴ ხილვად—C.
5 + ესე C. ⁶ ახუნა C. ⁷ ~ მარტოდ მყოფი აქა C. ⁸ მიერ⁸ მერმე C.

2. — B; C:94. ¹ ხილვად C. ² მისი C. ³ მიუვლინეს მას C. ⁴ + და მე C. ⁵ მისია
C. ⁶ + და C. ⁷ და⁷ ესრეთ C. ⁸ + იგი C. ⁹ + იგი C.

1.B:303v; C:94v. ¹ ძამან BC. ² ვერარას BC. ³ უღებებას BC. ⁴ მწიკულევან-
თა B. ⁵ და — BC. ⁶ მიმოვიტაცებ BC.

ყუად⁷? რაჲ-მე უკუე ვყო, რამეთუ მჭირს და მეურვების? ჰრქუა მას ბერმან: დაჯედ სენაკსა შინა⁸ და რავდენ შეუძლო, ჰყოფდი⁹, თვნიერ ხოლო შფოთისა, რამეთუ სათნო მიჩს ეგე მცირე¹⁰ ამის ჟამისაჲ, რომელსა¹¹ შინა¹² აწ ჰყოფ, ვითარცა იგი დიდ-დიდნი, ვითარცა¹³ მამაჲ ანტონი ჰყოფდა უდაბნოსა¹⁴ გარე, და მრწამს¹⁵, რომელი ჯდეს სენაკსა შინა¹⁶ ღმრთისათვის, იბოოს¹⁷ იგიცა¹⁸ მამისა ანტონის თანა¹⁹.

2. იტყოდა მამაჲ სარმატი და თქუა: სათნო მიჩს კაცი ცოდვლი, რომელსა უცნობიეს და ინანის, ვიდრე არა კაცსა, რომელსა ცოდვაჲ არაჲ უქმნიეს და თავი თვისი მართლად შეუტრაცხიეს. M₁

3. იტყოდა მამაჲ სარმატი და თქუა: რავდენ შეუძლოს კაცმან და მოჰრიდოს ამის სოფლისა შფოთთა¹, და ეკრძალებოდის თავსა თვისსა, იქსნეს² სული თვისი ცოდვისაგან?

4. გვთხოობდეს მამისა სარმატისთვის, [v] ვითარმედ მრავალ-გზის გარდავლის მარხვით ორმეოცი დღე, მამისა პიმენის ზრახებით¹ და არა ცნის, თუ² ვითარ გარდაჲდიან დღენი იგი მის წინაშე.

მოვიდა ოდესმე მამისა პიმენისსა³, და ჰრქუა⁴ მამამან პიმენ: მითხარ მე⁵, რაჲ-იგი იხილე, რამეთუ⁶ ეგოდენტა შრომათა ჰყოფ? ხოლო მან ჰრქუა მას: არარაჲ უმეტესი, მამაო. ჰრქუა მას მამამან პიმენ: არა შეგიწოდო, ვიდრემდის არა მითხრა. და მან თქუა: ერთი ხოლო ესე⁷ ვპოე⁸, უკუეთუ ვარქვ⁹ ძილსა: წარვედ, წავიდის¹⁰, და უკუეთუ¹¹ ვარქვ¹² — მოვედ, მოვ[ი]დის. M₂

მამისა სერაპიონისთვის

1. გვთხოობდეს მამისა სერაპიონისთვის, ვითარმედ ესრეთ იყო ცხორებაჲ მისი. ვითარცა ერთი მფრინველეთაგანი¹. არა² იყო მის

⁷ + მამაო C. ⁸ + შენა BC. ⁹ ჰყოფდ BC. ¹⁰ მცირე—BC. ¹¹ რ'ლს A. ¹² შინა BC. ¹³ ვითარცა რომელსა მამის BC. ¹⁴ უდაბნოს BC. ¹⁵ + რამეთუ BC. ¹⁶ + თვისსა B. ¹⁷ იბოოს B. ¹⁸ + ადგილსა BC. ¹⁹ + შეილო C.

2. B:303v; C:94v; ¹ არა BC.

3. B:303v; C:94v; ¹ შფოთსა BC. ² იქსნას C.

4. B:303v; C:95. ¹ ზრახებითა BC. ² თუ — C. ³ პიმენისა BC. ⁴ + მას BC. ⁵ მე — B. ⁶ რამეთუ რომელ B, რომელი C. ⁷ ~ ესე ხოლო BC. ⁸ ვპოე B. ⁹ ვრქვ B, ვრქუი C. ¹⁰ წარვიდის BC. ¹¹ უკუეთუ თუ BC. ¹² ვრქვ B, ვრქუი C.

1. — B; C:95. ¹ მფრინველეთაგანი C. ² არაჲ C.

თანა საკმარი რაიმე³ ამის საწუთრომასა⁴, არცა სენაკი საყოფლად. არამედ ერთი კოლობი ემოსა უსაქლოა და მცირე კინდონი იყო მკართა მისთა და მცირე სახარებაჲ იყო⁵ კელთა მისთა. ესრეთ იქცეოდა, ვითარცა უქორცოა. მრავალგზის პოვ[219]იან⁶ იგი გზასა ზედა მკდომარე და მტირალი⁷ მკურვალედ. ჰკითხვიელ⁸ მასჲ: რაჲსა ესრეთ სტირ, ბერო? ხოლო მან მიუგის და არქვს¹⁰: უფალმან ჩემმან მარწმუნა¹¹ საცხორებელი თვისი, ხოლო მე უღებ ვყავ და ეგულების ნიციემაჲ ჩემი სატანჯველსა¹² და წარწყმედად. ეგრე ჰგონებდეს¹³, თუ¹⁴ ოქროსა იტყვს და მრავალგზის მისციან¹⁵ მას მცირე პური და ეტყოდიან¹⁶: ალიღე, ალიღე ეგე და ქამე, ძმაო¹⁷. და ზუასტაგი, რომელი წარსწყმიდე. ღმერთმან მოგცეს. ხოლო მან ნიუგის: ამენ! და კულად ხოლო¹⁸ სხუასა ქამსა შევიდოდა იგი ალექსანდრიად¹⁹ და შეემაზჲ მას²⁰ გლახაკი შიშუელი, დაძრწოდა: იგი სიცივითა. ხოლო იგი ეტყოდა თავსა თვისსა: შენ იტყვ, ვითარმედ²¹ მონაზონი ვარ და მუშაკი და სამოსელი გმოსიეს. ხოლო ისი²² არა გლახაკი არს²³, არამედ თვთ ქრისტე არს და²⁴ სიცივითა მოკუდების. უკუეთუ განუტეო იგი²⁵. მოკუდეს, და მე ვითარცა კაცის მკლველი დავისაჯო²⁶. და განიძარცუა თავი თვისი, ვითარცა კეთილმან მოლუა[v]წმან, და აღიკადა სამოსელი თვისი და მისცა იგი²⁷ გლახაკსა მას და დაჯდა იგი შიშუელი. და მცირე იგი სახარებაჲ²⁸ აქუნდა²⁹ კელთა მისთა. მი-ვინმე-ვიდოდა გზასა მას, და ვითარცა იხილა იგი შიშუელი. ჰრქუა მას: მამაო სერაპიონ, ვინ განგძარცუა შენ? ხოლო მან გამოიღო მცირე იგი სახარებაჲ და უჩუენა მას და ჰრქუა: ამან განმძარცუა მე. და აღდგა და წარვიდა და³⁰ მუნიოთ და სხუაჲ ვინმე იხილა, რომელი შეეპყრა მოვალესა. ხოლო მას არაჲ აქუნდა, რამცა მისცა. და განვიდა უკუდავი იგი მამამან სერაპიონ. რომელი აქუნდა კელთა მისთა მცირე იგი სახარებაჲ და მისცა იგი ჳირვეულსა მას კაცსა და წარვიდა სენაკად თვისად შიშუელი. ვითარცა იხილა იგი მოწაფემან თვისმან³¹ შიშუელი, ჰრქუა მას: სადა³² არს მცირე იგი კოლობი. მამაო? ჰრქუა მას³³: მიმიცემია იგი. 5
10
15
20
25
30

³ რაჲვე C. ⁴ საწუთრომასაჲ] სოფლისაჲ C. ⁵ იყო] აქუნდა C. ⁶ პოიან C. ⁷ მტირალი] ტირნ იგი C. ⁸ ჰკითხველ C. ⁹ + თუ C. ¹⁰ ჰრქეს C. ¹¹ + მე C. ¹² სატანჯველად C. ¹³ + იგინი C. ¹⁴ თუ] ვითარმედ C. ¹⁵ მისციან] მიუვლიან C. ¹⁶ ეტყოდე C. ¹⁷ ~ ძმაო და ქამე C. ¹⁸ ხოლო — C. ¹⁹ აღაქვსანდროს C. ²⁰ + გზასა ზედა C. ²¹ + მე C. ²² ესე C. ²³ არს გლახაკი C. ²⁴ და— C. ²⁵ იგი] ესე C. ²⁶ + სა-უკუენესა მას C. ²⁷ იგი— C. ²⁸ + ჰქონდა ღლიასა რომელი C. ²⁹ აქუნ C. ³⁰ — და C. ³¹ თვისმან] მისმან C. ³² სად A ³³ + ბერმან C.

სადა მიკმდა. ჰრქუა მას ძმაჲან³⁴: სადა არს მცირე იგი სახარებაჲ³⁵? შვილო, იგი რომელი მეტყოდა ყოველთა ღღეთა³⁶, „განყიდე ყოველი რაჲ³⁷ გაქუს [220] და მიეც იგი გლახაკთა“*, მას ვჰყიდე³⁸ და მიციემიეს³⁹, რაჲთა მოგუტეს ჩუენ ფრიადი⁴⁰ ღღესა მას სასჯელი-სასა და დაუღვეთ წინაშე მისა კადნიერად⁴¹.

2. მოვიდა ოღესმე მამაჲ სერაპიონ დაბასა ერთსა ეგვპტეს და იხილა ვინმე მეძავი, რომელი ჯდა¹ კართა ზედა სახლისა თვისისათა². ჰრქუა მას ბერმან: მომელოდე მე³ აჲა მწუხრად, რამეთუ მინებს ყოფის შენ თანა. ხოლო მან ჰრქუა: კეთილ, მამაო, ეგრეთ⁴ ვყო. და ვითარ შემწუხრდა, მივიდა ბერი მისა. ხოლო მან შეიყვანა⁵ სენაკად⁶ თვსად⁷ და ვითარ დაჰჰა კარი, ჰრქუა მას ბერმან: მგებდი⁸. რამეთუ რჩული⁹ გჰპყრიეს, რაჲთა აღვასრულოთ¹⁰ იგი პირველად. დაღვა ბერი კანონსა თვსსა და¹¹ დაიწყო „დავითსა“¹² და¹³ ფსალმონ-ფსალმონად¹⁴ ილოცვიდა¹⁵ მისთვის, და შეისმინა მისი ღმერთმან¹⁶. ვითარ „დავითი“ დაასრულა ბერმან, დავარდა დედაკაცი იგი ქუეყანასა¹⁷. ხოლო ბერმან იწყო „პავლესა“, ზეპირით¹⁸ წარმოიტყოდა და ესრეთ აღასრულა კანონი თვისი. მაშინ დედაკაცი იგი გონებასა მოვიდა¹⁹ და ცნა, რამეთუ არა ცოდვისათვის მივიდა²⁰, არამედ რაჲთა სული მისი განარი [v]ნოს. შეურდა^{20a} ფერტთა მისთა და ჰრქუა²¹: ყავ სიყუარული, მამაო, და სადა იცი, ვითარ²² სათნო ვეყო ღმერთსა. მუნ²³ მიმიძელუ მე. ხოლო ბერმან შეიყვანა იგი ქალწულთა თანა მონასტერსა და მიუთუალა იგი წინამძღუარსა მათსა და ჰრქუა²⁴: მიითუალე²⁵ დაჲ ესე, დედაო, და ნურას დასდებ მაგას უღელსა მძიმესა და ნუცა საქმესა რასა²⁶ განუჩინებ თვსად, არამედ ვითარცა უნდეს ყოფის, ნება უყავ²⁷. და ვითარცა დაყო²⁸ მცირედ²⁹, თქუა: მე ცოდვილი ვარ და მინებს, რაჲთა მწუხრითი-მწუხრად ვჰამო³⁰. და ყო ეგრე. და კუალად შემდგომად მცირედთა ღღეთა თქუა: მე ღიადი ცოდვაჲ მაქუს და მინებს, რაჲთა მეოთხესა ღღესა ვჰამო

³⁴ + მან C. ³⁵ + მამაო. მიუგო ბერმან C. ³⁶ + ვითარმედ C. ³⁷ ყოველი რაჲ; ყოველივე რაჲცა C. ³⁸ მიჰყიდე C. ³⁹ მოციემია C. ⁴⁰ ფრიად C. ⁴¹ + შვილო C.

2. — B; C:96. ¹ ჯდა დგა C. ² და C. ³ მე—C. ⁴ ეგრე C. ⁵ + იგი C. ⁶ სენაკსა + შინა C. ⁷ თვისა C. ⁸ + მე C. ⁹ რჩული სჯული C. ¹⁰ აღვასრულო C. ¹¹—და C. ¹²—თავითგან C. ¹³ და—C. ¹⁴ ფსალმუნ ფსალმუნ C. ¹⁵ ილოცვიდაჲ ჰყოფდა ლოცვასა C. ¹⁶ + და C. ¹⁷ + ზედა C. ¹⁸~ზეპირით პავლესა + და C. ¹⁹ მოვიდა C. ²⁰ + მისა C. ^{20a} შეუვრდა C. ²¹ + მას C. ²² ვითარმედ C. ²³ მუნ—C. ²⁴ + მას C. ²⁵ მიიყვანე C. ²⁶ რას C. ²⁷ უყავ ეც C. ²⁸ დაყუნა C. ²⁹ მცირედნი + ღღენი C. ³⁰ ვჰამედ + პურსა C.

* შდრ. მარკოზ 10, 21.

პური. და ყო ეგრეთ³¹. და მერმე მცირედთა დღეთა შემდგომად ევედრა წინამძღუარსა³² მონასტრისასა და ჰრქუა, რამეთუ: ფრიად შევაწუხე³³ ღმერთი ურჩულოებითა³⁴ ჩემითა, არამედ³⁵ ყავ სიყუარული და შემაყენე სენაკსა ერთსა და კარს³⁶ დაყავ. ხოლო წინამძღუარი იგი ერჩდა მას და ყო ეგრეთ³⁷, ვითარცა ევედრა მას. და ეს[რეთ] [221] ღმერთისა მიმართ სათნოებითა³⁸ აღასრულა³⁹ ნეშტი⁴⁰ იგი ეამი⁴¹ ცხობრებისა მისისაჲ⁴². M₁

ნეტარისა დედისა სარამსთჳს

1. ნეტარსა დედასა სარას ათურამეტსა წელსა¹ ჰბრძოდა ეშმაკი სიძვისაჲ. და არასადა ილოცა, რაჲთამცა განეშორა მისგან ბრძოლაჲ იგი, არამედ ესე ხოლო თქვს: ღმერთო², მომეც ძალი. იტყოდეს მისთვისე ნეტარისა სარაჲსათჳს, ვითარმედ აურევებდა ოდესმე სული სიძვისაჲ და გულსა მოუვლენ³ სოფლისა ამის ამაოებასა, ვითარცა იტყვს ეკლესიასტე: „ყოველივე ამაჲოვა⁴“. ხოლო იგი არა მიერჩდა. შიშითა ღმერთისაჲთა და მარხვითა აღკდა ერთსა შინა დღესა⁵ ერდოსა ზედა⁶ თჳსსა ლოცვად და ეჩუენა მას სული იგი სიძვისაჲ კორციელად⁷ და ჰრქუა მას: შენ მძლეა მე, სარა? ხოლო მან ჰრქუა⁸: მე არა გძლე⁹, არამედ უფალმან ჩუენმან იესუ ქრისტემან. M₂

2. გვთხრობდეს მისთვისე¹, ვითარმედ მდინარესა ზედა იყოფოდა სამეოც წე[ლ] და არა შთახედნა², არცა იხილა მდინარე იგი. M₃

3. მო-ვინმე-ვიდეს სამნი¹ ბერნი მისსა, დიდნი² მეუღაბნოენი, და იტყოდეს გზასა³ [V] ურთიერთას: დავამდაბლოთ ბუნებაჲ⁴ ამის ბერისაჲ. და ჰრქუეს მას: ეკრძალე, ნუუუყუე გონებაჲ აგიმალდდეს. M₄

³¹ და კუალად შემდგომად მცირედთა დღეთა თქუა მე დიდი ცოდნაჲ მაქვს და მინებს რაჲთა მეოთხესა დღესა ეკპო პური და ყო ეგრეთ — C. ³² + მას C. ³³ + მე C. ³⁴ უსჯულოებითა C. ³⁵ არაჲედ — C. ³⁶ + მისი C. ³⁷ ეგრე C. ³⁸ სათნოებით C. ³⁹ აღასრულნა C. ⁴⁰ ნეშტი C. ⁴¹ ეამთა C. ⁴² მისისათანი C.

1. — B; C: 102v. ¹ ათურამეტსა წელსა] ათურამეტ წელ C. ² უფალო C. ³ მოუვლენ A. ⁴ ამაჲოვა] ამაო არს C. ⁵ — დღესა შინა C. ⁶ ზედა — C. ⁷ ჯორციელად სული იგი სიძვისაჲ C. ⁸ + მას C. ⁹ + შენ C.

2. — B; C: 103. ¹ მისა C. ² + და C.

3. — B; C: 103. ¹ სამნი] ორნი C. ² — დიდნი მისა C. ³ — გზას იტყოდეს C. ⁴ ბუნებაჲ] გონებაჲ C.

11 და სთქუა, ვითარმედ: აჰა, ესერა⁵ განშორებულნიცა მოვლენ⁶ კურ-
თხევად ჩემგან, დედაკაცისაგან⁷. ხოლო მან თქუა: დადაცათუ ბუ-
ნებითა⁸ დედაკაცი ვარ, არამედ არა გონებითაცა. M₄

4. მერმე¹ თქუა ნეტარმან სარა: უკუეთუ ვილოცო ღმრთისა
5 მიმართ, რაათა ყოველი კაცი აღეშენებოდის ჩემდა მომართ, გარნა
თუ კაცად-კაცადსა შეუფრდებოდი მისთა კართა ზედა სინანულით,
არამედ უფროაჲს—ლა ვილოცვიდე ღმრთისა მიმართ, რაათა გონებაჲ
ჩემი წმიდა იყოს ყოველთა მიმართ კაცთა. მერმე თქუა²: გან-რაჲ-
თენდის³, მოვიკსენებდი სიკუდილსა⁴, თუალთა წინაშე ჩემთა⁵ მეზ-
10 ყრის⁶ იგი, ვიდრე დაღამებამდე⁷, და ღამე ყოველ⁸ ეგრეთვე⁹. M₅

5. მივიდეს ოდესმე სკიტელნი ნეტარისა სარაჲსა¹ და მან და-
უგო მათ ხილი. ხოლო ბერთა მათ დაუტევეს კეთილი იგი და მედ-
გარსა მას ჰამდეს. და მან ჰრქუა მათ: ნანდვლვე² სკიტელნი
ხართ³. M₆

ნებარისა ღელისა სწახლიკიკისა

15

1. [222] თქუა ნეტარმან სწახლიკიკე²: შვილო³, ყოველთა
1 გვცნობიეს ცხორებაჲ, არამედ თვისთა უღებებითა⁴ დავაკლებთ⁵
თავთა თვისთა.

2. მერმე თქუა: ჯერ-არს ჩუენდა, რომელთა-ესე აღთქუმაჲ
20 აღგკრჩევიეს¹, რაათა სიწმიდე² ყოვლითა სიმტკიცითა შევიკრძა-
ლოთ³, რამეთუ ერის-კაცთაცა შორის⁴ საგონებელ⁵ არს, ვითარმედ
მათ შორისცა არს⁶ სიწმიდე⁷. არამედ მუნ თანა-ექვეყინ⁸ სიბნ[ე]-
ლეცა⁹, ამისთვის რამეთუ სხუათა მათ საცნობელთაგანცა¹⁰ მარადის
ცოდვენ, რამეთუ ხედვენ უშუერად და იცინიან უწესოდ. M₂

¹+მარტოდ C. ²მოვლენ⁶ C. ⁷~კითხვად ჩემდა დედაკაცისა C. ⁸ბუნებით C.

4. B:396v. C:193; ¹მერე—B. ²თქუა იტყოდა BC. ³გან-რაჲ-თენის B.

⁴+ და BC. ⁵ჩემთა — BC. ⁶მიყრიოდ BC. ⁷დაღამებამდე BC. ⁸ყუელ A.

⁹ეგრევე BC.

5. — B; C:103v; ¹სარაჲსა C. ²ნანდვლვე C. ³+ თქუენ მამანო C.

1. B:303v; C:97. ¹სწახლიკიკისი B, სუინკლიტიკისი C+რომელი იყო სეფე-
წული BC. ²სუინკლიტიკე C. ³შვილო C. ⁴უღებებითა BC. ⁵+ მას BC.

2. B:303v; C:97. ¹აღუგორჩევიეს C. ²სიწმიდე B. ³შევიკრძალოთ C. ⁴ერი-
სკაცთა შორისცა B, ერისა კაცთა შორისცა C. ⁵საგონებელ — B. ⁶არს საგონებლვე
B. ⁷სიწმიდე B. ⁸ექვეყინ BC. ⁹სიბნელეცა სიბილწეცა C. სიბილწეცა C. ¹⁰მათგან
საცნობელთა BC.

3. მერმე თქუა: განვიფრთხოთ, რანეთუ საცნობელთა ამათგან ჩუენთა¹ მპარაენი შემოვლენ, დაღათუ ჩუენ ვერ გვცნობიეს, რამეთუ ვერ შესაძლებელ არს სახლსა, რომელსა სარკუმელნღ ღებულნი დგენ და² კუამლი გარჷთ შევიდის³, ვითარმცა შინაგან არაჲ⁴ დაშენ⁵ საცნობელად ამის სიტყუსა⁶ სახედველთა, სასმენელთა, საყნოსელთა, პირსა, სასასა⁷, კელთა⁸ შეხებასა.

4. მერმე თქუა: ვიქმნეთ¹ უკუეთუ² მეცნიერ ვითარცა გუელნი და უმანკო ვითარცა [v] ტრედნი, გონიერადმცა განვეწყობვით³ საფრკეთა⁴ მათ მისთა მიმართ გულის-სიტყვთა ჩუენითა, რამეთუ რომელ⁵-იგი თქუსა⁶, იყვენით ბრქენ ვითარცა გუელნი, ამისთვის უთქუამს, რაჲთა არა უმეცარ ვიყვენთ⁷ ზედა—მოსლვასა მას და კელოვნებასა ეშმაკისასა⁸. რამეთუ მსგავსი მსგავსისაგან უადვილეს⁹ საცნაურ იქმნის, ხოლო უმანკოებაჲ იგი ტრედისაჲ საქმეთა მათ სიწმიდესა აჩუენებს¹⁰. M₁₈

ჰკითხეს¹ ნეტარსა სვნტლიკიკეს²: უკუეთუ სრულ და³ კეთილ არსა⁴ უბოვარებაჲ⁵? ხოლო მან თქუა: და ფრიადცა კეთილ არის⁶ შემძლებელთათვის, [რამეთუ რომელთა დაუთმონ ამათ კორცთა პირსა, აქუს სულსა ლხინი დიდი. და ვითარცა-იგი მტკიცედ მოქსოილი სამოსელი ფერკითა დათ[რ]გუნვითა და მაგრიად დაწურვითა განირიცხის და განისპეტაკის, ეგრეცა ძრიელი სული, რომელმან ნეფსით მოიპოის უბოვარებაჲ⁷. უფროჲსად განძლიერდეს⁸]*. M₅

6. მერმე თქუა: რომელნიმე¹ საჩინოსა მას² სიმდიდრესა დიდითა შრომითა³, ზღუასა [223] შინა ძვრის-ხ[ი]ლვითა შეიკრებენ⁴ და მრავლად შეიძინებენ⁵, და უმრავლესისათვის გული უთქუამს⁶, და

3. B:303v; C:97. ¹ ამათ ჩუენთაგან BC. ² საკუმელნი ღებულნი დგენ და—BC. ³ გერეთ შევიდოდის A, გარეთ შევიდეს C. ⁴ შინაგანი არა BC. ⁵ დამაჲა BC. ⁶ ამათ იტყუს B, ამას იტყუის C. ⁷ საყნოსელთა პირსა სასასა] და BC. ⁸ კელითა BC.

4. B:304; C:97v¹ ვიქმნეთ BC. ² უკუე BC. ³ განვეწყობით BC. ⁴ საბრკეთა C. ⁵ რომელი BC. ⁶ თქუს C. ⁷ იყვენთ B. ⁸ ეშმაკისა B. ⁹ უადვილეს] უადრეს BC. ¹⁰ სიწმინდისათა აუწყებს BC.

5. B:304; C:98. ¹ + მასე BC. ² სუიკლიტიკეს C. ³ სრულ და — BC. ⁴ არს B. ⁵ უბუვარება A. ⁶ არს BC. ⁷ უბუვოიარება A. * კაევბში მოთავსებული ტექსტი BC — ში არ დაიძებნა.

6. B:304; C:98. ¹ რომელმანე A. ² ამას BC. ³ † და BC. ⁴ შეიკრებენ A. ⁵ შეიძინებენ A. ⁶ უთქუამს A.

1 რომელი-იგი კელთა აქუნ, არად შეურაცხიედ, და რომელი-იგი არა აქუნ, მისთვის იარებიედ⁷. ხოლო ჩუენ, რომელი-იგი საძიებელ არს მისგანცა⁸ არაძვე⁹ რად გუაქუს და არა გუნებაეს¹⁰ შრომის, რაძ-თამცა მოვიდეთ¹¹ რაძმე ღმრთისა შიშისათვს.

მერმე თქუა: ვითარცა-იგი საფასე¹² საჩინოა განილიის, ეგრეთვე¹³ სათნოებაა გამოჩინებული განირყუნის, და ვითარცა-იგი ცკლი ცეცხლმან დაადნვის, ეგრეცა სული ქებამან დაჰქსნის და მო-ულის¹⁴ ძალი მისი¹⁵. M₁₀

10 მერმე თქუა: არს მწუხარებაა რომელიმე კეთილ და სიბა-რულ არს, და მწუხარებაა რომელიმე განჰხრწნის კაცსა, რამეთუ კეთილისა მწუხარებაა რომელიმე თვსთა ცოდვათათვს არნ ურგავა და სულ-თქუმაა და რომელიმე მოყუსისა უმეცრებისათვს და რომელიმე რაძთა არა კეთილისა მისგან გულს-მოდგინებისაგან დაეცეს და რომელიმე, რაძთა სძულს ამას და [v] კეთილსა მიეწიოს.

15 ესე სახენი ჰეშმარიტისა მის მწუხარებისანი არიან. ხოლო არს კუ-ალად რაძმე მტერისაძცა, რომელი რეცა ამასვე სახესა ზედა შე-ეტყუების, რამეთუ შთაუგდის მანცა მწუხარებაა, უმეცრებითა სავსე, რომელთა ვიეთმე ურვა ჰრქუან; არამედ უღირს კაცსა, რა-ძთა ესე სული ლოცვითა და გალობითა განიშოროს.

20 8. მერმე თქუა: ჰერ-არს ჩუენდა, რომელ¹ ეშმაკთაცა² ზედა³ ყოვლით კერძო⁴ შევიპურნეთ, რამეთუ გარეშეცა ზედა მოგვეკლენ და შინაგან⁵ გულის-სიტყუანი⁶ აღგუძრვენ⁷ და სული მსგავსად ნა-ვისა⁸ გარეშეთა მათგან სამნაკეცთა ღელვათა დაეცემინ, და ოდეს-მე⁹ შინაგან წყლის-დასაკრებელისა მისგან ადგილისა დაინთქმინ¹⁰.

25 ეგრეცა ჩუენ ოდესმე¹¹ გარეშე საქმითა¹² ვცოდავთ და წარვეწყმდე-ბით და ოდესმე¹³ შინაგან გულის-სიტყუათაგან განვიხრწნებთ. არამედ გკლირს, რაძთა გარეშე კერძოცა სულთა მათ ზედა მოს-ლვასა ვეკრძალნეთ [224] და კუალად შინაგან გულის-სიტყუათა ვეკრძალნეთ და ¹⁴ განვიწმედდეთ არაწმიდებისაგან.

⁷ რომელი-იგი კელთა... იარებიედ—BC. ⁸ მისკანია BC. ⁹ არა BC. ¹⁰ გკნე-ბს BC. ¹¹ მოვიდეთ BC. ¹² საფასე B. ¹³ ეგრეცა BC. ¹⁴ მიუღის B. ¹⁵ მისგან BC.

7. — BC.

8. B:304; C:98. ¹ რომელ] რა BC. ² ეშმაკთა BC. ³ ზედა] მიმართ BC. ⁴ კერძოვე BC. ⁵ შინაგანცა C. ⁶ გულის-სიტყუათა BC. ⁷ აკვძრვენ B, აღ უძძრვენ C. ⁸ + ოდესმე BC. ⁹ + კუალად BC. ¹⁰ დაინთქმინ B. ¹¹ ოდესმე — C. ¹² საქმით BC. ¹³ + კუალად BC. ¹⁴ ვეკრძალნეთ და — BC.

9. მერმე თქუა: გუაქუს აქა უზრუნველობაა², რომელი ჰგონებდეს მტკიცედ³ დგომასა, ეკრძაღენ, ნუ[უ]კუე დაეცეს უჩინოსა შინა, ზღუასა ვალთ⁴, რამეთუ ზღუად უწესს⁵ ამას სოფელსა გალობით შესხმელი⁶ დავით. არამედ ზღუასა შინა რომელნიმე ადგილნი კლდოან⁷ არიან და რომელნიმე მკეციოთა სავსე და რომელნიმე მყუდრო^{7a} და ჩუენ მყუდროთა⁸ ადგილთა შინა⁹ ვალთ, ვითარცა ნავითა, ხოლო ერის¹⁰-კაცი საჭირველთა მათ შინა ვლენან. ხოლო¹¹ ჩუენ დღისაგანსა¹² ვალთ, რამეთუ მზე¹³ იგი სიმართლისაჲ წინა გვძღვს ჩუენ¹⁴. ხოლო იგინი დამეა შინა ვლენან, რამეთუ უმეტრებითა მით მიმოიტაცებიან. არამედ შესაძლებელ იყო¹⁵, ვინ უწყის ერის¹⁶-კაცისაჲ მის, რომელი ზამთარსა¹⁷ შინა ვალს და ბნელსა¹⁸, გამოდგინებად¹⁹ ნავისა თვისისა²⁰ გებულად, უკუეთუ შურებოდის²¹ და იღვკებდეს²². და ჩუენ კუალად²³ რომელნი-ესე ყუდროსა²⁴ ვალთ, [v] დავინთქნეთ²⁵, უკუეთუ საკე²⁶ იგი სიმართლისაჲ გაუტეოთ²⁷.

მერმე თქუა: ვითარცა შეუძლებელ არს ნავისა თვნიერ²⁸ სამშუქალთა²⁹ შენზადებისა³⁰, ეგრეთცა³¹ შეუძლებელ³² არს ცხორებაჲ თვნიერ³³ სიმდაბლისა.

10. მერმე თქუა: დიდი შრომაჲ არს და ღუწოლაჲ მათდა², რომელნი მოუვლენან³ ღმერთსა წინაჲთ, ხოლო მერმე სიხარული⁴ მიუწოდომელად გარდაიქცის, [ვითარცა-იგი ვინ, ცეცხლსა აღაგზნებნ და პირველ თულნი აღევსნიან კუამლითა და ცრემლნი წარმოსცვიან, და მაშინ შეუძლის და აღაგზნის, და რამეთუ თქუმულ არს: ღმერთი ჩუენი ცეცხლ შემწუველ არს, რაჲთა საღმრთოჲ იგი ცეცხლი სულთა შინა ჩუენთა ცრემლითა და სულ-თქემითა აღვაგნანათ⁵. M₁

9. B: 311; C: 91. ¹ + არა BC. ² + რამეთუ იტყვს წერალი BC. ³ მტკიცედ—BC. ⁴ ვართ B. ალწეს A. ⁵ გალობით მესხსიელი მგალობელი BC. ⁷ კლდოკან BC. ^{7a} ყუდრო B. ⁸ ყუდროთა B. ⁹ — შინა ადგილთა BC. ¹⁰ ერისა BC. ¹¹ ხოლო და BC. ¹² დღისისაგანსა B. ¹³ მზე B. ¹⁴ ჩუენ—BC. ¹⁵ იყოს BC. ¹⁶ ერისა C. ¹⁷ ზამთარსა მნელთა მათ BC. ¹⁸ და ბნელსა — BC. ¹⁹ გამოდგინებაჲ B. ²⁰ თვისისა BC. ²¹ შურებოდის მუკაობდეს BC. ²² და იღვკებდეს C. ²³ კუალად — BC. ²⁴ + შინა BC. ²⁵ დათქმა B, დანთქმა C. ²⁶ საკე B. ²⁷ განუეთ BC. ²⁸ ნავისა თვნიერ ნავისაჲ თვნიერად BC. ²⁹ სამრქუალთა B, სამსქუალთა C. ³⁰ მემზადებაჲ B ³¹ ეგრეთცა B, ეგრეთცა C. ³² შეუძლებელ შეუყანებელ B, შეუყანებელ C. ³³ თვნიერად BC.

10. B: 311v; C: 93. ¹ — დიდი ღუაული არს და შრომა BC. ² მათა B. ³ მოუვლენ BC. ⁴ სიხარულად BC. ⁵ კაეებში ჩასმული ტექსტი BC-ში არ დაიქმენა.

16. შუა საუკუნეთა ნო ელები...

11. მერმე თქუა: კეთილ არს ყოლადგე არა განრისხებამ. უკუ-
ეთუ იყოს კულად¹ საზომიცა დლისამ, არა მოცემულ არს შენდა
სალმობისა მისთვის. რამეთუ იტყვს: მზჭ ნუ დაგასწრობნ. ხოლო
შენ სდგა [225] და სდროებ, ვიდრემდის ყოველნი ჟამნი ცხორე-
ბისა შენისანი წარკდენ, ანუ არა იცია² დლისა მის სიბოროტე³ თვისი
5 რასა⁴ აღიძულებნ⁵ კაცსა, რომელმან შეგაწუხა შენ? არა იგი არს.
რომელმან გავნო შენ⁶, არამედ ეშმაკი არს, მოიძულე სალმობამ⁷ და
ნუ ეძიებ⁸ სნეულსა მას. M₁₃

12. მერმე თქუა: ვითარცა ვერ შესაძლებელ არს, ვითარმცა
10 იგივე ერთ-სახედ მდლოცა¹ იყო და თესლცა, ეგრეცა² შეუძლე-
ბელ არს ჩუენდა, ვიდრე ესე ამის სოფლისა³ დიდებამ გუემოსოს¹,
ზეცისა ნაყოფისა⁵ გამოლებად.

13. მერმე თქუა: დიდი ჰირი არს კაცისა¹ მისთვის², რომელმან³
საქმითა⁴ თვისითა⁵ ცხორებამ არა წარკმართოს⁶ და სხუათა სწავლად
15 კელი შეყოს⁷, ვითარცა-იგი, ვის სახლი უთქნ⁸ უსუსური და უცხო-
ნი შეიყვანნის და ავნის მათ სახლისა მის დაცემითა. ეგრეთცა⁹
მათ¹⁰ პირველად თავნი თვისნი კრძალულად არა აღაშენნეს¹¹ და რო-
მელნი მოვიდოდეს მათდა¹² სწავლად, მათ თანავე წარწყმდეს¹³,
რამეთუ სიტყვთ ცხორებამ მოასწავეს და სახითა მით¹⁴ [v] სიბო-
20 როტისადათა¹⁵ მოლუაწეთა მათ უფროდასა¹⁶ ავენეს¹⁷. M₁₂

14. მერმე თქუა: ვითარცა-იგი გესლოანთა¹ მათ მკეტოთა ძლიე-
რი წამალი წარსდევნის, ეგრეცა გულის-სიტყუათა საძაგელთა²
ლოცვაჲ³ წარიოტებს⁴. M₃

11. B:304v; C:99. ¹ ~ კულად იყოს BC. ² იცით B, იცითა C + თქუამდ კმა
არს BC. ³ სიბოროტე B. ⁴ რამესა BC. ⁵ ეძულობ B, იძულობ C. ⁶ შენ — B. ⁷ + იგი
B. ⁸ ეძილობ B, იძულობ C.

12. B:304v; C:99. ¹ მდლოცა A, მდლოცა C. ² ეგრეთცა B. ³ სფლისა B.
⁴ გუემოსის BC. ⁵ ნაყოფისა C.

13. B:305; C:99. ¹ კაცისა C. ² მისთვის — BC. ³ რომელსა BC. ⁴ საქმით BC.
⁵ თვისი B, თვისით C. ⁶ წარემართოს BC. ⁷ სწავლად კელი შეყოს ასწავებდეს BC.
⁸ ~ უდგნ სახლი BC. ⁹ ეგრეთცა B. ¹⁰ ამათ BC. ¹¹ აღაშენნეს B. ¹² მათ B. ¹³ წარწყმი-
დნეს BC. ¹⁴ სახისა მის BC. ¹⁵ სიბოროტითა BC. ¹⁶ უფროდასა BC. ¹⁷ ავენეს მავნე-
ბელ ეკმნეს BC.

14. B:205; C:99v. ¹ გესლოანთა B. ² გულის-სიტყუანი საძაგელნი BC.
³ ლოცვან + და მარბვან BC. ⁴ წარიოტნის BC.

15. მერმე თქუა: უკუეთუ კრებულსა შინა¹ ხარ, ნუ იცვალბე ადგილსა, უკუეთუ არა დიდად გვენოს. ვითარცა² მფრინველმან რაჲ³ დაუტევის კუერცხნი და დალპიან და უშვილო იქმნიან. ეგრეთცა⁴ მონაზონი, გინა⁵ ქალწული, განჯმის და⁶ მკუდარ იქმნის⁷, რომელი ადგილითი-ადგილად იცვალბენ. M₆

5

16. მერმე თქუა: ნუმცა შევიტყუებს შენ ამის სოფლისა¹ მდიდართა² საშუებელი, ვითარმცა საკმარი რამე გემოჲ იყო მას³ შინა, რამეთუ იგინი მრავალ-სახეთა მათ⁴ სანოვაგეთა⁵ კელოვნებასა პატავსცემენ. არამედ შენ მარხვითა და შეურაცხითა მით სანრდელითა მათთა მათ მრავალფერთა⁶ საკმელთა⁷ ზეშთა ექმენ, რამეთუ წერილ არს: „სული მადლარი გულსა ემღერინ“⁸. ნუ განსძლები პურიითა, რაჲთა⁹ არა გული გითქუმიდეს ღვ[226]ნოსა⁹. M₄

10

17. მერმე თქუა: მრავალნი იყვნეს მთასა გარე, რომელნი² ერისგანთა³ საქმესა იქმოდეს და წარწყმდეს. რამეთუ არს, რომელი ერსა შორის იქცეოდის⁴ და გონებითა მარტო-ქმნულ არს და აოს, რომელი მარტო-ქმნულ არს⁶ და გონებითა ერსა⁷ შორის იქცევა. და ორივე ეს⁸ შესაძლებელ არს კაცთა შორის ყოფად.

15

18. მერმე თქუა: მრავალ¹ არიან საწერტელნი ეშმაკისანი²: ოდეს უბოვარებითა³ ვერ შეარყის⁴ სული, სიმდიდრე⁵ წინა-უყვის⁶ საუცრად⁷; ოდეს გინებითა და ყუედრებითა ვერ შეუძლის, ქებაჲ და დიდებაჲ წინა უყვის: ოდეს სიმრთელისაგან იძლიის, მაშინ⁸ სალმობაჲ შეაყენის⁹ გუამსა¹⁰; უკუეთუ კუალად გემოთაგან ვერ შეუძლის ცთუნებად, მიერთგან უნებლითა¹¹ სალმობითა აზმნობნ გარ-

20

15. B:305; C:99v. ¹ შს BC. ² ჰიი BC. ³ + უსრულნი BC. ⁴ ეგრეთ BC. ⁵ + თუ BC. ⁶ + გინა თუ C. ⁷ + სარწმუნოებისაგან BC.

16. B:305; C:99v. ¹ სოფლისა C. ² მდიდართა - მათ BC. ³ მას BC. ⁴ მათ სახესა მას BC. ⁵ სანუვაგესა B, სანუვაგესა C. ⁶ სანრდელთა... მრავალფერთა — BC. ⁷ საკმელთა BC. ⁸ რამათა და BC. ⁹ ღვინის B.

17. B:305; C:100. ¹ + ვითარმედ BC. ² რლიჰინის B. ³ კაცთა B. ⁴ იქცევის BC. ⁵ მარტო B. ⁶ ქმნულ არს ეყოფის BC. ⁷ ერს A. ⁸ ორე ორივე BC.

18. B:305; C:100. ¹ მრავალ-სახე BC. ² ეშმაკისა საწერტელნი BC. ³ უბოვრებითა BC. ⁴ შეარყის C. ⁵ სიმდიდრე B. ⁶ წინა უყვის წინა დაუპყრის BC. ⁷ საცთურად BC. ⁸ მაშინ — BC. ⁹ შეაყენის BC/ ¹⁰ გუამსა—BC. ¹¹ უნებლითა+მით BC.

* შდრ. იგავ. 27, 7.

- დადრეკად სულსა მას¹². რამეთუ ღმრთისაგან გამოითხოის¹³ და
 ✓ საღმობაჲ მძიმე¹⁴ და ძრიელი¹⁵ მოაწიის, რაჲთა¹⁶ მის მიერმცა¹⁷
 სულ-მოკლე ქმნა¹⁸ კაცი იგი და დაუბნელა¹⁹ გონებაჲ ღმრთისა მი-
 მართ სიყუარულისათჳს²⁰. დაღათუ²¹ ასოჲ მოგუ [v] ვარდებოდის²²,
 ✓ 5 გინა ქურვებითა ძრიელითა²³ შეიწუებოდი და მიპითა²⁴ წურითთა²⁵
 გარდარეულითა²⁶ განჰკმებოდი, უკუეთუ ცოდვილ²⁷ ხარ და ესე
 გვენების, მოიკსენებდ მერმესა მას სატანჯველსა²⁸ და საუკუნესა²⁹
 მას ცეცხლსა, და მსაჯულისა³⁰ მის განჩინებასა³¹ და³² პატივისასა³³,
 და ნუ სულ-მოკლე იქმნები, არამედ უფრომსად³⁴ გიხაროდენ, რა-
 10 მეთუ მოხედვა ყო შენ ზედა ღმერთმან³⁵. და ყოლად საქებური³⁶
 სიტყუაჲ ენასა ზედა გაქუნდინ, რომელ³⁷ თქუმულ არს: „სწავლით
 განმსწავლა მე უფალმან და სიკუდილსა არაჲ³⁸ მიმცა მე“*. რკინაჲ
 ხარ³⁹ და ცეცხლითა მით⁴⁰ განიყრი, უკუეთუ კუალად⁴¹ მართალი
 ხარ და ესრეთ⁴² უძღურ⁴³ ხარ⁴⁴, დიდისაგან სათნოებისა უდიდეს-
 15 სა⁴⁵ პატივსა მიიცვალე⁴⁶: ოქროჲ ხარ, არამედ ცეცხლითა მით
 უგამოუცდელეს⁴⁷ იქმნები. მოგეცა შენ ანგელოზი, მკლომი კორ-
 ცთა ზედა, გიხაროდენ და იხილე, ვისდა⁴⁸ მსგავს ქმნულ ხარ⁴⁹? რა-
 მეთუ პავლს⁵⁰ ნიქსა⁵¹ ღირს ქმნულ ხარ⁵², რამეთუ ქურვებითა
 ✓ გაპოცადები და ყინელითა განის[227]წავლები, რამეთუ⁵³ იტყვს
 20 წერილი: „განვლეთ ჩუენ ცეცხლი და წყალი, ამიერიტგან განსასუე-
 ნებელი განმზადებულ არს“⁵⁴*. უკუეთუ მიემთხვო⁵⁵ პირველსა მას,
 მოელოდე მეორესა მასცა⁵⁶ და მოთმინებით ღაღადებდ⁵⁷ წმიდისა
 მის სიტყუასა, რომლისათჳს⁵⁸ იტყვს: „გლახაკ და საღმობასა შინა
 ვარი მე, ღმერთო⁵⁹. მაცხოვარებამან⁶⁰ შენმან⁶¹ მარადის შემიწ-
 25 ყნარა მე“***. რამეთუ⁶² მისგან⁶³ რჩეულ⁶⁴ იქმნეთ⁶⁵ სამებისა მიერ.

¹² სულსა მას განდრეკად BC. ¹³ გამოითხოის B. ¹⁴ მძიმე B. ¹⁵ ძლიერი BC. ¹⁶ რაჲთა მცა BC. ¹⁷ მიერმცა] გამო BC. ¹⁸ იქმნა BC. ¹⁹ დაუბნელდა BC. ²⁰ + არა-
 მელ B. ²¹ დაღათუ BC. ²² მოგვარდეს BC. ²³ ძლიერითა BC. ²⁴ მიმცა] მის თანა
 B. ²⁵ წურითითა BC. ²⁶ გარდარეულითა—BC. ²⁷ ცოდვილი C. ²⁸ მერმესა მის სა-
 ტანჯველთა BC. ²⁹ საუკუნოსა B. ³⁰ სატანჯველისა A. ³¹ განჩინებულსა A.
³² და — BC. ³³ პატივისა A. ³⁴ უფრომსად BC. ³⁵ ღმერთმან] უფალმან
 BC. ³⁶ საქებელი + იგი BC. ³⁷ რომელი BC. ³⁸ არა BC. ³⁹ ხარ] იყავ BC. ⁴⁰ +
 გესლსა BC + მას C. ⁴¹ კუალად—BC. ⁴² ესრეთ B. ⁴³ უძღურ A. ⁴⁴ უძღურ ხარ]
 გვენების BC. ⁴⁵ უდიდესსა B. ⁴⁶ მიიცვალე C ⁴⁷ უგამოცდილეს BC. ⁴⁸ ვისა BC.
⁴⁹ ქმნულ ხარ] იქმნე BC. ⁵⁰ პავლს B. ⁵¹ + მას BC. ⁵² + მენ C. ⁵³ რამეთუ]
 არამელ BC. ⁵⁴ განმზადებულ არს—BC. ⁵⁵ მიემთხვე B, მიემთხვე C. ⁵⁶ მეორესა
 მას C. ⁵⁷ ღაღადებდი C. ⁵⁸ რომელსა BC. ⁵⁹ ღმერთო—BC. ⁶⁰ მაცხოვარებამან C.
⁶¹ + ღმერთო BC. ⁶² რაჲთა A. ⁶³ ამისგან BC. ⁶⁴ რჩეულ] სრულ BC. ⁶⁵ იქ-
 მნა A, იქმნეთ C.

* ფს. 117, 18.

** მღრ. ფა. 65, 12.

*** მღრ. ფა. 68, 30.

და მერმე იტყვს: „ჭირსა შინა ფართო მიყავ მე⁶⁶“, ესევეთართა შინა უკუე⁶⁷ სახეთა უფროასლა სულთა ჩუენთა ვწურთიდეთ, რა-ზეთუ თუალთა წინაშე არს მბრძოლი იგი ჩუენი. M7

19. მერმე თქუა: ნუმცა ვიურვით, უკუეთუ კორცთა უძრულები-
სა¹ ამისგან² და ვნებულებისა³ ზე-დგომად ვერ ძალ-გუედვას ლოც-
ვისა ჟამსა, გინათუ გ[ა]ლობად მალლითა კმითა. რამეთუ ამას ყო-
ველსა ვჰყოფთ, რაათა გულს-თქუმათაგან თავნი თვისნი განვიწმი-
დნეთ და რამეთუ მარხვაჲცა და ქუე-წოლაჲცა⁴ საძაგელთა გულის-
სიტყუათა[v]თჳს⁵ რჩულდებულ⁶ არს ჩუენდა⁷. აწ უკუეთუ სალ-
მობაჲ დაჰქსნის ამას⁸, სხვსათჳს მეტ არს სიტყუადცა. და რასა⁹
ვიტყვ, ვითარმედ მეტ არს?—და¹⁰ უფროასითა და უძრიელესითა¹¹
წამლითა¹² მით მაკუდინებელნი¹³ იგი ვნებანი დაშრტებიან. და ესე
არს დიდი მონაზონებაჲ¹⁴ სალმობათა შინა მოთმინებისაჲ¹⁵ და მად-
ლობით გალობისა შეწირვაჲ ყოველთა უძგობესისა მისთჳს¹⁶. აწ
უკუე¹⁷ თუალი მოგელთა? — ნუ¹⁸ მძიმე გიჩნს¹⁹, რამეთუ უძღებე-
ბისა²⁰ ჰურჰელი განვარდა²¹ ჩუენგან²², არამედ შინაგანითა მით
თუალითა დიდებასა მას უფლისასა განვიციდიდეთ²³; ყურნი დაგუ-
ეყვნესა²⁴? — ვჰმადლობდეთ ღმერთსა²⁵, რამეთუ ამოაჲსა²⁶ იგი
სასუმელთ²⁷ სრულიად განგუეშორა²⁸: კელთა-მე რაჲ²⁹ გუევნოა?—
არამედ შინაგანითა მით კელითა წინა-აღუდგეთ მტერსა³⁰, მბრძოლ-
სა³¹: უძრულებასა³² შეუპყრია³³ ყოვლით კერძო გუჲამი ჩუენი³⁴?—
არამედ შინაგანისა მის კაცისა სიცოცხლე³⁵ უფროას³⁶ აღორ-
ძინ[228]დების³⁷.

✓
5
10
15
20
ქ
ე

⁶⁶ მე — BC. ⁶⁷ უკუე — BC.

19. B:305v; C:101. ¹ უძღებებისა BC. ² ამისგან—B. ³ ვნებულები: [ა] კუევე-
ლებსა B, გუემულებისა C. ⁴ ქუეწოლაჲცა ქუეყანასა ზედა წოლაჲცა BC.
⁵ საძაგელთაჲს გულის-სიტყუათა BC. ⁶ შუღლებულ B, სჯულდებულ C. ⁷ + მჲ-
სო C. ⁸ ამას მით BC. ⁹ რაჲსა-და BC. ¹⁰ და არამედ ვითარცა BC. ¹¹ უძლიერესითა
B, უძლიერესითა C. ¹² + სენითა BC. ¹³ მაკუდინებელითა BC. ¹⁴ + საყუარელნო
C. ¹⁵ მოთმინებაჲ BC. ¹⁶ მისთჳს მის BC. ¹⁷ + რაჲ BC. ¹⁸ ნუმცა EC. ¹⁹ გჩნს B,
გჩნს C. ²⁰ + იგი BC. ²¹ განვადგეთ B. ²² ჩუენგან—BC. ²³ განვიციდი BC. ²⁴ დაგუ-
ეყვნესა C. ²⁵ ღმერთსა—BC. ²⁶ ამოაჲ BC. ²⁷ სასუმელი BC. ²⁸ + მჲსო C. ²⁹ ~ რაჲ
მე BC. ³⁰ მტერისა C. ³¹ მას მბრძოლსა BC, ³² უძღურებასა BC. ³³ შეუპყრისა
BC. ³⁴ ჩუენი შუენი BC + უძღურებასა C. ³⁵ სიცოცხლჲ B. ³⁶ უფროასდა B. ³⁷ აღ-
ბრძნდებინ B, აღორძნდებინ C.

* შდრ. ფს. 4, 2.

20. მერმე თქუა: რომელნი კრებულსა შინა¹ იყოფოდინა², მორჩილებისათვისმცა³ უფროა⁴ გულს-მოდგინე არიან, ვიდრე⁵ მარხვისათვის, რამეთუ რომელიმე შეურაცხებასა ასწავებს და რომელიმე სიმდაბლესა მოატყუებს. M₁₆

5 - 21. მერმე თქუა: არს მტერისაგანცა განგრძობილი¹ მარხვა², რამეთუ მისთა³ მოწაფეთა ყვიან ესე. აწ უკუე ვითარ გამოვალს⁴ საღმრთოა⁵ იგი და სამეფუთა⁶ მარხვა⁷ სამძლავროსა მისგან და საეშმაკოასა, ჩანს⁸, რამეთუ შემსგავსებულთა⁹ კანონითა¹⁰ ყოველსა ჟამსა ერთი საზომი მარხვა¹¹ გაქუნდინ შენ¹², ნუ ოთხ-ოთხით და¹³ ხუთ-ხუთით¹⁴ იმარხავ და მერმე¹⁵ დაჰკსნი, რამეთუ ესე არს ჩუეულებად მტერისა, რამეთუ საზომისა უმეტესი¹⁶ განმრყუნელი¹⁷ არს კაცისა¹⁸. ნუ ერთ-სახედ საჭურველსა მას¹⁹ შენსა შეაკაფ, რაათა არა შიშუელ იპოო²⁰ ბრძოლასა შინა და ადვილად შესაპყრობელ იქმნა²¹, რამეთუ საჭურვ[ე]ლ ჩუენდა ესე ჯორცნი²² არიან. ხოლო ზული, ვითარცა მოსაგრე²³, [v] არს მათ²⁴ შინა. და ორსავე ეკრძალე საქმრისათვის, ვიდრე ჰაბუკ ხარ და მრთელ, იმარხევდ²⁵, რამეთუ მომავალ არს სიბერე და უძღურება²⁶, ვიდრე ძალი-გიც²⁷, დაიუნჯებდ საზრდელსა, რაათა ოდეს არა ძალ-გედვას. ჰპოო²⁸. M₁₅

20 22. მერმე თქუა: ჯერ-არს ჩუენდა, რაათა კრძალულებით ვავლინებდეთ¹ სულთა. და რომელნი კრებულსა შინა იყვენეთ², ნუმცა ხოლო თავისასა³ ეძიებთ⁴ და ნუცამცა თვისსა⁵ ნებასა⁶ ჰმონებთ⁷, არამედ მისა მორჩილ იყვენი⁸, რომელი⁹-იგი სარწმუნოებით

20. B:306; C:101v; ¹ შინა|ჰორის B. ² იყოფიან, იყოფიან C. ³ მორჩილებითა B. ⁴ უფროა B. ⁵ + არა BC.

21. B:306; C:101 v. ¹ განგრძობილი BC. ² + და BC. ³ მისთაცა BC. ⁴ გამოვალს| გამოვარჩიოთ BC. ⁵ და სამეფუთა — BC. ⁶ ჩას B. ⁷ + მით BC. ⁸ კანონითა| საზომითა BC. ⁹ საზომი მარხვა| კანონი მარხვისა BC. ¹⁰ + შეილო C. ¹¹ და| გინათუ BC. ¹² + დლით BC. ¹³ მერმე + ჰმადითა მრავლითა ძალსა მას (მისსა C) BC. ¹⁴ უმეტესი| უფროა BC, ¹⁵ განმრყუნელ BC. ¹⁶ კაცისა BC. ¹⁷ მაკას B. ¹⁸ იპოო C. ¹⁹ იქმნე B. ²⁰ ~ ჯორცნი ესე BC. ²¹ მოსაგრე B. ²² მას C. ²³ იმარხევდი C. ²⁴ უძღურება B, უძღურობად C. ²⁵ ძალი-გიც BC. ²⁶ ჰპოო C.

22. B:306v; C:102. ¹ ვალებდეთ BC. ² იყვენ BC. ³ ~ თავისასა ხოლო BC. ⁴ ეძიებენ BC. ⁵ თვისა C. ⁶ ნებასა| გონებასა BC. ⁷ ჰმონებენ BC. ⁸ იყვენ BC. ⁹ რომელ B.

დადგინებულ იყოს მამად თქუენდა¹⁰. რამეთუ საზღვარსა თავნი თვისნი^{10ა} გამოგვკდიან¹¹, ესე იგი არს ერის¹²-კაცობისაგან¹³ ჩუეულე-ბისა გარეშე ქმნულ ვართ. აწ უკუე ვინაჲ-იგი განძებულ ვართ, ნუ-ლარამცა მას მუნსა¹⁴ ვეძიებთ. მუნ დიდებაჲ გუაქუნდა¹⁵, აქა მყულ-როებაჲ¹⁶, მუნ სიმრავლე¹⁷ ჭამადთაჲ¹⁸, აქა პურრცა ნაკლულევაანე-ბით¹⁹. M₁₇

23. მერმე თქუა: სოფელსა შინა რომელნიმე, ცოდვენ, არა ნეფ-სითცა² საპყრობილ[229]ესა მიეცნიან³; და ჩუენცა თვისთა ცოდვა-თათვს შევაყენეთ თავნი თვისნი, რაჲთა ნეფსითმან⁴ გულს-მოდგი-ნებაჲმან მეორე⁵ იგი სატანჯველი დაშრიტოს. იმარხავ თუ, ნუ სულ-მოკლე იქმნები და ნუცა ჰმიზეზობ სნეულეებასა, რამეთუ მრავალ-ნი⁶ არა იმარხვიდეს და მასვე საღმობასა შეცკვეს. იწყე⁷ თუ კე-თილსა, ნუ მართლუკუნ იქცევი მტერისა დაბრკოლებითა, რამე-თუ იგი შენითა მოთმინებითა დაეცეს.

[რამეთუ ნავითაცა რომელნი ვლინან წინაჲთ მარჯუესა ქარსა. დაუტევიან აფრაჲ და წარემართნიან, და თუ მერმე წინაჲთ კერძო მოექცის მათ ქარი, არამედ მენავეთა მათ ქარისა მის პირით მომ-თხუევისათვს ნავი იგი არა გარე-შეაქციან, არამედ მცირედ აფრა-სა მას დამოაპზვან და ლელვათა მათ ჰბრძვანედ და ნავსა მას ავლი-ნებდიან. ეგრეთცა ჩუენ რაჲამს წინააღდგომამან ქარისამან მოგვ-მართოს, აფრისა წილ ჟუარი აღვიპყრათ და ესრეთ ნავთსადგურსა მათ მივიწინეთ]*.

მე[v]რმე თქუა: ვითარცა-იგი წყობასა შინა მბრძოლთასა⁸ რა-ეჲმს ისარი წარმოასრულიან და წინა უკუენასა⁹ მას ბრძოლასა¹⁰ ადგილი უპყრიედ-ლა, მაშინ მიერთგან ყოვლისა უძრიელესი¹¹ იგი¹² იკადიან კრმალი¹³. ეგრეთვე¹⁴ ეშმაკათა¹⁵, ოდეს¹⁶ პირველნი

¹⁰ თქუენდა] მათ ზედა BC: ^{10ა} თვისნი თქუენნი] A. ¹¹ გამოგვკდიან] A, გამო-გვიკუთან C. ¹² ერისა C. ¹³ კაცობრიუსაგან BC. ¹⁴ მუნსა — BC. ¹⁵ ვაქუნდა A, გვაქუნდა BC. ¹⁶ ყუდრებაჲ BC. ¹⁷ სიმრავლე B. ¹⁸ საჭმელთაჲ B. ¹⁹ + ძმანი C.

23. B: 306v; C: i02. ¹ რომელნი BC. ² ნებსითცა C, ³ მიეცემან B. ⁴ ნებსით მან C. ⁵ მერმე B, მერმე C. ⁶ + არან რომელნი (რომელი B) BC. ⁷ იწყე C. ⁸ კავებში ჩასმული ტექსტი BC ნუსხებს არ აღმოაჩნდა. ⁹ მბრძოლთა + მათ BC. ¹⁰ უკუენ-სა BC. ¹¹ მბრძოლსა C. ¹² უქლიერში B, უძლიერესი C. ¹³ იგი — C. ¹⁴ + იგი C. + და BC. ¹⁵ ეგრეთცა B, ეგრეთცა C. ¹⁶ ეშმაკმან BC. ¹⁷ ოდეს] რა-ეჲმს C.

იგი საფრკენი¹⁷ წარმოასრულნიან¹⁸, მაშინ უკუანაქსენელი იგი¹⁹ იქადიან მახვლი²⁰, რომელ არს²¹ ანპარტავანება²².

24. მერმე თქუა: რავდენცა უმეტეს¹ წარემატნიან მოლუაწენი, ეგოდენცა უფროას-ლა მიემთხვნიან წინა-უკუნ მბრძოლთა². [არცა-
 5 ლა ყოველთა უცნობიეს საღმობაჲ, ესე იგი არს ყოლადვე ვითარ სახელ არს ამპარტავანებაჲ. უკუეთუ შენ იმარბვიდე და იხილო ვინ-
 მე უჯამოდ მჰამელი, გინა დიდად მეტყუელი ანუ მოძილი, ნუ ჰგონებ გონებასა შენსა, ნუცა გაკვრნ უდბებაჲ მისი. ეგრეთვე მსგავსად ყოველსა ზედა ცოდვასა ოდეს იხილო ვინმე, შეიკრძალე გონებაჲ შენი, ნუუკუე განჰგმო გულსა შინა შენსა. ყოლადვე ეკრძალე სა[230]ხედველთაგან და გონებისაცა, რამეთუ რომლისათვის იტყვს: ნუ განიკითხავთ. და შენ, რომელსა-ეგე თუალსა შინა შენსა დირე გიც, ვითარ ჰხედავ წუელსა თუალსა შინა სხვასა? ესრეთ განიკითხვედ თავსა თვსსა და ცოდვათა თვსთა, თანა-წარჰტედ და-
 15 უბრკოლებელად. გინა ვინმე ოდეს შეგაწუხოს, ნუ იტყვ გულსა შენსა, ვითარმედ მე მართალ ვარ, არამედ ღმრთისათვის მუჭლნი მოუღრიკენ, რაჟთა განჰმართლდე წინაშე უფლისა. არამედ ჰეშმარიტად გრწმენინ, ვითარმედ ცოდვამან შენმან განარისხა იგი, დავარდი ყოვლითა გულითა შენითა წინაშე ღმრთისა და ილოცვედ ცრემლითა მისსა მიმართ, რაჟთა დაამშვდოს გონებაჲ მისი. და მერმე მივედ და შეუვრდი მას და ესრეთ და[ა]ჭეროს ღმერთმან და განწმიდოს გონებაჲ მისი. და იქსენ ძმაჲ იგი შენი, ვითარცა ჰქრისტე შენთვის მოკუდა. ნუსადა იტყვ ბოროტსა სხვსათვის. და თუ ვინმე ასომ მოგკუეთოს, ნუცა ისმენ, რომელი სხვსათვის ბოროტსა
 25 იტყოდის, რაჟთა არა ორნივე აღიფხურნეთ. ნუცა კდემით და რის-[v]ხვით ეტყვ მას, რაჟთამცა არა იტყოდა ბოროტსა მას, რაჟთა არა უკუანაქსთა მას დაარლუევდე და წინა-უკუნსა აღაშენებდე. არამედ არქუ მას: ყავ სიყუარული და ნუ იტყვ ეგვევითარსა სიტყუასა. უკუეთუ არა ისმინოს, გზა ეც მას და ილტოდე მიერ. უკუეთუ ისმინო, თანა-ზიარ ხარ, ჰეშმარიტსა ვიტყვ. უკუეთუ არა იქმნა ვითარცა ჩჩკლი, რომელსა ხედავენ, დაუბრკოლებელ არნ, რამე-

¹⁷ †-მისნი B. ¹⁸ წარმოცალიერნის BC. ¹⁹ † უძლიერწისი B, უძლიერესი C.
²⁰ ~ მახვლი მისი იქადის B, მახული მისი აქადინ C. ²¹ რომელ არს — BC.

²² ამპარტავანება BC.

24. E:306v; C:102v. ¹ უმეტეს] უფროასად BC. ² ბრძოლთა B.

თუ ჩივლ არიან გონებითა და არა უწყიან, რასა-იგი ხედვენ. ეგრეთვე მონაზონი, უკუეთუ არა იქმნას მოყუსისა მიმართ ყოლად დაუბრკოლებელ სასმენელთაგან, სახედველთაგან და სიტყვსაგან და გონებისა, დადაცათუ დაუწუნეს კორცნი თვისნი, მოციქულისა სიტყვსაებრ ვერ წარემართოს ცხორებაჲ თვისი, არცა შრომაჲ მისი შეწირულ არს წინაშე ღმრთისა. რამეთუ არიან ვიეთნიმე, რომელთა მარხვაჲ ხოლო და უპუვარებაჲ მარხვად შეურაცხიეს და შინაგანსა მათსა არა ეკრძალებიან, რომელ არს განგებაჲ მათი. დაღათუ მარხვაჲ [231] საძიებელ არს, რაჲ-მე საკმარ არს, ჩუენისავე გულს-მოდგინებისაგან არს, ხოლო მცნებასაგან არა გვსწავიეს, არამედ 10
 ჯერ-არს ჩუენდა, რომელი-იგი მცნებაჲ მოგვლებიეს — გულს-მოდ-
 გინებით სწავლაჲ.

ამასვე ნეტარსა სვტლიკიკეს ოდესმე შეჰყვა პირსა მისსა მჰამელი და დაჰამა დაწუ მისი. და არა შეიზო მან მკურნალი და არცა დაიდვა მან სალბუნი, არცა ევედრა ღმერთსა, რაჲთამცა განიკურნა, 15
 არამედ მოთმინებით ჰმადლობდა ღმერთსა და იტყოდა: მომეც მოთმინებაჲ, უფალო, ჰირთა ამათ შინა ჩემთა, რაჲთა უფროჲსად³ გმადლობდე შენ. მერმე კუალად, ვითარცა თავისუფალ იქმნა სალ-
 ზობისა მისგან და განეგო, ფრიადი გულ-კლებაჲ აქუნდა და იტყო-
 და ღმრთისა მიმართ: მომიკსენე მე, უფალო, რაჲსათვის დამივიწყე 20
 მე, რამეთუ არა მოავლინე სწავლაჲ შენი ჩემ ზედა. და იყო ოდეს-
 მე დაეცა და განიტეხა ფერჰი. ხოლო იგი არა შეწუხნა, არცა სულთ-ითქ[უ]ნა სალმობისა მისგან, არამედ უფროჲს მოთმინებით
 ჰმადლობდა ღმერთსა და იტყოდა: გმ[V]ადლობ შენ, უფალო, რა-
 მეთუ მომიკსენე მე, რამეთუ დავიწყებულ ვიყავ მე ესოდენთა ჟამ- 25
 თა შენგან. და ესრეთ განათლდა და აღივსო მადლითა სულისა წმი-
 დისაჲთა. და მივიდეს მისსა წმიდანი მამანი და აღეშენებოდეს მის-
 გან და სიტყუათა მათ მადლისათა, რომელნი გამოვიდოდეს პირი-
 საგან მისისა. ხოლო სხუანი სათნოებანი მისნი ვრცელსა მას ცხო-
 რებასა შინა დავეწერინით⁴. M₁₄ 30

მამისა ფილოზოფოსისა

1. იყო ვინმე წმიდათა² მამათაგანი, რომელსა სახელი ერქუა ფილაგრე. და ესე მკვდრ იყო იერუსალემს, რომელი იქმოდა კელთ-

³ ~ ოფსდ A.

⁴ კავებში მოთავსებული ტექსტი BC ნუსხაში არ დაიქმნა.

1. — B; C: 104v. ¹ ფილაგრესთუ:ს C. ² † მათ C.

საქმარსა დიდითა შრომითა, რაათა თვისი ოდენ პური მოიღრწოს. და ვითარ დგა იგი უბანსა ზედა და ჰყიდდა კელით-საქმარსა³ თვისსა⁴. აჰა ესერა დაეგდო ვისმე⁵ ათასი დრაჰკანი. ხოლო ბერმან პოა⁶ და დადგა მასვე ადგილსა, რამეთუ თქუა, ვითარმედ⁷: რომელსა წარუ-
 5 წყმედის ესე, ჭერ-არს მისი მოსლვაჲ აჲა. და აჰა ესერა მოვიდოდა კაცი იგი და ტიროდა. ხოლო ბერმან განიყვანა იგი თვისაგან⁸, მის-
 ცა იგი მას. და მას ეპყრა იგი და ჰლო[232]ცვიდა, რაათამცა მიი-
 ლო⁹ ნაწილად რავედენიმე და მან არა ინება. მაშინ¹⁰ იწყო ღალადე-
 ბად კაცმან ამან¹¹ ღმრთისამან. ხოლო იგი ფარულად ივლტოდა და
 10 განვიდა ქალაქით, რაათა არა საცნაურ იქმნას¹², რაჲ-იგი ყო და
 პატივ-სცემდენ მას¹³. M₁

მამისა ფროტამსთჳს!

1. თქუა მამამან ფროტა²: უკუეთუ უნდეს ღმერთსა ჩემი ცხო-
 რებაჲ, იცის, ვითარ იზრუნოს ჩემთვის³; უკუეთუ არაჲ⁴ უნდეს, რა-
 15 ესა-ლა არს ცხოვრებაჲ ჩემი? [რამეთუ რაათურთით არაჲ⁵ ვისგან⁵
 მიიღოს⁶, და⁷ რამეთუ სნეულ⁸ იყო და ცხედარსა ზედა მწოლარე,
 მიმდემად⁹ იტყუნ: უკუეთუ მო-რაჲმე-მართუას¹⁰ მე¹¹ კაცმან და არა
 ღმრთისათჳს¹², არცა მე მაქუს მისაცემელი, რაჲმცა მივეც მას; და
 არა¹³ ღმრთისაგან მოიღოს სასყიდელი¹⁴, რამეთუ არა ღმრთისათჳს
 20 მომართუა. და დასჭირდეს კაცსა მას მომრთუმელსა ჩემ ძლით]*.
 M₁

მამისა ფელიკისთჳს!

1. მივიდეს² ძმანი მამისა ფელიკისსა³ და ჰლოცვიდეს მას⁴,
 რაათამცა უთხრა⁵ სიტყუაჲ. ხოლო ბერი ღუმნა. და ვითარ მყო-
 25 ვარ⁶ ეჲმ ჰლოცვიდეს მას, ჰრქუა მათ: სიტყუს სმენის გინებსა? და

³ დიდითა შრომითა.... კელითსაქმარსა — C. ⁴ თვისა + და C. ⁵ ~ და-ვისმე-
 ეგდო C. ⁶ + იგი C. ⁷ ვითარმედ — C. ⁸ + და C. ⁹ + მისკანი CA. ¹⁰ მან A.
¹¹ ~ კაცმან მან ღალადებად + და თქუა მოვედით და იხილეთ რაჲ ესე ყო კაცმან
 ამან C. ¹² იქმნეს C. ¹³ + მისთვის C.

1. B:307; C:104. ¹ მამისა ფროტამსთჳს — B. ფროტამსთჳს C. ² ფროტა C.
³ ჩემთვის — BC. ⁴ არა BC. ⁵ + რაჲ C. ⁶ მოიღოს C. ⁷ და — C. ⁸ სნეული C. ⁹ მიმდემ-
 მი და C. ¹⁰ რაჲმე მომართუას C. ¹¹ მე — C. ¹² + იყოს C. ¹³ არცა C. ¹⁴ + მისი
 C. * კაცებში მოთავებული ტექსტი B ნუსხას არ აღმოაჩნდა.

1. — B; C:104. ¹ მამისა ფელიკისთჳს—A.+ქე შე გრგლს C. ² მოვიდეს C.
³ ფელიკისა C. ⁴ მას — C. ⁵ + მათ C. ⁶ მყოვარ] მრავალ C.

მათ ჰრქუეს: ჰე, მამაო. [v] ჰრქუა მათ ბერმან: აწ არა არს სიტ-
ყუაჲ. ოდეს-იგი ჰკითხვიდეს ძმანი ბერთა და ჰყოფდეს მათსა მას
თქუმულსა, ღმერთიცა მისცემდა მათ⁷ სიტყუასა, ხოლო აწ ჰკით-
ხვენ, და ჰყოფენ არა⁸ მათსა მას თქუმულსა, და⁹ აღილო ღმერ-
თმან მადლო იგი ბერთაგან; და არა¹⁰ პოვიან¹¹, რამცა უთხ-
რეს¹² ამისთვის, რამეთუ არავინ არს მოქმედი. ვითარცა ესმა ესე
ძმათა¹³, სულთ-ითქუნეს და თქუეს¹⁴: ლოცვა ყავ¹⁵, მამაო. M₁

მამისა ჟომისთვის

1. მამაჲ ქუმე² მო-რაჲ-კულებოდა, ამცნო შვილთა თვისთა და
ჰრქუა: ნუ იყოფვით მწვალებელთა³ თანა, ნუცა გაქუს⁴ შემეცნიე-
რებაჲ მთავართა თანა და ნუცამცა არიან ქელნი თქუენნი განმარტე-
ბულ შეკრებისათვის, არამედ მიცემისათვის უფროჲს-ლა. M₁

2. გვთხოვბდეს¹, ვითარმედ ჯდა ვინმე მამაჲ ერთი მონასტერ-
სა ხოზიბისასა², შე-ვინმე-ვიდა³ მამაჲ⁴ მოკითხუად მისდა⁵ და ჰრქუა
მას: ვითარ⁶ სდგა⁷? — ჰრქუა მან⁸: დიდად ბოროტად. და მან⁹
ჰრქუა⁹, ვითარ⁹? ხოლო [233] მან ჰრქუა: დავდგი¹⁰ წინაშე ღმრთი-
სა ლოცუად და სადაჲსადა¹¹ ვიწყევდი თავსა¹² და სადაჲსადა¹³
უტყუოდი ღმერთსა და ყოველი იგი ლოცუაჲ ჩემი წყევჲ და ტყუ-
ილ¹⁴ მექმნის წინაშე ღმრთისა; ვიტყუოდი და ღმერთსა უტყუოდი¹⁵,
ვითარმედ წარწყმიდენ ყოველნი, რომელნი იტყვან სიტრუესა; გა-
ნუმზადებელ ვიყვი წინაშე ღმრთისა და ღმერთსა უტყუოდი, ვი-
თარმედ განმზადებულ არს გული ჩემი შენდაჲ. ღმერთო; ქსენებაჲ
ჩემი პურისათვის არს და ღმერთსა უტყუოდი¹⁶, ვითარმედ დამა-
ვიწყდა მე ჰამად პური ჩემი; მარხვაჲ არა მიყუარს და ღმერთსა
უტყუოდი, ვითარმედ მოუძღურდეს მარხვითა კორცნი ჩემნი; პუ-
რი წმიდაჲ მიყუარს და ღვინოჲ ჰამოჲ და ვიტყუოდი, ვითარმედ¹⁷
ნაცარი ვითარცა პური ვჰამე და სასუმელი ჩემი ცრემლითა ჩემითა

⁷ მათ — C. ⁸ არა — C. ⁹ ჯა — C. ¹⁰ არაჲ C. ¹¹ პოვიან C. ¹² უთხრან C
¹³ + მათ C. ¹⁴ ჰრქუეს + მას C. ¹⁵ ჩინთს C.

1. B:307; C:101v; ¹ მამისა ჟომისთვის — B, ქუმესაჲს C. ² ჟომე B. ³ მწვალე-
ბელსა C. ⁴ გაქუნ B, გაქუნ C.

2. B; C:13. ¹ გუთხოვბოდა + ვინმე ჩუენ C. ² ჰოზიბისასა C. ³ მი-ვინმევიდა
C. ⁴ მამათაგანი C. ⁵ მისა C. ⁶ სდგა სცხოვნდება C. ⁷ + ხოლო C. ⁸ მან ჰრქუა + მას
C. ⁹ + მას C. ¹⁰ + დღე ყოველ C. ¹¹ სადა — C. ¹² + ჩემსა C. ¹³ სადა — C. ¹⁴ ტყუ-
ილ C. ¹⁵ უტყუოდი C. ¹⁶ უტყუოდი C. ¹⁷ ვითარმედ — C.

განვზავე¹⁸; მწუხრი დაეწვი და დილეულ¹⁹ აღედგი და ღმერთსა უტყუოდი, ვითარმედ შუალამეს²⁰ აღედგი აღსარებად²¹ შენდა; დღე ჩემი უღბებით²² წარკდის და მე²³ უტყუოდი²⁴, ვითარმედ დღესა შინა შვდ-გზის²⁵ [v] გაქებდე შენ; ცოდვაჲ მიყუარს და ღმერთსა ვეტყოდე, ცოდვაჲ მოვიძულე და მოვიძაგე, ხოლო რჩული²⁶ შენი შევიყუარე.

პრომით მოსრულისა მისთვის მამისა

1. მოვიდა პრომით დიდი ვინმე მთავარ-ყოფილი სამეუფოსა შინა და იყოფოდა¹ სკიტეს მახლობელად ეკლესიასა². ჰყვანდა მის თანა ერთი მონაჲცა³ ბერი მსახურად. ვითარმეცა იხილა ხუცესმან უძღურებაჲ⁴ მისი და ეუწყა რომლისაგან სიმდიდრისა გამოსრულ არს, ღმრთისა მოღუაწებითა რაჲცა მოუტდის, ეკლესიად მიუძღუანებნ მას. და დაყო ოცდაათი წელი სკიტეს⁵ და იქმნა იგი გონებითა შინაგან მხედველ და სახელოან. ესჲ ვისმე ეგვპტელსა⁶ მისთვის და მოვიდა ხილვად მისდა⁷, ჰგონებდა, ვითარმედ უფროჲსი რაჲმე შრომაჲ კორციელი იხილოს⁸ მის თანა⁹. და ვითარ შევიდეს¹⁰, მოიკითხნეს¹¹ ურთიერთას და ლოცვა ყვეს და დასხდეს. და იხილა იგი. რაჲეთუ ემოსა სამოსელი ჩჩვილი¹² და მერმე იხილა ლოგინი და ცხოვრი[234]სა ტყავი მისი¹³ ზედა და მცირე სასთაული და¹⁴ თავი მისი¹⁵ და ფერკნი, რამეთუ დაებანნეს და ცანდალნი, რომელ შეისხნის¹⁶. და ესე რაჲ იხილა, დაჰბრკოლდა¹⁷, რამეთუ არა იყო მას აღიღოსა ესევეთარი განსუენებაჲ, არამედ უფროჲს-და ჭირით ცხოვრებაჲ. და რამეთუ შინაგან მხედველ იყო ბერი იგი, ცნა ვითარმედ დაჰბრკოლდა¹⁸. ჰრქუა მსახურსა მას ბერსა თვისსა¹⁹: ყავ ჩუენთვის²⁰ დღენსაწაული ამის მამისა²¹ მოსლვისათვის²². და მან პოა²³ მცირედ მხალი და შექმნა იგი. და ვითარ ჟამი მოიწია, დასხდეს და ჭამდეს, და ედგა მცირედ ღვნოჲცა უძრულეებისათვის²⁴ ბერისა²⁵, და მოართუა

¹⁸ განვზავი C. ¹⁹ დილეულ] განთიად C. ²⁰ ღამესა C. ²¹ აღსარებად C. ²² უღ-ბობით C. ²³ მე—C. ²⁴ ვეტყოდი + ღმერთსა C. ²⁵ ~შ:დგზის დღესა შინა C. ²⁶ სცუ-ლი C.

1. — B. C:75v. ¹ იყოფოდა C. ² + და C. ³ მონაჲ C. ⁴ + იგი C. ⁵ სკიტეს ოცდაათი წელი C. ⁶ მეგუიპტელსა C. ⁷ მისა C. ⁸ ~იხილოს კორცთა შრომაჲ C. ⁹ მის თანა—C. ¹⁰ შევიდა C. ¹¹ მოიკითხნეს C. ¹² ჩუილი C. ¹³ მას C. ¹⁴ და] მას ზედა C. ¹⁵ თავი მისი] თავით მისა C. ¹⁶ შეესხნეს C. ¹⁷ დაჰბრკულდა C. ¹⁸ დაჰბრკულდა და C. ¹⁹ ~თუისა ბერსა C. ²⁰ + დღეს C. ²¹ მამისათუის C. ²² მოსრულისა C. ²³ პოა C. ²⁴ უძღურებლისათვის C. ²⁵ + მის C.

და სუეს. და ვითარ შემწუხრდა, წართქუეს²⁶ ათორმეტი ფსალმუ-
ნი²⁷ და დაწვეს. და ეგრეთვე²⁸ მსგავსად ღამე ყვეს. და ვითარ გან-
აუნდა²⁹, აღდგა მეგვპტელი იგი და ჰრქუა მას: ლოცვა ყავ ჩემ-
თვს. და გამოვიდა დაბრკოლებული. და ვითარ წარვლო მცირედ,
შეუძნდა ბერსა დაბრკოლებამ იგი³⁰ მისი, მიავლინა და მოუწოდა
მას. და ვითარ [v] შევიდა³¹, ჰრქუა მას ბერმან: რომლისა სოფლი-
საჲ ხარ³²? და ჰრქუა მან³³: ეკვპტისაჲ³⁴ და³⁵ ჰრქუა: რომლისა ქა-
ლაქისაჲ ხარ? და ჰრქუა მან³⁶: მე ყოვლითურთ მოქალაქე ვარვე
არა, არამედ მღაბიომ. ჰრქუა მას ბერმან: რომელი საქმე გეპყრა
დაბასა შინა? ხოლო მან ჰრქუა: მცველი ვიყავ. და მან³⁷ ჰრქუა³⁸:
სადა დასწვი? ხოლო მან ჰრქუა: ველსა გარე. და ჰრქუა³⁹: გაქუნ-
და⁴⁰ საგებელი, რომელსა ზედა დასწვი⁴¹? და მან ჰრქუა: არსა ვი-
თარმცა ველსა გარე საგებელი იყო? და მან⁴² ჰრქუა⁴³: რასა ზედა
დასწვი? და მან ჰრქუა: მიწასა ზედა. მერე ჰრქუა მას: რომელი სა-
ნოვავე⁴⁴ გაქუნდა, ანუ რომელსა ღვნოსა სუემდი? ხოლო მან
ჰრქუა⁴⁵: არსა⁴⁶ ველსა გარე სასუმელი? და ჰრქუა მას: და⁴⁷ რაჲთა
ცოცხალ იყავ? ხოლო მან თქუა: კმელითა პურითა და თუ სადამე
იპოის მარლიანნი თევზი და წყალი მდინარიაჲ⁴⁸. მიუგო ბერმან
და ჰრქუა: დიდი შრომაჲ არს. მერმე ჰრქუა მას⁴⁹: იყოა დაბასა მას
შინა აბანოჲ⁵⁰? და მან თქუა: არა. და ვითარ⁵¹ გამოიკითხა ბერმან
ესე⁵² ყოველი, აგრძნა მისი [235] იგი ქირი და მისისა აღშენები-
სათვს იძულა და წარმოუთხრა მისი იგი პირველი ცხორებამ, რო-
მელი აქუნდა სოფელსა შინა⁵³ და თქუა: მე, რომელსა-ესე მხედავ⁵⁴,
დიდისა მის ქალაქისა ჰრომისაჲ ვარი დიდ-ყოფათა⁵⁵ სამეუფოსა ში-
ნა და⁵⁶ მთავარ⁵⁷ წინაშე მეფისა. და ვითარცა ესმნეს მეგვპტელსა
მას სიტყუანი ესე⁵⁸, განელო გონებამ და ისმენდა მისგან. მერმე
ჰრქუა მას⁵⁹: დაუტევე ჰრომი და მოვედ ყოფად ამას უღაბნოსა;
და კუალად ესე, რომელსა⁶⁰ მხედავ: სახლები დიდ-დიდები მედგ⁶¹.
საფასე დიდძალი მედვა და იგი შეურაცხ-ვეყავ და მოსრულ ვარ აქა
და ვიყოფვი სენაკსა⁶² შინა; და კუალად⁶³ რომელსა-ესე მხედავ,
30 15 20 25 30

²⁶ წართქუეს C. ²⁷ ათორმეტნი ფსალმუნნი C. ²⁸ ეგრეთვე C. ²⁹ განთენა C. ³⁰ იგი—
31 + იგი C. ³² + შენ C. ³³ მან ჰრქუა C. ³⁴ მეგვიპტისაჲ C. ³⁵ და] ხოლო მან C.
³⁶ მან ჰრქუა C. ³⁷ და მან — C. ³⁸ + მას C. ³⁹ + მას C. ⁴⁰ გაქუნდა C. ⁴¹ დასწვი]
დაჲძინა C. ⁴² მან — C. ⁴³ + მას C. ⁴⁴ სანუავე C. ⁴⁵ + მას C. ⁴⁶ არსა C. ⁴⁷ და — C.
⁴⁸ + და C. ⁴⁹ მას—C. ⁵⁰ აბანო დაბასა მას შინა C. ⁵¹ რა C. ⁵² ეს A. ⁵³ სოფელსა შინა
რომელი აქუნდა C. ⁵⁴ + გლახაკსა C. ⁵⁵ ყოფილი C. ⁵⁶ და — C. ⁵⁷ მთავარი C. ⁵⁸ ესე]
იგი მისნი C. ⁵⁹ მას — C. ⁶⁰ რომელსა ესე C. ⁶¹ + და C. ⁶² + ამას C. ⁶³ + მე C.

- ცხედრები⁶⁴ ყოლად⁶⁵ ოქროდსაჲ მედგა, დაგებული საგებელითა ღიდად პატიოსნითა, იგი დაუტევე და მომცა⁶⁶ ღმერთმან ესე ლოგინი და ტყავი; და კუალად: სამოსელი, რომელი მმოჰიედ, მრავალ სასყიდლისად⁶⁷ ღირს⁶⁸ და მის წილ მმოსიეს ესე სამოსელი შეურაცხი⁶⁹; და კუალად: ტაბლასა ჩემსა მრავალი [v] სანუაგე იმსახურებოდა⁷⁰, მის ყოვლისათვის⁷¹ მომცა ღმერთმან⁷² მცირედი ესე მხალი და ესე მცირედი ღვინოჲ, რომელსა ვსუამ. მესხნეს მონანიცა მრავლად, რომელნი მსახურებდეს⁷³, და მათ ყოველთა წილ დააჯერა ღმერთმან ამას ბერსა⁷⁴, და მათ აბანოთა წილ, რომელთა ვიბანებოდე დღითი-დღე ნელსაცხებლითა სურნელითა, გარდავისხი მცირედ ფერკთა წყალი და ესე სანდალნი⁷⁵ უკმოვისხნი⁷⁶ უძრულეებისათვის⁷⁷ ჩემისა; და ნესტუებისა⁷⁸ წილ და ქნარებისა⁷⁹ წარვთქუნი მცირედნი⁸⁰ ესე ფსალმუნნი; და მის სიმდიდრისა წილ და შფოთისა⁸¹ აწ ესერა ვზი და ვილოცავ⁸². არამედ ვევედრები შენსა ღმრთის-მოყუარებასა⁸³, მამაო, ნუ დაჰბრკოლდები ჩემსა ამას უძრულეებასა⁸⁴ ზედა⁸⁵. ვითარცა ესმა ესე მეგვებტელსა მას, გონებასა მოეგო, დაღატყო და თქუა: ვაჲ მე, რამეთუ მე დიდისაგან ჰირისა, რომელი⁸⁶ მაქუნდა სოფელსა შინა, მოსრულ ვარ განსუენებასა დიდსა⁸⁷, რომელი არა მაქ[უ]ნდა მუნ⁸⁸, აწ ესერა მაქუს. ხოლო შენ, მამაო, დიდისაგან*. C [78] განსუენებისა მოსრულ ხარ ამას ჰირსა და დიდისაგან დიდებისა—სიმდაბლესა და სიმდიდრისაგან—სიგლახაკესა. და დიდძალად აღეშენა და წარვიდა. M₁

⁶⁴ ცხედარი C. ⁶⁵ ყოლადვე C. ⁶⁶ + მე C. ⁶⁷ სასყიდლისაჲ C. ⁶⁸ ღირს] იყო C. ⁶⁹ ~შურაცხი სამოსელი C. ⁷⁰ + და C. ⁷¹ ყოვლისათვის] ყოვლისა წილ C. ⁷² ~ღმერთმან მომცა C. ⁷³ + მე C. ⁷⁴ + და მსახურებს C. ⁷⁵ ცანდალნი C. ⁷⁶ უკმო-ოვისხნი C. ⁷⁷ უძრულეებისათვის C. ⁷⁸ + მის C. ⁷⁹ ქნარისა + რომელი მესმოდა C. ⁸⁰ მცირედნი — C. ⁸¹ + რომელი მაქუნდა C. ⁸² + დაყუდებით C. ⁸³ მოყუარებასა] მსახურებასა C. ⁸⁴ უძრულეებასა C. ⁸⁵ + და C. ⁸⁶ რომელ C. ⁸⁷ + და C. ⁸⁸ მუნ] მამინ C.

* აქ წყდება A ნუსხა. ტექსტი გრძელდება C ხელნაწერის მიხედვით.

I ანონიმური ზატყრიკი

C. 1. [110 v] უთსრობდა ვინმე მარტოდ-მყოფი ძმათა [111] რა-
თისათა, სადა-იგი სამეოცდაათი ფინიკი არს, სადა-იგი მოვიდა მო-
სე გამოსლვასა მათსა ქუეყანით ვეუიპტით. და თქუა ესრეთ: გან-
ვიზრახე ოდესმე შესლვაჲ უშინაგანესსა უდაბნოსა და ვთქუე: უკუ-
ეთუ ვპოვო ვინმე შინა კერძო ჩემსა მყოფი უდაბნოსა მონათაგა-
ნი ქრისტეათაჲ და ვილოდე ოთხ დღე ღამით და დღით და ვპოვე
ქუაბი ერთი და მივეახლე მას. და ვიხილე კაცი მჭდომარე და დავ-
პრეკე კარსა მსგავსად ჩუეულებისაებრ მონაზონთაჲსა, რაჲთამცა
გამოვიდა იგი. ხოლო იგი არა შეიძრა, რამეთუ იყო იგი აღსრულე- 10
ბულ. ხოლო მე არა უდებ-ვყავ, არამედ შევედ შინა მისა და მივე-
ახლე მას და უპყარ კელი მისი. და მეყსეულად დაჰქსნდა და იქმნა
იგი ვითარცა მტუერი. და მისა შემდგომად ვიხილე კოლობიცა მი-
სი მდებარე და, შე-რაჲ-ვახე კელი, განირღუა და იქმნა ვითარცა
არარაჲ. და დამიკუირდა ფრიად. და გამო-რაჲ-ვედ მიერ და მოვი- 15
ლოდე უდაბნოსა, და ვპოვე ქუაბი სხუაჲ და ვიხილე კუალი კაცი-
საჲ. გულს-მოდგინე ვიქმენ და მივეახლე ქუაბსა მას და ვპრეკე
კარსა [v] და არავინ ქმა-მცა. და შე-რაჲ-ვედ შინა, არავინ ვპოვე.
და დავდეგ გარეშე ქუაბსა და ვიტყოდე გულსა შინა ჩემსა, ვითარ-
მედ: ჯერ-არს მოლოდებაჲ მონისა მის ღმრთისაჲ, სადაცა არს. და 20
ვითარცა იყო მწუხრი, ვიხილენ ბობალოზნი მომავალნი და მონაჲ
იგი ღმრთისაჲ შორის მათსა მომავალი მათ თანა შიშუელი, და
სარცხუინელნი ასოთა მისთანი თმიანაგან დაფარულ იყუნეს. და ვი-
თარცა მომეახლა მე, ჰგონებდა ჩემთვის, ვითარმცა სული რაჲმე
იხილა უცნებისაჲ. და დადგა ლოცვად, რამეთუ გამოცდილ იყო იგი 25
სულთა ზედა არაწმიდათა, ვითარცა-იგი მან მითხრა უკუანაჲსკენელ.
ხოლო მე ვითარცა გულის-ქმა ვყავ, ვარქუე მას: კაცი ვარ მე, მონაო
ღმრთისაო! მიხილე მე, რამეთუ ჯორცნი და სისხლნი მქონან. და
აღასრულა ლოცვაჲ და თქუა ამენი.

- მომიკითხა მე და შემოიყვანა შინაგან ქუაბსა მას და მკითხვიდა და მრქუა მე: ვითარ მოხუედ აქა? და მე ვარქუე: ძიებ[ა]დ შენდა მოვედ აქა, უდაბნოსა ამას, წმიდაო ღმრთისაო, და არა კუებულ ვიქმენ მე წადიერებისაგან ჩემისა. ხოლო მე ვპკითხე და ვარქუე მას: შენ აქა ვითარ მოხუედი, ანუ რავდენი ყამი გაქუს აქა, უდაბნოსა ამას [112], და ვითარ იზარდები, ანუ ვითარ შიშუელ ხარ და არა ვაქუს სამოსელი? ხოლო მან მრქუა მე: მონასტრისა ერთისაჲ ვარი თებადას და კელთ-საქმარი მაქუნდა სელისა ქსოვად. და შემომიქდა გულის-სიტყუაჲ და მრქუა მე: განვედ და დაჯედ თვსაგან,
- 10 შემძლებელ ხარ დაყუდებად და უცხოთა მოყუარებად და სასყიდელიცა უმრავლესი მოილო ვაქრობითა შენითა კელთ-საქმრისაჲთა. და ვითარ დავიჯერე გულის-სიტყუაჲ იგი, და განვპყიდდი კელთ-საქმარსა მას ჩემსა და ვიშენე მონასტერი და მქონდეს ძმანი დამორჩილებულნი. და დიდად განვპვაჭრიდ და შევპკრებდ და განწყოფდ გლახაკთა მისგანსა. ხოლო მტერმან ჩუენმან ეშმაკმან, რომელი მარადის გუიშურობს, აღიშურვა მერმისათვს მოსაგებელინა, რომელი ყოფად იყო ჩემთვის, და შრომისა მისთვის, რომელსა ვისწრაფდი სათნო-ყოფად ღმრთისა. მოვიდა ვინმე ერთი ქალწულთაგანი და მრქუა მე საქმედ კელთ-საქმრისაგან ჩემისა. და ესე
- 20 რაჲ მოვქმენ და მივეც მას, კუალად მიმცნო მე სხუაჲ საქმედ, ვიდრემდის ყო ჩუეულებაჲ და კადნიერებაჲ უმეტესი*, [113] უკუანახსენელ მოახლებაჲ და კელისა მოღებაჲ და სიცილი, ვიდრემდის აღვარძინეთ ცოდვაჲ და ვშევით უსჯულოებაჲ. და დავადგერით დაცემასა მას ზედა ექუს თუე. და ამისა შემდგომად განვიზრახეჯუ
- 25 და ვთქუე, ვითარმედ: გინათუ დღ[ე]ს, გინათუ ხვალე, გინა შემდგომად მრავალთა წელთა სიკუდილი წინა მიც და სასჯელი საუკუნოჲ. უკუეთუ ვინმე განკრწნეს დედაკაცი, სასჯელსა საუკუნესა მიეცეს, და უმრავლეს[ს]ა ტანჯვასა თანა-მდებ არს, რომელმან განკრწნეს ქალწული. და ესრეთ დაფარულად გამოვედ მიერ და მოვედ უდაბნოსა ამას. და დაუტევეე ყოველივე დედაკაცსა მას. და მო-რაჲ-ვედ აქა, ვპოე ქუაბი ესე და წყალი ესე. და ფინიკნი ესე მომცემენ ათორმეტთა ტევანთა. და რაჲ თუე, გამოიღის ერთი ტევანი, რომელიცა მეყვის მე ოცდაათთა დღეთა. ამისა შემდგომად აღორძნდა თმაჲ ჩემი, გან-რაჲ-იკრწნა სამოსელი ჩემი და მით,
- 35 რომლითა ჯერ იყო, დაიფარნეს ასონი ჩემნი. და კუალად ვპკითხე:

* 112v დაუწერელია.

უკუეითუ დასაბამსა გიძნდა ესე? ხოლო მან თქუა: დასაბამსა დი-
 დად [v] დამიძიძმდა და ვიდევე ქუე და ვიპირვოდე, რამეთუ მევნო
 ლუიძლსა და ვერ მეძლო ზე-დგომად ფსალმუნებასა, არამედ ქუე
 ზღებარე ვლადადებდ ღმრთისა მიმართ მალლისა. და ვიყავ ქუაბსა
 შინა ურვითა დიდითა და საღმობითა, ვერც-ლა გარე განსლვად 5
 შემძლებელ ვიყავ. და ვიხილე კაცი ერთი, შემომავალი ქუაბად. და
 დადგა მახლობელად ჩემსა და მრქუა მე: რაჲ გელმის? ხოლო მუნ-
 თქუესვე განვძლიერდი მცირედ და ვარქუე: ლუიძლი მევენების. და
 მრქუა მე: სადა გვენების? და მე ვითარცა უჩუენე მას, ხოლო მან
 თითნი კელთა მისთანი შეადგნა მას და განკუეთა ადგილი იგი, ვი- 10
 თარცა მახუილითა, და აღმოიღო და მიჩუენა მე წყლული იგი ლუ-
 იძლსაჲ მის. და განწმიდა იგი კელითა თვისითა და დადგა ადგილსა-
 ვე თვისსა, და დამიზილა და მჩუარი შემდგა ნაკუეთსა მას ზედა და
 მრქუა მე: აჰა ესერა განიკურნე, ჰმონე ქრისტესა, ვითარცა შეჰ-
 გავს! და მიერ ჟამითგან განვიკურნე და უშრომელად დავადგერ აქა. 15
 ხოლო მე ფრიად ვევედრებოდე მას, რაჲთამცა ვიყავ ქუაბსა მას
 შინა, და მან მრქუა მე: ვერ შემძლებელ ხარ დათმენად [114] ზედა-
 მოსლვასა ეშმაკათასა. და მეცა ეგრეთვე განვიზრახე და ვარქუე მას,
 რაჲთა ლოცვა ყოს. და ყო ლოცვაჲ და განმიტევა. ესე მე გითხარ
 თქუენ აღშენებისათუის თქუენისა და სარგებელისა. 20

2. ორნი ვინმე ბერნი დიდთაგანნი ვიდოდეს უდაბნოსა სკიტო-
 სასა, და ესმა ვისიმე კუნესაჲ ქუეყანით. და ეძიებდეს შესავალსა
 მის ქუაბისასა. და შე-რაჲ-ვიდეს, პოეს¹ დედაკაცი, ქალწული წმი-
 დაჲ, მდებარე ქუეყანასა ზედა. და ჰრქუეს მას: ოდეს მოხუედ შენ 25
 აქა, ბერო, და ვინ არს, რომელი გმსახურებს შენ? რამეთუ არარაჲ
 იხილეს საკმარისავანი ქუაბსა² შინა, გარნა იგი ხოლო მარტოჲ,
 დაგდებული ქუეყანასა ზედა უძღური. ხოლო მან ჰრქუა მათ: ოც-
 დაათურამეტი³ წელი მაქუს ქუაბსა ამას შინა. მწუანეთაგან ვიზარ-
 დები და ქრისტესა⁴ თაყუანის-ვსცემ. არავინ კაცთაგანი ვიხილე,
 გარნა თქუენ. ხოლო დღეს, რამეთუ ქრისტემან მოგავლინნა თქუენ 30
 დღეს აქა, რაჲთა დაიღუაწოთ გუამი ჩემი და დაჰკრძალოთ. და ესე
 რაჲ თქუა, აღესრულა. ხოლო ბერნი იგი აღიდებდეს ღმერთსა და
 დაჰმარხნეს კორცნი მისნი და წარვიდეს.

¹ მთა C.

2. B:314v. ¹ + ვინმე ბერი ² + მას B. ³ ოცდაათურამეტი B. ⁴ ქრისტეს B.

3. ბერმან ვინმე წარავლინა მოწაფე თუისი მოღებად წყლისა. და იყო ჭურღმული იგი შორს ფრიად [V] სენაკისაგან. ხოლო მას დაავიწყდა სავესებელი და ყო ლოცვაჲ და თქუა: ჭურღმულო, გეტყუის შენ ბერი ჩემი, აღმივისე კერმაჲ ესე წყლითა. და მეყსეულად აღმოვიდა წყალი ზე და აღავსო მან საჩწყული იგი. და კუალად მიეგო წყალი იგი ადგილსავე თუისსა.

4. გუითხრობდა ვინმე ბერთაგანი და თქუა, ვითარმედ: ძმასა ვისმე უნდა მონაზონების. და აყენებდა მას დედაჲ თვისი. ხოლო იგი არა დასცხრებოდა, არამედ ეტყოდა: მინებს, რაჲთა ვაცხოვნო სული ჩემი. და ვითარცა ისწრაფდა ამას ყოფად, ვერღარა შეუძლო დაყენებად დედამან მისმან, არამედ განუტევა იგი. და წარვიდა და იქმნა იგი მონაზონ. და უდაბნოსა შინა აღასრულა ცხოვრებაჲ თვისა. და მო-რაჲ-კუდა დედაჲ მისი, დასნეულდა იგიცა სნეულებითა დიდითა, და იყო მის ზედა განკუირვებაჲ და მიეცა იგი სატანჯველსა¹. და იხილა დედაჲ იგი თვისი სასჯელსა² შინა. ხოლო მან რაჲ იხილა ძე³ თუისი, განუკუირდა და ჰრქუა⁴: რაჲ არს, შვილო, შენცა აქა⁵ მოხუედა⁶ დასჯად? სადა აჩიან სიტყუანი იგი შენნი, რომელთა იტყოდე, ვითარმედ ცხოვრებაჲ მნებავეს სულისა ჩემისაჲ? [115] ხოლო მას დაჰრცხუენა, ესმა რაჲ ესე დედისაგან თუისისა, და დგა შეურვებული, რამეთუ არა აქუნდა მას სიტყუის-გებაჲ. და ესმა კუალად კმაჲ, რომელი ეტყოდა: აღიღეთ ესე ამიერ, რამეთუ სხუისა მონაზონისა მიგავლინენ თქუენ, კუინობსა შინა მყოფისა. და ვითარცა წარკდა ჩუენებაჲ ესე და მოეგო თუისსა გონებასა, მიუთხრა მის თანა მყოფთა ესე ყოველი⁷. დასამტკიცებელად თქუმულთა ამათ წარ-ვინმე-ავლინეს ხილვად კუინობისა⁸ მის, რომლისათუის ესმა, უკუეთუ ნამდუვილ⁹ აღესრულა ძმაჲ იგი. და მი-რაჲ-ვიდეს, პოვეს¹⁰ აღსრულებული. და მოიქცა და უთხრა მათ. და ვითარცა განმრთელდა ძმაჲ იგი, მიერითგან შეეყენა და თუისაგან დაჯდა იგი სენაკსა შინა. იღუწიდა იგი ცხოვრებისათვის სულისა თვისისა ინანდა და ტიროდა უღებებისათვის პირველისა, რომელ ქმნა. და ესევითარი მოიგო სინანული, ვიდრემდის ყოველნი იგი ევედრებოდეს მცირედ განსუენებად, ნუუკუე ევნოს დიდისა მისგან შრომისა. ხოლო მან არა ინება, არამედ ჰრქუა მათ: უკუეთუ

3. — B.

4. B:315. ¹ სატანჯველსა] საშჯელსა B. ² საშჯელსა B. ³ ძმ იგი B. ⁴ + მას B. ⁵ აქავე B. ⁶ მოხუედი B. ⁷ + და B. ⁸ კონობისა B. ⁹ ნანდუვე B. ¹⁰ პოეს B.

ყუედრებაჲ დედისა ჩემისაჲ ვერ ვიტუიროთ, ვინაჲ ყუედრებაჲ ქრისტესი¹¹ [v] და ანგელოზთა მისთაჲ შეუძლო სმენ-დ?

5. თქუა ბერმან: უკუეთუმცა შესაძლებელ იყო მოსლვასა ღმრთისასა, შემდგომად აღდგომისა, აღმოსლვაჲ სულთა კაცისათაჲ შიშისაგანმცა, ყოველი სოფელი კუალად აღესრულა შიშისაგან და ძრწოლისა, ვითარ უკუე არა ხილვად ცანი განხუმულნი და გამოჩინებაჲ ღმრთისაჲ რისხვითა და გულის-წყრომითა დიდითა და ერ-ნი ანგელოზთა თანა ურიცხუნი ერთბამად ყოველთა კაცთა ხილვად¹. ამისთუის ჭერ-არს ცხორებაჲ² ვითარცა დღითი-დღე სიტყუაჲ³ მიცემად ღმრთისა⁴ საქმეთა ჩუენთათუის და სლვისა ჩუენისათუის.

6. იხილა ვინმე ბერმან მონაზონი, რომელი იცინოდა. და ჰრქუა მას: ნუ იცინი, ძმაო, რამეთუ განსდევნი შიშსა ღმრთისასა სულისაგან შენისა. სხუამან იხილა ვინმე ძმათაგანი, რომელი იცინოდა, და ჰრქუა მას: წინაშე ცისა და ქუეყანისა¹ და ყოვლისავე ცხორებისა ჩუენისათუის² თანა-გუაც სიტყუაჲ მიცემად ღმრთისა³ და შენ იცინია?⁴

7. ჰბრძოდა ოდესმე სული სიძვისაჲ მოწაფესა დიდისა ვისმე ბერისასა. ჰრქუა მას ბერმან: გნებაჲსა, შვილო, რაჲთა ვევედრო ღმერთსა შენთვის და აღილოს შენგან ბრძოლაჲ ეგე? [116] ხოლო მან ჰრქუა: ვხედავ, მამაო, დაღათუ ვშურები, არამედ ნაყოფსაცა მოველი მისგან, არამედ ამისთვის ევედრე ღმერთსა ლოცვათა შინა შენთა, რაჲთა მომცეს მე მოთმინებაჲ და შეუძლო დათმენად. ჰრქუა მას ბერმან: დღეს ვცან, რამეთუ წარებატე და უფროჲს ჩემსა. ხარ, შვილო.

8. ძმაჲ ვინმე მივიდა და ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: მამაო, რაჲ ვყო, რამეთუ ძმაჲ ჩემი დამქსნის მე, მიმოვალს აქა და იქი და მე ვიურავი. ხოლო ბერი ჰლოცვიდა მას და ეტყოდა: იტუიროთ, შვი-

¹¹ ქმ-სი B.

5. B:309. ¹ + და B. ² ცხორებად B. ³ სიტყუად B. ⁴ ღმერთსა B.

6. B:316v ¹ ქუეყანისა B. ² ჩუენისა B. ³ ღმერთსა B. ⁴ იცინი B.

7. — B

8. — B.

- ლო, და ღმერთმან იხილოს შრომაჲ შენი და მოდრიკოს გული მისი, რამეთუ არა სიფიცხით კეთილი რაჲმე იქმნების, არცა-ლა ეშმაკმან ეშმაკი განაძის, არამედ უფროჲსლა ღმრთისა სიტკბობებამან მოაქციის იგი, რამეთუ ღმერთმანცა ნუგეშინის-ცემით მოიყვანის კაცი.
- 5 და მიუთხრა მას ესრეთ, ვითარმედ: თეზაიდას იყუნეს ორნი ძმანი, და ერთსა მათგანსა ჰბრძოდა სული სიძვისაჲ და თქუა: მოვიქცე მე სოფლად. ხოლო ძმაჲ იგი ევედრებოდა მას და ეტყოდა: არა განგიტეო, ძმაო, შენ წარსლვად, ვითარმცა წარსწყმიდე შრომაჲ შენი. ხოლო იგი არა ერჩდა მას, არამედ ჰრქუა: ანუ მოვედ ჩემ თანა
- 10 და კუალად-მოვიქცე მე შენ თანა, გინათუ განმიტევე მე, რაჲთა დავადგრე¹ სოფელსა შინა. [v] და წარვიდა ძმაჲ იგი და უთხრა ესე ყოველი დიდსა ვისმე ბერსა. და ბერმან ჰრქუა მას: მივედ მის თანა და ღმერთმან შრომისა შენისათჳს არა მიუტეოს იგი დაცემად. და აღდგეს ორნივე და წარემართნეს სოფლად. და ღმერთმან იხილა
- 15 შრომაჲ იგი მათი და აღილო ბრძოლაჲ იგი ძმისა მისგან. და თქუა: ძმაო, გუალე კუალად უდაბნოდვე. აჰა, რეცათუ ვყავ, რაჲ შევიძინე ამისგან? და მადლითა ღმრთისაჲთა მოიქცეს კუალად სენაკად-ვე უვნებელად.

9. ჰკითხა ვინმე მამათაგანმან¹ და ჰრქუა: რაჲ ვყო, მამაო, რამეთუ გულის-სიტყუაჲ ჩემი მარადის სიძვასა შინა არს და არა მიტევებს მე განსუენებად ჟამ ერთცა და იურვის სული ჩემი. ხოლო მან ჰრქუა მას: რაჲჲმს ეშმაკთა დასთესონ გულის-სიტყუაჲ შენ თანა, ნუ ჰზრახავ მათ, რამეთუ მათი არს მარადის თესვაჲ. არამედ არა იძულებით ხოლო შენი არს შეწყნარებაჲ და არა შეწყნარებაჲ.
- 25 იხილე რაჲ² ყვეს სომანიტელთა³ მათ, რამეთუ შეამკენეს ასულნი მათნი და დაადგინნეს წინაშე ისრაიტელთა მათ. ხოლო არავის აიძულებდეს, არამედ რომელთა უნდა, დაეცნეს მათ თანა. ხოლო სხუანი იგი განრისხნეს გულის-წყრომით მათდა მიმართ და მოსრგვაჲ აღადგინნეს მათ ზედა. ესრეთ არს გულის-სიტყუათა მიმართ.
- 30 [117] მიუგო ძმამან და ჰრქუა ბერსა: და რაჲ ვყო, რამეთუ უძლურ ვარ და ვნებაჲ იგი მძლევს? ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: იხილე იგი და რაჲჲმს დასაბამი იწყოს სიტყუად შენდა, ნუ მიუგებ მას, არამედ აღდეგ და ილოცევედ და თქუ: ძეო ღმრთისაო, შემიწყა-

¹ დაჲდარჲე C.

9. B:309. ¹ მამათაგანსა C. ² + იგი B. ³ სომანიტელთა] არანიტელთა B.

ლე მე! ხოლო ძმამან⁴ ჰრქუა: აჰა, ვიწურთი და ვფსალმუნებ და არა არს სინანული გულსა ჩემსა, რამეთუ არა ვიცი ძალი იგი სიტყუისაჲ მის. ჰრქუა მას ბერმან: შენ ხოლო იწურთიდ, რამეთუ მესმა, ვითარმედ თქუა მამამან პიმენ და სხუათაცა მრავალთა სიტყუაჲ ესე, ვითარმედ მსახრვალმან არა იცინ ძალი იგი სიტყუისაჲ მის, რომელსა იტყუინ. არამედ მკეცსა მას ესმის და იცის ძალი სიტყუისაჲ მის და დაემორჩილის და დამდაბლდის. ეგრეცა ჩუენ დაღაცათუ არა ვიცით ძალი სიტყუისაჲ მის⁵, რომელსა ვიტყუით, არამედ ეშმაკთა ესმის და შიშით განეშორნიან.

10. ჰკითხა ვინმე ბერსა და ჰრქუა: ვითარ ვბოვო ღმერთი მარხვითა ანუ შრომითა ანუ ღამის-თევითა ანუ მოწყალეებითა? ხოლო მან ჰრქუა მას: განკითხვითა იბოების. ხოლო გეტყუი თქუენ, რამეთუ მრავალთა აქირვეს კორცთა მათთა განუკითხველად და წარვიდეს ცუდნი და არარაჲ პოვეს. პირთა ჩუენთა დავიყროლებთ [v] მარხვითა, და წერილთა აღმოვიკითხავთ, „დავითი“ ზეპირით დაგუისწყავლიეს, ხოლო სიყუარული არა გუაქუს და სიმშუიდე, რომელსა იგი ღმერთი ეძიებს ჩუენგან.

11. ძმამან ვინმე ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა მას: რაჲ ვყო, რამეთუ მრავალნი გულის-სიტყუანი მბრძვანან და არა ვიცი, ვითარ ვჰბრძოდი მათ? ჰრქუა მას ბერმან: ნუ ჰბრძავ ყოველთა მიმართ, არამედ ერთსა ხოლო მარტოდ, რამეთუ ყოველთა გულის-სიტყუათა მონაზონისათა თავი ერთი არს. მისა მიმართ უკუე ჯერ-არს განცდაჲ, რომელი არს თავი, და ბრძოლად მას, და სხუანი იგი გულის-სიტყუანი თუით დამდაბლდენ, ვითარცა-იგი განწყობილსა¹ შინა და ბრძოლასა, რამეთუ² რაჟამს-იგი იხილიან ძლიერი წინაშე მათსა, დაადგინნიან უძლიერესნი³ მისა მიმართ ამიერ⁴ და⁵ უკუეთუ შეუძლიან ახონანსა⁶ მას და დასციან თავი იგი, ყოველნივე ივლტოდ და სხუანი იგი დემორჩილნიან მას⁷. ესრეთ⁸ არიან გულის-სიტყუანი მონაზონისანი, რამეთუ ერთი თავი აქუს: გინათუ სიძვაჲ, გინათუ⁹ ვეცხლის-მოყუარებაჲ, გინა¹⁰ მიმოსლვაჲ ადგილითი-ადგილად. და უკუეთუ მიხუიდე და სცნა იგი და არა განსდევნო იგი, გაცთუნოს შენ სხუად მიმართ [118] და კუალად თავი იგი მოვი-

⁴ + მან B. ⁵ [იტყუისაჲ მის] იგი B.

10. — B.

11. B:309. ¹ განწყობასა B. ² რამეთუ — B. ³ უძლიერესნი B. ⁴ — ამიერ მისა მიმართ B. ⁵ და—. ⁶ ახონანსა B. ⁷ მათ B. ⁸ ესრეთ B. ⁹ გინა B. ¹⁰ გინათუ B.

დის¹¹ და დადგეს ბრძოლად მისა. ცან, რომელი იგი არს თავი, და მისა მიმართ ყავ ბრძოლაჲ.

12. გუითხრობდა ვინმე, ვითარმედ მივიდოდეს ოდესმე ძმანი მივილინებულნი სოფელსა რომელსამე ეგუიპტისასა და ეშმაკი
 5 ჰბრძოდა უფრომასა შუიდ-გზის ცოდვასა შეგდებად. ხოლო იგი იღუწიდა ჟამად-ჟამად და ჰყოფდა ლოცვასა. და მო-რაჲ-იქცეს¹ მამისა მათისა² და იყო პირი მისი განრისხებულ. და შეუერდა ბერსა და ჰრქუა მას: ლოცვა ყავ ჩემთვის, მამაო, რამეთუ დავეცი³ სიძვითა. და უთხრა მას, ვითარ-იგი ჰბრძოდა მას გულის-სიტყუაჲ. ხოლო
 10 ბერი იგი იყო შინაგან მცნობელ და ხედვიდა თავსა მისსა შუიდთა გუირგუინთა⁴. ჰრქუა მას: ნუ გეშინინ, შვილო, რამეთუ მორაჲ-ხუედ შენ, ვიხილენ შუიდნი გუირგუინნი თავსა ზედა შენსა⁵. არა იძლეე, არამედ უფრომას-ლა სძლე⁶, ვინაჲთგან არა აღასრულე საქმით, არამედ დიდი ღუაწლი არს, რაჟამს მოიცალოს კაცმან მარხვად, მაშინ უძლიერესად ჰბრძავნ მას მტერი და ძნად არს სილტოლაჲ⁷ მახეთაგან მისთა. ვითარ უკუე ჰგონებ ნეტარისა იოსებისსა, რამეთუ საკუირველ იყო საქმე იგი და სახილველ ყოფილი იგი, [V] რამეთუ ღმერთი და ანგელოზნი ყოველნი ხედვიდეს ღუაწლსა მას მისსა⁸. და ეშმაკნი უფრომასად აღსძრვიდეს და განაძლიერებდეს მისა მიმართ მართლისა დედაკაცსა მას. და რაჟამს სძლო
 20 მოლუაწემან მან, ყოველთა ანგელოზთა მისცეს დიდებაჲ ღმერთსა და იტყოდეს: სძლო უცხოჲ ძლევაჲ მოლუაწემან მან⁹. ჰბრძოდა და განძლიერდა, დასცა და სირცხუილელუ ყო ეშმაკი და ყოველი ძალი მისი, კეთილ არს გულსავე არა მოსლვად საქმე ბოროტი, და
 25 და-ლა-თუ მოვიდეს, მოლუაწებჲა ჯერ-არს, რაჲთა არა იძლიოს¹⁰.

13. მონაზონი ვინმე იყოფოდა მარტოჲ უდაბნოს და აქუნდა მას სხუაჲ მონაზონი. და ეშორა იგი ათით მილიონით და ერთად აქუნდა მათ პური და მიაართუის მას. მერმე ჰრქუა მას გულის-სიტყუამან თვისმან: არქუ ძმასა მას და თუით წარილოს საზრდელი
 30 თუისი. და თქუა: რაჲსათუის შევაწუხო ძმაჲ იგი ჩემი? არამედ უფრომას-ლა მივიართუა მას პური თვისი. და აღიკიდა პური იგი და წა-

¹¹ მოვიდეს B.

12. B: 309v. ¹ მო-რაჲ-იქცა B. ² მათისა] თვისისა B. ³ + მე B. ⁴ + და B. ⁵ ზედა შენსა] შ-ნსა B. ⁶ სძლე უფრომას-ლა B. ⁷ სიელტოლაჲ B. ⁸ მისა C. ⁹ მან — B. * ამის მომდევნო ტექსტი (ხელნაწერის 118v—120v) იხ. ჩენი წიგნის 143—146 გვერდებზე სათაურით: „მამია მოსესთვის, რომელსა ეუქუა ეთიოპ“.

13. B : 315.

რემართა ძმისა მის. და ვითარ მივიდოდა¹, წარჰკეთეთა ფერკი² თვისი³ ქვასა⁴ და სისხლი დასდიოდა ფრიად. მივიდოდა და ტიროდა ტკივილისა მისგან. და მოვიდა მისა ანგელოზი უფლისაჲ და ჰრქუა მას: რაჲსათუის სტირ, ძმაო?⁵ [121] ჰრქუა მონაზონმან მან: ფერკი წარგვჰკეთეთ⁶ ქვასა და მტკივის. ჰრქუა მას ანგელოზმან: და ამისთვის სტირა? ნუ სტირ, რამეთუ სლვაჲ ეგე შენი და შრომაჲ, რომელსა ღმრთისათვის ჰყოფ, აღიწერების და დიდი სასყიდელი წინაშე ღმრთისა განგემზადების და შრომაჲ ეგე შენი აღვალს წინაშე ღმრთისა. და რაჲთა გულისკმა-ჰყო, აჰა ესერა სისხლსა ამას⁷ შენსა აღვჰკრებ და აღვიღებ⁸ წინაშე ღმრთისა⁹. და ვითარცა იხილა ესე ყოველი, ჰმადლობდა ღმერთსა. და მიართუა პური ძმასა მას და უთხრა მას ესე ყოველი სიტკბოებაჲ ღმრთისაჲ, და წარვიდა იგი სიხარულით სახედ თუისა¹⁰.

14. ძმამან ვინმე ჰკითხა წმიდასა პიმენს და ჰრქუა: კორცნი ჩემნი უძლურ არიან და ვერ შემძლებელ ვარ მარხვად, მითხარ მე სიტყუაჲ, რომლითა ვცხოვნდე¹, მამაო². ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ მარხვად არა ძალ-გიც, ამას შემძლებელ ხარ: დაიმარხე ენაჲ შენი და დაიმარხენ გულის-სიტყუანი შენნი გულითა წმიდითა და ნუ მიმოხუალ სხუისა სახლსა. ესე ყავ და სცხოვნდე ღმრთისა მიერ.

15. ძმამან ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: მითხარ მე სიტყუაჲ, მამაო, რომლითა ვცხოვნდე¹. ჰრქუა მას ბერმან: პირველად განიწმიდენ გული შენი ყოვლისაგან ბოროტისა და დააყენე ენაჲ შენი და სრული სიყუარული [V] გაქუნდინ ყოველთა მიმართ კაცთა სიტყუით და საქმით. და რადენცა² შემძლებელ იყო, მიეც თავი შენი შრომასა და მორჩილებასა. მერმე უკუეთუ გინდეს, რაჲთამცა სრულ იყავ, მოიცალე სოფლისაგან და თავი თვისი შეურაცხ-ყავ ვიდრე სიკუდილამდე³. და მარაღის წინაშე ღმრთისა დეგ ყოველითა სულითა და ყოველითა გონებითა შენითა, ჰმსახურებდ და აღიდებდ სულითა და ყოველი საქმარი შენი და ზრუნვაჲ⁴ უფალსა მიუტე-

¹ + ვხასა B. ² ფერკისა თითი B. ³ თვისი—B. ⁴ ქვამან B. ⁵ ძმაო—B. ⁶ წარვიკუეთუ B. ⁷ მას B. ⁸ აღვიღო B. ⁹ ღმრთისა უფლისა B. ¹⁰ ~სახედ თუას სიხარულით B.

14. B:310. ¹ ეცხონდე B. ² მამაო — B.

15. B:310. ¹ ეცხონე B. ² რადენ B. ³ სიკუდილამდე B. ⁴ ~საქმარი და ზრუნვაჲ შენი B.

ვე და მან მოგცეს და აღასრულოს ყოველი⁵ ნებაჲ შენი აჲ საწუთ-
როსა ამას და მერმე საუკუნესა⁶.

10. ბერი ვინმე იყოფოდა მარტოდ სახლსა შინა მისსა. ნათე-
ლი დადრგომილ იყო დღე და ღამე და ვითარცა დღისი იქმნ კელთ-
5 საქმარსა და წიგნსა იკითხავნ, ეგრეცა ღამე.

17. სხდეს ოდესმე წმიდანი მამანი და ზრახვიდეს სიტყუათა
სულიერებისათა. და ერთი მათგანი ხედვიდა წმიდათა ანგელოზთა
ღმრთისათა, გარე-მოადგეს მათ და ვითარ მიდრკიან ამის სოფლი-
სასა ზრახვად, განეშორნიან მათგან წმიდანი იგი ანგელოზნი, და
✓ 10 ეშმაკნი მოვიდიან და მსგავსად ღორთა ჩხრეკდიან მწუიერესა და ას-
ხურებედ მათ. და ვითარცა მოიქციედ კუალად სიტყუასა ცხოვრე-
✓ ბისასა, მოვიდიან იგივე წმიდანი ანგელოზნი და აქებდიან მათ.

18. [122] ბერსა ვისმე ეჩუენა ეშმაკი ანგელოზად ნათლისად
და თქუა: მე ვარ გაბრიელ ანგელოზი, ღმერთმან მომავლინა მე
15 შენდა. ჰრქუა მას ბერმან მან: მე ცოდვილი ვარ და არადირსი,
სხუისა ვისსამე მიგავლინა. და ვითარცა იხილა დიდი იგი სიმდაბლე
ბერისაჲ მის, მეყსეულად უჩინო იქმნა ეშმაკი იგი.

19. ორნი ბერნი იყოფოდეს ერთად. მოუქდა მათ ეშმაკი, რა-
მათამცა შეალანა იგინი ურთიერთას. და ვითარ აღანთო სანთელი
20 ერთმან მან ძმამან, ხოლო ეშმაკმან დაუმტუა, და ერთი იგი ძმაჲ
განურისხნა ძმასა მას და შეელალა მას ფრიად. ხოლო იგი შეუვრ-
და ფერკთა მისთა და ჰრქუა მას: სულგრძელ იქმენ, ძმაო, ხოლო
მე კუალად აღვანთო. და იხილა ღმერთმან სიმდაბლე ძმისაჲ მის
და მოვიდა ძალი ღმრთისაჲ და გუემა ეშმაკი იგი და ივლტოდა
25 მათგან. და უთხრობდა ეშმაკი იგი მთავარსა მათსა. და ესმოდა
თხრობასა მას ქურუმსა კერპთასა. და გამოვიდა იგი და იქმნა მო-
ნაზონ და პირველად მოიბოა მან სიმდაბლე და თქუა, რამეთუ: სიმ-
დაბლე დაჰქსნის ძალსა მტერთასა. რამეთუ ესმოდა მას ზრახვაჲ
იგი ეშმაკთაჲ, ვითარ-იგი იტყოდეს, რამეთუ: რაჟამს შევალანით
30 მონაზონნი და ერთი მათგანი მოიქცის მშუიღობად და დაუვრდის

⁵ ყოველი — B. ⁶ საუკუნოსა B.

16. — B. 17. — B. 18. — B. 19. — B.

ქუეშე ფერკთა მისთა, [v]* დაჰქსნიან ყოველი ტყუვილი და ძალი ჩუენი.

20. ბერი ვინმე იყოფოდა სენაკსა შინა თვსსა. მივიდა მისა ეშმაკი, იცვალა ხატი და ჰრქუა: მე ვარ ქრისტე. ჰრქუა მას ბერმან: მე ცოდვილი ვარ და არა ღირს ვარ ხილვად ქრისტესა. ვითარცა ესმა ესე ეშმაკსა მას, მეყსეულად უჩინო იქმნა სიმდაბლითა მით ბერისაჲთა. ხოლო ბერი ჰმადლობდა ღმერთსა.

21. ჰრქუა ბერმან მოწაფესა თვსსა: მე რაჲმს ვფსალმუნებდი, ვითარცა საკუმილი ცეცხლისაჲ, გარე-მომადგის მე და გონებაჲ ჩემი არა მიდრკის სხუად. შენი გონებაჲ სადა არს, ჰფსალმუნებდი-ლა და ილოცვიდი? ანუ არა უწყია, რამეთუ რაჲმს ილოცავ და ჰფსალმუნებ, წინაშე ღმრთისა სდგა და ღმერთსა ჰზრახავ? 10 v

22. ძმამან ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: რომელნი იმარხვენ და ილოცვენ, რაჲ საყოფელ არს, ანუ რაჲ¹ კამს მათთუის? ჰრქუა მას ბერმან: რაჲთა სიმდაბლე² და მორჩილებაჲ³ მოიპოვონ, ვითარცა წერილ არს: იხილე სიმდაბლე⁴ ჩემი და შრომაჲ ჩემი და შენ მომიტევენ მე ყოველნი ცოდვანი ჩემნი. 15

23. მონაზონი ვინმე ჯდა სენაკსა შინა თვსსა და შეუქდა მას გულის-სიტყუაჲ და ჰრქუა: მივიდე ბერისა. და დააბრკოლა იგი ეშმაკმან და ჰრქუა მას: რად მიხუალ ბერისა? აღდეგ და ვიდოდე სოფლად! [124] და სწრაფით აღდგა და გამოვიდა და წარემართა სოფლად. და იხილა იგი ბერმან და ჰრქუა: წარტყუენულო, ვიდრე ხუალ? მელოდე-ლა. ხოლო მან უთხრა გულის-სიტყუაჲ თვსი. ჰრქუა მას ბერმან: მივედ და დაჯედ თუისსა სენაკსა! ხოლო ძმაჲ იგი, ვითარ შე-ოდენ-ვიდა თვსსა სენაკსა, მეყსეულად კმა-ყო ეშმაკმან მან და თქუა: გუძღეთ, გუძღეთ, მონაზონნო! და იხილა სარეცელი მისი ქილისაჲ, ვითარცა ცეცხლითა დამწუარი, და ეშმაკი 20 25 v

* 123 r და v იხ. გვ. 281—282.

20. — B. 21. — B.

22. B:310. ¹ + ღმერთსა B. ² სიმდაბლშ B. ³ მორჩილებაჲ C. ⁴ სიმდაბლშ B. 23. — B.

იგი უჩინო იქმნა, ხოლო ძმად იგი განმტკიცნა და ჰმადლობდა ღმერთსა.

24. ჰრქუა ბერმან: საყუარელო, განიშორე შენგან ყოველი ბოროტი და არაწმიდებდა, და შეიმოსე კეთილი სათნოებად და სრული სარწმუნოებდა. უკუეთუ მრავალთა შორის იყო, ისმინე ღმრთისაჲ, რომელსა იტყუის, ვითარმედ: „რომელსა უნდეს დიდ ყოფაჲ. სასუფეველსა ცათასა იყავნ იგი ყოველთა მრწემ¹ და მსასურ²“. და დაიშარხე ენაჲ შენი და განიწმიდე გული შენი და იყავ მდაბალ და ტკბილ ყოველთა მიმართ. და რავდენ შემძლებელ იყო, შეეწიე ძმასა შენსა საკმრითა. ხოლო გონებდა შენი ღმრთისა თანა იყავნ მარადის. უკუეთუ მარტო იყო, ისმინე, რასა იტყუის უფალი: „ნუ ზრუნავ საზრდელისაათვის და სამოსლისა³. პირველად ეძიებდიჲ სასუფეველსა ცათასა, და⁴ ესე ყოველი მოგენიქოს⁵ თქუენ⁶“.

[v] მერმე თქუა: იყვენ⁷ წელნი თქუენნი მორტყმულ და სანთელნი თქუენნი აღნთებულ⁸, მოიცადეთ და გულისკმა-ჰყოფდით⁹ ღმერთსა⁵, რამეთუ ვითარცა მზე ნათელ არს და ბრწყინვალე და წმიდა⁶ გულისხმის-ყოფითა და სათნოებითა ღმრთისაჲთა. ვითარცა ღრუბელმან რაჲ დააბნელის ნათელი მზისაჲ, ეგრეცა გულის-სიტყუათა ბოროტთა დაშრიტიან სული⁷ იგი ბრწყინვალეებისაჲ⁸. არამედ განიშორე შენგან ყოველი გულის-სიტყუაჲ ბოროტი და მოიპოენ გულის-სიტყუანი საღმრთონი და კეთილად თანა-იქმოდე მათ. და მათ აღგიყვანონ შენ ზეცას⁹ წინაშე ღმრთისა და მკუიდრ გყონ შენ სასუფეველსა ღმრთისასა რჩეულთა მისთა თანა.

25. ჰრქუა ბერმან: საყუარელო, განიშორე შენგან ყოველი უკეთურებაჲ და არაწმიდებდა, და მოიპოვე სიყუარული ღმრთისაჲ და სრული სიყუარული მოყუისისაჲ. და გულისკმა-ჰყოფდი სიტყუათა ღმრთისათა, რამეთუ თქუა უფალმან: „ყოველსავე, რასაცა ითხოვდეთ, გრწმენინ და მოილოთ¹. და მერმე თქუა: რომელსა უყუარდე მე, მცნებანი ჩემნი დაიშარხნეს და საყუარელ იყოს იგი

24. B:310. ¹ მწემ B. ² არამედ B. ³ ღმრთისასა B. ⁴ შეეძინოს B. ⁵ იყენელ B. ⁶ + მარადის B. ⁷ ყუთ B. ⁸ ღმერთი + მარადის B. ⁹ + ეგრეცა გული კაცისაჲ განწმიდნების B. ¹⁰ სულისაჲ B. ¹¹ ბრწყინვალეება B. ¹² ზეცად B.

25. B:310v. ¹ მიილოთ B.

* შდრ. მარკოზ 9, 35.

** შდრ. მათე 6, 31—33.

წინაშე მამისა ჩემისა, და მეცა შევიყუარო იგი². და მოვიდეთ² მისა და მის თანა საეანე ვყოთ³. აწ გულისკმა-ყავ აღთქუმაჲ ღმრთისაჲ, რამეთუ აღგუთიქუშამს ჩუენ ძე ღმრთის ყოფად და მკუიღრ ყოფად ყოველსა ზედა სიმდიდრესა მისსა⁴. [125] უკუეთუ გამოუთქუშელი იგი ზეცისა კეთილი გრწმენეს დამკუიღრებად, რაჲსა მცირი-სათვს საკმრისა ჰზრუნავთ⁵, რამეთუ თქუა უფალმან: „ნუ ზრუნავთ ზვალისათვს“⁶. და რომელი მცირესა ზედა სარწმუნო იპოვოს, იგი დიდსაცა ზედა სარწმუნო იყოს. აწ განვიფრთხოთ და მოვიცალოთ ღმრთისა, ვითარცა იტყუის: მოიცალებთ და გულისკმა-ყავთ, რამეთუ მე ვარ ღმერთი. და მერმე იტყუის: მიუტევე უფალსა ყოველი ზრუნვაჲ შენი და მან გამოგზარდოს⁶ შენ. ყოველსა ზედა მოთმინე იყავ, ვითარცა თქუა უფალმან: „რომელმან დაითმინოს. იგი სრულიად ცხოვნდეს“⁷.

მერმე თქუა: უწინარეს ყოველთა სათნოებათა არს სიმდაბლე და უწინარეს ყოველთა ბოროტთა არს ამპარტავანობაჲ. ხოლო სრული სათნოებაჲ არს სიყუარული ღმრთისაჲ და მოყუსისაჲ. და დიდი ვნებაჲ არს თავისა თვისა განმართლებაჲ. მარადის მოიქცენებდ სასუფეველსა ცათასა, რაჲთა გულის-თქუმაჲ შენი მისა მიმართ იყოს მარადის. და მერმე მოიქცენებდ გეჰენისასა მას. რაჲთა მოიძულნე საქმენი მისნი და განჰმზადე თავი შენი შემთხუევედ ღმრთისა.

26. იყო ვინმე ბერი უძლური და რეცა თუ არაჲ აქუნდა საქნარი. და შეიწყნარა იგი მამასახლისმან საკრებულოსა შინა და განუსუენა მას. [v] და ეტყოდა ძმათა ყოველთა მამასახლისი: აიძულეთ მცირედ ნურაჲ განასუენებელი. რამეთუ სნეულ არს. ხოლო უძლურსა მას აქუნდა დრაჰკანი, ქოთანი სავსე. და მოთხარა ქუეშე სარეცელსა მისსა და დამალა იგი. და შეზუდა მას სიკუდილი და არა აღიარა. და შემდგომად სიკუდილისა მისისა და დაფლვისა ჰრქუა მამასახლისმან ძმათა: აღიღეთ საგებელი მისი ამიერ! და ვითარცა აღჰკრებდეს მას, პოეს ოქროჲ იგი. ჰრქუა მამასახლისმან: უკუეთუ ცხოვრებასა მისსა არა აღიარა და არცა ჟამსა სიკუდილისა მისისასა თქუა, არამედ მისა აქუნდა სასოებაჲ, არა შევეზო მე შავს, არამედ მივედიოთ და დაჰვალთ ევე მის თანა! და ყვეს ეგრე,

² მოვიდეთ B. ³ საეანე ვყო B. ⁴ მისა C. ⁵ ზრუნავ B. ⁶ გამოგზარდო C. ⁷ ცხოვნდეს B. 26. — B.

* შტრ. იოანე 15, 9—10.

** მათე 6, 34.

*** მათე 10, 22.

ვითარცა უბრძანა მათ, და გარდამოკდა ცეცხლი ზეცით და დღეთა მრავალთა იწუებოდნა საფლავი იგი წინაშე ყოველთასა.

27. თქუა ვინმე წმიდათაგანმან, რამეთუ: შეუძლებელ არს კაცისა, რავდენ ჟამ აქუნდეს სიტკბოებაჲ ამის სოფლისაჲ, ვითარმცა აქუნდა სიტკბოებაჲ ღმრთისაჲ. უკუეთუ იხილოს კაცმან სიტკბოებაჲ ღმრთისაჲ, მოიძულოს ყოველივე ამის სოფლისაჲ, ვითარცა იგი წერილ არს წმიდასა სახარებასა, [126] ვითარმედ: „ვერვინ შემძლებელ არს ორთა უფალთა მონებად“*. და ჩუენ ვიდრემდის გუნებავეს კაცობრივი ბყრობად და განსუენებაჲ ჯორციელი, ვერ შემძლებელ ვართ საშუებელსა და სიტკბოებასა საღმრთოსა. ამან ვიტყუი: უკუეთუ ვინმე ჯდეს სენაკსა შინა თუისსა დუმილით და დაყუდებით ლოცვასა და საქმესა სულიერსა მიხედოს, ჟამსა მას შემძლებელ იყოს ცხობრებად.

28. ჰკითხნა ვინმე სტრატიოტთაგანმან ბერსა და ჰრქუა: უკუეთუ ღმერთი შეიწყნარებსა მონანულთა? ხოლო ბერმან მიუგო: მრავლისა სწავლისა შემდგომად, და ჰრქუა მას: უკუეთუ განიპის ქლამინდი შენი, განაგდია იგი? ხოლო მან ჰრქუა: არა, არამედ შევეკერი და კუალად ვიქუმი იგი. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ შენ სამოსელსა შენსა ჰრიდებ, ღმერთმან დაბადებულთა თვსთამცა არა ჰრიდაა? რომელმან-იგი ამცნო პეტრეს ესე ყოფად, მან არა-მე უფროს ყოველსა? რამეთუ ამცნო მოციქულსა პეტრეს და ჰრქუა. ვითარმედ: სამეოცდაათჯერ შუიდგზის მიუტევე. ხოლო იგი აღეშენა და წარვიდა.

29. [v] თქუა ვინმე ბერმან: რომელი შევიდეს მენელსაცხებ-ღეთა თანა, დაღაცათუ¹ არა იყიდოს, არამედ განმადლარი სურნელებითა² გამოვიდეს მიერ, ეგრეცა რომელი მივიდეს სულიერთა თანა მამათა, რამეთუ ჟამსა სიმდაბლისა მისისასა მოიქსენის³ იგი და, უკუეთუ უნდეს იგი საქმედ, აუწყიან იგი. გზაჲ და ზღუდე მისა იყოს ზედა-მოსლვასა ეშმაკისასა.

30. ჰკითხეს ვისმე ბერსა ძმათა და თქუეს: რაოდენნი¹ კეთილნი აღუთქუენ ღმერთმან სულსა წერილთა მიერ და არა ჰნებავეს

27. B:311. 28. — B.

29. B:311. ¹ დაღათუ B. ² სულნელებითა B. ³ მოიქსენის C.

30. B:311. ¹ რავდენნი B.

* მათე 6, 24.

მას, არამედ არაწმიდებდასავე მიდრკეს. ხოლო მან ჰრქუა მათ: მე გითხრა თქუენ, რამეთუ არღა გემოე უხილავს, ამისთუჲს არაწმიდებდასა მიდრკის და გული უთქუამნ.

31. თქუა ვინმე მამათაგანმან, ვითარმედ: სამნი საქმენი არიან პატრიოსან მონაზონისათჳს, რომელიცა ჯერ-არს ჩუენდა: შიშით და ძრწოლით და სიხარულითა სულიერითა მოსლვად¹ ზიარებდასა წმიდასა საიდუმლოსა და ტაბლად² განმზადებად მმათათუის², დაბანაჲ ფერკტაჲ. [მოილო სახე ესევეითარი და თქუა: რამეთუ იყო ვინმე ბერი, რომელსა აქუნდა ცნობაჲ ღმრთისამიერი, და შეხუდა მას ჰამაჲ მმათა თანა. და ვითარ ჰამდეს, [127] მიხედნა მათ ბერმან სულითა, ჯდა რაჲ იგი მათ თანა, ტაბლასა ხედვიდა, რამეთუ რომელნიმე ჰამდეს თაფლსა და რომელნიმე პურსა და რომელნიმე სკორესა. და დაუკუთირდა ფრიად და ევედრებოდა ღმერთსა და თქუა: უფალო, გამომიცხადე მე საიდუმლოჲ ესე, რამეთუ საზრდელი ერთი წინა უც ყოველთა. და ესრეთ თითოეული³ ჩანს, რამეთუ რომელნიმე ჰამენ თაფლსა და რომელნიმე პურსა და რომელნიმე სკორესა. და მოიწია მისა ჰამაჲ, რომელმან ჰრქუა მას: რომელნი-იგი ჰამენ თაფლსა, ესენი არიან შიშითა ღმრთისაჲთა და ძრწოლით და სიხარულითა სულიერითა სხენან ტაბლასა ზედა, და ლოცვაჲ მათი აღვალს, ვითარცა საკუმეველი, წინაშე ღმრთისა, ამისთჳსცა თაფლსა ჰამენ; ხოლო რომელნი ესე პურსა ჰამენ, ესენი არიან, რომელნი მადლობით მიიღებენ ღმრთისა მოცემულსა მას საზრდელსა; ხოლო რომელნი სკორესა ჰამენ, ესენი არიან, რომელნი ღრტუინვენ — ესე კეთილი არს და ესე მედგარი. არა ჰამს ესე განზრახვად, არამედ უფროჲს-და მადლობაჲ ღმრთისაჲ და გალობისა შეწირვაჲ უმჯობეს არს, რაჲთა აღესრულოს თქუმული იგი, რომელსა იტყუის, ვითარმედ: გინათუ ვჰამდეთ, გინათუ ვსუმიდეთ, გინათუ რასაცა ვიჰმოდით, ყოველსავე სადიდებელად ღმრთისა ვიჰმოდით]*.

32. [v] მმაჲ ვინმე მივიდა დისა თუისისა, რომელი იყო მონასტერსა შინა, რაჲთა იხილოს, რამეთუ სნეული იყო. და ეყო სარწმუნოებით და არა თავს-იღვა და აუწყა მმასა თჳსსა და ჰრქუა: ვი-

31. B:311. ¹ მოსლვაჲ B. ² + და B. ³ თითოეული C.

* კაცებში მოთაესებული ტექსტი B ნუსხაში არ აღმოჩნდა.

32. — B.

დოდე, ძმაო, და ლოცვა ყავ ჩემთვის და მადლითა შენითა გიხილო სასუფეველსა ღმრთისასა.

33. ძმამან ვინმე ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: უკუეთუ დაეცეს პონაზონი, რომელსამე იურვინ, ვითარცა წარმატებისაგან უნაკლულევანესისა¹ მიიცვალა², და შურებინ, ვიდრემდის აღდგეს. ხოლო ერისა-კაცობისაგან მომავალმან ვითარცა დასაბამსა იწყის³ წარმატებად? ხოლო ბერმან მიუგო და ჰრქუა მას: მონაზონი ცოდვილი ვითარცა სახლი დარღუეული არს, უკუეთუ განიფრთხოს გონებამან მისმან აღშენებად დაცემულისა მის სახლისა, მრავალი საკმარი 10 პოვოს, საკმარი ქვაჲ და მიწაჲ შემზადებად და აღრე წარმატებად უფროჲს მისა⁴, რომელსა იგი მოვე-არა-ეთხაროს დადებად საფუძველსა⁵, რაჲთა სრულ-ვითარ რაჲ-ყოს. ესრეთ არს მონაზონისა საქმე⁶: უკუეთუ შევარდეს და მოაქციოს, აქუს მრავალი საკმარი, წურთაჲ ფსალმუნთაჲ და კელთ-საკმარი, [128] რომელ არს სა- 15 ფუძველი. ხოლო ერის-კაცობისაგან მომავალი ვიდრე ამას ისწავებდეს, მოხუდიღე შენ პირველსავე მას წესსა.

34. თქუა ბერმან: არს კაცი, რომელი ჰჰამნ დიად¹ და კუალად შიინ-ლა² და იმარხავნ არა განძლებად. და არნ³ სხუაჲ, რომელი მცირედ ჰჰამნ და განძლებინ. ამას უმრაველსი⁴ სასყიდელი აქუნ, ვიდრე 20 არა რომელი-იგი მცირედ ჰჰამნ და განძლებინ.

35. თქუა ბერმან: უკუეთუ იცის მონაზონმან აღვილი, რომელსა აქუს წარმატებაჲ სულისაჲ, ხოლო კორცთა საკმარი შრომით, და ივლტოდის¹ მიერ, ესევითარსა მას არა ჰრწამს, უკუეთუ არს ღმერთი. 25 უკუეთუ სიძვაჲ გბრძოდის გულსა შენსა, ანუ თუ კორცთა შენთა, გან-ლა-იზრახნე, ვინაჲ მოვიდა შენდა ბრძოლაჲ იგი და აღემართე: ნუთუ ნაყროვნებისაგან ანუ ძილისაგან ანუ სიმალლისაგან, ანუ თუ ეგრე იტყუი, ვითარმედ: ყოველთა უფროჲს არს საქმე ჩემი წინაშე ღმრთისა, ანუ განიკითხავ სხუისა ცოდვათა, გარეშე ამათ- 30 სა ვერ შევალს სიძვაჲ კაცსა თანა.

33. B:311. ¹ უნაკლევანშისა B. ² მიიცვალა—B. ³ დასაბამსა იწყის] და-სამე-იწყის B. ⁴ მისსა B. ⁵ საფუძველისა B. ⁶ საქმე B.

34. B:311v. ¹ დიად B. ² შინდა B. ³ არს B. ⁴ უმრაველსი B.

35. B:311v. ¹ ივლტის B.

უკუეთუ ძმამან გითხრას გულის-სიტყუაჲ თუისი და სხუაჲ ვინმე გაფიცებდეს, [v] ვითარმედ: მიტხარ. ნუ გამოგაქუნ სიტყუაჲ იგი ძმისაჲ მის, ნუ შეშინდები ფიცისა მისგან, მის ზედავე იყავნ² ფიცი იგი.

უკუეთუ არა იყოს შენ თანა ტირილი, ცან თუ ამპარტავნები-საგან³ არს ანუ ნაყროვნებისაგან⁴. ესენი არა უტევებენ კაცსა და-ლონებად. უკუეთუ გიბოძოს ღმერთმან ტირილი, ნუ იტყუი გულსა შენსა, ვითარმედ დიდ ძალ რაჲმე არს ტირილი ესე: ნეტარ არს, რომელსა არა უქმს ტირილი. უკუეთუ იხილოს ღმერთმან გული კაცისაჲ, რომელი ზუაობნ ცრემლთა თვათა, აღილოს⁵ მისგან და მერ-მე არნ გული მისი, ვითარცა ქვაჲ ფიცხელი, და წარწყმიდის.

უკუეთუ დაეცე სიძვითა და იყოს ახლოს ადგილი იგი, რომელსა დაცემულ იყო, წარვედ ადგილისა მისგან. უკუეთუ არა, ვერ შეინანო.

უკუეთუ იხილო თუალითა შენითა ძმაჲ შენი ბრძოლასა რას-მე, თქუ: წყუღმცა ხარ, ეშმაკო, შენ ხარ ბრალეული! არა არს საქმე ეგე ძმისა მაგისი. იხილე და დაჰკაშ გული შენი. და ნუ აბრალებ ძმასა მას, უკუეთუ არა, წარვიდეს სული წმიდაჲ შენგან.

26. გუითხრობდა ბერი, ვითარმედ: ძმაჲ ვინმე იყო სკიტეს და მოსწრაფე იყო ლოცვასა ყოველთა ჟამთა. [129] ხოლო სხუისა საქმისათვის უდები¹ იყო. დღესა ერთსა მოვიდა ეშმაკი ბერისა და ჰრქუა მას: ზ საკუირველი, რამეთუ² ძმასა იმას ღლიასა ქუეშე და-უმჭირავ³ და არა განმიტევებს⁴ და ნებასა ჩემსა აღასრულებს და ყოველთა ჟამთა ეტყუის ღმერთსა: უფალო, მიქსენ მე ბოროტი-საგან.

37. იყუნეს ვინმე ორნი ძმანი მონასტერსა შინა დიდსა და ღირს იქმნეს მადლსა ხილვად ერთი-ერთისა მიმართ, რომელ აქუნდა ღმერთისა მიმართ. და იყო ოდესმე ერთი მათგანი გამოვიდა გარეშე მონასტერსა დღესა პარასკევსა და იხილა ვინმე, რომელი ჰურსა კამდა, და ჰრქუა მას: დილეულ ჰქუამა პარასკევსა? და იყო შეკრებაჲ ძმათაჲ ეკლესიად მსგავსად ჩუეულებისა. და მიხედნა მას ერთმან მან და იხილა მადლი იგი განყენებული მისგან და შე-

² იყავ B. ³ ამპარტავნებისაგან B. ⁴ † არს B. ⁵ აღილის B.
36. B:315v. ¹ უდებ B. ² რამეთუ — B. ³ დაუჭირავ B. ⁴ განმიტეობს B.
37. — B.

წუხნა ფრიად და შე-რად-ვიდეს სენაკად, ჰრქუა მას: რ[აჲ] გიქ-
 1 მნიეს, ძმაო, რამეთუ არღა ვიხილე მადლი იგი შენ ზედა, ვითარ-
 1 იგი პირველ? ხოლო მან ჰრქუა მას: არარად მიქმნიეს და არცა გუ-
 1 ლის-სიტყუად რად შემეცნობიეს თავსაჲ ჩემსა ბოროტი. ჰრქუა მას
 5 ძმამან მან: არცა სიტყუად რად არქუ ვისა? ხოლო მან მოიგსენა და
 თქუა: ვიხილე გუშინ გარეშე [მ]ონასტერსა, რომელი ჰამდა და
 ✓ ვარქუ მას ჟამი: შჰამა პარასკევსა დილეულ? [v] და ესე არს შე-
 ცოდებაჲ ჩემი. არამედ დაშუერ ჩემ თანა ორსა კუირიაკესა და ვე-
 ვედრნეთ ღმერთსა, რადთა შემინდოს მე შეცოდებაჲ იგი. და ვი-
 10 თარცა ესე ყვეს, შემდგომად ორისა კუირიაკისა მიხედნა ძმამან მან
 და იხილა მადლი იგი ძმისა მის ზედა და ნუგეშინის-ცემულ იქმნეს
 მიერთვან.

38. თქუა ბერმან: ჯერ-არს მონაზონისა, რადთა ყოველსა მწუხ-
 ✓ რსა და დილეულსა სიტყუად ყოს თავისა თუისისათუის, ვითარმედ:
 15 რად-იგი¹ უნდა ღმერთსა და არა ვყავ? და რადთა ესრეთ განიკით-
 ხო² თავი თუისი ყოველთა ჟამთა ცხოვრებისა შენისათა. რამეთუ
 ესრე³ შეჰგავს მონაზონისა. რამეთუ ესრე³ ცხოვნდებოდა⁴ ნეტარი
 მამაჲ⁵ არსენი და ისწრაფდა თავსა თუისსა წარდგინებად ქრისტესა
 20 თუინიერ ცოდვისა. ესრეთ ილოცევდ ღმრთისა მიმართ, ვითარმცა
 მახლობელად თანა-გიდგს⁶. და რამეთუ ჰეშმარიტად თანა არს, ნუ
 იყოფი სჯულის⁶-მდებელ თავით თუისით, ნუცა გან-ვის-იკითხავ,
 არამედ მიუტევე ღმერთსა, სასჯელისა შემძლებელსა. და მერმე
 თქუა: უცხო არს მონაზონისაგან ფიცი და ტყუილი გინებაჲ და გან-
 რისხებაჲ ვისთუისმე.

39. ჰრქუა ბერმან ძმასა ვისმე, ვითარმედ: ეშმაკი არს მტერი
 და შენ სახლი. და მტერი არა დასცხრების შებნევად სახლსა მას,
 რომელი-რად პოვოს [130] ყოვლისაგან არაწმიდებისა. ხოლო შენ-
 და ჯერ-ა¹, რადთა არა უდებ იყო განბნევად გარე. უკუეთუ უდებ
 იყო, აღავსოს სასახლე² იგი შენი ყოვლითა არაწმიდებითა და ვერ-
 35 ლარა შეუძლო შესლვად მას შინა, არამედ პირველი პირველვე გა-
 ნაბნიე მცირე-მცირედ, რადთა იყოს სახლი იგი წმიდა მადლითა
 ღმრთისადათა.

38. B:312. ¹ იგი — B. ² განიკითხოს C. ³ ესრეთ B. ⁴ ცხოვნდებოდა B. ⁵ მამა — B. ⁶ გითქს B. ⁶ სჯულის B.

39. B:312. ¹ ჯერ-არს B. ² სახლი B.

40. ორნი ვინმე ძმანი შეიბყრნეს და მიჰყვანდეს მარტული-
ბად. და აქუნდა გულის-კლებაჲ ერთი-ერთისა მიმართ. და ვითარ-
ცა ტანჯნეს იგინი და შესხნეს საპყრობილესა, ერთი იგი ძმაჲ
ევ[ე]ლდრებოდა მოყუასსა თვისსა და ჰრქუა მას: ძმაო, ხვალე სიკუ-
დილი შეგუხუდების. ჩუენ განვჰქსნეთ თავით თვისით მწუხარებაჲ 5
იგი, რომელი გაქუს ჩემდა მომართ. ხოლო მან არა ისმინა. და მოი-
ყვანნეს იგინი და ტანჯნეს. ხოლო რომელმან არა შეიწყინარა ვედრე-
ბაჲ ძმისაჲ მის, ვითარცა იწყეს მისა ტანჯვად, მეყსეულად იძლია.
მიუგო მსაჯულმან მან და ჰრქუა მას: რაჲსათვის გუშინ იტანჯე და
არა მერჩიდი მე? ხოლო მან ჰრქუა მას, რამეთუ: ძმისა ჩემისა მი- 10
მართ მაქუნდა ძუირის-ჰსენებაჲ და ამისთვის დამაკლო მე ღმერ-
თმან ნუგეშინის-ცემაჲ მისი.

41. იყო ოდესმე დღესასწაული სენაკებს [v] და ჰამდეს ძმანი
ეკლესიას. და იყო მუნ ძმაჲ, რომელმან ჰრქუა ზემდგომელსა: არა
ვჰამ წუენსა, არამედ მომართ[უ] მცირედ მარილი. და უწოდა მსა- 15
სურმან წინაშე ყოველთა მოყუასსა და ჰრქუა: ძმაჲ ვინმე არა ჰამს
წუენსა, მოართუ მას მარილი.

42. აღ-ვინმე-დგა ერთი ბერთაგანი და ჰრქუა მას: უმჯობეს
იყო შენდა დღეს სენაკსა შინა ჰამაჲ ჯორცისაჲ, ვიდრე-ლა არა-
სმენაჲ სიტყუისაჲ ამის წინაშე ყოველსა ერსა*. 20

43. გულის-სიტყუათათვის მწინკულევანთა ჰკითხა ვინმე ძმამან
ბერსა. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: მე არასადა ბრძოლილ ვარ ამას
საქმესა. ხოლო ძმაჲ იგი დაჰბრკოლდა ამას ზედა და მივიდა სხუი-
სა ვისამე ბერისა და უთხრა მას ესე ყოველი. ჰრქუა მას: მი-ვისამე-
ვედ კითხვად და დამაბრკოლა მე, რამეთუ უფროჲს ბუნებისა იტ- 25
ყოდა. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: აჰა ეგერა გრქუა შენ კაცმან
ღმრთისამან, არამედ აღდეგ და მივედ მისა და შეუვრდი მას, რაჲ-
თა გითხრას შენ ძალი იგი სიტყუისაჲ მის. და მივიდა ძმაჲ იგი
ბერისა მის კუალად და შეუვრდა ფერჯთა მისთა და ჰრქუა მას: შე- 30
მინდევ მე, მამაო, რამეთუ უცნობელად ვყავ და უკითხვად წარ-
ვედ. არამედ გევედრები შენ, გამოშითარგმანე მე სიტყუაჲ იგო,
[131] რომელ არასადა იბრძოლე სიძვისაგან. ჰრქუა მას ბერმან:

40. — B. 41. — B. 42. — B. * 41-ე და 42-ე თხრობები ერთმანეთის გა-
გრძელებას წარმოადგენს.

43. — B.

18. შუა საუკუნეთა ნოველები...

- ✓ ვინაიდან ვიქმენ მონაზონ, არასადა განვქელ პურითა, არცა წყლი-
თა და კსენებაა ამისი მაურვებს მე ფრიად. და არა მიტევებენ მე
2 ზიხედვად საქმესა მაგას, რომლისათვის-ეგე შენ მე მკითხავ. ხოლო
5 ძმასა მას სარგებელ ეყო სიტყუაჲ იგი და წარვიდა და აღეშენა
ფრიად.

44. ბერი ვინმე იყო სკიტეს და შევარდა უძლურებასა დიდსა.
და ძმანი ჰმსახურებდეს მას. და ხედვიდა ბერი იგი, რამეთუ შუ-
რებიან მისთვის, და იტყოდა: წარვიდე ეგუიპტეს, რამეთუ დავჰქსნი
ძმათა და ვაურვებ მათ. ჰრქუა მას ნეტარმან მოსე: ნუ წარხუალ,
10 რადთა არა დაეცე სიძვითა. ხოლო იგი შეწუნხნა ამას ზედა და ჰრქუა:
მოწყდეს კორკნი ჩემნი და შენ ვითარ მეტყუი ამას? და ვითარცა
წარვიდა ეგუიპტედ, ესმა კაცთა და მოართუმიდეს საკმარსა ფრიად.
მოვიდა ვინმე ქალწული და ჰმსახურებდა მას სარწმუნოებით. და
✓ შემდგომად მცირედისა ჟამისა, ვითარცა განმრთელდა უძრულეზი-
15 სა მისგან, დაეცა იგი ქალწულისა მის თანა. და ვითარცა იხილეს
კაცთა მათ ქალწული იგი მიდგომილ იყო, ჰკითხვიდეს მას და ეტ-
ყოდეს: ვინაჲ არს საქმე ესე? ხოლო მან ჰრქუა მათ, [v] ვითარ-
ზედ: ბერმან ყო ეგე ჩემ თანა. ხოლო მათ არა ჰრწმენა მისი. ხოლო
ბერმან ჰრქუა მათ: მე ვარ, რომელმან საქმე ეგე ვყავ, არამედ დაჰ-
10 მარხეთ ყრმაჲ ეგე, რომელ იშვეს. და რაჟამს სძესა განეყენა ყრმაჲ
იგი, და დღესასწაულისა ყოფასა სკიტეს ჩავიდა ბერი იგი, და აქუნ-
და ყრმაჲ იგი მკართა თვისთა ზედა, და შევიდა ეკლესიად წინაშე
✓ ყოვლისა მის ერისა და იტყოდა: იხილეთ ყრმაჲ ესე, რამეთუ შვი-
ლი ურჩებისაჲ არს ესე, ეკრძაღენით უკუე, ძმანო, რამეთუ სიბე-
25 რესა ჩემსა ესე ვყავ, არამედ ლოცვა ყავთ ჩემთვის! და წარვიდა
სენაკად თუისად და იწყო დასაბამი პირველისა შრომისა თუისისაჲ.

45. თქუა ბერმან: უპატიოება არს მონაზონისა სასჯელსა მის-
ლვაჲ! მოსაჯულისა თანა. და კუალად თქუა²: ადგილსა, რომელსა
✓ იყოს მონაზონი, დაცადოს კეთილისა რაჲსამე საქმე და ვერ წარი-
30 მართოს, ნუ ჰკონებნ, თუ³ სხუად ვიდრემე წარვიდეს და შეუძლოს
წარმატებად.

44. — B.

45. B:312. ¹მისილვაჲ საშქლად B. ²+ ვითარმედ B. ³ უკუეთუ B.

46. იყო ვინმე მონაზონი, კაცი ღმრთის-მოშიშო, რომელსა აქუნდა დიდი განკითხვაჲ. და მოჰვლიდა სენაკებსა, რაჲთამცა დაჴ- და მახლობელად ვისამე, და არა პოვა სენაკი.

47. იყო ვინმე ბერი, რომელსა აქუნდა სენაკი... [132]... არა- რაჲ ჰრქუთა, რომლისათვის-იგი მიგავლინე შენ მისა? ხოლო მან 5
ჰრქუა მას: არარაჲ. და განიზარა მას ზედა ფრიად. და მიიყვანა ბე- რი იგი სენაკად თუისად და განუს[უ]ენა მას. და ცნა, რამეთუ ეშ- ზაკისაგან იყო საქმე იგი შურობისაჲ. და შეუვრდა ბერი მოწაფე- სსა თვისსა და ჰრქუა მას: ამიერითგან შენ ხარ მამაჲ ჩემი, ხოლო მე 10
მოწაფე შენი. რამეთუ საქმეთა შენთაგან ღმრთისა მიერ აცხოვენე სული ჩემი.

48. ძმამან ვინმე ჰკითხა ბერსა და ჰრქუა: გულის-სიტყუანი ჩემნი მიმოიტაცებინ და ვიუტვი და არა უწყვი, თუ რაჲ ვყო. ჰრქუა მას ბერმან: ჯედ სენაკსა შინა შენსა და ივინი კულადვე მოიქცინ, 15
ვითარცა-იგი ვირი, რაჲჲმს დაბმულ არნ და კიცუი მისი რბინ და ჰკრთებინ აქა და იქი, და ვიდრეცა წარვიდის, კულად დედისავე თუისისა მოაქციის. ეგრეცა გულის-სიტყუანი, რამეთუ რომელი- იგი ღმრთისათვის დადგრომილ იყოს სენაკსა შინა თუისსა, დაღა- თუ განიზინენ მცირედ ჟამ, კულადცა შეკრბენვე.

49. იყო ვინმე ბერი, დაყუდებული სენაკსა შინა ალექსან- 20
დრიას, ადგილსა, რომელსა ჰრქუთან ირიმიგა¹. და იყო ბერი იგი ფრიად შფოთი და სულ-მოკლე. და ესმა ვისმე ჰაბუქსა ძმასა ბე- რისაჲ მის და ევედრებოდა ღმერთსა და იტყოდა: უფალო, რომე- ლი ცოდვაჲ მიქმნიეს წინაშე შენსა, ამისთვის [v] მივიდე და ვი- ყოფოდი² მის თანა და ვჰმსახურო³ ბერსა მას და განუსუენო. და 25
აღდგა და მივიდა ბერისა მის თანა. ავინებდა მას ბერი იგი ყოველ- თა ჟამთა, ვითარცა ძაღლსა. იხილა ღმერთმან სიმდაბლე და მორ- ჩილობაჲ⁴ ძმისაჲ მის. ექუსი წელი აღასრულა ბერისა მის თანა. იხილა ძმამან მან ხილვასა შინა საშინელი ვინმე და აქუნდა ჰელთა მისთა დიდი ჰარტაჲ და უჩუენა მას ნახევარი აკოცილი და ნახევა- 30

46. — B. 47. — B.

48. B:312. ¹ თუისსა — B.

49. B:315v. ¹ ითიმიგა B. ² ვიყოფი B. ³ ვმსახურებდე B. ⁴ მორჩილობაჲ მოთმინებაჲ B.

რი წერილი და ეტყოდა ძმასა მას: აჰა ესერა⁵ რომელი ზედა გედვა, ატოცა ნახევარი უფალმან. აწ ისწრაფე მისთუისცა.

✓ იყო ვინმე ბერი სულიერი მახლობელად მათსა და ესმოდა ყო-
 5 ლანდვე⁶ სულ-მოკლებამ⁷ ბერისაჲ მის და გინებამ ძმისა მის მი-
 მართ, და⁸ ვითარ იგი ყოლად შეუვრდებინ ფერკთა და ბერი იგი
 არა შეიწყნარებნ. და ოდეს შეემთხუის⁹ ბერი იგი, მახლობელი მა-
 თი, ჰკითხავნ მას: რაჲ არს, შვილო? ვითარ გარდაჲდა დღე ესე შე-
 ნი, შვილო?¹⁰ არაჲ ჰკოცეა ქარტისა მისგან მცირედიცა? და ცნა
 10 ძმამან მან ბერისაჲ მის, რამეთუ სულიერი არს და არარაჲ დაუ-
 ფარის მას. მიუვის¹¹ და ეტყოდის¹²: მამაო, შევიძინე მცირედ. და
 ოდეს უცალო არნ ბერი იგი მისი, და ვერ აგინის, არცა ჰნერწყუის
 სადა და არცა გარე განაძის, [133] მივიდის ბერისა მის სულიერისა
 ღამე და¹³ ტირნ და ეტყუნ¹⁴ ძმაჲ იგი: ვაჲმე, გარდაჲდა დღე ესე
 და ვერარაჲ¹⁵ შევიძინე. და სხუასა მეექუსესა წელსა დაიძინა ძმამან
 15 მან. და იხილა ბერმან სულიერმან, რამეთუ იყო იგი მარტულითა
 თანა და დიდითა კანდიერებითა ევედრებოდა ღმერთსა და ეტყო-
 და: უფალო, ვითარცა მე შემიწყალე, მისითა შეიწყალე იგიცა, რა-
 მეთუ კაცთ-მოყუარე ხარ და მოწყალე¹⁶. და მეორემოცესა დღესა
 წარიყვანა ბერიცა იგი ადგილსა განსასუენებელსა. იხილეთ, ვითარ
 20 კანდიერ არიან, რომელთა ქრისტესთუის მწუხარებამ დაითმინეს¹⁷.

50. ბერი ვინმე ჯდა უდაბნოსა გარე, შორს. და მო-ვინმე-ვიდა
 მისა ძმათაგანი და პოა¹ იგი უძღური და მოილო წყალი და დაჰბან-
 ნა ფერკნი. და რომელი მოელო მას საკმარი, უქმნა მისგანი მცი-
 რედ წუენი და დაუგო მან ბერსა. ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: ძმაო,
 25 დავიწყებით დამავიწყდა, უკუეთუ აქუნდეს კაცთა ესეთი განსუენ-
 ნებამ. და მოართუა სასუმელი ერთი ღუინოჲ. იხილა რაჲ იგი ბერ-
 მან, ტიროდა და თქუა, რამეთუ: არა მოველოდე დღედმდე სიკუ-
 დილისა ჩემისა სუმად ღუინისა. და დაადგრა ბერი² ორმოც დღე
 და არა სუა. ოდეს იყო სიცხე ძლიერი, განრცხა სარწყული და აღავ-
 30 სო წყლითა და დაჰკიდა მახლობელად მისა. [v] ჰკითხეს ძმათა და
 ჰრქუეს: რომლისა სახისათჳს ჰყავ ესე? ხოლო მან ჰრქუა მათ: რა-

⁵ ესერა] კალი B. ⁶ ყოლად B. ⁷ + იგი B. ⁸ და — B. ⁹ შეემთხუს B. ¹⁰ შეი-
 ლო — B. ¹¹ მიუკო B. ¹² ეტყოდა B. ¹³ და — B. ¹⁴ იტყვნ B. ¹⁵ ვერაჲ B. ¹⁶ და
 მოწყალე — B. ¹⁷ დაითმინან B.

მა წყურბილსა ჩემსა უფროდსი შრომაჲ ვყო და უფროდსი სასყიდელი მოვილო ღმრთისა მიერ.

51. თქუა ბერმან: ნუ დასდგამ ტაბლასა უწინარეს ჟამისა, მარტოა¹ რაჲ იყო. და ნუ ჰზრახავ² პირველ კითხვამდე შენდა. და უკუეთუ ვინმე გკითხოს, თქუ, რომელი ჯერ-იყოს, და ნუ იტყუი უჯეროსა წარმდებალ³.

52. გულის-სიტყუათათვის სიძვისათა ჰკითხა ვინმე ძმამან მამათაგანსა ვისმე¹. ხოლო მან ჰრქუა მას: ესე უღბობისაგან შეგემთხუევის. უკუეთუმცა გურწმენა, ვითარმედ ღმერთი დამკუიდრებულ არს ჩუენ თანა, არამცა კურკელი სხუისაჲ შევიწყნარეთ ჩუენ შორის, რამეთუ უფალი იესუ ქრისტე დამკუიდრებულ არს ჩუენ შორის და თანა არს და ხედავს ჩუენსა ცხორებასა, ვინაჲცა ჩუენ გუმოსიეს იგი და ვხედავთ, უღბობაჲ არა შეგუთავს, არამედ წმიდად ყოფაჲ თავთა თუისთაჲ, ვითარცა-იგი წმიდა არს.

53. ძმაჲ ვინმე იყო, რომელსა აქუნდა ბრძოლაჲ სიძვისაჲ. და მივიდა ვისამე დიდისა ბერისა კითხვად. ევედრებოდა მას და ეტყოდა: ყავ ჩემთვის ლოცვაჲ, მამაო, რამეთუ მაურგებს მე სული სიძვისაჲ. ხოლო ბერი ევედრებოდა მისთვის ღმერთსა¹. და კუალად მეორედ მივიდა ბერისა და იგივე სიტყუაჲ ჰრქუა. [134] ხოლო ბერმან არა უგულეებელს-ყო ღმრთისა მიმართ ვედრებაჲ მისთვის და თქუა: უფალო, გამომიცხადე მე ჯდობაჲ ძმისაჲ მის და ვინაჲ არს საქმე ესე, რამეთუ გვეედრები შენ და არლა² ეპოა მას განსუენებაჲ. და გამოუცხადა მას ღმერთმან. და იხილა იგი ბერმან მჯდომარე და სული სიძვისაჲ მანლობელად მისა. და იგი ჰზრახვიდა³ მას და ანგელოზი უფლისაჲ დგა მოვლინებული შემწედ მისა. და განრისხნებოდა ძმაჲ იგი მისი, რამეთუ არა მიუგდო თავი თუისი ღმერთსა, არამედ გულის-თქუმასა ყოლადვე გონებასა თუისა თანა მიადევნებდა. და ცნა ბერმან, ვითარმედ ბრალი იგი მისი მისგან არს. და უთხრა მას და ჰრქუა, რამეთუ⁴: შენ ხარ, რომელი მიაცვანებ გონებასა შენსა. და ასწავა მას, ვითარ წინა-აღუდგეს გულის-სიტყუასა მას. და განიფრთხო ძმამან მან სწავლითა და ლოცვითა ბერისაჲთა და პოვა განსუენებაჲ.

51. B:312v. ¹ მარხვაჲ C. ² ზრახავ B. ³ და... წარმდებალ — B.

52. B:312 v. ¹ ვისმე — B.

53. B:312v. ¹ ღმერთსა მისთვის B. ² არლარა B. ³ ზრახვიდა B. ⁴ რამეთუ] ვითარმედ

54. ძმაჲ ვინმე იყო მონასტერსა შინა დაყუდებულად და ზე-
დაჲსზედა აღიძრვოდა რისხვად. და თქუა თავით თვისით: წარვიდე
და დავჯდე მარტოჲ. რაჲთა არავის აქუნდეს ძუირი და გულის-
წყრომაჲ დასცხრეს ჩემგან და ვნებაჲ. და ვითარცა გამოვიდა მიერ,
5 დაჯდა მარტოჲ ქუაბსა შინა. დღესა შინა ერთსა მოილო სარწყული
და ალავსო წყლითა და დადგა ქუეყანასა და მყის დაიმჭუა. მოილო
იგი და ალავსო [V] მეორედ და კუალად დაიმჭუა. და ალავსო მესა-
მედ და ეგრევე დაიმჭუა. და განრისხნა და დასცა ქუეყანასა და შე-
მუსრა იგი. და ვითარცა მოიგონა და ცნა, რამეთუ მოიკიცხა იგი
10 ეშმაკისაგან და თქუა: აჰა ესერა მარტოჲცა-ღა ხარ, იძლევი-ვე,
არამედ მიიქექ კუალად სენაკადვე და მონასტრად, რამეთუ სადავე
მოთმინებაჲ კამს და შრომაჲ, და ღმრთისა მიერ არს შეწყვენაჲ. და
აღდგა და მოიქცა თუისსავე ადგილსა.

55. იტყოდა ბერი, ვითარმედ: მივიდა ეშმაკი და ჰრეკა კარსა
15 მონასტრისასა. და მივიდა ყრმაჲ მიცემად პურისა. და იხილა რაჲ
იგი ეშმაკმან, თქუა: უკუეთუ შენ აჰა ხარ, მე არღარა ვკამ აჰა. და
თქუეს რომელთამე მამათაგანთა, ვითარმედ არა მოიყვანა ღმერთ-
მან ყრმაჲ უდაბნოდ, გარნა ეშმაკმან, რაჲთა დაარღუინეს იგინი,
რომელთა ჰნებაჲს ღმრთის-მსახურებით ცხორებაჲ.

56. მონაზონი ვინმე იყოფოდა მარტოჲ უდაბნოსა ზედა. შეკ-
რძალულ იყო იგი კეთილად მარხვითა და ლოცვითა და მღუიძარე-
ბითა. და მრავალთა სთნდა სათნოებაჲ მისი და აღიდებდეს ღმერ-
ქსა მისთუის. და იყუნეს ვინმე დედანი ქალაქსა შინა. და ერთსა
მათგანსა შეუქდა ეშმაკი და ჰრქუა მოყუასთა თვისთა: რაჲ მომცეთ,
25 უკუეთუ მე განვიდე [135] და გარდამოვაგდო განშორებული იგი
მონაზონი? და განვიდა იგი მათგან უდაბნოდ. და ვითარ დაღამდე-
ბოდა, მიადგა კარსა მონაზონსა მას, ტიროდა და ეტყოდა: შეცთო-
მილ ვარ მე უდაბნოსა ამას და ვერ განვიგებ, შემიწყალე მე და შე-
მიტევე შინაგან ეზოსა ღამესა ამას, რაჲთა არა მკეცთა შემკამონ
30 მე გარეშე, და შენდა დიდი ცოდვაჲ იყოს. ხოლო მონაზონმან მან,
ვითარ ისმინა ესე, შეეშინა და შეუტევა იგი ეზოსა. და იგი შევი-
და სენაკსა თვისსა და გამოჰკჷმა კარი. და მიადგა დედაკაცი იგი, ტი-
როდა და ეტყოდა: რაჲ სარგებელ არს შენი ეგე მონაზონებაჲ, აწ
შთამომიქდენ მე მკეცნი და შემკამონ და წარგიწყმდენ შრომანი

შენნი. და ვითარ შეაურვა ფრიად, თქუა მონაზონმან მან: განსაც-
დელი არს ესე ღიღი. და შეუტევა იგი შინაგანსა სახლსა. და დაჯ-
და ერთგან დედაკაცი იგი, ხოლო მონაზონსა მას შეუტდა ეშმაკი გუ-
ლის-თქმითა და თქუა მონაზონმან მან: გულის-თქმამა სიძვისაჲ და-
მაბნელებელი არს და სულისა წარმწყემდელი. ხოლო სიძე იგი ზე-
ცისაჲ ქრისტე ნათელ და ცხორება არს სულისა. და აღანთო სანთე-
ლი და მიუპყრნა თითნი თვისნი და თქუა: აქავე გამოიცადე თავი შე-
ნი, უკუეთუ შემძლებელ ხარ დათმენად [v] ცეცხლსა მას შინა საუ-
კუნესა. და დაიწუნა თითნი თვისნი ყოლადვე და თქუა: ესე გკირდინ
და ნუ გულის-თქუამა ბოროტი. ხოლო დედაკაცი იგი ხედვიდა ყო-
ველსა მას, შეძრწუნდა და მოკუდა. და ვითარცა განთენდა, მოვი-
დეს ხილვად მოყუასნი მისნი. ჰგონებდეს ხილვად და ყოფად, რაჲ-
იგი თქუა. და ჰრეკეს კარსა მონაზუნისასა და ჰრქუეს მას: დაჲ ჩუე-
ნი შესცთა უდაბნოსა ამას და არა ვიციოთ, თუ მკეცთა შექამეს სა-
და-იგი. ჰრქუა მათ მონაზონმან მან: ესერა შინა არს მტერი იგი და
ასული ეშმაკისაჲ. და არა იცოდა მან, რამეთუ მომკუდარ არს იგი.
და შევიდეს მოყუასნი იგი მისნი და იხილეს, რამეთუ მომკუდარ
იყო და ჰრქუეს: მამაო, ესე მომკუდარ არს. ხოლო მონაზონსა მას
დაუეუირდა ფრიად და უთხრა ყოველი იგი, რაჲცა ყო მან. და დე-
დათა მათ შეინანეს და აღიარეს ყოველი იგი, რაჲცა-რაჲ ზრახეს
მისთვის ბოროტი. და თქუა მონაზონმან მან, რამეთუ წერილ არს:
„ნუ მიაგებთ ბოროტსა ბოროტისა წილ, არამედ უფროდსა ულო-
ცვედით მტერთა თქუენთა“*. და აღიპყრნა კელნი და ილოცა მის-
თუის ღმრთისა მიმართ. და მეყსეულად აღდგა მკუდარი იგი. და
მისცა მოყუასთავე. და დედათა მათ ვითარცა იხილეს ესე, შეძრ-
წუნდეს ფრიად [136] და დაუერდეს მას და ევედრებოდეს: ლოცვა
ყავ ჩუენთვის, რაჲთა მოგუიტევენეს ჩუენ ღმერთმან შეცოდებანი
ჩუენნი. და აღდგეს და წარვიდეს იგინი და იქმნეს ღმრთის-მსახურ.
ხოლო მონაზონი იგი თვისსავე კანონსა აღაგებდა და სიხარულით
აღიდებდა ღმერთსა და ჰმადლობდა ყოველთა მათ საქმეთათვის.

5
10
15
20
25
30

57. გუითხრობდა ვინმე ბერთაგანი თებელი და თქუა, რამეთუ:
მე ძე ვიყავ მღღელისა წარმართისაჲ. მცირე ვიყავ და ვჯედ საკერ-
პოსა მას შინა და ვიხილე, რამეთუ მამამა ჩემი მრავალგზის შევი-
დის კერპთა გებად. ღღესა ერთსა შევედ ფარულად უკუანა მამისა
ჩემისა და ვიხილე ეშმაკი მჯდომარე და ყოველნი ერნი ღგეს წი-

35

57. — B.
* I თეს. 5, 15.

- ✓ ნაშე მისა, და აჰა ესერა ერთი მთავართა მისთავანი მოვიდა და თა-
ყუანის-სცა მას. ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მას: ვინაჲ მოხუალ?
ხოლო მან ჰრქუა მას: სოფელსა, რომელსა მე ვიყავ და აღვადგინე
ბრძოლად და შფოთი დიდი და სისხლისა დათხევად ვქმენ, და მო-
5 ვედ თხრობად შენდა. ჰრქუა მას: რავდენსა ჟამსა ჰქმენ ესე? ხოლო
მან ჰრქუა: ოცდაათსა დღესა. და უბრძანა გუემამ მისი და ჰრქუა
მას: ესეოდენსა ჟამსა ესე ხოლო ჰქმენა? და აჰა, კუალად სხუად
მოვიდა და თაყუანის-სცა მას. და მან ჰრქუა: და შენ ვინაჲ მოხუალ?
და მან ჰრქუა მას: [V] მე ზღუასა შინა ვიყავ და აღვადგინე ლელ-
10 ვად და დავანთქენ ნავნი და მრავალნი სულნი წარვწყმიდენ და მო-
ვედ თხრობად შენდა. ხოლო მან ჰრქუა მას: რავდენსა ჟამსა ჰყავ
ესე? ხოლო მან ჰრქუა: ოცსა დღესა. და უბრძანა გუემამ მისი და
ჰრქუა: რახსათვს ესოდენთა დღეთა ესე ხოლო ჰქმენ? და აჰა ესე-
რა მესამე მოვიდა და თაყუანის სცა მას. და მან ჰრქუა: შენ ვინაჲ
15 მოხუალ? და მან ჰრქუა: ქალაქსა შინა ქორწილი იყო და აღვადგი-
ნე ბრძოლად და სისხლისა დათხევად დიდი ვყავ შორის სიძისა და
სძლისა და მოვედ თხრობად შენდა. ჰრქუა მას: რავდენსა ჟამსა
ჰქმენ ესე? ხოლო მან ჰრქუა: ათსა დღესა. და უბრძანა მისიცა
გუემამ დაყოვნებისა მისთუის. და აჰა კუალად მოვიდა სხუად და თა-
20 ყუანის-სცა მას. და მან ჰრქუა: შენ ვინაჲ მოხუალ? და მან ჰრქუა:
უდაბნოს გარე ვიყავ, ესე ორმეოცი წელი არს, ვჰბრძოდე მონა-
ზონსა ვისმე და ამას ღამესა დავეც იგი სიძვითა. და ვითარცა ესმა
ესე მთავარსა მას, მეყსეულად აღდგა და ამბორს-უყო და აღიჭადა
გუირგუინი და დაადგა მას და დაისუა იგი საყდართა და ჰრქუა მას.
25 რამეთუ: დიდსა საქმესა შემძლებელ იქმენ აღსრულებად. ხოლო
მე ესე რაჲ მესმა, ვთქუ თავით თუისით: [137] უკუეთუ ესრეთ
✓ დიდად არს წესი მონაზონებისაჲ, და ღმერთმან ჭერ-იჩინა ცხორე-
ბაჲ ჩემი. და გამოვედ მიერ და ვიქმენ მონაზონ.

- აგ. იყო ერთი ვინმე მამათავანი და ესუა მას ძმად ერისავანი.
30 და მოკუდა და დაუტევა ძე სამისა წლისაჲ. და მივიდა ბერი იგი
და წარმოიყვანა ყრმად იგი უდაბნოდ. და ჭამდა იგი მის თანა დანა-
კისკუდსა და მხალსა. და ვინაჲთვან განიყვანა უდაბნოდ, არასადა-
იხილა პირი კაცისაჲ, გარნა მამის-ძმისა თუისისაჲ¹, და არცა დედა-
კაცისაჲ, და არცა იცოდა² სოფელი, და არცა ეხილვა გემოჲ პური-
35 საჲ. და არცა იცოდა, თუ სოფელსა ამას ვითარ ცხოვნდებინა³ კაც-

ნი. და მამის-ძმისა მისისა თანა ფსალმუნებდა და ილოცვიდა და იმარხვიდა. და ცხოვნდა⁴ ათურამეტ წელ. და ამისა⁵ შემდგომად გარდაიცვალა და დაჰმარხა იგი ბერმან. და ამისა შემდგომად ილოცა ბერმან ღმრთისა მიმართ, რაჟთა უჩუენოს, თუ სადა მივიდა ყრმაჲ იგი და თუ შეერთო რიცხუსა წმიდათასა. და უჩუენა ძილსა შინა: იხილა ყრმაჲ იგი აღვილსა მყარალსა და ურვილსა⁶ და ურვასა შინა⁷ დიდსა. და ვითარცა განელუიძა ბერსა, დადგა და ესჯოდა⁸ ღმერთსა და ეტყოდა: უფალო, რაჲ არს ესე უსამართლოჲ, ანუ ყრმაჲ არა უბიწოჲ იყო? არა გმსახურებდა⁹ დღითი-დღედ?¹⁰ [V] არა ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა იმარხვიდაა? და ვიდრე ამას ეტყოდა ბერი იგი ღმერთსა, ანგელოზი უფლისაჲ იხილა მის თანა მდგომარე და ჰრქუა მას: ბერო კეთილო, მართლი¹¹ ეგრე არს, გესწავა ყრმისა მისდა¹² მარხვაჲ და სიწმიდე და წესი, რაჲსათუის არა ასწავე სიმდაბლე? ამან მიიყვანა იგი აღვილსა ურვილსა და მყარალსა. ჰგონებდა თავსა თუისსა, ვითარმედ დიდი კაცი არს და წმიდაჲ. გარნა უწყოდე, ვითარმედ¹³ არა არს ღმრთისა თანა უსამართლოებაჲ¹⁴, რამეთუ წერილ არს: „საძულელ არს წინაშე ღმრთისა ყოველი კაცი გულითა მალალი“, ხოლო ბერი იგი ყოლადე ტიროდა წარწყმედასა ზედა მის ყრმისასა.

[137v] დაუფავალთა დიდთა ხართა ათორმეტიამ^{**}

1. დაყუდებულნი ვინმე დიდნი ბერნი ათორმეტნი¹ წმიდანი შეკრბეს ურთიერთას, და... ვითარ წარჰმართა თუითეულმან მათგანმან სათნოებაჲ სენაკსა შინა თქსსა, ანუ რომელი მარხვაჲ აქუნდა სულიერი. თქუა პირველმან, რომელიცა-იგი უბუცესი იყო მათ შორის: მე, ძმანო, ვინაჲთგან ვიწყე დაყუდებად, ყოლადე თავი ჩემი ჯუარს-ვაცუ გარეშეთავან საქმეთა. მოვიკსენე წერილი იგი, რომელსა იტყუის: „განვხეთქნეთ აჰაურნი მათნი და განვაგლოთ ჩუენგან უღელი მათი“^{***}, ვითარცა ზღუდე ვარემო-ვედგ შორის სულსა [123] და^{****} კორციელთა საქმეთა. და ვთქუ გონებასა ჩემსა: ვითარ-

¹ ცხოხდა B. ² ამი — B. ³ ურვილსა] ანა ჯამა B. ⁴ შინა — B. ⁵ ვერცოდა B. ⁶ გმსახურებდა B. ⁷ დღით და ღამით B. ⁸ მართლ — C. ⁹ შინა B. ¹⁰ ვითარმედ] რამეთუ B. ¹¹ უსამართლოჲ B.

* შდრ. ლუკა 16, 15.

** ეს თავი B ნუსხაში არ არის. ¹ ათურმეტნი C.

*** ფს. 2, 3.

**** ხელნაწერში საკითხავები არეული იყო. ისინი ჩვენ თანმიმდევრობით დავლაგეთ, რის გამოც ტექსტში ხელნაწერის გვერდების მიმდევრობა დარღვეულია.

ცა-იგი ზღუდესა გარეშე არა ხედავენ მდგომარესა შინაგანი იგი, ეგრეცა შენ ნუ გინებნ გარეშეთა საქმეთა, არამედ თავსა შენსა ეკრძაღე და მოელოდე ხილვად დღითი-დღე ქალაქსა მას ღმრთისასა. ეგრე შემირახციან გულის-სიტყუანი ბოროტნი, ვითარცა გუ⁵ელნი და ნაშობნი იქედნესანი. და რაჟამს ვიხილნე იგინი, გულსა ჩემსა აღმოცენებულნი, მივხედნი მათ თქუმიით და რისხვით განვაკმნი იგინი. და არასადა დავსცხრი შერისხვად კორცთა ჩემთა და სულსა ჩემსა, რაჟათა არა უჯეროსა რასმე იქმოდის.

2. თქუა მეორემან: მე ვარქუ თავსა ჩემსა, ვინაჲთგან ვიჭმენ 10 სოფლისაგან და ვიქმენ მონაზონ, რამეთუ დღეს იშევ და დღეს იწყე მონაზონებად და მონებად უფლისა, დღეს აქა მწირობად იწყე და ესრეთ იყავ დღითი-დღედ, ვითარცა უცხოჲ და ხვალე წარმაველი. და ამას თავით ჩემით დღითი-დღე განვიზრახვედ.

3. თქუა მესამემან: მე განთიად აღვიდი წინაშე ღმრთისა ჩემისა და თაყუანის-ვსცი მას და დავგადი თავი ჩემი წინაშე მისა და აღუვარებდი მას შეცოდებათა ჩემთა. და კუალად გარდამოვკდი და თაყუანის-ვსცი წმიდათა ანგელოზთა ღმრთისათა. [V] და ვევედრო მათ, რაჟათა მეოხ იყუნენ ღმრთისა მიმართ ჩემთვის და ყოვლისათუის დაბადებულისა. და რაჟამს აღვასრულო, შთავკდე მე უფს- 20 კრულად და, ვითა ჰურიათა ყვიან იჭრუსალემსა ზედა გოდებაჲ და დაიპიან სამოსელი მათი, ცრემლოვედ და იგლოვენ მოოკრებისათუის, ეგრეცა მე მიმოვალ სატანჯველთა და ვხედავ ასოთა ჩემთა ტანჯვასა შინა და ვტიროდი მტირალთა თანა.

4. თქუა მეოთხემან: მე ეგრე ვარ, ვითარცა მთასა ზეთის 25 ხილთასა მკდომარე უფალი მოწაფეთა მისთა თანა, და ვეტყუი თავსა ჩემსა: ამიერითგან ნულარავინ იცი კორციელად, არამედ ამათ თანა იყავ მარადის. შურსა მათსა და ცხორებასა მათსა ემსგავსე, ვითარცა ნეტარი მარიამ, მკდომარე ფერკთა თანა იესოისთა, რომელი ისმენდა სიტყუაჲთა მისთა. და მოვიკსენებდ წერილთა 30 მათ, რომელთა იტყუის: „წმიდა იყვენით, რამეთუ მე წმიდა ვარ: და იყვენით სრულ, ვითარცა მამაჲ თქუენი ზეცათაჲ სრულ არს; და ისწავეთ ჩემგან, რამეთუ მშუიდ ვარ და მდაბალ გულითა“*.

თქუა მეხუთემან: მე ანგელოზთა ვხედავ ყოველსა ჟამსა, აღმავალთა და გარდამომავალთა წოდებად სულთა. და მარადის

* მათე 11, 29.

წყალობასა ჩემსა მოველი და ვიტყუი: განმზადებულ არს გული ჩემი შენდამი, ღმერთო.

6. [138] თქუა მეექუსემან: მე დღითი-ღღედ ვჰგონებ სიტყუასა მას სმენად ღმრთისა: იქმოდე ჩემთვის და მე განგისუენო ჟქუენ, იღუაწეთ მცირედლა და იხილეთ მაცხოარებაჲ ჩემი. უკუეთუ გიყუარდე მე, შვილნი ჩემნი იყუნეთ. ვითარცა ვედრებისა მათისაგან შეიკდიმეთ და გულის-კმა ყავთ, რამეთუ მრავალი დავით-მინე მე თქუენტვს. იტყუის უფალი: უკუეთუ ცხოვარნი ხართ, ის-მინეთ კმაჲ მწყემსისაჲ, უკუეთუ მონანი ხართ, შეუდევით ვნება-თა მათ ქრისტესთა.

10

7. თქუა მეშუიდემან: მე სამთა მათ დაუცადებელად მარადის ვიწურთი და ვიტყუი თავით ჩემით: სარწმუნოებაჲ, სასოებაჲ და სიყუარული—რაჲთა სასოებასა მიხაროდას, ხოლო სიყუარულსა არავინ შევაწუხო და სარწმუნოებითა განვმტკიცენ.

8. თქუა მერუემან: მე შინაგანითა თუალითა ჩემითა ვხედავ ეშმაკთა მფრინვალეთა და უფალსა იესუ ქრისტესა შევემთხუევი მათთვის, რაჲთა უქმ იქმნენ ესენი და არას შემძლებელ მოშიშთა მიმართ უფლისათა.

15

9. თქუა მეცხრემან: მე დღითი-ღღე საცნაურსა მას ეკლესიასა პირმშოთასა ვხედავ და უფალსა დიდებისასა შორის მისა, უფროჲსად ბრწყინვალესა. და რაჲჲმს ბრწყინვალეჲჲ მომიკდის, აღვიდი ცად და ვხედვიდი [v] კეთილთა მათ ანგელოზთა საკუირველთა და ვისმენდი გალობასა მათსა, რომელსა შესწირვედ დაუცხრომელად ღმრთისა მიმართ. და ვიხარებდი ღმრთისა სიტკობითა მის კმისა მათისაჲთა და გულისკმა-ყყავ წერილი იგი: „ცანი უთხრობენ დიდებასა ღმრთისასა“* და ყოველი ქუეყანაჲ ნაცრად და მტუერად შევჰრაცხე.

25

10. მეათემან (ი) თქუა: მე გზასა ჩემსა ვხედავ მარადის, რომელი მახლობელად ჩემსა დგას და მელის. და ვიცავ თავსა ჩემსა და გულისკმა-ვჰყოფ წერილსა მას, რომელი იტყუის: წინაჲსწარ ვხედვედ უფალსა წინაშე ჩემსა. არს მარადის, რაჲთა არა შევიძრა და მეშინის მე, ვითარცა მცველისა გზათა ჩემთაჲსა, და დღითი-ღღედ აღმავ[ა]ლსა წინაშე ღმრთისა მითხრობად საქმეთა ჩემთა.

30

11. თქუა მეთათრმეტემან: მე პირსა წინაშე ჩემსა დაგ-
დევ სათნოებაჲ, მარხებაჲ, გოდებაჲ და მოთმინებაჲ; სიყუარული,
თავით ჩემით გარე-მოვიდგინე იგი. და ვითარცა წარვიდე, ვარქუა
თავსა ჩემსა: სადა არიან მზარდულნი შენნი? ნუ იურვი, ნუცა მო-
იწყინებ. გქონან იგინი მახლობელად შენსა მარადის. რომლისა მი-
მართ გნებავს სათნოებათათვის, ზრახვედ, რაჲთა შემდგომად სიკუ-
დილისა წამონ შენთვის წინაშე ღმრთისა და ვითარ-იგი პოეს გან-
სუენებაჲ შენ თანა.

12. თქუა მეთათრმეტემან: თქუენ, მამანო, ზეცისაჲ გაქუს
ცხორებაჲ და ზეცისაცა ზრახვაჲ მოიღეთ, და არა საკუირველ არს,
[139] რამეთუ აღმაღლებულთა ქუეყანით ხედავთ. თქუენ საქმე-
თაგან თქუენთა ზეცისასა მოელით. რაჲ ვთქუა, რამეთუ გარდა-
იცვალენით, რომელთა ყოლადვე თავნი თქუენნი უცხო ჰყვენით
მისგან. რაჲ ვთქუა, თქუენ, ქუეყანისა ანგელოზნო და ზეცისა კა-
ცნო? და ესე თუ ვთქუა, არა ვცოდო, ხოლო მე თავით თვისით არა
ღირს ვარ, ცოდვათა ჩემთა ვხედავ, ვიდრეცა მივიდე, წინა მისწრიან
მე მარადის მარჯუენით და მარცხენით და ქუესკნელამდე. დაესაჯე
თავი ჩემი და ვთქუ: აქა იყო და მცირედლა აქა დაისაჯო. და ვხე-
დავ მუნ მრავალთა, რომელი გარდამოადინებენ ცრემლთა მათთა.
რომელთა მითხრობად ვერვინ შემძლებელ არს.

ვხედავ ვისმე ღრვენასა კბილთასა, ღალადებასა და კრთომასა
ყოველთა კორცთასა და ძრწოლასა თავითგან ვიდრე ფერქამდე. და
დავევარდი მე ქუეყანასა პირსა ზედა ჩემსა და ნაცარი გარდავისს
თავსა ჩემსა და ვევედრე ღმერთსა ბოროტისა მისთვის, რაჲთა არა
მივეცე მე მას. ვხედავ კუალად ზღუასა ცეცხლისასა, უვარეს ცეც-
ხლად მდულარესა, რომელი ხედავს ვიდრე ცადმდე საგონებელად
ღელვათა მისთა ცეცხლისათა მიწვენასა, და საშინელსა მას ზღუა-
სა ცეცხლისასა, ურიცხუთა მათ კაცთა შთაბნეულთა ბოროტთაგან
ანგელოზთა, და ერთითა კმითა ყოველნივე იგი ღალადებენ, [v]
და იტყუიან ერთბამად, რომელი არავის სადა ესმეს ქუეყანასა ზე-
და ეგვევითარი კმაჲ. და ყოველნივე, ვითარცა ქარტანი. დაიწუე-
ბიან და მოწყალე ღმერთი გარე-მიიქცეოდა მათგან მრავალთაგან
უსჯულოებათა მათთა. და მაშინ ვეგლოვდ ნათესავსა კაცთასა, ვი-
თარ იკადრებენ სიტყუად, გინაცა მიხედვად ვისამე. ვითარმედ ესე-
ვითარი ბოროტი წინა უც სოფელსა, და ამას ზედა გონებითა ჩე-
მითა ვიგლოვ და ვიმარხავ თქმად სახელიცა კაცთაჲ და ქუეყანისა-

ცა, და არა ღირსად თავი ჩემი დამისჯიეს მე. და მოვიკსენებ წერილსა მას, რომელი იტყუის: „მექმნეს მე ცრემლნი ჩემნი საქმეულად დღე და ღამე“*.

ნებარისა ევსუპიისი

1. თქუა ნეტარმან ევსუქი: უკუეთუ სასუმელი წყალი გრილი განამართლებს მოწყალეთა მათ, რადენ უფროდისა მოსაგებელისა არიან ღირსნი¹, რომელთა-იგი ყოველი მონაგები განაბნიეს გლანაკათუის. 5

2. მერმე თქუა: საბანელ კეთილ არს სულისა ლოცვასა შინა ცრემლი. არამედ ლოცვისა შემდგომად მოიკსენე, რომლისა მადლისათუის სცრემლოოდე. მძლავრთა¹ ცხორებასა ნუ ჰნატრი, რამეთუ ძლიერნი ძლიერად განიკითხნენ, ვინაჲცა-იგი მსაჯულისა მის სასტიკისა მოიყვანნეს. 10

მერმე² თქუა: რომელმან არა მოიძულოს შეცოდებაჲ იგი, დაღაცათუ მან არა ცოდოს, არამედ ისაჯოს-ვე. [140] ვაჲ უღმრთოთა, რამეთუ³ რაჟამს ყოველნი განათლდენ, მაშინ იგინი დაბნელდენ. 15

ვაჲ მგმობელთა⁴, რამეთუ შეიკრას⁵ ენაჲ მათი და ვერ სიტყუის-მიმგებელ იყუნენ მსაჯულისა მის.

ვაჲ უსჯულოსა⁶, მსაჯულისა მისგან, სასტიკისა და მართლისა, მი-რაჲ-ვიდოდიან სჯულის⁷-მდებელისა მათისა. 20

ვაჲ ანგაპრთა, რამეთუ სიმდიდრე მათგან ივლტოდის და ცეცხლი მათ მიეგებვოდის.

ვაჲ უდებთა, რამეთუ ეძიებდენ იგინი ჟამსა მას მათსა, რომელი⁸-იგი ბოროტად წარწყმიდეს, და არა პოვონ⁹. 20

ვაჲ ამპარტაყანთა, რაჟამს შევიდენ იგინი საფლავად და არა იყოს მათდა¹⁰ სინანული.

ვაჲ მაგინებელთა და მათ თანა მომტრვალეთა, რამეთუ კაცის მკლველთა თანა შეირაცხნენ და მომრუშეთა თანა ისაჯნენ¹¹.

ვაჲ, რომელნი იშუებდენ მცირედთა¹² ამათ ჟამთა, რამეთუ ვითარცა ზუარაკნი ჭამებულნი განმზადებულ არიან კლვად. 30

1. B:312v. ¹ ღირს B.

2. B:312v. ¹ მძლავრთა¹ მრავალთა C. ² მერე B. ³ რამეთუ — C. ⁴ მგმობართა B. ⁵ შეეკრას B. ⁶ უსჯულოთა B. ⁷ მჯულის B. ⁸ რომელ B. ⁹ პოონ B. ¹⁰ მათა B. ¹¹ ესაჯნენ B. ¹² მცირეთა B.

* ფს. 41, 4.

ვაა ორგულთა, რამეთუ მწყემსმან მან მათმან უვარ-ყუნეს იგინი და მკეცი იგი მოსაჯული მათი გამოუჩნდეს მათ.

ნეტარ იყუნენ, რომელნი იწროსა მას გზასა მოგზაურ იქმნენ, რამეთუ გუირგუინოსანნი შევიდენ სასუფეველსა ცათასა.

5 ნეტარ იყუნენ, რომელთა დათრგუნონ გულის-თქუმაჲ, რამეთუ [v] ძრწოლიან მისგან¹³ ეშმაკნი.

ნეტარ იყუნენ, რომელნი სათნოებითა იყუნენ წმიდა და სულითა შეუორგულებელითა¹⁴, სჯასა¹⁵ მას სოფლისასა იგინი არა ისაჯნენ.

10 ნეტარ იყუნენ, რომელთა ცხორებაჲ აქუნდეს მართალი და ზრახვაჲ მდაბალი, რამეთუ იგინი ქრისტესა მიმსგავსებულ იყუნენ და მის თანა დასხდენ.

ნეტარ იყუნენ, რომელთა სჯულიერებაჲ¹⁶ ენისაჲ არა განიშორონ, რამეთუ კურთხევისა მათისაგან ღმერთი არა განეშოროს.

15 ნეტარ იყუნენ, რომელნი მრავალთა კეთილის-ყოფელ იყუნენ, რამეთუ მრავლად პოვონ¹⁷ მონაგები კეთილი.

v ნეტარ იყუნენ, რომელთა საქმენი მათნი შეამკვნენ პირველ აგზებამდე ცეცხლისა, რომლითა ყოველი გამოცდად არს.

20 ნეტარ იყუნენ, რომელნი ისწრაფდენ ცხორებისა მათისათვის¹⁸ მერმისა, რამეთუ აწინდელი ესე დაყროლდების კრწნილებითა და სიკუდილი¹⁹ მიიზიდავს მისა²⁰ მიმართ²¹.

ნეტარ იყუნენ, რომელთა არა შეაგინეს სათნოებაჲ მათი, რამეთუ ღღესა მას სასაჯელისასა²² არა ჰრცხუნოდის^{22a}.

25 ნეტარ იყუნენ, რომელთა გააბნიონ ბოროტი, რომელ-იგო აქუნდეს, და სიწმიდით წმიდასა მას სამშჯავროსა წარუდგენ თავსა მას სიტყუისასა²³.

[141] სული ნუმცა უდებ არს, რამეთუ რომელსა ეამსა არა ჰგონებდეს, სიკუდილი მომავალ არს.

30 მერმე თქუა: არცაღა ქუეყანისა კეთილთა თუინიერად შრომისა მიემთხუევის²⁴, რავდენ უფროჲს ზეცისასა მას ჯერ-არს ფრიადი მოლუაწებაჲ და შრომაჲ და განზრახვაჲ²⁵, რამეთუ შრომაჲ იგი საწუთრო არს, ხოლო სასყიდელი მისი საუკუნე არს.

¹³ მათგან B. ¹⁴ შეუორგულებელითა + რამეთუ B. ¹⁵ შჯასა B. ¹⁶ შეკულიერებაჲ B. ¹⁷ პოონ B. ¹⁸ მისთვის B. ¹⁹ სიკუდილისა B. ²⁰ მისა—B. ²¹ — მიმართ მიიზიდავს B. ²² სასაჯელისა B. ^{22a} რცხუნოდის B. ²³ სიტყუასა B + ქრისტე შეიწყალე გრიგოლ მღვდელი C. ²⁴ მიემთხვს B. ²⁵ განზრახვად B.

3. თქუა მამამან ბასილი: რომელსა ჰრწმენეს ქადაგებული ღმრთისაჲ¹ ჭეშმარიტად ცოდვილთათუის და ყოს იგი წინაშე თუ-
ალთა მისთა, მან მოიგოს შიში ღმრთისაჲ.

4. თქუა მამამან დიადოხოს¹: ვერ შემძლებელ არს კაცი მოგე-
ბად შიშსა ღმრთისასა, უკუეთუ არა განეშოროს ყოვლისაგან ურ-
ვისა, რომელ არს საწუთროსა ამას შინა, და დაჯდეს დაყუდებუ-
ლად.

5. თქუა მამამან კლემაქს: ცრემლითა მით. რომლითა ტირნ
კაცი სიკუდილისა მისისა ეამსა, ეგვეითარმან მან უშვის¹ შიში
ღმრთისაჲ.

10

6. თქუა მამამან ისაკ, ვითარმედ: პირველი კეთილი არს შიში
ღმრთისაჲ. და ესე იშვების სარწმუნოებისაგან და დასთვისს გულსა
შინა, ოდეს განაგდის კაცმან გონებისაგან თუისისა უცალოებაჲ და
ურვაჲ საწუთროჲსაჲ და შეიკრიბოს გულის-სიტყუაჲ თუისი, გან-
ბნეული ყოვლისაგან ქსენებისა საწუთროჲსა, და იურვოდის საუ-
კუნოჲსა მისთუის.

15

7. [v] თქუა მამამან ესაია¹: უღირს, რომელი-იგი დაეყუდე-
ბოდის, რაჲთა მოიგოს შიში ღმრთისაჲ. და ვიდრემდის ცოდვაჲ
მისდრეკდეს² გულსა მისსა მისა მიმართ და გული დაემორჩილებო-
დის მას, უწყოდენ ამან, ვითარმედ არა არს მის თანა შიში ღმრთი-
საჲ. და ვიდრემდის შიში ღმრთისაჲ არა არს. იგი შორავს წყალო-
ბასა ღმრთისასა.

20

8. თქუა მამამან კლემაქსი: რომელი არა ჰპოებს თავსა თუისსა
ყნოსით შიშსა ღმრთისასა, უწყოდენ. ვითარმედ სული მისი მკუ-
დარ არს. და კუალად თქუა, ვითარმედ: ღმერთი არა გუაბრალებს¹
ჩუენ, უკუეთუ არა ვქმნენით² სასწაულნი^{2ა}, და უკუეთუ არა ვიცო-
დეთ დაფარული და უკუეთუ არა მეცნიერ ვიყვენით³ სასჯელსა⁴

25

3. B:313v. ¹ ღ¹ C.4. B:313v. ¹ დიადიხოს ს..5. B:313v. ¹ უშევს C.

6. B:313v.

7. B:313v. ¹ ესაია C. ² მისდრეკეს B.8. B:313v. ¹ გუაბრალობს B. ² ვქმნეთ B. ^{2ა} სასწაული B. ³ ვიყვენეთ B. ⁴ სარ-
ჩელსა B.

და ცნობად ღმრთეებისა, გარნა გუაბრალებს ჩუენ, უკუეთუ არა დავადგრეთ⁵ გოდებასა შინა და ტირილსა ცოდვათა ჩუენთათჳს ყოველთა დღეთა ცხორებისა ჩუენისათა, ამას ზედა გუაბრალებს.

9. თქუა მამამან ბარსანაბოს¹ სიმდაბლოსათუის: სიმდაბლე
5 კორციელი ესე არს, რაათა არარად² შეჰრაცხოს³ კაცმან თავი თუ-
ისი⁴ და განიშოროს ნებაჲ თუისი ყოველსა შინა და მოითმინოს
უშფოთველად ყოველი შემთხუევაჲ, რომელი მოიწიოს მის ზედა
გარეთ⁵.

10. თქუა ბერმან¹ კლემაქსი²: რაჲ არს დედაჲ ჳსენებისა სიკუ-
დილისაჲ? რომელნი გარეშე არიან საწუთროსა ამას—განშორებაჲ
ურვისაჲ და ლოცვაჲ მარადის; და ესენი შვილნი არიან და დედანი
არიან სიკუდილისანი. და მერმე თქუა: რომელმან შეუძლოს მოკუ-
დინებად თავისა თუისისა ყოვლისაგან, იგი შემძლებელ არს ჳსენ-
ებად სიკუდილისა; და რომელსა უყუარს აღრევაჲ კაცთა თანა,
15 ვერ შემძლებელ არს [v] მოცალებად თავისა თუისისა. და ესევი-
თარი კაცი მავნებელი³ არს სულისა თუისისაჲ⁴. და მერმე თქუა,
ვითარმედ: ვერ შემძლებელ არს კაცი განვლად დღესა თუისისა, ვი-
თარ-იგი ჳერ-არს, უკუეთუ არა შეჰრაცხოს, ვითარმედ დასასრული
არს ცხორებისა მისისაჲ საწუთროსაგან.

20. 11. ამბა მაკარისთვის გუითხრობდა მოწაფე ამბა მაკარისი
აღექსანდრიელისაჲ, ვითარმედ: ვიდოდეთ ოდესმე ერთად უდაბ-
ნოსა შინა და იყო იგი წინა ჩემსა და მე უკუანა მისა. და ვიხილე,
ორნი ანგელოზნი: შეუდგეს ერთი მარჯუენით და ერთი მარცხენით.
და ვიდოდეს მის თანა. და მიემთხუინეს მკუდარსა რასმე ცხოველ-
25 თაგანსა, დაყროლებულსა ფრიად. და ვითარცა აგრძნა მამამან მა-
კარი სიმყრალე იგი, დაიბურნა საყნოსელნი თჳსნი სულისა მისგან,
და ყვეს ანგელოზთაცა მათ ეგრევე. და რაჟამს იხილა ბერმან,
ჰრქუა მათ: და თქუენცა ესრევე გეცემისა სიმყრალე სოფლისაჲ
ვითარცა ჩუენ? მაშინ ჰრქუეს მათ: არა. არამედ ოდეს განახეთ,
30 ვყავთ ჩუენცა, ვითარცა შენ. ხოლო ჩუენ არა ვაგრძობთ სიმყრალე-

⁵ - ჩუენ B.

9. B: 314 ¹ ბარსანაბოს B. ² — არარად B. ³ შთარაცხოს B. ⁴ ჰარარად B. ⁵ გა-
რთ B.

10. B: 314 ¹ ბერმან მამამან B. ² კლემაქს B. ³ მავნებელ B. ⁴ თქისა B.

11. — B.

სა სოფლისასა, არამედ სიმყარაღესა სულთა ცოდვილთასა ვიყნოსებთ, ვითარცა შენ იყნოსე აწ სიმყარაღე ამის კორცისა მკუდარისაჲ. და დაუკუიღრა ბერსა და ჰრქუა მათ: ვითხოვე თქუენგან [143] და მაუწყეთ: ესე სიმყარაღე, რომელი არს სულთა ცოდვილთაჲ ცხორებასა მისსა, ამას სოფელსა აგრძნობთ ანუ შემდგომად სიკუდილისა? და მითხართ მე: უკუეთუ მიპოვნეის მადლი წინაშე თქუენსა, ვითარ გამოგყვანან სულნი კაცთანი კორცთაგან, რომელთა ჰრწამს უფალი და რომელთა არა ჰრწამს? მაშინ ჰრქუეს მას ანგელოზთა მათ: **ჰ** მაკარი, გამორჩეულო ღმრთისაო, რამეთუ სული ცოდვილი ვიდრე კორცთაღა შინა არს, გამოსცემს სულსა სიმყარაღისასა საქმეთაგან მისთა ბოროტთა, და კუალად შემდგომად სიკუდილისა ორკეცად. რამეთუ საქმენი ცხად არიან მის ზედა, რამეთუ ვითარცა ბნელმან და შავმან დაფარიან იგი, რამეთუ სული ბუნებით ნათელ არს, უბიწოჲ, რამეთუ შთაბერული არს ღმრთისა უკუდავისაჲ. არამედ ოდეს კორცთა შინა დაიმკუიდრის, მცირემცირედ შეიგინის ცოდვისაგან და მას შინა რომელნიმე მცირედ შეიგინიან და რომელნიმე დიდად. ხოლო ვითარ გამოგუყვანან სულნი კაცთანი კორცთაგან მორწმუნეთანი და ურწმუნოთანი, აწ ისმინე, მაკარი, მონაო ღმრთისაო, რამეთუ ყოველი ქუეყანისაჲ მცირედ მიემსგავსების ზეცისასა, და ვითარცა მკედარნი წარვიღინნიან მეფისაგან ქუეყანისაჲსა, რაჲთა მოიყვანონ კაცი, და ვითარ მიიწინიან მისა და შეიპყრიან და უთხრიან ბრძანებაჲ იგი მეფისაჲ [v] და მაშინ კაცი იგი შეშინდის სახელისაგან მეფისა და შეძრწუნდის მოსლვითა შემპყრობელთაჲთა და იგინი ასწრაფებედ უწყალოდ წარყვანებად. ეგრევე ოდეს მივიღინნიან ანგელოზნი, რაჲთა წარიყვანონ სული კაცისაჲ, გინათუ მართალი არიან, გინათუ ცოდვილი, შეძრწუნდის იგი შიშისა მისგან და ძრწინ მოსლვითა მით ანგელოზთა მოსწრაფეთაჲთა წარყვანებისა მისთვის სულისა. მაშინ ხელავენ ყოვლით კერძო მოდგომილსა ხუასტაგასა და ნათესავთა და მოყუარეთა უსუსურად და უკმრად და ურგებად. და აგრძნობნ ცრემლთა და გლოვასა, რომელნი მდგომარე იყუნიან გარემოჲს მისსა, რამეთუ არა ოდეს გამოცდილ იყო წოდებასა მისსა ესევითარსა საშინელსა. და კუალად შეშინდის სიძნელისაგან გზისა და გარდაცვალებისაგან და ჰჰირს განშორებაჲ, რომელთა ხელავენ მონაგებთა და სტიკიენ მოყუსობისათუის გუამისა და იგლოვენ განშორებასა მათგან, რამეთუ განეშორებინ, რომელსა თანა იგი ჩუეუღებაჲ აქუნ. ხოლო ნუგეშინის-ცემასა ერთსა შემძლებელ არს, რაჲ-

თა იყოს მისა, რომელი არნ თანა-მოსაჯულისაგან, უკუეთუ იცინ, თუ არა ჰქონან საქმენი კეთილნი. [144] ხოლო უკუეთუ იცინ სულმან, ვითარმედ თუინიერ არს საქმეთა კეთილთა ვიდრე გამოსლვამდე სასჯელისა მსაჯულისაგან მის ზედა, განიკითხვიან თანა-მოსაჯულისა მისგან დაუცხრომელად.

პრქუა მათ ამბა მკარო კუალად: ჰ უფალნო ჩემნო, ვითხოვთ თქუენგან და ესეცა კუალად გამომიცხადეთ, რამეთუ მამათაგან მოცემულ არს მორწმუნეთა, რაათა მიუპყრან შესაწირავე ღმერთსა ეკლესიასა შინა მესამესა დღესა და მეცხრესა და მეორემოცესა. მიუპყრობენ ღმერთსა შესაწირავსა ეკლესიასა შინა, რომლისა საქმისათვს დაიწესა ესე. და რაჲ სარგებელ ეყოფის სულსა, რომელი გარდაცვალებულ არს? მაშინ ჰრქუეს ანგელოზთა მათ: ისმინე, ჰ მკარო, პატიოსანო, წინაშე ღმრთისა არა მიუშუა უფალმან ცოდვასა რასმე და ურგებსა, რაათა იყოს ეკლესიასა შინა ღმრთისაჲა.

არამედ ყოველი საადრუმლოჲ ლოცვაჲ აღსრულებად ეკლესიასა შინა, რამეთუ დღესა მესამესა შემდგომად სიკუდილისა კაცისა, ოდეს იკვნის ეკლესიასა შინა და მიუპყრიან მისთვის შესაწირავე, მიიღის სულმან ნუგეშინის-ცემაჲ მწუხარებასა მას განშორებისა მისთვის კორცთაჲსა. რამეთუ ანგელოზმან, რომელმან გამოიყვანის, აუწყის, [v] ვითარმედ შეწირულა მისთვის შესაწირავე და ლოცვაჲ ეკლესიასა შინა ღმრთისასა და ექმნის იგი მას დიდ ნუგეშინის-ცემა და სასოება კეთილის, რამეთუ სული ორთა მათ დღეთა შინა განუტევიან ანგელოზთა მათ, რომელცა არიედ მის თანა, რაათა წარვიდეს, ვიდრეცა უნდეს ქუეყანასა ზედა. რამეთუ სულსა, რომელსა უყუარედ კორცნი იგი, წარვიდის ერთჯერ ადგილსა თვისსა, რომელსა განშორებულ არნ გუამისაგან. და კუალად წარვიდის გარემო საფლავსა მას, რომელსა დამარხულ არნ გუამი. და ესრეთ აღასრულის ორი იგი დღე და ეძიებნ გუამსა თუისსა, ვითარცა ეძიებნ მფრინველი თვისსა ბუდესა. და ეგრეთვე სული პატიოსანი წარვიდის ადგილთა მათ, რომელთა ჩუეულ იყო ყოფად სიმართლისა. და დღესა მესამესა ბრძანა ქრისტემან, ღმერთმან ყოველთამან, რომელი ადგადღესა მესამესა მკუდრეთით, რაათა აღიყვანონ ყოველი სული ქრისტეანე ქუეყანით ზეცად მსგავსად ადგომისა მისისა. და მას დღესა შინა აღიყვანიან სული, რაათა თაყუანის-სცეს მან ღმერთსა ყოველთასა. ამისთვის კეთილ არს, რომელთა უპყრია ეკლესიასა შინა მესამესა დღესა ყოფად ლოცვისა და შეწირვად მისთვის შესაწირავისა სულისა მისთვის. და შემდგომად თაყუანის-ცემისა ღმრთისა,

[145] უბრძანის, რაათა უჩუენონ მრავალფერი კარვები სიხარუ-
 ლისაჲ, რომელ არს წმიდათაჲ, რომელთა ყვეს ნებაჲ მისი, და შუ-
 ენიერებაჲ სამოთხისაჲ, და ესე ყოველი ცნის სულმან ექუსთა
 დღეთა შინა. დაუკუირდის ესე და უგალობნ ღმერთსა, რომელმან
 განჰმზადა ესევეითარი. ხოლო ოდეს იხილის ესე, გარდაიქცის და
 დაავიწყდის მწუხარებაჲ, რომელ იყო მის თანა განშორებისა მის-
 თუის კორცთაჲსა, და მოიწიის მისა მწუხარებაჲ სხუაჲ. უკუეთუ
 იცინ, ვითარმედ მოიწევის მის ზედა პატრიკი საქმეთა თვისთათჳს
 ბოროტთა. რამეთუ სულმან მან, ოდეს იხილის გალობაჲ წმიდათა
 მონათა ღმრთისათაჲ, იწყის მწუხარებად და მოსძაგდის თავი თჳსი
 და თქუის: ვითარ განეცოფდი, სოფელსა ამას შინა საწუთროსა
 უცალო ვიყავ და მას შინა აღვასრულენ დღენი ცხორებისა ჩემისა-
 ნი და არა ვჰმსახურე ღმერთსა, ვითარ შეჰკვანდა, რაათამცა ღირს
 ქმნულ ვიყავ მეცა ამას სიხარულსა და გალობასა. ვაჲ მე, ამას
 უბადრუკსა, რაჲსა-მე სარგებელ მეყო. რომელ-იგი ვიშენე სახლე-
 ბი? და არარას მერგების ნერგვაჲ ვენაქთაჲ და ზეთის-ხილთაჲ
 მუნ. რაჲ სარგებელ არს ჩემდა აწ ვეცხლი იგი, რომელი მოვიგე,
 და რაჲ ვირგო ოქროსა მისგან, [v] რომელ იგი დაუტყვე მუნ?
 ვაჲ ჩემდა, რამეთუ ცუდად დავშუერ, ვაჲ ჩემდა, რამეთუ უგუნუ-
 რად ვცხოვნდებოდე. ვაჲ ჩემდა, რამეთუ მცირედისათჳს შევიყუ-
 არე დიდებაჲ ცუდი და მოვიგე სიგლანაკე საუკუნოჲ და ტანჯვაჲ:
 ვაჲ მე, რაჲ-ესე შემემთხუია? ვაჲ მე, ვითარ დავბნელდი და არა
 ვცან? ვაჲ, რამეთუ არა არს აწ შემძლებელ კაცი მწე ჩემდა, რაჲ-
 თამცა მე უბადრუკი ესე მივემთხუიე წყალობასა უფლისასა.

და შემდგომად ვითარცა იხილის ერთბამად ყოველი სიხარუ-
 ლი წმიდათაჲ და შუენიერებაჲ სამოთხისაჲ მათ ექუსთა დღეთა ში-
 ნა, მიიყვანიან კუალად, რაათა თაყუანის-სცეს ღმერთსა. ამისთვის
 კეთილ არს პყრობაჲ ეკლესიასა და ყოფად დღესა მეცხრესა ლო-
 ცვაჲ და საქსენებელი გარდაცვალებულიათუის. და შემდგომად კუ-
 ალად მეორედ თაყუანის-ცემისათუის უბრძანის უფალმან ყოველთა-
 მან, რაათა შთაიყვანონ ჯოჯოხეთად და უჩუენნენ სატანჯველნი
 მუნნი და მრავალ-ფერნი ორმონი ჯოჯოხეთისანი და პირად-პირად-
 ნი სატანჯველნი, რომელნი განუშადებიან უსჯულოთათჳს, რომ-
 ლისა სულნი მათნი მსხდომარე არიან ახლოს მისა და იგლოვენ
 მარადის და იღრჳენენ კბილთა, უკუეთუ დასჯის თანა-მოსაჯული-
 სა. [146] და ესევეითართა მრავალსახეთა შინა იქცევიან სული ოც-
 დაათსა დღესა, ძრწინ და იგლოვენ გონებასა თჳსსა, რაათა არა გა-

- ნიბჭოს მის ზედა დამარხვად იგიცა ესევეთარსა ადგილსა. და განსრულებასა მეორმეოცისა დღისასა აღიყვანიან კუალად, რაათა თაყუანის-სცეს უფალსა. და მაშინ-ლა მსგავსად სულისა საქმეთა-ებრ უბრძანის მსაჯულმან ადგილი დაცვად, ვითარსაცა ღირს არიან
- 5 დაცვად სული იგი მუნ. და მეორმეოცესა დღესა არს სული ადგილსა თუისსა და მისთუის კეთილ არს, რაათა იყოს ეკლესიას საქსენებელი, მეორმეოცესა დღესა საქსენებელი ვარდაცვალბულისათუის, და ესე იყოფის სულთათუის, რომელთა თანა არს ნათლის-ღებაჲ. ხოლო რომელთა თანა არა არს ნათლის-ღებაჲ, არა ესრე არს, არა-
- 10 მედ ანგელოზთა ყოველთა სიქადულითა გამოიყვანიან სულნი და მიზიდვედ და სცემედ და კმობედ: მოვიდოდე, ჰ სულო უღმრთოვო. ცან, ვინ არს მეუფე შენი და უფალი ყოვლისაჲ, რომლისა არა გინდა ცნობაჲ. და შენ შუეებასა შინა იყავ საწუთროსა შინა, არამედ ცან აწ ვითარ ტანჯვად ხარ უკუნისამდე. და ვიდრე პირველად
- 15 ცადმდე მიაწიან და დააყენიან და უჩუენიან შორით გალობაჲ მთავარ-ანგელოზთა წმიდათაჲ და ეტყუიედ, ვითარმედ: იესუ ქრისტე ძელისა ცხოელისაჲ, [V] იგი არს უფალი ამათ ყოველთაჲ, რომლისაჲ არა გინდა ცნობაჲ და თაყუანის-ცემაჲ შენ და აწ წარგიყვანოთ უსჯულოთა თანა, რომელნი არიან მსგავსნი შენნი, რაათა
- 20 დაიმკუიდრო ცეცხლი საუკუნოჲ ეშმაკთა თანა და მთავართა მათთა თანა, რომელთა-იგი თაყუანის-სცემდი ცხორებასა შენსა, ვითარცა ღმერთთა.

ესე თქუეს ანგელოზთა მათ და მისცეს მშუილობაჲ, მკარის და უჩინო იქმნეს ჩუენგან და არღარა ჩნდეს. და წარვედით ჩუენ

25 გზასა ჩუენსა და ვჰმადლობდით ღმერთსა, მამასა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა, რომლისაჲ არს დიდებაჲ, მადლი და ძალი თანა ძით და სულით წმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნითი უკუნი-სამდე, ამენ.

12. იტყოდა ვინმე ბერთავანი და თქუა, ვითარმედ: მესმა მე
- 30 ერთისაგან ვისმე წმიდათავანისა, რამეთუ არიან ჰაბუკნი, რომელნი უძღლიან ბერთა ცხორებასა. და გუითხრა ესრეთ და თქუა, ვითარმედ: იყო ვინმე ბერი მომთრვალე და იქმოდა ფსიადსა და დღითი-დღე ვაჭრობდა სოფელსა შინა და შესუმიდა სასყიდელსა მის მისსა. უკუნანასკნელ მოვიდა მისა ძმაჲ და იყოფოდა მის თანა და

იქმონდა ფსიადსა. და წაროდის იგი ბერმან და განყიდის და შესუსის
 სასყიდელი იგი ორთაჲვე. და მოართუის ძმასა მას პური მწუხრი.
 და ესრეთ ჰყოფდა სამ წელ [147] ბერი იგი, ხოლო ძმამან არაჲაჲ
 ჰრქუა მას. და ამისა შემდგომად იტყოდა თავით თვისით ძმაჲ იგი:
 აჲა ესერა შიშუელ ვარ და პურსაცა ნაკლულევიანად შეეკჰმამ, აღ- 5 ✓
 ვდგე და წარვიდე ამიერ. განიზრახა კუალად გულსა თვისსა და
 თქუა: ვიდრე ვიდე აწ? არამედ დავადგრე-ლა კუალადცა ღმრთისა-
 თვის აჲა. და მეყსეულად გამოეცხადა მას ანგელოზი უფლისაჲ და
 ჰრქუა მას: ნუ წარხუალ ამიერ, რამეთუ მოვიდე ხვალე და წარ-
 გიყვანო შენ. და ევედრებოდა ძმაჲ იგი ბერსა მას დღისა მისთვის 10
 და ეტყოდა: ნუ წარხუალ, მამო, დღეს მოვლენ წარმყვანებელნი
 ჩემნი. და ვითარცა მოიწია ჟამი იგი წარსლვისაჲ, ბერი იგი ეტყო-
 და: არა მოვლენან, შვილო, ყოენეს. ჰრქუა მას: ჰე, მამო, რამეთუ
 მოვლენან განადა, არამედ მელოდე მცირედ. და ესე რაჲ თქუა,
 მეყსეულად შეისუენა. ხოლო ბერი იგი ტიროდა და იტყოდა: ვაჲ 15
 მე, შვილო, რამეთუ მრავალნი წელნი დავყვენ უდაბნოსა შინა. ხო-
 ლო შენ მცირედთა ჟამთა სული შენი აცხოვნე მოთმინებითა შენი-
 თა. და მიერიოვან განბრძნდა ბერი იგი და იქმნა გამოცდილ.

13. ძმამან ჰკითხა ბერსა და თქუა: უკუეთუ შეხედეს კაცსა
 განსაცდელსა შინა შევრდომაჲ შენდობითა ღმრთისაჲთა სარგებე- 20
 ლისათვის სულისა მისისა, [v] რაჲ ჯერ-არს მათთვის, რომელნი-
 იგი დაბრკოლდეს განსაცდელსა მას ზედა? ჰრქუა მას ბერმან:
 უკუეთუ შეინანონ, და სინანულსა მას შინა ჰმადლობდეს ღმერთსა
 და თქუას, რამეთუ: ჰეშმარტად დავმდაბლდი, — შემძლებელ არს 25
 ღმერთი დაბრკოლებულთაცა მათ განკურნებად. და მიუთხრა ბერ-
 მან ესევეთარი რაჲმე და ჰრქუა მას, ვითარმედ: დიაკონი ვინმე იყო
 სახელოვანი მონასტერსა შინა ეგუიპტეს, და ივლტოდა ვინმე მოქა-
 ლაქეთაგანი მთავრისაგან, და მოვიდა ყოვლით სახლუულით მისით
 მონასტერსა მას. და შეწვენითა ეშმაკისაჲთა დაეცა დიაკონი იგი 30
 ცოლისა თანა მის მოქალაქისა და შეიქმნა სირცხული დიდი ყო-
 ველთათვის. და მივიდა ბერისა ვისამე მოყუარისა და უთხრა საქმე
 თუისი. აქუნდა ბერსა მას სამალავი შინაგან სენაქსა თვისსა. ევედ-
 რებოდა მას დიაკონი იგი და ჰრქუა: დამფარე მე აჲა ცოცხალი და
 ნუვის უთხრობ. და შევიდა ბნელსა მას და შეინანა ყოვლითა გუ-

- ლითა მისითა ქეშმარიტად. და შემდგომად რაოდენისამე ქამისა არა აღდგა წყალი მდინარისაჲ მის და იყო ლოცვაჲ დიდი მისთვის. [148] და გამო-ვისმე-ეცხადა ერთსა წმიდათაგანსა ესრეთ, ვითარ-მელ: უკუეთუ არა მოვიდეს დიაკონი იგი, რომელი დამალულ არს
- ✓ 5 მონაზუნისა ვისამე, არა აღდგეს მდინარე ესე. ესმა რაჲ ესე კაცთა მათ, დაუკუთრდა ფრიად. მოვიდეს და გამოიყვანეს იგი ადგილისა მისგან, სადა-იგი დამალულ იყო. და ყო ლოცვაჲ და მეყსეულად აღდგა წყალი იგი მდინარისაჲ მის. და რომელნი-იგი ოდესმე დაბ-რკოლებულ იყუნეს მისა მიმართ, უფროჲსად აღეშენნეს სინანულსა
- 10 მისსა ზედა და აღიდებდეს ღმერთსა.

14. იტყოდეს ბერისა ვისთვისმე, რომელი მოკუდა სინას: და გარე-მოადგეს ძმანი ცხედარსა, შემოსეს იგი და ტიროდეს. ხოლო მან აღიხილნა თუალნი თვისნი და განიცივნა ორგზის და სამგზის. ევედრებოდეს მას ძმანი იგი და ეტყოდეს: მითხარ ჩუენ, მამაო,
- 15 რაჲსათუის ჩუენ ვტირთ და შენ იცინი? ხოლო მან პრქუა მათ: განვიციენენ, რომელთა გუეშინის სიკუდილისა, ხოლო მეორედ გან-ვიციენენ, რამეთუ არა ხართ განმზადებულ. განვიციენენ მესამედ ამისთვის, რამეთუ მე შრომისაგან განსუენებად მივალ. ხოლო თქუენ სტირთ. და მეყსეულად დაიწუხნა თუალნი ბერმან.
- ✓ ✓

- 20 15. [v]*... მონაზონი ვინმე კორციელად მო... მონასტერსა ვისამე და ერ...განი იყო მმარხველი, ხოლო მეორესა მას აქუნდა სორჩილე-ბაჲ დიდი. ეტყუენ მას მამასახლისი: ყავ ესე! და ყვის. ქმენ ესე! და ქმნის. ქამე დილეულ! და ქამის. და იდიდებოდა მონასტერსა მას შინა ყოველთა მიერ მორჩილებისა მისთვის დიდისა, რომელი
- 25 აქუნდა მას. იწყლა შურითა ეშმაკისაჲთა ძმაჲ იგი მისა მიმართ და თქუა გულსა თუისსა: გამოვეცადო იგი, თუ აქუს მორჩილობაჲ. მოვიდა წინაშე მამასახლისისა და პრქუა: მოავლინე ჩემ თანა ძმაჲ ესე ჩემი, რაჲთა მივიდე ვიდრე-ვე. და განუტევა მამასახლისმან და წარიყვანა მორჩილი იგი მმარხველმან მან. და უნდა გამოცდაჲ

მისი, და მოვიდა მდინარესა, სადა-იგი იყო სიმრავლე ხუთქთაჲ ფრიად, და ჰრქუა მას: შთაჲედ მდინარესა მას და წიალ-ჲედ. და ვითარცა შთაჲდა, მოვიდეს ხუთქნი იგი და ჰლოშნიდეს კორცთა მისთა და არარაჲ აენეს მას. იხილა რაჲ ესე ძმამან მისმან მმარხველმან, ჰრქუა მას: აღმოჲედ მაგიერ მდინარით და აღმოვი[და] [ვი- 5
დ]ოდეს იგინი...

III დანართი

1. B [314] თქუა მამამან ბასილი, ვითარმედ: შიში არს მო-
ლოდებოდა განსაცდელთაჲ. ამისთვისცა გუეშინიან მკეტოვან და
ჯელმწიფეთაგან, რაჲთა არა შეგუემთხვოს მათგან განსაცდელი.

2. თქუა მამამან გრიგოლი: შიში ღმრთისაჲ ესე არს, ოდეს
ვიხილოთ ქადაგებულსა სატანჯველი ჯოჯოხეთისაჲ და განვეშორ-
ნეთ ბოროტისაგან.

3. [314 v] თქუა წმიდამან ეფრემ: გრწმენინ ჩემი, ძჲო, დი-
ჯერე და დაირწმუნე, ვითარად არცა პატროსანი და არცა დიდებუ-
ლი, არცა წინამძღუარი და არცა შემდგომი, არცა მამასახლისი და
არცა პატივცემული კაცთაგან და არცა ჯელმწიფჴ და ყოველი
მსგავსი ამთი კაცთაგანი — არაეინ შევიდეს სასუფეველსა ღმრთი-
სასა და არცა მოეტევენ შეცოდებანი მათნი და ვერცა იქსნან სუ-
ლი თვისი ჯოჯოხეთისაგან და მწარეთაგან სატანჯველთა მისთა,
უკუეთუ პირველად არა მოიგონ სიმდაბლჴ და სიყუარული, მორ-
ჩილებოდა და მოთმინებოდა და სულგრძელებოდა. და უკუეთუ ესე საქ-
მენი არა იყვნენ კაცისა თანა, ნუ ატოუნებს იგი თავსა თვისსა, რა-
ნეთუ ვერსადა სათნო ეყოს იგი ღმერთსა.

მერმე თქუა: არა შემძლებელ არს კაცი ცნობად ძალსა ღმრთი-
სასა შუებითა და განსუენებითა. და არცა სახილველ არს თუალ-
ვაჲ და შეწეენაჲ მისი თვნიერ უდაბნოს და დაყუდებასა და აღ-
გილთა, განშორებულთა შფოთთაგან და თანა-ქცევისა კაცთაჲსა.

B [317] მამისა აგზა მოსცდი

1. თქუა აგზა მოსე: აწ ვითხრა თქუენ: ოდეს ვიყავ ჳაბუკ, ვი-
პოვე მე ნეტარისა ანტონის თანა. და მუნ შეკრებულ იყვნეს მამანი.
და იყო მათ შორის გამოძიებოდა, ვითარმედ რომელი სათნოებოდა
უფროჲს არს და რომელმანმე საქმემან განარინოს მონაზონი საც-
თურთაგან ეშმაკისათა. კაცად-კაცადი იტყოდა თვისისაებრ ძალისა.
რომელმანმე თქუა: მარხვაჲ და მღვძარებოდა და ლოცვაჲ, და ამით
განიწმიდნების გონებოდა და ადვილად მი[ე]ახლების ღმერთსა. და
სხუამან თქუა: უპოვარებოდა და შეურაცხებოდა ყოვლისა მონაგები-

საა, რამეთუ ესევეთარითა მოიცალის გონებამან და ადვილად მი-
 ა[ა]ხლის ღმერთსა. და სხუამან თქუა: წყალობაჲ უფროჲს არს,
 რამეთუ უფალი იტყვის სახარებასა შინა: „მშოდა და მეციით მე,
 მწყუროდა და მასკო მე“*, და შემდგომი ამისი. და ოდეს-იგი ამათ
 სათნოებათა კაცად-კაცადი იტყოდა, ძიებასა მას ღამშ იგი დიდად
 გარდაქდა. და ყოველთა უკუანა თქუა ნეტარმან ანტონი: ყოველი
 ესე, რომელ სთქუთ, საჩგებელ არს და სასწრაფელ კაცისა, რო-
 მელი ეძიებდეს ღმერთსა. გარნა ამათ სათნოებათა უფროსობაჲ
 არა მივსცეთ, რამეთუ მრავალნი ვიხილენ, რომელი მღვძარებასა და
 მარხვასა და უპოვრებასა ესოდენ მიიწინეს, რომელ დღესაცა ერთი- 10
 სა საზარდული არა აქუნდა და უდაბნოთა შინა იყვენეს. და სხუანი
 გლახაკთ-მოწყალე ესოდენ, რამეთუ უკუანამსკენელ არარაჲ აქუნ-
 და, რამცა მისცეს. და ამისა შემდგომად საწყალობელად დაეცნეს
 და გამოცკვეს. და რაჲთა-მე მათ ესევეთარი შეემთხვა და შესცოთეს
 ჰეშმარიტებისაგან გზისა? არა თუ სხვთა რაჲთ, რამეთუ განკითხვაჲ 15
 იგი მადლისაჲ არა აქუნდა. რამეთუ განკითხვაჲ იგი ასწავებს კაც-
 სა ორთავე მათ გზათა მარცხენით და მარჯუენით დატევებად და
 საშუვალსა გზასა სლვად. არცა დიდითა მით მარხვითა შეუდვის
 მარჯუენით ცთომიაჲ იგი და არცა კულად შეუებითა და დაქსნითა —
 მარცხენით. და ჰეშმარიტად ნათელი და სანთელი არს განკითხვაჲ 20
 სულისაჲ, ვითარცა წმიდაჲ სახარებაჲ იტყვის: „რამეთუ სანთელი
 გუამისაჲ არს თული“**, და შემდგომი ამისი. [v] და ჰეშმარიტად
 ეგრჭთ არს, რამეთუ ყოველი ვულისა-ზრახვაჲ და ყოველი საქმშ
 კაცისაჲ განკითხვამან გამოიძიის და განაშორის ყოველი სიცრუ-
 ვშ, ცთომიაჲ, რომელი არა სათნო არნ ღმრთისა. და ესე ყოველთა 25
 იცით წმიდათაგან წიგნთა, რამეთუ საულ, რომელსა-იგი პირველად
 მეფობაჲ მიეცა ისრაჴლსა ზედა, ამას განკითხვისა იგი მადლი არა
 აქუნდა და დაბნელდა გონებაჲ მისი და ვერ განიზრახა. უმჯობეშს
 იყო მისა შესაწირავთა, უკუეთუმცა სამო[ე]ლ წინაწარმეტყუელისა
 მცნებანი დაემარხნეს. და რომლითა-იგი ჰგონებდა, ვითარმედ სათ- 30
 ნო ეყოს ღმერთსა, მით ღმერთი განარისხნა და გამოვარდა მეფო-
 ბისაგან. არამცა ესე შეემთხვა ამას, უკუეთუმცა აქუნდა ნათელი
 იგი განკითხვისაჲ. ჩუენისა ცხობებისათვის ვიტყვი: ზედა-წერილ
 არს: რომელთა არა აქუნდეს კრძალვაჲ, დაცკვენ, ვითარცა ფურ-
 ცელნი, თვნიერ განკითხვისა წერილისათა... შეგვნდოს სუმაღ. იტ- 35

* შდრ. მათე 25, 35.

** მათე 6, 22.

- ყვს: განზრახვით ყოველსა ჰყოფდით, განზრახვით ღვნოსა სუემდ. და კუალად იტყვს: ვითარცა ქალაქი დარღუეული, რომელსა არა აქუნ ზღუდღ, ეგრეცა კაცი, რომელი არა განზრახვით არს და განკითხვით. აწ ამით ყოველითა საცნაურ არს და გამოჩნდების და
- 5 დამტკიცების, რამეთუ ყოველთა სათნოებათა მშობელი არს და ნიკველი აწ ესე წმიდისა ანტონის დადებული. და იგიცა მამანი შეკრებულნი მიეწამნეს და თქუეს: ჰეშმარიტად ეგრეცა არს, ამითცა დავამტკიცოთ თქუმული იგი ანტონისი. და მოიკსენეთ თქუენცა ბერისაჲ მის, რომელსა ერქუა სახელი ირონ და მისი იგი საწყალი
- 10 დაცემაჲ, რომელი-იგი ვიხილეთ თუალითა ჩუენითა. ამისი ჩუენ გუახსოს, რამეთუ ერგასისსა წელსა დიდად განშორებულსა უდაბნოსა დიდითა მარხვითა მარტოჲ იყოფოდა, რომელმან წარჰმატა ყოველთა მეუდაბნოეთა. ამისა შემდგომად შეიტყუეა იგი ეშმაკმან და საწყალობელად დაეცა. ყოველნი მამანი [318] მწუხარებასა და
- 15 გლოვასა შესთხინა. არამცა ესევეთარ მიემთხვა ამას, უკუეთუმცა აქუნდა მადლი იგი განკითხვისაჲ, რომელმანმცა ასწავა, რაჲთა არა თვისამცა ნებასა შეუდგა, გარნა რომელიმცა მამათა ასწავეს. აწ ესე ესრეცა შეუდგა თვისსა გონებასა, მარხვასა და განშორებასა კაცთაგან, არცა-ლა ახუსებასა მოვიდის ეკლესიად, რაჲთამცა იგი არა
- 20 დაეყენეს ჰამად. ესრეცა ჰგონებდა, ვითარმედ ამით წარწყმდეს ჩემი დადებული კანონი. და აწ ესე ესევეთართა უგუნურებითა შეიტყუეა ეშმაკმან და თაყუანის-სცა, ვითარცა ანგელოზსა ნათლისასა. მაშინ უბრძანა ჭურღმულსა შთავრდომაჲ და ამით სცნა, რამეთუ დიდ ხარო და არარაჲ გევნოს შენ. და ვერ განიკითხა თვისითა გონებითა. ვინ იყო, რომელი განაზრახებდა ესევეთარსა მას, დაბნელდა გონებაჲ მისი და შთაიჭრა შუალამეს მღვმესა მას. და ვითარ დიდი ჟამი წარკდა, აგრძენეს მამათა და აღმოიღეს სულიერი. და შესამესა ღღესა მოკუდა და დიდი გლოვაჲ დაუტევა მამათა და მამასა პაფნუტის.
- 30 და კუალად რაჲ-მე ვთქუათ მათ ორთა მათ ძმათაჲ, რომელნი თებაიდას იყვნეს? შეითქუნეს და დაამტკიცეს, რაჲთა წარვიდენ შორსა უდაბნოსა და არა მიიღონ კაცისაგან საზრდელი, უკუეთუ არა უფალმან მისცეს. და ოდეს-იგი ვიდოდეს უდაბნოსა მას შეცთომილნი და დაყმებოდეს, იხილნეს იგინი მარზიკთა მათ ბარბაროზთა, რომელ არიან უბოროტეს ყოველთა წარმართთა, ვითარცა ღმრთისა ბრძანებითა პურიითა მიეგებოდეს. ერთმან მათგანმან განიკითხა და თქუა: არა თუმცა უფალმან დააჭერა ესე ნათესავი,
- 35

თვნიერ მახვლისა არავის მიეგებენ. მოილო და ჰმადლობდა ღმერთსა და ცხონდა. ხოლო ერთმან არა მოილო და თქუა: რომელი დავდევ, არა გარდავჰკდე. დაღათუ ერთავე არა კეთილად განიზრახეს. არამედ ერთი იგი განკითხვიტა მით ცხონდა და ერთი იგი განუკითხველობიტა მით წარწყმდა.

5

და იყო კუალად სხუად მონაზონი, რომელსა აქუნდა ძმ მის თანა. ამას უჩუენებდა ჩუენებასა მრავალსა ეშმაკი და იგი შეიწყნარებდა, ვითარცა ქეშმარიტსა. და არა გამოუცხადა ბერთა, უკუანაჲსკნელ დააჯერა მას: შეწირე ძმ შენი და იქმენ ზედა აბრაჰამი. [V] მან მოილო დანაკი და ლესვიდა და საბელნი დაჰმზადნა. ვითარცნა ყრამამან მან, მიივლტოდა ბერთასა და უთხრა საქმმ იგი. და ვითარ უკუნ-იკითხეს მამათა, აღიარა ყოველი. და უკუეთუშცა აქუნდა მადლი იგი განკითხვისაჲ, არამცა შეეტყუვა.

10

და რაჲ-მე, რაჲ ვთქუათ მისთვის, რომელი-იგი შუამდინარესა იყო შეყენებული მონაზონი, რომელი წარემატებოდა მრავალსა უფროჲს ყოველთა მონაზონთა? ამას უჩუენებდა ეშმაკი სუენებასა მრავალსა და იგი შეიწყნარებდა, ვითარცა ქეშმარიტსა. და მით ესევეითარიტა შეიტყუა და ჰურიიებასა შევარდა. ამას ერთსა დამესა უჩუენნა ყოველნი ქრისტეანენი, მოციქულნი და მარტკლნი ბნელსა შინა და სირცხვლსა, მწუხარენი და მგლოარენი, და ერთ კერძო უჩუენნა ჰურიიანი მოსტს თანა და წინაწარმეტყუელთა ბრწყინვალენი. და გააზრახა მას: შეერთე შენცა ნეტარებასა ჰურიათასა და წინა-დაიკვთე. ვითარცა შესცთა და ყო. აწ ამათ ყოველთაჲსას არამცა ესრტთ საწყალობელად დაცემულ იყვნეს, უკუეთუშცა აქუნდა მადლი იგი განკითხვისაჲ.

15

20

25

და ამას ზედა მიუგო ამბა გერმანა ამბა მოსეს: შენითა სწავლიტა და წმიდათა მამათა გამოძიებითა ფრიად გამოჩინებულ არს, რამეთუ წყარო არს და თავ განკითხვაჲ უფროჲს ყოველთა სათნოებათა, ანუ ტყუვილნი იგი ეშმაკისანი. და თქუა ამბა მოსე: ქეშმარიტი იგი განკითხვაჲ არა მოუტდეს თვნიერ ქეშმარიტებისაგან სიმდაბლისა. გამოჩინებჲჲ ქეშმარიტისა სიმდაბლისაჲ არს, რაჲთა არა ხოლო თუ საქმენი, არამედ გულის-სიტყუანიშცა წმიდათა მამათა გამოუცხადენით. და არამცა თვისსა ნებასა შეუდევით, გარნა ყოლადვე სწავლასა მამათასა. და რომელიშცა-იგი მათ გამოძიეს და ამით ესევეითარიტა საქმითა არა ხოლო თუ ქეშმარიტთა გზათა ავლინნეს, არამედ საფრკეთაგანცა ამის სოფლისათა დაიკვის. და არავინ იხილო, რომელი სწავლასა მამათასა შეუდგეს და იგი ეშ-

30

35

მაკმან შეიტყუოს. დადაცათუ არავის მოეღოს მადლი იგი განკითხვისაჲ, არამედ გამოცხადებითა მამათაჲთა გულის-სიტყუანი იგი ბოროტნი დაჭნიან და განილვევიედ. და ვითარცა გუელი, რომელსა გამოითრევედ ბნელისაგან, და იგი მუნვე შეივლტინ, ეგრეცა გულის-სიტყუანი ბოროტნი აღსარებითა მამათა მიმართ ივლტინ კაცისაგან.

[319] ამპარტავანებისათჳს

სული ამპარტავანებისაჲ არს სული მრისხანებისაჲ და ბოროტებისაჲ. ესე არს, რომელმან გამოიყვანა პირველ დაბადებულადამი სამოთხით, რამეთუ თვთ გარდამოიჭრა დიდებისაგან ამპარტავანებითა. და იყოფის იგი ქუესკნელთა შინა და მთავრობს ყოველთა ზედა სულთა მავნებელთა. საშინელ არს. ამისთვის ჯერ-არს ვედრებაჲ და სივლტოლაჲ ღმრთისა მიმართ. ესე არს იგი, რომლისათჳს ჰკითხვენ მოწაფენი უფალსა: ნუუკუე სცოთენ და მის წილ ვისმე თაყუანის-სცენ. და ეტყჳს მათ: ეკრძალენით, ნუუკუე ეშმაკი გარდაიცვალოს ანგელოზად ნათლისად, არამედ უკუეთუ ვინმე გითხრას, აჲა ესერა არს ქრისტე აჲა. გინა იქი, ნუ გრწამნ, ნუცა განხუალთ მისა. ესე მოციქულთა ჩუენთვის ჰკითხეს, ნუუკუე მათ უკმდა, ანუ ეძიებდეს, რამეთუ თვთ მის თანა იყენეს. რამეთუ ეტყჳს მათ: ამიერითგან იხილოთ ძმ კაცისაჲ; მომავალი ღრუბელთა ზედა ცისათა ძალითა და დიდებითა დიდითა, ესე იგი არს უკუა[ნა]მსკნელი იგი დიდებული მოსლვაჲ მისი. არამედ მოციქულთა ჩუენდა სამოძღურებელად ჰკითხეს, რამეთუ ეუწყა მათ მზაკუვარისაჲ მის, რომლისათჳს თვთ თავადსაცა იკადრა და გარდაიცვალა ნათლად, ვითარცა წერილ არს, და უჩუენა ყოველი სოფელი, ვითარცა სუფევაჲ თჳსი და რქუა მას: თაყუანის-მეც და მიგცე შენ ესე. ესეცა ჩუენთვისვე თავს-იდვა მან მხოლომან, ნუუკუე ეშმაკსა მას ბუნებასა თჳსსა ძალი რაჲ აქუსა განათლებად? რამეთუ ყოლადვე ბნელ არს და შავ. არამედ თავადმან შეუნდო უცნებაჲ იგი მისა მიმართ სახისა მის სამოძღურებელად ჩუენდა, რამეთუ ესრჳთ უკეთურ არს და ბოროტ. და თუ ვინმე შურებინ, გინა ჰყოფნ მარხვასა, გინა მღკძარებასა, პირველად ამათ ყოველთა ბრძოლად მიუტევის, რომელ ზემო წერილ არიან. და თუ მათ წინა-აღუდგეს და სძლოს შეწევნითა და ძალითა ღმრთისაჲთა, მერმე უკუანამსკნელ თვთ მოვიდის სული იგი ამპარტავანებისაჲ და მოაკსენის შრომაჲ თჳსი, და პირველთა მათ ბრძოლათაჲ წინა-აღდგომაჲ და ძლევაჲ

მათი და გამოცდილებამ და ესოდენთა წელთა შრომამ; ჰირი, მარ-
 ხვამ და მღვდარებამ. და მიაყვანნის სხუანი იგი ბრძოლანი [v] ✓
 და განუნათლის გონებამ. და რეცათუ უძლევიეს, მიერთგან ეს-
 რჭთ დააჯერის და უღებ-ყოფად სცის თავი თვისი და აღუმცირნის
 ქორცნი. უძილად დგან და განსუენებულად ილოცავნ, რეცა ფარ- 5
 თო არნ და სულ-მცირე. და თუ ესე შეიწყნარის, მერმე მცირე-
 ცირედ ღამე სიზმარი უჩუენის, რომელი ყოფადცა არნ. და ვითარ ✓
 იქმნის მიერთგან, მაშინ დაიმოწაფის. და ეგრევე რეცა მადლი იხი-
 ლის ჩუენებასა შინა და თუ ესეცა ჰრწამნ, მიერთგან დაიჯერის,
 რამეთუ სათნო იყო შრომამ მისი ღმერთმან და აღუმადლის გონე- 10
 ბამ და ესავნ თავსა თვსა დამარხვასა მას და მღვდარებასა და
 შრომასა. და მრავალნი სნეულნი და უძლურნი მოიყვანნის მისა და
 ლოცვითა მისითა განიკუ[რ]ნებიედ, რამეთუ შეუნდვის მას ღმერ-
 თმან, რამთა აღნათქუემი იგი აქვე მიიღოს დიდებისაგან კაცთაჲ- ✓
 სა, ვითარცა სახარებასა წერილ არს: „უფალო, არა სახელითა შენი- 15
 თა ვწინაწარმეტყუელბდით და სახელითა შენითა ეშმაკთა განვას-
 ხემდით და სახელითა შენითა ძალთა მრავალთა ვიქმოდეთ“*. და იტ-
 ყუს: მაშინ რქუა მათ: განმეშორენით ჩემგან, არა გიცნი თქუენ, ✓
 წყუელნო, წარვედით ცეცხლსა მას, რომელი განშადებულ არს
 თქუენდა და მამისა თქუენისა ეშმაკისათვს. ესე იგი არს, რამეთუ 20
 მიგეტ თქუენ სოფელსა შინა დიდებამ, რომელი ითხოვეთ მისაგე-
 ბელად თქუენდა. ესრე აუმაღლის და წმიდა უჩნ თავი თვისი და გა-
 ნიკითხავნ ცოდვათა სხვსათა. და ამისა შემდგომად მოიყვანნის უმ- ✓
 რავლ[შ]სნი ეშმაკნი ბრძოლად მისა და იგი, ვითარცა ნუგეშინის-
 ცემელი, მადლით მოვიდის მისა და ნუგეშინის-სცემნ. და სხუანი 25
 იგი განასხნის თულთა წინაშე მისთა. და ესრჭთ მიერთგან თანა-
 ეყვის. და იგი ესავნ და ნუგეშინის-მცემელად მას მოელინ და მოვი-
 დის და მის თანა ეამობნ და ფსალმუნებნ და, ვითარცა იგი ილოცავნ,
 ეგრეცა მან იკადრის ხადიდ მამისა და ძისა და სულისა წმიდისა. ამის- ✓
 თვს შეუნდვის მას ღმერთმან, რამეთუ ნეფსით თავი თვისი მისცა, ვი- 30
 თარცა თქუა მოციქულმან: მონანი ხართ, რომელსაცა დაემორჩილე-
 ნით. და მერმე: [320] რეცა თუ აზიარიან საიდუმლოსა ოცნებით, ვი-
 თარცა ქორცსა და სისხლსა ქრისტშსსა, რეცათუ კელითა ანგელო-
 ზისაჲთა ღირს იქმნა. და მისა შემდგომად გამოუჩნდის ვითარცა
 დიდებამ სამებისაჲ და მას ჰრწამნ და შეიწყნარის იგი და თაყუა- 35
 ნის-სცის. და მუნთქუესევე შევიდის მისა და დასცის იგი და პერი

* მათე 7, 22.

სდინ, და მიერთვან უკურნებელ იქმნის და ვერ შეუტრულეს მას, დაღათუ აღდგენ ნოე და დანიელ და იობ, ვერვე შეუძლონ მას, რამეთუ ნეფსით თავი თვისი მიანიჭა. და ესე არს, რომლისათვის იტყვს უფალი: ნუ გეშინინ მათგან, რომელთა მოწყვდნენ კორცნი თქუენნი. არამედ მისა გეშინოდენ, რომელსა-მას უც წარწყმედაჲ სულისა და კორცთაჲ. რამეთუ ეშმაკი ესე კორცთა ოდენ მიეცემის საღმობიერისაჲ სამადლობელად. ხოლო ესე სულთა და კორცთა წარსწყმედს, რამეთუ მრავალნი ამასვე სოფელსა წარწყმიდნეს, რომელთა ესრჳთ შეიწყნარეს იგი. რომელნიმე უცნებით რეცა ეტლითა აღიტაცნეს და ზეცასა შთასთხინეს, რომელთამე სენაკსა თვისსა ცეცხლი აღუდევს და მუნ შინა დაიწუნეს და თუალთამე თავნი მახვლითა მოიკლნეს. რად*... ამას საყუარელნო ანუ... ..მცა გამოგუეცხადა ჩუენ მადლი, ანუ ანგელოზი. არა კმა არსა, ცოდვანი თუ მოგკტევენეს არა ღირსთა ამათსა? დაღათუ მოციქულთა, მის თანა ჯუარცუმულთა, ეტყვს უფალი: ოდეს ესე ყოველი ჰყოთ და აღასრულოთ, თქვთ მონანი ვართ ნარჩევენი და რომელ იგი თანა-გუედვა, ვყავთ რომელსა უნდეს გულის-კმის ყოფად ესე და მოციქულისაჲ, რომელსა ეტყვნ: ეკრძალენ, რომელი ჰკონებდეს დგომასა, ნუუკუე დაეცეს, ეკრძალენ მონაზონი გულის-წყრომასა ზედა და განკითხვასა ძმისასა, რამეთუ ესე სული ამით შეუუვალს კაცსა. სულ მრისხანების ერქუმის და სულ მთავრობის და შეუქდის თავის-მოთნეობით. არამედ ავინა ბრძოლის ქამი მის თანა, რაჲთა სრულიად განაშოროს ღმერთსა ზედა. იტყვს მოციქული: განცოფნეს და განლანეს ამპარტავანებითა. ამისთვისცა მისცნა ივინი ღმერთმან, ესრჳთ აღუმაღლის გონებაჲ და კუნესისა მისისაგან და სულთქუმისათვის შეურაცხითა მით სამოსლითა გარეშქ ოდენ იგი ხატი სიმდაბლე უჩნ. ხოლო შინა[v]განსა მას თვისსა წმიდად ხედავენ და თავით თვისით პატივსა შეაბამნ და ეკრძალებინ სამოსელსა და თმასა თავისა თვისისასა გარდაუტევებედ გრძელად და შეიმოსიან რკინაჲ, რეცათუ ამით სათნო ეყვენენ ღმერთსა და თავით თვისით მისცემედ თმასა თავისა თვისისასა და ფესუსა სამოსლისა მათისასა საკურნებელად სხუათა, რაჲთა დიდებაჲ იგი შრომათაჲ მათთაჲ სასყიდლის კუალად-გებისა წილ მათ მიერ აქუნდეს. ხოლო შენ განეშორე მას და ლიტონითა სამოსლითა და დლითი-დღედ მარხვითა, რომელ ზემო წერილ არს, იყოფოდე და ივლტოდე კაცთაგან, სადა შფოთი და დიდებაჲ მცირედ ოდენ მოგივიდოდის. ნუ

* აქედან ტექსტი დაზიანებულია, ძნელად იყითხება.

დაშჯდები, არამედ ივლტოდე და ნუვის განიკითხავ დაბადებულსა ღმრთისასა, დაღათუ იხილო კაცის-მკლველი, გინა მეძავი. უფროჲს თავისა შენისა შეპრაცხე, რამეთუ ღმერთი არს განმკითხველი და იგი მხოლოჲ არს დამრჩელი, ვითარცა თქუა: ჩემი არს შჯაჲ და მე მივაგო. ეგრძალე გონებასა, დაღათუ ქეშმარიტი ანგელოზი გეჩუენოს. ნუ შეიწყნარებ, არამედ შეპრისხენ მას, რამეთუ ესე სათნო არს მისა. ეგრეცა ყოველი, რომელი იხილო, ნუ შეიწყნარებ მას, არამედ აღდეგ და ილოცევდ. უკუეთუ ქეშმარიტი იყო, დაადგრეს შენ თანა სიხარული და უფროჲსად განგამტკიცოს შენ. უკუეთუ კულა არაწმიდათაგანი იყოს, ერთსავე მას თქუმასა უჩინო იქმნეს. 10 დაღაცათუ და-ვე-ადგრეს, ნუვე სარწმუნო იქმნები, არამედ მივედ და გამოცდილთა ბერთა მრავალთა უთხარ, რაჲთა იკვ განქარდეს და სარწმუნოებაჲ დაემტკიცოს და შენ სრული სიმტკიცჲ გაქუნდეს.

სიტყუანი სჲმასტინნი

15

ღმრთისა სათნოჲ იგი არს, რომელმან არასათნოჲ ღმრთისაჲ საქმჲ არა ქმნეს, რომელმან და ვიდრე კნინადმდე ქეშმარიტებით ქცევაჲ თვისი აღასრულოს, რამეთუ არარაჲ არს კნინი სოფელსა აჲს, რომლისაჲ თქუას ვინმე, თუ მცირედ-ლა რაჲმე უქმდა. რაჲდენი რაჲ გაქუნდეს სოფლისაჲ, ამისგან უკუეთუ ვინმე მიგიღებდეს, ნუ განპრისკნები. ბრძენი უპოვარი, უნათესვოჲ, უმახლობლოჲ მსგავს არს ღმრთისა. თავი შენი განიმტკიცე, უკუეთუ აღ- 20 თქუმად მიგიღებდეს.

ლექსნიკონი

ა

აგზება დანთება: „პირველ აგზებამდე ცეცხლისა“ 286,18.

არგან-ი 21821 ჭოხი, კვერთხი.

არღაგ-ი (ἀργήσιον, τὸ) ტილო. სულარა: „აღღა და განიქსნა არღაგ იგი“ 57,26; 96,23.

აღამ-ი (ἀγώνη, ἡ) 151,5 სივეარულის ტრაპეზი, პურობა.

აღგება (γέμισμα) დატვირთვა, ტვირთის აკიდება: „პოვნა იგინი, რამეთუ აღაგებდეს აქლემსა...“ 128,30.

აღღინება 22,27 აღღგენა, გააცოცხლება.

აღღგომილ-ი აქ: აღიდებული: „რაჟამს აღღგომილ იყო მდინარე იგი“ 144,9.

აღმობერვა (ფსძა) 17,14 შებერვა, ამობერვა.

აღმცირება 113,2 შემსუბუქება: „ვეთარ უთხრა საქმს ესე, მუნთქუენსე აღმცირდა“ 179,1.

აღსრულება 75,12; 231,8 გარდაცვალება, აღსასრული: „აღესრულა ესე სამეოცდაათურამეტისა წლისაჲ სკიტეს“ 146,5.

აღსრულებულ-ი მკვდარი: „გპოეთ იგი აღსრულებული“ 39,21.

აღტვეება ამოწვება: „აღტვეე ქმაჲ და ღალადებდ ქრისტეს“ 109,18.

აღტულოჲ ანთება, აგიზგიზება: „ეითარცა ცეცხლი აღატყდა მას ზელა“ 43,3.

აჟირო (ἀποχύσειον τὸ) გოგრა, ხაპი: „რომელმან აჟიროთთა ღვნოჲ შეიდგა ღლიასა“ 54,4.

აჟროთმა (ἀψ-τροψία) 17,15 შეჟროთმა, შეშინება.

ბ

ბავრუა-ი „მარილს ჰგავს, ოქრომკვდელნი კმარობენ ოქროსა დასადნობად“ (აბა). „პოა მცირს გზასა ზელა ბავრუკი და მოართუა იგი მას“ 22,3.

ბაია 27,15; 30,5 ფინიკი.

ბარსომ-ი (βασίλειον, τὸ) საამისი, ზიარების კურკელი: „უკუეთუ არა გნებაჲს დიკონების, ბარსომი ოდენ იპყრი“ 73,5.

ბერწ-ი 107,2 უშვილო, უნაყოფო.

ბორგვა 9,15 გაგიჟება.

ბოროტ-ი 208,25 ცუდა, ავი.

ბრალ-ი 9,15 დანაშაული, მიზეზი.

ბრჭალ-ი ტერფი, ქუსლი, ფეხი: „ბრჭალამდე ოდენ ვაგონე წყალი“ 38,25.

ბუნება 201,5 არსება, თვისება.

გ

გამოთარგმანება 160,20 განმარტება, ახსნა.

გამოტევაება გამოშვება: „მამაო, წყალი იგი გამოტევე და მტილი იგი მოირწყოს“ 228,5.

გამოქმნა 86,10 ქმნა, კეთება.

გამოჩინება 259,6 გამოჩენა.

გამოცდა გასინჯვა, შემოწმება: „მართუა მამასა ველასის, რაათა გამოცდაოს იგი“ 42,5.

გამოხილვა (ჯურჯა) გამოკვლევა, გამოძიება, აქ: გაჩხრევა: „უბრძანა გამოხილვად სენაქისაჲ“ 28,21.

გამოხუმა 78,12 გამოღება (ობ. მრ.).

გამოქშვა 121,16 გამოხურება: „გამოქშა კარი და გამოვიდა“ 226,9.

განგება 61,11 მოწესრიგება.

განგმობა 49,12 დაგმობა, უარყოფა.

განზოგება (მუჯუ) მუზეზ გაყოფა, განახევრება: „და იყო განზოგებასა ოდენ მის კვრიასისაჲ“ 71,19.

განზოგებულ-ი 232,17 განახევრებული, შუაზე გაყოფილი.

განზრდა გამოზრდა, გამოკება: „განზარდენ კორცი შენნი, რომელსა მონაზონებაჲ აღგიტუჲას“ 55,7.

განთქუმა 151,4 თქმა, თხრობა.

განმარტებულ-ი 8,18 გაშლილი: „უბოე იგი ლოცვასა ზელა და ჭელნი მისნი განმარტებულ იყვნეს“ 38,32.

განმსყიდელ-ი 42,6 ეპქარი.

განმწესებულ-ი გაზრდილი: „რამეთუ ვიხილეთ იგი განმწესებულნი ჰასაკითა“ 58,4.

განოტება 171,10 გაძევა, განდევნა.

განპყრობა გაშლა, აღმართვა: „აღდგა და განიპყრნა ჭელნი ზეცად“ 214,6.

განრომა 33,5; 51,33 ვადარჩენა, თავის დაღწევა: „და განერა მათგან ირემო ერთი“ 150,25.

განრღუეულ-ი 124,5; 153,1 კუტი, საპყარი.

განსოქლომა 26,11 გახეთქა, გაპობა.

განსრულება 229,24 დამთავრება, დასრულება.

განტევაება 106,12 გაშვება, განთავისუფლება.

განფრდილ-ი აქ: მყოფი, მდგომარე: „რომელნი განფრდილ არიან სიძვასა შინა“ 158,6.

განქიქება 54,5 გამელაენება, შერცხვენა.

განყენება 148,4 განდგომა, გაცლა: „განაყენა ყოველი კაცობრივი საქმჲ“ 51,24.

განყენებულ-ი 10,1 გამდგარი, გამოვრებული.

განჩება 130,22 განკუთვნება, გამოჩევა.

განცემა 61,25 ლალატი.

განწყობა 20,17 განლაგება, განრიგება.

განქლომა 140,15 ვასვლა.

გარდავლა 234,15 გადავლა, გასვლა.

გარდამოთხევა გადმოფრქვევა, გადმოღერა: „ცრემლნი გარდამოთხინა“ 16,10.

გარდაცუმა ფეხის-ფეხზე გადადება, მორთხმა: „ფერკნი გარდაცუნა მას ზედა“ 233,18.

გარეშე 255,19 გარეთ გარეგან.

გარეწარი-ი 70,13 გარეშე, ზედმეტი.

გბოლვილ-ი 48,5 მოხარშული წენიანი საქმელი.

გება 51,11 მოცდა, დალოდება.

გებულ-ი აქ: მისაღები, შესაწყნარებელი: „ღმერთმან დაუმარბოს შრომაჲ იგი მისი გებულად“ 37,23.

გონება (αἰσθησιμαί) გრძნობა, შემჩნევა, გაგება: „ბრქალაღე ოდენ ვაგონე წყალი იგი“ 38,25.

გონჯ-ი 23,26 კეთროვანი.

გრკალ-ი (χρῖσος, ὀ) 118,4 რგოლი, რკალი.

გრძნება 28,14 ჭადოქრობა, გრძნეულება.

გუემა 47,4 ცემა, ტანჯვა.

გუმერა (γῦσθα) დარტყმა, კერა: „უგმირა უხუცესმან მრწემსა მას“ 128,2.

გულდებულ-ი გულდანდობილი: „ეზიარე გულდებულად წმიდასა მას საი-საიდუმლოსა“ 145,25.

გულის-კლება 22,13 წყენა, წუხილი.

გულპურობილ-ი (ψαρξῆσ) 24,22 იმედიანი.

დ

დაბრკოლება 58,17 ხელის შეშლა, შეფერხება.

დაბეკულ-ი 233,16 დაგლეჯილი, დაფლეთილი: „ემოსა ნემსითა წულილად დაბეკული სამოსელი“ 230,12.

დადგინება 53,25 დადგენა, დანიშვნა: „დადამიდგინეს ჰე ხუცად დაბასა“ 119,6.

დადნობა დაღვენა, დაცვეთა: „მოკლებამან პურისამან დაადნენის კორცნი მონაზონისანი“ 76,8.

დავარდნა 14,25 დაცემა.

დავრდომილ-ი 24,3 დაცემული, დავარდნილი.

დათმენა 108,9 მოთმენა.

დათხევა 45,5; 113,18 დარჩენა: „განვაფრთხე სული მისი, რადთა არა მწუხარებითა დაითხოოს“ 29,24.

დამარხვა 23,3; 24,18 შენახვა, დაცვა: „დაიმარხე ენაჲ შენი და დაიმარხენ გულის-სიტყუანი შენნი გულითა წმიდითა“ 263,17.

დამაშურად-ი 134,11 დაქანცული, დაღლილი.

დამზერა 173,11 თვალთვალი, დაყურება.

დამოკიდებულ-ი ჩამოკიდებული: „ეჩუენა მას კელი კაცისაჲ დამოკიდებულ-ი ზეცით“ 27,25.

დამარჩილ-ი 303,4 განმსჯელი.

დამტკიცება 220,23 დადასტურება.

დამტკიცებულ-ი 101,10 ასაკში შესული, მოხუცი.

დანდალ-ი 52,24 ლაგამი, აღვირი.

დარღვევა (უტრეფა) დაქცევა, დამხოვა: „დაირღვენ საკერპონი, და იუო ეგრე და დაირღვენ 39,17.

დასაბამ-ი 31,12; 129,17 დასაწყისი. თავი: „ყოველსა საქმესა დასაბამი აქუს შრომაჲ“ 113,7.

დასხმა (ფუტანა) 11,23 დარგვა.

დაპყრობა დაქერა: „შევიქმენ სირცხვლითა, ვითარმცა ვინმე სიძვასა ზედა დამაპყრა“ 210,4.

დაუცადებელად განუწყვეტლივ: „ესრეთ დაუცადებელად ტირს“ 122,9.

დაფხურა (ღჳ რღწა) 11,21 ამოგლეჯა.

დაუენება (ღამუბანა) დაქერა, შებოკვა: „მემედეს და იტუოდეს: ...დაუყავთ მაგას, დაუყავთ!“ 119,16.

დაუუღება (ჩესუჯღა) მყუდროება, სიმშვიდე: „არა მიტეევენ ჩუნ დაუუღებად დღე ყოელ?“ 211,12.

დაუუღებულ-ი (ჩესუჯღოვ, ივთი) 218,14 დამშვიდებელი, დაწყნარებელი.

დაშენება 55,12 დასახლება, ჯდომა.

დაშობა დახრჩობა: „დათუსა დაეაშობდ“ 183,1.

დაშურომა 56,23; 81,31 დაღლა.

დაცხრომა 135,27 დამშვიდება, დაწყნარება.

დაჩეჩვლ-ი 103,6 დამსხვერუელი, დაჩეჩველი.

დაწულვა 19,2 დაქერა.

დაქსნა 10,10; 255,12 დახსნა, დარღვევა. მოშლა.

ღებავი 14,14 აბრეშუმი.

ღევნა 98,9 მიღვენა, მიყოლა.

ღვრე 183,11 მორი, ძელი.

ღიასპანი 43,21 მოციქული.

ღიღეულ 72,1 დილით.

ღრკუ 85,10 მრუდე, ვახრილი: „არა ჰრქვან მართალი სიტყუაჲ, არამედ ღრკუი. და თუ იხილიან, რამეთუ ჰყოფედ ღრკუსა მას, არღარა ღრკუსა ეტყუედ“ 93,22.

ღრაჰკანი 34,17 ოქროს ფული.

ღრეკა 260,1 მოხრა, მოქცევა.

ე

ერგასის-ი ასის ნახევარი, ორმოცდაათი: „დაეყო ერგასისი წელი“ 35,18.

ერდო 153,1 ბანი: „და აღიყვანა იგი ერდოსა ზედა“ 139,7.

ერვინდ-ი მცენარე: „მივართუა ფარულად ერვინდი ჩემი მგებურესა“ 70,1.

ერთბამად 114,6 ერთად.

ერთ ბერ (ბჳმ) 15,7 ერთად.

3

ვასხება 96,19 სესხება.

ვნება 194,27 ზიანის მიყენება.

ვნებულ-ი 198,17 დაშავებული.

ზ

ზაკუვა ცბიერება: „მზაკუვენ მტერი და არა მიტყევენ...“ 59,25.

ზებენ-ი (ζεβενιον, τὸ) პალაის ქერქი: „ცანდალნი ზებენისანი“ 17,1.

ზელა-დაკრება (βλάκω) აღება, ტვირთვა: „რამათა ბრალი თვისი თავსა თვისსა

ზელა-დაიკრიბოს წინაშე ღმრთისა“ 8,12.

ზეღგომით 52,10 ფეხზე, ზეზე.

ზმნობა 42,27 განზრახვა, ნდომბა: „ვაზმნი მისლვად და თხრობად“ 59,21.

ზოგ-ი ნახევარი: „განეხო ზოგიცა ესე და მივსცე ნახევარი და ნახევარი მე წარმოვირტყა“ 154,15.

ზორვა 117,3 მსხვერპლის შეწირვა.

ზრახება რჩევა, დარიგება: „ტიმოთე აზრახა ხუცესსა, რამათა განჯაღოს იგი“ 175,11.

ზრახვა საუბარი, ლაპარაკი: „არა ზრახავთ მართალსა“ 130,29.

ზუაობა 271,10 მედიდურობა.

ზღვევა 34,23 სასჯელი, დასჯა.

თ

თვად-ი 115,10 თვით, თვითონ.

თანამზრახვად-ი მრჩეველი: „მთავარსა ვისმე, მეფისა თანამზრახვალსა, სამეუფოს ცოლი ესუა ქმნულეებითა შუენიერი“ 115,16.

თარგმან-ი (ἐρμηνεύς, εἰς, ἄ) თარჯიმანი: „ბერმან არა იცოდა ბერძული და თარგმანი არა გუაქუნდა“ 162,19.

თვსაგან (τῶν) ცალკე, განკერძოებით: „დაჯღის თვსაგან“ 168,2.

თხზვა 27,15 ქსოვა.

ი

ისარნა გობი; აუზი: „შთაასხმიდა ისარნასა გამდინარესა“ 13,6.

იფქლ-ი 31,29; 72,11 ხორბალი: „შემუსრა თავი ერთი იფქლისა და შექამა“ 90,17.

იშვთ 16,18; 35,19 დრო და დრო.

იძულეება 28,29; 81,27 ძალის დატანება, შეწუხება.

კ

კაბო (κάβος, ος, ἄ) საწყაო: „ორითა კაბოთა ქრთილისა. ფქვილითა გარდავლო ორი თუქ“ 32,14.

კადნიერება 204,22 მხნეობა, გაბედულება.

კალო: „ანუ გგონივსა, ვითარმედ კალოდ მოსრულ ხარ?“ 36,15.

კამას-ი (კამასი) გარკვეული ჯიშის თევზისა: „სამოსელი ხალხისა და თმისა კამასისა სპეტაკი“ 17,1.

კანჭარი-ი გარეული ვირი: „ვითარცა ლომი კანჭართა ზედა საშინელ არს“ 156,24.

კარაულ-ი 42,30 სახეღარი: „მოიგო საკმრად მონასტრისა კარაულე ბიცა სატვრთველად“ 45,33.

კაფა 30,5 ჭრა.

კდემა 85,20; 93,18 მორცხეობა, რიდება.

კერაბ-ი წვრილი ფული: „მოვიგებ ორსა კერატსა დღესა შინა“ 202,9.

კერმა (კერმა, ტბ) ფულის ერთეული: „სცა მას ოქროს და კერმაჲ“ 47,22. 258,14 ?

კესტ-ი (კისტე, ჯ) ყუთი: „მომართუეს ჩუენ ალექსანდრიოჲთ კაცულ-კაცადმან კესტითა ზეთი, დავოზილი ცარცითა“ 210,17.

კეც-ი 36,1 თიხა, თიხის ფირფიტა.

კინდონ-ი მხრებზე მოსასხამი: „მცირე კინდონი იყო მქართა მისთა“ 235,2.

კიცხევა 21,6; 130,11 დაცინვა, მასხრად აგდება.

კმა საკმარისი: „კმა არს მონაზონისათეს უამიცა ერთი“ 11,16.

კოლოზ-ი (კოლოზ, ოს, ბ) 255,13; „ერთი კოლოზი ემოსა უსაქლოჲ“ 235,2.

კომხ-ი (კომე, ჯ) 73,21; 137,4 მთავარი.

კრებულ-ი საზოგადოება, ხალხის თავყრილობა: „აჲა ესერა კრებული მოციქულთა მოიწია“ 224,23.

კრულ-ი 27,15 შეკრული, შეკვრა: „მოითხოვა მისგან ერთი კრული ბაჲაჲ“ 134,5.

კრძალვა 17,30 სიფთხილე, დაცვა.

კუართ-ი 96,21 ტანსაცმელი, პერანგი: „ორი კუართი ეცუა უსაქლოჲ 73,19.

კუმევა 90,25 კმევა.

კურკა კურკა, კურკლი: „პოა ბერმან აქლემისა კურკაჲ, და განტეხა იგი“ 218,3.

კუკულ-ი, კუნკულ-ი (კოსთოსი, ტბ) 34,26; 73,20 ბერის ქელი: „გარდაეცუა კუკული მცირე“ 91,6.

ლ

ლავრა (ლავრა, ჯ) 106,3 დიდი მონასტერი.

ლაღვა დავა, ცილობა: „და ვითარ ილაღვი დეს ესმა ებისკოპოსსა შფოთი იგი“ 96,5.

ლერწმონან-ი (ლერწმონ, ბ) 219,4 ლერწმონი ადგილი.

ლელუსულელ-ი: „ბერმან განიყვანა იგი მტილად და უჩუენა მას ძირი ლელუსულელისაჲ, რომელი ძველითგან აღმოფხურელ“ 62,24.

ლიქნა 45,11 ხეყნა, მუდარა.

მ

- მაგრობით 42,32 ძლიერ, ღონიერად.
 მანიაკ-ი 14,13 ყელის სამკაული.
 მარზაი-ი მებრძოლი, მეომარი: „მოვიდეს მარზიკნი და მოაოკრეს“ 33,12.
 მარხვა 263,15 შენახვა, დაცვა.
 მაფური-ი (μαφύριον, τός) 71,14; სამოსელი, წამოსასხამი: „მოვილე მაფური
 მცირე და დავჰბურე ბექთა ზედა“ 73,23.
 მაშურალ-ი 208,16 დაღლილი, დაქანცული.
 მახალი-ი 39,4; 227,22 აბგა, ხურჯინი: „აღვიღებ მახალსა ჩემსა და მივალ“
 169,15.
 მახალაკ-ი აბგა, ხურჯინი: „სადა არს მახალაკები თქუენი?“ 151,26.
 მღაბური-ი 57,11, 163,25 სოფლელი, გლეხი.
 მეზუერე 26,28 ხარკის ამკრეფი.
 მეოტ-ი 32,5 გაქცეული, განდევნილი.
 მეულახნოე 46,23 განდევნილი, ბერი.
 მეწამლე კუდიანი: „...წვალეებისა წინამძღუართა და მეწამლეთა და მისან-
 თა...“ 130,24.
 მჯაყარი-ი ცბიერი, მატყუარა: „მჯაყარმან ვინმე ქალწული ერთი ქალი
 გრძნებითა კდალად გარდააქცია“ 136,15.
 მზუაობარი-ი 129,11 ამაყი, ამპარტავანი.
 მზუაობრება 35,21 ამპარტავნობა.
 მიახლება 15,26 მიახლოება.
 მიგდება 277,26 დაგდება.
 მივას მიახლოებული ვარ: თვთ მივას და შენ რაა გითხრა?“ 71,24.
 მიმგებელ-ი 285,19 მზღველი, გადამხდელი.
 მიმთხვევა შეხვედრა, შეყრა: „და მიემთხვა კრებულსა ზედა ავაზაკთასა“
 208,13.
 მიჩ სმენა, გაგონება: „მიევერჩდი გულის-სიტყუასა“ 59,23.
 მცხნობა 129,10 მკითხაობა, მარჩიელობა.
 მიტაცება 225,24 მოტაცება, წართმევა.
 მიცთომა (πλავνά) გზიდან აცდენა: „და მისცთა გზასა“ 27,22.
 მიცთომილ-ი (σάλδς, ή, ός) 140,23 შეშლილი: „ბერი ესე გონებასა მიც-
 თომილ არს“ 28,7.
 მკსინვარება აშლილობა, უთანხმოება: „მკსინვარებაა იყო მათ შორის“
 112,4.
 მოგება 18,26; 45,30 შეძენა: „სამი წიგნი მოეგო კეთილი“ 68,15.
 მოღგომა მოახლოება: „მსახური ჩემი მომიდგა უქუანა კდემული“ 119,20.
 მოთუალვა 36,8 დათვალეირება, მონახულება.
 მომადლება 17,25; 26,15 მოცემა, ბოძება.
 მონაგები 159,19 შეძენილი ქონება.
 მოოქრება 121,21 დაქცევა, აოხრება.

მორტუმული-ი 266,14 შემორტუმული, შემოსილი.

მოსავი 24,21 იმედის მქონე: „ნუ ხარ მოსავე სიმაბოლესა შენსა“ 8,15.

მოსაჭული-ი 286,2 მოსარჩლე, მოდავე.

მოსრვა 260,28 ამოწყვეტა, მოსპობა.

მოქმნილი-ი აწენებელი, მოპირკეთებელი: „დაეტევა პიტალოთა მოქმნილები სენაკები“ 32,6.

მოქცევა 53,11; 102,9 მობრუნება: „მოაქციენ თუალნი შენნი. რათა არა იხილონ ამაოებამ“ 191,5.

მოღება 76,18; 77,5 აღება, წართმევა.

მოღუაწე 24,3; 34,9 ზედამხედველი, მზრუნველი.

მოშიში 184,22 შშიშარა, მხდალი.

მოცალება (ἐπαγγελία) 133,3 მოცლა, დროის პონა: „ვერ შემძლებელ არს ნოცალეზად თავისა თუისისა“ 288,15.

მოწვენა 98,19 მოსვლა: „მოიწია ეამი სიყუდილისა“ 114,4.

მოხუმა 64,19 მოტანა (ობ. მრ.).

მოქლა 15,28 გადახდევინება.

მოქლომა 121,8 მოსვლა.

მრწემ-ი 128,3 უმტროსი.

მსახრვალ-ი გრძნეული, ჭაღოქარი: „მსახრვალმან არა იცინ ძალი იგი სიტყუისაჲ მის“ 261,5.

მტილი-ი 62,24; 227,20 ბალი, ბოსტანი: „იმღერდა მახლობელად ხესა მას. რომელი იყო მტილისა მას შინა“ 59,12

მუშაკ-ი 235,15 მიწათმოქმედი.

მუშაკობა 71,1 მიწათმოქმედება.

მცნება 22,7 სიტყვა, ბრძანება: „მომეც მე ერთი მცნებაჲ“ 46,17.

მცნობელი-ი 262,10 მცოდნე, ბრძენი.

მწერობა დანიაეება, ქნევა, აქნევა: „ეძინა და ანგელოზი ზედა აღგა და აჰწერობდა მას“ 84,28.

მწიკულევან-ი 165,11 კუჭყიანი.

მწვრე 190,21 ლაფი, ტლაპო: მე ერთი ჭერი მწვრესა დაფლვად ვარ ვიდრე ყელადმდე“ 190,21.

მქნე 104,15 მძლავრი, მამაცი.

მქნება 39,25 გაძლიერება, განმტკიცება.

მქცე ქალარა: „მქციოთა სპეტაც იყო. ვითარცა თოვლი“ 16,20.

ნ

ნაგოზ-ი ნალესი: „და მე ნაგოზი არა აღმეკადა ჩემსა მას კეცსა“ 210,19.

ნაგრძნება-ი გრძნეულება, ჭადო: „სარწყული ეგე შენი ნაგრძნებითა სავესარს“ 78,2.

ნამარხევი (παρρησιῆς, ἦ) 122,10 განძი.

ნაყოფი-ი ხილი: „ნაყოფისა მისგან სამოთხისაჲ დაუგეს, ხოლო მან კამა და ქმადლობდა ღმერთსა და დაჰკუირდა ნაყოფითა მათ მრავალფეროთამ“ 42,34.

ნაცილი-ი 17,30 ტყუილი, სიცრუე: „უკუეთუ არა სთქუა ნაცილი. პრავალი ცოდვაჲ ჰქმნე“ 18,1.

ნაწილი-ი 114,23 წილი, ხვედრი.

ნაწლევ-რავალი-ი (χλακίστρακχυσις, ον) უგულო, უსულგულო: „ნაწლევ-რავალი შემიწყალე, რამეთუ იგი ხოლო მიეის მარტოჲ“ 162,9.

ნესუხავარტოანი (συστήλατον, τός) კობრი: „დაჟდა იგი მახლობელად ნესუხავარტოანსა თანა“ 56,23.

ნეფსით 12,30 ნებით, თანახმად ნებასურვილსა.

ნიშ-ი 129,27 ნიშანი.

ო

ოლარ-ი (ὄραριον, τός) 140,8 თავსაფარი (სასულიერო პირთათვის).

ორ-ორ-ი (ὄρι ὄρι): „იმარხვიდა ორ-ორით და მრავალგზის შანათიკა დაიმარხის“ 50,32.

ოხპ-ი 142,16 ცერცივი: „შთასხა პევშითა ოსპნი ქოთანსა“ 53,4.

ოქრო კარგი, სასარგებლო: „ეგრე ჰგონებდეს თუ ოქროსა იტყვს და მრავალგზის მისციან მას მცირე პური“ 235,9.

პ

პალანი-ი 64,20 ფუთა.

პალეკარტი-ი 19,7 წამოსასხამი.

პატყეულ-ი დაჟილი: „პატყეულად შევრაცხო თავი ჩემი“ 75,9.

პატრუკი-ი ზეთის სანთელი: „პატრუკი მკუნვარე არა დაშრიტო“ 103,7.

პაქსიმადი-ი (παξυμάδιον, τός) ნამცხვარი: „შევქამლ ორი პაქსიმადი“ 23,4

პინაკი-ი πινάξ, ὄ 211,27 თეფში: „ესხა პინაკსა მარლი“ 30,2.

პიტლო: „დაეტევა პიტლოჲთა მოქმნილები სენაკეპი“ 32,5.

პლაკუნტი-ი (πλακύντι, ὄ) 25,18 ნამცხარი.

ჟ

ჟამ-ი 24,14 დრო, საათი.

ჟამითი-ჟამად 229,2 დროგამოშვებით.

რ

რეწვა 211,24 შონა, მოგება.

რულ-ი 157,20 თვლები, ძილი.

რქოანი-ი: „შეიპყრობდა იგი ქელითა თვისითა რქოანთა გუელთა და ღრია-კალთა“ 211,1.

ს

საბელ-ი 223,8 თოკი, ბაწარი: „ეშმაკი საბლისა მთხზველი“ 204,16.

საერო 27,14 საყოველთაო, საზოგადო.

სავაქრო 19,8 ბაზარი, დუქანი.

საზარდული-ი საზრდო: „დღისაცა ერთისა საზარდული არა აქუნდა“ 297,12.

საზომ-ი 50,2; 84,32 წილი: „მიიწიოს საზომსა წმიდათასა“ 222,1.

სათნო-ჩენა 17,22 მოწონება.

სათხროლ-ი 126,28 ბარი: აღილო სათხროლი და უკ-მოარღვა კარი“ 151,28.

საყერპო 54,19 კერპთა ტაძარი.

საღმობა კირი, ტყვილი: „მაგას საღმობასა ოთხი სახს აქეს 168,5.

სამართლად 69,9 კანონიერად, სამართლიანად.

სამარხო 125,2 საფლავი, სამარე.

სამკალ-ი 77,18 მოსამკელი.

სამკვდრებელი-ი 42,22 საცხოვრებელი.

სამშვნელი-ი (πνοή, ή) სული: „კაცსა უქმს სიმდაბლე და შიში ღმრთისად, ვითარცა სამშვნელი, რომელი გამოვალს მარადის“ 170,2.

სამქარ-ი (ἀνάλξις, ὅ) მოსასხამი, ტანსაცმელი: „მათ განიქსნნეს სარტყელნი მათნი და აღიძარცუნეს სამქარნი მათნი“ 127,28.

საპურე (ἀρτοχοποιεῖν, τό) 71,11 ღერზე. პურის საცხოზი.

სანახ-ი 12,5 მხარე, ქვეყანა.

სარგებელი-ი 59,3; 51,8 სასარგებლო, მარგებელი: „ფრიად სარგებელ ეყო სიტყუა იგი“ 104,17.

სართული-ი კერი, სახურავი: აღიხილნა თუაღნი ზე, ვითარმცა იხილა სართული ეკლესიისად“ 52,3.

სარქუანი-ი 72,10 ღერგი: „დავეცი და შევექსრე სარქუანი იგი“ 72,15.

სარწმუნო სანდო, პატროსანი: „სარწმუნოა მონაზონი იყო“ 31,22.

სარწყული-ი, სარწყოლ-ი 78,1, 38,16; 51,14 წყლის კურტველი.

სასა: „არა უტეო რისხეად სასასა ჩემსა“ 83,11.

სასთაული-ი ბალიში: „მკირს სასთაული დაეღვა სასთუნალ“ 14,3.

სასთუნალ 14,3 სასთუმლად, თავ ქვეშ.

სასუენებელი-ი 95,6 საწოლი, მოსაყენებელი ოთახი.

სასუფეველი-ი 226,2 სამოთხე.

საფასე 149,17 განძი.

საღუაწ-ი 73,10 საზრდო.

საშუალ 36,1 შორის, შუა.

საშუებელი-ი სიკეთე, ნეტარება: „ვერ შემძლებელ ვართ საშუებელსა და სიტკბობებასა საღმრთოსა“ 268,10.

საცო 83,12; 24,29 საცავი, მცველი.

საცხოვარ-ი 52,23 პირუტყვი, ცხოველი.

საჭურის-ი 70,10 გამოსაჭურისებელი, დაკოდილი.

საწყაული-ი 31,29 საწყაო: „შექმნა ოდესმე ერგასისი საწყაული იუქლისად“ 31,29.

საწყუთო 226,5 წუთისოფელი.

სახვეელი-ი 21,15; 23,22 საჭრელი.

სახიერ-ი 28,4 კეთილი, კეთილის მოქმედი: „არავინ არს სახიერ, გარნა მხოლოდ ღმერთი“ 10,14.

სახიერება 115,11 სიკეთე, კეთილის მოქმედება.

სახიობა 166,7 მუსიკა, ვალობა.

საკმარ-ი 43,12; 229,17 საკირო, მოსახმარი.

საქუმილ-ი 265,9 ცეცხლი.

ხერაბინ-ი 40,27 ანგელოზთა ერთ-ერთი დასი.

სიმდაბლე 222,15 მორჩილება.

სირა 30,4 კილობი.

სიუმილ-ი 105,23 შიმშილი: „მტერნი იგი დაენიან სიყმილითა“ 77,6.

სიყვთლე: „სიყვთლჳ სიმდაბლესა თანა სამკაულ არს მონაზონისა“ 55,8.

სტამან-ი (σταμνος, τός) წყლის ქურჭელი, კოკა, დოქი: „აქუნდა პური და

სტამნითა წყალი“ 56,13.

სფვრიდ-ი (σφυριδος, τός) 71,13 კალათი.

ტ

ტაკუ-ი 186,10 წყლისა და ღვინის ჩასასხმელი ქურჭელი.

ტევება (τέβω) 22,13 გაშვება, ნების-დართვა: „არა ეტეოს გონებასა თვისსა“ 20,2.

ტუტა (σταμάτιος, η) თუთის ხე: „აქუნდა მონასტერსა მისსა ტუტა ფროლ კეთილ“ 93,14. 20,2.

უ

უბრალო 110,14 უცოდველი, უდანაშაულო.

უდარეს-ი 17,26 უმდაბლესი, ნაკლები.

უზმა უქმელი, მშვიერი: „სამი კუირიაე უზმამან აღასრულა“ 134,25.

უკეთუ 14,11 მეტად, უკეთესად.

უმრწემეს-ი 199,1; 163,16 უმცროსი, უმცირესი.

უნლო 40,13 ცუდი, გამოუსადეგარი.

უპატიოება 133,10 შეურაცხყოფა: „გიყუარდინ ჰირი უფროს განსუენებისა და უპატიოებაა უფროს დიდებისა“ 148,20.

უპოვარება//უპუარება (ἀρρητισύη, η) 68,21 სილატაკე, უქონლობა.

ურგებ-ი 185,9 გამოუსადეგარი, უსარგებლო.

ურვა 58,16; 240,18 წუხილი.

უჩინო 224,8, შეუძინეველი: „ვითარცა შევიდა ბერი, უჩინო იქმნა იგი“ 56,21.

უცალო მოუცლელი, დაკავებული: „აღმაშფოთის და უცალო შქვნის“ 75,17.

უცალოება 287,13 მოუცლელობა.

უსება-ი 205,5 უციცი.

უსენება მოჩვენება, ზმანება: „მოსეს ჰბრძოდეს ეშმაკნი უცნებითა სიზმარ-თაგან“ 145,3.

უქორცო 235,4 უსხეულო, ანგელოზი.

ფ

ფერცხალ-ი 145,12 გვერდი, გვერდის წიბო: „სიმძიმე შთამიკრა ფერცხალ-თა და ვერცა წოლად მეძლო“ 64,16.
 ფიცხელ-ი 34,18 ძლიერი, მკაცრი.
 ფოფხი: „მიყიდე პლაკუნტი, რომელ არს ფოფხი“ 25,19.
 ფრთე (πτερόν, τθ) 78,29; 79,1 სამოსელი, ფრთა: „ყავ სიყუარული, ძმაო, და ფრთე ეგე განიქადე“ 54,6.
 ფსიად-ი ქილობი: „იქმოდა ფსიადსა და დლითი-დღე ეაქრობდა სოფელსა შინა 292,32.
 ფუფუნეულ-ი 126,20 ნებიერი.
 ფუცვა 159,12 დაფიცება.

ქ

ქადაგებულ-ი: „ესე არს, ოდეს ეიხილოთ ქადაგებულნი სატანჯველი ჭოჯო-ხეთისაჲ“ 296,6.
 ქალა 123,21 გოგო.
 ქარქუატი-ი (φρῦατον, τδ) ფიჩხი. ნაფოტი: რომლითა აქვევედ ქარქუატსა საგზებელსა შინა“ 123,11.
 ქება 84,23 შესხმა.
 ქერაბინ-ი 40,27 ანგელოზთა ერთ-ერთი დასი.
 ქველის-საქმარ-ი 22,21 წყალობა.
 ქრთილ-ი 32,15 ქერი: „პური მისი ქრთილისა“ 48,3.
 ქუეყანა მხარე, მიწა: „პოეს დედაკაცი, ქალწული წმიდაჲ. მდებარე ქუეყანასა ზედა“ 257,24.

ღ

ღრიაკალ-ი 165,12 მორიელი.
 ღუემელ-ი 71,10 ღუმელი.
 ღუწოლა 262,6 მზრუნველობა.
 ღვჳ-ი 232,21 კენჭი, წვრილი ქვა.

ყ

ყენება 21,25 შეჩერება, დაკავება.
 ყია ყაყრანტო: „ოდეს ლომსა ემთხვის, ყიაჲ შეუპყრის და მუნთქუესვე შოაკუდინის“ 197,16.
 ყუედრება 259,1 მხილება, შეურაცხყოფა.

შ

შებორკილება დაბორკვა: „გუამი შენი შებორკილე სენაკსა შინა წიგნის კითხვითა“ 109,17.
 შებალაულ-ი 119,13 დასვრილი.

შევრდომა 33,28 ჩავარდნა.

შეკრძალვა 148,28 შენახვა, დაცვა.

შველინება 230,17 შეგზავნა.

შეთქუმა 211,18; 120,25 შეთქმა, პირის შეკვრა.

შელაღვა წაჩხუბება: „ძმად განურისხნა ძმასა მას და შეელაღა მას ფრიად“ 264,21.

შელმომა 57,12 ატკივება.

შემცნირება გაცნობა: „ნუ გაქუნ სიყუარული ყრმისა თანა, ნუცა შექმე ცნიერება და დედაკაცისა თანა“ 148,26.

შემოხუევა 27,1 შეხვედრა, შეყრა: „შაბათსა შეიმოხვენეს ურთიერთსა“ 33,25.

შემოქმედ-ი 126,10 შექმნელი.

შემწუხრება 50,10 დაღამება.

შესაპირვებელი-ი ძნელი: „რამ არს გზად იგი იწროა და შესაპირებელი“ 28,27.

შესმენა 43,16 გაგონება, დაბეზღება.

შესულეზული-ი შეშინებული, გაოგნებული: „რამ უყო სულსა ჩემსა, რაჟეთუ შესულეზულ არს“ 172,16.

შესწავებელი-ი გამოჩენილი: „რომელი შესწავებულ იყო და პატივეცემულ“ 161,9.

შეტევა 151,24; 96,3 შეშვება.

შეტყუება 182,19 მოტყუება.

შეურავებული-ი 258,20 შეწუხებული.

შეუცოდებელი-ი 93,11 უდანაშაულო.

შეუძრწუნებელი-ი შეურყეველი, შეუკრომელი: „შეუძრწუნებელი იყო გონებითა“ 18,28.

შელება შეტანა: წარმოიკიდა იგი და შეიღო ქალაქად“ 25,14.

შეყენება 26,23 შეჩერება.

შეცთომა 51,9 აცდენა, ასხლეტა.

შეწევა 171,6; 200,14 დახმარება, ხელის შეწყობა.

შთაკრება 64,16 შეკრება.

შინაგან-მცნობელი-ი 262,10 მისანი.

შუებულ-ი 55,5 მხიარული.

შფოთ-ი 41,13; 101,21 მღელვარება, არეულობა.

შვდელ-ი 33,20 შვიდი დღე, კვირა.

ჩ

ჩუნება სიზმარი: „ღამესა ხედვიდა ჩუნებით“ 200,16.

ც

ცანდალ-ი (συνδάλιον, τός) 17,1 სანდალი, ფეხსაცმელი.

ცარიელი-ი (ἀργός, ἄνυς) ცუდი, ამაო: „რამასა მაიძულებ შე, ძმავ, და ვიტყვადი ცარიელად“ 221,13.

ცვა 103,11 დაცვა, შენახვა.
 ცთომილ-ი 218,26 შემცდარი, გზიდან აცდენილა.
 ცილობა 149,4 ურჩობა, წინააღმდეგობა.
 ცოდვა 29,22 დანაშაული.
 ცოფ-ი 232,9 გიჟი.
 ცხოვარ-ი 50,19 ცხვარი.
 ცხონება 45,24 ხსნა, გადარჩენა.

ძ

ძალ-ი 145,19 ძალა, შეძლება.
 ძაძა (ძბისღ'შისი, ტი) 137,9 უხეში ქსოვილი, ტომარი: „მევეც... ერთი ძაძა ა პური“ 126,28.
 ძიძ-ი (ღსღი, რბ) ძეძვი, ეკალი(!): „მოილო ზერმან ძიძი კმელი და დაპნერგა“ 76,14.
 ძიწეულ-ი 52,19 წითელი ტანსაცმელი.
 ძრვა შფოთი, ლელვა: „რად არს ძრვა ესე?“ 11,26.
 ძრწოლა 89,25 რყევა, შიში.
 ძვრის-ქსენება 144,6 ავად, ცუდად ხსენება.

წ

წადიერება მონდომება, წადილი: „არა ქუებულ ვიქმენ მე წადიერებისა-გან ჩემისა“ 256,3.
 წალთ-ი 145,12 ნაჭახი.
 წარგება 24,6 დახარჯვა: „წარაგო საფასშ იგი და საქმარი მოაკლდა მას“ 85,9.
 წარღგომილ-ი მისული, მიახლოებული: „ლაიძინეს ორთავე, ვიღრე არღა წარ-ღ გომილ იყენეს საკურთხეველსა“ 148,10.
 წარკუეთო ფეხის წაკერა: „ფერტი წარეკკუეთე ქვასა და მტკივის“ 263,5.
 წარმატება მომატება: „წარემატო შიშსა ღმრთისასა“ 27,28.
 წარტყუენილი-ი 265,23 ტყვედ წაყვანილი.
 წარტღომა 221,6 გასვლა, წასვლა.
 წღვეა დასხმა: „აღღვა ხუტესი წღვეად სტამნითა წყლისა“ 77,20.
 წვალება 45,17 ტანჯვა.
 წიალ-ი (აბღმღ, ბ) კალთა, უბე: „გამოართუა წიალითა სავსე იფქლი“ 72,17.
 წიალ-კერძო გამოღმა, ამიერ: „მონაზონნი დგეს წიალ-კერძო ზღუასა“ 78,27.
 წიალ-ქღომა 27,10 წყალზე გადასვლა: „წიალ-ქღა მღინარესა მას ცურვით“ 144,12.
 წივა 98,2 საწვევად გამხმარი საქონლის ფუნა.
 წინწილა: „არა ნსუტუებითა და წინწილათა მოწუეედეს კაცთა“ 177,8.
 წოდება 224,23 დაძახება, მოხმობა.

წველი-ი (ბიჯრც, ზ) ბზის ნამცეცი: „ალმოგილო წუელი თუალისაგან შენისა“
183,10.

წუნ-ი 30,2 ნახარში.

წურთა აქ: ცოდნა: „აქუს მრავალი საკმარი წურთაჲ ფსალმუნთაჲ“ 270,14.

წავა 150,28 წყველა.

წაღვა 102,19 დაქრა, დაყოღვა.

წაღუღება 79,9 კრილობა, იარა.

ჴ

ქალაქ-ი კუნძული: „მივიდა ქალაქად და შესცთა გზასა“ 56,10.

ქენება 44,3 სირბილი.

ქილ-ი 26,17 ქილობი.

ქირვეული-ი 158,11 მწუხარე, გაქირვებული.

ქირვება 261,13 გაქირვება, შეწუხება.

ქურ-ი 28,19 ქვეერი.

ქურკელი-ი 18,26 განძი.

ხ

ხალენ-ი 12,21; 17,1 წამოსახამი, ქურთუცი: „რომელთა ემოსა ხალენები“
202,28.

ხენეშ-ი ცული, ავი: „ხენეში გულის-სიტყუაჲ მომიქდის“ 232,28.

ხორშაკ-ი სიტყე: „მსგავს არს ხორშაკსა შემწუველსა დიდსა“ 19,23.

ხუასტაგ-ი საქონელი, სიმდიდრე: „ხუასტაგი, რომელი წარწყმიდე, ღმერთ-
მან მოგცეს“ 235,11.

ქ

ქმელ-ი 27,5 ხმელეთი.

ქორციელ-ი სხეულიანი: „ჩუნ ქორციელი ვართ“ 227,9.

ქუებული-ი მოკლებული: „ქუებულ იქმნეს სიყუარულისაგან“ 256,3.

ქურვება 43,20 ხურვება, ცხელება.

ქენება 189,24 მოგონება, მოხსენიება.

ჯ

ჯემა ძალიან, ფრიად: „ჯემა კეთილ არს, გინა ჯეკმა ხენეშ არს“ 19,6.

ჯერ-ი გზის: „ერთგზის ივლტოდე და მეორესა ჯერსა ივლტოდევე, ხოლო
მესამესა ჯერსა იქმენ ვითარცა კრმალი“ 191,8.

ანბანური პატირიკის გერმულ-ქართულ თხრობათა შესატყვისიგანს
ცხრილი*

M	A	B	C		M	A	B	C
ანტონი 15					არსენი 21			
'Αντωνιος—38					'Αρσένιος—44			
1—2	—	—	—		1	—	2	—
3	—	1	—		2—8	—	—	—
4	—	2	—		9	—	3	—
5	—	—	—		10	—	4	—
6	—	3	—		11	—	—	—
7	—	4	—		12	—	5	—
8	—	5	—		13—14	—	—	—
9	—	6	—		15	—	6	—
10	—	7	—		16—21	—	—	—
11	—	8	—		22	—	7	—
12—15	—	—	—		23—24	—	—	—
16	—	9	—		25	—	8	—
17—24	—	—	—		25—30	—	—	—
25	—	10	—		31	9	9	—
26—31	—	—	—		32	10	—	—
32	—	13	—		33	11	11	—
33—36	—	—	—		34	—	—	—
37	—	11	—		35	12	—	—
38	—	12	—		36	13	—	—

* პირველ (M) სვეტში მოტანილია ანბანური პატერიკების Migne-ის გამოცემის (p. g. t. 65 გვ. 71—440) რიგითი ნუმერაცია. დანარჩენ სამ სვეტში მოტანილია ბერძნულ თხრობათა ქართული შესატყვისები გამოცემისათვის გამოყენებული სამივე ხელნაწერის (A, B, C) გათვალისწინებით, დატულია წინამდებარე გამოცემის თხრობათა რიგი.

M	A	B	C		M	A	B	C
37	14	—	—		29	23—24	23	—
38	15	—	—		30	25	—	—
39	16	16	—					
40	17	—	—		ამონა 12			
41	18	18	—		'Αμμωνᾶς—11			
42	19	19	—		1	1	1	—
43	20	—	—		2	2	—	—
44	21	21	—		3	3	3	—
აგათონი 25					4	4	—	—
'Αἰεθῶνος—30					5	5	—	—
1	4	4	—		6	6	—	—
2	5	5	—		7	7	—	—
3	6	6	—		8	8	8	—
4	11	11	—		9	9	—	—
5	8	—	—		10	10	—	—
6	9	9	—		11	11	11	—
7	—	—	—					
8	7	7	—		აქილა 5			
9—12	—	—	—		'Αχιλλᾶς—6			
13	10	—	—		1	1	1	—
14	—	—	—		2	2	2	—
15	2	—	—		3	3	3	—
16	12	—	—		4	4	4	—
17	13	—	—		5	5	5	—
18	14	—	—					
19	15	15	—		ამო 5			
20	16	—	—		'Αιμῶης—5			
21	17	17	—		1	1	1	—
22	—	—	—		2	2	2	—
23	18	18	—		3	3	3	—
24	19	19	—		4	4	4	—
25	20	—	—		5	5	5	—
26	21	—	—					
27	22	—	—		ამონი 3			
28	—	—	—		'Αμμωνᾶς—3			

M	A	B	C		M	A	B	C
1	1	—	—		3	3	—	—
2	2	2	—		4	4	—	—
3	—	—	—		5	5	—	—
ანობი 8					6	6	6	—
'Ανούβ—2					7	7	—	—
1	2—4	—	—		8	8	8	—
2	5	5	—		9	9	9	—
აბრაჰამი 2					10	10	10	—
'Αβραάμ—3					11	11	11	—
1	1	—	—		12	—	—	—
2	2	2	—	ბენამენი 2				
3	—	—	—	Βενιαμίν—5				
აფფი 1				1	—	—	—	—
"Αφφ—1				2	1	—	—	—
1	1	—	—	3—4	—	—	—	—
აპოლო 2				5	2	2	—	—
'Απολλός—3				ბიარე 1				
1	1	—	—	Βιარέ—1				
2	—	—	—	1	1	1	—	—
3	2	2	—	გრეგოლი 1				
ანდრია 2				Γρηγόριος—2				
'Ανδρέας—1				1	1	1	—	—
1	1	1	—	2	—	—	—	—
არე 1				გელასი 5				
"Αρης — 1				Γελάσιος—6				
1	1	—	—	1	1	—	—	—
ბესარიონი 11				2	2	—	—	—
Βισαριών—12				3	3	—	—	—
1	1	—	—	4	4	—	—	—
2	2	—	—	5	5	—	—	—
				6	—	—	—	—

M	A	B	C		M	A	B	C
ღანდელი 6					ესთია 7			
Δανιήλ—8					' <i>Hoaias</i> —11			
1	1	—	—		1	1	1	—
2	2	2	—		2	2	2	—
3	3	—	—		3	3	3	—
4	4	4	—		4	4	4	—
5	5	5	—		5	—	—	—
6	6	—	—		6	5	—	—
					8	6	6	—
დოსკორე 3					8	7	7	—
Διδσχορος—3					9—11	—	—	—
1	1	—	—					
2	2	—	—		ელა 7			
3	3	3	—		' <i>Hlias</i> —8			
ეტეფანე 2					1	1	1	—
' <i>Επιφάνιος</i> —17					2	2	—	—
1—2	—	—	—		3	3	3	—
3	1	1	—		4	4	4	—
4	2	—	—		5	—	—	—
5—17	—	—	—		6	5	5	—
					7	6	6	—
ველოგი 1					8	7	7	—
' <i>Βλόγιος</i> —1								
1	1	—	—		ზენონი 18			
					<i>Zήνον</i> —8			
ვეპრევი 1					1	1	1	—
' <i>Βυπρέπιος</i> —7					2	2	—	—
1—2	—	—	—		3	3	—	—
3	1	1	—		4	—	—	—
4—7	—	—	—		5	5	—	—
					6	6	—	—
ვლადი 2					7—8	—	—	—
' <i>Βλάδιος</i> —2								
1	1	1	—		ზაქარია 5			
2	2	2	—		<i>Zαχαρία</i> —5			

M	A	B	C		M	A	B	C
1	2	2	—		25	20	—	—
2—3	3	3	—		26	21	—	—
4	4	4	—		27	—	—	—
5	5	5	—		28	23	—	—
					29	21	—	—
ირაკლი 1								
Ἡράκλειος—1					თეოდორე 3			
1	1	—	—		Θεόδωρος—3			
					1	2	—	—
თეოდორე ფერმელი					2	3	2	—
—24					3	3	3	—
Θεόδωρος ὁ								
Φέρμιუს—29								
1	1	—	—		თეონა 1			
2	2	—	—		Θεωνάς —1			
3	3	—	—		1	1	1	—
4	4	—	—					
5	5	—	—					
6	6	—	—		თეოფილე მთავარ-			
7	—	—	—		ეპისკოპოსი 2			
8	8	—	—		Θεοφίλος ὁ ἀρχι-			
9	—	—	—		επίσκοπος—5			
10	9	—	—		1	1	1	—
11	10	—	—		2—4	—	—	—
12	11	—	—		5	2	—	—
13—15	—	—	—					
16	12	—	—		თეოდორე 1			
17	13	—	—		Θεόδωρος—1			
18	14	—	—		1	1	1	—
19	15	—	—					
20	16	—	—		თეოდორე ელენე-			
21	17	—	—		რობოლელი 2			
22	18	—	—		Θεόδωρος τῶν			
23	—	—	—		Ἐλευθεροπολίτου			
24	19	—	—		—2			
					1	1	1	—
					2	2	2	—

M	A	B	C		M	A	B	C
ოჯანე მოკლე 39					38—39	—	—	—
' <i>Ιωάννης</i> ὁ <i>κολο-</i>					40	32	—	—
<i>βίβλ</i> —40					οὐλορόε 8			
1	1	—	—		' <i>Ισιδωρος</i> —9			
2	2	—	—		1	1	—	—
3	3	3	—		2	2	2	—
4	4	4	—		3	3	3	—
5	5	—	—		4	4	4	—
6	6	—	—		5	5	—	—
7	7	—	—		6	6	—	—
8	8	—	—		7	8	8	—
9	—	—	—		8—9	—	—	—
10	9	—	—					
11	10	—	—		οὐαε 10			
12	11	11	—		' <i>Ισαάκ</i> —12			
13	—	—	—		1	1	—	—
14	12	12	—		2	2	—	—
15	13	—	—		3	3	3	—
16	14	—	—		4	4	4	—
17	17	—	—		5	5	5	—
18—19	—	—	—		6	6	6	—
20	20	20	—		7	8	7	—
21	21	21	—		8	5	—	—
22—24	—	—	—		9	9	9	—
25	23	—	—		10	—	—	—
26	24	24	—		11	10	—	—
27	26	26	—		12	—	—	—
28—29	—	—	—					
30	29	—	—		οὐλεბი 10			
31—32	—	—	—		' <i>Ιωσήφ</i> —11			
33	30	—	—		1	1	—	—
34	—	—	—		2	2	2	—
35	35	35	—		3	3	—	—
36	36	36	—		4	4	4	—
37	37	37	—					

M	A	B	C		M	A	B	C
5	5	—	—		იაკობონი 1			
6	8	8	—		'Ιακωβίων—1			
7	7	7	—		1	1	1	1
8	6	6	—					
9	9	—	—		იოვანე თებელი 1			
10—11	—	—	—		'Ιωάννης δ Θιβείας —1			
იაკობი 2					1	1	—	1
'Ιακωβος—4								
1—2	—	—	—		ისაკ თებელი 1			
3	1	1	—		'Ισαάκ δ Θιβείας—2			
4	2	2	—		1	1	1	1
					2	—	—	—
იოვანე საკურისი 1					ილარიონი 1			
'Ιωάννης δ εὐνοῦχος					'Ιλαρίων—1			
—6					1	1	—	—
1	1	1	—					
2—5	—	—	—		კასიანე 7			
იოვანე, რომელი იყო სენაკებისა 1					Κασσιανός—8			
'Ιωάννης τῶν Κελλῶν—2					1	1	1	1
1	1	—	—		2	—	—	—
2	—	—	—		3	2	2	2
					4	3	3	3
იოვანე სპარსი 1					5—6	—	—	—
'Ιωάννης δ					7	5	—	5
Πέρσιος—4					8	—	—	—
1	—	—	—					
2	1	—	1		კარიონი 1			
3—4	—	—	—		Καρίων—2			
					1	—	—	—
იოვანე, მოწაფე მა- მისა პავლესი 1					2	1	—	1
'Ιωάννης δ μαθη- τῆς τοῦ ἀββᾶ					კრონიე 5			
Παύλου—1					Κρόνιος — 5			
1	1	—	1		1	1	1	1

M	A	B	C		M	A	B	C
2	2	2	2		5	4	—	4
3	3	3	4		6	5	—	5
4	4	4	4		7	6	—	6
—	—	—	—		8—9	—	—	—
კვიპრე 3					10	7	7	7
Κόπρις—3					11	—	—	—
1	1	1	1		12	8	8	8
2	2	2	2		13	9	—	9
4	3	—	3		14	10	—	10
					15	11	—	11
კვიროსი 1					16	12	12	12
Κύρος—1					17	—	—	—
1	1	1	1		18	13	—	13
					19	—	—	—
ლოტი 2					20	14	14	14
Λωτ—2					21—22	—	—	—
1	1	—	1		23	15	15	15
2	2	2	2		24	16	16	16
					25—27	—	—	—
ლუკი 1					28	17	17	17
Λουκίος—1					29	18	18	18
1	1	—	1		30—31	—	—	—
					32	19	19	19
ლონგინოსი 1					33	21	—	21
Λογγίνος—5					34—39	—	—	—
1	1	1	1		40	22	—	22
2—5	—	—	—		41	—	—	—
მაკარი მეგვიბტელი ²⁶					ბოსე 15			
Μακάριος δ					Μωσθής—18			
Αλγόστιος—11					1	1	—	1
1	1	—	1		2	2	—	2
2	2	—	2		3	3	—	3
3	—	—	—		4	5	—	5
4	3	—	3					

M	A	B	C		M	A	B	C
5	—	—	—		მეჯეთე 2			
6	9	9	9		Μεγέθιος—4			
7	—	—	—		1	1	—	1
8	6	—	6		2	2	2	2
9	7	—	7		3—1	—	—	—
10	8	—	8					
11—12	—	—	—		ნისთერუონი 4			
13	12	—	12		Νιστερῶος—5			
14—18	—	—	—		1	1	—	1
					2	2	2	2
მატი 11					3	3	3	3
Μαίδη—13					4	4	—	4
1	1	1	1		5	—	—	—
2	2	2	2					
3	3	3	3		ნისთერიონი, რომე-			
4	4	4	4		ლი ი.ო. ძმათა შო-			
5	5	—	5		რის 2			
6	—	—	—		Νιστερῶος ἐν			
7	7	—	7		ζοισοβίω—2			
8	6	6	6		1	2	2	2
9	8	—	8		2	—	—	—
10	9	9	9		ნიკონი 1			
11	10	10	10		Νίκων—1			
12	11	11	11		1	1	—	1
13	—	—	—		ნიტრია 1			
					Νετράς—1			
მელი 2					1	1	—	1
Μελήσιος—2								
1	—	—	—		ობი 3			
2	1	—	1		”Ωρ—15			
					1	1	—	1
შოტი 2					2	2	—	2
Μώσιος—2					3	—	—	—
1	1	1	1		4	3	3	3
2	2	—	2		5—15	—	—	—

M	A	B	C		M	A	B	C
პიპენი 156								
Ποικύη—187								
1	1	—	1		34	26	26	26
2	2	—	2		35	27	27	27
3	3	—	3		36	28	28	28
4	4	—	4		37	—	29	29
5	5	—	5		38	30	30	30
6	—	—	136		39	31	31	31
7	7	—	8		40	32	32	32
8	136	—	137		41	—	—	—
9	8	—	—		43	34	34	34
10	137	—	—		44	35	35	35
11	—	—	—		45	36	36	36
12	9	9	9		46	—	—	—
13	10	10	10		47	37	37	37
14	—	—	—		48	—	—	—
15	12	12	12		49	38	38	38
16	13	13	13		50	—	—	—
17	—	14	14		51	39	39	39
18	—	—	—		52	40	40	40
19	—	15	15		53	41	411	41
20	139	139	139		54	43	43	43
21	—	—	16		55	—	—	—
22	140	—	140		56	44	44	44
23	17	—	17		57	45	45	45
24—25	—	—	—		58	46	—	46
26	19	19	19		59	47	47	47
27	20	20	20		60	48	48	48
28	21	21	21		61	49	49	49
29	22	22	22		65	50	50	50
30	—	—	—		66	53	53	53
31	23	23	23		67	55	55	55
32	25	25	25		68	56	56	56
33	—	—	—		69	61	61	61

M	A	B	C		M	A	B	C
70	57—8	57—8	57—8		114	—	—	—
71	59	59	59		115	84	84	84
72	141	141	141		116	—	—	—
73	—	—	—		117	85	85	85
74	60	60	60		118	87	87	87
75	75	75	75		119	—	—	—
76—77	—	—	—		120	91	91	91
78	69	—	69		121	88	88	88
79—83	—	—	—		122—126	—	—	—
84	63	63	63		127	95	95	95
85	64	64	64		128	96	96	96
86	65	65	65		129	97	97	97
87	—	—	—		130	99	99	99
88	67	67	67		131	86	—	86
89	68	68	68		132—136	—	—	—
90	70	—	70		137	101	104	104
91	—	—	—		138—140	—	—	—
92	71	71	71		141	128	128	—
93	72	—	72		142—145	—	—	—
94	73	73	73		146	100	100	100
95	—	—	—		147	101	101	101
96	74	74	74		148	102	102	102
97	76	76	76		149	103	103	103
98—99	—	—	—		150	156	156	156
100	77	77	77		151	—	—	—
101—104	—	—	—		152	105	105	105
105	78	—	78		153	105	105	106
103	79	79	79		154	107	107	107
107	80	—	80		155	—	—	108
103	—	—	—		156	110	110	110
109	81	—	81		157	103	109	109
110—111	—	—	—		158	—	—	—
112	82	82	82		159	111	111	111
113	83	83	83		160	112	112	112

M	A	B	C		M	A	B	C
161	—	—	—		პირო 2			
162	113	113	113		Πιωρ—3			
163—165	—	—	—		1	—	—	—
166	115	—	115		2	1	—	1
167	116	116	116		3	2	—	2
168	118	118	118					
169	121	121	121		პიტრობონი			
170	—	—	—		Πιურიων—1			
171	123	123	123		1	1	1	1
172	124	124	124					
173—182	—	—	—		პეტრე 3			
183	6	6	6		Πέτρος—4			
184	145	145	145		1	—	—	—
185—186	—	—	—		2	1	1	1
187	146	146	146		3	3	—	3
					4	2	2	2
პაპო 11					პაფნოტი 5			
Παμβώ—14					Παφνούσιος—5			
1	—	—	—		1	—	—	—
2	1	—	1		2	1	—	1
3	2	—	2		3	—	—	—
4	3	—	3		4	4	—	1
5	4	4	4		5	—	—	—
6—7	—	—	—		პავლე 5			
8	7	7	7		Παύλος; Παύλος δ			
9—11	—	—	—		κοσμάτης; Παύλος			
12	8	8	8		δ μέγας			
13	—	—	—		1	1	—	1
14	10	10	10		1	2	—	2
					2	3	—	3
					1	4	4	4
					2	—	—	—
პისტე 1					3	5	—	5
Πιστής—1								
1	1	—	1		სოსო თებელი 49			
					Σισόης—52			
					1	1	—	1

A	A	B	C		M	A	B	C
2	2	2	2		38	29	29	29
3	3	—	3		39	—	—	—
4	4	4	4		40	—	20	20
5—7	—	—	—		41	—	31	31
8	5	—	5		42	—	32	32
9	6	6	6		43	33	33	33
10	7	—	7		44	35	35	35
11	—	—	—		45	36	36	36
12	8	—	8		46	—	—	—
13	9	9	9		47	37	37	37
14	49	—	49		48	—	—	—
15	10	—	10		49	48	—	48
16	11	—	11		50	47	—	47
17	12	12	12		51	38	38	38
18	13	—	13		52	—	—	—
19	14	—	14					
20	—	—	—	სილოვანე 15				
21	15	—	15	Σιλουανός—12				
22	16	16	16	1	1	—	1	
23	17	17	17	2	2	2	2	2
24	—	—	—	3	3	3	3	3
25	18	—	18	4	—	—	—	—
26	20	20	20	5	4	—	4	4
27	21	—	21	6	5	5	5	5
28	23	23	23	7	—	—	—	—
29	—	—	—	8	6	—	6	6
30	24	24	24	9	8	8	8	8
31	22	—	22	10	9	9	9	9
32	—	—	—	11	10	10	10	10
33	25	25	25	12	—	—	—	—
34	26	26	26					
35	27	27	27	სიმონი 2				
36	28	28	28	Σίμων—2				
37	—	—	—	1	1	—	1	
				2	2	—	2	

M	A	B	C		M	A	B	C
სარმატი 4					10	66	6	6
Σαρματιās—4					11	—	—	—
1	2	2	2		12	13	13	13
2	4	4	4		13	11	11	11
3—4	—	—	—		14	—	—	—
სერაპიონი 2					15	21	21	21
Σεραπίων—4					16	20	20	20
1	2	—	2		17	—	—	—
2—4	—	—	—		18	4	4	4
სარა (5)					ფილოგრე 1			
Σάρρα —8					Φιλάργριος 1			
1	—	—	—		1	1	—	1
3	1	—	1		ფორტა 1			
3	2	—	2		Φორτās—1			
4	3	—	3		1	1	1	1
5	4	4	4		ფელიკი 1			
6—7	—	—	—		Φιლაკας—1			
8	5	—	5		1	1	—	1
სეინტლესიკე 24					ქომე 2			
Συγκλητικῆ—18					Χομαί—1			
1	10	10	10		1	1	1	1
2	2	2	2		პრომით მოსული მამა			
3	14	14	14		Μοναχός Ρωματ-			
4	16	16	16		σο—2			
5	5	5	5		1	1	—	1
6	15	15	15		2	—	—	—
7	18	18	18					
8—9	—	—	—					

ანტონი: 14,15. არსენი: 1. ავათონი: 1,3. ამონა: 12. ანობი: 1, 6—8. ანდრეა: 2. ევექარისტოსი: 1. ზენონი: 4, 7—18. ზაქარია: 1. თევდორე: 7,22. იოვანე მოკლე: 15, 16, 18, 19, 22, 25, 27, 28, 31, 33, 34, 38, 39. ისიდორე: 7. იოსები: 10. კასიანე: 4, 6, 7. კრონე: 5. კომასე*. მაქსიმე*. მაკარი მეგვიპტელი: 20, 22—26. ცხოვრება მაკარი მოქალაქისა*. მოსე: 4, 11, 13—15. მოსე, რომელსა ერქუა ეთიოპ*. ცხოვრება მაკარი დიდისა*. მარკოზ მონაზონი*. ნისტერიონი, რომელი იყო ძმათა შორის: 1. იპირიქი*. იოვანე საბაწმიდელი*. ისდამონი*. კლემენტოსი*. პიმენი: 18, 24, 42, 51, 52, 62, 66, 69, 90, 92—94, 98, 114, 117, 119, 120, 122, 125—127, 129—134, 138, 142—144, 147—154, პამბო: 5, 6, 9, 11. პაფნოტი: 2, 3, 5. პაესიოსი*. პიტმი*. სისო თებელი: 19, 34, 39—46. სილოვანე: 7, 11—15. სარმატი: 1, 3. სერაპიონი: 1. სვინტლიკიკე: 1, 3, 7—9, 12, 17, 19, 22—24.

* ნიშნით აღნიშნული აქტორები აერთოვ არ გვხვდება *Migne-ს* გამოცემაში.

საძიებელი

ა) მთხრობელთა

- მამისა აბრაჰამისთვის 35—36
მამისა აგათონისთვის 17—25
მამისა ამონაასთვის 25—29
მამისა ამონისთვის 32
მამისა ამოასთვის 31—32
მამისა ანდრეასთვის 37
მამისა ანობისთვის 33—35
სწავლანი მამათა სკიტელთანი გამოკრე-
ბილნი და მამისა ანტონისნი 8—10
მამისა აპოლოასთვის 36—37
მამისა არტსთვის 37—38
მამისა არსენისთვის 10—17
მამისა აფტსთვის 36
მამისა აქილასთვის 29—31
- მამისა ბენიამენისთვის 41
მამისა ბესარიონისთვის 38—40
მამისა ბიარესთვის 41
მამისა გელასისთვის 41—46
მამისა გრიგორისთვის 41
- მამისა დანიელისთვის 46—47
მამისა დიოსკორსთვის 48—49
- ეელოგისთვის ხუცისა 50—51
მამისა ევპრეპისთვის 50
ევქარისტოსისთვის ერისკაცისა 50
მამისა ელადისთვის 52
მამისა ელიაასთვის 53—55
მამისა ესაიაასთვის 52—53
მამისა ეტვფანესთვის 49
- მამისა ზაქარიაასთვის 66—67
მამისა ზენონისთვის 55—66
მამისა თევდორესთვის, რომელი იყოფო-
- და მეცხრესა მილიონსა ალექსანდრი-
სასა 74
მამისა თევდორესთვის ელევთერუპოლე-
ლისა 75—76
მამისა თევდორესთვის ფერმელისა 68—
74
მამისა თეოდორესთვის 75
მამისა თეონაასთვის 75
თეოფილესთვის მთავარებისკობისისა 75
- მამისა იაკობისთვის 95
მამისა ილარიონისთვის 99
მამისა იოვანესთვის (მოწ. მამისა პაულე-
სი) 97—98
მამისა იოვანე თებელისა 98—99
მამისა იოვანესთვის მოკლისა 76—88
მამისა იოვანესთვის საბაწმიდელისა 157
—158
იოვანესთვის საქურისისა 95
მამისა იოვანესთვის, რომელი იყო სენა-
კებისა 95—96
მამისა იოვანესთვის სპარსისა 96—97
მამისა იოსებისთვის, რომელი იყოფოდა
პანფთოს 91—95
მამისა ირაკლისთვის 67—68
მამისა ისაკისთვის, რომელი იყო ხუცე-
სი ადგილისა, რომელსა ჰრქვან სე-
ნაეკებ 89—91
მამისა ისაკისთვის თებელისა 99
მამისა ისდამონისთვის, რომელი იყო სე-
ნაეკებას 158—159
მამისა ისიდორესთვის, რომელი იყო ხუ-
ცესი სკიტისა 88—89
მამისა ისქურიონისთვის 98
მამისა კარიონისთვის 105—106

სიტყუანი მათთვის მამისა კასიანესთა გამოკრებულთა 99—105	მამისა მკერაქსტუს 156—157
მამისა კლემენტოსთვის 159—160	მამისა ორისთვის 159
ნეტარისა კომასე 109—116	
მამისა კრონსთვის 106—108	მამისა პავსიოსისთვის 210
მამისა კპრესთვის 108—109	მამისა პაულესთვის 210—212
მამისა კპროსისი 109	მამისა პამბოლსთვის 202—204
	მამისა პაფნოტიოსთვის 208—210
მამისა ლონგინოსისათვის 117—118	მამისა პეტრესთვის 207—208
მამისა ლოტისთვის 116—117	სწავლანი და თხრობანი თითო საბენი
მამისა ლუკისთვის 117	მამისა პიმენისნი 160—202
	მამისა პიორისთვის 206
ცხოვრება მკარი ღიდსა 133—136	მამისა პისტესთვის 205—206
მამისა მკარისთვის მეგვტელისა 119—133.	მამისა პიტიმისთვის 210
ცხოვრება მკარი მოქალაქისა 136—138	მამისა პიტრიონისთვის 207
ნეტარისა მარკოზ მონაზონისა 152—153	ნეტარისა დედისა სარაძსთვის 237—238
მამისა მატოსთვის 146—149	მამისა სარმატისთვის 233—234
მამისა მაქსიმესთვის 118—119	მამისა სერაპიონისთვის 234—237
მამისა მეგეთისთვის 152	მამისა სილოვანესთვის 225—233
მამისა მელისთვის 149—150	მამისა სიმონისთვის 233
მამისა მოსესთვის, რომელი იყო კლდესა შინა 139—143	მამისა სოსოსთვის თებელისა 212—225
მამისა მოსესთვის, რომელსა ერქუა ეთი-ობ 143—146	ნეტარისა დედისა სკნტლიკიესთვის 233—249
მამისა მოტისთვის 151—152	მამისა ფელიკისთვის 250—251
	მამისა ფილოვარესთვის 249—250
	მამისა ფროტაძსთვის 250
მამისა ნიკონისთვის 155—156	
მამისა ნისტერეონისთვის 153—154	მამისა ქოშესთვის 251—252
მამისა ნისტერეონისთვის, რომელი იყო ძმთა შორის 154—155	
მამისა ნიტრიაძსთვის 156	პრომით მოსრულნა მისთვის მამისა 252—254

ბ) კირთა საბელეზისი

აბიბო 114,11	აბრაჰამ ქართველი 75,21; 76,6
აბიგუა 175,23; 175,25	აგათონ 17,29; 18,8; 18,10; 18,21; 19,14;
აბრაჰამ 35,21; 35,23; 35,28; 36,13; 36,6;	19,20; 19,26; 20,1; 20,15; 20,18;
36,11; 37,26; 38,3; 38,5; 90,9; 90,8;	20,20; 20,28; 21,26; 22,2; 22,12;
153,24; 174,15; 184,17; 212,19; 214,4;	22,20; 22,24; 22,25; 23,1; 23,12; 23,15;
217,9; 217,23; 224,6	23,22; 23,25; 24,9; 24,16; 25,1; 25,3;

- 25,8; 25,9; 25,12; 25,25; 25,26; 53,22;
174,15
- ადამ 211,6; 204,7; 300,10
- ათანასი 217,10
- ათანასი მთავარეპისკოპოსი 203,11
- ათერ 205,6; 205,12; 205,14; 205,18;
205,19; 205,20; 205,22; 223,14
- ალექსანდრე 12,8; 12,9; 12,25; 12,29;
17,5
- ალექსანდრე მთავარეპისკოპოსი 177,19
- ალონე 17,29; 18,1
- ამო 22,15; 30,19; 31,5; 31,4 31,12;
31,16; 31,23; 31,28; 47,12; 47,13;
98,27
- ამონ 187,7; 217,14; 217,16; 217,19
- ამონ იხ. რამონ რაფთული
- ამონ ნატრიელი 32,9; 32,14; 32,16;
32,20
- ამონა 25,29; 25,30; 26,7; 26,13; 26,17;
26,25; 27,2; 27,6; 27,10; 27,21; 27,27;
28,3; 28,11; 28,16; 28,20; 28,22;
28,27; 29,3; 160,23; 160,25; 164,17;
179,13
- ამონი 48,32
- ანდრე||ანდრია 37,11; 37,12; 37,14
- ანობ 33,1; 33,2; 33,11; 33,14; 33,18;
33,23; 33,26; 34,13; 34,18; 34,21;
33,22; 33,25; 33,28; 35,2; 35,5; 161,2;
173,15; 183,17; 191,4; 191,15; 191,18;
196,10; 196,12; 196,21; 196,27; 197,5
- ანტიოქე 8,3; 8,4; 8,10; 8,14; 8,17; 65,19
- ანტონ||ანტონ 8,3; 8,4; 8,10; 8,14; 8,17;
9,7; 9,11; 9,14; 9,18; 27,22; 27,26;
27,27; 28,1; 28,2; 32,9; 32,12; 48,32;
89,26; 99,20; 99,21; 121,14; 133,27;
133,28; 134,4; 134,6; 134,8; 134,12;
153,22; 179,20; 207,2; 213,5; 213,12;
213,14; 215,17; 218,13; 224,20; 234,5;
234,6; 296,25; 297,7; 298,6; 298,8
- აპოლო 36,28; 36,26; 37,1; 37,6; 101,21;
102,3; 102,10; 102,22; 102,26
- არკატი 16,28
- არე 37,25; 37,26; 38,6; 203,26
- არსენი 10,20; 10,23; 11,1; 11,3; 11,6;
11,8; 11,14; 11,16; 11,18; 11,21;
11,24; 12,1; 12,9; 12,5; 12,24; 13,2;
13,30; 14,1; 14,6; 14,12; 14,23; 14,31;
14,32; 15,18; 15,32; 16,9; 16,10; 17,4;
17,16; 47,18; 47,19; 75,13; 116,20;
116,21; 173,9
- აფუე 36,17; 36,18
- აქილა 29,9; 29,10; 30,1; 29,27; 30,12;
30,20
- ბაკატოს 42,23; 42,25; 42,30; 43,2;
43,12; 43,25
- ბარსანაბოს 288,4
- ბასილი 103,25; 287,1; 296,2
- ბენიამენ 41,1; 41,2
- ბესარიონ 38,11; 38,12; 38,14; 39,16;
40,8; 40,11; 40,15; 40,23; 40,26;
203,23
- ბიარე 41,10; 41,11
- ბიერიტია 43,23
- ბისტონ ნ. სეზესტიონ
- ბიტიმი 29,25; 30,19
- ბობალო 209,26
- გაბრიელ ანგელოზი 264,14
- გელასი 41,19; 41,20; 42,5; 42,11;
42,21; 42,28; 42,28; 42,31; 43,23;
43,33; 44,23; 45,10; 45,31; 46,4;
46,8
- გერმანა 299,26
- გრიგოლი 41,15; 41,16
- დავით 108,9; 153,25; 175,23; 175,25;
182,27; 185,13; 197,16; 201,8; 236,13;
236,15; 296,5; 241,4
- დანიელ 10,26; 13,1; 15,22; 16,15; 17,4;
46,9; 46,10; 46,16; 46,20; 47,9; 47,12;
47,13; 47,14; 47,17; 172,6; 172,7;
217,5
- დანიელ წინასწარმეტყველი 170,20
- დეოკინე 65,10 65,14
- დიადოხოს 287,4
- დიოსკორე ნაქიოტელი 48,1; 48,2;
48,11; 48,20

დიოსკოროსი 44,19
დოლო 38,12

ედემონ 209,25

ევლოგი 50,29; 50,30; 51,4; 51,14; 51,21

ელადი 52,1; 52,2; 52,5

ელა 53,17; 53,18; 53,22; 54,1; 54,4;
55,4; 162,16

ევბრები 51,28; 51,29

ევსუქი 295; 285,5

ევქარისტო 50,1; 50,5; 50,11; 50,14

ელისე სომანიტელი 106,25; 106,23

ემპაქოსქეპიმატოს 208,4

ერაკლე 25,1; 25,4

ესათა 30,1; 30,10; 31,12; 52,11; 52,12;
52,25; 53,3; 146,15; 196,1; 203,24;
287,17

ეზიფანე|ექტფანე კვპრელი 49,7; 49,8;
49,17

ეფრემ 296,8

ზაქარია 66,4; 66,6; 66,8; 66,10; 66,12;
66,17; 66,19; 66,21; 66,25; 67,12;
67,17; 106,1; 106,11; 106,16; 106,19;
225,14; 226,7; 226,23; 227,20; 228,3

ზენონ 55,10; 55,11; 55,15; 55,24; 56,4;
56,7; 56,9; 56,22; 57,4; 57,20; 57,32;
58,26; 58,8; 58,10; 59,2; 59,16; 61,18;
62,10; 63,8; 63,14; 64,11; 65,9; 65,11;
65,28.

ზოილე 12,8; 12,10; 12,12; 12,25; 17,5

თედორე 74,10; 74,12; 74,22; 74,28;
159,7

თედორე ელევტეროპოლელი 75,20;
75,21; 76,8

თედორე ფერმელი 12,1; 68,14; 68,15;
68,25; 69,5; 69,16; 69,19; 69,22;
70,5; 70,30; 71,7; 71,18; 71,23; 71,26;
72,9; 72,19; 72,27; 73,14; 73,19;
89,26

თედოსი 16,26; 45,12; 45,15

22. შუა საუკუნეთა ნოველები...

თეოდორე ნ. თედორე

თონა 71,9; 75,1; 75,2

თეოფილე მთავარეპისკოპოსი 75,5;
75,6

თეოფილე ფერმელი 204,19

თაკობ 16,20; 30,21; 95,4; 95,5; 95,10;
96,29; 97,10; 97,15; 147,13

თამბრე 134,23

თანე 134,23

თლარიონ 49,17; 49,21; 99,19; 99,20;
99,22

თობა 185,13; 185,16

თობ 83,23; 111,5; 172,6; 172,7

თობენალ 45,13; 45,14

თოვანე 31,20; 33,10; 39,14; 77,19;

78,1; 78,2; 78,10; 78,18; 78,26; 79,8;

80,28; 80,31; 81,1; 81,8; 81,18; 81,29;

82,8; 82,14; 82,21; 83,1; 83,6; 83,12;

84,7; 84,20; 84,22; 84,27; 84,31; 85,1;

85,13; 85,23; 85,31; 86,1; 86,8; 86,24;

86,25; 87,7; 87,3; 87,10; 87,18; 87,20;

95,25; 95,26; 97,26; 97,27; 98,3;

100,21; 101,1; 147,15; 147,16; 162,16

თოვანე ეპისკოპოსი 50,31

თოვანე თებელი 98,25; 98,26

თოვანე მოკლე 76,21; 77,4; 76,11;

76,13; 77,19; 85,13; 87,1; 87,18;

176,2

თოვანე საბაწმინდელი 157,9; 157,10;

153,5

თოვანე სასურისი 70,10; 95,14; 95,15

თოვანე სენაკებისა 95,25; 95,26

თოვანე სპარსი 96,15; 96,16

თისებ 23,20; 37,18; 51,1; 71,17; 91,23;

91,24; 92,16; 92,20; 92,24; 92,28;

93,6; 93,13; 93,25; 94,11; 94,15;

94,23; 116,5; 154,1; 154,5; 216,29;

163,1; 165,10; 167,6; 262,16

თირიქე 156,23; 156,24

თრაკილი ნ. კერაკლე

თრონი 295,9

თსაკ 89,12; 89,14; 89,20; 89,24; 90,3;

90,9; 90,16; 90,24; 90,26; 91,6; 91,9;

- 91,13; 151,15; 181,7; 181,9; 191,23;
 198,6; 237,11
 საჯ თებელი 99; 99,8
 ისაშონ 170,14
 ისდამონ 158; 158,9
 ისილორე 67,16; 88; 88,4; 88,18; 88,21;
 88,24; 89,5; 89,8; 104,20; 104,27;
 104,28; 105,7; 105,16; 139,4; 139,12;
 145,15; 145,20; 145,24; 131,30; 169,35
 ისქურონ 98; 98,17

 კარიონ 66,5; 66,26; 105; 105,22
 კასიანე 99,24; 99,26; 104,19
 კლემასი 287,8; 287,23; 288,9
 კლემენტოს 159,24; 159,25
 კომასე 109,15
 კოპრე 109,2; 109,2
 კრონე 89,24; 106,21; 106,22; 107,3;
 107,17; 107,24; 108,12
 კვპრე 108,15; 108,16; 108,19; 108,22
 კვროს 109,6; 109,8

 ლოგინე||ლონგინე 115,13
 ლონგინოს 117,28
 ლობ 94,3; 116,12; 116,13; 116,15;
 116,17; 116,20; 116,24; 207,12
 ლუკი 74,22; 117,9; 117,10; 117,28

 მაკარი 19,18; 19,22; 19,25; 66,8; 66,10;
 68,16; 119,3; 119,4; 119,26; 121,14;
 121,16; 121,18; 121,21; 121,26; 122,6;
 122,21; 122,28; 123,8; 123,15; 124,1;
 124,6; 124,13; 124,17; 124,24; 125,1;
 125,15; 125,18; 125,24; 126,1; 126,3;
 126,4; 126,7; 126,17; 128,25; 128,28;
 129,2; 129,8; 130,3; 130,30; 131,5;
 131,11; 131,31; 132,17; 132,18; 132,23;
 132,28; 133,22; 135,4; 135,10; 135,18;
 135,27; 135,29; 135,30; 136,10; 136,15;
 136,17; 136,26; 137,21; 137,25; 138,2;
 138,4; 138,13; 138,18; 138,21; 138,25;
 218,11; 288,20; 289,9; 289,19; 290,6;
 290,14; 292,23
 მაკარი ალექსანდრიელი 49,1; 288,20

 მაკარი დიდი 133,25
 მაკარი მეგვტელი 37,9; 119,3; 120,11
 მაკარი მოქალაქე 136,25; 137,1; 137,13
 მართა 227,12; 227,13
 მარიამ 50,5; 226,22; 227,13; 227,13;
 282,28
 მარკე 229,19; 229,19; 230,3; 230,8;
 230,18; 231,2
 მარკოზ 11,18; 138,15; 152,19; 229,9;
 მატო 146,10; 146,11; 147,1; 147,3;
 147,6; 147,13; 147,16; 147,17; 147,19;
 147,25; 148,8; 148,15; 148,22; 149,3;
 222,11
 მაქსიმე 118,9; 118,10
 მეგეთი 152,5; 152,6; 152,12
 მელი 149,8; 149,9
 მეღვიბედეკ 108,21
 მოსე 15,8; 15,19; 66,14; 66,17; 67,13;
 82,1; 107,24; 139,1; 139,2; 139,18;
 140,3; 140,5; 140,7; 140,9; 140,12;
 140,18; 140,21; 140,24; 140,26; 141,5;
 141,8; 141,25; 142,1; 142,11; 143,18;
 143,23; 144,27; 155,8; 174,20; 189,10;
 191,10; 198,2; 204,7; 274,9; 296,23;
 296,24; 299,21; 299,26
 მოსე ეთიოპი 143,25; 143,26; 146,3
 მოსე თებადელი 49,1; 228,22
 მოსე (რომელი იყო კლდესა შინა) 139,1;
 139,2
 მოტი 151,1; 151,2; 151,15

 ნაბუქოდონოსორ 177,7
 ნესტორ 44,24
 ნიკოლა 65,10; 65,17
 ნიკონ 155,11
 ნოსტერონ 153,12; 153,13; 153,21;
 154,1; 154,3; 154,9; 154,21; 154,22;
 154,24; 154,27; 155,6; 183,15
 ნოქსოვე 12,34; 172,6; 172,6

 აამბრე ნ. იამბრე
 აანე ნ. იანე

 ომონეოს ქეტელი 49,3

- ონორი 16,28
 ორ 159,6; 159,7; 159,11; 159,14; 205,6;
 205,7; 205,9; 205,12; 205,15; 205,18;
 205,19; 223,14
 ორიგინე 116,17
 ოსირე თებელი 49,3
- პაესო 34,16; 34,24; 34,30; 100,21;
 160,21; 160,23; 172,15; 191,12;
 203,24; 210,4; 210,5; 210,12
- პაულე 65,14; 97,28; 159,14; 190,21;
 210,25; 210,26; 211,8; 211,9; 211,12;
 211,15; 211,17; 236,16; 244,18
- პაულე გალათიელი||გალატელი 211,22;
 211,26
- პაპოქსანზო 8,14; 88,26; 90,27; 120,12;
 169,23; 179,19; 202,5; 202,6; 202,20;
 202,21; 203,12; 203,19; 204,1; 204,6;
 204,8; 204,13; 204,19; 204,23
- პაფნოქსი||პაფნი||პაფნუტი 49,2; 104,21;
 104,27; 105,4; 105,6; 105,17; 125,24;
 148,16; 176,13; 208,11; 208,12; 209,1;
 209,3; 209,4; 209,6; 209,8; 209,13;
 209,25
- პეტრე 110,18; 207,8; 207,9; 207,12;
 207,22; 208,1; 208,4; 268,20
- პეტრე აბალოტისი 19,13
- პეტრე მოციქული 159,25; 160,1
- პიმენ 8,10; 16,9; 25,7; 31,23; 33,10;
 33,13; 33,18; 33,21; 33,26; 33,31;
 33,32; 34,7; 34,16; 34,18; 35,1; 48,9;
 67,5; 67,12; 83,6; 88,18; 92,16; 92,27;
 108,16; 143,18; 155,6; 160,8; 160,9;
 160,21; 160,22; 160,25; 161,2; 161,6;
 161,10; 161,11; 161,13; 161,22; 162,4;
 162,17; 163,2; 163,3; 163,8; 163,15;
 163,16; 163,19; 163,26; 163,28; 164,6;
 164,7; 164,17; 164,19; 164,22; 165,3;
 165,7; 165,10; 165,16; 165,22; 166,5;
 166,11; 166,17; 167,1; 167,6; 167,16;
 168,1; 168,4; 169,7; 169,17; 170,6;
 171,14; 171,19; 172,10; 172,20; 173,9;
 173,16; 174,3; 174,7; 174,16; 174,17;
 176,1; 176,5; 176,13; 176,21; 177,4;
 177,10; 177,18; 178,3; 178,8; 178,12;
- 178,22; 179,6; 179,22; 180,13; 181,1;
 181,4; 181,7; 181,13; 181,15; 182,10;
 182,15; 182,25; 183,4; 183,14; 183,18;
 183,22; 184,9; 184,11; 185,13; 187,6;
 187,17; 187,22; 187,25; 188,5; 188,7;
 188,9; 188,11; 188,17; 188,20; 188,24;
 189,1; 189,6; 189,9; 189,20; 190,6;
 190,9; 191,1; 191,4; 191,7; 191,13;
 191,15; 191,17; 191,20; 191,23; 192,1;
 192,17; 192,20; 192,22; 193,7; 193,9;
 193,11; 193,12; 193,13; 193,24; 193,29;
 194,2; 194,4; 194,10; 194,11; 194,17;
 194,18; 194,22; 195,7; 195,11; 195,17;
 195,26; 196,1; 196,2; 196,6; 196,10;
 196,12; 196,16; 196,22; 196,27; 197,2;
 197,5; 197,9; 197,13; 198,6; 198,12;
 198,16; 198,19; 199,9; 199,18; 199,22;
 200,1; 200,25; 201,1; 201,19; 201,26;
 202,1; 234,15; 234,17; 234,17; 234,20;
 261,4
- პიორ 176,19; 201,26; 206,10; 206,11;
 206,18
- პისტე||პისტო 205,1; 205,2
- პიტომი 188,11; 210,15; 210,16
- პიტირიონ 207,1; 207,2
- საპანელ 285,9
- სარა 209,1; 237,8; 237,9; 237,12; 237,17;
 238,4; 238,11
- სარმატი 233,22; 233,23; 234,8; 234,11;
 234,14
- სეგესტიონ 174,9; 174,10
- სემნი ნ. სიმონ
- სერაპიონ 103,27; 104,10; 234,23; 234,24;
 235,22; 235,26; 236,6
- სიღონა 49,2
- სილოვანე||სილოანე 55,11; 204,11; 215,
 10; 225,11; 225,14; 225,18; 226,20;
 227,15; 227,19; 228,3; 228,14; 229,1;
 229,3; 229,8; 230,1; 231,5; 231,15;
 232,1; 232,15; 233,2
- სიმონ 233,6; 233,7
- სისო 122,5; 177,15; 198,13; 198,14;
 204,11; 205,3; 206,3

სისო თებელი 212,4; 212,5; 212,19; 213,7; 213,11; 213,20; 214,5; 214,9; 214,16; 214,20; 215,2; 215,4; 215,17; 216,3; 216,22; 216,28; 217,2; 217,4; 217,7; 217,13; 217,14; 217,21; 218,10; 218,17; 219,3; 219,9; 219,16; 219,20; 219,22; 220,6; 220,14; 220,20; 221,1; 221,4; 221,8; 221,11; 221,15; 221,20; 222,2; 222,6; 222,11; 222,15; 222,19; 223,1; 223,5; 223,11, 224,3; 224,7; 224,7; 224,9; 224,17	სვცნტლიკოკე 238,15; 238,16; 239,15; 249,13 ტმოთე 175,8; 175,11; 175,12; 175,13; 175,15; 199,9; 199,14; 199,17; 199,19; 199,23; 211,9; 211,10; 211,15; 211,17 ფელიკი 250,21; 250,22 ფილოგრე ფილაგრე 249,31; 249,33 ფორტა ფროტა 250,12; 250,13
აუსანა 116,5	ქომე ქუმე 251,8; 251,9
სუქესტი 303,15	
სემონ 43,7; 43,22; 43,25	ჰერაკლე 67,19; 67,20

გ) გიომბრაფიულ სახმლთა

ათრიბიოს 177,23	კონსტანტინეპოლი 43,4; 43,11; 44,21
ალექსანდრია 12,11; 12,14; 74,6; 74,11; 203,12; 210,17; 235,13; 275,20	კოლიზმა კულზმა 205,4; 216,22; 224,4
ანტიოქია 43,5	ლკო 39,13
არაბია 49,1; 96,18	
ასურეთი 55,24; 162,17; 231,1	მეწაპულის ზღვა 85,28
ბაბილონი 16,30; 46,20; 116,9	
გოლგოთა 157,20	ნიკოპოლი 42,22; 42,24
	ნილოსი 137,3; 144,9; 214,15
დიოკლე 196,27	ნიტრია 30,24; 120,12; 136,28; 203,26
ეკპტე 30,11; 30,21; 50,4; 82,13; 86,30; 89,15; 95,27; 96,18; 99,27; 119,5; 124,5; 124,17; 125,15; 134,22; 140,25; 160,20; 161,9; 162,18; 166,5; 173,10; 194,6; 194,7; 198,21; 199,10; 209,12; 209,13; 210,27; 236,6; 253,7; 255,4; 262,4; 274,8; 274,12; 293,27	ოქროგამოდინებული 38,22. ოქსორიქო 36,18
	პალესტინა პალესტინე 42,24; 44,19; 49,9; 56,22; 57,5; 65,9; 99,20; 99,26; 231,5; 231,11
	პანეფო 51; 91,23; 91,24; 92,29
თებაიდა 76,12; 106,5; 210,27	რამთი 255,2
ფერუსალემი 45,5; 45,14; 249,33; 282,20	
ირმიგა 275,21.	სინა 155,14; 294,11
	სინას მთა 156,14; 226,21; 230,24
კანოპე 16,31	სპარსეთი 149,23

ტერენოთი 33,15
ტურე 16,32

ქალკიდონი 44,18
ქოზიბი 25,14

ხოზიბი ნ. ქოზიბი

ჰერაკლეო 93,12

ქროში 159,26; 252,7; 253,24; 253,27

შინაარსი

წინასიტყვაობა	3:
ხელნაწერთა მოკლე აღწერილობა	4
Предисловие .	6
Краткое описание рукописей	7
I ანბანური პატერიკი	8
II ანონიმური პატერიკი	255
III დანართი	296
ლექსიკონი	304
ანბანური პატერიკის ბერძნულ-ქართულ თხრობათა შესატყვისების ცხრილი	319
სია ქართული თხრობებისა, რომელთაც ვერ დაექებნათ ბერძნულში ორი- გინალი	333
საძიებელი	334
ა) მთხრობელთა	334
ბ) პირთა სახელების	335
გ) გეოგრაფიულ სახელთა	340

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

რედაქტორი ელ. მეტრეველი
გამომცემლობის რედაქტორი ც. ჭიმშელიაშვილი
ტექნორედაქტორი ნ. ოკუჩავა
მხატვარი გ. ნადირაძე
კორექტორი ი. ნასარიძე

გადაეცა წარმოებას 27.5.1974; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25.11.1974;
ქალაქის ზომა 60×90¹/₁₆; ქალაქი № 1; ნაბეჭდი თაბახი 21,5;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 20,8;

უე 01088: ტირაჟი 800: შეკვეთა № 1666;

ფასი 2 მან. 35 კაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Тип. АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19